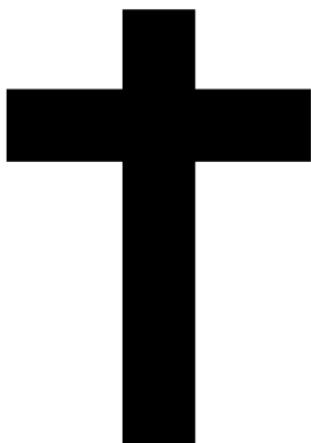

Kitabu ka Kanu

Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language of
Guinea

Kitabu ka Kanu
Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language
of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue Baga
Sitemu de Guinée

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Baga Sitemu

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files dated 29 Apr 2025

e5320012-5c6f-534d-9205-97d787f9a95c

Contents

Matiye	1
Kəbaru Kətət ka Mark	71
Luk	112
Yəbəc ya Asom a Yesu	185
Areka nnə Sak ənacicəs mə	250
1Isanj	258
2 Isanj	266
3 Isanj	268

Kibaru Kətət ka Yesu nkə Matiye εnacicəs mə Matiye

Kəsəkəs ka Kibaru Kətət ka Yesu nkə Matiye encicəs mə

Səbuk səcəmpi maŋkələ səloku moloku mmə aŋwe «Kibaru Kətət ka teta Yesu Krist mə». Kəmar ka Amera ɳecempi ḥa Kanu, acəpsə a Yesu darəŋ maŋkələ ɳacicəs taruku ta Yesu. ḥa ɳayəne: Matiye, Mark, Luk kə Isan. Mba Matiye kə Isan ɳanayı asom a Yesu aŋe wəco kə mərəŋ dacə.

Nte kəpə ka Yesu dəkəm kəncepər mə, kə Matiye encicəs buk bambə pəcloku mecepərənə fəp ma Yesu antəf ɳajə kəroŋ, nte təŋsənə afum a doru ɳaccərə a Yesu ɔyənə Krist, wəyək-yək nwə Kanu kənasom kəder teta kəyac afum doru dandə mə. CəKərək cə Matiye εnacicəs buk bambə, mba səna səŋkafəli bi cəBaka nte təŋsənə aBaka sə ɳacərə mes maməkə mə.

Buk bambə boloku mes mewey-wey məlarəm mmə Yesu εnaya doru dandə, nte təŋsənə afum ɳacərə fənəntər nfə Kanu kənasən kə mə. Yesu εnataməs acuy, pəcbələs yəŋk yəlec. Matiye εnafən sə a afum ɳacərə metəksə ma Yesu. Nte Yesu εnctəksə afum mə, ɳanacərə a moloku ma Kanu m'oncloku, pəcloku kance kəsoku pəs. Təlpəs oŋ, defi kə kəfətə ka Yesu afi dacə kə kəpə kən kə buk bambə boloku su.

Mame fəp məŋmar su kəcərə fum nwə Yesu ɔyənə mə. Kəcərə ka buk bambə kəŋmar su kəcepərənə doru kəcərə kəkətənə mes disre, bəmar su sə kəlompəs ka kiyi wəyen ka doru o doru, k'afi-ε. Kanu kəsən su kəcərə ka moloku ma buk bambə! Amina!

Tokotərənə ta Taruku ta Kibaru kətət ka Matiye:

1. Sora 1-4: Matiye oncop Kibaru Kətət kən kələm kəkom ka Yesu Krist kə tocop tən yəbəc nyə Kanu kəsom kə mə.
2. Sora 5-25: Ta mərəŋ, Matiye ementər yəbəc ya Yesu kə metəksə mən məlarəm.
3. Sora 26-28: Təlpəs, Matiye ələm nte Yesu εmbəcə Kanu defi dən disre kə kəfətə kən afi dacə mə.

*Atem a Yesu
Luk 3.23-38*

¹ Kəbənda ka dokom da Yesu Krist kə kaŋkə, wansə ka Dawuda, wansə ka Abraham:

² Abraham εnakom Siyaka, kə Siyaka oŋkom Yakuba, kə Yakuba oŋkom Yuda kə awənc oŋ,

³ Yuda okom Perec kə Serah. Tamar ɔyəne ḥa kere. Kə Farəs oñkom Hecərəŋ, kə Hecərəŋ oñkom Aram.

⁴ Kə Aram oñkom Aminadab, kə Aminadab oñkom Nasəŋ kə Nasəŋ oñkom Salməŋ.

⁵ Salməŋ kə wəran kən Rahab ḥaŋkom Bəs, Bəs kə wəran kən Rut ḥaŋkom Yobed. Kə Yobed oñkom Yisay,

⁶ kə Yisay oñkom Dawuda wəbe wəka Yisrayel.

Dawuda ənanasər wəran ka Uri, kə ḥaŋkom Sulemani.

⁷ Kə Sulemani oñkom Roboyam, kə Roboyam oñkom Abiya, kə Abiya oñkom Asaf.

⁸ Kə Asaf oñkom Yosafat, kə Yosafat oñkom Yoram kə Yoram oñkom Osiyas.

⁹ Kə Osiyas oñkom Yotam, kə Yotam oñkom Akas, kə Akas oñkom Esekiyas.

¹⁰ Kə Esekiyas oñkom Manase kə Manase oñkom Aməs kə Aməs oñkom Yosiya.

¹¹ Yosiya oñkom Yekoniya kə awənc aña təm ntə anasumpər aka Yisrayel pakekəre ḥa Babiləŋ mə.

¹² Ntə tatəkə tencepər mə, kə Yekoniya oñkom Salatiyel kə Salatiyel oñkom Sorobabel.

¹³ Kə Sorobabel oñkom Abiyud kə Abiyud oñkom Eliyakim, kə Eliyakim oñkom Asor.

¹⁴ Kə Asor oñkom Sadok kə Sadok oñkom Akim kə Akim oñkom Eliyud.

¹⁵ Kə Eliyud oñkom Elasar kə Elasar oñkom Matan kə Matan oñkom Yakuba.

¹⁶ Kə Yakuba oñkom Isifu wos ka Mari wəkə oñkom Yesu nwə aŋwe Krist, wəbe nwə Kanu kəyək-yək mə.

¹⁷ Awa, dətemp wəco kə maŋkələ dənacepər kəyəfə Abraham hanj kəbəp Dawuda, dətemp wəco kə maŋkələ kəyəfə Dawuda hanj kəbəp kəkekəre ka aYisrayel Babiləŋ, dətemp wəco kə maŋkələ kəyəfə kəkekəre kəjan Babiləŋ hanj kəbəp Krist.

Kəkom ka Yesu Krist

¹⁸ Tokom ntə t'anan kom Yesu Krist: Wərkun nwə ancwe Isifu mə, əncfac iya ka Yesu nwə ancwe Mari mə. Ta Isifu əntagbaŋne Mari-ɛ, kə Mari ənəŋknə pəbəksə fənəntər fa Amera Necempi.

¹⁹ Isifu wos ka Mari nwə ənalomp, ta ɛfaŋ kəcəŋ kə gbasŋa mə, əncəm-cəmne kəluksə Mari nda afum ən kəgbəpnə disrə.

²⁰ Isifu eyi ti kəcəm-cəmne, gbəncana babəkə kə məleke ma Mariki mowurər kə dəmtere, kə moloku kə: «Isifu wan ka Dawuda, ta mənesə kəlek Mari mənənce kə, bawo wan nwə əmbəkəs mə, bafə dəfum ɛyəfə, mba dəAmera Necempi.

21 Wəran kam Mari endekom wan wərkun mənde məwe kə Yesu*, bawo nkən endeyac afum ən kiciya kəjan.»

22 Maməkə fəp mənayi ntə təŋsəŋe ntə Mariki ənalokə kusu ka sayibə mə, meyi:

23 «Məcəŋkəl, wəyecəra wətəcərə wərkun endebəkəs.

Pəkom wan wərkun

nwə andewe Emaniyel mə.»

Itə tatəkə: «Kanu kəyi kə səna.»

24 Ntə Isifu entime mə, k'əyə təkə məlekə ma Mariki mənasom kə mə, K'əlek Mari k'ənənəcə kə.

25 Mba əjanafəntərə fe kə Mari haŋ ntə Mari ənakom wan wərkun, nwə Isifu ənasəŋ tewe ta Yesu mə.

2

Acərə mes əjander kənəŋk Yesu

1 K'əŋkom Yesu dare da Betləhem nde atəf əja Yude, təm tatəkə tə Herodu ənayəne di wəbe. Kə acərə mes aka ntende kəca nkə dec dəmpə mə əjander Yerusaləm,

2 kə əyif: «Deke kənaka nkə kəndeyəne wəbe k'aSuyif nwə antəp kəckom mə, eyi-ə? Bawo sənəŋk kəs kən ntende dec dəmpə mə, sənder kədetontnəne kə fər kiriŋ.»

3 Ntə wəbe Herodu ene toloku tatəkə mə, kə pəyi kə yamayama, kə aka Yerusaləm fəp.

4 Kə wəbe Herodu olonka aloŋne apəŋ fəp kə atəksə sariyə s'aSuyif, k'eyif əja kəfo nkə andekom Krist, wəyac nwə Kanu kəyək-yək mə.

5 Kə akakə əhaloku kə: «Dare da Betləhem nde atəf əja Yude andekom kə, bawo itə sayibə səncicəs:

6 Kə məna Betləhem atəf əja Yuda,
məyə dəkəcəmə sədare səpəŋ sa Yuda dacə,
bawo dare dam də wəkiriŋ endewur

nwə endekəkəs afum em aŋə ənayəne aka Yisrayel mə.»

7 Awa, kə Herodu ewe acərə ən mes, k'eyif əja yəkyək kəcərə yati təm təkə kəs kaŋkə kənamentərnə mə.

8 Kə Herodu osom afum Betləhem, pəcloku: «Nəkə nətenəs kəcərə pəsoku teta wan wəkawə. Kə nənəŋk kə-ə, nəder nəsəŋ'em ti kəcərə, ntə təŋsəŋe ina sə ikə itontnəne kə fər kiriŋ mə.»

9 Ntə acərə mes əhalip kəcəŋkəl wəbe mə, kə ənəŋkə. Awa, kəs nkə əjananəŋk mə, kəyi əja tekiriŋ, ntə kəs kaŋkə kəmbəp kəfo nkə wan nwə ənayi mə, kə kəncəmə.

10 Ntə əjananəŋk kəs nkə mə, kə pəmbət əja pəpəŋ.

11 Kə əjamberə kələ disre, kə əjananəŋk wan kə kərə Mari, kə əjançəpə wan suwu dəntəf kətontnəne kə fər kiriŋ. Kə ənasikəli

* **1:21** Yesu = cəHebəre «Wəyac» **1:23** Esayı 7.14 **2:6** Mika 5.2 **2:6** 2 Samiyel 5.2

løba ya daka dañan kə ñampocə wan Yesu kəma, suray sətət sa kələł kə kətək kə labundə da mir.

¹² Nte Kanu kəlok-lokər ḥa dəməre a ta ḥaluksərnə sə nda wəbe Herodu mə, kə ḥalek dəpə dələma kəkə ka ndaranjan.

Kəyekse ka Isifu, Mari kə wan kən Yesu ḥakə Misira

¹³ Nte ḥankə mə, gbəncana babəkə kə meləke ma Mariki mowurər Isifu dəməre kə moloku kə: «Məyəfə məlek wan kə kərə, məyekse məkə Misira, məyi di haŋ təm nte indelok'əm kəlukus mə, bawo Herodu endetən wan pəmələk kə.»

¹⁴ Kə Isifu εyefə pibi disre, k'elek wan kə kərə k'əŋkə Misira,

¹⁵ k'eyi di haŋ kə Herodu efi. Maməkə menayi nte təŋsəŋe məkə Mariki ənalokə kusu ka sayibe mə, melare: «Iwe wan kem pəwur Misira.»

Kədifət ka awut

¹⁶ Nte Herodu ənəŋk nte acəre mes ḥantiŋkər kə mə, kə pənaŋkane kətele kə, k'osom a padifət awut fəp aŋe ḥanasəto meren merəŋ haŋ kətor mə, aŋe ḥanayı Betlehəm kə sədare nse səŋkel di mə, ənalek təcəməcəmne tatəkə nte acəre mes ḥanaloku kə təm nte kəs kənawur mə.

¹⁷ Awa, təkə Sayibe Yeremy ənaloku mə, telare:

¹⁸ «Ane kəbokənə nde dare da Rama,
kəbok kəpəŋ kə kəkulə-kule ka defi.

Rasəl eyi kəbok awut ən.

Əfaŋ fe a paletsene patore-tore kə abəkəc, bawo awut ən ḥanjəskəs-kəs.»

Kəlukus kəjan Yisrayel

¹⁹ Nte wəbe Herodu efi mə, gbəncana babəkə kə meləke ma Mariki mowurər Isifu dəməre atəf ḥa Misira,

²⁰ kə moloku kə: «Məyəfə məlek wan kə kərə, məlukus atəf ḥa Yisrayel, bawo ako ḥanafəŋ kədif ka wan wəkawə mə ḥafis-fis.»

²¹ Kə Isifu εyefə, k'elek wan kə kərə kə ḥalukus Yisrayel.

²² Mba nte ənane a Arkelayos əsətə kəyənə ka wəbe dəkəcəmə da kas Herodu mə, kə Isifu enesə kəkə atəf ḥa Yude. Kə meləke molok-lokər kə dəməre, kə Isifu əŋkə atəf ḥa Kalile.

²³ K'əŋkə pəyi dare da Nasaret, ənayə ti nte təŋsəŋe toloku ta Yecicəs Yosoku nyę sayibe ḥanacicəs mə telare: «Andewe kə wəka Nasaret.»

3

Kawandi ka Aŋnabi Saŋ Batis

Mark 1.1-8; Luk 3.1-6

¹ Mata maməkə kə Aŋnabi Saŋ Batis owur pəckawandi nde tegbəre ta atəf ḥa Yude:

² «Nəsəkpər bəkəc nəlomp, bawo dəbe da dəKəm dələtərnə!»

³ Nkən sayibə Esayi ənaloku tetən: «Fum wəkə dim dən deyi kəwur dətegbərə mə əfə:

«Nəlompəs dəpə da Mariki,
Nəlompə səpə sən sa wəcək!»»

⁴ Sañ nwə, yamos ya cəfon ca yəkəmə y'əncberne, pəcgbəncnə belət ba akata defi. Cələnkma kə məsə ma cəmə ca dop gəbərəm yənayənə kə yeri.

⁵ Afum aŋe ənacyefə Yerusaləm, akə ənacyefə atəf ɳa Yude fəp mə, kə akə ənacyefə sədare nse səyi kəngbəkə ka Yurdən kəsək mə fəp ɳanckə nde eyi mə,

⁶ ɳacsətər kə kəgbət dəromun teta Kanu nde kəngbəkə ka Yurdən, ɳacceŋ kiciya kəjan afum dacə.

⁷ Ntə əncnəŋk aka dinə da aFarisi* kə da aSadisi† ɳacderənə kəgbət dəromun teta Kanu mə, k'oloku ɳa: «Nəna aŋe nəyi pəmə ɳikisin mə! An'əsəŋe nu kəcərə ntə aŋyəksər kiti ka Kanu nkə kəyi kəder mə-ε?

⁸ Awa, nəde nəcyə məyə mətət mmə meňmentər a nəsəkpər mera kə nəncəmə pəlompu darəŋ mə.

⁹ Ta nəcəm-cəmənə a Kanu kəndeyac nu bawo nəloku: «Abraham ɔyənə wətem kosu!» Əy, icloku nu, nənəŋk masar mamə ba? Kanu kəntam kəkafəli mi məyənə awut a Abraham.

¹⁰ Ndəkəl oŋ, tomunt pelip kəcəmə kəcəp ka tək hanj nde ntəntəl ya yi: Kətək nkə o nkə kəntəkom yokom yətət mə, ançəp ki, paləm dənənc.

¹¹ Ina, dəromun iŋgbət nu teta kəmentər a nəsəkpər bəkəc, mba nwə eyi kəder im tadarəŋ mə, dəAmera Necəməpi ɳa Kanu kə nənc ende pəcgbət nu. Wəkakə ɔyə fənəntər pətas im. Isətə fe dofum dowurə kə cəftə dəwəcək.

¹² Pəcəmə dəkur pətəmpər kərəbə dəwaca pəcgbap, pəgbey meňgbən mətət mmə endeməňkərnə dəkəle mə, mba pəcəff fonta dənənc nde dəntənimə mə.»

Kəgbət ka Yesu dəromun teta Kanu

Mark 1.9-11; Luk 3.21-22; Isaŋ 1.29-34

¹³ Təm tatəkə tə Yesu ənayəfə atəf ɳa Kalile, k'ender nde kəngbəkə ka Yurdəŋ kəsək nnə Sañ eyi mə pədesətər kə kəgbət dəromun teta Kanu.

¹⁴ Mba kə Sañ əfaŋ kəyamsər kə ti, k'oloku Yesu: «In'ɔ pəmar isətər məna kəgbət dəromun teta Kanu, kə məna mənder nnə iyı mə!»

^{3:3} Esayı 40.3 * ^{3:7} *WəFarisi, aFarisi* = Kəgba k'abeki ka dinə d'aSuyif aŋe ɳasektərənə sariyə kə məyə mokur ma aSuyif mə tin tin tin. † ^{3:7} *WəSadisi, aSadisi* = Kəgba k'abeki ka dinə d'aSuyif kələma, aŋe ɳasektərənə sariyə kə məyə mokur ma aSuyif mə. ^{3:7} Luk 3.7

15 Kə Yesu olukse kə: «Məwose ti kərəsna. Tatəkə tə pəmar payə mes fəp mme Kanu kəsom su mə.» Awa, kə Sañ owose.

16 Yesu ənadelip kəsətə kəgbət dəromun teta Kanu, k'əmpe. Gbəncana babəkə kə kəm kəngbitə tetən, k'ənəjək Amera ɳa Kanu ɳoctorər kə pəmo antantoriya.

17 Awa kə dim dontor kəyəfə dəkəm: «Wəkawə wan kem nwə imbətər mə əfə, nkən əbat im mes belbel.»

4

Nəjək Nəleç ɳewakəs kəsənə Yesu kəciya

Mark 1.13; Luk 4.1-13

1 Nte tencepər mə, kə Amera ɳa Kanu ɳeŋkekərə Yesu nde dətegbərə kəkəsak kə Nəjək Nəleç ɳewakəs kəsənə kə kəciya.

2 Nte Yesu elip kəsuŋ mata wəco maŋkələ (40) pibi kə daŋ mə, kə dor dəyə kə.

3 Nte Nəjək Nəleç ɳefəŋ kəsənə Yesu kəciya mə, kə ɳender ɳoloku kə: «Kə təyənə a Wan ka Kanu məyənə-ε, məloku oŋ masar mame məyənə cəcom.»

4 Kə Yesu oluku: «Yecicəs Yosoku yoloku: «Bafə kəcom gbəcərəm kəŋsənə fum kəyi doru, mba moloku ma Kanu fəp məŋsənə fum kəyi doru.»»

5 Kə Nəjək Nəleç ɳeŋkekərə Yesu nde Yerusaləm dare dosoku, kə ɳəŋkə ɳecəmbər kə nde dətelempən pa kələ kəpəŋ ka Kanu kəronj.

6 Kə ɳoloku Yesu: «Kə təyənə a wan ka Kanu məyənə-ε, məyoke ma dəntəf, bawo dəYecicəs Yosoku ancicəs: «Kanu kəndesom məlekə ən, ɳandetəmpər əm dəwaca nte təŋsənə ta məmpət tasar mə.»»

7 Kə Yesu oluku ɳi: «Mba ancicəs dəYecicəs Yosoku sə: «Ta məcənəs Mariki Kanu kam kəyə ka tes təwəy-wəy tən.»»

8 Kə Nəjək Nəleç ɳeŋkekərə Yesu sə tərə teŋeci kəronj, kə ɳementər kə dəbe da təf ya doru fəp kə dətət da yi.

9 Kə Nəjək Nəleç ɳoloku Yesu: «Inşəŋ əm yayə fəp kə məwose kətontnən'əm fər kiriŋ-ε.»

10 Kə Yesu oluku ɳi: «Məbələ, məna Sentani! Bawo ancicəs dəYecicəs Yosoku: «Mariki Kanu kam pəmar məctontnənə fər kiriŋ, nkən gbəcərəm pəmar məcsalənə.»»

11 Kə Nəjək Nəleç ɳesak Yesu, awa kə məlekə mender məbəcə kə.

Yesu oncop yəbəc yən Kalile

Mark 1.14-15; Luk 4.14-15; Isan 4.1-3,43-46

12 Nte Yesu ene a alek Sañ Batis k'ambər dəbili mə, k'owur kəkə atəf ɳa Kalile.

¹³ Yesu εnayi dare da Nasarət, k'ende pəcepe dare da Kəparnam nde deyi kəba ka Kalile kəsək dəndo təf ya Sabulon kə Naftali,

¹⁴ nte tənəsənə təkə Kanu kənalokə kusu ka sayibə Esayı mə, təlare:

¹⁵ «Atəf ἡja Sabulon

kə ἡja Naftali dəpə nde dəŋkə nde kəba ka Kalile,
kəŋgbəkə ka Yurden kəsək,

atəf ἡja Kalile nde atəyənə aSuyif ἡjandə mə,

¹⁶ afum a di aŋe ἡjanacəm-cəmne a Kanu kəmber ἡja kumunt mə, ἡjanəŋk nte Kanu kəŋkafələ kə kəntəfərnə ἡja mə.

Aŋe ἡjanayi kubump ka kətəgbəkər amerə mə,
kə pəwaŋkəra pomot ἡja.»

¹⁷ Təm tatəkə tə Yesu εnacop kəkawandi: «Nəsəkpər bəkəc nəlomp, bawo dəbə da dəKəm dələtərnə.»

Yesu ewe acəpsə ən darəŋ acəkə-cəkə marjkələ

Mark 1.16-20; Luk 5.1-11; Isaŋ 1.35-51

¹⁸ Nte Yesu ənckətəs kəba ka Kalile kəsək mə, k'εnəŋk dəwənca mərəŋ, Siməŋ nwə ancwe Piyer mə, kə wənc Andəre, ἡacgbal manta dəkəba, bawo awənt ἡja ἡjanayənə.

¹⁹ Kə Yesu oluku ἡja: «Nəder nəcəps'em darəŋ, indesənə nu kəyənə awənt a afum.»

²⁰ Gbəncana babəkə kə ἡjasak manta maŋan kə ἡjancəmə Yesu darəŋ.

²¹ Nte Yesu əŋkə pipic mə, kə εnəŋk sə dəwənca mərəŋ Sak wan ka Sebede kə wənc Isaŋ, aŋe ἡjanayi sə abil ἡjanan disre kə kas kəŋjan Sebede, ἡaclompəs-lompəs manta mə. Kə Yesu ewe ἡja.

²² Gbəncana babəkə kə ἡjasak abil kə kas kəŋjan, kə ἡjancəmə Yesu darəŋ.

Yesu εnctəkse pəctaməs sə

Mark 1.39; Luk 4.44; Luk 6.17-18

²³ Yesu ənckətəs atəf ἡja Kalile fəp pəctəkse dəkətola Kanu da aSuyif, pəckawandi Kibaru Kətət ka dəbə da dəKəm, pəctamsənə sə docu kə lanjiru fəp nde dənayi afum mə.

²⁴ Ti tənasənə tewe tən təsamsər atəf ἡja Siri fəp disre. Packərə kə afum fəp akə docu yamayama dənasumpər, pəccu ἡja mə: Akə yəŋk yəleç yənctərəs, akə docu da kətempənə dənayi, kə akə ἡjanayi lanjiru mə, Yesu εnctaməs ἡja fəp.

²⁵ Kənay k'afum alarəm kəncler kəyəfə Kalile, atəf ἡja Sədare Wəco, dare da Yerusaləm, atəf ἡja Yude, kə sədare sa kəca nkə dec dəmpə Yurden mə.

5

Kawandi ka Yesu nde tərə kəroŋ

Mark 3.13; Luk 6.12-13

¹ Ntə Yesu εnəŋk kənay ka afum mə, k'empə tərə kəroŋ, k'əŋkə pənde, kə acepsə ɔn darəŋ ɳander nnə eyi mə.

² Kə Yesu elek moloku k'eyefə kətəksə ɳa:

Amera ɳətət nŋe ɳəsəŋ fum pəbotu nnə Kanu kəyi mə

Luk 6.20-26

³ «Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ɳancəreŋe a ɳancəme Kanu fər kiriŋ waca wəsəkər mə,

bawo dəbe da dəKəm, daŋan də!

⁴ Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ɳayi kəbok mə, bawo Kanu kəndekəfəŋət ɳa məncər.

⁵ Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ɳandənce mə, bawo ɳandekəsətə doru fəp, dəyəne ɳa ke!

⁶ Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə təfaŋ ta Kanu təmbas ɳa kənəŋk pəmə ntə amer aŋjwos fum dor dəyə kə mə, bawo ɳandekənəmbərə!

⁷ Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ɳayyəne awənc aŋa nənəfər mə,

bawo Kanu kəndekəyəne ɳa nənəfər!

⁸ Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ɳasək bəkəc mə, bawo ɳandekənəŋk Kanu!

⁹ Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ɳayyəne alompəs a pəforu awənc aŋa dacə mə,

bawo andekəwe ɳa awut a Kanu!

¹⁰ Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə antərəs ɳa teta kəyi kəjan təfaŋ ta Kanu mə,

ɳa ɳandekəsətə dəbe da dəKəm!

¹¹ Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət mə k'aləməs nu, pactərəs, k'andele nu moloku məlec fəp ma yem teta ina Yesu.

¹² Kə tatəkə təmbəp nu-ε, nəwoləs-woləs, nəyi pəbotu disrə, bawo kəway konu kəmbək nde dəKəm. Tante t'anatərəs sayibə aŋe ɳananuŋkene kəder a nəna nəcder mə.»

Nəyi pəmə mər kə pəwaŋkəra

Mark 9.50; Luk 14.34-35

¹³ «Nəna mər ma doru mə nəyəne. Mba kə mər mendənce-ε, afətam kədəktəsə mi paka o paka. Mentəsə fe sə tələm o tələm, mənə pagbal mi afum ɳanas-nas.

¹⁴ Nən'əyəne pəwaŋkəra pa doru. Dare ndə denyi tərə kəroŋ mə, afətam kəməŋk di.

¹⁵ Afəmot lamp pagbəpər di kəfala, mba andət di kədet dəm pədəte lamp kəroŋ, dəsəŋ pəwaŋkəra akə ɳayi kələ disrə mə fəp.

¹⁶ Tin tayi tə pəmar pomot ponu pəsəŋ pəwaŋkəra tatəkə afum fər kiriŋ, nte təŋsəŋe ŋanəŋk yebəc yonu yətət, ŋakor-koru Kanu Papa konu nwə eyi nde dəkəm mə.»

Yesu əntəksə sariyə nse Musa ənasəŋ mə

¹⁷ «Ta nəcəm-cəmne a teta Sariyə kə pəyənə fə ti mətəksə ma sayibə fəp m'inder kəlinj day. Inder fə kəlinj mi day, mba kəsəkəs ka mi pes k'inderənə.

¹⁸ Kance, iŋloku nu ti, kəwon nkə o nkə ka kəm kə antəf afəlinj nte o nte dəsariyə. Afəlinj ali toloku təfət tin, afəlinj ali təgbeyəs-gbeyəs tin, tatəkə haŋ doru delip.

¹⁹ Məna nwə o nwə mənfani tosom təfət tin mə, mətəksə so afum kəfani tosom tatəkə, fum wəkakə endekəfətə dəkəcəmə nde dəbə da dəKəm. Mba kə fum eleləs mosom pətəksə so afum kəleləs mi-ε, fum wəkakə endekəyə dəkəcəmə dəpən nde dəbə da dəKəm.

²⁰ Icloku nu, pəmar nəcəmə dolompu da Kanu darəŋ nətas atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi. Kə təntəyi-ε, nəfəberə dəbə da dəKəm.»

Kətəksə teta metələ

Mark 11.25; Luk 12.57-59

²¹ «Nənanə nte analoku atem anu mə: ‹Ta mədif fum.› Məna nwə məndif fum mə, aŋkekər'am dəŋkiti.

²² Mba ina iloku nu: Nwə o nwə pəntəle nno wənc eyi mə, aŋkekərə kə dəŋkiti. Kə fum oluku wənc ‹Daku də məyənə-ε, pakekərə kə aboc kiti fər kiriŋ. Kə fum oluku wənc: ‹Məntəŋkələ-ε,› palek kə pakə paləm dənənc da yahanama.»

²³ Kə məndekə kəmentər polonjne pam nde tetek tolonjne Kanu kəroŋ a məcəm-cəmne dənda, a wənc əm əməŋk'am tes tələma-ε,

²⁴ məsak polonjne pam papəkə tetek tolonjne Kanu kiriŋ, məkə kəresna məlompəsnə dacə kə wənc əm a məluksərnə kədelonjne.

²⁵ Kə nəsol kə wəyəfərenə kam kəkə dəŋkiti-ε, nətən kətəŋne dəpə, ta wəyəfərenə kam pəkəber əm wəboc kiti dəwaca, wəkakə pəsəŋ əm wəsədar nwə əŋkəber əm dəbili mə.

²⁶ Kance, iclok'am, məfəwur dəndo ta məlip kəluksə fəreŋk fəlpəs nfe məntəmpərə kə mə-ε.»

Kətəksə teta kəsumpər dalakə

MAT 18.8-9; Mark 9.43,47-48

²⁷ «Nənanə pacloku: ‹Ta məsumpər dalakə.›

²⁸ Mba ina iloku nu: Nwə o nwə əməmən wəran haŋ pəfanj kəfəntərər kə mə-ε, elip kəsumpər dalakə kə wəran wəkakə dəbəkəc.

29 Kə təyənə dəfər dam da kəca kətət dendesəŋ'am kəciya-ε, məkakti di mələm di dəbəl'am. Bawo kəlinj kəfo kələma dis dam kəncepər kəyə dis dam məlməl paləm əm yahanama.

30 Kə təyənə kəca kam kətət kəndesəŋ'am kəciya-ε, məgbinti ki mələm ki kəbəl'am. Bawo kəlinj kəfo kələma dis dam kəncepər kəyə dis dam məlməl paləm əm yahanama.»

Sariyə nse səncəmə anençənə merəŋ aŋe ḡayi kəcenənə mə

Mat 19.7-9; Mark 10.4-5,10-12; Luk 16.18

31 Kə Yesu oluku sə: «Ancicəs dəYecicəs Yosoku ntə: <Kə wərkun endece wəran-ε, pəmar pəcicsə wəran wəkakə areka əncenə kə.»

32 Mba ina icloku nu: Nwə ence wəran kən mə, əŋsəŋə wəran wəkakə kəsumpər dalakə kə wərkun wələma ənənəne kə-ε, mənə təyənə a kənənçənə kaňkə kəyi fə sariyə disrə. Mba nwə əŋnənəne wəran nwə wərkun wələma ence mə, nkən sə dalakə d'oŋsumpər.»

Kətəksə teta kəderəm

33 «Nəncarə təkə anacicsə atəm anu dəYecicəs Yosoku mə: <Ta məyi ta məyo təkə mənadərəm kəyə mə. Mba məyo təkə mənadərəm Mariki fər kirij kəyə mə fəp.»

34 Mba ina icloku nu, ta nədərmə tələm o tələm: Ta nədərmə kəm, bawo dəcəm da Wəbə Kanu də.

35 Ta nədərmə antəf, bawo antəf əŋyənə dəkəcəmbər dən wəcək, ta nədərmə sə ali Yerusaləm bawo dare da Kanu Wəbə wəpəŋ də.

36 Ta nədərəm sə domp, bawo məfətam kəsəŋə ali kəfon kam kin kəferə kə pəyənə fə ti kəbiyə.

37 Dəmedərəm monu pəmar məloku: <Ey, kə pəyənə kance kə-ε, məloku: <Ala, kə pəyənə a bafə kance kə-ε. Ntə o ntə amberənə moloku ma kəderəm maməkə mə, dəNəjik Nəlec təyəfə.»

Kətəksə teta kəlukse ayək

Luk 6.29-30

38 Kə Yesu oluku sə əja: «Nəne pacloku dəYecicəs Yosoku: Dəfər d'aŋsəŋə dəfər kəway, desek d'aŋsəŋə desek kəway.

39 Mba ina iloku nu ta nəlukse ayək nwə əŋyə nu pələc mə. Kə fum efer əm kəca dəkanca əja kəca kətət-ε, məcencə kə sə əja mərəŋ əjkə.

40 Kə fum əfaŋ əm kəkiti teta kəbanjər kam dumə-ε, məsakərə kə sə burumus bam.

41 Kə fum əntar'am kəkət kilometər kin-ε, məkət kilometər mərəŋ kə nkən.

42 Məpoçə wəkə ontol'am mə, ta məber kəmunt nwə əŋfaŋ kələkər əm debe da paka pələma mə.»

*Nəbətər aterənə anu
Luk 6.27-28,32-36*

⁴³ Kə Yesu oluku ɳa sə ntə: «Nəne a analoku: <Məbətər wənc əm, məter wəterənə kam.»

⁴⁴ Mba ina icloku nu: Nəbətər aterənə anu nətola Kanu pətət akə ɳantərəs nu mə.

⁴⁵ Kə nəyə ti-ε, nəntubucenə məyə mətət ma Kanu Papa konu nwə eyi nde dəkəm mə, bawo eñyekər dec dən ayeñki bəkəc kə atət, pətufər wəcafən alompu kə atəlomp.

⁴⁶ Kə təyənə nəbətər gbəcərəm akə ɳambətər nu mə, kəway kərə kə nəsətənə ti-ε? Ali abanjəs dut tatəkə tə ɳaŋyə pəmə nəna.

⁴⁷ Kə təyənə awənc əm aja gbəcərəm ɳə mənyif-ε, pətət pere pə məyə-ε mpe pencepər pa akə mə? Ali atəyənə aSuyif, bafə tatəkə tə ɳaŋyə pəmə nəna ba?

⁴⁸ Awa, nəna nəlare dolompu nəcemp pəmə ntə Papa konu nwə eyi nde dəkəm əlare dolompu k'encemp mə.»

6

Kətəkse teta kəpocə atəyə daka

¹ Kə Yesu oluku ɳa sə: «Nəkəmbərnə kəcyə məyə monu ma dinə afum fər kirin ntə təŋsənə ɳaməmən nu mə. Kə teyi-ε, Papa konu nwə eyi nde dəkəm mə əfədesənə nu ti kəway.

² Nənəfər disre kə mənde kəcmar atəyə daka-ε, ta məcam ti afum ɳacərə. Abanjəne kəlomp ɳaŋyə ti, nde wələ wa dəkətola Kanu kə dəpə dacə, ɳactən a afum aləma kəyek-yekəs ɳa. Icloku nu, kance kə: Kəway kəjən məlməl kə ɳayi kəbañ.

³ Mba kə məndepocə atəyə daka-ε, ta məsənə kəca kəmeriya kəcərə təkə kətət kəyi kəyə mə.

⁴ Nənəfər disre kə mənde məcmar fum-ε, məmar kə kəgbərnə disre ta wələma pəcərə ti. Papa kam nwə εñnəñk ali ntə təŋgbərnə mə, endesən əm kəway.»

Mətəkse mmə antola Kanu mə

⁵ «Kə nənde kəctola Kanu-ε, ta nəcyə pəmə abanjəne kəlomp aŋə kəcəmə dəkətola Kanu kə məgbəkənə ma səpə səpəŋ kəmbət, ntə təŋsənə ɳamentərnə afum mə. Kance, icloku nu, kəway kəjən kə ɳayi kəbañ tatəkə.»

⁶ Mba məna, kə mənde kəctola Kanu-ε, məbərə dukulə, məgbətərnə kumba, mətola Papa kəgbərnə disre, Papa kam nwə εñnəñk ntə təŋgbərnə mə, əŋsən əm kəway.

⁷ Kə məndetola Kanu-ε, ta məla moloku pəmə atəcərə Kanu, aŋə ɳancəm-cəmənə a kə ɳalok-loku pəlarəm-ε, təŋsənə Kanu pəcəñkəl ɳa.

⁸ Ta nəctubucnə akakə, bawo Papa konu εñcərə mes mmə nəfanjər kə dəsək o dəsək mə, ta nəntatola kə-ε.»

9 Mba nəna, ntə tə pəmar nəctola Kanu:
 Kas kosu nwə eyi nde dəKəm mə,
 məsəŋə paleləs decempi da tewe tam topus!
 10 Məsəŋə a dəbe dam deder.
 Məsəŋə afum ɳacəmə təfan tam darən dəntəf pəmə dəKəm!
 11 Məpoce su kəcom kəməkə.
 12 Məŋəŋəne su kiciya kosu,
 pəmə ntə səŋŋəŋəne akə ɳanciyane su mə.
 13 Ta məsak su səyə mes məmə məŋsəŋə su kaciya mə,
 mba məbaŋ su ɳəŋk ɳeləc dəwaca. [Bawo məna mən'çyo dəbe,
 fənəntər kə kəkorkorū teta meren kə meren disre.]^{*}
 14 Awa, kə nəŋəŋəne afum pəleç mpe ɳayə nu mə-ε, Kas konu
 nkə kəyi nde dəKəm mə kəŋŋəŋəne nəna sə,
 15 mba kə nəntəŋəŋə afum-ε, Kas konu əfəŋŋəŋəne nəna sə
 pəleç ponu.»

Kətəksə teta kəsuŋ

16 «Kə məsəŋ-ε, ta məŋey kəro pəmə abəŋəne kəlomp, ɳa
 ɳandukut kəro kəmentər a ɳasuŋ. Kance icloku nu: Kəway
 kəŋjan məlməl kə ɳayi kəbaŋ kaŋkə.
 17 Mba məna, kə məsəŋ-ε, məsopnə labundə, məbuſərnə
 kəro,
 18 ntə təŋsəŋə ta məmentər afum a kəsuŋ kə mənde mə, mba
 məmentər ti Papa kam Kanu nwə əŋgbərpnə, pəcnəŋk ntə o ntə
 təŋgbərpnə mə. Ҫəsaŋ əm kəway.»

Daka da dəkəm dətas da doru

Luk 11.33-34

19 «Ta nəten kəsətə daka dəlarəm nnə doru dande, ndə ate kə
 mərka yəŋləsər fəp, ndə akiyə ɳambərə dəwələ ɳakiyə mə.
 20 Mba nəten kəyə daka dəlarəm da dəKəm nde Kanu kəyi
 mə. Dəndo, ate kə mərka yəfələsər mpe o mpe, akiyə ɳafəbərə,
 ɳafəkiyə.
 21 Bawo kəfo nkə daka dam deŋyi mə, difə abəkəc ɳam ɳeŋyi.»

Pəwaŋkəra pa dis

Luk 11.34-36

22 «Dəfər dəyənə lamp da dis. Kə dəfər dam dentesə-ε, dis
 dam fəp doŋmot,
 23 mba kə dəfər dam dəlece-ε, dis dam fəp, kubump kə
 deŋyi. Kə təyənə pəwaŋkəra mpe peyi dis dam mə kəbump kə-ε,
 kubump kam kəmbək!»

Kanu kə pəsam: Ake mələk-ε?

Luk 16.13

* **6:13** Yecicas yələma yəyə fe moloku mamə.

24 «Nwε o nwε ɔfṣtam kəbəcε abε mεrəj. Kə teyi-ε, enter wəkin pəbətər wəkə, kə pəyənε fe ti-ε, pəsektərnε wəkin, pəbər wəkə kumunt. Nəfṣtam kəbəcε Kanu kə pəsam təm tin.»

Məgbəkər Kanu kəlaŋ

Luk 12.22-32

25 «It'ɔsəŋε ntε iloku nu: Ta nəcəm-cəmnə pəlarəm teta tecepərənε tonu doru, paka mpe nəndedi kə pəkə nəndemun mə. Ta nəcəm-cəmnə sə teta dis donu, pəkə nəndeber di mə, bafə kəyi wəyen kəncepər yeri yedi kə dis dencepər yamos ba?

26 Nəməmən bəmp ya darenc: Yəfəgħal defet, yəfətel, yəfəmənjkärne mənġben dəcəle, mba Kas konu nkə kəyi dəKəm mə kənsən yi yeri. Bafə kəyi wəyen ka nəna kəncepər ka bəmp ya darenc yayəkə dəkəcəmə ba?

27 Fum wəre eyi nu dacə nwε məcəm-cəmnə mən mentam kəbələs kiyi kən doru ali kururu katin gboŋ mə-ε?

28 Ta ake tə nəncəm-cəmnənə teta yamos-ε? Nəməmən ntε yəleñk ya dale yomponj mə: Yəfəbəc, yəfədu yamos.

29 Mba icloku nu, ali wəbə Sulemani yati kə daka da debeki dən fəp ənasətə fe yamos nyε yənatesə pəmə ya pəleñk papəkə piñ mə.

30 Yika yeyi məkə dale, alna pacləm yi dənənc, mba Kanu kənsənje pəmar yi. Nəntam kəlaŋ tes tin: Pipice oŋ cəke o cəke, Kanu kəndeber nəna apice kəlaŋ yamos pəcepər tatəkə!

31 Ta nəcəm-cəmnə kəyi konu doru, nəcyifnε: Ake səndedi-ε? Ake səndemun-ε? Yamos yere yə səndeberne-ε?

32 Maməkə mə atəcərə Kanu ɳanten təm fəp. Mba Kas konu nkə kəyi nde dəKəm mə kəncərə a pəmar nəyə ca yayəkə fəp.

33 Nənuñkənə kəresna kəten dəbe da Kanu[†] kə pəlompu pən. Kə nəyə tatəkə-ε, nkən Kanu endedeñjərə nu yayəkə fəp.

34 Ta nəcəm-cəmnə pəlarəm teta tecepərənε doru tonu alna, nəce alna ɳəcəm-cəmnə teta ɳisərka. Pəcuy pa dəsək o dəsək pentəñnə dəsək da di.»

7

Ta nəlek dəkəcəmə da Kanu dəñkiti fum

1 Yesu oluku ɳa: «Ta nəkiti akə ntε təñsənje ta andesəkiti nəna mə.

2 Bawo təkə nəñkiti akə mə, itə Kanu kəndekəkiti sə nəna! Kə potubcə pəkə nəntubcə akə mə, ip'andekəsətubcə nu.

3 Ake'sənje ntε mənġbatnε ayika nŋε ɳeyi wənc əm dərəfər mə, mba ta məñnəñk təmboňk ta kətək pəkə pey'əm dərəfər mə-ε?

4 Pəlompu pə ba, kəloku wənc əm: «Wənc im, məwose a iliŋ əm ayika nŋε ɳey'əm dərəfər mə, mba məna məyə təmboňk ta kətək dərəfər ba?

[†] 6:33 Yəgbəkərə ya Yecicəs Yosoku yokur yələma yəyə fe «da Kanu.»

⁵ Məna wəbaŋenə kəlomp, məliŋnə kəresna təmboňk ta kətək dəfər dam, it'çŋəŋ'am kənəŋk belbel ayika ŋəkə məfaŋ kəlin wənc əm dərfər mə.

⁶ Ta məsəŋ daka dəkə ampus mə cen, yəntam kəluksərnə yəŋəŋ əm. Ta nələmər sə mətət monu meyəŋki kəway səp, ta yedenas-nas mi.»

Kə məntən-ε, məŋsətə

Luk 11.9-13

⁷ «Nətola, nəndesətə. Nətən, nəndenəŋk. Nəsut-sut kumba, andegbitə nu.

⁸ Bawo nwə o nwə ontola Kanu mə, ompoce kə. Nwə o nwə entən mə, εŋnəŋk. Nwə o nwə ojsut-sut kumba mə, aŋgbite kə.

⁹ Kas kəre kəyi nu dacə nwə wan kən ontola kə kəcom, nkən pəsəŋ kə tasar mə-ε?

¹⁰ Kə pəyənə fe ti, an'eyi nu dacə nwə wan kən ontola kə alop, nkən pəsəŋ kə abok mə?

¹¹ Kə pəyənə nəna aŋe nəlece mə, nəncəre kəsəŋ awut anu ca yətət-ε, Kas konu nkə kəyi nde dəKəm kəndenəŋkanə kəsəŋ aŋe ŋantola kə ca yətət yayəkə mə!

¹² Nəyənə afum təkə nəfan a ŋayənə nu mə. Tatəkə tə Sariyə sa Musa kə Yecicəs ya Sayibə yosom.»

Dəkəberə da nde Kanu kəyi mə dəwəkənə

Luk 13.23-24

¹³ «Nəbərə dəkəberə nde dəwəkənə mə! Dəkəberə nde dəntəfərnə kələsər mə dəwəkəl, dəpə dəkə aŋkə di mə doncuca fe kəkət. Afum aŋe ŋaŋkət dəpə dadəkə mə ŋala.

¹⁴ Mba dəkəberə nde dəntəfərnə kiyi wəyəŋ mə dəwəkənə, dəpə nde aŋkə di mə doncuca kəkət, aŋe ŋaŋkət di mə ŋala fe.»

Sayibə sa yem

Luk 6.43-44

¹⁵ «Nəkəmbərnə sayibə sa yem. Na ŋander nu ŋakəre nu moloku mobotu, mba alec bəkəc ŋə aŋe ŋawey-wəy mə.

¹⁶ Məyə manjan məlec mə nənde nəcnəpələ ŋa. Awa, nəcəre sə a afəpim yokom ya wən kə pəyənə fe ti cəyabə dəbəŋk!

¹⁷ Yokom yətət yə tək yətət fəp yoŋkom, mba kətək nkə kəntətamnə mə, yokom yeləc yə kəŋkom.

¹⁸ Kətək kətət kəfəkom yokom yəleç, kətək kətətamnə kəfəkom yokom yətət.

¹⁹ Kətək nkə o nkə kəntəkom yokom yətət mə, ancep ki paləm dənənc.

²⁰ Awa məyə ma sayibə sa yem akakə mə nənde nəcnəpələ ŋa pəmə ntə aŋnəpələ kətək kətət kə pəyənə fe ti kətətamnə yokom ya ki mə.»

Ayemə acəmə Mariki darəŋ

Luk 6.46; 13.25-27

21 «Bafə nwə o nwə oŋlok'im: ‹Mariki! Mariki!› ḥandekəberə dəbe da kəm dəntəf, mba nwə gbəcərəm əŋyə təfaŋ ta Papa kem nwə eyi nde dəkəm mə.

22 Dəsək nde Kanu kəndeboc kitı afum a doru fəp dacə mə alarəm ḥandeloku: ‹Mariki, Mariki, bafə tewe tam tə səncbonc ntə səncloku mosom mam mə, bafə tewe tam tə sənbəlse yəŋk yələc, bafə tewe tam tə sənciyənə mes məwəy-wəy ba?›

23 Indelukse ḥa dəsək dadəkə: ‹İncəre fe nu ali katin! Nəbəl'em day fəp fonu nəŋyə mes mələc!›»

Wələ nwə mərəj

Luk 6.47-49

24 «Awa nwə o nwə eŋnen'em moloku mamə pəkət sə mi mə, endeyi pəmə wərkun wəcəre kəkətənə mes, nwə encəmbər kələ kən dətasar teyenki mə.

25 Wəcafən pətuf, məncaca məyəksə, afef ḥowur yəwəkərnə kələ kaŋke: Kəfəwuŋe bawo dətasar ancəmbər ki gbiŋ.

26 Nwə o nwə eŋnen'em moloku mamə ta əŋkət mi mə, endeyi pəmə wərkun wətəcəre kəkətənə mes, nwə encəmbər kələ kən dəsənc mə.

27 Wəcafən pətuf, məncaca məyəksə, afef ḥowur yəwəkərnə kələ kaŋke. Kəwurŋe, kətəmpenə ka ki kəbek.»

Yesu kətam kən mes

Mark 1.22; Luk 4.32

28 Ntə Yesu elip kəlok-loku mə, kə cusu cəwos kənay teta kətəksə kən,

29 bawo ənctəksə ḥa pəmə fum nwə əntəmpər kətam mə, kətəksə kən kənaciyanə kə ka atəksə sariyə s'aSuyif.

8

Yesu əntaməs wəcune sen

Mark 1.40-44; Luk 5.12-14

1 Ntə Yesu ontor kəyəfe dətərə mə, kə kənay ka afum kəncəmə kə darəŋ.

2 Awa kə wəcune sen ender pətontnənə kə fər kiriŋ pəcloku: «Mariki, kə məfaŋ ti-ε, məntam kəsəkəs im.»

3 Kə Yesu əntənc kəca, k'ongbuŋenə kə, k'oloku: «Ifaŋ ti, məsək.» Gbəncana babəkə kə sen sən səntamnə.

4 Kə Yesu oluku kə: «Məkəmbərnə kəloku ti fum, mba məkə məmentərnə wəloŋne, pəməmən əm teta kəsəkəsnə kam, məkekəre poloŋne pəmə təkə Musa encic ti mə. Tendeyənə afum fəp kəcəre a məntamnə.»

Yesu əntaməs wəbəce ka wəbə wəka asədar a Rom

Luk 7.1-10; Isaj 4.46-54

5 Ntə Yesu əmbərə dare da Kaparnam mə, kə wəbə k'asədar wəRom ender pəloku kə.

6 Kə wəsədar nwə eletsenə Yesu: «Mariki, wəbəcə kem əfəntərə nde kələ kem, əfətam kəkət, kə pəcuy pəpən peyi kə.»

7 Kə Yesu oloku kə: «Indekə ndaram kətaməs kə.»

8 Kə wəbəcə k'asədar oloku Yesu: «Mariki, isətə fe dofum dəfaynen'am nde kələ kem disre, mba məloku toluku tin gəbəcərəm, wəbəcə kem pətamnə.»

9 Bawo ina yati kətam ka abə em k'iyyi dəntəf, k'iyyə sə asədar aŋə ɳayı kətam ka ina sə dəntəf mə. K'iloku wəkin: «Məkə,» wəkayi əŋkə. K'iloku wəkə: «Məder,» wəkayi ender. K'iloku wəcar kem: «Məyə nte-ε,» əŋyo ti.»

10 Ntə Yesu əncəŋkəl moloku mən mə, kə teta wəsədar nwə tənciyane kə, k'oloku akə ɳanacame kə darən mə: «İcloku nu kance: Inəŋke fe fum o fum aYisrayel dacə kəlaŋ pəmə kaŋke!»

11 Iloku nu: Afum alarəm ɳandeder kəyəfe kəca nkə dec dəmpə kə nkə dəŋkale mə, ɳandə dəmesə nde dəbe da dəKəm dəntəf kə Abraham, Siyaka kə Yakuba.

12 Mba afum aŋə pənamar ɳalek ke ka di mə, andeləm ɳa dəkubump. Difə kəbok kə kəŋanjərenə sek kəndekəyi.»

13 Kə Yesu oloku wəsədar wəkakə: «Məlukus nde ndaram, təkə məŋgbəkər kəlaŋ mə teder əm.» Təm tatəkə yati tə wəbəcə kən ənatamnə.

Yesu əntaməs acuy alarəm

Mark 1.29-34; Luk 4.38-41

14 Kə Yesu əŋkə nda Piyer, k'əŋkə pənəŋk iya ka wəran ka Piyer pəfəntərə ta əntamnə-ε. Fiba fənayi kə.

15 Kə Yesu ənqbuŋenə kə kəca, kə fiba fəsak kə, kə wəran nwə eyəfe, k'osumpər kəbəcə Yesu.

16 Dəfəy dendebəp, k'aŋkərə Yesu afum alarəm aŋə yəŋk yəleç yənctərəs mə. Kə Yesu əmbələsə moloku mən yəŋk yəleç, k'əntaməs acuy fəp.

17 Tatəkə tə mes menalare, mme Sayibə Esayı ənaloku mə: «Ənalıŋ təkə tənctərəs su mə, k'əsare docu dosu.»

Aŋə ɳafəŋ kəcəmə Yesu darən mə

Luk 9.57-60

18 Ntə Yesu ənəŋk kənay kəkel kə mə, k'osom acəpsə ən darən a ɳacali kə nkən ntende mokuru ma kəba kaŋkə.

19 Kə wətəksə sariyə sa aSuyif ələtərənə Yesu, k'oloku kə: «Wətəksə, ifaŋ kəyəne wəcepsə kam, indecəm'am darən nnə o nnə məndekə mə.»

20 Kə Yesu oloku kə: «Məsəŋk moyə bi dəkədirə kə bəmp yəyo wələ dəkədirə. Mba ina Wan ka Wərkun, iyə fe kəfo nkə intam kəboc domp dem mə.»

21 Kə fum wələma acəpsə ən darən dacə oloku kə: «Mariki, məwos'em kəresna kəkə, ikə iwup papa kem.»

²² Kə Yesu oluku kə: «Məcəps'əm darəŋ, məce afi ɳawup afi ajan.»

Yesu ontore-tore afef

Mark 4.35-41; Luk 8.23-25

²³ Kə Yesu əmbəkə debil kə acəpsə ən darəŋ.

²⁴ Pəwon fe kə afef ɳərəŋ ɳeyəfə kəwur dəkəba. Ntə yam yeyi kəgbəpərnə abil mə, Yesu pəcdir.

²⁵ Kə acəpsə ən darəŋ ɳələtərnə, kə ɳantimi kə ɳacloku: «Mariki, məyac su! Kəfi kə səndər!»

²⁶ Kə Yesu eyif ɳa: «Ta ake tə nəjnesenə-ə? Nəyə fe kəlaŋ kərəŋ!» Kə Yesu ɳeyəfə k'əngbəŋ-gbəŋər afef kə kəba, kə pəyə yen.

²⁷ Kə cusu cəwos acəpsə ən darəŋ, kə ɳaloku: «Ake wərkun əfə wəkawə-ə, ntə afef kə domun yəncəmə təfaŋ tən darəŋ mə?»

Yesu entamas arkun mərəŋ aŋe yəŋk yəleç yənayi mə

Mark 5.1-20; Luk 8.26-39

²⁸ Ntə Yesu encali mokuru ntende atəf ɳa Kadara mə, kə afum mərəŋ ɳawur nde cufu dacə, kə ɳander ɳacəmə kə fər kirin. Afum akaŋə yəŋk yəleç yənayi ɳa, ɳanayo wəywəy, ali fum enctam fe kəcepər dəpə dadəkə.

²⁹ Awa kə ɳayəfə kəkule-kule: «Wan ka Kanu, ake məfaŋər su-ə? Mənder nnə kədetərəs su a təm təcbəp ba?»

³⁰ Awa, ɳanabəlenə fe kə səp yəlarəm nyə yəncəmət mə.

³¹ Kə yəŋk yəleç yəletseñə Yesu, yocloku: «Kə məfaŋ kəbeləs su-ə, məkekərə su dəsəp yəlarəm yayə!»

³² Kə Yesu oluku: «Nəkə dəndo!» Kə yəŋk yəleç yowur afum akaŋə kə yəŋkə yəbərə dəsəp. Gbəncana babəkə kə səp yayə yəyəfə tərə kəroŋ kə yontor dəkəba, kə yəŋgbətəsə, kə yefis-fis fəp dəromun.

³³ Kə akek a səp yayəkə ɳayəksə kəkə dare. Kə ɳaləm təkə tenacepər mə fəp kə təkə təsətə afum mərəŋ akakə yəŋk yəleç yənayi mə.

³⁴ Awa, kə aka dare fəp ɳawur kəkənəŋk Yesu. Ntə ɳambəp kə mə, kə ɳalətsəñə Yesu a pəbələ atəf ɳajan.

9

Yesu entamas wərkun nwə ənafı wəcək mə

Mark 2.3-12; Luk 5.18-26

¹ Kə Yesu əmbəkə debil, k'əncali kəba k'əŋkə dare dən.

² Gbəncana babəkə kə afum ɳaŋkərə Yesu wərkun nwə ənafı wəcək pəfəntərə dəpoko mə. Ntə Yesu əncərə a kəlaŋ kəjan kəmbək mə, k'oloku wəfi wəcək: «Wənc im, məbəknə! Anjaŋnen'am kiciya kam.»

³ Awa kə atəkse sariyə s'aSuyif aləma ɳayəfə kəcəm-cəmənə dəbəkəc: «Fum wəkawə, Kanu k'eyi kələməs!»

⁴ Nte Yesu encare mecem-cemne mañan mo, k'eyif ña: «T'ake ta nancem-cemnen pælec dæbekæc yonu-e?

⁵ Mosom meræj mo mame: «Añajnen'am kiciya,» kɔ «Mæyefé, mækøt,» tosom tere tætcuca kəloku-e?

⁶ Awa, indeyə nu tante nte tænsənje næcærə a ina, Wan ka Wærkun, intəmpər kətam kəñajnen kiciya nnə doru dandə.» Kɔ Yesu oluku wəfi wəcæk: «Mæyefé mælek pokō pam mækø nde ndaram!»

⁷ Kɔ wærkun nwə eyefé k'øjkø ndərən.

⁸ Nte kənay k'afum kənəjk ti mo, kɔ cusu cəwos ña pəpən, kɔ ñajkor-koru Kanu nkə kəsən afum kətam kanjkə mo.

Yesu ewe Matiye

Mark 2.13-17; Luk 5.27-32

⁹ Kɔ Yesu osumpur dəpə kækø, k'ənəjk wærkun wəloma pacwe kɔ Matiye pəndə aŋgbancan ña abanjəs dut. Kɔ Yesu oluku kɔ: «Mæceps'em darən!» Kɔ Matiye eyefé k'encēpsə Yesu darən.

¹⁰ Dəsək dəloma, Yesu kɔ acēpsə on darən ñajko ñadi yeri nda Matiye. Awa, k'abanjəs dut alarəm kɔ aciya ñander ñadi yeri kɔ Yesu.

¹¹ Nte aFarisi ñanəjk tatəkø mo, kɔ ñayif acēpsə darən a Yesu: «Ta ake ta wətəksə konu eyi kədine yeri kɔ abanjəs dut kɔ aciya-e?»

¹² Kɔ Yesu ene ña sim, k'oluku: «Pəmar fə atamne ñafaŋ wəten col, mba acuy ñə pəmar a ñafaŋ kɔ.»

¹³ Nækø nətəkəs təkø moloku ma Kanu mmə mementər mo: «Nənəfər d'iſan, bafə yoloŋne.» Awa, bafə alompu ñ'inder kəwe, mba aciya.»

Yesu kɔ kəsuŋ

Mark 2.18-22; Luk 5.33-39

¹⁴ Kɔ acēpsə a Sanj Batis darən ñalətərnə Yesu kɔ ñayif kɔ: «T'ake ta acēpsə am darən ñantəsuŋe, mba səna kɔ aFarisi səcsuŋ pəlarəm-e?»

¹⁵ Kɔ Yesu eyif ña: «Pəmar afum aŋe awe kəgbənje mo, ñaməncne kɔ ñasərəyi kɔ wəfura ba? Mba dəsək dendebəp nte andelin wəfura mo. Awa, ñandesuŋ dəsək dadəkø.»

¹⁶ Ali fum əfəfapərə kəloto kəfu yamos yeməce-məce. Kɔ teyi-e, kəloto kəfu kəñjwali yamos yeməce-məce, təsaŋe pəwali pa kəloto kəkur pəbek pətas pəwale pəcəkə-cəkə.

¹⁷ Ali fum əfəber wen wofu dətələba pa akata pokur, kɔ teyi-e, wen weŋwesəli tələba, wolonje dəntəf, tələba pelece. Mba wen wofu, dətələba tofu t'amber wi. Ti disre, wen kɔ tələba yeŋyi belbel.»

*Yesu entaməs wəran, k'eyekti wəyecəra wəfi
Mark 5.21-43; Luk 8.40-56*

¹⁸ Nte Yesu eyi kəloku ḥa moloku mame mə, kə wəkiriŋ k'aSuyif wələma ender. K'ontontne Yesu fər kiriŋ, k'oloku kə:
«Wan kem wəran entəp kəcfi. Mba məkə mədeŋər kə waca,
endefətə.»

¹⁹ Kə Yesu εyεfε k'encəmə wəkiriŋ nwə darəŋ, kə acəpse ən
darəŋ ḥasol kə ḥa.

²⁰ Gbəncana babəkə kə wəran wələma nwə docu da kəwur
mecir dənayi tənasətə meren wəco kə merəŋ mə, ender Yesu
tadarəŋ, k'ongbuŋenə dobol da yamos yən.

²¹ Awa kə wəran nwə olukunə dəbəkəc: «K'iŋgbuŋenə
gbəcərəm yamos yən-ε, intamnə!»

²² Kə Yesu εŋkafəle, k'ənəŋk wəran nwə, k'oloku kə:
«Məbəknə, wan kem! Kəlaŋ kam kəntaməs əm.» Gbəncana
babəkə kə wəran nwə entamnə oj.

²³ Nte Yesu ender kələ ka wəkiriŋ nwə mə, k'ənəŋk afula luk
ya defi kə kənay ka afum ḥacbok ḥacpə ḥactor.

²⁴ Kə Yesu oluku ḥa: «Nəwur nde dabaŋka! Wəyecəra
wəkawə efi fə, kədire k'ende.» Kə afum ḥayefə kəfani Yesu.

²⁵ Nte awurene kənay ka afum dabaŋka mə, kə Yesu εmbərə
dukulo k'osumpər wəyecəra kəca, kə wəkakə εyefə.

²⁶ Kə tes tatəkə təsamsər dətəf fəp.

*Yesu entaməs atənəŋk merəŋ
Mat 20.29-34*

²⁷ Nte Yesu osumpər dəpə kəkə mə, kə atənəŋk merəŋ
ŋancəmə kə darəŋ ḥackule-kule: «Wan ka Dawuda, məyəne su
nənəfər!»

²⁸ Kə Yesu εmbərə kələ kaŋkə εnayi mə disre, k'atənəŋk
ŋalətərnə kə, kə Yesu eyif ḥa: «Nəncəm-cəmne a intam kətaməs
fər yonu ba?» Kə atənəŋk ŋalukse kə: «Ey, Mariki.»

²⁹ Kə Yesu ongbuŋenə fər yaŋan pəcloku: «Mes mecepər nnə
nəyi mə, pəmə nte nəlaŋ mə!»

³⁰ Kə fər yaŋan yoluksərnə sə kənəŋk. Kə Yesu olok-lokər ḥa
pəctiŋ-tiŋ ḥa: «Nəkembərnə, ta nwə o nwə pəcəre ti!»

³¹ Mba nte akako ḥawur mə, kə ḥaloku teta Yesu dətəf fəp.

*Yesu entaməs wərkun wətəlok-loku
Luk 11.14-15*

³² Akako Yesu εnatəp kəctaməs mə ḥandewur, gbəncana
babəkə k'əŋkərə kə wətəlok-loku nwə ḥəŋk ḥeləc ḥənctərəs mə.

³³ Kə Yesu εmbələs ḥəŋk ḥeləc ḥaŋəko, kə wətəlok-loku εyefə
kəlok-loku. Kə cusu cəwos kənay ka afum pəpəŋ, kə ḥaloku:
«Səntanəŋk fə tes pəmə tantə atəf ḥa Yisrayel!»

³⁴ Mba kə aFarisi ḥaloku: «Wəkiriŋ ka yəŋk yelec əsoŋ kə fənəntər fəbeləse yəŋk yelec.»

Yesu ɔyəne kənay k'afum nənəfər

Mark 6.6

³⁵ Kə Yesu encepər-cepər sədare səpəŋ kə səfət sa dətəf fəp. Pəctəkse mofo manjan ma dəkətola Kanu d'aSuyif, pəckawandi Kibaru Kətət ka dəbe da Kanu, pəctamsenə sə docu kə lanjiru fəp.

³⁶ Ntə Yesu ənanəŋk kənay ka afum mə, k'əyəne ɳa nənəfər. Dis dələl afum kə bəkəc yelec ɳa, ɳanayı dəpacuca pəmə ɳkesiya nyə yəntəyə wəkək mə.

³⁷ Awa kə Yesu oluku acepsə ən darəŋ: «Dale dətel dəmbək, mba atel ɳampice.

³⁸ Nəletsenə Mariki ma kətel pəberenə sə atel aləma aŋe ɳandetel kə mə.»

10

Asom a Yesu aŋe wəco kə mərəŋ

Mark 3.16-19; Luk 6.14-16

¹ Kə Yesu ewe acepsə ən darəŋ aŋe wəco kə mərəŋ, k'əsoŋ ɳa fənəntər fətamə kəbeləs yəŋk yelec, kətaməs ka docu kə lanjiru fəp.

² Mewe ma Asom ən wəco kə mərəŋ mə mamə: wəcəkə-cəkə Siməŋ nwə aŋwe Piyer mə, kə wənc Andəre, Sak kə wənc Isəŋ awut a Sebede,

³ Filip, Bartelemy, Təma, Matiye wəbanjəs dut, Sak wan ka Alfe, Tade,

⁴ Siməŋ wəKanaŋ* kə Yudas wəka dare da Keriyot nwə ənaber Yesu aterenə ən dəwaca mə.

Kəsom ka acepsə Yesu aŋe wəco kə mərəŋ

Mark 6.7-11; Luk 9.2-5; 10.3-12

⁵ Acepsə darəŋ wəco kə mərəŋ aŋe ɳa Yesu ənasom dətəf, k'endeŋər ɳa sə mosom mme: «Ta nəkə nda atəyəne aSuyif, ta nəbərə dare da aSamari.

⁶ Mba nəkə nda aYisrayel aŋe ɳayi pəmə ɳkesiya yəsəle mə.

⁷ Kə nəyi dəpə-ɛ, nəcdəŋk: «Debe da dəKəm dəlaterne!»

⁸ Nətaməs atətamnə, nətimi afi, nətaməs acunə sen, nəbeləs yəŋk yelec. Ampoce nu kifəli, nəna sə nəpoce kifəli.

⁹ Ta nədəmne kəma, kə pəyəne fə ti gbeti, ta nəber pəsam dəyuba.

¹⁰ Ta nətəmpər ləba kəkə marənt. Nəkekərə burumus bin bin gboŋ. Ta nətəmpərenə cəfta, ta nətəmpərenə kəgbo. Ti disre pəmar wəbəc pəsətə yeri yən.

¹¹ Kəberə nkə o nkə kə nəmbərə dare dəpən kə pəyənə fə ti dəfət-ə, nəten fum wəlel nwə oñwose kəməjək nu mə. Nəyi nda fum wəkakə hanj dəsək nde nəñyefə kəwur dare dadəkə nəsumpər dəpə donu kəkə mə.

¹² Kələ nkə nəmbərə mə, nəkulə: «Kanu kəsən nu pəforu!»

¹³ Kə aka kələ kañkə ɳawose kəbañ nu belbel-ə, kətolanə konu kənsən ɳa pəforu! Mba kə ɳantwose kəbañ nu-ə, kətolanə konu ka pəforu kañkə kəñluksərnə nu!

¹⁴ K'afati kəbañ nu waca mərən, ta awose kəcəñkəl moloku monu kələ kələma, kə pəyənə fə ti dare dələma-ə, nəyefə kəfo kañkə, nəckonj-konj kəfəl nkə wəcək wonu wəlek mə, ti tendeyənə aka dare dadəkə sede a ɳanabañ fə nu.

¹⁵ Iluku nu kance: Dəsək nde Kanu kəndekiti afum fəp mə, Kanu kənayerək fə abəkəc nnə afum alec a təf ya Sodom kə Komora ɳayi mə pəmə ntə kəndeyenjər aka dare dadəkə abəkəc mə.»

Mətərəs mmə meyi kəder mə

Mark 13.9-13; Luk 12.11-12; 21.12-19

¹⁶ «Nəcəñkəl! Isom nu, mba nəñkəyi pəmə ntə ɳkesiya yenji calma dacə mə. Awa, nəkəmbərnə pəmə bok, nəyənə atəlsər mes pəmə ntantoriya.

¹⁷ Nəkəmbərnə afum ɳandekəkekərə nu aboc kiti fər kiriñ dəñkiti. ɳandekəsute nu cəñgban-gban nde dəkətola Kanu danjan.

¹⁸ ɳandekəkekərə nu nda akiriñ a sədare səpən kə abə a təf fər kiriñ teta ina. Nən'endekəyən'em sede fər yanjan kiriñ kə ya atəyənə aSuyif.

¹⁹ K'andekəkekərə nu fər ya aboc kiti kiriñ-ə, ta nədeko nəccəm-cəmne pəlarəm nəcyifnə: «Cəke cə səñkəlok-loku, kə moloku mere mə səñkəloku-ə?» Ey, təm tatəkə, Kanu kəndekəsən nu təkə pəmar nəloku mə.

²⁰ Ti disre bafə nən'endekəlok-loku, mba Amera ɳa Papa konu Kanu ɳandekəlok-lokə nu.

²¹ Wənc endekəsən wənc padif. Tatəkə tə kas kəndekəsəyə wan kən. Awut ɳandekəcəmə akombəra ajan dəbəkəc, ɳasən ɳa padif.

²² Fəp fəndeter nu teta tewe tem. Mba nwə endebəknə ti hanj mes maməkə melip mə, Kanu kəndeyac kə.

²³ K'andekə pactərəs nu dare dadəkə-ə, nəcepe nəkə dare dələma. Icloku nu kance kə: Kə Wan ka Wərkun endededer-ə, tendetəñne ta nəntalip kəkət sədare sa Yisrayel fəp-ə.

²⁴ Wəcepse darən əfəbek dəkəcəmə pətas wətəksə kən. Wəcar əfəyə dəkəcəmə dəpən pətas mariki mən.

²⁵ Ntə tentesə mə, pəmar wəcepse darən pəyi pəmə wətəksə kən, wəcar pəyi pəmə mariki mən. K'aloku wəkiriñ ka kələ:

«Sentani Belsəbul bə məyənə-ε,» aləmsənə sə aka kələ kən disre hanj pacepərər.»

Nwə pəmar panesə mo

26 «Ti disre ta nənesə afum! Nte o ntə təməñkne mo andenəñk ti, kə ntə təñgbəpnə mo, andecəre ti.

27 Nte injoku nu kubump mo, nəgbəkəre ti kəloku dañ peñ. Nte iməñkəs nu dələñjəs mo, nədəñk ti pəpəñ mofo məbəpsənə.

28 Ta nənesə afum añe ɻandif dis gbəcərəm, ta ɻantam kədif kəyi wəyenj nkə kəyi nu mo. Mba nwə pəmar nənesə mo, nkən ɔyənə Kanu nkə kəntam kədif nu kədifənə sə afəkəl nde yahanama mo.

29 Ali pacaməs gbañə mərəñ fəreñk fin, təfəsəñə agbañə ɻaňəkə ɻin ɻetəmpənə dəntəf ta Papa konu encəre ti-ε.

30 Mba nəna, ali dəlay da cəfon ca domp donu Kanu kəncəre di fəp.

31 Awa, ta nənesə! Nnə Kanu kəyi mo nəyə dəkəcəmə nde dembək detas da gbañə yayəkə mo!»

*Məna nwə məncərə Yesu mo, endekəcər'am fər ya Kanu kirin
Luk 12.8-9*

32 «Kə fum nwə o nwə oluku afum fər kirinj: «İncərə Yesu, nkən ɔy'em-ε, ina Yesu indekəwose teta fum wəkayi ndena Papa kem nwə eyi nde dəkəm mo.

33 Mba kə fum oluku afum fər kirinj: «İncərə fe Yesu, bafə nkən ɔy'em-ε, ina Yesu sə ifədekəcərə kə ndena Papa kem nwə eyi nde dəkəm mo.»

*Bafə pəforu p'iñkərə nu, mba kəsutənə kə kəgbəyənə
Luk 12.51-53*

34 «Ta nəcəm-cəmne a pəforu p'iñkərə kəsəñ doru, bafə pəforu p'iñkərə mba kəsutənə.

35 Bawo inder kəgbəy kas kə wan kən wərkun, wan wəran kə kərə, wansə kə kəncəra kən.

36 Afum a kələ kən disre yati ɻandeyənə aterənə ɔn.

37 Nwə əmbətər kas kə kərə pətas ina Yesu mo, ɔyə fe dəkəcəmə kəyənə wəcepse kem darəñ. Nwə əmbətər wan kən wərkun kə pəyənə fe ti wan kən wəran pətas ina Yesu mo, ɔyə fe dəkəcəmə kəyənə wəcepse kem darəñ.

38 Kə məna nwə məntəwose kətərəs kə kəfi teta kəcepse kem darəñ mo, məfəyə dəkəcəmə kəyənə wəcepse kem.

39 Məna nwə məndəten kəyac kiyi kam doru mo, kəndesalpər əm. Məna nwə kiyi kam doru kəñsalpər əm teta ina Yesu mo, məndəsətə ki.»

*Yesu əmbəj nwə o nwə əmbəj acəpsə ɔn darəñ mo
Mark 9.37,41; Luk 9.48; 10.16; Isəj 13.20*

⁴⁰ Nnə o nnə nəŋkə kədəŋk Kibaru kətət pabaŋ nu mə, ina Yesu ambaŋ. Fum nwə εmbaŋ im mə, εmbaŋ sə nwə osom im mə.

⁴¹ Kə fum εmbaŋ sayibə bawo sayibə sə-ε, wəkayi endesətə kəway nkə aŋsəŋ sayibə mə. Kə fum εmbaŋ fum wəlompu teta dolompu dən-ε, kəway ka wəlompu k'əŋkəsətə.

⁴² Icloku nu ti kance ko: Kə fum əsəŋ nwə εfetə dəkəcəmə acεpsə em dacə domun decaŋk təmbəl katin teta kəyəne kəŋjan acεpsə em darəŋ mə, əfədeko but kəsətə kəway kən kətət.

11

Asom a Aŋnabi Saŋ Batis

Luk 7.18-35

¹ Nte Yesu elip kəsom tosom tatəkə acεpsə ən darəŋ wəco kə mərəŋ mə, k'əŋkə pəctəksə pəckawandi sədare səŋjan.

² Nte Aŋnabi Saŋ Batis ənayi dəbili mə, k'ene pacloku teta Krist kə yebəc nyə əncya mə. Kə Saŋ osom acεpsə ən darəŋ aləma nnə Krist eyi mə,

³ kəkəyif Yesu: «Mən'əyəne nwə eyi kəder kədeyac afum a Kanu mə, kə təyəne fe məna-ε, ka pəmar səkar sə wələma ba?»

⁴ Kə Yesu olukse ŋa: «Nəkə nəloku Saŋ təkə nəne kə təkə nənəŋk mə:

⁵ Atənəŋk ŋanəŋk, atətam kəkət ŋaŋkət, k'asəkəs acune sen, atəne ŋane, afi ŋafətə, aŋkawandi Kibaru Kətət nnə atəyə daka ŋayi mə.*

⁶ Pəbət nwə əntədesak kəgbəkər im kəlanj kən mə!»

⁷ Nte acεpsə a Saŋ darəŋ ŋayefə kəlukus mə, kə Yesu εyεfε kəloku kənay ka afum teta Saŋ pəcyif: «Ake nənakə kəməmən nde dətegbərə-ε: Fum nwə εfanə pəmə awo nŋe afef ŋeyikəc mə ba?

⁸ Anə nənakə kəməmən: Wərkun wəsəkəp ba? Mba nəcəre a aŋe ŋaŋsəkəp belbel mə, dəwələ wa abe wə ŋayi!

⁹ Mba anə nənakə onj kəməmən-ε: Sayibə ba? εy, icloku nu, Saŋ encepər sayibə fəp dəkəcəmə.

¹⁰ Tetən t'ancicəs nde Yecicəs Yosoku disre: «Məcəŋkəl: Indekekərə wəsom kem fər yam kirin, pəkəlomps'am dəpə.»

¹¹ Kance icloku nu: Afum aŋe aran ŋaŋkom mə dacə, ali fum ɔyo fe dəkəcəmə pətas Saŋ Batis. Mba wəkə εfetə dəbe da dəKəm mə, ɔyo dəkəcəmə pətas kə.

¹² Kəyεfə dəsək da Saŋ Batis haŋ ndəkəl, dəbe da dəKəm kədəktər disre deyi, adəktər a di ŋayi kəten kəbaŋ di.

¹³ Bawo sariyε sa Musa kə Sayibə fəp ŋanadəŋk təkə tendeder mə haŋ təm ta Saŋ,

* 11:5 11:10 Malaki 3.1

¹⁴kö nəwosə kance ka ti-ε, Sanj ɔyənə Ajnabi Eli nwə pənamar kəder mə.

¹⁵ Məna nwə mənyə ləjəs mə, məne ti!

¹⁶ An'indetubucənə dətemp dandə-ε? Awa, nənəŋk aŋə ŋajwurenə mə: Awut aŋə ŋandə kəfo nkə afum ŋambəpsənə mə, ŋacwe aka mə.

¹⁷ Nacloku: «Səfulanə nu luk, kö nəntəpisə! Kö səlenjəsə nu melej ma defi, kö nəntəbok.»

¹⁸ Bawo Sanj ender: Pəcsuŋ, ta oŋmun wən-ε, k'alkoku: «Oyə ŋəŋk ŋelec!»

¹⁹ Kö ina Wan ka Wərkun inder, icdi yeri icmun wən, awa k'alkoku: «Wəcelək iyənə, wəcis, wanapa ka abanjas dut k'aciya!» Mba k'anəŋk ntə kəcərə kəkətənə mes ka Kanu kənyə mə-ε, ancərə a belbel bə kəyi kəyə.»

Sədare nse səfati kəgbəkər kəlaŋ kəjan Yesu mə

Mat 10.15; Luk 10.12-15

²⁰ Kö Yesu εyefə kənal pəpəŋ sədare nse anayə mes mewey-wəy məlarəm mə, bawo ŋanasəkpər fe bəkəc yeləc yanjan:

²¹ Pələc pəpəŋ peyi məna dare da Korasin! Pələc pəpəŋ peyi məna dare da Bətsayida! Bawo təcəyənə a mes mewey-wəy mmə Kanu kənayə nnə ndoronu mə, m'anayə aka sədare sa Tir kö Sidəŋ-ε, kö ŋanasəkpər bəkəc pəwon, ŋacəmə pəlompu darəŋ, ŋaberne yamos ya kəbal, ŋaməncən!

²² It'əsəŋə ntə iloku nu, dəsək ndə Kanu kəndekiti afum fəp mə pəndeyenjəkər nu pətas aka sədare sa Tir kö Sidəŋ.

²³ Kö nəna aka Kaparnam, nəncəm-cəmənə a andepenə nu haŋ dəkəm ba? Ala! Andetore nu dəntəf haŋ nde afum afi ŋayı mə. Bawo mes mewey-wəy mmə anayə ndoronu mə, im'anayə dare da afum alec aSodom-ε, kö dare dadəkə dəsərəyi haŋ məkə!

²⁴ It'əsəŋə, icloku nu: Dəsək ndə Kanu kəndekiti afum fəp mə, pəndeyenjəkər nu pətas aka dare da Sodom.»

Nəder nnə Yesu eyi mə, nəndesətə kəŋesəm

Luk 10.21-22

²⁵ Təm tatəkə tə Yesu ənatola Kanu ntə: «Inkor-kor'əm Papa, Mariki ma dəkəm kö dəntəf, bawo məməŋkər mes maməkə acərə kəkətənə mes kö asoku səbomp, kö məmentər mi afət dəkəcəmə.

²⁶ Ey, Papa, bawo tatəkə tə məfanj ti.

²⁷ Papa kem əsəŋ im mes fəp, nwə o nwə əncərə fe Wan mənə Papa, nwə o nwə əncərə fe sə Papa kö pəntəyənə Wan-ε, kö nwə Wan əŋfanj kəmentər kö mə.

²⁸ Nəder nnə iyi mə, nəna aŋə nəntarpənə yesare yonu mə. Intən fe kətasərnə nu, imbət mes. Kəŋesəm k'indesəŋ nu.

²⁹ Nəlek oŋ nəna sə yebəc nyε ifaŋ a nəsumpər mə, nəcəŋkəl metəkse mem, bawo imbət amera, k'indənce. Ti disre nəndesətə kəŋesəm nənasərka.

³⁰ Ey, yebəc nyε ifaŋ a nəsumpər mə yoncuca fe. Pəsare mpe isarsər nu mə pəfəfərenə.

12

Yesu entəkse afum teta dəsək da kəŋesəm ndə ampusə Mariki mə

¹ Təm tələma Yesu pəccali dale, dəsək da kəŋesəm ndə ampusə Mariki mə dənayi. Dor dənayə acəpse ən darəŋ, kə ŋayefə kəcəjəsəru səbomp sa məŋgbən ŋacsəm.

² Ntə aFarisi ŋanəŋk ti mə, kə ŋaloku Yesu: «Mənəŋk! Acəpse am darəŋ ŋayi kəyə ntə Sariyə səntəwose dəsək da kəŋesəm ndə ampusə Mariki mə.»

³ Mba kə Yesu eyif ŋa: «Nəŋkaraj fe dəYecicəs Yosoku təkə Dawuda kə asol ən ŋanaya ntə dor dənayə ŋa mə ba?»

⁴ Ntə ənabərə kələ ka Kanu, kə ŋasəm cəcom nce analoŋne Kanu, nce Sariyə sənatəwose nkən kə asol ən kəsəm mənə aloŋne gbəcərəm mə?

⁵ Kə pəyəne fe ti nəŋkaraj fe sə dəsariyə sa Musa, a dəsək da kəŋesəm ndə ampusə Mariki mə, bafə aloŋne ŋafəleləs sariyə sa kəŋesəm dəkələ kəpəŋ ka Kanu ba? Mba ti disre ŋafəsarə kiciya!

⁶ Icloku nu ti, paka pələma peyi nnə mpe dəkəcəmə da pi dəmbək dətas kələ kəpəŋ ka Kanu mə.

⁷ Kanu kənaloku dəYecicəs Yosoku: «Nənəfər d'ifaŋ, bafə yoloŋne!» Nəccərə tatəkə-ə, kə nəntərəs fe atəciya.

⁸ Bawo Wan ka Wərkun əyəne mariki ma dəsək da kəŋesəm ndə ampusə Mariki mə.

*Yesu entəməs wərkun nwə kəca kən kənadəmtər mə
Mark 3.1-6; Luk 6.6-11*

⁹ Kə Yesu əŋkə nde dəkətola Kanu daŋan dələma.

¹⁰ Awa wərkun wələma ənayi dəndo pədəmtər kəca. Kə aFarisi ŋayif Yesu: «Aŋwose fum kətaməs dəsək da kəŋesəm ndə ampusə Mariki mə ba?» Ənanaya ti ntə təŋsəŋe ŋayemsenə kə mə.

¹¹ Kə Yesu eyif ŋa: «An'eyi nu dacə nwə əŋyu aŋkesiya ŋin gboŋ, ŋetəmpənə debi dəsək da kəŋesəm ta əmpənə ŋi dəsək din dadəkə-ə?»

¹² Dəkəcəmə da fum dencepər da aŋkesiya pəbələ! Ti disre, Sariyə səwose kəyə pətət simiti dəsək da kəŋesəm.»

¹³ Kə Yesu oluku wərkun nwə: «Mətənci kəca!» Kə wərkun nwə entənci kəca kən kə kaŋkə sə kəntamnə pəmə kəŋkə.

¹⁴ Ti tənasəŋe kə aFarisi ŋawur dəkətola Kanu daŋan kəkənəŋkənə ntə təŋsəŋe ŋatəŋne tedifə ta Yesu mə.

Yesu ɔyənə wəbəcə nwə Kanu kəyek-yek mə

¹⁵ Ntə Yesu əncəre məcəmçemnə məlec manjan mə, k'eyəfə kəfo kaŋko. Kə kənay k'afum kəncəmə kə darəŋ, k'əntaməs acuy fəp.

¹⁶ Mba Yesu pəctiŋ-tiŋ ɳa, pəcmənə ɳa kəloku afum nwə ɔyənə mə.

¹⁷ Ənaloku ti ntə təŋsənə mes məlare, mmə sayibə Esayı ənaloku mə:

¹⁸ «Kə Kanu kəloku:

«Mənəŋk, wəbəcə kem əfə wəkawə: Nkən iyək-yək,
nkən imbatər,
nkən, əŋsən im pəbotu fəp.

Indebər kə Amera ɳem,

pəde pəcdəŋkər afum a təf ya doru fəp dolompu dem.

¹⁹ Nafədecəp kə fum, əfədekulə-kulə.

Afədecəŋkəl dim dən dabəŋka.

²⁰ Əfədetepi awo ɳonutnə,

əfədenim lamp depicə pomot.

Tantə tende pəcyə sə haŋ pəsənə pəlompu kətam.

²¹ Afum a təf fəp ɳandegbəkər tewe tən amerə.»»

Yesu olukse moloku ma yem məkə anaboncə kə mə

Mark 3.22-30; Luk 11.14-23

²² K'əŋkərə Yesu fum nwə ɳəŋk ɳəlec ɳənctərəs ta əŋnəŋk, ta əntam sə kəloku-loku mə. Kə Yesu əntaməs kə, k'ənəŋk k'oloku-loku sə.

²³ Ntə pənciyane kənay k'afum fəp mə, kə ɳaloku: «Bafə Wan ka Dawuda əfə, nwə Kanu kəsom kədəyac afum ən mə ba?»

²⁴ Ntə aFarisi ɳane ti mə, kə ɳaloku: «Wəkiriŋ ka yəŋk yəlec Sentani Bələbul, Yesu wəkawə əmbəlse yəŋk yəlec!»

²⁵ Ntə Yesu əncəre pəcəmçemnə paŋan mə, k'oloku: «Atəf o atəf nŋe ɳenyerənə ɳisərka mə, dəkəlcəsə ɳəŋkə, təyənə dare o dare, kələ o kələ disre, ca fəp nyə ɳenyerənə ɳisərka mə, yəfətam kəcəmə.

²⁶ Kə Sentani səmbələs Sentani-ə, səyerne sisərka. Cəke cə dəbə da si dəntam kəcəmə gbiŋ-ə?

²⁷ Kə təyənə ina Yesu, Bələbul imbeləsə yəŋk yəlec-ə, afum anu oŋ, an' ɳambəlse yəŋk yəlec-ə? Ti təsənə ntə akakə yati ɳandeyənə akiti anu mə.

²⁸ Mba kə təyənə Amera ɳa Kanu ɳ'ina imbeləsə yəŋk yəlec-ə, awa dəbə da Kanu dender haŋ nnə nəyi mə.

²⁹ Cəke cə fum əntam kəbərə kələ ka wəka səkət disre, pəwətəs daka dən fəp, ta onuŋkənə pəsekət kərəsna wəka səkət wəkakə-ə? K'elip kəsekət kə-ə pədefəŋət daka da kələ kən.

³⁰ Nwə əntəyi kə ina mə, enter im, mba nwə əntəloŋkan'em mə, ɛsamsər'em.

³¹ It'əsənə nte iloku nu, kiciya kə kələməs fəp andekənənəne yi afum, mba afədekənənəne kələməs ka Amera ḥa Kanu.

³² Məna nwə o nwə məhloku pəlec pa Wan ka Wərkun mə, andekənənən'am ti, mba nwə o nwə oñloku pəlec pa Amera Nəcəmə mə, afənənəne kə ti kəyəfə nnə doru dandə haŋ doru ndə dendededer mə.»

Kətək kə yokom ya ki

Mat 7.16-20; Luk 6.43-45

³³ Kə Yesu endəjər sə moloku mmə: «Kə kətək kəntesə-ə, yokom ya ki yentesə. Kə kətək kəntətamnə-ə, yokom ya ki yəfətesə. Yokom ya kətək y'aŋnəpələ ki.

³⁴ Nəna Nkisin! Cəke cə nəntam kəcərə kələku moloku mətət ta nəna nəntesə-ə? Bawo nte təŋlas abəkəc mə, tə kusu kəŋləku.

³⁵ Fum wətət, dəabəkəc ḥən ḥətət eŋlek mes mətət məkə meyi kə mə. Fum wəleç, dəabəkəc ḥən ḥəleç eŋlek mes məleç məkə meyi kə mə.

³⁶ Icləku nu ti: Dəsək ndə andekiti afum fəp mə, ḥəndələmər Kanu moloku manjan məleç fəp mmə məntəyə dəkəcəmə mə.

³⁷ Bawo moloku mam mendənə Kanu kələm əm wəlompu, kə pəyənə fe ti-ə, patərəs əm.»

Kəwer ka tegbekərə təwəy-wəy ta dəKəm

Mark 8.11-12; Luk 11.29-32

³⁸ Atəksə sariyə sa aSuyif kə aFarisi ḥələku Yesu: «Wətəksə, səfanj kənəŋk tegbekərə təwəy-wəy tam tin nte tementər a Kanu kəsom əm mə.»

³⁹ Kə Yesu oluku ḥa: «Dətəmp dəleç dətəcəmə danapa da Kanu darən ḥayi kəten tegbekərə təwəy-wəy nte tementər a Kanu kəsom im mə. Afəsəmentər ḥa tegbekərə nte o nte kə pəntəyənə ta sayibə Yunusa-ə.»

⁴⁰ Eyi, Yunusa ənayı mata maas danj kə pibi kor ka alop ḥərəj disre. Ti tə pəndeyi Wan ka Wərkun sə, endeyi mata maas danj kə pibi antəf disre.

⁴¹ Aka Niniwe ḥəndeyefə dəsək ndə Kanu kəndeboc kiti ka afum fəp mə, ḥəbonce afum a dətəmp dandə kətəsəkpər bəkəc, bawo kawandi ka Yunusa kənasənə aka Niniwe kəsəkpər bəkəc yanjan yeləç kə ḥəlomp. Awa fum eyi nu dacə nwə əntas Yunusa dəkəcəmə mə.

⁴² Webəra ka atəf nnə ḥeyi Yisrayel kəca kətət mə, endetimə dəsək da kiti kə dətəmp dandə, pəbonce di kətəwose kəcəŋkəl kəcərə kəkətənə mes kətət, bawo pəbələ p'ənayefə kədecəŋkəl kəcərə kəkətənə mes kətət ka Sulemani*. Awa fum eyi de nwə əntas Sulemani dəkəcəmə mə.»

Kəlukus ka ḥəŋk ḥəleç

Luk 11.24-26

* **12:42** Məməman 1 Abe 10.1-10

⁴³ «Nte ḥajek ḥelec ḥajoko ḥowur fum nwε dəris mə, ḥecyara-yara mofo mowosu, ḥecten dəkəjəsəm, mba ḥenasətə fe.

⁴⁴ Kə ḥolokune: «Iluksärne nde kələ kem, nkə inawur disre mə.» Nte ḥolokus mə, kə ḥembəp kələ fos, pafəj ki palompəs ki belbel.

⁴⁵ Kə ḥolokus kəkəten yəjik yelc camət-mərəj nyε yənaŋkanə kəlece yətas ni mə. Kə yəmbərə kələ disre kə yənde. Nte tencepər mə, kə pəlec pənaŋkanə fum nwε pətas təkə pənayi kə təcəkə-cəkə mə! Ti tendesətə afum a dətemp dəlec dəməkə dandə!»

Iya kə awənc a Yesu

Mark 3.31-35; Luk 8.19-21

⁴⁶ Nte Yesu onclok-lokər afum mə, awa kə kəre k'awənc aja ḥacəmə dabanjka, ḥacfan kəlok-lokər kə.

⁴⁷ Kə fum wələma oluku Yesu: «Məcəŋkəl, wiri kə awənc əm aja ḥancəmə nde dabanjka, ḥafan kəlok-lokər əm.»

⁴⁸ Mba kə Yesu oluku fum wəkakə ənaloku kə toluku tatəkə mə: «An'şyənə iya kem-ε? Are ḥayənə awənc im aja-ε?»

⁴⁹ Kə Yesu entenci kəca nnə acəpsə ən darəj ḥayi mə, k'oloku: «Nənəjik: Iya kem kə awənc im aja ḥə akaŋə!»

⁵⁰ Nwε o nwε əŋyə təfan ta Kanu Papa kem nwε eyi nde dəKəm mə, wəkakə əyənə wənc im, wəkire kə iya kem.»

13

Totubcənə ta wəgbal defet

Mark 4.1-9; Luk 8.4-8

¹ Dəsək dadəkə kə Yesu owur dəkələ k'əŋkə pəndə agbəp ḥə kəba.

² Kə kənay ka afum alarəm ḥajkə ḥaloŋkanə kə kəsək, kə təsənə kə kəbəkə debil k'ənde. Kə kənay ka afum fəp kəncəmə agbəp ḥə kəba.

³ Kə Yesu oluk-lokər ḥə pəlarəm dəmotubcənə, k'oloku ḥə: «Nəcəŋkəl: Wəbəf ənawur kəkəgbal defet.

⁴ Nte əncgbal defet mə, kə məŋgbən mələma məntəmpənə dərə. Kə bəmp yender yəsəm mi.

⁵ Kə məŋgbən mələma məntəmpənə antəf ḥə masar nde kəbof kəlarəm kənatəyi mə. Nte antəf ḥenadəm mə, kə məŋgbən mompoŋ katəna.

⁶ Mba nte nne yənadewone mə, kə yəncəf buma yayəkə, kə yowosərenə, bawo yənayo fe ncənc.

⁷ Kə məŋgbən mələma məntəmpənə dəbəŋk, kə mompoŋ, mba kə bəŋk yəmpə kə yendi mi.

⁸ Kə məŋgbən mələma məntəmpənə antəf ḥətət, kə mompoŋ kə mələpsər kəkom yokom nyε tasar tin (100), yəkə wəco camət-tin (60), kə yələma wəco maas (30).

⁹ Məna nwε məŋyo ləŋəs mə, məne ti.»

Ta ake tə Yesu enctəkse dəmotubcəne-ε?

¹⁰ Kə acepsə a Yesu darəŋ ɳander ɳayif kə: «Ta ake tə məŋlok-lokəre ɳa dəmotubcəne-ε?»

¹¹ Kə Yesu olukse ɳa nte: «Bawo Kanu kəsəŋe nəna kəcəre kance kəgbərnə ka dəbe da dəKəm, mba ɳa, asəŋ fe ɳa ki.

¹² Ti disre, nwə ənþə kəcəre ka təgbərnə ta dəbe da dəKəm mə ambərəne kə, hanj pəlar kə, mba nwə ənþə mə, andebanjər kə ali pəkə ɔyə mə.

¹³ Ti təsəŋe nte ilok-lokəre ɳa dəmotubcəne mə, bawo ɳəŋgbətnə belbel mba ɳafənəŋk, kə ɳancəŋkəl belbel mba ɳafəne, ɳafəcəre sə.

¹⁴ Nte Kanu kənalokə kusu ka sayibə Esayı tetaŋjan mə telarə: «Nəndewon kəcəŋkəl mba nəfədecəre few.

Nəndewon kəgbətnə mba nəfədenəŋk few,

¹⁵ bawo səbomp sa afum akaŋe səfətam kəcəre.

ɳasunc ləŋəs yaŋan,

kə ɳaməp fər

nte təŋsəŋe ta ɳanəŋkə yi,

ta ɳanenə ləŋəs yaŋan,

ta bəkəc yaŋan yəsəŋe ɳa kəcəre,

ɳadekafələ, ɳaluksərnə nno iyi mə,

təsəŋe itaməs ɳal!»

¹⁶ Mba pəmbət nu, bawo fər yonu yəŋnəŋk kə ləŋəs yonu yəŋne!

¹⁷ Kance, icloku nu: Sayibə səlarəm kə alompu alarəm ɳanafəŋ kənəŋk mame nəyi kənəŋk mə, mba ɳananəŋk fe mi. Kə ɳanafəŋ kəne mame nəyi kəne mə, mba ɳanane fe mi.

Kətəkse dətotubcəne ta wəbəf

Mark 4.13-20; Luk 18.11-15

¹⁸ Awa nəcəŋkəl tedisre ta totubcəne ta wəgbal defet.

¹⁹ Məŋgbən məkə mənatəmpəne dəpə meyi pəmə fum nwə ejne toloku ta dəbe da dəKəm ta təsəkər kə mə. Wəlec pəder pəlek təkə anabəf abəkəc ɳən mə. It'əyəne nwə ənasətə məŋgbən dəpə dacə mə.

²⁰ Məŋgbən mme mənatəmpəne kəfo ka masar mə meyi pəmə fum nwə ənckənane Toloku ta Kanu pəbaŋ ti katəna pəbotu disre mə,

²¹ mba wəkayi eyi pəmə pəbəf pətəyə nəcənc: Kəcəmə kən kəfəwon, pəcuca kə kətərəs kənckənader teta Toloku tatəkə, təŋsəŋe kə kəsak ti few.

²² Məŋgbən mme anabəf dəbəŋk mə meyi pəmə fum nwə ejne Toloku ta Kanu, mba məcəm-cəmne məlarəm ma doru kə kəten daka, mes maməkə mərəŋ medi Toloku tatəkə, təsəŋe ti kətəkom.

²³ Mεηgbən mme menatempene antəf ɳətət mə meyi pəmə fum nwə ejne Toloku pəcəre ti, tokom ntə tasar tin (100), təkə wəco camət-tin (60), kə tələma wəco maas (30).»

Totubcəne ta defet dətət kə yika yeləc

²⁴ Kə Yesu oluku ɳa sə totubcəne tələma: «Dəbe da dəKəm dowurene kə wərkun nwə əmbəf defet dətət dale dən mə.

²⁵ Pibi pələma afum ɳacdire, kə wəter kən ender pəbəf yika yeləc dəbəle, k'əŋko.

²⁶ Ntə yəbəf yompoŋ kə yokom mə, mba yika yeləc yompoŋ sə.

²⁷ Kə acar a wəka dale ɳander ɳaloku kə: «Mariki, bafə məηgbən mətət mə mənabəf dale dam ba? Deke yika yeləc yeyəfə yedepoŋ nnə-ε?»

²⁸ Kə mariki oluku ɳa: «Wəter kem wələma ɔyə ti.» Kə acar ɳayif kə: «Məfanj a səkə səwas yika yeləc yayəkə ba?»

²⁹ Kə mariki oluku ɳa: «Ala, iñnesə kə nəndewas yika-ε, nəndəssə kəcgbuktənə bəle.

³⁰ Nəce yika yeləc yebək kə bəle haŋ patəl, kə təm ta kətəl tendebəp-ε, indelok: Nənuŋkənə kəresna nəgbuktu yika yeləc nəsek yi pacəf, kə nəlip-ε, nəber bəle kəle kem disrə.»»

Totubcəne ta təŋgbən təfət pa dəlakə

Mark 4.30-32; Luk 13.18-19

³¹ Kə Yesu oluku ɳa totubcəne tin: «Dəbe da dəKəm dowurene təŋgbən təfət mpe fum elək k'əmbəf pi dale dən mə.

³² Təŋgbən tatəkə pəfəte pətas məŋgbən fəp, mba ntə pompoŋ mə, kə pəmbək pətas yəbəf ya dəlakə fəp, kə pende pəyənə kətək, kə təsənə bəmp ya darenc kəder yələ dəwara wa ki.

Totubcəne ta lebin

Luk 13.20-21

³³ Kə Yesu əntəksə sə afum totubcəne tələma, pəcloku: «Ntə tə debe da dəKəm dowurene pəmə lebin ndə wəran əŋlek pənəktərənə di kəmbefe kilo wəco mərəŋ (20) mə. Kə kəmbefe fəp kəmpe!»

Ta ake tə Yesu onclokənə motubcənə-ε?

Mark 4.33-34

³⁴ Maməkə fəp Yesu onclokə mi kənay ka afum dəmotubcənə. Ti disrə Yesu onclokə fe ntə o ntə ta oluku totubcənə ta ti-ε,

³⁵ ntə təŋsənə moloku mme sayibə ɳanaloku mə melare: «Motubcənə m'indelok-lokərə ɳa.

Indeedəŋk moloku mme məŋgbəpnə kəyəfə dəkəcop da doru mə.»»

Yesu oluku tedisrə ta totubcənə ta defet dətət kə yika yeləc

³⁶ Kə Yesu əsak kənay ka afum k'emberə dəker, kə acəpse ən darən ənader əhaloku kə: «Mələku su tədisrə ta yika yeləc dale disrə.»

³⁷ Kə Yesu olokuna əja: «Nwə əmbəf məngben mətət mə, Wan ka Wərkun əfə.»

³⁸ Dale, doru dandə də. Defet dətət, awut a dəbə da dəKəm əjə. Yika yeləc, awut a Nəşk Nələc əjə.

³⁹ Wəter nwə əmbəf yi mə, əyənə Nəşk Nələc. Kətel kəyənə dəkəlip da doru, atəl əyənə məleke.

⁴⁰ Pəmə təkə aŋgbuktu yika yeləc paləm yi dənənc mə, itə pəndeyi dəkəlip da doru.

⁴¹ Wan ka Wərkun endekərə məlekə məmə mendewurə dəbə dən disrə aŋe ənəşənə akə kəberə kiciya kə akə ənəşə pələc mə,

⁴² mendeləm aləc dənənc da Yahanama, difə kəbok kənəkoyi kə kənəşərənə sek.

⁴³ Alompu ənəşəmot pəmə dec ndə deyi nde dəbə da Papa kənənə mə. Məna nwə mənəşə lənəs mə, mənə ti!»

Totubcənə ta daka dətət dəgbəpnə

⁴⁴ Kə Yesu endenər sə totubcənə nte: «Nte tə dəbə da dəkəm dowurenə pəmə daka deyənki kəway ndə dənbəpnə dale mə. Wərkun nwə ənəşk di mə, pəgbəkərə sə di kəmənək. Pəlarə pəbotu, pəkə pəcaməs daka dəkə əyə decaməs mə fəp, pəder pəway dale dandə.

⁴⁵ Dəbə da dəKəm dowurenə sə nte: Wəcaməs nwə əntən təncəmbəl pa kəma mə.

⁴⁶ Nte ənəkə pənəşk təncəmbəl pa kəma pətət mə, k'ənəkə pəcaməs daka dəkə əyə mə fəp kəkəway təncəmbəl pa kəma papəkə.»

Totubcənə ta manta

⁴⁷ Kə Yesu olokuna sə totubcənə nte: «Dəbə da dəkəm dowurenə manta məmə aŋgal dəkəba mə, kə mosumpər lop dokom fəp.

⁴⁸ Kə məlare-e, palin mi nde pəwosu, pandə kəpit-piti yəkə yentesə mə, paber dətanju, pagbal yeləc yəkə.

⁴⁹ Itə pəndeyi dəkəlip da doru. Məlekə mendekə məgbey alompu aləc dacə.

⁵⁰ Mendeləm aləc dənənc da Yahanama, difə kəbok kənəkoyi kə kənəşərənə sek.»

Totubcənə ta daka dofu kə dokur

⁵¹ Kə Yesu eyif acəpse ən darən: «Nəncərə tədisrə ta maməkə inatəkse nu mə ba? Kə ənəşə: «Ey.»

⁵² Kə Yesu olokuna əja: «Ti təsənə nte atəkse fəp aŋe əyənə acəpse darən a dəbə da dəKəm mə ənəşənə kə wəkirin ka kələ nwə oňwure daka dən dacə ca yofu kə yokur mə.»

Aka Nasarət ənəşəti kəgbəkər Yesu kəlaŋ

Mark 6.1-6; Luk 4.16-30

⁵³ Nte Yesu elip kəloku totubcəne tante mə, k'eyefə di,

⁵⁴ k'əŋkə dare dən Nasaret. Dəndo, kə Yesu eyefə kətəksə nde dəkətola Kanu dağan, nte cusu cəwos afum mə, kə ɳayefə kəyiftəne: «Deke Yesu əsətə kəcərə kəkətəne mes kətət kənke kə mes mewey-wey mame-e?»

⁵⁵ Bafə wan ka kamder əfə ba? Bafə kərə aŋwe Mari kə awənc anja Sak, Isifu, Simən kə Yuda ba?

⁵⁶ Bafə akirə ən ɳayı su dacə ba? Deke əsətə mame fəp-e?»

⁵⁷ Mes maməkə mənayamse ɳa kəgbəkər Yesu kələn. Awa kə Yesu oluku ɳa: «Afəfati kəleləs sayibə, mənə dare dən kə kələ kən disre.»

⁵⁸ Dəndo Nasaret, Yesu ənayo fe di mes mewey-wey məlarəm, bawo aka di ɳanabut kələn.

14

Defi da Ajnabi Saŋ Batis

Mark 6.14-29; Luk 9.7-9

¹ Təm tatəkə, Herodu nwə ənatəmpər dəbə da Kalile mə, ene pacloku teta Yesu.

² K'oloku afum ən aka dəsaŋka: «Saŋ Batis əfə! Afum afi dacə əfətə, it'əsənə nte əntam kəyənə mes mewey-wey mə.»

³ Herodu ənaloku ti bawo nkən ənasom afum, ɳasumpər Saŋ Batis, ɳakot kə, ɳaber kə dəbili teta Herodiyad wəran ka wənc Filip.

⁴ Saŋ oncloku Herodu: «Sariyə səmən'am kənənəce kə.»

⁵ Herodu ənafən kədif Saŋ, mba encnesə kənay ka afum, bawo ɳanacəm-cəmne a sayibə sə Saŋ əyənə.

⁶ Kəsata ka teren tolukşər ta kəkom ka Herodu, kə wan wəran ka Herodiyad empise fər ya afum aŋə ɳanatənəne kəsata kənənəce kə kənənəce kə kənənəce kə.

⁷ haŋ kə Herodu əndərəm kəsən̄ wan ka Herodiyad paka mpe o mpe eŋwer kə mə.

⁸ Kəməŋkəs ka iya kən̄ Herodiyad, kə wəyecəra oluku: «Məsən̄ im domp da Saŋ Batis depəlet.»

⁹ Wəbə Herodu, kəməncəne disre, ənafən kəbupərə tes təkə ənadərəm fər ya afum akə ənawəne kətənəne kəsata kən̄ mə, kə Herodu osom a pasən̄ wan ka Herodiyad domp dəkə ənawer kə mə.

¹⁰ K'asom kəkəgbinti domp da Saŋ Batis nde dəbili.

¹¹ K'əŋkə wəyecəra ka Herodiyad domp da Saŋ Batis depəlet, k'əŋkenə di kərə.

¹² Kə acəpsə a Saŋ Batis darən̄ ɳander ɳalək kəbel kən̄ kə ɳaŋkə ɳawup. Nte telip mə, kə ɳaŋkə ɳasən̄e ti kəcərə Yesu.

Yesu əsən̄ afum wul kəcamət yeri

Mat 15.32-39; Mark 6.30-44; Luk 9.10-17; Isən̄ 6.1-14

¹³ Nt̄e Yesu ene moloku maməkə mə, k'elək abil k'əŋkə kəfo kəyer-yer. Mba kə kənay ka afum kənde kəcəre a Yesu eyefə di, kə ɣawur sədare səjan, kə ɣasolne dəgbəp kə ɣancepsə kə darən.

¹⁴ Nt̄e Yesu ontor debil mə, k'ənəŋk kənay ka afum, k'əyənə ɣa nənəfər, k'əntaməs acuy ajan.

¹⁵ Nt̄e dəfəy dəmbəp mə, kə acepsə a Yesu darən ɣalətərnə ɣacloku kə: «Kəfo kəŋkə kəyə yer-yer kə dec dələp. Məsak kənay ka afum akaŋe ɣako ɣawayəs yeri nde sədare sələma.»

¹⁶ Mba kə Yesu oluku ɣa: «Ali ɣaŋkə fə kəfo, nənasərka nəsən ɣa yeri.»

¹⁷ Kə acepsə ən darən ɣaloku kə: «Cəcom kəcamət kə lop mərəŋ gəcərəm yə səyə nnə.»

¹⁸ Kə Yesu oluku: «Nəker'em yi nnə.»

¹⁹ Kə Yesu osom kənay ka afum kənde yika kəronj, k'elək cəcom nce kəcamət kə lop mərəŋ, k'eyekti fər darenc, k'eyif Kanu barka. K'entepi cəcom k'əsən ci acepsə ən darən a ɣayer ci kənay ka afum.

²⁰ Kə fəp fəsəm ci kə ɣanembərə, k'əŋkenə Yesu cəfala wəco kə mərəŋ cələrə cəcom cəlpəs.

²¹ Kənay ka afum aŋe ɣanasəm cəcom cacəkə mə ɣanabəp arkun wul kəcamət (5.000), ta aləm aran kə awut-ə.

Yesu əŋkət kəba kəronj

Mark 6.45-52; Isaj 6.16-21

²² Nt̄e tencepər mə, gbəncana babəkə kə Yesu əntarə acepsə ən darən kəberə debil, ɣanuŋkənə kəcali mokuru məkə, nkən pəcsak kənay ka afum kəkə ndaraŋan.

²³ Nt̄e elip kəsak ka kənay ka afum kəkə ndaraŋan mə, k'əmpə tərə kəronj kəkətola Kanu. Kə dəfəy dəmbəp kə di pəyi sona.

²⁴ Tənatəŋnə abil ɣəbəle pəpəŋ pəwosu, yam yecfikəli-fikəli abil, bawo kəgbofnə kə ɣancndə.

²⁵ Dəsəka dələpəs, kə Yesu ender nnə ɣayı mə pəckət kəba kəronj.

²⁶ Nt̄e acepsə ən darən ɣanəŋk kə pəckət kəba kəronj mə, kə pəyi ɣa yamayama. Kənesə kəŋjan disrə kə ɣaloku: «Tubari tə,» kə ɣaŋkulə-kule.

²⁷ Mba kə Yesu oluku ɣa gbəncana babəkə: «Nəbəknə! In'əfə, ta nənesə!»

²⁸ Kə Piyər oluku kə: «Mariki, kə təyənə mən'əfə-ə, məsom im ikət domun kəronj ider nde məyi mə.»

²⁹ Kə Yesu oluku kə: «Məder.» Kə Piyər ontor debil, k'əŋkət domun kəronj, k'əŋkə nde Yesu eyi mə.

³⁰ Mba nt̄e ənanəŋk afef ɣəbek mə, k'enesə k'əŋkulə-kule: «Mariki, məyac im!»

³¹ Gbəncana babəkə kə Yesu əntənc kəca k'oşumpər Piyər, k'oloku kə: «Məna məmpicə kəlaŋ, ta ake tə mənesərnənə-ə?»

32 Yesu kə Piyer ɳambərə debil, kə afef ɳesak kəwur.

33 Acəpsə a Yesu darəŋ arə ɳanayı debil mə ɳantontnənə kə fər kirinj, kə ɳaloku: «Wan ka Kanu yati məyənə!»

Yesu əntaməs acuy atəf ɳa Kenesarət

Mark 6.53-56

34 Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɳancali, kə ɳambəp atəf ɳa Kene-sarət.

35 Kə afum a dare dadəkə ɳanəpəl Yesu, kə ɳandəňk kəder kən sədare səkə fəp, k'əňkərə kə acuy fəp.

36 K'aletsənə kə pəwosə afum ɳagbuñenə ali dobol da buru-mus bən. Akə ɳanagbuñenə di mə fəp ɳanatamnə kej.

15

Məyə mokur ma atem kə mosom ma Kanu

Mark 7.1-13

1 AFarisi kə atəksə sariyə s'aSuyif ɳander nnə Yesu eyi mə kəyəfə Yerusaləm, kə ɳayif kə:

2 «Ta ake tə acəpsə am darəŋ ɳantəcəmənə təyə tokur ta atem darəŋ-ə? Bawo ɳafəsəkəsnə saliye a ɳacdi yeri-ə.»

3 Kə Yesu eyif ɳa: «Kə nəna, ta ake tə nəntəcəmənə metəksə mmə Kanu kəsom mə, kə nəncəmə məyə mokur ma atem anu darəŋ-ə?»

4 Bawo Kanu kəloku: «Məleləs wisi kəwiri, k'oloku sə: «Nwə onjlok-lokar kas pəyənə fe ti kərə pələc mə, padif wəkayi.»

5 Mba nəna nəňləku a kə mələku wisi kə pəyənə fe tiwiri: «Paka mpe pəmarna isən əm kəmar kam mə, isən pi Kanu,»

6 ali wəkayi ɔyənə fe sə kas kə pəyənə fe ti kərə tes tələma.» Ti disrə, nənimə tosom ta Kanu məyə mokur ma atem anu.

7 Nəna abanənə kəlomp, Esayi ənaloku belbel tetonu cəsayibə:

8 «Afum akaŋe dəcusu gbəcərəm ɳaŋlələs im, mba bəkəc yaŋan yəmbəl'em pəpəŋ.

9 Kəsali nke ɳanctolan'em ɳacləjn'em mə kəyə fe dəkəcəmə, bawo mosom mmə ɳantəksə mə, afum ɳapər mi, bafə Kanu.»»

Ca nyə yəŋsəŋə fum kətəsək mə

Mark 7.14-23

10 Kə Yesu ewe kənay ka afum k'oloku ɳa: «Nəcəňkəl, nəcərə sə ti belbel!

11 Bafə peri mpe pəmberə fum dəkusu mə pəyənə fum kətəsək, mba mpe poŋwur kə dəkusu yati mə.»

12 Kə acəpsə ən darəŋ ɳander ɳayif kə: «Məncərə a toluku tatəkə tenasəŋə aFarisi kəfətənə?»

13 Kə Yesu oluku: «Pəbəf mpe o mpe Papa kem nwə eyi nde dəkəm ənatəbəf mə, andegbuktu pi.

¹⁴ Nəce ἡ: Atənəjk ηə aŋe ɳayı kəkətəne atənəjk aləma mə. Kə wətənəjk endekətəne wətənəjk-ε, mərəj maŋan fəp ɳantəmpənə debi.

¹⁵ Kə Piyer oluku Yesu: «Məsəksər su tedisre ta tətəksə tatəkə.»

¹⁶ Kə Yesu eyif ɳə: «Nəna sə nəsərəyi kətəcəre disre ba?»

¹⁷ Nəncərə fe a peri mpe pəmbərə fum dəkusu mə dəkor pəŋkə a padewurə pi nde dəkofi?

¹⁸ Mba ntə toŋwur dəkusu mə, dəbəkəc təŋyəfə, tatəkə təŋsəŋə fum kətəsək.

¹⁹ Bawo məcəm-cəmne məleç, kədif fum, kəsumpər dalakə, məkət məleç, deke, sede səleç, kəfor, dəbəkəc mes maməkə fəp məŋyəfə.

²⁰ Mes maməkə məŋsəŋə fum kətəsək, mba kədi peri ta məmbikənə kəfəsəŋə fum kətəsək.»

Wəran wəcikəra εŋgbəkər Yesu kəlaŋ

Mark 7.24-30

²¹ Kə Yesu εyefə dəndo, k'əŋkə atəf ɳə Tir kə Sidəŋ.

²² Gbəncana babəkə kə wəran wəKanaŋ nwə εnayefə atəf ɳəŋəkə mə, εyefə kəkule-kule: «Məyən'em nənəfor, Mariki, Wan ka Dawuda! Nəŋk ɳin ɳeləc ɳontoŋkulu-toŋkulu wan kem wəran pəpəŋ.»

²³ Ali toloku Yesu εnaloku fe kə. Kə acəpsə a Yesu darəŋ ɳander ɳalətsənə nkən Yesu: «Məbeləs kə, bawo eyi kəkule-kule su kumunt darəŋ..»

²⁴ Kə Yesu olukse ɳə: «Mba Kanu kəsom im nda aYisrayel gbəcərəm, aŋe ɳayı pəmə ɳkesiya nyə yəsələ mə.»

²⁵ Mba kə wəran nwə ender pətontnənə Yesu fər kiriŋ pəcloku: «Mariki, məde məmar im!»

²⁶ Mba kə Yesu oluku kə: «Pəntesə fe kəlekər awut kəcom mələmə ki cen.»

²⁷ Wəran nwə olukse kə: «Kance kə, Mariki. Mba mecen, yeri nyə yəntəmpənə aməsa dəntəf ya aka mi mə, yo mendi.»

²⁸ Kə Yesu oluku kə: «Wəran, kəlaŋ kam kəmbək! Kanu kəsəŋə təfaŋ tam teyi.» Gbəncana babəkə bə wan kən wəran εnatamnə.

Yesu εntaməs acuy alarəm

Mark 7.31

²⁹ Kə Yesu εyefə kəfo kanjkə k'osumpər dəpə da agbəp ɳə kəba ka Kalile. K'əŋkə pəpəsə tərə kəroŋ k'endə.

³⁰ Kə kənay ka afum alarəm kənder nnə Yesu eyi mə. Kə afum atətam kəkət, atənəjk, bobo, alanjiru kə acunə docu dəlarəm, kə ɳander ɳabocər ɳə Yesu dəntəf, k'εntaməs ɳə,

³¹ kə cusu cəwos kənay ka afum kənəŋk bobo ɳaclok-loku, aka lanjiru ɳalıksərnə sə kətamnə, atətam kəkət ɳackət, atənəjk ɳacnəŋk. Kə ɳaŋkor-koru Kanu ka Yisrayel.

Yesu əsəŋ arkun wul maŋkələ yeri

Mark 8.1-10

³² Kə Yesu ewe acəpsə ən darəŋ k'oloku ɳa: «Nənəfər deyi'm teta kənay ka afum kaŋke: Mata maas ɳayı kə ina, ɳayo fe sə paka o paka pedi. Ifaŋ fe kəsak ɳa ɳakəne dor, iñnesə ta dis dəkələl ɳa dəpə.»

³³ Kə acəpsə ən darəŋ ɳayif kə: «Deke səŋkəsətə nno kəfə kayer-yer kaŋke cəcom nce səndenembərse kənay ka afum alarəm akaŋe mə-ε?»

³⁴ Kə Yesu eyif ɳa: «Cəcom cəke cə nəyə-ε?» Kə acəpsə ən darəŋ ɳaloku: «Cəcom camət-mərəŋ kə molop mələma.»

³⁵ Kə Yesu osom kənay ka afum kəndə dəntəf.

³⁶ Kə Yesu elek cəcom nce camət-mərəŋ kə lop, ntə elip kəyif Kanu barka mə, k'entepi yi, k'eyefə kəsəŋəs yi acəpsə ən darəŋ ɳayerəs kənay ka afum.

³⁷ Kə kənay ka afum kədi yeri nyə kə ɳanembərə, k'awətəs cəcom cəlpəs nce cənalare cəfala camət-mərəŋ mə.

³⁸ Arkun aŋe ɳanadi yeri yayəkə mə ɳanabəp afum wul maŋkələ (4.000), ta aləm aran kə awut-ε.

³⁹ Ntə Yesu əsak kənay ka afum kə ɳalukus nde ndaraŋan mə, kə nkən əmbərə debil k'əŋkə atəf ɳa Makadanj.

16

AFarisi kə aSadisi ɳawer Yesu tegbekərə tewey-wey ta daKəm
Mark 8.11-13; Luk 12.54-56

¹ AFarisi kə aSadisi ɳaŋkə ɳabəp Yesu kə ɳancəpə kə towul dəmoloku, kə ɳawer kə a pəmentər ɳa tegbekərə tewey-wey ntə tementər a Kanu kəsom kə mə.

² Kə Yesu olukse ɳa: «Dec dərəfəy kə kəm kəyimbərə-ε, nəloku a pəndenayə waŋkəra.

³ Bətbət kə kəm kənəŋkəl pəyim kə pəbi-ε, nəloku: «Afef ɳəpəŋ ɳende məkə wur!» Kə nəŋgbətnə kəm-ε, nəncərə kəloku təkə kəndenayi mə, mba nəncərə fe kəloku megbəkərə ma təm tosu!

⁴ Dətemp dəlec dətəcəmə danapa da Kanu darəŋ ɳayı kəten tegbekərə tewey-wey ntə tementər a Kanu kəsom im mə, mba afəsəmentər ɳa tegbekərə ntə o ntə kə pəntəyəne ta Yunusa-ε.» Kə Yesu əsak ɳa k'əŋkə.

Mətəksə məleç m'aFarisi k'aSadisi
Mark 8.14-21

⁵ Ntə acəpsə darəŋ a Yesu ɳancali mokuru məkə mə, kə ɳampələrnə kəlek cəcom.

⁶ Kə Yesu oluku ɳa: «Nəkəmbərnə lebin d'aSadisi kə d'aFarisi!»

⁷ Kə acəpsə ən darəŋ ɳayefə kəgbəkələnə tanjan: «Ntə səntəlek cəcom mə tonjloke ti.»

8 Kə Yesu encərə meçəmçemnə maşan, k'eyif ɳa: «Ta ake tə nəñyifənə-ε, nəna apice kələn, nəcloku a nəyə fe cəcom?»

9 Hañ ndekəl nəntacərə fe? Nəncəm-cəmne fe teta cəcom kəcamət nce arkun wul kəcamət (5.000) ɳanasəm kə cəfala cəke c'anaker'em cəcom cəlpəs-ε?

10 Nəncəm-cəmne fe sə cəcom camət-mərəj nce arkun wul manjkələ (4.000) ɳanasəm, kə cəfala cəke cə nənalukə'sem cəcom cəlpəs-ε?

11 Cəke cə nəntam kətəcərə a bafə teta cəcom t'iyyi kəloku nu-ε? Mba nəkəmbərnə lebin d'aFarisi kə d'aSadisi.»

12 Itə acəpsə a Yesu darən ɳanacərə on a bafə teta lebin da cəcom t'onclok-lokərə ɳa, mba teta metəksə ma aFarisi kə aSadisi.

Yesu ɔyənə wəyac nwə Kanu kənayək-yək mo

Mark 8.27-30; Luk 9.18-21

13 Nte əmbərə sədare sa Sesari sa Filip mo, kə Yesu eyif acəpsə on darən: «Nte afum ɳanlıoku mo, an'ə Wan ka Wərkun ɔyənə-ε?»

14 Kə acəpsə on darən ɳalukse kə: «Afum aləma ɳaloku a Aşnabi Sanj Batis, kə aləma a Eli, mba aləma ɳaloku sə a Yeremy kə pəyənə fe ti-ε, sayibe sələma sə ɔyənə.»

15 Kə Yesu eyif ɳa: «Pəcəmçemnə ponu, an'iyənə-ε?»

16 Kə Simən Piyer oluku: «Məna, Krist məyənə, wan ka Kanu nkə kəyi doru o doru mo.»

17 Kə Yesu oluku kə: «Pəbət əm, Simən wan ka Yunusa, bawo bafə afum ɳasən'am ti kəcərə, mba Papa kem nwə eyi nde dəkəm mo!»

18 Mba ina, iclok'əm, Piyer məyənə, itə tatəkə «tasar», mpə indecəmber kələ ka kəlonjkanə ka alan em kəroñ mo. Ali defi dəfədetam tələm o tələm nnə peyi mo.

19 Indesən əm masapa ma dəbe da dəKəm: Nte o ntə məndemənə nnə doru dandə mo, Kanu kəndekəmənə ti dəKəm. Nte o ntə məndewose nnə doru dandə mo, Kanu kəndekəwose ti nde dəKəm.»

20 Kə Yesu əmənə acəpsə on darən kəloku ti ali fum a Krist ɔyənə, wəyək-yək nwə Kanu kənasom kədeyac afum a doru mo.

Yesu endəñk defi dən kə kəfətə kən

Mark 8.31-9.1; Luk 9.22-27

21 Təm tatəkə kə Yesu oncop kəlok-lokər acəpsə on gbasňa a mənə pəkə Yerusalem. Dəndo abeki, alonjənə apən kə atəksə sariyə sa aSuyif ɳanjkötərəs kə pəlarəm, padif kə, pəfətə afi dacə tataka ta maas.

22 Kə Piyer ewe Yesu kəsək k'eyefə kənal kə, pəcloku: «Kanu kəyac əm ti, Mariki! Tatəkə təfəbəp əm few.»

23 Mba kə Yesu əñkafələ k'olukse Piyer: «Məkafəl'em kumunt darən, məna Sentani! Məyamsər'em kəcepər dəpo nde pəmar

icepər mə. Iw'am tewe ta Sentani bawo məfəcəm-cəmne pəmə Kanu, mba pəmə afum.»

²⁴ Kə Yesu oluku acepsə ən darəŋ: «Kə fum əfan kəcəps'əm darəŋ-ə, wəkayi pəsak kəcəm-cəmne teta nkənsərka, pəgbaŋne kətək kən kəpəmpəl, pəcəm'əm darəŋ.»

²⁵ Bawo nwə o nwə əŋsəp kəyac kiyi kən doru mə, kəndesalpər kə, mba nwə o nwə kiyi kən doru kəŋsalpər teta ina mə, məndesətə ki.

²⁶ Dəkəcəmə dere də təyə fum kəsətə kən doru kərkər, kiyi kən doru kəsələr kə-ə? Ake fum əntam kəsəŋ kəwurse ka kiyi kən doru-ə?

²⁷ Iloku nu ti, bawo Wan ka Wərkun endeder dənərə da debeki da Kas kə məleke ən, endəsəŋ nwə o nwə kəway ka mes mən məyə.

²⁸ Kance icloku nu: Aləma əjai su dacə nnə, aŋe əjanədefi ta əjanəŋk Wan ka Wərkun pəcder dəbə dən disre mə-ə.

17

Kətəŋkələ ka Yesu

Mark 9.2-13; Luk 9.22-36

¹ Nte mata camət-tin mencepər mə, kə Yesu əlek Piyər, Sak kə wənc Isaŋ, k'əŋkekərə əja kəsək tərə teñeci kəron.

² Kə Yesu əŋkə pətəŋkələ kəro fər yanjan kirinj: Kə kəro kən kəncop kəmotər-motər pəmə dec, kə yamos yən pəmə pəwaŋkəra.

³ Gbəncana babəkə kə acepsə ən darəŋ əjanəŋk Aŋnabi Musa kə Aŋnabi Eli əjawurər Yesu əaclok-loku.

⁴ Kə Piyər oluku Yesu: «Mariki, pəntesə su kəyi nnə! Kə məwose-ə, incəmbər nnə əgbancan maas, əjin əja məna, əjin əja Musa kə əjin əja Eli.»

⁵ Nte Piyər eyi kəlok-loku mə, gbəncana babəkə kə kəp kəmotər-motər kəŋbəpərnə əja. Awa kə dim dowur dəkəp kənəkə docloku: «Wəkawə, wan kem nwə imbətər mə əfə, nkən obət im mes belbel. Nəcəŋkəl kə!»

⁶ Nte acepsə darəŋ a Yesu əjane moloku maməkə mə, kə əjanəməne əagbəpsə nte kənesə kəpəŋ kəsumpər əja mə.

⁷ Mba kə Yesu ələtərne, k'əŋgbəjəne əja kəca kən k'oloku: «Nəyəfe, ta nənesə!»

⁸ Nte əjayekti fər mə, əjanəŋk fə fum nwə o nwə mənə Yesu sona.

⁹ Nte əjanctor dətərə mə, kə Yesu osom əja nte: «Ta nəloku nwə o nwə nte əjanəŋk mə haŋ Wan ka Wərkun pəfətə afi dacə.»

¹⁰ Kə acepsə darəŋ a Yesu əjif kə toluku nte: «Ta ake tə atəkse sariyə s'aSuyif əjanloke a mənə Aŋnabi Eli pənuŋkəne kəder kəresna a wəyək-yək pədeder-ə?»

¹¹ Kə Yesu olukse ɳa: «Kance kə, a mənə Eli pənuŋkənə pəder kədelompəs mes fəp.

¹² Mba icloku nu a Eli elip kəder: ɳanepəl fe kə, kə ɳaya kə pəmə təkə ɳafən mə. Itə ɳandetərəs sə Wan ka Wərkun.»

¹³ Kə acəpsə darən a Yesu ɳancərə oj a teta Sanj Batis tə Yesu eyi kəloku.

*Yesu əntaməs wan nwə docu da kətempənə dənayi mə
Mark 9.14-29; Luk 9.37-43*

¹⁴ Ntə Yesu kə acəpsə ən darən ɳalətərnə kənay ka afum mə, kə wərkun wələma ender pəcəpe kə suwu fər kirinj,

¹⁵ pəcloku: «Mariki, məyənə wan kem nənəfər, nwə əyo docu da kətempənə mə, təntərəs kə belbel. Dənənc kə dəromun elasnə kətempənə.

¹⁶ İnjene kə acəpsə am darən mba ɳantam fe kətaməs kə.»

¹⁷ Kə Yesu oŋkulərnə: «Nəna afum a dətemp da təm tante dekafələ-kafələ, dətəlanj Kanu, ake təm t'indəsəyi kə nəna-ə, icəmə nu dəntəf haŋ təm tere-ə? Nəker'em kə nnə.»

¹⁸ Kə Yesu əŋgbəŋ-gbəŋjər ɳəŋk ɳeləc ɳajəkə, kə ɳowur wan wərkun nwə, k'entamnə gbəncəna babəkə.

¹⁹ Kə acəpsə ən darən ɳander ɳayif Yesu yəkyək: «Ake'sənə ntə səna səntətam kəbeləs ni sənasərka mə-ə?»

²⁰ Kə Yesu oluku ɳa: «Bawo kəlaŋ konu kəmpicə. Kance, icloku nu, kə kəlaŋ konu kəyi pəmə teŋgbən təfət-ə, nəŋləku tərə tante: «Məcepe nno, məkə nde,» pencepe di. Tes o tes təfəyi ntə nəntətam mə.» [

^{21*}

*Yesu əŋgbəkərə sə kəsənə kəcərə defi kə kəfətə kən
Mark 9.30-32; Luk 9.43-45*

²² Dəsək dələma ntə acəpsə a Yesu darən ɳanalonjkanə Kalile mə. Kə Yesu oluku ɳa: «Andelək Wan ka Wərkun, paber kə arkun dəwaca.

²³ Akakə ɳandedif kə, mba tataka ta maas ta defi dən pəfətə afi dacə.» Kə acəpsə ən darən ɳaməncəne haŋ kə təntərəs ɳa dəbəkəc.

Kəsənə dut da kələ kəpəŋ ka Kanu

²⁴ Ntə Yesu kə acəpsə ən darən ɳamberə dare da Kaparnam mə, k'abəŋjəs dut da kələ kəpəŋ ka Kanu ɳander ɳayif Piyer: «Wətəkse konu əfəsəŋ dut da kələ kəpəŋ ka Kanu ba?»

²⁵ Kə Piyer owose, «Ey, əŋsən di.» Təm ntə Piyer əncəberə kələ disrə mə, kə Yesu onuŋkənə kəlek moloku, k'eyif: «Siməŋ, cəke cə məncəm-cəmne-ə? Are ɳə pəmar kəcsəŋ abə a doru dandə

* **17:21** Yecicas yokur yələma yedenjər moloku mame: «Mba kətola Kanu kə kəsun əbəcərəm kə məntam kəbeləs ɳəŋk pəmə yayə.»

dut da teren kə dəkə ambajəsər arkun təm tələma mə: Afum aka təf yanjan, kə pəyənə fe ti acikəra ba?»

²⁶ Kə Piyer oluku: «Acikəra nə pəmar nəsən di.» Kə Yesu oluku kə: «Afum aka dətəf nə nəfəsən dut.»

²⁷ Mba ta payamsər abanjas dut aŋe. Itə məndekənə nde dəkəba məfəkəs, alop nəcəko-cəkə nəkə mənkəsumpər mə, məməpi nji kusu. Mənkəbəp nji disre pəsam, məlek pi məsən dut dem kə dam.»

18

Nwə embək dəkəcəmə nde dəbə da dəKəm mə

Mark 9.33-37; Luk 9.46-48

¹ Təm tatəkə kə acəpsə darən a Yesu nəander nəyif kə: «An'ebək dəkəcəmə nde dəbə da dəKəm-ə?»

² Kə Yesu ewe wanfət, k'encəmber kə nə dacə,

³ k'oloku: «Kance, icloku nu: Kə nəntəsəkpər mera nəyi pəmə awut afət-ə, nəfədekəbərə dəbə da dəkəm.»

⁴ Ti təsənə, nwə o nwə ontorə banca pəmə wanfət wəkawə mə, nkən endekəyənə nwə embək dəkəcəmə nde dəbə da dəKəm mə.

⁵ Nwə o nwə embaŋ wanfət pəmə wəkawə tewe ta ina Yesu mə, ina yati embaŋ.»

Kəbejnə kəpəŋ

Mark 9.42-48; Luk 17.1-2

⁶ Mba kə fum əsənə wanfət kəloŋə nwə εŋgbəkər im kəlaŋ mə-ə, pələc papəkə pencepər kəgbək kə tasar təpən dəkilim, paləm kə dəkəba.

⁷ Apayo, pələc pere peyi doru! Mes mme mənəsənə afum kəloŋə mə mela! Mes maməkə məfəlip, mba pələc peyi nwə ənəsənə mes maməkə kəyi mə!

⁸ Kə kəca kam kə pəyənə fe ti kəcək kam kəndəsən'am kəciya-ə, məgbinti ki mələm ki kəbəl'am. Kəberə kiyi kam ka doru o doru məyə kəca kin kə pəyənə fe ti kəcək kin kəncepər kələm kam yahanama məyə waca mərən kə wəcək mərən. Bawo dəndo nənc dəfənimə di doru o doru.

⁹ Kə təyənə dəfər dam dendəsən'am kəciya-ə, məkakti di mələm dəbəl'am. Kəberə kiyi kam ka doru o doru məyə dəfər din kəncepər kələm kam dənənc da yahanama məyə fər mərən.

Totubcənə ta arjəsiya nəsələ nῆe nəlukus mə

Luk 15.3-7

¹⁰ Ta nədəncəs teta fum wəfət nwə o nwə, icloku nu, a məlekə maŋan mme meyi nde dəkəm mə, menyi təm fəp fər ya Kanu Papa kem nwə eyi nde dəkəm mə.

¹¹ [*]

* **18:11** Yəgbəkərə yokur ya Yecicəs Yosoku yələrəm yəndənər moloku mme: «Bawo Wan ka Wərkun ender kədetən kə kəyac aŋe nənasələ mə.»

¹² Cəke cə nəncəm-cəmni-e? Kə fum əyə ənkesiya tasar tin (100), əjin əjəsələ-e, fum nwə əfəsak ənkesiya yəkə wəco camət-maňkələ kə camət-maňkələ (99) nde dəmərə kəkötən əjin əjəkə əjəsələ mə ba?

¹³ Kance icloku nu: Kə fum ənəñk ənkesiya əjəsələ əjən əjin-e, teta əjin əjəkə ənəñk mə təmbət kə tetas ta yəkə wəco camət-maňkələ kə camət-maňkələ (99) nyə yənatəsələ mə.

¹⁴ Tin tayı tə: Kanu Papa konu nwə eyi nde dəkəm mə, əfən fə afəkəl əja wəkin əjəsələ awut akañə dacə.

Məyə nte kə wənc əm əyə'm pəlec-e

¹⁵ Kə wənc əm enciyən'am-e, məkə məbəp kə mərəj monu, məloku kə ti. K'enen'am toloku tatəkə-e, məntam kə.

¹⁶ Mba k'əntənen'am toloku tatəkə-e, məkə mətən fum wəkin kə pəyənə fə ti afum mərəj, nte təñsənə afum mərəj, maas əjəyənə toloku tatəkə sede mə.

¹⁷ K'əfati sə kəcəñkəl əja-e, məkə məloku ti aka kəloñkanə ka alañ a Yesu, k'əfati sə kəcəñkəl kəloñkanə kañkə-e, nəsumpər kə pəmə wətəlañ kə wəbañəs dut.

¹⁸ Kance icloku nu, tes nte o nte nəndemənə doru dandə mə, Kanu kəndekəmənə ti nde dəKəm, tes nte o nte nədewosə nnə doru dandə mə, Kanu kəndekəwosə ti nde dəKəm.

¹⁹ Kance icloku nu sə: Kə təyənə afum mərəj əjasol kətəñə disre ənatola Kanu mpe o mpe, Papa kem Kanu nwə eyi nde dəkəm mə əñsənə əja pi.

²⁰ Bawo nnə afum mərəj, maas əjəbəpsənə teta tewe tem mə, iñyi əja dacə.

Totubcənə ta wəmarəs nwə əñfati kəñjañə mə

²¹ Kə Piyer ender pəyif Yesu: «Kə wənc im ender pəciyan'em, cəke cə pəmar im iñəñnənə kə-e? Hañ camət-mərəj ba?»

²² Kə Yesu oluku: «Iloku f'am hañ camət-mərəj gbəcərəm, mba hañ wəco camət-mərəj yoboc camət-mərəj (70 yoboc 7).

²³ Bawo deþə da dəKəm dowureñə nte: Wəbe nwə əñfañ kəsətər amarəs ən deþə dən mə.

²⁴ Nte oncop ti kəyə mə, k'əñkəre kə wəmarəs wəkin nwə ənatəmpərə kə pəsam pəpəñ mə.

²⁵ Nte wəmarəs ənatətam kəlukse pəsam mpe mə, kə wəbe kən osom a pacaməs kə pəyənə wəcar, wəran kən kə awut ən kə daka dəkə əyə mə fəp, nte təñsənə pəsənə deþə dən mə.

²⁶ Kə wəmarəs nwə əncəpə wəbe kən suwu fər kiriñ, pəcloku kə: «Məñjañə, ta məbelkər im, indeluks'am deþə dam fəp!»

²⁷ Kə wəbe kən əyənə kə nənəfər, k'əñjañnənə kə pəsam papəkə, k'əsək wəmarəs kən k'əñkə.

²⁸ Nte wəmarəs nwə owur mə, kə əjəbəpənə kə wanapa kən wəmarəs wələma nwə ənatəmpərə sə nkən deþə da tapəsam pepic mə. Nkən nwə anatəmpərə tapəsam mə, osumpər

wətəmpəre kən pəsam duma dəkilim, pəcloku: «Məluks'em debe dəkə məntəmpər'em mə.

²⁹ Kə wanapa kən osumpər kə wəcək, pəclətsəne kə: «Mənəjanə, ta məbelkər im, indeluks'am debe dam!»

³⁰ Mba kə nwə antəmpəre debe mə əfati, k'ənkekərə wanapa kən, k'ənjkə pəber kə dəbili, haŋ təm ntə endelukse kə pəsam pəkə əntəmpəre kə mə.

³¹ Ntə amarəs alpəs ako ηanəŋk təkə təncder mə, kə kəməncəne kəpənə kəyi ɳa. Kə ɳanjkə ɳaləmər wəbe kəajan məkə menacepər mə fəp.

³² Kə wəbe ewe sə wəmarəs nwə, k'oloku kə: «Məna wəmarəs wəlec, inanjanən'am debe dəkə mənatəmpər'em mə fəp, bawo mənalətsən'em,

³³ mba məna məntam fe kəyəne wanapa kam nənəfər, pəmə təkə ina iyən'am nənəfər mə ba?»

³⁴ Metəle disre, kə wəbe əsaŋ wəmarəs wəlec nwə asədar, ɳaber kə dəbili ɳactərəs kə haŋ pəcluksə kə debe da pəsam fəp, mpe ənatəmpəre kə mə.

³⁵ Tatəkə tə Kanu Papa kem nwə eyi nde dəKəm mə, endekəyo nəna dacə nwə o nwə əntəjanənəne wənc abəkəc ɳosoku pəs mə.»

19

Kətəkse ka Yesu teta kəcenənə ka anənceñə

Mark 10.1-12

¹ Ntə Yesu elip moloku maməkə mə, k'eyefə atəf ɳa Kalile k'ənjkə atəf ɳa Yude ntende mokuru ma kənəgbəkə ka Yurden.

² Kə kənay ka afum alaram kəncəmə kə darən, k'entaməs di afum.

³ K'aFarisi ɳander ɳawakəs kəcəpə Yesu towul dəmoloku, ɳacyif kə: «Sariyə səwose wərkun kəce wəran kən teta tes tələma ba?»

⁴ Kə Yesu oluksə ɳa: «Nəŋkaraŋ fe Yecicəs Yosoku ba? Dəkəcop da doru kə Kanu kəsel afum wərkun kə wəran,

⁵ kə Kanu kələku sə: «Wərkun endesak kas kə kərə pəsektərnə wəran kən, ɳakafələ ɳayəne təsem tin.»

⁶ Ti disre, ɳayı fe sə mərən mba təsem tin. Ta fum pəgbəy təkə Kanu kənabəmbərenə mə!»

⁷ Kə aFarisi ɳayif Yesu sə: «Awa, ta ake tə Musa osome a mənuŋkənə məsaŋ wəran kam areka ɳecənə kə a mədewurenenə kəndaram-e?»

⁸ Kə Yesu oluku ɳa: «Teta bəkəc yonu yeyenki tə Musa owosənə nu kəce aran anu. Bafə tatəkə tə tənayi dəkəcop.

⁹ Mba icloku nu: Nwə ence wəran kən pənənəce wələma mə, dalakə də ɳayı kə wəkakə, mənə təyənə a kənənənə kaŋkə kəyi fe sariyə disre.»

10 Kə acəpsə darən a Yesu ɳaloku: «Kə təyəne tatəkə teyi wərkun kə wəran dacə-ε, kətənənce kəncepər kənənəce.»

11 Kə Yesu oluku ɳa: «Bafə fəp fəwose tətəkse tatəkə, mənənə akə asənən tı mə.»

12 Mes məla mmə mənşənəje wərkun kətənənce mə: Aləma ɳayi aŋkome ɳa ti, aləma ayamse ɳa kənənəce təta kədif pokomə paŋan, aləma ɳafənənce ɳasərka kəfan kəjan kəbəcə dəbə da dəKəm. Məna nwə mənəwose kəsumpər tı mə, məsumpər tı.»

Yesu ontolanə awut pətət

Mark 10.13-16; Luk 18.15-17

13 Təm tatəkə tə afum ɳanakere Yesu awut afət ntə tənşənəje pədənə ɳa waca, pətolanə ɳa sə Kanu mə. Mba kə acəpsə ən darən ɳaŋgbən-gbənər ɳa.

14 Kə Yesu oluku acəpsə ən darən: «Nəsak awut! Ta nəyamsər ɳa kəder nnə iyi mə, bawo afum aŋe ɳayi pəmə awut afət akaŋe mə ɳayo dəbə da dəKəm.»

15 Kə Yesu endənəs ɳa waca dəsəbomp, k'ontolanə ɳa pətət, k'eyefə k'əŋkə.

Wətemp wəka daka dəlarəm

Mark 10.17-31; Luk 18.18-30

16 Gbəncana babəkə kə wərkun wələma ender pəyif Yesu: «Wətəkse, cəke cə pəmar iyo tətət ntə tentəm kəsən im kiyi wəyənə ka doru o doru mə-ε?»

17 Mba kə Yesu eyif kə: «Ta ake tə məyif'em ntə təyəne tətət mə-ε? Kanu sona gboŋ ɔyəne wətət. Kə məfan kəsətər Kanu kiyi wəyənə ka doru o doru-ε, məleləs mosom.» Kə wərkun nwə eyif Yesu: «Mosom mere?»

18 Kə Yesu oluku kə: «Ta mədif fum. Ta məsumpər dalako. Ta məbaŋə fum sede sa yem. Ta məkiyə.

19 Məleləs wisi kə wiri. Məbətər wənc əm pəmə təkə məmbətərnə mə.»

20 Kə wətemp nwə oluku Yesu: «Ileləs maməkə fəp, akebut im sə-ε?»

21 Kə Yesu oluku kə: «Kə məfan kəlare decəmpə ntə tənşənəje pəsənə əm kiyi wəyənə ka doru o doru mə-ε, məkə məcaməs daka dəkə məyə mə, məsənə pəsam papəkə atəyə daka. Kə məyə ti-ε, məndekəsətə daka dəlarəm nde dəKəm. Kə məlip-ε, məder məcəps'em darən.»

22 Ntə wətemp nwə ene moloku maməkə mə, k'olukus dis dədənəce kə, bawo ənayə daka dəlarəm.

23 Awa, kə Yesu oluku acəpsə ən darən: «Kance, icloku nu: Pəncuca wəka daka kəberə dəbə da dəKəm.

24 Icloku nu sə, kəberə ka yəkəmə dəabi ɳa təsəmbə kəfəfərənə kətas kəberə ka wəka daka dəbə da dəKəm.»

25 Nte accepse on darəŋ ɻane moloku maməkə mə, kə təsaŋe ɻa kənaŋkane cusu kəwos. Kə ɻayiftene: «Awa an'entam oŋ kəfis-ε?»

26 Kə Yesu ɔməmən accepse on darəŋ, k'oloku ɻa: «Afum ɻafətam, mba Kanu kəntam mes fəp.»

27 Kə Piyer oluku Yesu: «Məcəŋkəl, səna səsak ca fəp kə səncəm'am darəŋ. Cəkə cə tetosu tendekəyi-ε?»

28 Kə Yesu oluku ɻa: «Kance icloku nu teta nəna aŋe nənceps'em darəŋ mə: Kə doru dofу dendeder-ε, Wan ka Wərkun endelək dəbe pənde dəcəm da nərə da debeki dən, nəna sə nəndekənde səcəm wəco kə mərəŋ sa dəbe, nəckiti cusuŋka wəco kə mərəŋ ca Yisrayel.

29 Nwə o nwə ɛsak wələ, awənc aŋa, kas, kərə, awut kə pəyənə fe ti dale dən teta tewe tem, endekəsətə tasar tin ta yayəkə ɛsak mə, pəsətə sə kiyi wəyeŋ ka doru o doru.

30 Akirin alarəm ɻandekəyənə adarəŋ, adarəŋ alarəm ɻayənə akiriŋ.

20

Abəc a nde dəŋgbəŋkələ ya wen

1 «Nte tə dəbe da dəkəm dowurenə wəka abəf wələma nwə ɛnawur bətbət suy kəkəten afum aŋe ɻaŋkəbəcə kə nde ɻgbəŋkələ yən ya wen mə.

2 Kə ɻantəŋne kə afum akə ɔsətə kəkəbəcə kə mə, dəsək din pəsam gbəleŋ bin, k'ęŋkekərə ɻa kəbəc nde ɻgbəŋkələ ya wen yən.

3 Kə wəka abəf nwə owur walaha, k'ęŋkə pənəŋk afum aləma ɻayi dare disre ta ɻayi kəyə ntə o ntə-ε.

4 K'oloku ɻa: «Nəna sə nəkə nəbəc nde dəŋgbəŋkələ ya wen, indekəsəŋ nu kəway nkə pəmar mə.»

5 Kə afum aŋe ɻaŋkə ɻabəc. Kə wəka abəf nwə owur daŋ kəkəten sə abəc aləma, pəndeyi salifana k'owur sə.

6 Pəndeyi lahansara, kə wərkun nwə owur, k'ęŋkə pənəŋk arkun aləma dare disre ta ɻayi kəbəc ntə o ntə-ε, k'eyif ɻa: «Ta ake tə nəyinə nnə təbətbət haŋ dəfəy ta nəmbəc tələm o tələm-ε?»

7 Kə afum aŋe ɻaloku kə: «Fum ətəlek su yəbəc.» Kə wəka abəf oluku ɻa: «Nəna sə nəkə nəbəc nde dəŋgbəŋkələ yem.» .

8 Nte pəndecop kəbiyə mə, kə wəka abəf nwə oluku wəkiriŋ ka abəc ən: «Məwe abəc, məsəŋ ɻa kəway. Məcop aŋe ɻander təlpəs mə, mələpsər akə ɻanuŋkənəna mə.»

9 Akə ɻancop yəbəc lahansara mə ɻander, kə ɻasətə-sətə nwə o nwə gbəleŋ bin bin.

10 Kə akə mariki ɻanuŋkənə kəlek yəbəc mə ɻander ɻaccəm-cəmne kəsətə pəsam ɻacepər akə anuŋkənəna kəsəŋ kəway mə, mba kə ɻa sə ɻasətə nwə o nwə pəsam gbəleŋ bin bin.

¹¹ Nte ḥayi kēbañ kēway kējan mō, kō ḥancōpene teta mariki wēka yēbēc nwē.

¹² Kō ḥaloku: «Akanje ḥander tēlpēs mō, dec din gboj dō ḥambēc, kō mēsəj̄ ḥa kēway sətəññēnē, səna aŋe sələpē dec kēbēc nne yowon disre mō.»

¹³ Kō wēka abōf oluku wēkin ḥa dacō: «Wanapa, iyo f'am pālēc, bafō pēsam gbālen bin bō səntəññēna ba?»

¹⁴ Mēbañ pōkō pōyōnē pam mō, mēkō. Tante isəj̄ əm mō, t'indesəj̄ wēkō enderna tēlpēs mō.

¹⁵ Pēmar f'em kāyō daka dem tēkō iñfanj̄ mō ba? Kēraca kō māyō nte iyo tes tōtōt mō ba?»

¹⁶ Ti disre akirinj̄ ḥandekoyōnē adarən, adarən ḥayōnē akirinj̄.»

Yesu əsəj̄e kēcərē ta maas defi kō kēfōtē kōn afi dacō

Mark 10.32-34; Luk 18.31-34

¹⁷ Nte Yesu əncpē Yerusalēm mō, k'elēk tacinj̄ acēpsē ən darən aŋe wēco kō mērəj̄, k'oloku ḥa dōpō:

¹⁸ «Nēcəŋkēl im, Yerusalēm ayi kēpē. Aŋkōlēk Wan ka Wērkun, paber kō alonjē apōj̄, kō atēksē sariyē s'aSuyif dēwaca. Akakō ḥadeñj̄ kō sariyē sa defi.»

¹⁹ Nandeber kō atēyōnē aSuyif dewaca nte tōñsōñj̄ ḥafani kō, ḥasut kō, ḥacañ kō dētēk yēpāmpēl. Tataka ta maas, pēfōtē afi dacō.»

Totola ta iya ka awut a Sebede

Mark 10.35-45

²⁰ Iya ka awut a Sebede ələtärnē Yesu kō awut ən, k'ontontnē pēctola.

²¹ Kō Yesu eyif kērē kējan: «Cēke cō mēfañj̄-e?» K'olukse kō: «Mēsəj̄ im temer a awut em mērəj̄ akanje mēñgbētnē mō, wēkin pēnd'am kēca kētōt, wēkō pēnd'am kēca kēmeriya kō mēndeyi dēbē dam disre-e.»

²² Kō Yesu oluku: «Nēncərē fe nte ḥayi kētola mō. Nēntam kēwōsē kētōrēs nkē ina indesətō mō ba?» Kō ḥawosē «Ey, səntam ki kēwōsē.»

²³ K'oloku ḥa: «Awa nēna sō nēndesətō kētōrēs nkē indesətō mō, mba nte tōyōnē kēndē kēca kem kētōt kō kēmeriya mō, bafō in'əñsəj̄ ti. Afum akō Papa kem olompēsē dēkēcēmē dadēkō mō ḥayō di.»

²⁴ Nte acēpsē ən darən aŋe wēco ḥane moloku mamēkō mō, kō pēntēlē ḥa nnō awēnc aŋe mērəj̄ ḥayi mō.

²⁵ Kō Yesu ewe nnō eyi mō k'oloku ḥa: «Nēncərē a akirinj̄ a tōf ya doru ḥantasərnē afum aŋan k'abeki apōj̄ ḥaŋkōtēnē kētam afum aŋan kēronj̄.»

²⁶ Ta tētēkō teyi nu dacō. Nwē o nwē eñfanj̄ kēbēk nu dacō mō, endeyōnē wēmarēs konu.

²⁷ Nwε o nwε εŋfaŋ kəcəmε dəkəcəmε dəcəkə-cəkə mə, pəmar pəyənε wəcar konu.

²⁸ Ti disre Wan ka Wərkun ender fε padəbəcε kə, mba ender kədəbəcε afum pəsəŋ sə kiyi kən wəyeŋ pəwurus kənay ka afum.»

Yesu εntaməs atənəŋk mərəŋ

Mark 10.46-52; Luk 18.35-43

²⁹ Ntε Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɿawur Yeriko mə, kə kənay ka afum alarəm kəncəmε Yesu darəŋ.

³⁰ Atənəŋk mərəŋ ɿanandə dəpə kəsək, kə ɿane a Yesu eyi kəcepər, awa kə ɿaŋkule-kule: «Məyənε su nənəfər, Mariki, Wan ka Dawuda!»

³¹ Kə kənay ka afum kəgbəŋ-gbəŋər ɿa a ɿacaŋk, mba ɿancnaŋkanə kənaŋkanə dəm kəkule-kule: «Məyənε su nənəfər, Mariki, Wan ka Dawuda!»

³² Kə Yesu εncəmε, k'ewe atənəŋk aŋe pəcyif ɿa: «Cəke cənəfan a iyoŋe nu-ε?»

³³ Kə atənəŋk aŋe ɿaloku kə: «Mariki, məsəŋε su fər kəmepε, yənəŋkl!»

³⁴ Kə nənəfər dosumpər Yesu tetəŋan, k'onəgbuŋenə ɿa fər. Gbəncana babəkə, kə ɿaluksərnə sə kənəŋk, kə ɿancəmε nkən Yesu darəŋ.

21

Yesu εmbərə dare da Yerusalem

Mark 11.1-11; Luk 19.28-40; Isaŋ 12.12-19

¹ Ntε Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɿancətərnə Yerusalem, ɿasərəyi Bətfase ntende tərə ta Tək ya Olif mə, k'osom acəpsə ən darəŋ mərəŋ,

² pəcloku ɿa: «Nəkə nde dare dəkə deyi nu tekirinj mə, nəŋkəbəp di səfale səran pakot si, səfət səyi si kəsək. Nəsikəli səfale səsəkə nəker'em.

³ Kə təyənε fum pəyif nu tes tələma-ε, ɿaloku kə: «Pəmar Mariki pəyənε si tes tələma.» Aŋsakə nu si katəna.»

⁴ Tatəkə tənayi ntε təŋsəŋə moloku məkə Sayibə εnaloku mə meyi:

⁵ «ɿaloku afum aka Siyəŋ nse səyənε Yerusalem mə:
Məməmən! Wəbe kam endeder nnə məyi mə!
Elarə pəbotu.

Səfale səran s'endə kəronj,
səfale səfet wan ka wəsəm nwε wəŋsare-sare mə.»

⁶ Kə acəpsə ən darəŋ ɿaŋkə kəyə təkə Yesu εnasom ɿa mə.

⁷ Kə ɿaŋkərə səfale səran kə səfet, nse ɿanadeŋsər suma səŋjan mə. Kə Yesu endə si kəronj.

8 Kə afum alarəm akə ɳanayi di mə, ɳamper-peri suma səñjan dəpə teta kəyek-yekəs kə. Aləma ɳaccəp wara wa tək ɳacper-perə kə wi dəpə.

9 Kənay ka afum kənckət kə tekirin, kə akə ɳanacəməs kə darən mə ɳackule-kule pəpərəj: «Hosana, pəlel pəyi Wan ka Dawuda! Kanu kəpocə pətət nwə enderənə tewe ta Mariki mə! Hosana,* pəlel peyi Kanu mofo menjci ma dəKəm!»

10 Ntə Yesu əmbərə Yerusalem mə, kə dare fəp dendikcə pacyiftənə: «Ana wərkun wəkawə əyənə-ə?»

11 Kə kənay ka afum kəloku: «Ajnabi Yesu wəka Nasaret əfə, dare da atəf ɳa Kalile.»

*Yesu nde kələ kəpənəj ka Kanu
Mark 11.15-17; Luk 19.45-46*

12 Kə Yesu əmbərə nde kələ kəpənəj ka Kanu disre. K'embələs akə ɳancaməs kə akə ɳancway dəndo kələ kəpənəj ka Kanu mə, pəcgbal məsa ya asəkpər pəsam kə səbənc sa acaməs ntantoriya.

13 Yesu pəcloku ɳa: «Ancic: Pəmar pawe kələ kem 〈Dəkətola Kanu da afum〉, mba kə nəna nəñkafəli de təgbəkənə ta cal-bante.»

14 Awa, atənəñk kə atətam kəkət ɳalətərnə Yesu dəndo kələ kəpənəj ka Kanu, k'əntaməs ɳa.

15 Mba kə pəntelə alonjəne apən kə atəksə sariyə s'aSuyif kənəñk kəñjan mes mme mocwosəs cusu mme nkən Yesu əncyo mə, kə awut akə ɳanckule-kule kələ kəpənəj ka Kanu disre mə: «Pəlel peyi Wan ka Dawuda!»

16 Alonso kə atəksə akakə ɳayif Yesu: «Məne təkə ɳayı kəloku mə?» Kə Yesu olukse ɳa: «Ey, ali katin nəñkaraj fe moloku mame: 〈Məsəñə ali awut kə cənaka ɳakor-kor'əm〉?»

17 Kə Yesu əsak ɳa, k'owur dare disre k'əñkə dare da Betani nde ənacepərənə pibi mə.

*Yesu ontolane pəlec kətək
Mark 11.12-14,20-25*

18 Dəckəsək bətbət ntə Yesu eyi kəlukus dare mə, kə dor dəyə kə.

19 K'ənəñk kətək ka yokom ya fik dəpə, k'ələtərnə ki, mba bəpər gbəcərəm y'ənabəp. K'oloku kətək kañkə: «Ta pokom pədətərnə sə məna!» Gbəncana babəkə kə kətək kañkə kəwos.

20 Ntə acepsə ən darən ɳanəñk ti mə, kə pənciyane ɳa ɳacyifnə: «Cəke cə kətək ka fik nkə kəntam kəwos gbəncana bambe-ə?»

21 Kə Yesu oluku ɳa: «Kance icloku nu: Kə nəntəmpər kələj ta nənesərnə-ə, nəntam kəyə ntə ayo kətək ka fik kañkə mə. Mba

* **21:9** Hosana, cəArame = «Məyac su!» Toloku ta kəkor-koru Kanu tə. **21:13** Moloku ma Ajnabi Esayı kə Yeremy: Esayı 56.7; Yeremy 7.11 **21:16** Yabura 8.3

icloku nu sə, ali nəloku tərə tante: «Məyotə nnə məkə mələmne dəkəba», tatəkə teŋyi.

22 Ntə o ntə nəntola Kanu kəlaŋ disre mə, nəŋsətə ti.»

Deke kətam ka Yesu kəŋyefə-ə?

Mark 11.27-33; Luk 20.1-8

23 Kə Yesu əŋkə nde kələ kəpəŋ ka Kanu. Pəyi kətəksə, aloŋne apəŋ kə abeki a dətəf ŋander ŋayif kə: «Kətam kəre kə məŋyənə mame-ə? An'əsəŋ əm kətam kaŋkə-ə?»

24 Kə Yesu olukse ŋa: «Ina sə, iyif nu toluku tin gboŋ, kə nəluks'em toluku tatəkə-ə, iŋloku nu kətam nkə iŋyənə mame mə.»

25 Deke kəgbət dəromun ka Saŋ kənayefə-ə? Dəkəm, ka dəafum?» Kə afum aŋe ŋayefə kəgbəkələnə ŋacloku: «Kə səluksə: «Dəkəm», enyif su: «Ta ake tə nənatəlaŋe Saŋ-ə?»

26 Mba kə səluksə: «Dəafum-ə», səŋnesə kənay ka afum, bawo fəp fənacərə a Saŋ sayibə s'ənayənə.»

27 Kə ŋalukse Yesu: «Səncərə fe.» Kə Yesu nkən oluku ŋa sə: «Ina sə, ifəloku nu kətam nkə iŋyənə mame mə.»

Totubcənə ta awut arkun mərəŋ

28 Kə Yesu endenjər sə: «Nəcəŋkəl taruku tante indeloku nu mə. Cəke cə nəncəm-cəmne teta ti-ə? Wərkun ənayi nwə ənayə awut arkun mərəŋ. K'oloku Coco cən: «Wan kem, məkə məkə məbəcə nde ŋgbəŋkələ ya wən wem.»

29 Kə wan wəkakə olukse kas: «Ala, ifəkə.» Ntə təm tepic tencepər mə, kə abəkəc ŋeykafələ wan, k'osumpər dəpə, k'əŋkə dəkəbəcə kas.

30 Kə kas kəŋjan oluku sə toluku tin tayi Təŋə. Kə wəkakə owosənə kas: «Awa Papa, iŋkə,» mba ənakə fe di.

31 Awa, icyif nu: Awut akanə mərəŋ, wəre ɔyə təfanj ta kas kəŋjan-ə?» Kə ŋalukse: «Coco.» Kə Yesu oluku ŋa: «Kance icloku nu: Abaŋəs dut kə aran ayi yamayama ŋandekəgbontu nu kəberə ka dəbe da dəkəm.

32 Bawo Saŋ Batis ənader k'ementər nu dəpə dolompu da Kanu, kə nəntəlaŋ kə. Mba awerəs dut kə aran ayi yamayama ŋanaləŋ kə, ali ntə nənanəŋk ti mə, tənasəŋə fe nu kəsəkpər bəkəc a nəlaŋ kə.»

Totubcənə ta abəc a ŋgbəŋkələ ya wən alec

Mark 12.1-12; Luk 20.9-19

33 Kə Yesu endenjər sə: «Nəcəŋkəl totubcənə tələma: Wəka abəf wələma ənabəf ŋgbəŋkələ ya wən. K'əsəŋ yi saŋka hanj k'ənəŋkər, k'əŋkay dəkəfəcəs da wən, k'encəmbər tetek tobumə, k'əsəŋ yəbəc ya abəf ŋa ŋgbəŋkələ ya wən yayəkə afum aləma, ŋatəŋne kə akakə kəcsəŋ kə kəway, kə nkən owur k'əŋkə marənt.»

34 Tem ta kəpim ka yokom ya ηgbəŋkələ tendebəp, kə wəka ηgbəŋkələ osom acar ən nnə abəc ən ηayi mə kəkəbaŋ təkə pəmar pəsətə mə.

35 Kə abəc a ηgbəŋkələ ya wən ηasumpər acar akaŋe, kə ηasut wəkin, kə ηandif wəka mərəŋ kə ηanca-case wəka maas masar.

36 Kə wəka ηgbəŋkələ osom sə acar aləma, aŋe ηanala ηatas acəkə-cəkə mə. Kə abəc aŋe ηayə akakə təkə ηanayo afum acəkə-cəkə akə pəcuy piŋ payi mə.

37 Telpəs oŋ, kə wəka ηgbəŋkələ osom wan kən yati, pəclokune: «Nte wəkawə əyəne wan kem mə, ηanjoleləs kə!»

38 Mba ntə abəc ηanəŋk wan nwə mə, kə ηalokene: «Wəlek kən ke əfə, wəkawə! Nəder, padif kə, ke kəndeyəne kosu.»

39 K'abəc ηasumpər wan nwə, kə ηanjekəre kə saŋka sa ηgbəŋkələ ya wən tadarəŋ, kə ηandif kə.

40 Awa, kə wəka ηgbəŋkələ ya wən nwə endeder-ε, cəke c'endeyə abəc akaŋe-ε?»

41 Kə ɣalukse Yesu: «Pədifət ayeŋki bəkəc akaŋe, ali nənəfər ta pəyəne ɳa. Pəsaŋ yebəc ya ηgbəŋkələ ya wən yayəkə abəc aləma aŋe ɳande ɳacsəŋ kə yokom ya ηgbəŋkələ tem ta kəpim ka yi mə.» ***

42 Kə Yesu eyif: «Nəŋkaraŋ fə ali katin dəYecicəs Yosoku yayə ba?

«Togbu mpə acəmbər kələ ɳanace mə
pənader pəyəne oŋ togbu pətət pa dacə.

DəMariki teyefə,

tes tə ntə tenciyane su dəfər mə.»

43 Ti təsəŋe ntə iloku nu: Kanu kəndebanər nu akip ɳa dəbe dən, pəsaŋ ɳi afum acuru aŋe ɳendekomər yokom yətət mə.

44 [Nwə əntəmpəne togbu tatəkə kəroŋ mə, əntəpe. Məna nwə əntəmpəne kəroŋ mə, pomputuk əm.]†

45 Nte ɳane totubcəne tatəkə mə, aloonəne apəŋ kə aFarisi ɳancəre a tetəŋan tə Yesu eyi kəloku.

46 Kə ɳantən kəsumpər kə, mba kə ɳanesə kənay ka afum, bawo ɳanalanj a sayibə sə Yesu ənayəne.

22

Totubcəne ta yeri ya kəsata ka kəgbaŋne

Luk 14.16-24

1 Kə Yesu əŋgbəkəre sə kəlok-lokər afum aŋe dəmotubcəne, k'oloku:

2 «Dəbe da dəkəm dowurene ntə: Wəbe wələma ənayi, nwə ənalompəs yeri yəlarəm ya kəgbaŋne ka wan kən wərkun mə,

3 k'osom acar ən kəkəwe afum aŋe anawe kədetəŋne kəgbaŋne kaŋkə mə, mba kə afum aŋe ɳafati kəder.

21:42 Yabura 118.22-23 † 21:44 Moloku ma werse 44 meyi fə nde yecicəs yokur yələma.

⁴ K'əŋgbəkərə sə kəsom acar aləma pəcloku ḥa: «Nəkə nəloku aŋe awe mə: Awa alip kəlompəs yeri, mura mem kə cəna cəboňu cem andifət ci. Yəbəc ya kəlompəs yeri fəp yelip. Nəder pawoləs!»

⁵ Mba aŋe awe kəsata kaŋkə mə, ɻancəm-cəmne fe kəkəwose kəwe kaŋkə: Kə wəkin əŋkə dale dən, kə wəkə nkən əŋkə dəyəbəc yən ya kəcaməs.

⁶ Kə aləma ɻasumpər acar kə ɻayə ḥa pəleç kə ɻandif ḥa.

⁷ Kə metəle meyi wəbe, k'osom asədar ən ɻakə ɻamələk adifət afum akanə ɻacəf sə dare daňan.

⁸ Kə wəbe oloku acar ən: «Yəbəc ya kəlompəs ka yeri ya kəgbaňne yelip, mba aŋe awe mə, ɻayə fe delel dedinə yeri yayə.»

⁹ Nəkə nde səpə səkə səwur dare mə, nəwe nwə o nwə nəmbəp di mə, pədetəňne kəgbaňne kaŋke.»

¹⁰ Kə acar ɻalək dəpə, kə ɻalonjka afum atət kə aleç aŋe ɻanabəp di mə fəp, ntə təňsəňe akut ɻelare afum aŋe awe kəgbaňne mə təp.

¹¹ Kə wəbe ɻembərə pəcməmən aŋe ewe mə, kənəňk wərkun wələma nwə əntəberne yamos ya kəsata mə.

¹² K'eyif kə: «Wanapa, cəke cə məntam kəbərə nnə ta məmberne yamos ya kəsata-ε?» Mba wərkun nwə ənalukse fe wəbe toloku o toloku.

¹³ Kə wəbe oloku abəc ən: «Nəkot kə wəcək kə waca, nələm kə nde kubump ka dabəňka disre. Difə kəbok kə kəňajərenə sek kəndekəyi.»»

¹⁴ Kə Yesu endenər: « Afum alarəm ḥə Kanu kəňwe kəbərə dəbə da dəkəm, mba apic ɻanayək-yək kəbərə ka di.»

Dut nde asəŋ wəbe Sesar mə

Mark 12.13-17; Luk 20.20-26

¹⁵ Mata maməkə disre k'aFarisi ɻalonjkanə, ɻactən kəcəpə Yesu towul ɻasumpər kə dəmoloku.

¹⁶ K'aFarisi ɻasom acəpse ajan darəj aləma kə afum a Herodu. Kə afum akakə ɻaŋkə ɻaloku Yesu: «Wətəksə, səncərə a məňlək kance, kə məntəksə afum dəpə da Kanu kance fəp disre, kənesə ka fum kəfəyi əm, bawo məfəməmən dəkəcəmə daňan.»

¹⁷ Awa məloku su təcəm-cəmne tam: Sariyə səwose su kəsəŋ Sesar wəbe wəka təf ya Rom dut ba, ka səwose fe su kəsəŋ kə di?»

¹⁸ Mba Yesu nwə ənacərə məcəm-cəmne maňan məlec mə, olukse ḥa: « Nəna abəjəne kəlomp! Ta ake tə nəňwakəs em-ε, ?

¹⁹ Nəmentər im gbəleň mbə aŋsəňe dut mə.» Kə ɻaŋkərə kə gbəleň ba pəsam papəkə.»

20 Kə Yesu eyif ɳa: «Alulu kə yecic ya ana yeyi gbəleŋ bambə kəronj-e?»

21 Kə ɳalukse Yesu: «Na wəbə Sesar ɳo.» Kə Yesu oluku ɳa ntə: «Nəsəŋ Sesar yəkə yəyəne yən mə, kə Kanu sə yəkə yəyəne yən mə.»

22 Ntə ɳane moloku mme mə, kə pənciyane ɳa kə ɳasak Yesu kə ɳaŋkə.

Ayif Yesu teta kəyefə ka afi dacə

Mark 12.18-27; Luk 20.27-38

23 Awa aSadisi ɳancəm-cəmne a kəyefə defi kəyi fe. Dəsək din dadəkə kə aləma ɳa dacə ɳander ɳayif Yesu:

24 «Wətəksə, Musa ənaloku: Kə fum efi ta ɔyo wan, mba pəsak wəran-e, pəmar wənc ka wəfi pəlek wəcəbokəra wəkakə pənənce, pəsəŋ wənc wəfi yuruya.

25 Məcəŋkəl, awənc camət-mərəŋ aləma ɳanayı su dacə. Kə wəcəkə-cəkə ənənce k'efi, mba ntə ənatəyo wan mə, k'əsakərə wənc wəran kən.

26 Tatəkə tə wəka mərəŋ, wəka maas hanj wəka camət-mərəŋ ɳanafis-fis sə fəp, ali wəkin ənasak fe wan.

27 Ntə dəwənc aja delip kəfis-fis mə, kə wəran əfəntəre sə k'efi.

28 Awa, səyif əm: Dəsək ndə afi ɳandekəyefə defi mə, awənc aja akaŋe camət-mərəŋ an'endekəsətə wəran wəkawə-e? Bawo fəp faŋan ɳanənənce kə!»

29 Kə Yesu olukse ɳa: «Məcəm-cəmne monu məsək fe, bawo nəncəre fe Yecicəs Yosoku, nəncəre fe sə fənəntər fa Kanu.

30 Dəsək ndə afi ɳandekəyefə dədefi mə, wərkun əfənənce, wəran əfələ, afədekə pacnənce pəmə məleke mme meyi dəkəm mə.

31 Ntə təyəne ta afum kəyefə dədefi mə, nənakaraŋ fe ntə Kanu kənaloku nu dəYecicəs Yosoku mə ba?

32 «In'ɔyəne Kanu ka Abraham, ka Siyaka, kə ka Yakuba.» Bafə Kanu ka afi k'ɔyəne, mba ka ayi wəyen.»

33 Cusu cənawos kənay ka afum aŋe ɳancəŋkəl mətəksə mən mə.

Tosom ntə təmbək dəkəcəmə mə

Mark 12.28-34; Luk 10.25-37

34 Ntə aFarisi ɳane a moloku mətət ma Yesu məsəŋe aSadisi kəməp cusu mə, kə ɳa sə ɳaloŋkane.

35 Wəkin ɳa dacə nwə ənayəne wətəksə sariyə s'aSuyif mə, eyif Yesu toluku ntə təŋsəŋe pəcəpə kə towul mə pəsumpər kə dəmoloku mən:

36 «Wətəksə, tosom tere təbək dəkəcəmə mosom ma sariyə fəp dacə-e?»

37 Kə Yesu olukse kə: «Məbətərə Mariki Kanu kam abəkəc ɳam fəp, afəkəl ɳam fəp kə məcəm-cəmne mam fəp.»

³⁸ Tatəkə təyənə tosom təbəqə təcəkə-cəkə.

³⁹ Tosom ta meraŋ nte towurene təcəkə-cəkə mo: «Məbətər wənc əm pəmə təkə məmbətərne mo.»

⁴⁰ Sariye sa Musa kô metâkse ma sayibe fôp, mosom mamôkô meren mo mengebekarne.»

*Wəbe nwə Kanu kəyək-yək mə əyənə Wan ka Dawuda
Mark 12.35-37; Luk 20.41-44*

⁴¹ Nte aFarisi ኃናልዕኑ ሚጋ, ክዕ Yesu eyif ኃና toluku nte:

⁴² «Cake cō nāncēm-cēmne teta Krist wābē nwē Kanu kāyēk-yēk mō-e? Wan ka ana ḥfō-e?» Kō aFarisi ḥjaloku: «Wan ka Dawuda ḥfō.»

⁴³ Kø Yesu eyif ኃ: «Ak'εnasəŋe Dawuda kewe Krist «Mariki mem»-ε? Nte Amera ኃ Kanu yati ከnasəŋe Dawuda kəloku dəYecicas Yosoku:

⁴⁴ 〈Ko Mariki Kanu oluku Mariki mem:

Mæder mænd' em nnø kæca kem kætæ,

han iclip kəboc aterənə am wəcək wam dəntəf.

⁴⁵ Ko Dawuda ewe oŋ Krist wəbə nwə Kanu kəyək-yek mə
<Mariki mem>-ε, cəke cə wəkakə əntam sə kəyənə wan ka nkən
Dawuda-ε?»

⁴⁶ AFarisi dacə, ali wəkin ənatam fe kəluksə kə toluku. Kəlek dəsək dadəkə, ali fum eyenək fe sə abəkəc kəyif kə toluku.

23

Yesu embenjne ataksə sariyε s'aSuyifkə aFarisi

Mark 12.38-40; Luk 20.45-46

¹ Kə Yesu eñkafələ k'oloku kənay ka afum kə acepsə ən darən:

² «Atækse sariyε s'aSuyif kɔ aFarisi, ɳatəmpər kətəkse sariyε sa Musa.

³ Ti disrē nācyo, nāccāmē sō mes mākō ḥande ḥacloku nu mā fēp, mba ta nācyo mes mākō ḥanjyo mō, bawo tākō ḥanjloku mō, bafō itō ḥanjyo.

⁴ Na ḥaṣṣarəsər afum yəsare nyə yoncuca kəsarə mə, mbə ḥaṣṣarəka ḥafəwose ali tələr taŋan tin kəgbuŋənə yi.

⁵ Nayə məyə maŋan fəp ntə təŋsəŋe afum ɳanəŋk ɳa mə. Ti disre, ɳambəksəs səbe səŋan səkə ɳaŋkotne dətobu kə dəkəca mə, ɳawəkaləs tegberi suma səŋan cəsək.

⁶ Pəmbət ɳa kəcndə mofo mme anjeləs ɳa dəkədi yeri dəcəsata
mə, kə səcəm səkirin sa dəkətola Kanu dağan.

⁷ Pəcbət ɳa sə nte anjyif ɳa pəlel mofo mme ambəpsənə mo, afum naçwe na 〈Atəkse.〉

⁸ Mba nəna, ta nəwose pawe nu ‹Atəksə›, bawo dəwənc anja də nəyə fəp fonu. Wətəksə wəkin gbon nəyə.

9 Ta nəleləs nwə o nwə doru dandə nəwe wəkayi «Papa» bawo, wəkin gboŋ ɔyənə Papa konu, Papa mpə peyi nde dəkəm mə.

10 Ta nəwose pawe nu «abə», bawo wəbə wəkin gboŋ nəyə nwə ɔyənə Krist mə.

11 Nwə ɛmbæk dəkəcəmə nu dacə mə, pəmar pəyənə wəbəcə konu.

12 Nwə endeyoknə mə, andetorə kə. Nwə endetorə banca mə, andepenə kə.»

*Yesu ɛnal atəksə sariyε s'aSuyif kə aFarisi teta kətəlomp kəjan
Mark 12.40; Luk 11.39-52; 20.45-47*

13 «Pəlec peyi nu nəna atəksə sariyε s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanjenə kəlomp, nəŋgbətər afum kumba ka dəbe da dəkəm, nəna nəfəberə, nəwose fe so akə ŋafaj kəberə mə ŋaberə.

[
14 *]

15 Pəlec peyi nəna atəksə sariyε s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanjenə kəlomp! Nəckə marənt kəba kə antəf kəronj kəten ka fum wəkin nwə nəmbərsenə dinə donu mə, kə fum wəkakə elip onj kəberə-ε, nəsənə kə kəyənə wan wəka yahanama pəcepər nəna kəmerəj.

16 Pəlec peyi nu, nəna atənəŋk aŋe ŋaŋkətənə afum mə! Nən'entəksə a kə fum ɛndərəm kələ kəpənə ka Kanu-ε, a təyə fe tələm o tələm. Mba kə təyənə pədərəm kəma ka kələ kəpənə ka Kanu-ε, tatəkə təyə tes.

17 Atoŋkulu atənəŋk! Ca yayəkə mərəŋ pere pəbek dəkəcəmə-ε, kəma ba, ka kələ kəpənə ka Kanu nkə kəmpus kəma mə?

18 Kə fum oluku nu kəderəm tetek toloŋne Kanu-ε, təyə fe tes. Mba kə fum ɛndərəm polonjne mpə pəfəntərə tetek toloŋne kəronj mə-ε, ti təyənə tes.

19 Nəna atənəŋk! Pəre pəbek dəkəcəmə-ε: polonjne ba, ka tetek toloŋne mpə pompus pi mə?

20 Awa icloku nu: Məna nwə mənderəm tetek toloŋne mə, mənderəm pi kə ca yəkə yeyi pi kəronj mə fəp.

21 Məna nwə mənderəm kələ kəpənə ka Kanu mə, mənderəm ki kə Kanu nkə kəyi ki disre mə.

22 Məna nwə mənderəm kəm mə, mənderəm dəcəm da dəbe da Kanu kə Kanu nkə kəndə di mə.

23 Pəlec peyi nu, nəna atəksə sariyε s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanjenə kəlomp! Nəcsəŋ farile fa mərkət, fa malanjkan kə fa ces, nəcsak mes məkə melele dəsariyε sa Kanu mə, mes mmə

* 23:14 Yecicəs yokur yoloma yendenər moloku mame: «Pəlec peyi nəna atəksə sariyε s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanjenə kəlomp! Nəbaŋjər wəlo wa acabokəra, kə nəctola salı sabolu ntə təŋsənə afum ŋafətə kəcəm-cəmne a afum atət nəyənə. Teta kabənjenə kəlec nkə nəndesətə kiti kəyəŋki!»

mə pəmar nəcycə: Nəmentər dolompu, nənəfər kə kəsektərnə teta Kanu, mba ta nəcsak kəcyə melpəs məkə.

²⁴ Nəna atənəŋk aŋe ŋaŋkətəne afum mə! Tococ pə nəyi kəcəŋ-cəŋ, nəcmer yəkəmə!

²⁵ Pələc pəpəŋ peyi nu, nəna atəkse sariyə s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanəne kəlomp! Nən'əŋyakəs takəronj ta apət kə apəlet, mba yəlare yeri nyə nəmbaŋsər afum deke kə dəcələk disre mə.

²⁶ WəFarisi wətənəŋk! Məsəkəs kərəsna tedisre ta apət, ntə təŋsəŋe takəronj ta ŋi təsək sə mə.

²⁷ Pələc peyi nu, nəna atəkse sariyə s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanəne kəlomp! Cufu nce ancəm pəfer mə cə nəwurene. Cətesə todoru mba cəlare bənt ya afum afi kə ca yətəsək fəp.

²⁸ Nəna sə todoru nəwurene alompu nnə afum ŋayi mə, mba tedisre tonu, nəlare kəbaŋəne kəlomp kə pələc.

²⁹ Pələc peyi nəna, atəkse sariyə s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanəne kəlomp! Nəna aŋe nəncəmbər cufu cətət ca sayibə, nəcnekəs cufu ca alompu mə,

³⁰ nəcəloku: «Pəcəŋə a sənayı doru təm ta atem asu-ə, kə sənanəŋkal fe ŋa kəloŋ ka mecir ma sayibə alarəm.

³¹ Ti disre nəna yati nəwose sede sa ti, a nən'əyənə yuruya ya akə ŋanadifət sayibə mə.

³² Awa, nələpəs təkə atem anu ŋanacop mə!

³³ Nəna bok, dokom da ŋkisin! Cəke cə nəntam kəyəksər kitikə yahanama-ə?

³⁴ Nəcəŋkəl: Ti təsəŋe ntə indesom Sayibə, afum acərə kəkətəne mes kə atəkse sariyə nnə nəyi mə. Nəndekə nəcdif aləma nəccəŋ ŋa tək yəpəmpəl kəroŋ, nəcsutə akə mərəŋkən nde wələ wonu wa dəkətola Kanu, nəcbələs ŋa dəsədare kə sədare,

³⁵ ntə təŋsəŋe, nəsare teta mecir ma alompu məkə molonjə kəyəfe təm ta Abel wəlompu hanj kəbəp ka mecir ma Sakary wan ka Barasi, nwə nənadif aŋgbip kə tetek tolonjnə dacə mə.

³⁶ Icloku nu kance: Kəloŋ ka mecir maməkə fəp dətəmp dandə dendesərə ki.»

Yesu ombok teta Yerusaləm

Luk 13.34-35

³⁷ «Yerusaləm, Yerusaləm, məna nwə məndif sayibə mə, məccə-cas akə Kanu kəŋsom nnə məyi mə, isəp pəlarəm kəloŋka ka awut am pəmə ntə acəkə ŋokombəra ŋoŋloŋka awut banca ya ŋi dəntəf mə! Mba mənawose fe ti.

³⁸ Awa nəcəŋkəl! Andesakərə nu kələ konu kəyə fos.

³⁹ Bawo, icloku nu, nəfəsənəŋk im hanj təm ntə nənde nəcəloku: «Kanu kəpoce pətət nwə enderəne tewe ta Mariki mə!»

24

Yesu oloku a andeləsər kələ kəpəŋ ka Kanu

Mark 13.1-37; Luk 21.5-36

¹ Ntə Yesu owur nde saŋka sa kələ kəpəŋ ka Kanu pəckə mə, kə acəpsə ən darəŋ ɻasəŋe kə kəkəkcə təcəmbər ta kələ.

² Mba kə Yesu olukse ɻa: «Nəŋnəŋk mame fəp? Icloku nu kance, tasar pəfədedeŋse tasar kəroŋ nnə, mpe antədewuŋ mə.»

Pəlec kə kətərəs nkə kəyi kəder mə

Mark 13.5-13; Luk 21.8-19

³ Təm ntə Yesu ənandə tərə ta Tək ya Olif mə, kə acəpsə ən darəŋ aləma akə ɻanasol kə nkən mə, kə ɻayifat kə ɻabəkərə: «Məloku su, təm tere tə kələsər ka kələ kəpəŋ ka Kanu kəndeder-ə? Təgbəkərə tere tendementər su a kəder kam nərə da debeki dam disre kə kəlip ka doru kəmbəp-ə?»

⁴ Kə Yesu olukse ɻa: «Nəkəmbərnə ta nwə o nwə pəsəŋe nu kəsəle!»

⁵ Afum alarəm ɻandeder ɻacbaŋenə kəbəcə tewe tem, ɻacloku: «In'øyənə Krist wəsom wəka Kanu!» ɻandetalər kənay ka afum alarəm.

⁶ Nəndene pacloku teta kəwan nkə kələtərnə mə, kə pəyənə fe ti pacfor teta ki-ə: Nəkəmbərnə ta nənesə, mənə mes maməkə meyi, mba təfədeyənə kəresna kəlip ka doru.

⁷ Bawo afum a atəf ɻələma ɻandeyefərenə kə afum a atəf ɻocuru, dəbe deyefərenə kə dəbe. Dor kə antəf kəyikcə kə yendeyi mofo məlarəm.

⁸ Maməkə fəp mendeyi pəmə kəcop ka pucuy pa dokombəra.

⁹ Awa, təm tatəkə t'andelək aləma nu dacə paber pəcuca dəwaca, padif aləma nu dacə. Afum a təf ya doru fəp ɻandeter nu teta tewe tem.

¹⁰ Təm tatəkə, acəpsə darəŋ alarəm ɻandesak kəgbəkər kəlaŋ Kanu, ɻandetinkərenə, ɻandeterenə aŋe kə akə.

¹¹ Sayibe sa yem səlarəm səndewur, ɻasəŋe afum alarəm kəsəle.

¹² Pəlec pende pəcsamsər kəsamsər dəm, təsəŋe kəbətər ka afum alarəm kəfər.

¹³ Mba nwə endebəknə ti haŋ mes maməkə melip mə, Kanu kəndeyac kə.

¹⁴ Andedəŋk Kibaru Kətət ka dəbe da Kanu ndə dender mə afum a təf ya doru fəp, ntə təŋsəŋe aŋe ɻantəcəre Kanu mə fəp ɻane ti. Awa, təm tatəkə tendecepər a doru dedelip.

Pucuy pendebəkər afum alarəm

Mark 13.14-23; Luk 21.20-24

15 Kə nəndenəŋk pəyikyik pələsər pəpəŋ mpe Mariki enter mə, mpe Sayibə Daniyəl enaloku ta pi mə, pəndə nde kəfo kəsoku-ε, pəmar wəkaranj ka buk bambe pəcərə tante:

16 Awa təm tatəkə, aŋe ŋandeyi atəf ɳa Yude mə, pəmar ɳa ɳayekse ɳapə məro kəronj.

17 Nwə tendebəp pəyi dabəŋka mə, ta pəberə kələ kən disre kəkəlek paka,

18 nwə tendebəp pəyi dale mə, ta pəlukus nde ndərən kəkəlek dumə dən.

19 Pucuy pere pə tendeyəne abəkəs, kə aŋe ɳande ɳacmesər dəsək dadəkə mə!

20 Nətola Kanu ta kəyekse konu kədesurene dərəŋ kə pəyəne fe ti-ε dəsək da kəjəsəm nde ampusə Mariki mə.

21 Bawo pəcuy pendebək, mpe pəntatayi kəyefə ntə doru doncop mə haŋ ndəkəl, fum o fum afəsətərəs pəmə tatəkə.

22 Mba Kanu pənatəbelər mataka maməko-ε, k'ali fum əfədekəfis. Mba ənabelər mataka maməko teta akə ənayek-yek mə.

23 Awa, kə wələma oluku nu: «Məcəŋkal: Krist eyi nnə,» kə pəyəne fe ti, «Eyi nde-ε,» ta nəlaŋ wəkayi.

24 Bawo abaŋəne kəyəne Krist kə sayibə sa yem ɳandewur doru, ɳacyə megbəkərə mewey-wey kə mes mocuca, ntə təŋsəŋə, kə təyəne ɳactam-ε, ɳatalər akə Kanu kənayek-yek mə.

25 Nəcəŋkal! Iluku nu mes mame ta məntabəp-ε.

26 K'aloku nu: «Nənəŋk, eyi nde dətəgbərə-ε,» ta nəyeksərnə kəkə di. K'aloku nu sə: «Nənəŋk, eyi nde dukulə dəfət dəkə-ε,» ta nəlaŋ ti.

27 Ti disre kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi pəmə təkə pəmot pəŋsəŋ pəwaŋkəra kəyefə nde dec dəmpə haŋ nde deŋkale mə, tatəkə tə kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi.

28 Nde kəbel kəndeyi mə, difə yəfən yendebəpsəne.»

Kəder ka Wan ka Wərkun *Mark 13.24-27; Luk 21.25-28*

29 Kə Yesu endenər sə: «Kə pucuy pa mata maməko pencepər-ε, gbəncana babəkə bə pəndeyə gbərəp, ɳof ɳəfədesəmar, cəs cəndetəmpəne kəyefə dəkəm, fənəntər fa kəm fəndeyikce.

30 Təm tatəkə, təgbəkərə ta kəder ka Wan ka Wərkun tendewur dəkəm, afum a təf ya doru fəp ɳandekule-kule kənesə disre, ɳacnəŋk Wan ka Wərkun pəcder kəp kəronj dəfənəntər kə nəro da debeki dən disre.

31 Təgbəkərə ta kəfula luk pəpəŋ itə Wan ka Wərkun endesom məleke ən, məkə molonka afum aŋe εyek-yek monkübut maŋkələ ma dəkəm kə antəf mə.»

Tetəkəs ta totubcène ta kətək ka fik

Mark 13.28-31; Luk 21.29-33

³² Kə Yesu endenjər sə: «Nətəkəs totubcène ntə kətək ka fik kəmentər mə: Kə wara wa ki wəcaňk wəleňk-ε, nəcəre a kətən kələtərnə.

³³ Nəna sə, kə nəndenəňk maməkə fəp-ε, nəcəre a Wan ka Wərkun ələtərnə yati.

³⁴ Kance icloku nu: Dətəmp dandə dəfəcepər ta maməkə fəp meyi-ε.

³⁵ Kəm kə antəf yendesələ mba moloku mem məfədesələ.»

Kanu għacxarəm kəcəre təm ntə doru dendelip mə

Mark 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36

³⁶ Kə Yesu oluku sə: «Ntə təyənə ta dəsək kə təm ntə doru dendelip mə, ali fum əncəre fe ti, ali məlekə kə Wan ɳə sə ɳancəre fe ti, mənə Papa sona gboj.

³⁷ Təkə tənayi təm ta Nuha mə, itə teta kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi.

³⁸ Ta mataka ma kutup məntabəp-ε, afum ɳancdi yeri ɳacmun, ɳacnənce, ɳacsəŋ sə awut ajan aran kələ hanj dəsək ndə Nuha ənabərə debil mə,

³⁹ ali kəcəmcəmne kəfət kənayi fe ɳə hanj kə kutup kənder kə kəmələk ɳə fəp. Tatəkə tə kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi.

⁴⁰ Awa, kə arkun mərəŋ ɳayi dale-ε, palek wəkin, pasak wəka mərəŋ.

⁴¹ K'aran mərəŋ ɳayi kəbifəli mənġben-ε, palek wəkin, pasak wəka mərəŋ.

⁴² Nəkembərnə, nəckar kəder kən təm fəp, bawo nəncəre fe dəsək ndə Mariki monu mendededer mə.

⁴³ Nəcəre ti belbel kə təyənə wəka kələ pəcəre təm ta pibi ntə wəke endededer dəňkiyə mə, wəka kələ əfədirə pəcbum kumba kən ta wəke pəbərə kələ kən disre.

⁴⁴ Ti tendesənje nəna sə kəcəmə nəckar, bawo Wan ka Wərkun endededer təm ntə nəntəyə kə amera mə.»

Wəmarəs wəlompu kə wətəlomp

Luk 12.41-48

⁴⁵ Kə Yesu endenjər sə: «Wəmarəs wəsekterne mariki mən pəckətene amera kəyə pətət wəre mariki mən əncəmbər kəyənə wəbum ka amarəs alpəs akə, pəcsəŋ ɳə yeri təm ntə pəmar mə?

⁴⁶ Pəbət wəmarəs wəkakə mariki mən mender məbəp kə pəsumpər yəbəc nyę ənasom kə mə!

⁴⁷ Kance icloku nu: Mariki mən mendesənje kə kəyənə ka wəcəmbər-cəmbər ka daka dən fəp.

⁴⁸ Mba kə wəmarəs olokune dəbəkəc: «Mariki mem əntayefə fe kəder,»

⁴⁹ k'oncop kəsut anapa ḥon amarəs, pəcdi yeri pəcmun kə acis,

⁵⁰ mariki ma wəmarəs wəkakə endededer dəsək nde ḥontəyə kə amerə mə, dec nde ḥontəcərə mə,

⁵¹ pəbeləs wəmarəs wəkakə, pətərəs kə pəpən pəmə təkə antərəs abanəne kəlomp mə. Difə kəbok kəndeyi kə kənənərəne sek.

25

Totubcənə ta ayecəra wəco atəcərə arkuṇ

¹ Kə Yesu ḥonəcər ntə: «Təm tatəkə, dəbə da dəkəm dendeyi pəmə ayecəra wəco atəcərə arkuṇ aŋe ḥanalək səlamp kəkəbərəne kə wəgbanjne mə.

² Kəcamət kənayi ḥa dacə aŋe anatoŋkulu mə, kəcamət kəyi ḥa dacə aŋe ḥanacərə kəkətənə mes mə.

³ Ntə atoŋkulu ḥanclek səlamp səjan mə, ḥanaləkənə fe moro.

⁴ Mba ayecəra aŋe ḥanayənə acərə mes mə, ḥalək səlamp səjan kə ḥantəmpərənə sə nwə o nwə moro dətəkəbə.

⁵ Ntə wəgbanjne oncwon kəder mə, kə mere məyə ayecəra kə ḥandirə.

⁶ Cəkçək cəndebəp, kə dim dowur: «Awa wəgbanjne ender, nəwur pade pafayne kə!»

⁷ Kə ayecəra aŋe ḥantime kə ḥayəfə kəlompəs səlamp sajan.

⁸ Kə ayecəra atoŋkulu ḥaloku acərə kəkətənə mes: «Nəpoce su moro monu, kənimə kə səlamp sosu sənde!»

⁹ Mba kə acərə kəkətənə mes ḥaloku: «Moro mosu məfətəjne su kəmotənə kə nəna. Mənə nəkə nəway nda akə ḥancaməs moro mə!»

¹⁰ Ayecəra atoŋkulu ḥawur kəkəway moro, kə wəgbanjne ender kumunt kəajan darəj, ayecəra aŋe ḥanayi di mə ḥambərə dukulə kə wəgbanjne, k'ancaj kumba.

¹¹ Ntə pəwon pipic mə, kə ayecəra atoŋkulu ḥander kə ḥaloku: «Mariki, mariki, məgbite su!»

¹² Mba kə mariki mmə molukse ḥa: «Kance icloku nu: İncərə fe nu!»

¹³ Ta nəpələr, bawo nəncərə fe dəsək, nəncərə fe sə dec nde indeder mə.»

Totubcənə ta amarəs maas

Luk 19.11-27

¹⁴ «Towureñə pəmə ntə wərkun εŋfaŋ kəkə marənt, pəwe acar ḥon pəsəŋi ḥa daka dən kəməŋk.

¹⁵ Kə wərkun nwə əsəŋ kəma kilo kəcamət wəcar wəkin, k'əsəŋ wəka mərəj kilo kəmərəj, kə wəka maas kilo katin, ntə əsəŋ nwə o nwə təkə entam mə, k'εyefə k'əŋkə marənt.

16 Wəcar nwə anasəŋ kəməŋk kəma kilo kəcamət mə, əŋkə pəckafəli-kafəli waca haŋ k'əsətə sə kəma kilo kəcamət kədeňərne.

17 Nwə anasəŋ kəma kilo kəmerəŋ kəməŋk mə, nkən sə əŋkə pəckafəli-kafəli waca haŋ k'əsətə kəma kədeňərne kilo mərəŋ.

18 Wəcar nwə anasəŋ kəma kilo kin kəməŋk mə, əŋkə pəkay abi k'əməŋk pəsam pa mariki mən.

19 Ntə pəwon mə, kə mariki maŋan mender, k'ewe acar aŋe kədeyif ɳa ntə ɳambəc mə.

20 Wəcar wəkə anasəŋ kəma kilo kəcamət kəməŋk mə, ender pəloku mariki mən: «Mariki, mənasəŋ im kəməŋk kəma kilo kəcamət, iŋkafəli-kafəli waca k'isətə sə kilo kəcamət kədeňər.»

21 Kə mariki mən moloku kə: «Tentesə, wəcar wətət məyənə nwə pəmar palan mə! Məlas kəlaŋ teta tes təfət, awa dəkəcəmə dəpəŋ d'indesəŋ əm kətəmpər. Pəbat əm kə mariki mam.»

22 Wəcar nwə anasəŋ kəma kilo mərəŋ kəməŋk mə, ender pəloku: «Mariki, mənasəŋ im kəməŋk kəma kilo mərəŋ, ntə iŋkafəli-kafəli waca mə, k'isətə kilo mərəŋ kədeňər ka ki.»

23 Kə mariki mən moloku kə: «Tentesə, wəcar wətət məyənə nwə pəmar palan mə! Məlas kəlaŋ teta tes təfət, awa dəkəcəmə dəpəŋ d'indesəŋ əm kətəmpər. Pəbat əm kə mariki mam.»

24 Wəcar wəkə anasəŋ kəməŋk kəma kilo kin mə ender pəloku: «Mariki, incəre a fum wəcuca məyənə: Kəfo kə məntəl nke mənatəgbal defet mə, məcpim yokom nyə mənatəbəf mə.»

25 Inanesə, kə təsəŋ'em kəkəmət kəma kam dəntəf: Ikə nke, məbaŋ daka dəkə dəyənə dam mə.

26 Kə mariki mən moloku kə: «Wəcar wəlec, wəfan! Məna mənacəre a intel nde intəgbal defet mə, icpim yokom nyə intəbəf mə?»

27 Pənamar məsəŋ pəsam pem aməŋk pəsam, kə ntə ilukus mə, k'imbəŋ pəsam pem isətə sə pi kəroŋ kəntaŋgbə.»

28 Kə mariki mme moloku: «Nəbaŋər kə kəma, nəsəŋ ki wəkə əsətən'em kəma kilo wəco mə.»

29 Bawo, andebərənə wəkə ɔyə mə haŋ pəlar kə, mba wətəyo, andebaŋər kə ali pəkə ɔyə mə.

30 Nəbeləs wəcar wətəyo dəkəcəmə dəkubump ka nde dabanya. Difə kəbok kə kəraŋjərənə sek kənkoyi.»»

Kəgbey ka alompu kə alec tem ntə doru dendelip mə

31 Kə Yesu endenjər sə: «Kə Wan ka Wərkun endededer nərə da debeki dən disre kə meləke fəp-ε, pənde dəcəm dən da dəbe.»

32 Andelonjka afum a təf ya doru fəp fər yən kiriŋ. Pəgbey aŋe kə akə pəmə ntə wəkək ɛŋgbey ɳkesiya kə cir mə:

33 Pəcəmbər alompu kəca kətət kə alec kəca kəmeriya pəmə ntə wəkək ɛncəmbər ɳkesiya kəca kən kətət, kə cir kəca kən kəmeriya mə.

³⁴ Awa, wəbe pəloku akə ɳayi kə kəca kətət mə: «Nəder nəna aŋe Papa kem ompoce pətət mə. Nəlek ke, dəbe nde anacəmbərə nu kəyefə ntə doru dənacop mə.

³⁵ Bawo dor dənasumpər im kə nəsəŋ im yeri, kə amera ɳowos im kə nəsəŋ im domun, k'iyəne wəcikəra kə nəmbəŋ im,

³⁶ inawur dis fos kəfe kəctərəs im kə nəmber im yamos, k'incu kə nətən'em acəl, k'iyi dəbili kə nənder nənəŋk im.»

³⁷ Awa, alompu ɳalukse kə kəyif: «Mariki, ake təm tə sənanəŋk əm dor dosumpər əm, kə səsəŋ əm yeri-ε? Ake təm tə amera ɳenawos əm, kə səsəŋ əm domun-ε?»

³⁸ Ake təm tə sənanəŋk əm məyəne wəcikəra, kə səmbəŋ əm-ε? Ake təm tə mənayi dis fos kə səsəŋ əm yamos-ε?

³⁹ Ake təm tə sənanəŋk əm məccu kə səntən'am acəl-ε? Ake təm tə mənayi dəbili, kə sənder kədenəŋk əm-ε?»

⁴⁰ Kə wəbe oloku ɳa: «Kance icloku nu: Təm o təm tə nəyə tes tin ta mes mətət maməkə nwə ɛfətə dəkəcəmə awənc im aŋa fəp dacə mə, ina yati nəyə ti.»

⁴¹ Kə tatəkə telip-ε, wəbe pədeloku akə ɳayi kə kəca kəmeriya mə: «Nəbəl'em day, nəna aŋe Kanu kəsəŋ pəlec mə. Nəkə nəbəre dənənc nde dəntənimə doru o doru mə, nde analompse ɳəŋk ɳəleç kə meleke ma ɳi mə.»

⁴² Bawo dor dənay'em kə nəntəsəŋ im yeri, kə amera ɳowos im kə nəntəsəŋ im domun.

⁴³ Inayi decikəra kə nəntəbaŋ im, inawur dis fos kəfe kəctərəs im, kə nəntəsəŋ im yamos, inacu k'iyi dəbili kə nəntəkə kənəŋk im.»

⁴⁴ ɳa sə ɳayif: «Mariki, ake təm tə sənanəŋk əm dor dəy'əm, kə pəyəne fe ti amera ɳowos əm, kə pəyəne fe ti məyi decikəra, məyi dis fos, məyi ta məntamnə, kə pəyəne fe ti məyi dəbili ta səŋkə səmar əm-ε?»

⁴⁵ Wəbe pəluukse ɳa: «Kance icloku nu: Ntə nənatəyəne ti wəkin akə ɳafetə mə dacə, ina nəntəyəne ti.»

⁴⁶ Akakə ɳandebəre kətərəs disre ka Kanu nkə kəntəlip doru o doru mə, mba alompu ɳandebəre kəyi wəyen ka doru o doru.»

26

Abə ɳasekə Yesu təŋkəndəm

Mark 14.1-2; Luk 22.1-2

¹ Ntə Yesu elip kəloku moloku mame mə, k'oloku acəpsə ən darəŋ:

² «Nəncərə a kə mata mərəŋ mendecepər-ε, kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif kəŋyi. Andebər Wan ka Wərkun afum dəwaca ntə təŋsəŋe ɳacəŋ kə tək yəpəmpəl kəron mə.»

³ Aloŋne aρəŋ kə abeki aSuyif ɳandekəloŋkane nde kələ kəpəŋ ka wəloŋne wəρəŋ nwə aŋwe Kayif mə,

⁴ ḥatajne kəsumpər Yesu cəpənpən disre ḥadif kə.

⁵ Ti disre kə ḥalokənə: «Ta pasumpər kə kəsata disre ta tedesənə pidikcə pedeyi afum dacə.»

Wəran wələma olojər domp da Yesu labundə

Mark 14.3-9; Luk 7.36-50; İsaq 12.1-8

⁶ Ntə Yesu ənayi Betani ndena Simən wəcunə sen,

⁷ kə wəran wələma ələtərnə Yesu. Wəran nwə pətəmpər təkəbə pa alabatər * pəlare labundə da nar təp ndə deyənk kəway mə, Yesu pəyi dəməsa kə wəran nwə ender pəlonjər kə labundə ndə fəp dəromp.

⁸ Kə pəntəle acepsə a Yesu darən aləma, kə ḥayifnə: «Ta ake tə wəran wəkawə eləsərə-ləsərə labundə dandə-ə?»

⁹ Anatam di kəcaməs kəway kəyenki, pasən pəsam papəkə atəyo daka.»

¹⁰ Mba kə Yesu oluku: «Nəce kə! Ta ake tə nəñnale kə-ə? Təyo tətət t'əyo nnə ina iyi mə.

¹¹ Atəyo daka, ḥayı nu dacə təm fəp. Mba ina, nəfədey'em təm fəp.

¹² Ntə olojər im labundə dandə dəris mə, kəbel kem k'eyi kəlompəs a pacwup ki.

¹³ Kance icloku nu: Nnə o nnə andedənək Kibaru Kətət kañkə doru dandə kərkər mə, aŋloku sə təyo tətət ntə wəran wəkawə əyo mə kəcəm-cəməs ka doru.»

Yudas əfən kəber Yesu abə a alojne apən dəwaca

Mark 14.10-11; Luk 22.3-6

¹⁴ Wəkin acepsə a Yesu darən wəco kə mərən dacə, nwə ancwe Yudas wəka dare da Keriyot, əŋkə nde abə a alojne ḥayı mə,

¹⁵ kəkəyif ḥa: «Kə təyoñe ilək Yesu ibər nu dəwaca-ə, pəsam cəke pə nəndəsən im-ə?» Kə abə aŋe ḥaləm gbeti gələnə wəco maas (30), kə ḥəsən kə.

¹⁶ Kə Yudas eyəfə oŋ kəten təyo ntə endeberə Yesu abə akakə dəwaca mə.

Yesu kə acepsə oŋ darən ḥalojkanə kəboc kəsata

Mark 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; İsaq 13.21-30

¹⁷ Dəsək dəcəkə-cəkə da kəsata ka Cəcom Cətənənəkəl Lebin, acepsə a Yesu darən ḥayıf kə: «Deke məfanj səkəlomps'am yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Məlekə Medif-ə?»

¹⁸ Kə Yesu oluku: «Nəkə nəbərə dare ndena fum wələma, nəloku kə: «Wətəkse kəsu oluku: Təm tem tələtərnə, nnə ndaram indecepərenə kəsata ka Kəcepər ka Məlekə Medif kə acepsə em darən.»»

* **26:7** *Təkəbə pa alabatər* = Təkəbə pə mpə anclompsə tasar pefer pəpat mə. Tasar pətət papəkə p'aŋwe «alabatər».

¹⁹ Kə acəpsə a Yesu darəŋ ɳaya təkə εnasom ɳa mə, kə ɳalompəs yeri ya kəsata kaŋkə.

²⁰ Ntə dəfəy dəmbəp mə, Yesu ɳandə dəməsa kə acəpsə ən darəŋ aŋə wəco kə mərəŋ.

²¹ ɳayi kədi yeri, kə Yesu oluku: «Kance icloku nu: Wəkin nu dacə, endeber im aterəne em dəwaca.»

²² Kə dis dəndənce ɳa kə ɳaməncnə, kə ɳayefə kəyifət Yesu: «Mariki, in'əfə ba?»

²³ Kə Yesu oluku: Nwə səmber waca dap din disre kədi yeri mə endeber im aterəne em dəwaca.

²⁴ Wan ka Wərkun endefi pəmə təkə ancic ti mə. Mba pəlec pere peyi wərkun wəkawə endeber Wan ka Wərkun aterəne ən dəwaca mə! Kənatəkom ka wərkun wəkawə kənatam kətesə kə!»

²⁵ Yudas nwə εnayi kəyə Yesu cəpənpən mə, eyif Yesu: «Wətəksə, in'əfə ba?» Kə Yesu olukse kə: «Mən'oloku ti.»

Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɳampajne kədi yeri təlpəs

Mark 14.22-25; Luk 22.15-20; 1Ko 11.23-26

²⁶ Ntə ɳancdi yeri mə, kə Yesu elek kəcom, k'eyif Kanu barka, k'entepi ki k'əsəŋəs acəpsə ən darəŋ pəcloku: «Nəbaŋ nəsəm kəcom kəŋkə, dis dem də.»

²⁷ K'elek sə təmbəl ta wən, ntə elip kəyif Kanu barka mə, k'əsəŋ ɳa pəcloku: «Nəmun wən wawə fəp,

²⁸ mecir mem mə, mme alonəs kəcanəs ka danapa da Kanu kə kənay ka afum teta kəŋaŋnenə ka kiciya mə.

²⁹ Kance icloku nu: Ifəsəmun wən haŋ dəsək nde indegbəkərə sə kəmun wi kə nəna, nde dəbe da Papa kem mə.»

³⁰ Ntə ɳalip kəlenəs meleŋ mokor-kore Kanu mə, Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɳawurnə ntende kəca ka tərə ta Tək ya Olif.

Yesu oluku Piyer a endegbəkəl kəcərə kən

Mark 14.26-31; Luk 22.31-34; Isaŋ 13.37-38

³¹ Ntə Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɳambəp tərə tatəkə mə, k'oloku ɳa: «Nəna akaŋə fəp nəndelukus im darəŋ, bawo Yecicəs Yosoku yoloku: Indesut wəkək, ɳkesiya yəcəl yesamsər.»

³² Mba k'indəfətə afi dacə-ə, indekəkar nu Kalile.»

³³ Kə Piyer oluku kə: «Ali fəp fəlukus əm darəŋ, ina ifəlukus əm darəŋ.»

³⁴ Kə Yesu oluku Piyer: «Kance, iclok'əm, pibi pampə yati, məndegbəkəl kəcər'əm kəmaas a kicipi kəccam.»

³⁵ Mba Piyer pəcgbəkəl ti: «Ali səcfi kə məna, ifəgbəkəl a incər'am.» Acəpsə a Yesu darəŋ akə fəp toluku tin tayı tə ɳancloku.

Yesu ontola Kanu nde Ketsemane

Mark 14.32-42; Luk 22.40-46

³⁶ Ti disrē kō Yesu ender kō acēpsē ḥn darən nde kēfo nkē aŋwe Ketsemane[†] mō, k'oloku acēpsē ḥn darən: «Nəndē nnō, ibōlē nu pipic itola Kanu.»

³⁷ Kō Yesu elēkenē Piyer kō awut a Sebede mērən, nte dis dēndēnce Yesu kō abəkəc ɻelesē-lece kō mō,

³⁸ k'oloku ḥa: «Abəkəc ɻenāŋkanē kēdēnc'em pəmō ifi. Nəyi nnō, ta padirē!»

³⁹ Kō Yesu ḥmbəlēne ḥa pipic, k'ontotnē k'embēlkər kēcəp tobu dəntəf, k'ontola nte: «Papa kem, kō təyənē məwosē ti-ε, məbəlēn'em təmbəl pa kətərəs pampē! Mba bafō təkō ifaŋ ti mō, mba təkō məna Papa məfaŋ ti mō.»

⁴⁰ Kō Yesu ender pəbəp acēpsē ḥn darən ɻacdire. K'eyif Piyer: «Nəntam fe kətədirē kō ina ali dec din ba?»

⁴¹ Ta nədire, nətola Kanu nte təyənē ta nəmbərē kēwakəs nkē kəŋsənē nu kəyə mes məlec mō. Pəmbas mera yonu kəyə pətət, mba nəyə fe səkət kəyə ti.»

⁴² Kō Yesu ḥmbəlē sō ta mērən k'ontola Kanu nte: «Papa kem, kō təyənē a təmbəl pampē pəfəbəlē ta imun pi-ε, awa, təfan tam teyi!»

⁴³ Kō Yesu olukus, k'ender pəbəp acēpsē ḥn darən ɻacdənəs, nte fər yənaləl ḥa mō.

⁴⁴ Kō Yesu esak ḥa k'əmbəlē sō, k'ontola sō Kanu ta maas, pəcgbəkərē sō moloku min mayi.

⁴⁵ Kō Yesu oluksərnē nnō acēpsē ḥn darən ḥayi mō, k'ɛŋgbəŋgbənər ḥa: «Nəndire sō, kəŋsesəm kō nəndē! Nəcəŋkəl: Tem təmbəp, amber Wan ka Wərkun aciya dəwaca!»

⁴⁶ Nəyefə, panjkən! Bawo nwə eyi kəber im afum dəwaca mō, ələtərnə.»

Kəsumpər ka Yesu

Mark 14.43-50; Luk 22.47-53; Isan 18.2-11

⁴⁷ Yesu pəsərəlok-loku, gbəncana babəkə kō Yudas nwə ənayi acēpsē a Yesu aŋe wəco kō mērən dacō mō, ender pəsələ kənay ka afum alarəm aŋe ɻanatəmpər-təmpər sakma kō tək yosutnənē mō. Aloŋne aŋəj kō abeki aSuyif ɻanasom ḥa.

⁴⁸ Yudas nwə ənchber Yesu aterənē ḥn dəwaca mō, ənasən asədar temənce nte: «Nwə iŋkəcup mō, nkən əfə wəkakə. Nəsumpər kō.»

⁴⁹ Gbəncana babəkə kō Yudas ender, k'ələtərnə Yesu, k'ewe kō: «Iyif əm, Wətəkse,» k'oncup kō.

⁵⁰ Kō Yesu oluku kō: «Wanapa, nte mənder kəyə mō, mayə ti.» Kō afum akakə ɻancəŋnē kō ɻantəpsər Yesu waca, kō ɻasumpər kō.

⁵¹ Gbəncana babəkə kō wəkin asol a Yesu dacō, owurə dakma k'əncep wəcar ka wəloŋnē wəpəŋ alənəs, k'ɛŋgbinti ḥi.

[†] 26:36 Ketsemane itə tatəkə cəArame «Dəkəfəcəs moro».

52 Kə Yesu oluku kə: «Məlukse dakma dam dobom, bawo nwə o nwə endeyefərənə dakma mə, dakma dendedif kə.

53 Məncəm-cəmne a ifətam kəwe Papa kem nwə əntam kəkər'em məlekə asədar alarəm cəgba wəco kə mərəj ca wul kə wul ba?

54 Cəke cə Yecicəs Yosoku yəntam kəlare-ə? Bawo yənaloku a tante tə pəmar mes mame medecepər?»

55 Gbəncana babəkə bə Yesu ənaloku kənay kaňkə: «Nəwur kədesumpər im, nətəmpər-təmpər sakma kə tək yosutnenə pəmə ntə iŋyənə kalbante mə. Dəsək o dəsək inder inde nde kələ kərəj ka Kanu ictəkse ta nənder nəsumpər im-ə.

56 Mba mame fəp meyi ntə təŋsənə Yecicəs ya sayibə yəlarə mə. Kə acəpsə darəj ənasak Yesu kə əhayəkse.

Yesu eyi nda aboc kitı

Mark 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Isaj 18.12-24

57 Afum aŋə əjanasumpər Yesu mə əŋəkekərə kə ndena wəlojnə wərəj Kayif, dəndo atəkse sariyə kə abeki aSuyif əjanabəpsənə.

58 Piyer ənacəmə Yesu darəj pəbələ haŋ nde abənka əna kələ ka wəlojnə wərəj. Kə Piyer əmbərə dəsaŋka k'əŋkə pəndə k'abum a kələ ka wəlojnə Kayif kəsək pəckəkce ntə mes ma Yesu mendekəlip mə.

59 Alojnə aŋəj k'aboc kitı aSuyif fəp ənactən yem nyə ənantam kəyemsənə Yesu, ntə təŋsənə padif kə mə.

60 Mba əjanasətə fe, ali ntə sede alarəm əjanader əbaboncə kə yem mə. Təlpəs kə sede mərəj sənder,

61 nse əsanaloku: «Yesu oluku: <Intam kəcekəli kələ kərəj ka Kanu, icəmbər sə ki mata maas disre.»»

62 Kə wəlojnə wərəj əyəfə k'eyif Yesu: «Məfəlukse su tələm o tələm ba? Cəke cə məŋləku teta moloku ma sede mmə akaŋə əjamboncə am mə?»

63 Mba kə Yesu əncəŋk. Kə wəlojnə wərəj oluku kə: «Tewe ta Kanu nke kəyi mə, mələku su kə təyənə mən'əyənə Krist, Wan ka Kanu-ə.»

64 Kə Yesu olukse kə: «Mən'oloku ti. Mba icloku nu, kəyəfə oŋ ndəkəl, nəndenəŋk Wan ka Wərkun pəndə kəca kətət ka Kanu nke kəntam mes fəp mə, pəcder nərə da debeki dən disre kəp ka dəKəm kəronj.»

65 Kə wəlojnə wərəj əwal-wali yamos yən pəcloku: «Ələməs Kanu! Sede səre sə pəmar payif-ə? Nəne təkə ontubcənənə Kanu mə, kələməs ka Kanu kə.

66 Cəke cə nəncəm-cəmne-ə?» Kə əjalukse moloku: «Mənəs padif kə.»

67 Ti disre kə əhayukər Yesu lin dəkəro, kə ənantiməs kə əkulma, aləma əacsut kə waca dəkanca, əacloku:

68 «Krist wəyek-yek wəka Kanu, məboncər su ma, nwə osut əm mə!»

Piyer εŋgbekəl kəcəre ka Yesu

Mark 14.66-72; Luk 22.56-62; Isaŋ 18.17,25-27

69 Piyer pəndə nde dabančka, kə wəcar wəyecəra wələma ələtərnə kə, k'oloku: «Məna wəkakə məndə mə, nən'ənayi kə Yesu wəka Kalile.»

70 Mba kə Piyer εŋgbekəl ti afum fəp fər kiriŋ, pəcloku: «Ina, incəre fe ntə məna məfaŋ kələku mə.»

71 Ntə nkən Piyer ənckə dəkusunja kəwur mə, kə wəran wələma ənəŋk kə sə, k'oloku afum akə ənanayi dənda mə: «Wəkawə, əna ənanayi kə Yesu wəka Nasarət.»

72 Kə Piyer εŋgbekəl sə tatəkə k'endərəm: «Incəre fe wərkun wəkawə!»

73 Pəwon fe akə ənanacəmə di mə ənalətərnə Piyer kə ənayif kə: «Məna sə afum akəŋjə əŋ nəyi, tolok-loku tam tementər ti.»

74 Kə Piyer eyefə kədərəm: «Kanu kətərəs im kə pəyənə a kəyemə k'ində-ə! Incəre fe fum wəkawə nəŋle mə!» Gbəncana babəkə kə kiciplə kəncam.

75 Kə Piyer əncəm-cəmne moloku məkə Yesu ənaloku kə mə: «Məndegbəkəl kətəcər'əm kəmaas a kiciplə kəccam.» Kə Piyer owur dabančka k'ombok belbel.

27

Aŋkekəre Yesu ndena Pilat

Mark 15.1; Luk 23.1-2; Isaŋ 18.28-32

1 Ntə bətbət bəmbəp mə, alonjne apəŋ kə abeki aSuyif fəp ənaləŋkane kə ənəŋtəŋne a padif Yesu.

2 Ntə ənalip kəkot kə mə, kə ənəŋkekəre kə, kə ənəŋber kə Pilat dəwaca nwə ənayəne wəkiriŋ wəka sədare sa Yude mə.

Defi da Yudas

Asom 1.18-19

3 Ntə Yudas nwə ənawure Yesu pəber kə aterənə ən dəwaca ənəŋk a kədif k'əŋkə Yesu mə, kə abəc ənəŋber kə. K'olukse gbeti gbələŋ wəco maas alonjne apəŋ kə abeki,

4 pəcloku: «Inciya, imber wətociya nu dəwaca ntə təŋsəŋe padif kə mə.» Mba alonjne apəŋ kə abeki ənaloku: «Yudas, tatəkə təməmən fe səna! Məna tatəkə təməmən!»

5 Kə Yudas εŋgbal pəsam dəndo kələ kəpəŋ ka Kanu, k'eyefə kəfə kaŋkə, k'əŋkə pəgbəknə k'efi.

6 Kə alonjne apəŋ ənaləŋka gbələŋ ba gbeti mbə, kə ənaloku: «Sariyə səwose fe su kəber pəsam papəkə kələ ka kələ kəpəŋ ka Kanu, bawo kəway ka mecir kə.»

7 Ntə ənəŋkəne mə, kə ənəŋtəŋne kəwayə ka gbeti babəkə dale da wəsel, pəyənə di dəkəwup da acikəra.

⁸ Ti təsəñe k'asərəwe dəkəwupenə dadəkə haŋ məkə «Dale da Mecir.»

⁹ Kə təyənə moloku mme sayibə Yeremy ənadəñk mə, məlare: «Janalek gbeti gbañen wəco maas. Gbeti babəkə bə aka Yisrayel ənatəñne kəsəñe kə,»

¹⁰ kə əjasəñe bi teta dale da wəsel, pəmə ntə Mariki ənasom im ti mə.»*

Yesu əncəmə fər kirinj ya Pilat kəkiti

Mark 15.2-5; Luk 23.2-5,9-10; Isaq 18.29-38

¹¹ Kə wəbə Pilat eyif Yesu: «Mən'çyənə wəbə ka aSuyif ba?» Kə Yesu olukse kə: «Mən'oloiku ti.»

¹² Mba ali toloku tin Yesu ənaloku fe kəluksə moloku ma kəyemşenə mme alonjəne apəŋ kə abeki əjanaboncə kə mə.

¹³ Ti disre, kə wəbə Pilat eyif kə so: «Mes məlec məlarəm mme əjamboncə am mə, məfəne mi ba?»

¹⁴ Mba ali toloku tin Yesu ənalukse fe kə, ti tenawosəs wəbə Pilat kusu pəpəŋ.

Wəbə Pilat osom a padif Yesu

Mark 15.6-14; Luk 23.13-23; Isaq 18.39-40

¹⁵ Kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif, wəkirinj ka sədare sa Yude əncsakə afum yəñən kəren o kəren tataka ta kəsata kəñkə, fum wəkin ayi dəbili dacə nwə kənay ka afum kəncfañ mə.

¹⁶ Təm tatəkə wəyi dəbili wələma ənayı nwə tewe tən tenasam dətəf mə, pacwe kə Yesu Barabas.

¹⁷ Ntə əjanaloñkanə mə, kə Pilat eyif ɳa: «Yesu Barabas kə Yesu nwə aŋwe Krist mə, an'ə nəfanj isak kə yəñən-ə?»

¹⁸ Pilat ənacərə a kəraca kənasəñe ɳalek Yesu ɳaber kə dəwaca.

¹⁹ Təm ntə Pilat ənande dəñkiti mə, kə wəran kən osom pakəloku kə: «Ta tələm o tələm tey'əm dacə kə fum wəlompu wəkawə! Bawo pibi pa məkə intərəna belbel icwərəp təta fum wəkawə.»

²⁰ Kə alonjəne apəŋ kə abeki ɳagbiñər kənay ka afum kəloku a pasakə ɳa Barabas, padif Yesu.

²¹ Kə wəbə Pilat eyif kənay: «Afum akanjə mərəŋ an'ə nəfanj a pasakə nu yəñən-ə?» Kə ɳalukse kə: «Barabas!»

²² Kə Pilat eyif ɳa so: «Ak'indeyənə oŋ Yesu nwə aŋwe Krist mə?» Kə fəp fəloku: «Məcañ kə dətək yəpəmpəl!»

²³ Kə Pilat əŋgbəkərə so kəyif ɳa: «Pələc pere p'çyə-ə?» Mba kə kənay ka afum kənañkanə kəkule-kule: «Məcañ kə dətək yəpəmpəl!»

²⁴ Ntə Pilat ənacərə a əftətam tes o tes, kə pidikcə pa kənay ka afum pəmbək kəbək dəm, k'elek domun k'embikənə waca fər

* **27:10** Sakary 11.12-13 kə məməmən so Yeremy 18.2-3; 19.1-2; 32.6-15

ya afum kirin, k'oloku: «Isare fe kiciya ka defi da fum wəkawə. Nən'endesarə kiciya ka kədif kən!»

²⁵ Kə afum fəp ɣaloku: «Səwose kəsarə teta defi dən, səna kə awut asu!»

²⁶ Kə Pilat əsakə afum aŋə Barabas, kə Barabas əŋkə yənən. Ntə Pilat elip kəsom pasutə Yesu tərəŋkən mə, k'ember kə afum dəwaca a pacan kə dətək yəpəmpəl.

Asədar ɣafani Yesu

Mark 15.16-20; Luk 23.11; Isaj 19.2-3

²⁷ K'asədar a Pilat ɣanjekərə Yesu tədisrə ta kələ kən kəpən, kə ɣaloŋka dəŋgbəŋk dadəkə fəp ndə dənakel kə mə.

²⁸ K'asədar ɣawurə Yesu yamos yən kə ɣamber kə burumus beyim.

²⁹ Kə ɣandunə kə aŋgbəŋkələ ɳa bəŋk nŋe ɣanacəp kə dəromp mə, kə ɣamber kə kəgbo dəkəcə kətət kəyənə kə kəŋgbasar k'abə, kə ɣancəpə kə suwu ɣacfani kə, ɣacloku: «Inyif əm, wəbe ka aSuyif!»

³⁰ Kə ɣayukər Yesu lin kə ɣalek kəgbo ɣacsut kə dəromp.

³¹ Ntə ɣalip kəfani Yesu mə, kə ɣawurə kə burumus bəkə ɣanaber kə mə, kə ɣamber kə sə yamos yən. Kə ɣanjekərə kə kəkəcaj kə dətək yəpəmpəl.

Ancaj Yesu dəkətək kəpəmpəl

Mark 15.21-32; Luk 23.26-43; Isaj 19.16-24

³² Ntə assədar ɣancwur dare mə, kə ɣanəŋk wərkun wəka dare da Sireñ wələma nwə ancwe Siməñ mə, kə ɣancəmbər kə yəbəc ya kəgbanjəne tək yəpəmpəl nyə anakə kəcaj Yesu mə.

³³ Kə ɣaŋkə ɣabəp kəfə nke aŋwe Kolkota mə, itə tatəkə «Kəfə ka Kəmbəmbələ.»

³⁴ K'asədar ɣasəñ Yesu wən wənəŋkal pədokət, mba ntə enatəm wi temer mə, ənawose fe wi kəmun.

³⁵ Ntə ɣalip kəcaj kə dətək yəpəmpəl mə, kə ɣaŋkot yam-puŋpuŋ təta kəyer yamos yən.[†]

³⁶ Kə ɣandə ɣacbum kə.

³⁷ K'antəp kə domp takəroñ yecicəs nyə yənaloku tes ntə təsəñə k'andif kə mə: «Fum wəkawə Yesu əfə, wəbe ka aSuyif.»

³⁸ Anacañ sə Yesu kəsək dətək yəpəmpəl təm tin kə calbante mərəñ, wəkin pəyi kə kəca kətət, wəkə pəyi kə kəca kəmeriya.

³⁹ Afum acepər ɣacləməs kə ɣacfək kə domp.

⁴⁰ ɣacloku: «Məna nwə məncekəli kələ kəpən ka Kanu, məcəmbər sə ki mata maas disre mə, məyacnə mənasərka! Kə təyənə a Wan ka Kanu məyənə-ə, mətor oñ dətək yəpəmpəl yayə!»

⁴¹ Alonsoñ aρəñ, atəksə sariyə s'aSuyif kə abeki sə ɣancfani Yesu ɣacloku:

[†] 27:35 Məməmən Yabura 22.18

⁴² «Ξnayac aləma, mba əfətam kəyacnə nkənsərka! Wəbe ka Yisrayel əyəne: Awa pətor oŋ ma dətək yəpəmpəl yayə, təsəŋə səgbəkər kə kəlaŋ kosu!

⁴³ Əngebəkər Kanu amera, awa Kanu kəyac kə oŋ ma, kə təyəne Kanu kəmbətər kə. Bawo oluku: «Wan ka Kanu iyəne!»

⁴⁴ Calbante aŋə anacaŋ kə Yesu mə ɳacləməs kə tin tayı.

Defi da Yesu

Mark 15.33-41; Luk 23.44-49; Isaŋ 19.28-30

⁴⁵ Pəndeyi danj kə kubump kəntor dəntəf fəp haŋ salifana.

⁴⁶ Salifana səndebəp, kə Yesu oŋkule-kule: «*Eloyi, Eloyi, lema sabaktani?*» Itə tatəkə: «Kanu kem, Kanu kem, ta ake tə məsak'əm-ə?»

⁴⁷ Kə afum aləma akə ɳanayi di mə, ɳanane kə dim. Nəncloku kəfətə disre a Arjnabi Eli eyi kəwe.

⁴⁸ Kə fum wəkin εyekse kəkəlek yanqba, nyə ənapuk dəməncəncə mə, k'εnepsər yi dəkəmota k'encenc kə yi a pəmun.

⁴⁹ Mba kə akə ɳaloku: «Məkar ma, paməmən belbel kə təyəne Eli endeder kədeyac kə-ə.»

⁵⁰ Kə Yesu oŋkule sə pəpəŋ, a k'oluksə Kanu afəkəl ɳən.

⁵¹ Təm tatəkə tə kəloto kəlel nke kəŋkəŋk təksə ta kələ kəpəŋ ka Kanu mə kəŋgbəre dacə, kəyəfe takəronj haŋ tantəf. Kə antəf ɳeyəfe kəyikcə pəpəŋ kə masar məŋgbərə,

⁵² kə cufu cəŋgbite, kə cəbel ca afum a Kanu alarəm ɳafətə afi dacə.

⁵³ Kə ɳayəfe dəcufu ntə Yesu əfətə afi dacə mə, kə ɳambəre Yerusaləm dare ndə ampusə Kanu mə, kə ɳamentərnə afum alarəm.

⁵⁴ Wəbe k'asədar wəRom kə amarene ən asədar akə ɳanayi di ɳacbum kəbel ka Yesu mə, ɳanesə pəpəŋ ntə ɳananəŋk antəf kəyikcə, kə təkə tənayi kəfi ka Yesu mə, kə ɳaloku: «Wəkawə, Wan ka Kanu yati ənayi!»

⁵⁵ Aran alarəm ɳanacəmə pəbələ ɳacməmən, aran aŋə ɳanasol kə Yesu kəyəfe Kalile kədebəcə kə mə.

⁵⁶ Aran akakə dacə, Mari wəka Makdala, Mari iya wəka Sak kə Isifu, kə iya ka awut arkun a Sebede.

Antore Yesu dəkufu

Mark 15.42-47; Luk 23.50-56; Isaŋ 19.38-42

⁵⁷ Ntə dəfəy dəmbəp mə, kə wərkun wəka daka wələma ender, wəka dare da Arimate ənayi, pacwe kə Isifu. Nkən sə wəcəpsə Yesu darəŋ wələma ənayi.

⁵⁸ Kə wərkun nwə əŋkə ndena Pilat k'əŋkə pətola kə kəbel ka Yesu. Kə Pilat osom a pasəŋ kə ki.

⁵⁹ Kə Isifu əlek kəbel ka Yesu, k'ənəpsər ki kasaŋke ka kəloto kətelər kəfu,

⁶⁰ k'ontore kəbel ka Yesu dəkufu nkə anatətore wəfi kərəsna mə, kufu nkə nkən Isifu anayək ka nkənsərka dətasar mə, k'osuncə dəkəberə da kufu kaŋkə tasar təpəŋ, k'əŋkə.

⁶¹ Awa, Mari wəka Makdala kə Mari nwe ənayəne iya ka Sak kə Isifu mə ɳanayi di, ɳandə ɳatəfərnə kufu.

Kəbum ka kufu

⁶² Dəckəsək da tataka tolompəsnəne dəsək da kənəsəm, alonjne apəŋ k'aFarisi ɳasol kə ɳanjkə ndena Pilat,

⁶³ kə ɳaloku: «Mariki, sənəcəm-cəmne a wəyemə wəkawə ənaloku nte ənayi wəyen mə: ‹Tataka ta maas ta defi dem, indefətə afi dacə.›

⁶⁴ Awa, məsom afum ɳacbum kufu kən haŋ tataka ta maas, ta acəpsə ən darəŋ ɳadeder ɳakiyə kəbel kən, ɳakafələ kəloku afum: ‹Nənəŋk, əfətə afi dacə!› Yem yayəkə yendebək sə yecepər yəcəkə-cəkə.»

⁶⁵ Kə Pilat oluku ɳa: «Iwose kəsəŋ nu asədar, nəyə ɳa ɳabum kufu kaŋkə pəmə təkə ɳəfaŋ ti mə.»

⁶⁶ Awa, kə ɳanjkə ɳalompəs tobum ta kufu nkə, kə ɳasunce ki tasar pəpəŋ, kə ɳancəmbər afum ɳancbum ki.

28

Yesu kəfətə kən afi dacə

Mark 16.1-10; Luk 24.1-12; Isan 20.1-10

¹ Dəckəsək da dəsək da kənəsəm, sanden bətbət, Mari wəka dare da Makdala kə Mari wələma ɳander kəməmən kufu.

² Gbəncana babəkə kə antəf ɳeyikcə pəpəŋ, bawo məleke ma Mariki mənətor dəntəf kədebiŋkəli tasar, mənde sə pi kəronj.

³ Məleke maməkə mənayi pəmə pəmot pa dəkəm, yamos ya mi yefere poŋ.

⁴ Kə asədar abum a kufu ɳayikcəne kənesə, ɳaməmpnə pəmə nte ɳanfi mə.

⁵ Mba kə məleke moloku aran: «Ta nəna nənesə, bawo incərə a Yesu wəkə anacaŋ dətək yəpəmpəl mə, nəyi kəten.

⁶ Eyi fe de, əfətə afi dacə pəmə təkə ənaloku ti mə. Nəder nəməmən nnə kəfo nkə anaboc kə mə.

⁷ Nəkuſe nəkəloku acəpsə ən darəŋ a Yesu əfətə afi dacə, awa a nəŋkəbəp kə Kalile, difə nəŋkənəŋk kə. Nəcəŋkəl: Tatəkə t'iyo na toloku nu.»

⁸ Kə aran aŋe ɳambələ kufu nkə katəna kənesə kə pəbotu pəpəŋ disre, kə ɳayekcə kəkələku ti acəpsə a Yesu darəŋ.

⁹ Gbəncana babəkə kə Yesu ender aran aŋe tekirinj k'eyif ɳa: «Iyif nu!» Kə aran aŋe ɳalətərnə kə ɳancəpə kə suwu kə ɳasumpər kə wəcək teta kəleləs kən.

10 Kə Yesu oluku ḥa: «Ta nənesə, nəkə nəloku awənc im aja a ḥjakə Kalile, a difə ḥjandekənəŋk im.

Abum kufu ḥjaləmər abə mes mme menacepər nde dəkufu mo

11 Nte aran aŋe ḥjanayi dəpə kəkə mo, awa kə abum a dəkufu aləma ḥjamberə dare kə ḥjaləmər alonjne apəŋ mes məkə menacepər mo fəp.

12 Nte ḥjaləŋkanə kə abeki mo, kə ḥjantəŋne kəsəŋ asədar akakə pəsam pəlarəm,

13 kə ḥjasom asədar akakə ntə: «Nəde nəloku: «Acəpsə ən darəŋ ḥjanderna ḥjakiyə kə, tətəŋne sədirə.»

14 Kə wəkiriŋ ene ti-ε, səŋkəcəre kəlok-lokər kə, nte təŋsəŋe ta antərəs nu mo.»

15 Kə asədar ḥjambəŋ pəsam kə ḥjayə təkə analoku ḥa mo. Kə taruku pa yem papəkə pəsam aSuyif dacə haŋ məkə.

Yesu ementərəne acəpsə ən darəŋ

Mark 16.14-18; Luk 24.36-49; Isaŋ 20.19-23; Asom 1.6-8

16 Kə acəpsə a Yesu darəŋ aŋe wəco kə pin ḥjanəŋkə Kalile, nde tərə təkə Yesu ənaboncər ḥa mo.

17 Nte ḥjanəŋk Yesu mo, kə ḥjantontnenə kə, mba kə aləma ḥa dacə ḥjanalip fe kəlaŋ tetən.

18 Kə Yesu ələterne ḥa, k'oloku: «Kanu kəsəŋ im kətam fəp kəyəfe dəKəm haŋ dəntəf.

19 Nəkə, nəsəŋə afum a təf ya doru fəp kəyəne acəpsə em darəŋ, nəcgbət ḥa dəromun tewe ta Kas, ta Wan kə t'Amera Necempı,

20 nəctəksə ḥa kəleləs mosom məkə isom nu mo fəp. Awa kə ina iyi nu dacə dəsək o dəsək haŋ doru delip.»

MARK

Kəsəkəs ka Kibaru Kətət teta Yesu nkə Mark encicəs mə

Kibaru Kətət ka Mark buk bin ba Kədəm Kəfu bə bəyənə səbuk nse maŋkələ dacə nse səloku tecepərenə doru ta Yesu Krist mə. Buk mbe o mbe səbuk saŋsə maŋkələ dacə, «Taruku ta Kibaru Kətət» t'anjwe bi. Matiye, Mark, Luk kə Isan ɻanacicəs səbuk saŋsə defi da Yesu Krist tadaraŋ. Ancəm-cəmne a taruku tante tə ananuŋkənə kəcicəs meren wəco camət-tin (60) kəbəp ka meren wəco camət-mərəŋ (70) nte kəkom ka Yesu Krist kəncepər mə. Acəre taruku alarəm ɻancəm-cəmne a dare da Rom ɻanacic buk bambə, teta kəyenjkəs bəkəc ya alan a Yesu aka Rom. Mark, nwə anacəre sə tewe ta «Isan Mark» mə, wanapa ka asom a Yesu Pol kə Barnabas ənayi. Mba kəpə kən tewe kənacop nte ənasak kəkət marənt teta kəsamsər tosom ta Yesu mə (Asom 13.13). Nte tencepər mə, Mark ənader pəckət marənt kə Barnabas (Asom 15.37-39). Anacəre Mark kəyənə ka wanapa wətət ka Piyer (1 Piyer 5.13). Ali nte kəyi doru ka Yesu kənatəcepər fər ya Mark kiriŋ mə, acəre taruku ɻancəm-cəmne a Mark ənameňkərnə moloku ma sede sa Piyer mme məyənə mogbu ma Taruku ta Mark mə. DəKibaru Kətət kaŋkə disre, Mark oluku teta acəpsə a Yesu darəŋ kə metəksə ma Yesu təm təlpəs ta doru.

Tokotənə ta Taruku ta Kibaru Kətət ka Mark

1. Mark ementər buk (1.1-13)
2. Mark oluku təkətənə mes ma Yesu nte ənayi Kalile mə (1.14-8.21).
3. Kə teyəfə dənda, k'oloku kəkət marənt ka Yesu Yerusaləm (8.22-10.52).
4. Dəkələpsər, kə Mark encicəs tecepərenə doru ta Yesu Krist nde Yerusaləm kəlekənə defi kə kəfətə kən afi dacə (11.1-16.8).

Taruku ta Aýnabi Saŋ Batis

¹ Dəkəcop da Kibaru Kətət teta Yesu Krist* Wan ka Kanu də dandə.

² Deyi pəmə nte ancic ti nde buk ba sayibə Esayı disre mə:
«Indekekərə wəsom kem fər yam kiriŋ pəkəlomps'am dəpə.

³ Fum wəkə dim dən deyi kəwur nde dətegbərə mə əfə:

«Nəlompəs dəpə da Mariki,
nəlompe səpə sən sa wəcək!»

* **1:1 Krist** = Tewe ta dəkəcəmə da nwə Kanu kəyək-yək kəyənə ka wəyac ka afum a doru mə. **1:2** Malaki 3.1 **1:3** Esayı 40.3

⁴ Itó Añabi Sañ Batis εnaderené nde dætegbæré, pækawandi a pagbæt afum dæromun teta kæsækper bækæc ḥacámé pælompu daræj, nte tæjsønjé Kanu kædeñañnené ḥa kiciya kæjan mo.

⁵ Afum aka atøf ḥa Yude kæ aka Yerusalém fæp ḥanckæ nde eyi mo, ḥacsæter kæ kægbæt dæromun teta Kanu, nde kængbækæ ka Yurdæn ḥaccæj kiciya kæjan afum dacø.

⁶ Yamos ya cæfon ca yækome yæ Sañ εncberne, pæcgbæncne bælet ba akata defi. Cælañkæma c'æncsæm kæ mæse ma cæme ca dækulum.

⁷ Pæcdæjk: «Fum eyi kæder im tadarej, nwæ øyæ fænæntær pætas im mo, isætæ fe dofum dotulnené isikæli cæfta cæn.

⁸ Ina, dæromun iŋgbæt nu teta Kanu, mba nkæn dæAmera Næcempí ḥa Kanu ende pæcgbæt nu.»

⁹ Mata mamækæ kæ Yesu ender kæyefæ Nasaret dare da Kalile, k'æsæter Sañ kægbæt dæromun teta Kanu nde kængbækæ ka Yurdæn.

¹⁰ Yesu endepæ dæromun, gbæncana babækæ k'εnæjk kæm kængbæré, k'εnæjk sæ Amera ḥa Kanu ḥotorær kæ pæmæ antantoriya.

¹¹ Kæ dim dontor kæyefæ dækæm: «Wan kem mæyæne nwæ imbæter mo, mæn'ebæt im mes belbel.»

¹² Gbæncana babækæ kæ Amera ḥa Kanu ḥejkekære Yesu nde dætegbæré.

¹³ K'encepærené di mata wæco mañkælæ (40), Sentani sæcwakæs kæsønjé kæ kæciya. Sæm ya dækulum yæ ḥanayi, mælekæ mæckækæs kæ.

Acepsæ daræj a Yesu acækæ-cækæ aŋæ mañkælæ

¹⁴ Nte analip kæsønjé Sañ kæber dæbili mo, kæ Yesu ender Kalile, pæcdæjk Kibaru Kætot ka Kanu,

¹⁵ pæcloku: «Tæm tæmbæp kæ dæbe da Kanu dælæternæ. Næsækper bækæc nælomp, nægbækær kælañ Kibaru Kætot ka Kanu!»

¹⁶ Nte Yesu eyi kæcepær agbæp ḥa kæba ka Kalile kæsæk mo, k'εnæjk Simæj kæ Andære wænc ka Simæj, ḥacgbæl manta dækæba, bawo awent ḥa ḥanayæne.

¹⁷ Kæ Yesu oluku ḥa: «Næder næceps'em daræj, indesønjé nu kæyæne awent a afum.»

¹⁸ Gbæncana babækæ kæ ḥasak manta mañjan kæ ḥancæmæ Yesu daræj.

¹⁹ Nte øjkæ kirinj pæpic mo, k'εnæjk Sak wan ka Sebede kæ wænc Isæj aŋæ ḥanayi abil ḥanjan disre ḥaclompæs-lompæs manta mo.

²⁰ Gbæncana babækæ k'ewe sæ akakæ mæræj nte tæjsønjé ḥayæne acepsæ oñ mo. Kæ ḥasak kas kæjan Sebede debil kæ akæ ḥacbæc mo, kæ ḥancepsæ Yesu daræj.

Fum nwæ ḥoŋk ḥelec ḥontoræs kæ mo

21 Kə ɳambərə dare da Kaparnam. Nte ɳaŋkə dəkətola Kanu da aSuyif simiti, dəsək da kənəsəm mə, kə Yesu oncop kətəksə.

22 Cusu cənawos ɳa kətəksə kən, bawo ənctəksə pəmə fum nwə əntəmpər kətam mə, ənctəksə fe pəmə atəksə sariyə s'aSuyif.

23 Tənatəŋnə wərkun wələma nwə ɳaŋk ɳeləc ɳenabərə mə pəyi dəkətola Kanu da aSuyif dadəkə disre, pəckule-kule:

24 «Ta ake tə məmbərənə mes mosu-ε, Yesu wəka Nasarət? Dəkələsər su mənder ba? Səncərə belbel nwə məyənə mə: Wəcəməpi wəka Kanu!»

25 Kə Yesu əngbəŋ-gbəŋjər ɳi, pəcloku: Məməp kusu! Məwur fum wəkawə dəris.

26 Kə ɳaŋk ɳeləc ɳowur kə dəris ɳecyikəc kə pəpəŋ, ɳockule-kule so pəpəŋ.

27 Kə cusu cəwos afum fəp, ɳacgbəkələnə taŋan: «Tere tə tantə-ε? Kətəksə kəfu, dəbə dere! Əntəmpər ali dəbə da yəŋk yeləc, nyə yenjeləs mosom mən mə!»

28 Kə debeki da tewe tən dəsamsər katəna katəna məmpəmpə ma Kalile fəp.

Yesu əntaməs acuy alaram

29 Nte ɳawur dəkətola Kanu da aSuyif mə, nkən Sak kə Isaŋ ɳaŋkə ndena Siməŋ kə Andəre.

30 Iya wəka wəran ka Siməŋ ənafəntərə ta əntamnə-ε, fiba fənayi kə, gbəncana babəkə k'ələku Yesu tetən.

31 K'əncoŋnə, k'osumpər kə kəca k'eyekti, kə fiba fəsak kə, k'eyerəs afum yeri.

32 Nte dəfəy dender, kə dec deŋkale mə, k'əŋkərə kə acuy fəp kə aŋe yəŋk yeləc yənctərəs mə.

33 Kə afum a dare fəp ɳaləŋkanə nde kusunka ka dəkələ.

34 K'əntaməs acuy alaram aŋe ɳancunə docu yamayama mə, pəcbələs yəŋk yeləc yəlarəm. Əncsak fe yəŋk yeləc yolok-loku, bawo yənacərə kə.

Yesu əŋkətənə Kalile

35 Bətbət ta pəntaya waŋkəra-ε, k'eyefə k'owur kəkə ka kəfo kəyer-yer kələma, k'əŋkə pəcəmə kətola Kanu.

36 Siməŋ kə asol ən ɳambəllər kəten kə.

37 Nte ɳanəŋk kə mə, kə ɳaloku kə: «Fəp fəyi kəten əm.»

38 Kə Yesu oluku ɳa: «Paŋkən kəfo kələma, nde sədare nse sələtərnə mə, nte təŋsənə dəndo so idəŋk Kibaru Kətət mə, bawo itə iwuřənə.»

39 Kə Yesu əŋkətənə atəf ɳa Kalile fəp, pəckawandi Kibaru Kətət dəkətola Kanu d'aSuyif, pəcbəlsənə so yəŋk yeləc.

Yesu əntaməs wəcune sen

40 Kə wəcune sen wələma ender nnə Yesu eyi mə, k'əncəp suwu pəclətsənə Yesu: «Kə məfanj ti-ε, məntam kəsəkəs im..»

⁴¹ Kə Yesu əyənə kə nənəfər, k'entənc kə kəca, k'onqbuñenə kə, k'oloku: «Ifanj ti, məsək!»

⁴² Gbəncana babəkə kə sen səsak kə, k'əsək.

⁴³ Kə Yesu əmbələs kə pəctiñ-tiñ kə:

⁴⁴ «Ta mələku ti fum o fum, mba məkə məmentərnə wəlonjnə, məkenə kə polojnə teta kəsəkəs kam pəmə təkə Musa encic ti mə, tendeyənə afum fəp kəcəre a məntamnə.»

⁴⁵ Mba wərkun nwə, ntə nkən əñkə mə, k'eyefə kədəñk ti pəpəñ, pəcsamsərənə toluku tatəkə, kə təsəñjə Yesu kətətam sə kəbəre dare. Dare kəsək encyi, mofo meyer-yer mme afum əjanatə kəcyi mə, afum əjancder kə kəyefə mofo fəp.

2

Yesu kətaməs kən fum wətətam kəkət

¹ Ntə mata mələma məncepər mə, kə Yesu ender Kaparnam. K'anə a Yesu eyi dəker,

² k'afum alarəm əjalıjkane hanj kə dəkəcəmə delip ali nde dəkəsuñka. Yesu pəccam əja toluku ta Kanu.

³ K'əñkəre kə wəfi wəcək nwə afum manjkələ əjanagbañne mə.

⁴ Ntə agbañne ən əjanatətam kəkekəre kə hanj nde Yesu eyi mə teta dəlay da afum, kə əjmpesə kələ kəronj* ənsurenə da Yesu ənacəmə mə, kə əjafeni da əjanatorenə yala nyə wətətam kəkət wəkakə ənafəntəre mə.

⁵ Ntə Yesu ənəñk kəlañ kəjan mə, k'oloku wəfi wəcək: «Wənc im, əjañnen'am kiciya kam.»

⁶ Atəkse sariye s'aSuyif aləma aje əjanandə di mə, əjaccəm-cəmne dəbəkəc ntə:

⁷ «T'ake təñjlok-loke tantə-ə? Kələməs k'endə Mariki! An'entəm kəjañnenə kiciya kə pəntəyənə Kanu sona-ə?»

⁸ Kə Yesu əncəre gbəncana babəkə amera ən disre məcəm-cəmne mme mənayi atəkse sariye akakə mə. Kə Yesu eyif əja: «T'ake tə məcəm-cəmne mamə meyinə nu-ə?»

⁹ Mosom mərəñ mə mamə, tosom tere tətəcuca kələku wəfi wəcək-ə: «Ajañnen'am kiciya kam,» kə kələku: «Məyefə, məlek pokə pam, məkət?»

¹⁰ Awa, indeyə nu tante, ntə təñsəñjə nəcəre a ina, Wan ka Wərkun, intəmpər kətam kəjañnenə ka kiciya nnə doru dəndə.» Kə Yesu oluku wəfi wəcək:

¹¹ «İlok'əm: Məyefə, məlek pokə pam, məkə nde ndaram!»

¹² Kə wərkun nwə eyefə, k'elek gbəncana babəkə pokə pən, k'owur fər ya afum fəp kiriñ, ntə towosəs afum cusu mə, kə fəp fəñkor-koru Kanu əjacloku: «Səntanəñk fə towurenə ta tante!»

Yesu ewe Lewy kəcepse kə darəñ

* **2:4** Dəndo atəf əja Palestin, ajsalkən di wələ darenc, ntə təñsəñjə afum əjactam kəcəpə wələ kəronj, əjacsali mə.

13 Kə Yesu əŋkə sə kəca ka dəkəba. Kə afum alarəm ənəndə
nnə eyi mə, pəctəkse əja.

14 Nte eyi kəcepər mə, k'ənəŋk Lewy wan ka Alfe, pəndə
nde aŋgbancan əja abanəs dut. Kə Yesu oloku kə: «Məcəps'em
darəŋ,» kə wəkakə əyefə k'əncəpsə kə darəŋ.

15 Nte ənanadi yeri nda Lewy, kə abanəs dut alarəm kə aciya
ənandə kə Yesu kə acepsə ən, bawo afum akakə ənanacepsə kə
darəŋ mə, ənanala.

16 Nte aFarisi kə atəksə sariyə s'aSuyif † ənanəŋk Yesu pəcdi
yeri kə abanəs dut kə aciya mə, kə əyif acepsə a Yesu darəŋ:
«Ta ake t'endinə yeri kəfə kin kə abanəs dut kə aciya-ə?»

17 Yesu nwə ənane ti mə, oloku əja: «Bafə atamnə ənafəj wəten
cəl de, mba acuy. Inderənə fe teta kəwe k'əlompu, mba teta
aciya.»

Yesu kə kusunj

18 Dəsək dələma, acepsə a Saŋ darəŋ kə aFarisi ənasunj. K'afum
aləma ənəndə əyif Yesu: «T'ake tə acepsə a məna darəŋ
ənəntəsuŋ-ə, nte acepsə a Saŋ darəŋ kə aFarisi ənənsunj mə?»

19 Kə Yesu əyif əja: «Afum aŋə awe kəgbanjəne mə ənəntəm kəsuj
ənasərəyi wəfura kəsək ba? Təm nte əyif wəfura kəsək mə,
ənfəsuj.

20 Dəsək dendebəp nde ənandegbeyenə kə wəfura mə, awa
ənandesuj dəsək dadəkə.»

21 «Ali fum əfəfapərə kəpol ka kəloto kəfū yamos yəməcə-
məcə, kə pəyənə fe ti-ə kəpol ka kəloto kəfū kaŋkə kəŋjəs-ənosu
yamos yəməcə-məcə yayəkə, təsənə yamos yayəkə kəwale pətas
kəwale kəcəkə-cəkə.»

22 Fum o fum əfəber wən wofu dətələba pa akata pokur, kə
məyə ti-ə, wən weŋwesəli tələba, məyə oŋ məsətə fe wən, məsətə
fe sə tələba. Wən wofu, dətələba pofu!»

Yesu kə dəsək da kəŋesəm nde ampusə Mariki mə

23 Dəsək dələma da kəŋesəm nde ampusə Mariki mə, Yesu
pəccali dale, acepsə ən darəŋ ənasol kə nkən, kə əyefə kəcəjosuru
səbomp sa məŋgbən.

24 Kə aFarisi əyif Yesu: «Məcəŋkəl! Ta ake tə ənəyənə nte
Sariyə səntəwose kəyə dəsək da kəŋesəm nde ampusə Mariki
mə?»

25 Kə Yesu əyif əja: «Ali katin nəkarəŋ fe dəYecicəs Yosoku təkə
Dawuda ənayə nte ənayi dəpəcuca, dor dəyə kə, nkən kə akə
ənanasol mə ba?»

26 Nte Dawuda ənabərə kələ ka Kanu disre təm ta wəkirinj ka
aloŋnej Abiyatar mə, pəsəm cəcom nce ancloŋnej Kanu, cəcom

† 2:16 *WaFarisi/aFarisi* = Kəgba k'abeki aSuyif aŋə ənəpərər ənəktərenə sariyə kə
məyə mokur ma aSuyif mə.

nce Sariye sənawose aloonje gəbəcərəm kəsəm mə. Mba Dawuda ənasəm ci, k'əsənəne sə cələma asol ən.»

²⁷ Kə Yesu oluku ἡ: «Kanu kənawurə dəsək da kəñesəm ndə ampuse kə mə teta kəmar ka afum, mba kənawurə fe afum teta dəsək da kəñesəm de!»

²⁸ Ti təyənə Wan ka Wərkun əyənə mariki ali ma dəsək da kəñesəm ndə ampuse Mariki mə.»

3

Yesu ενταμες wərkun dəsək da kəñesəm ndə ampuse Mariki mə

¹ Kə Yesu olukus nde dəkətola Kanu da aSuyif. Dəndo, wərkun wələma ənayi di pədəmtər kəca.

² Kə aFarisi* ἡνκəkçə kə pəyənə a Yesu əñkətaməs kə dəsək da kəñesəm ndə ampuse Mariki mə-ε, nte təñsənə ənayemseñə kə mə.

³ Awa, k'oloku wərkun nwə ənadəmtər kəca mə: «Məyefə məcəmə nnə afum dacə.»

⁴ Kə Yesu eyif ἡ: «Cəke cə Sariye səwose dəsək da kəñesəm ndə ampuse Mariki mə-ε: Kəyə ka pətət ba, ka pəlec? Kəyac fum ba, ka kədif kə?» Mba kə akakə əncañk.

⁵ Awa, kə Yesu əməmən ἡ dəcəro fəp fajan dəmetelə disre, kə kətəyənə kəjan nənəfər kəntərəs kə dəbəkəc. K'oloku wərkun nwə: «Mətənci kəcal!» Kə wərkun nwə entənci ki, kə kəca kən kəntəmənə.

⁶ Kə aFarisi əjawur dəkətola Kanu dajan kəkənəñkənə kə afum a Herodu nte təñsənə ənatənəne tedifə ta Yesu mə.

Afum alarəm ənəndə Yesu

⁷ Kə Yesu əñkə ntende dəkəba kə acəpsə ən darən. Kə kənay k'afum kəncəmə Yesu darən, aŋe ənayəfə təf ya Kalile kə Yude mə,

⁸ aka Yerusaləm, aka Idume, aka mokuru ma kəñgbəkə ka Yurdən kə akə ənayi Tir kə Sidən kəsək mə. Kənay k'afum kəñkə ənancne mes fəp məmə Yesu əncyo mə, kə ənəndə nnə eyi mə.

⁹ Kə Yesu oluku acəpsə ən darən a ənalompse kə abil əjin, nte təñsənəne ta kənay kədegəbəcərenə kə mə.

¹⁰ Bawo ενctaməs afum alarəm, akə ənayə docu mə fəp ənəncəpne kə nte təñsənə ənatam kəgbüñənə kə mə.

¹¹ Nte yəñk yeləc yəncənəñk Yesu mə, yonctontnənə kə dəntəf, yockule-kule: «Məna, Wan ka Kanu məyənə!»

¹² Mba Yesu pəctiñ-tiñ yi, pəcmənə yi kəloku afum nwə əyənə mə.

Yesu εyek-yek asom ən wəco kə merən

* ^{3:2} *WəFarisi/aFarisi* = Kəgba k'abeki aSuyif aŋe ənayəfərər ənəsəktərenə sariye kə məyo mokur ma aSuyif mə.

13 Kə Yesu əmpe nde tərə kəronj, k'ewe akə ənafanj mə, kə akakə əjander nnə eyi mə.

14 K'eyək-yek afum wəco kə mərəŋ, k'əsəŋ əja tewe ta «asom», nte təŋsəŋə əjayı kə nkən, pəcsom əja kəkədəŋk Kibaru Kətət mə,

15 k'əsəŋəne əja sə dəbe dəbəlsəne yəŋk yəlec.

16 Mewe ma afum wəco kə mərəŋ aŋə ənayək-yek mə mamə: Siməŋ nwə Yesu ənasəŋ tewe ta Piyer mə,

17 Sak wan ka Sebede, kə Isaŋ wənc ka Sak aŋə ənasəŋ tewe ta «Bowanersəs» mə. Itə tatəkə «Awut a pəkulə-kulə pa dəwə».

18 Kə Yesu endəŋər sə Andəre, Filip, Bartelemy, Matiye, Təma, Sak wan ka Alfe, Tade, Siməŋ wəKanaŋ,

19 kə Yudas wəka dare da Keriyot nwə ənader pəber Yesu aterəne ən dəwaca mə.

Afum a Yesu əjafanj kəkekərə kə dəker

20 Ntə tencepər mə, kə Yesu olukus nde ənayi decikəra mə, kə afum əhalıkanə sə. Yesu kə acəpse ən darəŋ əjanatam fə kədi yeri yati.

21 Ntə aka kələ disrə a Yesu əjane ti mə, kə əjawur kəkəsumpər kə, bawo əjanaloku: «Dotonjulu deyi kə.»

Yesu əŋgbəkəlyem nyə amboncə kə mə

22 Atəkse sariyə s'aSuyif aŋə əjanayefə Yerusaləm mə əhaloku: «Yesu əyə Bəlsebul, wəkirin wəka yəŋk yəlec! Nkən əŋsəŋə Yesu kəbeləs ka yəŋk yəlec!»

23 Kə Yesu ewe əja pəctəkse əja mes pəctubcənə mi mələm: «Cəke cə Sentani səntam kəbeləs Sentani-ə?»

24 Kə atəf əneyerəne əjisərka-ə, atəf əjanəkə əjəfəsətəm kəcəmə.

25 Kə aka kələ kin əjayerəne tanjan-ə, kələ kaŋkə kəfəsətəm kəcəmə.

26 Awa, kə Sentani səyəfərnə sisərka-ə, səfətəm kəcəmə gbiŋ. Ta si teŋlip tem tatəkə.

27 Ali fum əfətəm kəberə kələ ka wəka səkət disrə, pəfonjət daka dən ta onuŋkənə pəsekət wəka səkət wəkakə-ə, a pədefonjət daka da kələ kən.

28 Kance icloku nu ti, andəŋənənə afum kiciya kə kələməs nke əhaləməs Mariki mə fəp,

29 mba nwə o nwə əŋləməs Amera Necəməi əja Kanu mə, afədekləŋənənə kə, endesare kiciya kaŋkə doru o doru.»

30 Kə Yesu oluku əja ti, bawo əjanaloku: «Yəŋk əjelic əjeyi kə.»

Iya kə awənc a Yesu

31 Iya kə awənc a Yesu əjander, əjacəmə dabəŋka, kə əjasom pawenə əja Yesu.

32 Kənay ka afum kənandə kəkel kə, k'ələku kə: «Iya kam, awənc əm aŋə arkun kə aran əjancəmə dabəŋka, mən'ə əjayı kətən.»

33 Kə Yesu oluku: «Iya kem k'awənc im aŋə, are əjə-ə?»

³⁴ K'ənkətənə fər kəməmən ka akə ɳanandə ɳakəl kə mə, k'oloku: «Iya kem k'awənc im aŋa ɳ'akanje!»

³⁵ Bawo nwə o nwə endeyə təfaŋ ta Kanu mə, nkən ɔyənə wənc im, wəkire kə iya kem.»

4

Totubcənə ta wəbəf

¹ Kə Yesu oluksərnə sə kəctəksə nde agbəp ɳa kəba. Kə kənay ka afum alarəm kəŋkə kəloŋkanə nnə eyi mə, kə təsənə kə kəbəkə debil, k'endə. Kə kənay ka afum akakə fəp kəncəmə agbəp ɳa kəba.

² Kə Yesu əntəksə ɳa mes məlarəm pətubcənə mi mələm, k'oloku ɳa kətəksə kən disre:

³ «Nəcəŋkəl: Kə wəbəf owur kəkəgbal defet.

⁴ Nte əncgbal defet mə, kə məŋgbən mələma məntəmpənə dəpə, mba kə bəmp yender yəsəm mi.

⁵ Kə məŋgbən mələma məntəmpənə antəf ɳa masar kəroŋ nde kəbof kələrəm kənatayı mə. Nte antəf ɳenadəm mə, kə məŋgbən maməkə mompoŋ katəna.

⁶ Mba nte nne yənadewonə mə, kə buma yayəkə yowosərenə, bawo yənayə fe ncənc.

⁷ Kə məŋgbən mələma məntəmpənə dəbeŋk, kə bəŋk yəmpə kə yendi mi, kə təŋsənə məŋgbən mətət kətəkom.

⁸ Kə məŋgbən mələma məntəmpənə antəf ɳətət kəroŋ, kə mompoŋ kə məsəŋk, kə mələpsər kəsəŋ yokom. Kə mələma monjkom wəco maas (30), mələma wəco camət-tin (60) kə mələma tasar tin (100).»

⁹ Kə Yesu oluku: «Məna nwə məŋyə ləŋəs yenenə mə, məne ti!»

Ta ake tə Yesu ənctəksə dəmotubcənə-ə?

¹⁰ Nte ɳaŋgbəyne kəsək mə, acəpsə a Yesu darəŋ aŋə wəco kə mərəŋ kə akə ɳaŋkel kə mə ɳayefə kəyifət kə təta mes məmə ənctəksə ɳa pətubcənə mi mələm mə.

¹¹ K'oloku ɳa: «Nəna ɳa Kanu kəsənə kəcərə kance kəgbərnə ka dəbe da Kanu, mba akə, motubcənə gbəcərəm mə ɳane,

¹² ti təsənə nte: «ɳaŋgbətnə belbel, mba ɳafənəŋk, təsənə ɳaccəŋkəl belbel, mba ɳafəcərə tələm o tələm, pətəyənə ti-ə, kə ɳaluksərnə Kanu, Kanu kəŋjaŋnənə ɳa!»»

Yesu oluku tədisre ta totubcənə ta wəbəf

¹³ Kə Yesu eyif ɳa sə: «Nəncərə fe totubcənə tantə! Awa, cəke cə nəntam kəcərə motubcənə fəp-ə?»

¹⁴ Wəbəf, Toloku ta Kanu t'əmbəf.

15 Afum aŋe ŋayi dəpə dacə mə, ŋ'ambəfə Toloku ta Kanu. Kə ŋane ti-ε, gbəncana babəkə Sentani səder səbaŋər ŋa Toloku Tətət ntə anabəf ŋa mə.

16 Kə məŋgbən məkə anabəf kəfə ka masar mə, məyənə afum aŋe ŋaŋne Toloku, ŋabaŋ ti pəbotu disre,

17 mba ŋafəwose ncənc* kətor ŋa, pəpic pə ŋancəmə ti darəŋ. Kə pəcuca kə kətərəs kənder teta Toloku tatəkə-ε, ŋasak ti few gbəncana babəkə.

18 Anabəf mələma dəbeŋk, ŋa ŋayənə afum aŋe ŋaŋne Toloku ta Kanu,

19 mba pəyeŋki pa tem tatəkə, pəbas pa daka kə mes mələma medi toloku tatəkə, təsəŋə ti kətəkom.

20 Təlpəs, anabəf mələma antəf ŋətət. Antəf ŋətət ŋoyənə afum aŋe ŋaŋne toloku ta Kanu, ŋabaŋ ti, ŋasəŋə ti kəkom, ntə wəco maas (30), təkə wəco camət-tin (60), kə tələma tasar tin (100).»

Totubcənə ta lamp

21 Kə Yesu eyif ŋa sə: «Amber lamp dəkəfala kə pəyənə fe ti kəfənc dəntəf ba? Bafə andət di kədət dəm ba?

22 Bawo ntə o ntə təŋgbəpnə mə, tendewur dəsək dələma. Ntə o ntə təyənə təŋgbəpnənə mə, mənə tedewur təyə afum waŋkəra.

23 Kə fum ɔyə ləŋəs yenene-ε, pəne ti!»

24 Kə Yesu oluku ŋa sə: «Nəkəmbərnə təkə nəŋne mə: Potubcə pəkə nəntubcə akə mə, ip'andekəsətubcə nu, padenjərə nu sə.

25 Wəkə ɔyə pəlarəm mə amberenə kə sə, mba wəkə ɔŋyə pepic mə, ambanjər kə yati pəkə ɔyə mə.»

Totubcənə ta məŋgbən məmə mompoŋ misərka mə

26 Kə Yesu oluku sə: «Dəbə da Kanu deyi pəmə ntə wərkun endewur pəcgbal məŋgbən məbəf dəntəf mə,

27 təyənə a endire kə endire fe-ε, pibi kə danj, məŋgbən mompoŋ, məbek ta encəre ti ntə o ntə-ε.

28 Antəf ŋəŋsəŋə yəbəf kəporj: Antəf ŋisərka ŋəŋsəŋə yəbəf kəporj: Pəcop buma, məŋgbən mocop kəwurəs dəbuma, məlas.

29 Məŋgbən mənckənaləl, paber mi kətetiya, bawo tem tətel ta mi tembəp.»

Totubcənə ta təŋgbən tefət

30 Kə Yesu eyif sə: «Ak'andetubcənə dəbə da Kanu-ε? Totubcənə tere t'andelokə di-ε?

31 Dəbə da Kanu deyi pəmə təŋgbən tefət mpe ambəf pəfətə pətas yəbəf ya dəntəf fəp mə,

32 mba k'ambəf pi-ε, pəpə pəbek pətas yəbəf fəp ya dəlakə, pəsəŋ wara wəpəŋ təsəŋə bəmp ya darenc kəctam kəndə katəkəp ka ki dəntəf.»

* 4:17 *Kəcənc, ncənc* = «kəntəntəl», «ntəntəl»

³³Dəmotubcənə məlarəm Yesu oncloku ɳa moloku ma Kanu, kəbəp ka təkə ɳactam kəcərə mə.

³⁴Yesu onclok-lokər fə afum fəp ta pəyənə motubcənə-ε, mba kə ɳaŋgbeynə-ε, oncloku acəpsə ən darən tedisrə ta mi fəp.

*Yesu ontore-*tore* afef*

³⁵Dəsək dadəkə yati nte pəmbiyə mə, kə Yesu oluku acəpsə ən: «Pacali ntende mokuru.»

³⁶Nte acəpsə ən darən ɳasak kənay ka afum mə, Yesu pəyi debil kə ɳaŋkekərə kə. Cibil cələma cənayı kə kəsək.

³⁷Kə afef ɳəρən ɳeyəfə kəwur, yam yəcbərə debil haŋ kə abil ɳəfanj kələrə domun.

³⁸Yesu nkən pəfəntərə, pəfakənə pədəmat, pəcdirə nde abil darən. Kə acəpsə ən ɳantimi kə ɳacloku: «Wətəksə, kəfi kə sənder, kə məyi ta məwe ti daka-ε?»

³⁹Nte entime mə, k'əŋgbən-gbənərə afef, k'oluku kəba: «Məcaňk, mətor!» Kə afef ɳəsak, kə pəyo yen!

⁴⁰Kə Yesu eyif ɳa: «Ta ake tə nəferənə fər tantə-ε? Nəntaya fə kəlaŋ haŋ ndəkəl ba?»

⁴¹Kə kənesə kəpənə kəsumpər ɳa, kə ɳayifənə aŋə kə akə: «Ake fum wəkawə ɔyənə-ε, nte afef kə kəba yəncəmə təfanj tən darən mə?»

5

Yesu əntaməs wərkun nwə yəŋkyəlec yenayı mə

¹Kə Yesu əŋkə ntende kəba mokuru nde kulum ka Kerasa.

²Nte endewur debil mə, kə fum wələma owur cufu dacə, ɳəŋk ɳeləc ɳeyi kə. K'ender pəcəmə kə fər kiriŋ.

³Fum wəkakə dəndo cufu dacə ənayi, fum o fum ənctam fə kəkot kə, ali gbekce.

⁴Təlarəm ənciyə fəc dəwəcək packotə kə gbekce, mba onccopu gbekce pəctep-tepi fəc, ali fum ənayə fə səkət səcəmbərsə kə.

⁵Pəyi dəndo cufu dacə kə mərə kəronj tem fəp, pibi kə danj, pəckule-kule, pəcbopərnə masar.

⁶K'ənəŋk Yesu pəbələ, k'ender pəcəpə kə suwu fər kiriŋ,

⁷K'oŋkulə-kule pəpəŋ: «Yesu Wan ka Kanu nkə kəyi darenc mə, ta ake tə məmbərənə mes mem-ε? Ilətsən'am teta tewe ta Kanu, ta mətərəs im!»

⁸Bawo Yesu ənaloku kə: «Məwur wərkun wəkawə, məna ɳəŋk ɳeləc.»

⁹Kə Yesu eyif kə: «Cəke cə aŋw'am-ε?» K'oluku Yesu, «Kənay, k'anjw'em, bawo sala.»

¹⁰K'əŋgbəcər kəletsənə Yesu a ta pəsəŋə kə kəwur dəkulum.

¹¹Dəndo tərə kəronj səp yəlarəm yənayı di yəcsəmət.

¹² Kə yəŋk yeləc yelətsənə Yesu: «Məkekərə su nde səp yayə yeyi mə, nte təŋsənə səberə yi disre mə.»

¹³ Kə Yesu owosənə yi. Kə yəŋk yeləc yowur dəfum kə yəmbərə dəsəp, kə səp yeyekse kətor dəkəba yeyəfə dətərə. Dəlay da səp yayəkə dəncəbəp wul mərəŋ (2.000). Kə yəŋgbətsə, kə yefis-fis dəndo dəkəba.

¹⁴ K'akək a səp aŋe ŋayekse kə ŋasamsərənə toloku tatəkə dare kə sədare səkəsək, kə afum ŋander kədeməmən təkə tenacepər mə.

¹⁵ Nte ŋander nnə Yesu eyi mə, kə ŋambəp fum wəkə yəŋk yeləc ŋənctərəs mə, pəsəkəp pəndə kə amera ŋən fəp, nkən nwə «kənay» kənayi mə. Afum aŋe ŋanader kəməmən mə, ŋanesə.

¹⁶ Afum akə ŋananəŋk təkə tenacepər mə, ŋaləmər ader təkə tenasətə wəkə yəŋk yeləc yənctərəs mə kə səp.

¹⁷ Awa! Kə ŋayefə kəletsənə Yesu, a pəbəle atəf ŋajan.

¹⁸ Nte əŋkə kəberə debil mə, fum nwə yəŋk yeləc yənctərəs mə elətsənə Yesu a pəwose ŋayi kə nkən.

¹⁹ Yesu ənawosənə fe kə ti, mba k'oloku kə: «Məkə ndaram, ndena afum am, mələmər ŋa mes mmə Mariki ɔyən'am mə fəp, nənəfər nde ɔyən'am mə.»

²⁰ Kə fum nwə yəŋk yeləc ŋenayi mə əŋkə pəcop kədəŋk dəsədare Wəco mes mmə Yesu ənayənə kə mə fəp. Kə tənciyənə afum fəp.

Wan ka Yayirəs kə wəran wəcu

²¹ Kə Yesu əŋkə nde kəba mokuru, kə afum kənay ŋalonjkanə kə kəsək, nkən pəyi kəba kəsək.

²² Kə wəkirin ka dəkətola Kanu da aSuyif, nwə ancwe Yayirəs mə ender. Nte ənəŋk Yesu mə, k'ontontnə kə dəntəf, k'osumpər kə wəcək.

²³ K'elətsənə kə pəlarəm: «Dəkəfi wəyecəra kem eyi. Məder mədenər kə waca, nte təŋsənə pətamnə pəyi sə doru mə.»

²⁴ Kə Yesu ŋaŋkə kə fum nwə. Kə kənay ka afum kəsol kə ŋa, ŋacgbəcərənə kə cəsək fəp.

²⁵ Dəndo, wəran wələma ənayi di, docu da kəwur mecir deyi kə tenasətə meren wəco kə mərəŋ.

²⁶ Tenatərəs wəran wəkakə pəlarəm, teta atən cəl aŋe ənanəŋk, pəsəŋse ti daka dəkə ənayo mə fəp, mba ali metən ənasətə fe, mənə nte docu dən dəncənəŋkanə kə mə.

²⁷ Nte wəran nwə ene pacloku teta Yesu mə, k'ender kənay ka afum tadarəŋ, k'ongbuŋənə yamos ya Yesu,

²⁸ bawo onclokunə: «K'ingbuŋənə yamos yən-ε, intamnə.»

²⁹ Gbəncana babəkə kə docu dən da kəwur mecir dəsakə, k'encərənə dəris a docu dən dəntamnə.

³⁰ Kə Yesu əncərə gəncənə babəkə a səkət sələma səwur kə dəris, k'əŋkafələrnə kənay pəcyif: «Anə ogbuñenə yamos yem-ə?»

³¹ Kə acepsə ən darən ɳaloku kə: «Mənəŋk ntə kənay kəŋgbəcəren'am waca fəp mə, məcyif sə a anə ogbuñen'em-ə?»

³² Mba k'əŋkafəli fər kəməmən nwə ənagbuñenə yamos yən mə.

³³ Ntə ənacərə təkə teyi kə mə, kə wəran əyefə kəyikcə, k'enəsə, k'ender pətəmpənə kə wəcək dəntəf, k'oloku kə kance fəp.

³⁴ Mba kə Yesu oluku kə: «Wan kem, kəlaŋ kam kəntaməs əm, məkənə abəkəc ɳoforu, docu dam dəntamn'am.»

³⁵ Yesu ənayı kəlok-loku ntə afum ɳanader kəyefə ka ndena wəbə ka dəkətola Kanu da aSuyif mə, ɳacloku Yayırəs: «Wan kam wəran efi, ta ake tə məndesətərse wətəksə-ə?»

³⁶ Mba Yesu ənaləm fe moloku maŋjan ntə o ntə, k'oloku wəbə ka dəkətola Kanu da aSuyif: «Ta mənəsə, məlaŋ gəcərəm.»

³⁷ Yesu ənawose fe nwə o nwə pəcəmə kə darən, mənə Piyer, Sak kə Isan wənc ka Sak.

³⁸ Kə ɳander ndena wəbə ka dəkətola Kanu da aSuyif, dəndo kə Yesu ənəŋk təkə afum ɳanckafələ-kafələ mə, afum ɳacbok, ɳackule-kule pəpəŋ.

³⁹ Kə Yesu əmbərə k'eyif ɳa: «Ta ake tə nəŋkafələnə-kafələnə, ɳacbok tante-ə? Wan wəkawə efi fe, kədirə k'ənde.»

⁴⁰ Kə afum ɳayefə kəfani Yesu. Mba kə Yesu əmbələs ɳa fəp, k'ewe wəyecəra kas kə kərə kə akə ənasole mə, k'əmbərə nde wəyecəra ənayı mə.

⁴¹ K'oşumpər wan wəran kəca, k'oloku kə: «*Talita kum*», itə tatəkə: «Wəyecəra, iclok'əm, məyefə!»

⁴² Gəncənə babəkə kə wan wəran əyefə, k'oncop kəkət. Wəyecəra wəkakə ənasətə meren wəco kə mərən, kə cusu cəwos ɳa pəpəŋ.

⁴³ Kə Yesu embenjəsnə ɳa, a ta fum o fum pəcərə ti, k'oloku ɳa kəsən wan yeri.

6

Aka Nasaret ɳalaŋ fe Yesu

¹ Ntə Yesu əyefə di mə, k'əŋkə dare dən Nasaret, kə acepsə ən ɳancəmə kə darən.

² Ntə simiti, dəsək da kənəsəm dəmbəp mə, k'eyefə kətəksə nde dəkətola Kanu da aSuyif. Kə afum alarəm acəŋkəl aŋə cusu cənawos teta mətəkse mən mə, ɳanjiftənə: «Deke mame məŋyefə kə-ə? Kəcərə kəkətənə mes kəre kə kaŋkə asən kə mə? Cəke cə waca wən wəŋyə mes məwəy-wəy mame-ə?»

³ Bafə kamder əfə, wan ka Mari, wənc ka Sak, Yoses, Yuda kə Simən ba? Bafə akirə ən ɳayı su de dacə ba?» Mes məməkə ənənasənə ɳa kətəgbəkər kə kəlaŋ.

⁴ Kó Yesu oluku ḥja: «Afəfati kéléləs sayibe, mene nde ndərən, akomene ɔn dacə kó aka kələ kən disre.»

⁵ Ali tes tewey-wey ɛnatam fe kəyə di, mene ntə ɛnataməs acuy aləma, pədeñər ḥja waca mo.

⁶ Kó pənciyane Yesu, bawo aka di ḥjanabut kəlaŋ. K'encepər-cepər sədare səcəsək sa dətəf fəp pəctəksə.

Kəsom ka acəpsə aŋe wəco kə merəŋ

⁷ Ntə ewe acəpsə ɔn darəŋ wəco kə merəŋ mo, kó Yesu eyefə kəsom ḥja merəŋ merəŋ, pəcsəŋ ḥja fənəntər fətame yəŋk yelec.

⁸ K'endenjər ḥja kəcloku a ta ḥnatəmpərenə daka o daka teta dəpə, mene kəgbo gbəcərəm. K'oloku ḥja: «Ta nətəmpərenə kəcom, aləba, ta nəgbəncəne pəsam dəfi,

⁹ mba nəberne cəfta cin gboŋ, ta nəberne səburumus merəŋ.»

¹⁰ Kó Yesu oluku ḥja sə: «Kələ nkə nəmbere mo, nəyi ki disre haŋ nəyefə kəfo kaŋkə.

¹¹ Kó təyəne kəfo kələma afum ḥjawose fe kəbaŋ nu, ḥjawose fe kəcəŋkəl nu, kó nənde kəcyefə di-ε, nəkoŋ kəfəl ka wəcək wonu, ti tendeyəne ḥja sede a ḥjanabaŋ fe nu.»

¹² Kó acəpsə ɔn ḥjanə, ḥaccam ntə təŋsəŋe ḥjanəkpər bəkəc, ḥjanlomp.

¹³ Kó ḥambeləs yəŋk yelec yəlarəm, ḥacsop acuy alarəm moro, ḥactaməs ḥja.

Defi da Saŋ Batis

¹⁴ Kó Herodu nwə ɛnatəmpər dəbe da Kalile mo, ene pacloku teta Yesu, bawo tewe tən tənasam, pacloku: «Saŋ əfə, wəkə ɛncgbət dəromun teta Kanu mo, nkən əfəte afi dacə, itəsəŋe ntə ɛntam kəyəne mes mewey-wey mo.»

¹⁵ Aləma ḥacloku: «Eli əfə,» aləma ḥacloku sə: «Sayibe sə, nse səwurene sayibe sa təm tokur aŋa mo.»

¹⁶ Mba ntə Herodu ene mes maməkə mo, k'oloku: «Saŋ nwə inasom k'əŋgbinti domp mo, nkən əfəte afi dacə!»

¹⁷ Herodu yati ɛnasom afum, ḥasumpər Saŋ ḥjakot kó, ḥamber kó dəbili teta Herodiyad wəran ka wənc Filip, nwə Herodu ɛnabaŋər kó pənənce mo.

¹⁸ Saŋ oncloku Herodu: «Sariye səmən'am kənənce wəran ka wənc əm.»

¹⁹ Herodiyad ɛnater Saŋ pəfaŋ kədif kó, mba ɛnctam fe,

²⁰ bawo Herodu ɔnctsəŋ Saŋ pəlel, pəcəre sə a wərkun wəlompu Saŋ ɔyəne, pəsək sə, Herodu ɛnckəkəs kó. Kó Herodu endecəŋkəl Saŋ-ε, pəncyi kó yamayama, mba kəcəŋkəl kən kənchət kó.

²¹ Kó dəsək dende dəbəp nde Herodu ɛnaboc kəsata ka teren toluksər ta kəkom kən mo, k'ewe asəŋkəne ɔn dəbe, abə asədar, k'abeki a Kalile kəkə di yeri.

22 Kə wan ka wəran kən Herodiyad embere k'empise, kə təmbət Herodu kə abə akə ɣanayi di mə. Kə Herodu oluku wəyecəra: «Məwer im paka mpe o mpe məfaŋ mə, isəŋ əm pi.»

23 K'endərmə kə toloku ntə: «Mpe məljwer im mə, iñsəŋ əm pi, ali pəyəne dəbe dem kəsək kin.»

24 Kə wan wəran owur k'əŋkə pəyif kərə: «Ak'iñkəwer kə-e?» Kə kərə oluku kə: «Domp da Saŋ Batis.»

25 Kə wan wəran embelkər kəluksərnə nde wəbe eyi mə pəkəwer kə: «Ifaŋ a məsəŋ im gbəncana bambə depəlet domp da Saŋ Batis.»

26 K'abəc ɣemberə wəbe Herodu, mba teta kəderəm kən kə akə ɣanayi di mə, enafaŋ fe kəbupəre kəderəm kən.

27 Kə wəbe osom gbəncana babəkə wəsədar a pəkerə kə domp da Saŋ. Kə wəsədar əŋkə pəgbinti Saŋ domp dəbili.

28 K'aŋkərə domp da Saŋ depəlet. Kə Herodu əsəŋ di wəyecəra, kə nkən əsəŋ di kərə.

29 Ntə acəpsə a Saŋ Batis ɣane ti mə, kə ɣander ɣalək kəbel kən kə ɣawup.

Yesu əsəŋ afum wul kəcamət yeri

30 Kə asom ɣaloŋkane Yesu kəsək, kə ɣaləmər kə təkə ɣanayo kə təkə ɣanatəkse mə fəp.

31 Kə Yesu oluku ɳa: «Nəder nnə kəsək, nnə kəfo kəyer-yer, nəŋesəm pəpic.» Bawo afum alarəm ɣancder ɣaclukus, ɣanayo fe təm tedi yeri yati.

32 Kə ɣambərə debil kəkə kəfo kəyer-yer.

33 Kə afum alarəm ɣanəŋk ɳa ntə ɣanckə mə, kə ɣanəpəl ɳa. Kə afum a sədare səcəsək ɣayekse so kəkəgbintərnə ɳa.

34 Ntə Yesu ontor debil mə, k'ənəŋk kənay ka afum alarəm, k'əyəne ɳa nənəfər, bawo ɣanayi pəmo ɣkesiya nyə yəntəyo wəkək mə, k'eyefə kətəkse ɳa mes məlarəm.

35 Ntə dec dəncləpə mə, kə acəpsə ən ɣalətərnə ɣacloku kə: «Kəfo kaŋkə kəyo yer-yer, dec deyi kələp,

36 mələku ɳa ɳakə ɳatən yeri, ntə təŋsəŋe ɳakə ɳawayənə yeri dəmadare məfət məfət, kə sədare səcəsək mə.»

37 Mba kə Yesu oluku ɳa: «Nənasərka nəsəŋ ɳa yeri.» Kə acəpsə ɣayif kə: «Ntə məfaŋ mə səkə səwayə afum akaŋe fəp yeri pəsam mpe pəmbəp gbəleŋ masar mərəŋ mə ba?»

38 Kə Yesu eyif ɳa: «Cəcom cəke cə nəyə-e? Nəkə nəməmən.» Ntə ɳaŋkə ɳaməmən mə, kə ɳaloku Yesu: «Cəcom kəcamət kə lop mərəŋ.»

39 Kə Yesu oluku acəpsə ən ɳadəs afum cəgba cəgba yika yobuk kəron.

40 Kə ɳandəs afum cəgba ca tasar tin (100) kə cəgba ca wəco kəcamət (50).

⁴¹ Kə Yesu ελεκ cəcom nce kəcamət kə lop nyə mərəŋ, k'eyekti fər darenc, k'eyif Kanu barka. K'entepi cəcom k'eyefə ci kəsənəs acəpsə ən, ɳayerəs ci afum. K'eyer sə lop yayəkə afum fəp.

⁴² Kə fəp fəsəm ci kə ɳanəmbərə,

⁴³ k'aluksə yeri cəcom kə lop yəlpəs cəfala nce wəco kə mərəŋ.

⁴⁴ Arkun aŋe ɳanasəm cəcom cacəkə mə, ɳanabəp arkun wul kəcamət (5.000).

Yesu əŋjkət kəba kəronj

⁴⁵ Nte tencepər mə, gbəncana babəkə kə Yesu əntare acəpsə ən kəberə debil ɳanuŋkənə kəcali mokuru məkə, ntende Bətsayida, nkən pəcgbəcənə kəluku kənay ka afum kəlukus ndaraŋjan.

⁴⁶ Nte elembərnə ɳa mə, k'əŋkə kətola Kanu nde tərə kəronj.

⁴⁷ Nte dəfəy dəmbəp mə, abil ɳeyi kəba dacə, nkən sona pəyi dəntəf.

⁴⁸ Kə Yesu ənəŋk təkə pənacuca acəpsə ən kənas mə, bawo afef ɳə ɳancgbofnə, pibi pəbələ k'ender nnə ɳayı mə pəckət kəba kəronj kəkəcepər ɳa.

⁴⁹ Nte acəpsə ən ɳanəŋk kə pəckət kəba kəronj mə, kə ɳafotə a tubəri tə, kə ɳanjulə-kulə,

⁵⁰ bawo fəp fanjan ɳancnəŋk kə, kə kənesə kəyi ɳa. Mba gbəncana babəkə kə Yesu ollok-lokər ɳa, pəcloku: «Nəbəknə! In'əfə, ta nənəse!»

⁵¹ Kə Yesu əmbərə debil kə afef ɳesak kəwur. Kə cusu cəwos ɳa.

⁵² Bawo acəpsə ən ɳanacərə fe nte o nte teta cəcom, pənasək fe ɳa anə Yesu əfə-ə.

Yesu əntaməs acuy nde atəf ɳa Kenesaret

⁵³ Nte ɳalip kəcali kəba kə acəpsə ən mə, kə ɳambəp atəf ɳa Kenesaret kə ɳanjot di abil.

⁵⁴ Nandetor debil k'anəpəl Yesu,

⁵⁵ kə afum a atəf ɳajəkə fəp ɳayəksə kəder, ɳackərə acuy dəsəpoko nnə o nnə ancne a Yesu eyi mə.

⁵⁶ Nnə o nnə əncberə mə, pəyənə tadare kə pəyənə fe ti dare dərəŋ, kə pəyənə fe ti dəkulum, anboc acuy abanka ɳərəŋ, pacletsənə Yesu kəwose acuy ɳagbuŋənə ali dobol da burumus bən. Acuy aŋe o aŋe ɳancgbuŋənə di mə, ɳanctamnə.

7

Kətəksə nkə atem ɳanatəksə mə

¹ AFarisi* kə atəksə sariyə s'aSuyif aləma aŋe ɳanader kəyefə Yerusaləm mə, ɳalonjkanə nde Yesu eyi mə, ɳakəl kə.

* ^{7:1} *WəFarisi/aFarisi* = Kəgba k'abeki aSuyif aŋe ɳacepərər ɳasektərənə sariyə kə məyo mokur ma aSuyif mə.

² Kə ɳanəŋk acəpsə a Yesu darəŋ akin akin ɳacdi yeri ta waca waŋjan wəsək-ε, itə tatəkə ta ɳasumpər saliye-ε.

³ Awa, aFarisi kə aSuyif fəp ɳancdi fə yeri ta ɳambikənə waca ɳasumpər saliye-ε, bawo ɳanacəmə məyə mokur manjan darəŋ.

⁴ Kə ɳalukus kəyəfə nde abanka ɳəroŋ-ε, ɳancdi fə yeri mənə ɳalip kəsumpər saliye, ɳanacəmə sə məyə mokur məlarəm darəŋ, pəmə teyakəs ta məmbəl, məndə, kə yəbere domun†.

⁵ aFarisi kə atəksə sariye s'aSuyif ɳayif Yesu: «Ta ake tə acəpsə am ɳandinə yeri waca waŋjan weyik-yik, ta ɳasəkəsnə saliye, ɳacəmə təyə tokur ta atem darəŋ-ε?»

⁶ Kə Yesu oluku ɳa: «Esayı ənaloku belbel tetonu cəsayibə, nəna abanjenə kəlomp, pəmə təkə ancic ti mə: 〈Afum akaŋə dəcusu gbəcərəm ɳəŋleləs im, mba bəkəc yaŋjan yəmbəl'em pəroŋ.〉

⁷ Kəsali nkə ɳanctolan'em ɳaclonj'em mə kəyə fə dəkəcəmə, bawo mosom mme ɳantəksə mə, afum ɳapər mi, bafə Kanu.»

⁸ Nəsak mosom ma Kanu, nəcəmə məyə mokur ma afum darəŋ.»

⁹ K'oloku ɳa: «Pəfəfərənə nu kəfən tosom ta Kanu, nəccəmə məyə mokur monu darəŋ.

¹⁰ Bawo Musa ənaloku: 〈Məleləs wisi kə wiri,〉 k'oloku sə: 〈Nwə oŋlok-lokər kas kə pəyənə fə ti kərə pələc mə, padif wəkayi.〉

¹¹ Mba nəna nəŋjoku: 〈Kə fum oluku kas kə pəyənə fə ti kərə-ε, paka pəkə pəmarna isəŋ əm kəmar kam mə, isəŋ pi Kanu,〉

¹² ti disrə nəna nəwose a ta pəyənə sə kas kə kərə tələm o tələm.

¹³ Nənimə tatəkə toluku ta Kanu məyə mokur mme nənctəksə mə. Nəŋyə mes mələc məlarəm mme mowureñə maməkə mə.»

Məyə mme məŋsəŋə fum kətəsək mə

¹⁴ Kə Yesu ewe sə kənay ka afum, k'oloku ɳa: «Nəcəŋkəl im belbel, nəcərə sə!

¹⁵ Daka o daka deyi fə todoru ta fum ndə dəmbərə kə disrə dəŋsəŋə kə kətəsək mə. Mba ntə toŋwur dəfum mə təŋsəŋə kə kətəsək.

¹⁶ Nəcəŋkəl belbel, kə təyənə nəyə ləŋəs nəcne-ε.»

¹⁷ Ntə Yesu olukus dəker mə, pəbələ kənay ka afum, kə acəpsə ən ɳayif kə teta totubçənə tatəkə.

¹⁸ K'eyif ɳa: «Nəna sə, nəsərəyi kətəcərə disrə ba? Nəncərə fə a daka o daka ndə dəŋyəfə todoru dəberə dəfum mə, dəfəsəŋə kə kətəsək?

† **7:4** Yecicəs yokur yələma yedenəŋər «kə səcəm», kə pəyənə fə ti-ε, «kə kəfənc.» **7:7**
Esayı 29.13 **7:10** Kəwur 20.12, Sariye 5.16 **7:10** Kəwur 21.17, ALewy 20.9

19 Bawo daka dadəkə dəfəberə kə dəbəkəc, mba dəkor dəmberə kə, kə telip-ə pəwurə di dəkofi.» Ti disrə, Yesu ənasəksə alaŋ ən yeri fəp.

20 K'oloku sə: «Nte toŋwur dəfum mə, təŋsəŋə kə kətəsək.

21 Bawo dəbəkəc məcəm-cəmne məlec moŋwur: Dowon, deke, kədif ka fum,

22 kəsumpər dalakə, dəccələk, məcəm-cəmne ma kəyə mes məlec, cəmpənpən, dəyamayama, kəraca, kələməs ka Mariki, kədot banca kəlec dotoŋkulu disrə.

23 Mes məlec maməkə fəp dəfum moŋwur, məcsəŋə kə kətəsək.»

Wəran wəcikəra əlaŋ Yesu

24 Kə Yesu eyəfə dəndo k'əŋkə atəf əja Tir. K'əŋkə pəberə kələ kələma. Ənafəŋ fe nwə o nwə pəcərə ti, mba ənatam fe kəyi kəgbəpnə disrə.

25 Wəran wələma nwə əŋjək əŋleç əŋnatəŋkələ wan kən wəran mə, ənane gbəncana babəkə pacloku tetən, kə wəran nwə ender pətəmpənə Yesu wəcək dəntəf.

26 Wəran wəkakə wəKresi ənayi, pakom kə Siriya Fenisiya. K'ontola Yesu a pəbeləs əŋjək əŋleç nŋe əneyi wan kən mə.

27 Kə Yesu oluku: «Məkar kərəsna awut əŋəmbərə, bawo pəntesə fe kələkər awut kəcom mələmə ki cen.»

28 Mba kə wəran nwə olukse Yesu: «Mariki, mecen aməsa dəntəf menyi mecdi yeri yəlpəs ya awut.»

29 Kə Yesu oluku wəran nwə: «Teta toloku tam, məkə, əŋjək əŋleç əŋowur wan kam wəran.»

30 Nte wəran nwə əmbərə ndərən mə, k'əmbəp wan nwə pəfəntərə dəkəfənc. Əŋjək əŋleç əŋowur kə.

Yesu əntaməs wərkun nwə ənatə kəcne ta oŋlok-loku sə mə

31 Kə Yesu eyəfə atəf əja Tir, k'oluksərnə ta Sidoŋ kəca ka kəba ka Kalile, k'əncəli atəf əja Sədare Wəco.

32 K'əŋkərə kə wətəne nwə ənctarpənə kəlok-loku mə, k'aleşənə kə kədeňər kə kəca.

33 Kə Yesu eŋkekərə wətəne kakə kəsək pəbələ kənay ka afum, k'əmbər kə telər dələŋəs, k'oyuk lin k'oşoptə kə yi telər dətemer.

34 K'eyekti fər darenc teta kətola Kanu, k'əmpənə kifir pəpəŋ, k'əncəp kusu kəňan: «Effata!», ti təyənə «Məgbite!»

35 Gbəncana babəkə, kə ləŋəs yən yəngbitə, kə temer pən pesikələ. K'olok-loku pəcəməpi cəleŋ.

36 Kə Yesu oluku əja kətəloku ti ali fum, mba təkə Yesu əncəməne əja ti mə, itə əŋancələk ti.

37 Cusu cənawos afum pəpəŋ, əŋacloku: «Mes mmə əŋyə mə fəp mentesə! Əŋsəŋə atəne kəne, pəsəŋə atəlok-loku kəlok-loku!»

8

Yesu əsənje afum wul maŋkələ kənəmbərə

¹ Mata maməkə, nte kənay ka afum kələma sə kənatəyo yeri yedi mə, k'ewe acəpsə ən darən, k'oloku ɳa:

² «Nənəfər deyi'm teta kənay ka afum kaŋke. Mata maas ɳayı kə ina, ɳayı fe sə paka o paka pedi.

³ K'işənje ɳa kəlukus nde ndaranjan ta ɳandi peri-ε, iñnesə ta dis dəkələl ɳa dəpə, bawo aləma pəbələ pə ɳayefə.»

⁴ Kə acəpsə ən darən ɳayif kə: «Awa, deke antam kəsətə cəcom nce andenembərəsə ɳa, nnə kəfə kəyer-yer kaŋke mə?»

⁵ Kə Yesu eyif ɳa: «Cəcom cəke cə nəyə-ε?» Kə ɳaloku kə: «Cəcom camət-mərən.»

⁶ Awa, k'oloku kənay a ɳandə dəntəf. Nte elək cəcom nce camət-mərən mə, k'eyif Kanu barka, k'entep-tepi ci, k'eyefə kəsənjas ci acəpsə ən darən nte təŋsənje ɳayerəs ci kənay k'afum mə.

⁷ Molop mələma mənayi sə. Nte elip kəyif Kanu barka teta mi mə, k'oloku a payer sə maməkə.

⁸ Kə kənay ka afum kəndi kə kənəmbərə, k'asətə cəfala camət-mərən cəlare cəcom cəlpəs.

⁹ Kənay ka afum kaŋkə kənabəp afum wul maŋkələ (4.000), nte telip mə, kə Yesu elembərnə ɳa.

¹⁰ Gbəncana babəkə k'embərə debil kə acəpsə ən darən, kə ɳaŋkə sədare sa Dalmanuta.

aFarisi ɳawer Yesu təgbəkərə təwəy-wəy

¹¹ Kə aFarisi ɳander, kə ɳancop kəgbəkələnə kə Yesu, nte ɳafan kəsumpər kə dəmoloku mə, kə ɳawer kə təgbəkərə təwəy-wəy tələma nte tementər a Kanu kəsom kə mə.

¹² Kə Yesu ontərə kifir pəpəŋ, k'eyif: «Ta ake tə dətemp dandə denjwene təgbəkərə təwəy-wəy nte tementər a Kanu kəsom im mə-ε? Kance icloku nu: Afəmentər dətemp dandə təgbəkərə nte o nte.»

¹³ Nte elip kəlok-lokər ɳa mə, kə Yesu əsak ɳa, k'embərə sə debil kəkə ka mokuru.

Lebin da aFarisi kə da Herodu

¹⁴ Acəpsə a Yesu darən ɳanapələrnə kəlek cəcom. Kəcom kin gboŋ kə ɳanayo dəndo debil.

¹⁵ Kə Yesu oluku ɳa tosom nte: «Nəməpi fər, nəkəmbərnə lebin da aFarisi kə da Herodu.»

¹⁶ Kə acəpsə ɳayefə kəgbəkələnə taŋan, bawo ɳanayo fe cəcom.

¹⁷ Kə Yesu əncərə tes nte ɳancbocərənə kiti mə, k'eyif ɳa: «Ta ake tə nəmbocərənə kiti nəcloku a ɳəyə fe cəcom-ε? Nəntasətə fe mera haj ndəkal? Nəfəcərə? Nəna nəmbiyə səbomp?»

¹⁸ Nəyə fər, mba nəfənəŋk? Nəyə ləŋjəs, mba nəfəne? Nəncəm-cəmne fe,

¹⁹ ntə inatep-tepe arkun wul kəcamət (5.000) cəcom kəcamət mə, cəcom cəlpəs cəfala cəke cə nənasətə-ə?» Kə acəpsə ηaloku Yesu: «Wəco kə mərən.»

²⁰ «Ntə inatep-tepe afum wul maŋkələ (4.000) cəcom camət-mərən mə, cəfala cəke cə nənasətə cəcom cəlpəs-ə?» Kə ηaloku Yesu: «Cəfala camət-mərən.»

²¹ Kə Yesu eyif ɳa: «Həj ndəkəl nəntacərə fə ba?»

Yesu əntaməs wətənəŋk nde Betsayida

²² Yesu kə acəpsə ən ɳander Betsayida. K'əŋkərə kə wətənəŋk k'aletsenə kə, a pədeŋ kə kəca.

²³ Kə Yesu osumpər wətənəŋk wəkakə kəca k'əŋkekərə kə dare kəsək. K'oyukər kə lin dəfər, k'endenər kə waca, pəcyif kə: «Məŋnəŋk paka pələma ba?»

²⁴ Kə wətənəŋk emepi fər pəcloku: «İŋnəŋk afum, iŋnəŋk ɳa pəmə tək, mba ɳanjköt.»

²⁵ Kə Yesu əŋgbəkərə sə kədeŋ kə waca dəfər, ntə wətənəŋk nwə endegbəkərə kəməpi fər pəpəŋ mə, k'əntamnə, pəcnəŋk pəwaŋkəra.

²⁶ Kə Yesu elembərnə kə, pəkə nde ndərən, k'oloku kə: «Ta məberə dare de!»

Piyer oloku a Yesu əyənə wəyek-yək

²⁷ Kə Yesu ɳawur kə acəpsə ən darən ntende dare da Sesari sa Filip. ɳayı dəpo, k'eyəfə kəyifət acəpsə ən: «Ntə afum ɳanlokū mə, an'iyyənə-ə?»

²⁸ Kə acəpsə ɳaloku kə: «Aləma ɳaloku a Ajnabi Sanj Batis, kə aləma a Eli, kə aləma sə a sayibe sələma.»

²⁹ Kə Yesu eyif ɳa: «Pəcəməcəmənə ponu, an'iyyənə-ə?» Kə Piyer oloku: «Məna, Krist* məyənə.»

³⁰ K'entinq-tinq ɳa kətəloku tetən ali fum.

Yesu endəŋk defi dən kə kəfətə kən

³¹ Kə Yesu oncop kətəksə ɳa pəclene: «Mənə patərəs Wan ka Wərkun pəlarəm. Abeki, aloŋnə apəŋ, kə atəksə sariyə sa aSuyif ɳandewənəs kə, padif kə, mba pəfətə afi dacə kə tataka ta maas tencepər-ə.»

³² Yesu oncloku moloku mame pəsoku pes. Kə Piyer ewe Yesu kəsək, k'eyəfə kənal kə.

³³ Mba Yesu olukus, k'əŋgbətne acəpsə ən, k'əŋgbəŋ-gbəŋjər Piyer: «Məkafəl'em kumunt darən, məna Sentani! Iw'am tewe ta Sentani bawo məfəcəm-cəmənə pəmə Kanu, mba pəmə afum.»

* ^{8:29} *Krist* = «Wəsom ka Kanu» tokule tə = «Nwə Kanu kəyek-yək kəsom mə teta kəyac afum a Kanu.»

34 Kə Yesu ewe kənay ka afum kə acəpsə ən darəj, k'oloku ɳa: «Kə fum ɛfaŋ kəcəps'em darəj-ɛ, wəkayi pəsak kəcəm-cəmne teta nkənsərka, pəgbəjnə kətək kən kəpəmpəl pəcəm'em darəj.

35 Bawo nwə o nwə ɛŋsəp kəyac kəyi doru kən mə, kəndesalpər kə, mba nwə o nwə kiyi doru kən kənsalpər kə teta ina kə Kibaru Kətət mə, endeyac ki.

36 Dəkəcəmə dere də təyə fum kəsətə kən doru kərkər, kiyi kən doru kəsələr kə-ɛ?

37 Ake fum əntam kəsəŋ kəwurse ka kiyi kən doru-ɛ?

38 Nwə o nwə əlapərn'em kə moloku mem dətemp da aciya kə asumpər dalako dande dacə mə, Wan ka Wərkun sə endekəlapərnə wəkayi k'endedər nərə da Kas disre, kə məleke mecempi.»

9

1 Kə Yesu oluku acəpsə ən sə: «Icloku nu kance: Afum aləma ɳayı nnə, aŋe ɳantədefi ta ɳantanəŋk dəbə da Kanu dederənə fənəntər-ɛ.»

Kətəŋkələ ka Yesu

2 Nte mata camət-tin mencepər mə, kə Yesu əlek Piyər, Sak kə Isanj k'əŋkekərə ɳa kəsək nde dətərə teñeci, kə ɳambəkərə. Kə Yesu əŋkə pətəŋkələ fər yanjan kirinj.

3 Kə yamos yən yomot pəfer mpe fum o fum əntətam kəcəm yi yeferə pəmətatəkə mə.

4 Aŋnabi Eli kə Aŋnabi Musa ɳawurər Piyər, Sak kə Isanj, kə ɳanəŋk afum akaŋe mərəŋ ɳaclok-loku kə Yesu.

5 Kə Piyər oluku: «Wətəksə, pəntəsə su kəyi nnə. Pacəmbər ɳgbancan maas: ɳin ɳam, ɳin ɳa Aŋnabi Eli kə ɳin ɳa Aŋnabi Musa.»

6 Piyər ənacərə fe tələm o tələm ntə əŋkəloku mə, bawo kənesə kənasumpər ɳa pərəŋ.

7 Kə kəp kəŋgbəpər ɳa katəkəp, kə dim dowur kəp kaŋkə disre: «Wəkawə wan kem nwə imbətər mə əfə. Nəcəŋkəl kə!»

8 Gbəncana babəkə kə ɳaməmən kəsək, ɳanəŋk fe sə fum mənə Yesu sona.

9 Nte ɳanctor dətərə mə, kə Yesu entiŋ-tiŋ ɳa kətəloku təkə ɳanəŋk mə fum, haŋ Wan ka Wərkun pəcfətə afi dacə.

10 Kə acəpsə aŋe maas ɳaməŋkərə toloku tatəkə, ɳacyiftənə tanjan: «Cəke cə 〈kəfətə afi dacə〉 kəloku-ɛ?»

11 Kə ɳayif Yesu: «Ta ake tə atəksə sariyə s'aSuyif ɳaŋloke a mənə Aŋnabi Eli pənuŋkənə kəder kəresna-ɛ?»

12 Kə Yesu oluku ɳa: «Eli ender kəresna kədelompəs mes fəp. Ta ake t'ancice a mənə patərəs Wan ka Wərkun pəlarəm, pawənəs kə-ɛ?»

13 Mba iloku nu a Eli ender, kə afum ɳayı kə təkə ɳafaŋ mə, pəmə təkə Yecicəs Yosoku yoloku tetən mə.»

Yesu əntaməs wan nwə ɳəjək ɳəleç ɳənatoŋkulu mə

14 Ntə Yesu, Piyer, Sak kə Isaŋ ɳander ɳabəp acepsə alpəs a Yesu darəŋ mə, kə ɳanəŋk kənay ka afum alarəm kəkəl ɳa, atəksə sariyə s'aSuyif ɳacgbəkələne kə ɳa.

15 Kə kənay ka afum kəndenəŋk Yesu mə, kə cusu cəwos ɳa, kə ɳayeksärne kədəyif kə.

16 Kə Yesu eyif acepsə ən: «Ake nəyi kəgbəkələne kə ɳa-ε?»

17 Kənay ka afum disre kə fum wələma olukse Yesu moloku: «Wətəksə, wan kem iŋker'am, nwə əyə ɳəjək nəje ɳənyamse kə kəlok-loku mə.

18 Kəfo nkə o nkə əncəmə ɳebəre kə mə, difə ɳəŋgbal kə dəntəf, wan pəwure kəfoc dəkusu, pəcəŋərəne sek, pəcyenjkərəne. Ilətsəne acepsə am darəŋ ɳabeləs ɳəjək ɳəleç ɳaŋe, mba ɳantam fe.»

19 Kə Yesu eyif ɳa: «Dətemp dətəlaŋ, ake təm t'indəsəyi kə nəna-ε? Icəmə nu dəntəf haŋ təm tere-ε? Nəker'em kə.»

20 K'anjərə kə wan nwə. Ntə ɳəjək ɳəleç ɳendenəŋk Yesu mə, kə ɳeyikəc wan pəpəŋ, k'əntəmpəne dəntəf pəcbəŋkələ, pəcwurə kəfoc dəkusu.

21 Kə Yesu eyif wan nwə kas: «Kəyəfe ake təm tə tantə teŋyi kə-ε?» Kə kas oluku Yesu: «Kəyəfe pəfəte.

22 Telərəm ɳəjək ɳəleç ɳaŋe ɳəŋgbal kə dənənc, tələma dəromun ntə təŋsəŋe ɳedif kə mə. Mba kə təyəne məntam tələma-ε, məyəne su nənəfər məmar su!»

23 Kə Yesu oluku kə: «Məloku a kə məntam-ε? Antam kəyə mes fəp, kə təyəne patəmpər kəlaŋ-ε.»

24 Gbəncana babəkə kə wan kas oŋkule pəpəŋ: «İlan! Kəlaŋ kem kəmbut, mba məmar im!»

25 Ntə Yesu ənəŋk kənay ka afum kəcyekse kəder mə, k'əŋgbəŋ-gbəŋər ɳəjək ɳəleç pəcloku ɳi: «Məna ɳəjək ɳəleç ɳətəlok-loku, ɳətəne, in'oŋsom əm, məwur wan wəkawə dəris, ta məbəre kə sə!»

26 Kə ɳəjək ɳəleç ɳowur wan wəkawə dəris ɳockule-kule pəpəŋ, ɳeyikəc kə pəpəŋ. Kə wan eyi pəmə efi, kə afum alarəm ɳaloku a efi.

27 Mba kə Yesu osumpər kə kəca, k'eyekti kə, kə wan əncəmə.

28 Ntə Yesu ɳalukus dəker kə acepsə ən mə, kə ɳayefə kəyifət kə yəkyək: «Ta ake tə sənasərkə səntənatame kəbeləs ɳi-ε?»

29 Kə Yesu oluku ɳa: «Dokom da yəŋk yəleç dandə, kətola Kanu gbəcərəm kəntam kəwure yi dəfum.»

Yesu əŋgbəkəre sə kədəŋk defi dən kə kəfətə kən

30 Ntə Yesu eyefə dəndo mə, k'əncali Kalile, ənafəŋ fə a pacərə ti.

31 Ənctəksə acepsə ən pəcloku ɳa: «Dəkəber afum dəwaca Wan ka Wərkun eyi, ɳandedif kə, pəfətə afi dacə kə mata maas məncepər-ε.»

32 Mba toluku tante tənasəkər fə acəpsə ən, əjacnesə kəyifat kə.

An'ebək dəkəcəmə-ə?

33 Yesu kə acəpsə ən əjanjkə Kaparnam. Ntə əjamberə dəker mə, kə Yesu əyefə kəyifat əja: «Teta ake tə nəndenagbəkələnəne dəpo-ə?»

34 Mba acəpsə ən əjanaloku fə kə tes o tes, bawo əjanagbəkələnə dəpo, kəcərə ka nwə embek dəkəcəmə mə.

35 Ti disrə, kə Yesu ənde, k'ewe acəpsə ən aŋə wəco kə mərəŋ, k'oloku əja: «Kə fum əfən kəyənə wəcəkə-cəkə-ə, wəkayi pəyənə wədarəŋ ka fəp, pəyənə sə wəmarəs ka fəp.»

36 Kə Yesu əlek wanfət, k'ənəknə kə əja dacə, k'oloku əja:

37 «Nwə o nwə embaŋ wanfət pəmə wəkawə tewe tem mə, embaŋ sə inasərka. Nwə o nwə embaŋ im mə, bafə ina gbəcərəm embaŋ, mba embaŋ sə nwə osom im mə.»

Nwə əntəter su mə, əmbətər su

38 Kə Isan oloku kə: «Wətəksə, sənəŋ fum wələma pəchəlsə yəŋk yəlec tewe tam, kə səsəp kəmənə kə ti, bawo wəkayi əncəmə fə su darəŋ.»

39 Kə Yesu olukse moloku: «Ta nəmənə kə ti, bawo ali fum eyi fə nwə entam kəyənə tewe tem tegbəkərə təwəy-wəy pəckəlip wəkayi pəloku pəlec pem mə.

40 Ti disrə, nwə əntəce su mə, wəkayi əfan su.

41 Nwə o nwə əsəŋ nu domun təmbəl katin teta kəyənə konu aka Krist mə, kance icloku nu: Wəkayi əfədeko but kəsətə kəway kən kətət.»

Kəbejnə kəpoŋ

42 Kə Yesu embejnə əja ntə: «Mba kə fum əsəŋəe wanfət wəkin kəloŋə awut akaŋəe dacə nwə əŋgbəkər im kəlaŋ kən mə-ə, kiti ka wəkayi kəyenj kətas təkə aŋkotərənə kə tasar pəpəŋ dəkilim paləm kə dəkəba mə.

43 Kə kəca kam kəndəsəŋ'am kəciya-ə, məgbinti ki! Bawo kəbərə kiyi kam ka doru o doru məyə kəca kin kəncepər kələm kam yahanama dənənc ndə dəntənimə mə, məyə waca mərəŋ.

44 *

45 Kə təyənə kəcək kam kənsəŋ'am kəciya-ə, məgbinti ki. Kəbərə kiyi kam ka doru o doru məyə kəcək kin kəncepər kələm kam yahanama məyə wəcək mərəŋ.

46 †

47 Kə təyənə dəfər dam dəŋsəŋ'am kəciya-ə, məkakti di. Kəbərə kam akip əja dəbə da Kanu dəntəf məyə dəfər din kəncepər kələm kam yahanama məyə fər mərəŋ.

* **9:44** Yecicəs yəgbəkəre yələma yəndənərə: «Yahanama, yet nyə yəŋsəm dis mə yəfəfi, nənc ndə dəncəf dis mə dəfənimə.» † **9:46** Yecicəs yokur yələma yəndənərə: «Dəndo yet nyə yəsəm dis yəfəfi, dəndo nənc dəfənimə hanj dabada.»

48 Dəndo, «yət nyə yələsəm dis mə yəfəfi, nənc ndə dəncəf dis mə dəfənimə.»

49 Bawo nwə o nwə andekəyek-yekər kə nənc da kədusum pəmə ntə aŋyek-yekər mər dəperi mə.

50 Mər paka pətət pə. Mba kə mər mendənce-ə, ak'antam kədəktəsə sə mi-ə? Nəyi nənasərka pəmə mər, nəyinə pəforu kə akə.»

10

Yesu kətəkse kən teta kəcenənə ka anəncənə

1 Ntə Yesu eyəfe dəndo mə, k'əŋkə atəf ɳa Yude ntende mokuru ma kəŋgbəkə ka Yurdən. Kə kənay ka afum alarəm kəŋkə sə kəloŋkane kə kəsək. Kə Yesu oncop kətəkse ɳa, pəmə təkə əncyo ti mə.

2 K'aFarisi ɳander bawo ɳanafəj kəcəpə kə towul dəmoloku, kə ɳayif kə: «Sariye səwose wərkun kəce wəran kən ba?»

3 Kə Yesu oluku ɳa: «Cəke cə Musa ənasom nu-ə?»

4 Kə ɳaloku: «Ntə Musa ənaloku mə, a məcic areka ɳecenə wəran a mədewurene kə.»

5 Kə Yesu oluku ɳa: «Teta bəkəc yonu yeyeŋki tə Musa ənacice tosom tantə.»

6 Mba dəkəcop da doru kə Kanu kəsel ɳa wərkun kə wəran.

7 Ti təsənəjə ntə wərkun əŋsakə kas kə kərə, pəsekətərəne wəran kən mə,

8 afum akaŋe mərəŋ ɳakafəle ɳayənə təsem tin. Ti disre ɳayənə fe sə afum mərəŋ, mba təsem tin.

9 Ta fum pəgbəy təkə Kanu kənabəmbərəne mə!»

10 Ntə ɳalukus dəker mə, kə acəpsə ən ɳayefə kəyifət kə teta moloku maməkə.

11 Kə Yesu oluku ɳa: «Nwə ence wəran kən pəkə pənəncə wələma mə, dəkəcəmə da wəsumpər dalakə d'eyinə wəran wəkakə.»

12 Kə wəran ence wos, wərkun wələma pənəncə kə-ə, nkən sə dalakə d'eyi.»

Yesu kə awut

13 Afum ɳanckerə Yesu awut afət ntə təŋsənə pəcdeňər ɳa waca teta kətolanə ɳa pətət. Mba kə acəpsə ən ɳaŋgbəŋ-gbəŋər ɳa.

14 Ntə Yesu ənəŋk ti mə, kə pəntələ kə, k'oloku ɳa: «Nəsak awut ɳader nno iyi mə, ta nəyamsər ɳa kəder, bawo, afum aŋe ɳayi pəmə awut afət akaŋe mə, ɳa ɳayo dəbə da Kanu.

15 Kance icloku nu: Nwə o nwə əntəfaynə dəbə da Kanu pəmə wanfət mə, əfədekəberə di disre.»

16 Kə Yesu əlek awut k'əntəmpər, k'eyəfe kətolanə ɳa pətət, pəcdeň ɳa waca dəsəbomp.

Yesu kɔ wərkun wəka daka

17 Nt̄e Yesu osumpər dəpɔ kékɔ mɔ, kɔ fum wələma eyekse k'ende pəcəpə kɔ suwu pəcyif kɔ: «Wətəksə wətət, cəke cə pəmar im kəyɔ, nt̄e təŋsəŋe isətɔ kiyi wəyej ka doru o doru mɔ-ε?»

18 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Ta ake tə məwen'em <Wətət>-ε? Ali fum ɔyəne fe wətət, mənə Kanu sona gboj.

19 Məncəre mosom ma Kanu: «Ta mədif fum, ta məsumpər dalakɔ, ta məkiyε, ta məbanjε fum sede sa yem, ta mədir fum, məleləs wisi kɔ wiri.»

20 Kɔ fum nwɛ oluku Yesu: «Wətəksə, ileləs maməkɔ fəp kəyefə isərfətε.»

21 Kɔ Yesu əməmən kɔ, kɔ tetən təmbət kɔ. Kɔ Yesu oluku kɔ: «Tes tin gboj tobut əm: Mékɔ məcaməs daka ndə məyɔ mɔ fəp, məsəŋ pəsam papɔkɔ atɔyɔ daka. Kɔ məyɔ ti-ε məndekəsətɔ daka dəlarəm nde dəKəm. Kɔ məlip-ε, məder məcəps'em darən.»

22 Kɔ dis dəndənce fum nwɛ kane toluku ta Yesu, k'owur pəməncnε, bawo ənayɔ daka dəlarəm.

23 Kɔ Yesu əməmən acəpsə ən k'oluku ɳja: «Pəncuca aka daka kəberε ka akip ɳja dəbe da Kanu dəntəf!»

24 Kɔ pənciyane acəpsə ən teta moloku maməkɔ. Mba kɔ Yesu əŋgbəkərε sɔ: «Awut em, pəncuca kəberε akip ɳja dəbe da Kanu dəntəf!

25 Pəfəfərenε yɔkəmε kəberε abi ɳja təsembe pətas wəka daka kəberε ka akip ɳja dəbe da Kanu dəntəf.»

26 Kɔ toluku tatəkɔ tenaŋkanε kəwosəs acəpsə ən cusu, kɔ ɳayiftene: «Awa an'entam oŋ kəfis-ε?»

27 Kɔ Yesu əməmən ɳja, k'oluku: «Afum ɳafətam ti, mba Kanu kəntam ti, bawo Kanu kəntam mes fəp.»

28 Kɔ Piyer εyεfε kəluku kɔ: «Səna səsak ca fəp nt̄e təŋsəŋe səncəm'am darən mɔ.»

29 Kɔ Yesu oluku kɔ: «Kance icluku nu: Fum eyi fe nwɛ esakε teta ina kɔ Kibaru Kétot: Kələ, awənc, akirε, kərε, kas, awut kɔ pəyəne fe ti antəf-ε,

30 Wəkayi əŋsətə təm tante ayi mɔ tasar tin ta yayɔkɔ məsak mɔ fəp, kəyefε wəlɔ, awənc, akirε, cərε, awut kɔ nt̄f kətərəs disrε, pəsətə sɔ kiyi wəyej ka doru o doru təm tekirin.

31 Akirin alarəm ɳandekəyəne adarən, kɔ adarən ɳayəne akirin.

Yesu əndəŋk sɔ tamaas defi dən kɔ kəfətε kən

32 Dəpɔ ɳanayi kəpε ka Yerusalem, kɔ Yesu eyi ɳja kiriŋ, bəkəc yənaləcε-łεcε acəpsə ən, afum akɔ ɳanacəmε ɳja darən mɔ, ɳanəsε. Kɔ Yesu elek sɔ Asom ən aŋe wəco kɔ mərən, k'εyefε kələmər ɳja təkɔ tendesətɔ kɔ mɔ.

³³ K'oloku ɳa: «Nəcəŋkəl im, Yerusaləm ayi kəpə, andekəlek Wan ka Wərkun paber kə aloŋne apəŋ kə atəksə sariyə s'aSuyif dəwaca. Kə ɳanderər kə sariyə sa defi, ɳaber kə sə atəyəne aSuyif dəwaca,

³⁴ akakə ɳafani kə, ɳayuksər kə lin, ɳasutə kə tərəŋkən, ɳadif kə. Kə mata maas mencepər-ε, pəfətə afi dacə.»

Teyifta Sak kə Isaŋ

³⁵ Kə awut a Sebede aŋe mərəŋ Sak kə Isaŋ ɳander ɳaloku Yesu: «Wətəksə, səfaŋ məyəne su ntə səndetol'am mə.»

³⁶ Kə Yesu eyif ɳa: «Cəke cə nəfanj a iyəne nu-ε?»

³⁷ Kə ɳalukse Yesu: «Məwose su wəkin kənd'am kəca kətət kə wəkə kəca kam kəmeriya nde nərə da debeki dam.»

³⁸ Kə Yesu oluku ɳa: «Nəncəre fe ntə nəyi kətola mə. Nəntam kəwose kətərəs pəmə nkə ina indesətə mə ba? Nəntam kəcəmə pucuy fər kiriŋ mpə pender kəbəp im mə ba?»

³⁹ Kə ɳaloku: «Səntam ti.» Kə Yesu oluku ɳa: «Awa, nəna sə nəndesətə kətərəs nkə indesətə mə, nəsətə sə pucuy pəpəŋ mpə pendebəp im mə.»

⁴⁰ Mba ntə təyəne kənd'em kəca kətət kə kəca kəmeriya mə, bafə in'əŋsəŋ ki. Afum akə aməŋkə mofo mendə maməkə mə, ɳa ɳayo mi.»

⁴¹ Kə pəntəle acəpsə ɔn aŋe wəco nnə Sak kə Isaŋ ɳayı mə.

⁴² Kə Yesu ewe ɳa, k'oloku: «Nəncəre a akə ancəre kətəmpər dəbə nde təf yələma mə, ɳantasərnə afum aŋan, səkət sə akirinj a təf yayəkə ɳaŋkötəne kətam afum aŋan kəronj.»

⁴³ Mba tatəkə teyi fe nnə nəna nəyi mə, ntə təyəne mə, nwə eŋfaŋ kəbək dəkəcəmə nu dacə mə, pəmar wəkayi pəyəne wəbəcə konu,

⁴⁴ nwə o nwə eŋfaŋ kəyəne wəkirinj nu dacə mə, pəmar pəyəne wəcar ka fəp.

⁴⁵ Wan ka Wərkun ender fe padəbəcə kə, mba ender kədəbəcə afum pəsəŋ sə kiyi kən wəyeŋ pəwurus kənay ka afum.»

Yesu əntaməs wətənəŋk

⁴⁶ Kə ɳander Yeriko. Ntə Yesu əncəfə Yeriko ɳasol kə acəpsə ɔn darəŋ kə kənay ka afum alarəm mə, kə wətola wətənəŋk wələma, Bartime wan ka Time pəndə dəpə kəsək.

⁴⁷ Kə Bartime ene a Yesu wəka Nasaret əfə, k'eyefə kəkulə-kule: «Wan ka Dawuda, Yesu, məyən'em nənəfər!»

⁴⁸ K'afum alarəm ɳaŋgbəŋ-gbəŋjər kə a pəcaŋk, mba pəcnəŋkənə kəkulə-kule: «Wan ka Dawuda, məyən'em nənəfər!»

⁴⁹ Kə Yesu əncəmə k'oloku: «Nəwe kə.» Kə ɳawe wətənəŋk ɳacloku kə: «Məbəknə, məyəfə, əw'am.»

50 Kā wātōnāj̄k ɛlām duma dēkārōj̄, k'oyoknē kāyefē, k'āj̄kā nde Yesu eyi mō.

51 Kā Yesu eyif kō: «Cāke cō mēfāj̄ a iyān'am-ε?» Kā wātōnāj̄k oluku: «Wātēksē, iluksérne sō kānāj̄k!»

52 Kā Yesu oluku kō: «Mēkō, kālāj̄ kam kāntamās əm.» Gbāncana babākō, k'oluksérne sō kānāj̄k, k'encāmē Yesu darāj̄.

11

Yesu ɛmb̄er̄e Yerusalēm

1 Ntē Yesu kō acēpsē ɔn darāj̄ ŋalātārnē Yerusalēm mō, pāsōrōyi kāca ka Betfase kō Betani ntende tōrō ta Tōk ya Olif kāsāk, k'osom acēpsē ɔn darāj̄ mērāj̄,

2 pēcloku ŋa: «Nēkā nde dare dande nāntefārnē mō, kō nāndena kācbērē di-ε, nāŋkābēp di sāfale sāfet nse fum o fum ēntatāndē kāresna kārōj̄ mō. Nēsikāli si, nākēr'em.

3 Kā tōyānē fum pāyif nu: ‹Ta ake tō nāŋyānē ti-ε?› Nēluku kō: ‹Bawo Mariki ɛfāj̄ si. K'elip-ε, əŋkō ndēkāl lukse si nnō.›»

4 K'acēpsē a Yesu darāj̄ aŋe ŋāŋkō, kō ŋambēp sāfale sāfet nse pakot si dabāŋka kumba kāsāk dōpō, kō ŋasikāli si.

5 Afum alōma aŋe ŋāŋayi dānda mō ŋayif ŋa: «Cāke cō nāyi kāyā-ε? Ta ake tō nāŋsikālē sāfale sāsākā-ε?»

6 Kā ŋaloku tōkā Yesu ɛnaloku ŋa mō, k'akakō ŋawose ŋa kāsikāli si.

7 Kā ŋāŋkenē Yesu sāfale nse, kō ŋadeŋsēr si suma sāŋjan sakārōj̄, kō Yesu ɛndē si kārōj̄.

8 K'afum alārām ŋamper-pere kō suma sāŋjan sakārōj̄ dōpō, kō alōma ŋambōce kō bat dōpō nyē ŋāŋacēp dēkulūm mō.

9 Afum akō ŋāŋcāt kō tekirinj̄, kō akō ŋāŋacāmē kō darāj̄ mō ŋackule-kule:

«Hosana!* Kanu kāpōcē pātōt nwē enderēnē tewe ta Mariki mō!

10 Kanu kāpōcē pātōt dēbē da kas kosu Dawuda ndē deyi kāder mō!

Hosana pālel peyi Kanu nkē kāyi dēKōm mō!»

11 K'emb̄er̄e Yerusalēm nde kēlō kārōj̄ ka Kanu. Ntē elip kāmāmān cāsāk cōn mō, kō pibi pender, Yesu kō acēpsē ɔn wāco kō mērāj̄ ŋāŋwur kō ŋāŋkō Betani.

Yesu ontolānē kātōk pālēc

12 Dōckāsāk ntē ŋacwur Betani mō, dor dēnayō Yesu.

13 K'ēnāj̄k pābōlē kātōk ka yokom ya fik kākumpṭār bōpār, k'āj̄kā kāmāmān kō pāyānē a əŋsātār ki pedi-ε, mba ntē ɛmbēp ki mō, ɛnanāj̄k fe pokom o pokom mēnē bōpār, bawo bafō tēm tokom ta fik tēnayi.

* 11:9 Hosana = tolou ta kusu ka Arame tō, it'oloku «O Mariki, māyac su!» 11:9
Yabura 118.25-26

14 Kə Yesu oluku kətək: «Ta fum o fum pədi sə yokom ya məna!» Kə acəpsə ən darən əjane ti.

Yesu nde kələ kəpənə ka Kanu

15 Kə əjənkə Yerusaləm. Ntə Yesu əmbərə kələ kəpənə ka Kanu mə, k'eyəfə kəbeləs acaməs fəp kə akə əncəwəy dəndo kələ kəpənə mə. K'əngəbaləs mesa ya asəkpər pəsam kə səcəm sa acaməs ntantoriya,

16 Ənawose fə nwə o nwə kəsare-sare ca pəcepərenə dəndo kələ kəpənə disre.

17 Kə Yesu əntəkse əja pəcloku: «Bafə Kanu kəloku dəYecicəs: «Andewe kələ kem dəkətola Kanu da afum a təf ya doru fəp.» Mba nəna nəŋkafəli ki təgbəkənə ta calbante.»

18 Alojnə apən kə atəkse sariye s'aSuyif əjane kə dim, kə əntən təkə əntəm kədif kə mə. Əncənəsə kə, bawo cusu cənawos afum fəp teta metəkse mən.

19 Ntə dəfəy dəmbəp mə, Yesu kə acəpsə ən darən əjawur dare.

Yesu kə kətək kəwosərenə

20 Bətbət, ntə əjai kəcepər mə, kə acəpsə ən darən ənənək kətək ka fik kəwosərenə haŋ ntəntəl.

21 Kə Piyer əncəm-cəmne təkə tənacepər mə, k'oloku Yesu: «Wətəkse, məməmən kətək ka fik nkə mənatolanə pəlec mə, kəwosərenə.»

22 Kə Yesu oluku əja: «Nəgbəkər kəlaŋ konu Kanu.

23 Kance icloku nu: Nwə oŋloku tərə tantə: «Məyəfə nnə məkə mələmənə dəkəba,» kə məntənesər-nesər dəbəkəc, mba məlaŋ a təkə məloku mə tenji-ε, anjən'am ti.

24 It'əsənə ntə iloku nu: Ntə o ntə tə nəloku kətola Kanu disre mə, nəlaŋ a nəŋsətə ti, anjənə nu ti.

25 Kə təyənə nəndetola, pəyənə nəməŋkə fum metəle-ε, nəŋənənə kə, ntə təyənə Kas konu nkə kəyi nde dəKəm mə, kəŋənənə sə nəna pəlec ponu.

26 [†]

Deke dəbə da Yesu dəŋyəfə-ε?

27 Kə Yesu əlukus Yerusaləm kə acəpsə ən, ntə ənənəkət nde kələ kəpənə ka Kanu mə, alojnə apən, atəkse sariye s'aSuyif kə abeki a dətəf ənənəkət Yesu

28 kədəyif kə: «Kətam kəre kə məŋyənə məmə-ε? An'əsənə əm kətam nkə məŋyənə mes məmə mə-ε?»

29 Kə Yesu oluku əja: «Teyif tin gboŋ t'indeyif nu, nəluks'em ti, ina sə iloku nu kətam nkə inyənə məmə mə.»

11:17 Esayı 56.7 **11:17** Yeremy 7.11 † **11:26** Yecicəs yokur yələma yəndənər moloku məmə: «Mba kə nəna nəntəŋənənə akə-ε, Papa konu nwə eyi nde dəkəm mə əfəŋənənə sə nəna kəciya konu.»

³⁰ Kēgbat dēromun ka Saŋ dēkōm kāncyeſe ba, ka nda afum? Naluks' em toluku.»

³¹ Mba kā ḥayefē kēgbekelene taŋan: «Kā səlukse ndekel a dēkōm kēgbat kōn kānayefē-ε, eŋyif su: ‹Ta ake tō nənatəlanę Saŋ-ε?›

³² Kā səloku a nda afum kāncyeſe-ε, apayo! Pəyo wəywəy danda!» Nancnese kānay ka afum, bawo fəp fənacəre a Saŋ sayibé yati s'ɛnayəne.

³³ Kā ḥalukse Yesu moloku: «Səncəre fe.» Kā Yesu nkōn oluku ḥa sə: «Ina sə, ifəloku nu kātam nkē iŋyəne mame mə.»

12

Totubcəne ta abəc ḥgbəŋkələ ya wən alec

¹ Kā Yesu eyefē kəlok-lokər ḥa dətotubcəne: «Fum wələma enabəf ḥgbəŋkələ ya wən. Kā fum nwə əsəne yi saŋka haŋ k'ənoŋkər, k'ɛŋkay dəkəfəcəs da wi, k'ɛncəmbər tetek tobume. Nte elip mə, k'əsəŋ yəbəc ya abəf ḥa ḥgbəŋkələ ya wən yayəkə afum aləma, ḥatəŋne kā akakə kəcsəŋ kā kəway, kā nkōn owur k'əŋkə marənt.

² Nte təm təpim təmbəp mə, kā fum nwə osom wəcar nda abəf a ḥgbəŋkələ ya wən, kəkəbaŋ yokom ya wən yəkə pəmar pasəŋ kā kəway kōn mə.

³ Kā abəc a ḥgbəŋkələ ya wən ḥasumpər kā, kā ḥasut, kā ḥasak, k'olukus waca wəsəkər.

⁴ Kā wəka ḥgbəŋkələ nwə osom sə wəcar wələma, kā abəc a ḥgbəŋkələ ya wən aŋe ḥasut sə wəkakə domp, kā ḥalapəs kā dəmələməs.

⁵ Kā mariki mme moŋgbəkərə sə kəsom wələma, kā abəf aŋe ḥasumpər wəkakə kā ḥandif. Abəc akaŋe ḥanasut alarəm, ḥacdif alarəm.

⁶ Wan kōn nwə əmbəter mə, sona s'ɛnacəmə kā oŋ. K'osom wəlpəs wəkakə nnə ḥayi mə, pəcloku: ‹Nəŋkəleləs wəkawə, wan kem əfə!›

⁷ Kā abəc a ḥgbəŋkələ ya wən aŋe ḥalokəne: ‹Wəlek kōn ke əfə, wəkawə! Nəder, padif kā, kē kəndeyəne kosu.›

⁸ Kā ḥasumpər kā, kā ḥandif, kā ḥanjbal kəbel kōn saŋka tadarəŋ.»

⁹ Kā Yesu eyif ḥa: «Cəke cə wəka ḥgbəŋkələ endeyə-ε? Wəka ḥgbəŋkələ ender pədifət abəc akakə, pəlek abəc aləma, pəsəŋ ḥa yəbəc ya ḥgbəŋkələ yən.

¹⁰ Nənakaraŋ fe Yecicəs Yosoku yayə ba?: ‹Togbu mpe acəmbər kələ ḥanace mə, pənader pəyəne oŋ togbu pətət, pa dacə.›

¹¹ DəMariki teyefē, tes tō ntə tenciyane su dəfər mə.»»

12 Kə akirij aSuyif ɳafaj kəsumpər Yesu, mba kə ɳanesə kənay ka afum. ɳanacəre a tetaŋjan tə Yesu ənalokənə totubcənə tatəkə. Kə ɳasak Yesu, kə ɳaŋkə.

Akirij aSuyif ɳafaj kəcəpə Yesu towul

13 Kə akirij aSuyif ɳasom nnə Yesu eyi mə aFarisi kə afum a Herodu aləma, nte təŋsəŋe ɳacəpə Yesu towul, ɳasumpər kə dəmoloku mə.

14 Kə akakə ɳander ɳaloku kə: «Wətəksə, səncəre a məlomp, məfənesə kələsər tewe, məfəkiti fum tənəŋk tən, dəpə da Kanu yati də məntəksə afum dəkance. Awa, sariyə səwose su kəsəŋ Sesar* wəbə wəka təf ya Rom dut ba, ka ta səsəŋ kə di?»

15 Nte Yesu ənacəre ɳa kəyənə abanjenə kəlomp mə, k'olukse ɳa: «Ta ake tə nəŋwakəs em-ə? Nəker'em gbəlen bin ba pəsam, ider iməmən.»

16 Kə ɳaŋkəre kə gbəlen bin. K'eyif ɳa: «Alulu ɳa ana ɳa ɳaŋə kə yecicəs yayə-ə?» Kə afum aŋe ɳaloku: «Ya Sesar wəbə wəka Rom yə.»

17 Kə Yesu oluku ɳa: «Awa, nəsəŋ Sesar pəkə pəyənə pən mə, kə Kanu sə pəkə pəyənə pən mə.» Kə cusu cəwos ɳa pəpənə tetən.

Teyif ta kəfətə afi dacə

18 K'a Sadisi† aŋe ɳaloku a fum ɔfəyefə defi mə, ɳander ɳayif Yesu:

19 «Wətəksə, nte tə Musa ənacice su: <Kə fum efi ta ɔyə wan, mba pəsak wəran-ə, pəmar wənc ka wəfi pəlek wəcəbokəra wəkakə pənənce, pəsəŋ wənc wəfi yuruya.»

20 Awənc aŋa camət-mərəŋ ɳanayı. Kə wəcəkə-cəkə ənənce, k'efi ɛsak fe yuruya.

21 Kə wəka mərəŋ ənənce, nkən sə k'efi ɛsak fe yuruya. Itə pənayı wənc wəka maas,

22 ali wəkin awənc aŋa akaŋə camət-mərəŋ ənasak fe yuruya. Nte ɳalip kəfis-fis mə, kə wəran sə efi.

23 Ti disre, kə dəsək deyefə da afi dəndebəp, an'endeyə wəran-ə? Bawo afum akaŋə camət-mərəŋ ɳananənce kə!»

24 Kə Yesu oluku ɳa: «Nənəŋk it'əsəŋe nte nənciyane mə. Nəncəre fe Yecicəs Yosoku, nəncəre fe sə fənəntər fa Kanu.

25 K'afi ɳandefətə afi dacə-ə, ɳafəde ɳacnənce, ɳandeyi pəmə məleke mmə meyi Kanu kəsək mə.

26 Kəcəloku a fum endefətə afi dacə, nəŋkaraŋ fe buk ba Musa ba? Nte Kanu kənaloku Musa nde dərəntəm mə: «In'əyənə Kanu ka Abraham, Kanu ka Siyaka, Kanu ka Yakuba!»

* **12:14** Sesar tewe tə, nte anasəŋ nwə o nwə ətəmpər dəbə da təf ya Rom mə.

† **12:18** ASadisi = kəgħa ka afum aSuyif aŋe ɳancem-cemne a kəyefə defi kəyi fe, məleke meyi fe, yəŋk kə arkifin yeyi fe mə. Məməmən sə Asom 23.8 **12:26** Kəwur 3.6

27 Bafō Kanu ka afi k'øyōne, mba ka ayi wāyenj. Nēna nəsolne fe kance!»

Tosom təkə telele tetas mosom fəp mo

28 Kə wətəkse sariyε s'aSuyif wələma, nwε ənane ḥa sim ḥacgbəkələne mo, ənəŋk a Yesu ollok-lokər ḥa belbel, k'ender pacyif Yesu: «Tosom tere təbek dəkəcəmə mosom fəp dacə-e?»

29 Kə Yesu oluku kə: «Tosom tayi təyōne: «Məcəŋkəl Yisrayel! Mariki, Kanu kosu sona gboŋ s'øyōne Mariki.

30 Məbətəre Mariki Kanu kam abəkəc ḥam fəp, afəkəl ḥam fəp, meccemcemne mam kə səkət sam fəp.»

31 Təcənc ta ti təyōne: «Məbətər wənc əm pəmə təkə məmbətərne mo.» Tosom tələma teyi fe nte təmbek tetas mame mərəŋ mo.»

32 Kə wətəkse sariyε nwε oluku kə: «Tentes, Wətəkse, məloku ti kance disre: A Mariki sona sən gboŋ s'øyōne Kanu, a wələma eyi fe kə pəntəyōne nkən-e,

33 məbətər kə abəkəc ḥam fəp, kə dosoku domp dam fəp, kə səkət sam fəp, məbətər wənc əm pəmə təkə məmbətərne mo. Mosom maməkə məyə dəkəcəmə metas yəcəl nyε ancəfe Mariki mo kə yoloŋne yələma fəp.»

34 Nte Yesu ənəŋk a wətəkse sariyε wəkawε oluku təkə pəmar mo, kə Yesu oluku kə: «Məmbəle fe kəberə akip ḥa dəbe da Kanu dəntəf.» Ali fum ənabəknə fe so kəyifət kə toluku tələma.

Krist kə Dawuda

35 Yesu pəctəkse nde kələ kəpəŋ ka Kanu: «Cəke cə atəkse sariyε s'aSuyif ḥantam kəloku a Krist‡ wan ka Dawuda gbəcərəm əfə-e?

36 Amera Necempi ḥenəsənje nkən Dawuda yati kəloku nte: «Mariki Kanu oluku Mariki mem: «Məder mənd'em nnə kəca kem kətōt hanj iclip kəboc aterəne am wəcək wam dəntəf.»»

37 Nkən Dawuda yati ewe wəsom wəka Kanu «Mariki», cəke cə Mariki entam kəyōne wan ka Dawuda-e?» Kənay ka afum alarəm kənccəŋkəl Yesu pəbotu disre.

Yesu oluku kənay ka afum kəkəmbərnə ka atəkse sariyε

38 Yesu oncələk kənay ka afum dəmetəkse mən: «Nəkəmbərnə atəkse sariyε s'aSuyif, ḥambətər kəcacənə suma səpəŋ, pacyif ḥa kəyif kələl mofo mmə ambəpsənə mo,

39 pacəŋ ḥa səcəm səkirinj sa dəkətola Kanu da aSuyif, pacəŋ ḥa dəkəndə d'abə mofo medi yeri dəcəsata.

40 Nəcənsər acəbokəra daka daŋan, nəcəlsə sali nte təŋsənje pagbəkərə ḥa mo. Andekəkiti ḥa kitit kəyəŋki.»

Kəpoce ka wəcəbokəra wətəyə daka

⁴¹ Dēndo kālō kāpōj ka Kanu, Yesu pāndē pātēfārnē kānjkāra, pāgbātnē ntē kānay ka afum kāmbēr ki pāsam mō. Aka daka alarām īancber ki pāsam pelarām.

⁴² Kō wācābokāra wātāyō daka wālōma ender pāboc fārēj̄k mērāj̄ nfe fānapice dākācāmē mō.

⁴³ Kō Yesu ewe acēpsē ḥn darāj̄ k'oloku ḥja: «Kānce icloku nu: Wācābokāra wātāyō daka wākawē ompoce pātas ak̄ fāp aŋ̄ īamboc pāsam kānjkāra disre mō.

⁴⁴ Bawo, pecerne paŋan pō ak̄ fāp īamboc, mba nkōn, kātāyō kōn daka disre omboc pōkō ḥyo gbācārām pedi mō.»

13

Yesu oluku a andelāsər kālō kāpōj ka Kanu

¹ Ntē Yesu owur kālō kāpōj ka Kanu disre mō, kō wācēpsē kōn darāj̄ wākin oluku kō: «Wātāksē, māmāmān masar mēpat mātāt, māmāmān wālō wāpōj wa kālō kāpōj ka Kanu!»

² Kō Yesu oluku kō: «Māŋnāj̄k wālō wāpōj wāwē! Tasar pāfādedēnē tasar kāronj nnō, mpe antādewuŋ mō.»

Pālēc kā kātārās

³ Ntē Yesu endē nde tōrō ta Tēk ya Olif pātēfārnē kālō kāpōj ka Kanu mō, Piyēr, Sak, Isaŋ kō Andāre īayefē kāyifāt kō īabākārē:

⁴ «Mālōku su ake tēm tō tatākō tendeyi-ε? Tēgbēkārē tere tendementār kālārē ka mes māmē mālōku mō fāp-ε?»

⁵ Kō Yesu īyefē kālōku ḥja: «Nākēmbarne ta fum o fum pāsōŋē nu kāsōle!

⁶ Afum alarām īandēder īacbaŋēnē kābācē tēwe tem, īacloku nu: «In'efō, wāsom wāka Kanu!» īandetalār kānay ka afum alarām.

⁷ Kō nāndene pacloku tēta kāwan kō pāyōnē fē ti, pacfor tēta ki-ε, ta nānesē! Mēnē mes māmākō meyi, mba tāfādeyōnē kārēsna kālip ka doru de.

⁸ Bawo afum a atāf īālōma īandeyefārenē kō afum a atāf īocuru, dēbe dēyefārenē kō dēbe. Antāf kāyikcē kō dor yendeyi mofo mēlarām. Māmākō fāp mendeyi pāmā kācop ka pucuy pa dokombārē.

⁹ Nākēmbarne nānasārka ntē tentam kābāp nu mō. Andēkekārē nu dāŋkiti d'aSuyif, andesut nu dākātola Kanu da aSuyif dēlarām. Nāndelōku tēkō nāncārē tetem mō akirij a sādare sāpōj kō abē a tōf alāma fōr kiriŋ.

¹⁰ Mēnē padāŋkārē kārēsna Kibaru Kātōt afum a tōf ya doru fāp.

¹¹ K'andēkekārē nu kākāber ḥja dāwaca-ε, ta nānesē tēkō nāŋkālōku mō, mba nālōku tēkō aŋ̄kāsōj nu gbāncāna babākō mō, bawo bafō nān'endekālok-loku, mba Amera Necempī ḥja Kanu.

¹² Wənc wendekəsəŋ wənc padif. Tatəko tə kas kəndekəsəyə wan kən. Awut ɳandekəcəmə akombəra ajan dəbəkəc, ɳasəŋ ɳa padif.

¹³ Fəp fəndeter nu teta tewe tem, mba nwə endebəknə ti hanj mes maməkə melip mə, Kanu kəndeyac kə.»

Pəyikyik pələsər pəpəŋ mpə Mariki enter mə

¹⁴ «Kə nəndenəŋk pəyikyik pələsər pəpəŋ mpə Mariki enter mə, pənde nnə pəntəmar pi kəyi mə, a afum aks ɳandeyi Yude mə pəmar ɳayəkse ɳapə mərə kəronj. Pəmar wəkaraj ka buk bambə pəcərə tantə!»

¹⁵ Nwə eŋyi dabəŋka mə, ta pəbərə kələ kən disrə kəkəlek paka.

¹⁶ Nwə eŋyi dale mə, ta pəlukus nde ndərən kəkəlek duma dən.

¹⁷ Pucuy pere pə tendeyənə abəkəs, kə aŋe ɳande ɳacmesər dəsək dadəkə mə!

¹⁸ Nətola Kanu ta pucuy papəkə peder dərəŋ.

¹⁹ Bawo mataka maməkə məŋyənə mataka ma kətərəs, nkə kəntəyə kəwurənə kəyəfə ntə Kanu kəlompəs doru mə hanj ndəkəl, fum o fum afəsətərəs pəmə tatəkə.

²⁰ Mba Mariki Kanu pənatəbelər mataka maməkə-ε, k'ali fum əfədekkəfis. Mba ənabelər mataka maməkə teta aŋe ənayək-yək mə.

²¹ Kə fum wələma oluku nu: «Məməmən: Krist eyi nnə,» «Məməmən: Eyi nde, ta nəlaŋ wəkayi.

²² Bawo abaŋenə kəyənə Krist kə sayibə sa yem ɳandewur doru. Nade ɳacyo məgbəkərə kə mes məwəy-wəy ntə təŋsəŋə, kə təyənə ɳactam-ε, ɳatalər aks Kanu kənayək-yək mə.

²³ Nəkəmbərnə belbel, iloku nu mes mame ta mentabəp-ε!»

Kəder ka Wan ka Wərkun

²⁴ «Mba mataka maməkə, kə pucuy papəkə pencepər-ε, pəndeyə gərəp, ɳof ɳofədesəmar,

²⁵ cəs cəndetəmpənə kəyəfə dəkəm, fənəntər fa kəm fəndeyikcə.

²⁶ Awa, andenəŋk Wan ka Wərkun pəcder dəkəp kə fənəntər fəlarəm kə nərə da debeki dən.

²⁷ Endesom məleke ən dəməmpəmpə ma doru fəp kəloŋka ka aŋe ənayək-yək mə dəmonjubut maŋkələ ma dəKəm kə antəf.»

Kətəkse nkə kətək ka fik kəsəŋ mə

²⁸ «Nətəkəs totubcənə ntə kətək ka fik kəmentər mə: Kə wara wa ki wəcaŋk wəlenk-ε, nəcərə a kətən kələtərnə.

²⁹ Nəna sə, kə nəndenəŋk mes maməkə mecder-ε, nəcərə a Wan ka Wərkun ələtərnə yati.

30 Kance icloku nu: Dətemp dandə dəfəcepər ta mes mamə fəp meyi-ε.

31 Kəm kə antəf yendesələ, mba moloku mem məfədesələ.»

Fum o fum əfəcərə təm ntə Mariki endededer mə

32 «Ntə təyənə ta dəsək, kə pəyənə fe ti, ta təm ntə doru dendelip mə, fum o fum əncərə fe ti, ali məlekə mme meyi dəkəm mə fəp, ali wan, mənə Papa sona gboj əcərə ti.

33 Nəkəmbərnə, ta nədənəs, bawo nəncərə fe təm ntə tendeyi mə.

34 Pəndeyi pəmə ntə wərkun endekə marənt, pəsak kələ kən, pəsən acar ən nwə o nwə yəbəc yən, pəsom wəbum kəkəmbərnə kumba.

35 Nəna sə nəkəmbərnə, bawo nəncərə fe təm ntə wəka kələ endededer mə: Təntam kəyənə dəfana, cəkçəkana, dəsəkana kə pəyənə fe ti-ε bətbətana.

36 Ta pəder pəbəp nu nəcdirə.

37 Tante inloku nu mə, inloku ti fəp, nəkəmbərnə!»

14

Abə ənsekə Yesu təŋkəndəm

1 Cəsata ca Kəcepər ka Məlekə medif kə ka Cəcom cətənəŋkəl lebin pəmar cəyi kə mata mərən mencepar-ε. Alojnə apəj kə atəkse sariyə s'aSuyif ənancən kəsumpər Yesu cəpənpən disre, ənadi kə.

2 Bawo ənancloku a ta pasumpər kə dəsək da kəsata, ta tedesənə pəyamayama pedeyi afum dacə.

Wəran osop Yesu labundə dəromp

3 Ntə Yesu ənayı Betani mə, ndena Simən wəcunə sen, kə wəran wələma əmbərə tətənənə ənacı yeri. Wəran nwə pətəmpər təkəbə pa alabatər* pəlare labundə da nar təp, labundə deyenki kəway. K'osuncu təkəbə mpe, k'olənsər labundə ndə fəp Yesu dəromp.

4 Kə pəntəle afum aləma, kə ənayifnə: «Ta ake tə ələsərə-ləsərə labundə dandə-ε?

5 Anatam di kəcaməs hanj pəsam gbələn masar maas, pasən pi atəyə daka.» Kə pəntəle ənə nənə wəran nwə eyi mə.

6 Mba kə Yesu oloku: «Nəce kə! Ta ake tə nəcəmənə kə darən-ε? Təyə tətət t'əyə nənə ina iyi mə.

7 Atəyə daka, ənayı nu dacə təm fəp, nəntam kəyənə ənə pətət təm ntə o ntə nəñfañ mə. Mba ina, nəfədey'em təm fəp.

8 Əyə təkə əntəm mə. Onuñkənə kəsop im labundə kəlompəs ka kəbel kem a pacwup ki.

* **14:3** *Təkəbə pa alabatər* = Təkəbə mpe anclompəs tasar pefer pəpat. Aşwe tasar pətət mpe «alabatər».

⁹ Kance icloku nu: Nnō o nnō andedəŋk Kibaru Kātōt doru dandē kōrkōr mō, aŋloku sō tōyō tōtōt ta wəran wəkawē kācēm-cēməs ka doru.»

Yudas ɛfəŋ kəsəŋ Yesu abə a aloŋne

¹⁰ Yudas wəka dare da Keriyot, nwé ɛnayi acēpsə a Yesu darəŋ aŋe wəco kō mērəŋ dacō mō, ɔŋkō pəbəp abə a aloŋne, nté tōŋsəŋe pəbər Yesu ḥja dəwaca mō.

¹¹ Nté aloŋne ɻancəŋkəl moloku mōn mō, kō pəmbət ḥja, kō ɻaloku kəsəŋ kō pəsam. Yudas pəcten tōyō nté endekəber Yesu ḥja dəwaca mō.

Yesu eyi kədi yeri ya Pak kō acēpsə ɔn darəŋ

¹² Dəsək dəcəkō-cəkō da kəsata ka Cəcom cətənəŋkəl lebin, dəsək ndé ancloŋne ɻkesiya ya Kəcepər ka Məleke medif mō, kō acēpsə a Yesu darəŋ ɻayif kō: «Deke məfaŋ səkəlomps'am yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Məleke medif-ə?»

¹³ Kō Yesu osom acēpsə ɔn darəŋ mērəŋ, k'oloku ḥja: «Nəkō dare, nəŋkənəŋk wərkun pəsarə apampe ḥja domun pəder, kədefayne nu. Nəcəmə kō darəŋ,

¹⁴ nde ɔŋkəberə mō, ɻaloku wəka kəlō: «Wətəksə oluku: Deke dəkəlō deyi ndé indedi yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Məleke medif kō acēpsə em darəŋ-ə?»

¹⁵ Endekəmentər nu dəkəlō dəpəŋ kəlō darenc, palompəs di belbel ca fəp yeyi di. Dəndo nəŋkəlompsə su yeri ya kəsata kaŋkō.»

¹⁶ Kō acēpsə ɔn darəŋ ɻajkō, kō ɻambərē dare, kō ɻambəp ca fəp pəmə tōkō ɛnaloku ḥja ti mō. Kō ɻalompəs yeri ya kəsata kaŋkō.

¹⁷ Kō dəfəy dəmbəp, k'ender kō acēpsə ɔn wəco kō mērəŋ.

¹⁸ Təm nté ɻanandē dəməsa ɻacdi yeri mō, kō Yesu oluku: «Kance icloku nu: Wəkin nu dacō, nwé eyi kədi yeri kō ina mō, endebər im aterənə em dəwaca.»

¹⁹ Kəmənčnē disrē kō ɻayefə kəyifət kō: «In'ɔfə ba?»

²⁰ Kō Yesu oluku ḥja: «Wəkin nəna akaŋe wəco kō mērəŋ dacō, nwé səmber waca dap din disrē kədi yeri mō.

²¹ Wan ka Wərkun endefi, pəmə tōkō ancic ti mō. Mba pəlec pere peyi wərkun wəkawē endebər Wan ka Wərkun aterənə ɔn dəwaca mō! Kənatəkom ka wərkun wəkawē kənatam kətesə kə!»

Mariki kəpaŋne kən yeri, kəpus kō acēpsə ɔn

²² Nté ɻancdi yeri mō, kō Yesu ɛlek kəcom, k'eyif Kanu barka, k'entepi ki k'ɔsəŋəs ḥja pəcloku: «Nəbaŋ, dis dem də.»

²³ K'elek sō təmbəl ta wən, nté elip kəyif Kanu barka mō, k'ɔsəŋəs ḥja kō ɻamuŋ fəp faŋan.

²⁴ K'oloku ḥja: «Mecir mem mō, mmə aloŋ teta kəcaŋəs danapa da Kanu kō kənay ka afum mō.

25 Kance icloku nu: Ifəsəmən wən haŋ dəsək nde indegbəkərə sə kəmun wi, nde dəbə da Kanu mə.»

26 Nte ɳalip kəlenjəs meleŋ mokor-kore Kanu mə, kə ɳawurne ntende kəca ka tərə ta Tək ya Olif.

Yesu oloku a Piyer endece kəcəre kən

27 Kə Yesu oloku ɳa: «Nəna akanjə fəp nəndelukus im darəŋ, bawo Yecicəs Yosoku yoloku: «Indesut wəkək, ɳkesiya yəsəməsər.»

28 Mba k'indəfətə afi dacə-ε, indekəkar nu Kalile.»

29 Kə Piyer oloku kə: «Ali fəp fəlukus əm darəŋ, ina ifəlukus əm darəŋ.»

30 Kə Yesu oloku kə: «Kance iclok'əm: Pibi pampə yati, məndegbəkəl kəmaas a məncərə f'em a kicipi kəccam tamərəň.»

31 Mba Piyer pəcgbəkəl ti pəpəŋ: «Ali səcfi kə məna, ifəgəbekəl a incər'am.» Acəpsə a Yesu darəŋ akə fəp toluku tin tayi tə ɳancloku.

Yesu əsali Ketsemane

32 Kə ɳambəp kəfo nkə aŋwe Ketsemane mə, k'oloku acəpsə ən darəŋ: «Nənde nnə təm nte iŋkətola Kanu mə.»

33 K'elək Piyer, Sak kə Isaŋ. Kə kənesə kəpəŋ kəncop kəsumpər Yesu kə abəkəc ɳeləcə-lecə kə.

34 K'oloku ɳa: «Abəkəc ɳənaŋkane kədənc'em pəmə ifi. Nəyi nnə, ta nədire!»

35 Nte Yesu əmbəlenə ɳa pəpic mə, k'embəlkər kəcəp tobu dəntəf, k'ontola nte təŋsəŋə, kə tentam kəyi-ε, təm tocuca tatəkə təbələ kə.

36 Pəcloku: «Aba, Papa, mən'etam mes fəp, məbəlen'em təmbəl pa kətərəs pampə. Ti disre, bafə təkə ifaŋ mə de, mba nte məna məfaŋ mə.»

37 Kə Yesu ender pəbəp acəpsə ən darəŋ ɳacdire. K'eyif Piyer: «Siməŋ, kədire kə məndə ba? Məntam fe kətədire ali dec din?»

38 Ta nədire, nətola Kanu nte təŋsəŋə ta nəmbərə kəwakəs disre mə. Pəmbas mera yonu kəyo pətət, mba nəyo fe səkət kəyo ti.»

39 Kə Yesu əmbələ sə, pəcgbəkərə totola Kanu tin tatəkə.

40 Kə Yesu olukus, k'ender pəbəp acəpsə ən darəŋ ɳacdəŋəs, nte fər yənaləl ɳa mə, ɳanacərə fe toluku nte ɳəŋlukə kə mə.

41 Kə Yesu əŋgbəkərə sə kəder tamaas k'əŋgbəŋ-gbəŋər ɳa: «Nəndire sə, kəhesəm kə nənde! Telip! Nəcəŋkəl: Təm təmbəp, amber Wan ka Wərkun aciya dəwaca.

42 Nəyefə, paŋkən, nwə eyi kəber im afum dəwaca mə, əltərne.»

Asədar ɳasumpər Yesu

⁴³ Yesu pəsərəlok-loku, kə Yudas nwə ənayi acəpse a Yesu aŋe wəco kə mərəŋ dacə mə, ender pəsole kənay ka afum aŋe ənanatəmpər-təmpər sakma, kə tək yosutnəne mə. Alojne apəŋ, atəksə sariyə s'aSuyif kə abeki ənasom ɳa.

⁴⁴ Yudas nwə əncber Yesu aterəne ən dəwaca mə, ənasəŋ asədar təmənce nte: «Nwə iŋkəcup mə, nkən əfə wəkakə. Nəsumpər kə, nəkekərə, nəgbəkərə kə belbel.»

⁴⁵ Gbəncana babəkə kə Yudas ender, k'ələtərnə Yesu, k'ewe kə: «Wətəksə,» k'oncup kə.

⁴⁶ Kə afum akakə əntəpsər Yesu waca, kə ənasumpər kə.

⁴⁷ Wəkin acəpse ən darəŋ dacə owurə dakma dən, k'əncəp wəcar ka wəlojne wəpəŋ aləŋəs, k'ənəgbinti ɳi.

⁴⁸ Kə Yesu oluku ɳa: «Nəwur kədesumpər im, nətəmpər-təmpər sakma kə tək yosutnəne pəmə nte iŋyənə kalbante mə.

⁴⁹ Dəsək o dəsək incyi nu dacə ictəksə nde kələ kəpəŋ ka Kanu, ta nənder ənasumpər im-ə. Mba tatəkə teŋyi nte təŋsəŋə Yecicəs Yosoku yəlare mə.»

⁵⁰ Kə asol ən fəp ənasak Yesu, kə ɳayəksə.

⁵¹ Wətemp wələma ənacəmə Yesu darəŋ, pəgbalərnə kəloto gəbəcərəm. Kə ənasumpər kə,

⁵² mba wəkakə ənasalpər ɳa, k'əsakərənə ɳa kəloto kəŋkə ənagbalərnə mə, k'eyəksə pəwur fos.

Yesu fər ya aboc kiti apəŋ

⁵³ Kə ɳajkekərə Yesu ndena wəlojne wəpəŋ. Abə a alojne fəp, abeki kə atəksə sariyə s'aSuyif ɳambəpənə.

⁵⁴ Piyer əncəmə ɳa darəŋ, pəcməmən ti pəbəle, haŋ nde kələ kəpəŋ ka wəlojne wəpəŋ, nde abanka disre. Pəndə kə abum, pəcsayə nənc kəsək.

⁵⁵ Alojne apəŋ k'aboc kiti aSuyif fəp ɳancən sede nse sənakəbaŋə ɳa moloku məkə ənanakədeŋə Yesu, nte təŋsəŋə padif kə mə, mba ənasətə fe.

⁵⁶ Afum alarəm ɳancboncə kə yem, mba yem yayəkə yonc-sureñə fe.

⁵⁷ Aləma ɳaccop kəboncə kə yem nyə:

⁵⁸ «Səne kə pəcləku: «Indeləsər kələ kəpəŋ ka Kanu kaŋkə waca wa fum wolompəs mə, mata maas disre icəmbər kələma nkə waca wa fum wəntədelompəs mə.»

⁵⁹ Ali yem yayəkə yənasurenə fe kəyənə ka sede.

⁶⁰ Kə wəlojne wəpəŋ eyefə afum dacə, k'eyif Yesu: «Məfəluksə su tələm o tələm ba? Cəke cə məŋləku teta moloku ma sede mmə akənə ɳambonc am mə?»

⁶¹ Mba kə Yesu əncaŋk, olukse fe toluku nte o nte. Kə wəlojne wəpəŋ eyif kə sə: «Mən'əyənə Krist, Wan ka Kanu nkə aŋkor-koru mə ba?»

62 Kə Yesu oluku: «In'əfə. Nəndenəŋk Wan ka Wərkun pəndə kəca kətət ka Kanu nkə kəntam mes fəp mə, pəcder nərə da debeki dən disre dəkəp ka dəKəm..»

63 Kə wəlojne wəpəjə əwali-wali yamos yən k'eyif: «Sede səre sə pəmar payif-ə?»

64 Nəne təkə ələməs Kanu mə. Cəke cə nəncəm-cəmne-ə?» Kə fəp fəloku a pəmar padif kə.

65 Kə afum aləma əjayefə kəyuksər Yesu lin, əjackump kə kəro, əacsut kə əkulma, əacloku: «Awa Sayibə, məloku su an'osut əm-ə?» Kə abum əjambəj Yesu kə əjaferəs kə waca dəkanca.

Piyer ence kəcərə Yesu

66 Təm ntə Piyer ənayi tantəf nde saŋka disre mə, kə wəcar wəyecəra wəkin wəka wəlojne wəpəjə ender.

67 Ntə ənəŋk Piyer pəcsayə mə, k'əŋgbətnə kə, k'oloku kə: «Məna sə Yesu wəka Nasaret ənayi.»

68 Kə Piyer əŋgbəkəl ti pəcloku: «İncərə fe, incərə fe ntə məna məfanj kəloku mə!» K'owur kəkəndə saŋka tadarəŋ, nde dəkəbərə. Kə kicipi kəncam.[†]

69 Kə wəcar wəran nwə ənəŋk kə, k'əŋgbəkərə sə ti kəloku akə əjanayi di mə: «Wələma əfə wəkawə sə.»

70 Mba kə Piyer əŋgbəkəl sə. Pəwon fe, aŋe əjanayi di mə, ənaloku sə Piyer: «Səlanj ti, afum akanjə wəkin məyənə, bawo məna sə wəka Kalile məyənə.»

71 Kə Piyer eyəfe kədərəm: «Kanu kətərəs im kə pəyənə a kəyemə k'inde-ə! Inderəm a incərə fe fum wəkawə nəŋle mə!»

72 Gbəncana babəkə kə kicipi kəncam sə tamərəŋ. Kə Piyer əncəm-cəmne toloku təkə Yesu ənaloku kə mə: «Məndegbəkəl kəmaas a məncərə f'em a kicipi kəccam tamərəŋ.» Kə Piyer eyəfe kəbok.

15

Yesu fər ya Pilat kiriŋ

1 Ntə bətbət bəmbəp mə, alojne apəj kə abeki, atəksə sariyə kə aboc kiti aSuyif fəp, əhaloŋkane kəkətəŋne ntə andeyə Yesu mə. Ntə əjalip kəkot kə mə, kə əjamber kə Pilat dəwaca.

2 Kə Pilat eyif kə: «Mən'əyənə wəbə ka aSuyif ba?» Kə Yesu olukse kə: «Mən'oloku ti.»

3 Alojne apəj ənatəmpərə kə meyemsənə məlarəm.

4 Kə Pilat eyif kə sə: «Məfəloku ntə o ntə? Məne məmə əjambonc am mə fəp!»

5 Mba Yesu ənalukse fe kə sə toloku ntə o ntə, ti tənawosəs Pilat kusu pəpəj.

Aŋkiti Yesu kəfi

[†] 14:68 Yəgbəkərə ya yecicəs yokur yələma yəyə fe: «Kə kicipi kəncam.»

6 Awa kəren o kəren kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif, Pilat ənəcsakə afum yənən wəyi dəbili wəkin nwə əjanfan mə.

7 Təm tatəkə fum wələma ənayi dəbili pacwe kə Barabas nwə anaber dəbili təta kədif fum, ntə əjanayefə kəyənəkər abə a dətəf səbomp mə.

8 Kə kənay ka afum kəmpə, kə ənayefə kəyifət a payəne əja təkə ambət kəyənə əja mə.

9 Kə Pilat eyif əja: «Isakərə nu wəbe wəka aSuyif ba?»

10 Bawo Pilat ənacərə a kəraca ka aloğne apən kənasənəjə əja kəlek Yesu əhabər kə dəwaca.

11 Mba kə aloğne apən ənəgbinişər kənay ka afum, ntə tənəsənəjə pasakə əja yənən Barabas mə.

12 Kə Pilat ənəgbəkərə sə: «Cəke cə nəfaş a iyə nwə nəñwe wəbe kə aSuyif mə-e?»

13 Kə ənayefə kəkule-kule: «Məcaş kə dətək yəpəmpəl!»

14 Kə Pilat eyif əja: «Pələc pere p'əyə-e?» Mba kə afum əjananəkənə kəkule-kule pəpənəj: «Məcaş kə dətək yəpəmpəl!»

15 Kə Pilat ənəcəm-cəmne kəyə təfaş ta kənay ka afum: K'əsakə əja yənən Barabas. Ntə elip kəsom pasutə Yesu tərəñkən mə, k'əmbər kə afum dəwaca a pacan kə dətək yəpəmpəl.

Asədar ənafani Yesu

16 Kə asədar ənəjekərə Yesu nde abanka əja kələ kəpən kə Pilat, kə ənawə dənəgbənək dadəkə fəp.

17 K'asədar ənəmber Yesu duma d'abə deyim, kə ənandənəjər kə dəromp ənəgbənəkələ əja bənək yodu.

18 Kə ənayefə kəfani kə ənacyif: «Injif əm, wəbe kə aSuyif.»

19 Kə ənəsute Yesu domp kəgbo, kə ənayukər kə lin, əjanut suwu təta kəfani kə.

20 Ntə ənalip kəfani kə mə, kə ənawurə kə duma d'abə deyim kə ənəmber kə yamos yən. Kə ənəjekərə kə kəkəcaş kə dətək yəpəmpəl.

Ancaş Yesu dətək yəpəmpəl

21 Kə asədar ənawə fum wələma nwə ənayefə dale mə, pacwe wəkayı Simən wəka dare da Sireñ, papa ka Aleksandər kə Rifis, kəkəgbaşnej tək yəpəmpəl nyə anakə kəcaş Yesu mə.

22 Kə ənəjekərə Yesu kəfo nkə aŋwe Kolkota mə, itə tatəkə «Kəfo ka Kəmbəmbələ».

23 Kə asədar ənafan kəsən Yesu wən wənənəkəl acəl nñə aŋwe «mir» mə, mba Yesu ənawosə fe wi kəmun.

24 Kə asədar ənəncəş Yesu dətək yəpəmpəl, kə ənayərənə yamos yən, ənakotə ti yampuñruj nyə nwə o nwə eñkekərə nde ndərən mə.

25 Walaha wənayi ntə ənəncəş Yesu dətək yəpəmpəl mə.

26 Tecicəs ntə tə əjanacik kəmentər ka tes ntə tənasənəjə k'andif kə mə: «Wəbe kə aSuyif.»

27 Kō ḥancaj Yesu dətək yepəmpəl kō calbante mərəj, wəkin pəyi kō kəca kātōt, wəkə pəyi kō kəca kəmeriya.

28 [*]

29 Acepər ḥacləməs Mariki Yesu, ḥacfək kō domp. ḥacləku: «Məna nwə məncekəli kələ kəpəj ka Kanu, məcəmbər sə ki mata maas disre mə,

30 məyacne mənasərka, mətor dətək yepəmpəl yayε!»

31 Aloŋne apəj kō atəksə sariyε s'aSuyif, ḥa sə ḥancfani Yesu ḥacləku: «Enayac aləma, mba əfətam kəyacne nkənsərka!

32 Krist, wəbe ka Yisrayel pətor oj ma dətək yepəmpəl, ntə təŋsəŋe sənəŋk səlaŋ sə ti mə!» Afum akə anacaŋ kō Yesu mə, ḥancləməs kō sə.

Defi da Yesu

33 Pəndeyi daŋ, dec dosurene afum dəsəbomp, kō kubump kəntor dəntəf fəp, tənabələ kətənc haŋ salifana.

34 Salifana səndebebəp, kō Yesu oŋkule-kule: «Eloyi, Eloyi, lema sabaktani?» Itə tatəkə: «Kanu kem, Kanu kem, ta ake tə məsak'əm-ε?»

35 Afum aləma akə ḥanayi di mə ḥanane kō dim. ḥancloku kəfətə disre: «Məcəŋkəl, Anjabi Eli eyi kəwe tatəkə.»

36 Kō fum wələma eyekse, k'əŋkə pəpuk yaŋba dəməncəncə, k'ənəpsər yi dəkəmota, k'əsəŋ Yesu a pəmun, pəcloku: «Nəkar ma, paməmən belbel kō təyəne a Eli endeder kədetore kə-ε.»

37 Mba kō Yesu owure dim dəpəŋ, k'əŋgbij kifir.

38 Kō kəloto kəlel nke kəŋkəŋk təksə ta kələ kəpəj ka Kanu mə kəŋgbere dacə, kəyefə takəronj haŋ tantəf.

39 Ntə anəŋk Yesu kəgbij kən kifir mə, kō wəbe k'asədar wəRom nwə εnayi di pətəfərnə kō mə, oluku: «Fum wəkawε, Wan ka Kanu yati εnayi.»

40 Aran sə ḥanacəmə pəbələ ḥacməmən. Aran akanjə dacə: Mari wəka Makdala, Mari iya wəka Sak wəfət kō Yoses, kō wəran wələma nwə ancwe Salome mə.

41 Aran akakə ḥanacəmə Yesu darəŋ, ḥacbəcə kō ntə εnayi Kalile mə, kō aran alarəm aləma aŋε ḥanapə kō nkən Yesu Yerusaləm mə.

Amber Yesu dəkufu

42 Dəfəy dəmbəp, mba ntə pənayəne dəsək da kəlompəsnəne simiti dəsək da kəŋesəm mə,

43 wəka Arimate wələma nwə ancwe Isifu mə εmbəknə, k'əŋkə ndena Pilat kəkətola kō kəbel ka Yesu ntə təŋsəŋe pəwup ki mə. Isifu, fum wəpəŋ εnayi aboc kitı aSuyif dacə, nwə kəder ka dəbə da Kanu kənabas mə.

* 15:28 Yecicəs yokur yəcəkə-cəkə yələma yəyə fə moloku mame: «Tatakə tə tecicəs tənamentərə, ntə tənaloku: <K'ancəmbər kō calbante dacə.»» (Məməmən sə Luk 22.37 kō Esayı 53.12.) 15:34 Yabura 22.1

⁴⁴ Kə pənciyane Pilat kəne a Yesu elip kəfi katəna. Kə Pilat ewe wəbe wəsədar k'eyif kə, kə təyənə a Yesu efina pəwon-ə?

⁴⁵ Nte wəbe wəsədar oluku kə təkə tənayi mə, kə Pilat owose Isifu kələk kəbel ka Yesu.

⁴⁶ Kə Isifu əway arəfən ɳa kəloto kətelər, k'ontore Yesu dətək yəpəmpəl, k'ənəpsər kə ɳi, k'omboc kə dəkufu nkə anayək dətasar mə. Nte elip mə, k'embiňkəli tasar mpə ənasuncə dəkəberə da kufu kaňkə mə.

⁴⁷ Mari wəka Makdala kə Mari, iya ka Yoses, ɳacgbəkərə nde kəfo nkə anaber kə mə.

16

Yesu kəfətə kən afi dacə

¹ Nte simiti dəsək da kənəsəm dencepər mə, dəckəsək sandej, kə Mari wəka dare da Makdala, Mari iya ka Sak, kə wəran wələma Salome ɳaway moro mobotu ambənc, kədesop mi kəbel ka Yesu.

² Tataka ta sandej bətbət suy, kə ɳander nde dəkufu.

³ ɳacyiftənə taşan: «An'ənəkəbiňkəle su tasar təkə asunce dəkəberə da kufu mə-ə?»

⁴ Nəndeyekti fər, kə ɳanəňk tasar pəpəŋ papəkə pabiňkəli pi.

⁵ Nte ɳancberə dəkufu mə, kə ɳanəňk wətəmp wələma pəndə kəca kətət, pəberne dumə dobolu defer, kə ɳanesə.

⁶ Kə wətəmp nwə oluku ɳa: «Ta nənesə. Yesu wəka Nasaret nəntən, wəkə anacaň dətək yəpəmpəl mə. Əfətə afi dacə, eyi fe nnə! Nənəňk kəfo nkə k'anaboc kə.

⁷ Mba nəkə nəloku acepse ən darən kə Piyər a Yesu eyi nu kirinj kəkə Kalile: Difə nəňkənəňk kə, pəmə təkə ənaloku nu ti mə.»

⁸ Kə aran aňe ɳawur dəndo dəkufu kə ɳayekse, ɳacyikse, cusu cəwos ɳa. Ali tes ɳanaloku fe fum, bawo ɳananəsə.

Yesu ementərnə Mari wəka Makdala

⁹ [Nte Yesu əfətə defi mə, bətbət ba tataka təcəkə-cəkə ta tataka toluksər, k'owurər kərəsna Mari wəka Makdala, wəkə Yesu ənabələs yəňk yeləc camət-mərəň mə.]

¹⁰ Kə Mari wəka Makdala əňkə pəloku moloku maməkə akə ɳanakə kə nkən, ɳayı kəbal ka defi da Yesu, ɳacbok mə.

¹¹ Nte afum akanje ɳanane a eyi wəyeň, a nkən Mari wəka Makdala ənanəňk kə mə, ɳanaləň fe ti.

Yesu ementərnə acepse ən darən

¹² Nte tatəkə tencepər mə, kə Yesu ementərnə sə teyi tələma acepse ən darən mərəň aňe ɳanckə dəkulum mə.

¹³ Kə akakə mərəň ɳander sə ɳaloku ti acepse a Yesu darən alpəs akə. ɳa sə, ɳanaləň fe ɳa.

Yesu ementərnə acepse ən darən aňe wəco kə pin

¹⁴ Təlpəs oŋ, kə Yesu ementərne acepse ən darəŋ aŋe wəco kə pin, təm ntə ɳacdi yeri mə, k'enal ɳa kəbut kəñjan kəlaŋ kə kəyəŋk domp kəñjan, bawo ɳanalaŋ fe akə ɳananəŋk kə ntə ənafətə afi dacə mə.

¹⁵ Kə Yesu oluku ɳa: «Nəkə doru dandə fəp, nəkə nəcam Kibaru Kətət nnə afum a doru fəp ɳayi mə.

¹⁶ Məna nwə məŋyəne wəlanj, məsətə kəgbət dəromun teta Kanu mə, aŋyac əm, mba məna nwə məntəlanj mə, antərəs əm dəsək da kəkiti.

¹⁷ Nənəŋk məgbəkərə mmə mendesolə aŋe ɳandeyəne alaŋ mə: Tewe tem tendesəŋe ɳacbeləs yəŋk yələc. ɳande ɳaccəp cusu nce ɳanatəcəre mə.

¹⁸ ɳande ɳacsumpərə bok waca. Pomun pəkəntəŋ mpə o mpə pə ɳamun pəfəyə ɳa tələm o tələm. ɳande ɳacdeŋ acuy waca, akakə ɳactamnə.»

Yesu olukus Kanu kəsək

¹⁹ Mariki Yesu, ntə elip kəlok-lokər ɳa mə, k'ampəne kə dəKəm, k'əŋkə pəndə Kanu kəsək.]*

²⁰ Kə acepse a Yesu darəŋ ɳaŋkə mofo fəp kəkəsamsər Kibaru Kətət. Mariki ɛncbəc kə ɳa, pəcsəŋe dəməgbəkərə mmə ɳancwure, pacləŋ moloku maməkə.†

* **16:19** Yecicəs yecepər yokur mərəŋ, kə yələma nyə alaŋ mə, yəyə fe moloku məlpəs ma kibaru kəŋkə kəyəfə sora 9 haŋ 19. Moloku mame dəyecicəs yofu yəlpəs meyi. † **16:20** Moloku mmə meyi fe Yecicəs Yosoku yokur fəp: «Mba pəpic pə ɳancloku asol a Piyer ntə anasom ɳa kaloku mə. Ntə tencepər mə, Yesu nkənsərka osom ɳa kəkekərə kawandi kəpus nkə kəntəlip mə kəyəfə nde dec dəmpə kəkə ka nde deŋkalə mə, kəyac ka doru o doru nkə kəntəlip mə. Amina»

Kibaru Kətət ka Luk

Kəberə ka kəcop moloku ma Luk

¹ Ntə afum alarəm ɳancop kəlompəs ka mes mmə menacepər su dacə mə,

² pəmə təkə akə ɳananəŋk mi dəkəcop, akə ɳanasom kəloku ka afum toluku ta Kanu mə.

³ Kəleləs kam, Teyofil, itə pəwuren'em fə pəntesə ina sə, ntə intən mi belbel kəyefə dəkəcop mə. Awa, isəŋ'am mi kəcəre dəmecicəs pəmə təkə inatəkəs mi mə,

⁴ ntə təŋsəŋe məcəre kance ka mes mmə antəks'am mə.

*Meləke moloku kədekəm ka Aŋnabi Saŋ**

⁵ Təm ntə Herodu ənayəne wəbe ka atəf ɳa Yude mə, wəlonjne ka Kanu wələma ənayi pacwe kə Sakary, wəka kəgba ka alojnə nke ancwenə wətem Abiya mə ənayəne. Wəran kən pəwur dokom da Aruna, pacwe kə Elisabet.

⁶ Mərəŋ maŋan fəp ɳanalomp fər ya Kanu kiriŋ, ɳacəmə sə dəpə kə mosom ma Mariki fəp darəŋ pəmə təkə pəmar mə.

⁷ Mba ɳanayə fe wan, bawo Elisabet ənayəne fe wəran wəkombəra, mərəŋ maŋan fəp ɳanasikər.

⁸ Dəsək dələma Sakary pəcbəc yəbəc yən ya kəlonjne ka Kanu, bawo kəgba kəŋjan kənakə kətəmpər kəlonjne kaŋko.

⁹ Pəmə təkə alojnə a Kanu ɳaŋyə ti mə, k'əŋgbal kəla[†], kə kəla kəmentər Sakary dəsək dadəkə kəberə ka dəkəfo kəcəməpi ka kələ kəpəŋ pəkəmotə Mariki curay.

¹⁰ Afum alarəm ɳanayi nde dabəŋka **ŋaclok-lokər Kanu** təm tatəkə ancmot curay mə.

¹¹ Awa, kə məleke ma Mariki mowurər Sakary, məcəmə nde kəca kətət ka tetek ntə aŋmotə Mariki suray mə.

¹² Ntə Sakary ənəŋk məleke mmə mə, kə pəyi kə yamayama, kə kənesə kəsumpər kə.

¹³ Mba kə məleke mmə moloku kə:

«Ta mənəsə Sakary,

bawo Kanu kəlek kətola kam:

Elisabet, wəran kam, endekom'am wan wərkun məde məwe kə tewe ta Saŋ‡.

¹⁴ Wan wəkakə endesəŋ'am kəyekti domp pəbət əm sə mes, kəkom kən kəndesəŋə afum alarəm kəselsər.

¹⁵ Bawo fum wəpəŋ endeyi fər ya Mariki kiriŋ,

* **1:4 Saŋ Batis** = «Yaya», itə «Saŋ, wəgbət afum dəromun təta kəsəkəs bəkəc yaŋan..».

† **1:9 K'əŋgbal kəla** = tatakə tə aŋyək-yək wəlonjne alojnə dacə nwə pəcmar kəberə kafo kəcəməpi kəkəmotə Kanu curay nde kələ kəpəŋ mə. Kə kəla kəmentər nwə Kanu kəfaŋ mə. ‡ **1:13 Saŋ** = «Yaya»

ofade pəcmun member, ofade pəcmun yomunəs nyε yencisəs mə,

endelare Amera Njempa ja Kanu pəsərəyi kəre dəkor.

16 Endelukse awut a Yisrayel alarəm nnə Mariki, Kanu kəljan kəyi mə.

17 Kanu kəndesak Saŋ pəyi Wəbe kirinj kəderenə amera kə fənəntər ya wədəŋk wəka Kanu Eli.

Endekafəli bəkəc ya cas nnə awut ɳayi mə,

bəkəc ya atanji lənjas nnə kəsək domp ka alompu kəyi mə, pəlompəs afum aŋe ɳandeyi kiyi ka Mariki təm fəp mə.»

18 Kə Sakary eyif meleke: «Cəke cə indecərenə, a kance kə-e? Bawo wətem iyənə kə wəran kem sə embək.»

19 Kə meleke məsənje kə kəcəre, mocloku kə : «Ina ɔyənə Yibirila nwə encəmə Kanu fər kirinj mə! Asom im kəsom dəm kədelok-lokər əm, ilok'əm toloku tətət tante.»

20 Mba ntə məntlanj moloku mem mə, məfədesətam kəlok-loku haŋ dəsək nde tendeyi mə, təm ntə Kanu kəndefanj mə.»

21 Ntə afum fəp ɳackar Sakary nde dabənja mə, kə pənde pəciyanə ja, bawo oncwon dəndo kəfo kəcəmpi.

22 Sakary endewur, əntam fe kəlok-lokər ja, kə afum ɳancərə a Kanu kəsənje Sakary kənəŋk tes tələma dəndo kəfo kəcəmpi disrə. Kə Sakary ɔyənə wətətam kəlok-loku, k'eyefə kəlok-lokər ja waca.

23 Ntə mataka mən ma yəbəc mencepər mə, k'olukus nde kələ kən.

24 Pəwon fe, kə wəran kən Elisabet embəkəs. K'əngbəpnə yof kəcamət, pəcloku:

25 «Ntə tə Mariki ɔyən'em, əntəp oŋ kədewose kəwur'em malap nnə afum ɳayi mə.»

Məleke moloku kədekom k'Aŋnabi Yesu

26 Ntə Kəbekəs ka Elisabet kəsətə yof camət-tin mə, kə Kanu kəsom meleke mən Yibirila nde dare dəkə aŋwe Nasarət mə, atəf ja Kalile,

27 ndena wan wəran wətəcərə wərkun, nwə ancwe Mari mə. Isifu wəka dokom da Dawuda əncfac kə.

28 Kə meleke məmberə ndena Mari, kə moloku: «Pəbət əm, məna nwə Kanu kəmar kifəli mə! Mariki osol'am!»

29 Kə toluku tatəkə təsənje kə pəyi Mari yamayama. K'eyifnə ntə kəyif kənjkə kəloku mə.

30 Kə meleke moloku kə:

«Ta mənəsə Mari, bawo məsətə kəmar kifəli nkə kəyefə ndena Kanu mə.

31 Mənəŋk fe! Kəbekəs kə mənder, məkom wan wərkun, məde məwe kə tewe ta Yesu.

32 Fum wəpəŋ endeyi, pacwe kə wan ka Wəbe wəka darenc,

Mariki Kanu Kəpoŋ kəndesəŋ kə kəŋgbasar § ka dəbe da Dawuda, wətem kən.

33 Nkən endekekəre dəbe da doru o doru nnə aka dolom da Yakuba * ɳayi mə, dəbe dən dəfədelip.»

34 Kə Mari eyif məleke: «Cəke cə tatəkə təntam kəyi-ε, bawo incəre fe wərkun?»

35 Kə məleke moloku kə:

«Amera Nəcəməpi ɳa Kanu ɳendededer əm, fənəntər fa Wəbə wəka darenc fəkump əm katəkəp kən.

Itə endesəŋe wan nwə andekom mə kəcemp, packule kə «Wan ka Kanu.»

36 Mənəŋk fe! Elisabet wəkomənə kam, nkən sə əmbəkəs wan wərkun detembəra dən disre. Nkən nwə anckule kətəkom mə, ɳof ɳən ɳa camət-tin ɳa kəbəkəs ɳeyi ɳaŋe,

37 bawo Kanu kəfətarpenə tes o tes.»

38 Kə Mari oluku: «Kanu kəyən'əm tatəkə məntəp kəcloku mə. Wəcar ka Kanu Kəpoŋ iyənə. Intola teyi pəmə tante məlok'im ti mə.» Kə məleke meyəfe kə day kə məŋkə.

Mari kəkətəs ndena Elisabet pəkənəŋk kə

39 Mata maməkə, kə Mari eyefə kəkə katəna katəna dare da Yuda dələma, nde atəf ɳa dəmərə.

40 K'əŋkə pəbəre kələ ka Sakary, k'eyif Elisabet.

41 Elisabet endene kəne dəm kəyif ka Mari, kə wan əsep kə dəkor. Kə **Amera Nəcəməpi ɳa Kanu** ɳelare katin Elisabet,

42 kə ɳəsəŋe Elisabet kəgbəŋe kələku:

«Kanu kəmpoc'am pətət aran fəp dacə,

43 Ak'iyoŋe ntə iya wəka Wəbə kem endededer kəyif im mə?

44 Ntə ine kəyif kam mə, kə wan əsep im dəkor pəbotu disre.

45 Pəbət nwə ənaləŋ mə, bawo ntə Kanu Kəpoŋ kənaloku kə mə tendeyi.»

Təlen ta Mari tokor-korə Kanu

46 Kə Mari oluku oj:

«Injkor-koru Kanu Kəpoŋ kətam kem fəp,
Kanu kəpocə pətət pokom pa kor kam!

47 Amera ɳem ɳelare pəbotu teta Kanu Kəpoŋ Wəyac kem,

48 bawo owosə kəgbal fər nnə ina, wəcar kən wəfəfər iyi mə.

Əy, kəyəfe ndəkəl haŋ təm fəp, afum ɳande ɳaclok'im a pəmbət im,

49 bawo Wəka fənəntər nwə ɔyən'əm mes mərəŋ mə,
tewe tən tencemp!

50 Kəbət ka Kanu amera kəŋyəfe dətemp kə dətemp

§ 1:32 Kəŋgbasar = «dəcəm da dəbe», ti təyənə tegbekəre ta dəbe. * 1:33 Aka dolom da Yakuba = «afum aka Yisrayel»

akə ɳaleləs ki mə.

51 Kəmentər fənəntər fa kəca kən:
kə kəsamsər afum akə ɳanabək bəkəc mə,
52 kə kəngbal abə apən dəbə dañan
kə kəncəmbər afəfər kirinj.

53 Kə kəsənə kənembərə pətət aŋe dor dənayə mə,
kə kəmbələs akə ɳanayə daka mə waca wəsəkər.
54 Kə kənder kədemar aka Yisrayel, amarəs ən:
kəmpələrnə fə kəmentər dobotu amera dən
55 a Abraham kə yuruya yən ta doru o doru
—pəmə təkə ənaloku ti atem asu mə.»

56 Kə Mari ɳayi kə Elisabet haŋ yof maas, k'olukus nde
ndərən.

Kəkom ka Aŋnabi Saŋ Batis[†]

57 Kə tem təmbəp ntə pənamar Elisabet pəkom mə, k'oŋkom
wan wərkun.

58 Andə ən kə akomənə ən ɳane, a Kanu kəntorə kə pəforu
disre, kə pəmbət ɳa fəp farjan.

59 Tataka ta camət-maas ta kəkom kən, kə ɳander kədekənc
ka wan, kə ɳasənəne kə tewe ta kas Sakary.

60 Mba kə kərə elek moloku, k'oloku: «Ala, Saŋ sə andewe kə.»

61 Mba afum ɳaloku kə: «Ali fum eyi fə dokom dam nwə aŋwe
tewe tante mə.»

62 Kə afum ɳayefə kəyifətə kas waca, tewe ta wan ntə əfaŋ
pawə kə mə.

63 Kə Sakary ewe tabam, k'encic: «Saŋ sə andewe kə.» Kə
pənciyane afum fəp.

64 Kə kusu kən kəmepə katina, kə temer tən teyefə, k'eyefə
kəkor-koru Kanu.

65 Kə kənesə kəyi andə ən fəp, kə mes maməkə məmbən atəf
ɳa Yude fəp, pacyifətəne mi.

66 Nwə o nwə ene pacloku mi, tenyi kə dəbəkəc, ɳacyifnə:
«Ake wan wəkakə endeyənə oŋ-e?» Kə fənəntər fa Kanu Kəpəŋ
fəncəmə kə darəŋ.

Telenj ta Sakary tokor-kore Kanu

67 K'**Amera** Necəməpi ɳa **Kanu** ɳelare Sakary papa ka Saŋ,
k'eyefə kədəŋk moloku mmə Kanu kənasən kə kəloku mə,
pəcloku:

68 «Injkor-kor'əm məna Mariki, Kanu ka aka Yisrayel,
bawo kənder kəmar afum ən, kə kəmbən ɳa.

69 Kəwure su wəyac wəpən,
dokom da Dawuda, wəmarəs kən.

70 —Itə Kanu kənalok-lokə cusu ca adəŋk ən acəməpi kəyefə ntə
pənawon mə—

[†] 1:56 *Saŋ Batis*, məməmən 1.6

71 kənasəŋ su temer kədebaŋ su aterenə asu dəwaca
kə kətam ka akə ɳantəfaŋe su pətət mə.

72 Itə kənamentərə amera ɳobotu ɳa ki atem asu,
kə kəncəm-cəmne **kəcaŋəs kəcəmpı kəŋjan kəyi tes tin.**

73 Pəmə **kədərəm** kaŋkə Kanu kənadərmə Abraham wətem
kosu, itə elasə su ki,

74 a kə kəndebar su aterenə asu dəwaca-ε,
kəndesəŋe su təm tatəkə packor-koru kə bəkəc yoforu disre,

75 ntə təŋsəŋe pakor-koru kə decempı kə dolompu disre fər yən
kiriŋ

kivi kosu doru fəp mə.

76 Kə məna wan kem, wədəŋk wəka Wəbe wəka darenc ɔ
andew'am.

Məna endeyi Mariki kiriŋ, məclompəs səpə sən.

77 Məkə məsəŋe afum ɔn kəcərə a Kanu kənder kədeyac ɳa,
kəŋjaŋnəne ɳa kiciya kəŋjan.

78 **Əy!** Teta derenc kə dobotu amera da Kanu kosu,
kəmot su pəwaŋkəra pa darenc, mpə powurene kə pəwaŋkəra
pa dec dəpənce mə.

79 Ntə təŋsəŋe akə ɳayi kubump kə akə ɳayi katakəp ka defi
dəntəf mə, ɳasətə pəwaŋkəra,

kəsole su sə dəpə da pəforu.»

80 Kə wan embek, pəcsətə fənəntər fa amera. K'eyi dəndo
dətegbərə hanj dəsək nde ənamentərnə nno afum aka Yisrayel
ɳayi mə.

2

Kəkom ka Aŋnabi Yesu (Isa)

Mat 1.18-25

1 Mata maməkə mə, Okustu wəbe wəpəŋ wəka təf ya Rom fəp,
osom kələm ka afum aŋe ɳanayi dəbə dən dəntəf mə fəp.

2 Kələm kəcəkə-cəkə kaŋkə kənayi təm ntə Okustu ənacəmbər
Kurenijo, pəyəne wəbe ka atəf ɳa Siri mə.

3 Kə afum fəp ɳaŋkə kəsəŋne mewe nwə o nwə nde dare dən
dəpəŋ nde aŋkom kə mə.

4 Kə Isifu nkən sə empe kəyefə dare da Nasaret atəf ɳa Kalile
kəkə dare da Dawuda nde aŋwe Betlehəm mə, bawo Isifu wəka
kələ kə dokom da Dawuda də ənayəne.

5 Ntə təŋsəŋe pəsəŋne tewe kə Mari, wəran nwə əncfac mə,
wəkakə pəbekəs.

6 ɳanasərəyi di, kə təm ta Mari tokom təmbəp,

7 k'əŋkom wan kən wəcəkə-cəkə wərkun. K'əfəktər kə
dəkəloto, k'əŋkə pəboc kə dətaŋku ntə ançberə yəcəl yeri mə,
bawo ɳanasətə fe kəfo dəndo dəkarwaŋse.

Meleke ma Kanu mowurər akekyəcəl

8 Atəf ḥin ḥaŋəkə ḥenayə akək aŋe ḥanccepərənə pibi dəkulum kəbum ka yəcəl yaŋan mə.

9 Kə məleke ma Kanu Kəpəŋ mowurər ḥa, kə **pəmot pa debeki da Kanu Kəpəŋ** peŋkel ḥa. Kə kənesə kəpəŋ kəyi ḥa.

10 Mba kə məleke moloku ḥa: «Ta nənesə! Bawo toloku tətə tə inder kədeloku nu, ntə tendebətəs afum fəp bəkəc mə:

11 Məkə, nde dare da Dawuda disre, ankomə nu wəyac, nwə ḥayənə Wəbe, nwə Kanu kəyək-yək mə. *

12 Ntə tendeyənə nu tənəpələ taka ti: Nəŋkəbəp kənaka pafəktər ki dəkəloto, kəfəntərə dətanju ntə ambərə yəcəl yeri mə.

13 Gbəncana babəkə kə kənay ka məleke ma darenc kəməpnə katina məcəkə-cəkə kəkor-koru ka Kanu, mocloku:

14 «**Debeki da Kanu** deyi darenc, bəkəc yəfər akə ḥayi dəntəf ak'ombətər ḥa mə!»

Akək kəkə kəŋjan Bet Ləhəm

15 Ntə məleke məsak ḥa kə məmpə darenc mə, kə akək ḥalokənə: «Awa, paŋkən haŋ Betləhəm, pakə panəŋk təkə teyi mə, ntə Kanu Kəpəŋ kəsəŋe su kəcərə mə.»

16 Kə akək ḥambəlkər kəkə, kə ḥaŋkə ḥabəp Mari kə Isifu, kənaka kəfəntərə taŋku pəbərə pa yəcəl yeri.

17 Ntə ḥalip kənəŋk ti mə, kə ḥaləm təkə analoku ḥa teta wan kakə mə.

18 Akə ḥanacəŋkal moloku məkə akək ḥancəmər ḥa mə fəp, kə mənciyane ḥa.

19 Kə Mari əməŋkərnə moloku maməkə fəp, pəccəm-cəmne mi dəbəkəc.

20 Kə akək ḥaluksərnə sə nde ḥanayefə mə, **ḥaccam debeki** da Kanu, ḥanckor-koru Ki teta moloku məkə məleke mənaloku ḥa, a kə ḥanəŋk sə mi mə.

Kəwure ka Aŋnabi Yesu doru

21 Ntə kəkom ka wan kəsətə mata camət-maas mə, k'anjənə kə, k'awe kə Yesu, tewe ntə məleke mənaboncər ḥa, ta antabəkəs kə mə.

Kəmentər ka Aŋnabi Yesu nde kələ kəpəŋ ka Kanu

22 Ntə mataka maŋan ma kəsəkəsnə melip pəmə ntə sariyə sa Musa səloku ti mə, kə ḥaŋkekərə kə Yerusaləm kəkəmentər kə Wəbe Kanu.

23 ḥanayə məyə məkə ancic buk ba sariyə sa Wəbe disre mə: «Awut arkun acəkə-cəkə aŋe aran ḥaŋkom mə fəp, pəmar pasəŋ ḥa Wəbe Kanu ḥayənə acəmpı.»

* **2:11** *Wəsom ka Kanu* = «Krist» tokule tə = «Nwə Kanu kəyək-yək kəsom mə».

24 Pəmar sə akombəra a wan wəkakə ɳaloŋne Kanu «məpay mərəŋ, kə pəyəne fe ti-ε, ntantoriya yowut mərəŋ,» pəmə təkə aloku ti sariye sa Wəbe disre mə.

25 Təm tatəkə fum wələma ənayi Yerusaləm pacwe kə Simeyəŋ. Fum wəlompu ənayi pəcəmə dəpə da Kanu darəŋ, pəckar nwə endeyac Yisrayel mə, **Amera** ɻecempi **ŋa Kanu** ɳenayi kə kəronj.

26 Amera ɻecempi ɳaŋəkə ɳenasaŋe kə kəcəre, a əfəfi ta ənəŋk Krist, wəbe nwə Kanu Kəpəŋ kəyek-yek mə.

27 Kə **Amera** ɻecempi **ŋa Kanu** ɳəncəŋəs kə, k'əŋkə nde **kələ kəpəŋ ka Kanu**. Ntə akombəra a Yesu ɳaŋkekəre kə kəkoyəne kə təkə sariye səloku mə,

28 kə Siməŋ elek wan dəwaca k'eyif Kanu barka pəcloku:

29 «Wəbe, məntam oŋ kəsak wəcar kam pəfinə abəkəc ɳoforu pəmə təkə mənaloku ti mə,

30 bawo fər yem yati yə inəŋke ntə məyo kəyac ka afum am mə—

31 Nwə məlompəs afum fəp fər kiriŋ mə—

32 endeyəne pəmə pəmot mpə pendesəŋ afum a təf ya doru fəp pəwaŋkəra it'əŋsaŋe ɳacəre Kanu. Nwə endeyəne pəlel pa afum am, aka Yisrayel.»

Siməŋ kəloku ka təkə Kanu kəndeyə mə

33 Kə pənciyane akombəra a Yesu ntə Siməŋ oncloku teta Yesu mə.

34 Kə Simeyəŋ ontolanə ɳa, k'oloku Mari iya wəka Yesu: «Kanu kəŋkəre wan wəkawə kədesəŋe aka Yisrayel alarəm kətempəne, pəyekti sə alarəm. Paka pa Kanu pə mpə pendesəŋe afum kəgbəkələne mə.

35 Endeber pəwaŋkəra bəkəc ya akə ɳayə məcəm-cəmne məgbərnə mə. Kə məna Mari, pəcuy pendefut'əm abəkəc pəmə təkə kəŋgbasar kəŋfutu mə.»

Wədəŋk wəka Kanu wəran Hana

36 Wədəŋk wəran wələma ənayi pacwe kə Hana, wan ka Panuyəl, wəka kusunja ka Aser. Wəran wəsikər ənayi. Ənalə nda wərkun meren camət-mərəŋ kəyefə ntə anagbaŋne kə mə.

37 Kə wos ende pəfi, k'eyi oŋ ta əyo wərkun-ε. Hana pəsətə meren 84 k'eyi, ta əmbəle **kələ kəpəŋ ka Kanu**-ε pəcbəc məfaŋ ma Kanu danj kə pibi **kəlok-lokər Kanu** kə kəsuŋ disre.

38 Kə nkən əŋkə sə pəberə di təm tatəkə Siməŋ oncloku teta wan pəckor-koru sə Kanu mə, pəcyif Kanu nəwali, pəcloku teta wan akə ɳanckar Kanu kədeyac Yerusaləm mə.

Kəlukus ka Nasaret

39 Ntə akombəra a Yesu ɳalip kəyə ka moyə məkə aloku sariye sa Kanu Kəpəŋ disre mə, kə ɳalukus nde ndaraŋjan Kalile, nde dare da Nasaret.

⁴⁰ Awa, wan pəcbək, pəcsətə fənəntər. Pəlare kəcəre kəkətəne mes, kəmar kifəli ka Kanu kəyi kə kəroj.

Ajnabi Yesu kəkə ka nde Kələ kəpəj teren tən ta wəco kə mərəj

⁴¹ Kəren o kəren, akombəra a Yesu ənəncə Yerusaləm kətəjəne kəsata ka aSuyif ka Kəcepər ka Məlekə Medif.[†]

⁴² Ntə Yesu əsətə meren wəco kə mərəj mə, kə akombəra ən ənasole kə kəkətəjəne kəsata ka Kəcepər ka Məlekə Medif dəndo Yerusaləm pəmətəkə ənəncəti kəren o kəren mə.

⁴³ Ntə mataka ma kəsata melip mə, kə akombəra a Yesu ənasumpər dəpə kəlukus ndaraŋan, mba kə wan Yesu nkən eyi Yerusaləm, ta akombəra ən ənəncəti-e.

⁴⁴ Akombəra ən ənanacəm-cəmne a Yesu ənasol kə alukus, kə ənənəkət tataka tin. Kə ənəntən Yesu akomənə kə acərenə ajan dacə.

⁴⁵ Mba ənananəjk fe kə. Kə ənaluksərnə sə Yerusaləm ənactən kə.

⁴⁶ Mata maas disre, kə ənənəkət ənanəjk kə nde **kələ kəpəj ka Kanu** disre, pəndə atəksə dacə pəccənəkəl əja, pəcyifət əja moloku.

⁴⁷ Aŋə ənənəkəl kə mə fəp, cusu cənawos əja dosoku domp dən, kə moloku məmə onclukse əja mə.

⁴⁸ Ntə akombəra ən ənanəjk kə mə, kə pənciyane əja. Kə kəre eyif kə: «Wan kem, ta ake tə məyənə su tante-e? Papa kam kə ina, bəkəc yeləcə-lecə su kəten kam!»

⁴⁹ Kə Yesu eyif əja: «Ta ake tə nəntən'əm-e? Nəncəre fe a mənə isumpər yebəc ya Papa kem?»

⁵⁰ Mba akombəra ən ənanəre fe tedisre ta toloku tatəkə.

⁵¹ Kə Yesu əyəfe kə ənasol kə akombəra ən kəkə ka Nasarət, bawo Yesu ənənəkət əna. Kə iya kən əmənəkərnə dəbəkəc mes maməkə fəp.

⁵² Yesu pəcbərenə kəcəre kəkətəne mes kətət, pəcnaŋkanə kəbək, pəcsətə kəmar kifəli ka Kanu kə afum.

3

Kawandi ka Ajnabi Saŋ

Mat 3.1-12; Mark 1.1-8; Isaŋ 1.19-28

¹ Teren ta wəco kə kəcamət ta wəbe wəka atəf əja Tiber, təm tatəkə sə Pənəse Pilat pəyənə wəbe wəka atəf əja Yude, Herodu nkən pəyənə wəbe ka atəf əja Kalile, wənc Filip pəyənə wəbe wəka təf mərəj: nde Iture kə atəf əja Tirakoniti. Lisaniyas pəyənə wəbe nde atəf əja Abilən.

² Təm ta aloŋne a Kanu aρəŋ Hana kə Kayifa tənayi sə. Kə toloku ta Kanu tender Saŋ, wan ka Sakary, nde dətegbərə.

[†] **2:41 Kəsata ka kəcepər** = Kəsata kəpəj ka Yisrayel kə, nkə kəncəm-cəməs əja təkə məlekə mençdifət awut ačəkə-cəkə a Misira a məcsak akəŋan mə.

³ Ko Saŋ əŋkət sədare fəp nse səyi kəŋgbəkə ka Yurdən kəsək mə, pəckawandi kəgbət afum dəromun teta kəsəkpər bəkəc əjacəmə pəlompu darəŋ, ntə təŋsəŋe Kanu kədeňaŋnənə ŋa kiciya kəŋjan mə.

⁴ Pəmətəkə ancic mi nde buk ba moloku ma sayibə Esayı mə:
«Fum wəkə dim dən deyi kəwur nde dətəgbərə mə əfə:

Nəlompəs dəpə da Mariki.

Nəlompə səpə sən sa wəcək!

⁵ Andelas mərə dacə fəp,

mərə kə pəjəci fəp yendetor,

Səpə sənutəsnə fəp səndelomp,

Səpə səcumbul-cumbul fəp, andeyukur si,

⁶ Afum fəp ŋandənəŋk kəyac ka Kanu.»

⁷ Afum alarəm akə ŋancder nkən Saŋ pədegbat ŋa dəromun teta Kanu mə, ŋa oncloku ti: «Nəna aŋe nəyi pəmə ŋkisin mə! An'əsəŋe nu kəcəre ntə aŋyeksər kiti ka Kanu nkə kəyi kəder mə?

⁸ Awa nəde nəcyə məyə mətət mmə meňmentər a nəsəkpər mera kə nəncəmə pəlompu darəŋ mə. Ta pəbət nu kəcəm-cəmne: «Abraham ɔyəne wətem kosu.» Ey, icloku nu, nənəŋk masar mame ba? Kanu kəntam kəkafəlī mi məyəne awut a Abraham.

⁹ Ndəkəl oŋ tomunt pelip kəcəmə kəcep ka tək haj nde ntəntəl ya yi: Kətək nkə o nkə kəntəkom yokom yətət mə, ancep ki, paləm dənənc.»

¹⁰ Ko cəgba ca afum cəyefə kəyifət kə: «Cəke cə səndeyə oŋ-ε?»

¹¹ K'oloku ŋa: «Məna nwə mənyə suma mərəŋ mə, məpoce wəkə əntəyə mə, məna nwə mənyə yeri mə, məpoce wəkə əntəyə mə.»

¹² Ko abanjas dut ŋander a Saŋ pəgbət ŋa dəromun teta Kanu, ŋacyifat kə: «Wətəksə, cəke cə pəmar sədeyo oŋ-ε?»

¹³ K'oloku ŋa: «Ta nədeňər mpe o mpe antəloku nu kəbaŋ mə.»

¹⁴ Ko asədar ŋayif kə sə: «A səna-a, cəke cə pəmar səyə oŋ-ε?» K'oloku ŋa: «Ta nəmentər nwə o nwə fənəntər, ta nədeňəs sə nwə o nwə yem, kəway konu kətəŋne nu.»

¹⁵ Ntə afum fəp ŋanayi kəkar mə, kə ŋanýifne dəbəkəc kə pəyəne bafə Saŋ ɔyəne Krist, nwə Kanu kəpəŋ kəyek-yek mə.

¹⁶ Ko Saŋ olukse ŋa: «Ina dəromun iŋgbət nu teta Kanu de, mba wələma eyi kəder nwə ɔyə fənəntər pətas im mə, ali bənda ya cəfta cən isətə fe yati dofum isikəli ci. Wəkakə, **Amera Nəcəməpi ŋa Kanu** disre kə nənc yə ende pəcgbət nu.

¹⁷ Pəcəmə dəkur pətəmpər kərəbe dəwaca pəcgbap, pəgbey meňgbən mətət mmə endeməŋkərnə dəkəle mə, mba pəcəff fonta dənənc nde dəntənimə mə.»

18 Saŋ oncloku sə afum moloku mətət pəcyeŋkəs ɳa sə bəkəc belbel.

19 Mba kə Saŋ ɛnal wəbe Herodu teta Herodiyad, wəran nwə ɛnabanjər wənc k'ɛnence mə, kə teta mes məlec məkə Herodu ɛnayo mə.

20 Kə Herodu ende pənaŋkanə kələsər: k'oſumpər Saŋ, k'ɛmber kə dəbili.

Kəsəkəs ka Aŋnabi Yesu

Mat 3.13-17; Mark 1.9-11

21 Ntə afum ɳasətə kəgbət dəromun teta Kanu mə, kə Yesu nkən sə ɔsətə kəgbət dəromun. Eyi **kəlok-lokər Kanu**, kə kəm kəŋgbite,

22 kə **Amera** Necempi ɳa **Kanu** ɳontorər kə pəmə antantoriya. Kə dim dontor kəyefə dəkəm: «Wan kem məyəne nwə imbətər mə, mən'əbət im mes belbel.»

Akombəra a Aŋnabi Yesu

Mat 1.1-17

23 Yesu ɛnasətə meren 30, a pədecop yεbəc yən. Wan ka Isifu ɛnayi pəmə tatəkə anacəm-cəmne ti mə, wəka Heli,

24 wəka Matat, wəka Lewy,

wəka Melki, wəka Yannay, wəka Isifu,

25 wəka Matatiyas, wəka Aməs,

wəka Nahum, wəka Hesəli, wəka Nakay,

26 wəka Mahat, wəka Matatiyas,

wəka Semeyin, wəka Yosək, wəka Yoda,

27 wəka Yohanaŋ, wəka Resa, wəka Sorobabel,

wəka Salatiyel, wəka Neri,

28 wəka Melki, wəka Adi, wəka Kosam,

wəka Elmadam, wəka Er,

29 wəka Yesu,* wəka Eliyəser, wəka Yorim,

wəka Matat, wəka Lewy,

30 wəka Simeyəŋ, wəka Yuda, wəka Isifu,

wəka Yonam, wəka Eliyakim,

31 wəka Meleya, wəka Mənna, wəka Matata,

wəka Natan, wəka Dawuda,

32 wəka Yisay, wəka Yobed, wəka Bəs,

wəka Sala, wəka Nasəŋ,

33 wəka Aminadab, wəka Admin,

* 3:29 Yesu = ceHebəre «Yosuwe»

wəka Arni, wəka Hecərəŋ,
wəka Perec, wəka Yuda,
34 wəka Yakuba, wəka Siyaka, wəka Abraham,

wəka Terah, wəka Nahor,
35 wəka Seruk, wəka Rehu, wəka Pelek,
wəka Heber, wəka Sala,

36 wəka Kayinan, wəka Arpaksad,
wəka Semy, wəka Nuha, wəka Ləmək,
37 wəka Metusela, wəka Henok,

wəka Yerədu, wəka Mahalalel, wəka Kenan,[†]
38 wəka Enəs, wəka Set,
wəka Adama, wəka Kanu.

4

Sentani kəfanj kəsənəje Ajnabi Yesu kəciya
Mat 4.1-11; Mark 1.12-13*

¹ Kə Yesu ender kəyəfə Yurdən, pəlare Amera Nəcəməpi **ṇja Kanu**. Kə Amera nənəkekərə kə nde dətəgbərə,

² nde Nənək Nəleç nənawakəs kəsənəje kə kəciya mata wəco maňkələ (40) disre mə. Ali paka ənadi fə mataka maməkə disre, ntə mataka maməkə melip mə, kə dor dəyə kə.

³ Kə Nənək Nəleç nələku kə: «Kə təyənə a Wan ka Kanu məyənə-, mələku oñ tasar tante təyənə kəcom.»

⁴ Kə Yesu oluku sentani: «Ancic ti dəbuk ba sariyə sa Kanu: «Bafə kəcom gbəcərəm kəşənəje fum kəyi ka doru.»»

⁵ Kə sentani səmpənə kə sə tofo teñeci kəroñ, təm tepic kə səmentər Yesu təf ya doru fəp.

⁶ Kə sələku kə: «Indəsəñ əm kətam fəp kə da təf yayə fəp, bawo anasəñ im yi, ina sə ictam kəsəñ yi nwə o nwə inəfən mə.»

⁷ Awa, kə məna məntontnən'əm fər kiriñ-ə, yayə fəp yam yə yəñyənə.»

⁸ Kə Yesu oluku sentani: «Ancic dəYecicəs yosoku: «Mariki Kanu kam pəmar məctontnənə fər kiriñ, nkən gbəcərəm pəmar məcsalənə.»»

⁹ Kə sentani sənəkekərə kə sə Yerusaləm, kə sənəkə səcəmbər kə nde dətelempən pa **kələ kəpəñ ka Kanu** kəroñ. Kə sələku Yesu: «Kə pəyənə a Wan ka Kanu məyənə-ə, məyoke oñ ma nnə dəntəf. Bawo dəYecicəs Yosoku ancicəs:

¹⁰ «Kanu kəndesom mələkə ən anəñ ənandə kəcbum əm mə.»

¹¹ K'ancic sə: «Nəndətəmpər əm dəwaca ntə təñsəñə ta məmpət tasar mə.»»

[†] 3:37 *Kenan* = ceKresi «Kayinan» * 4: Sentani = ceKresi «diyabolos» = «wəfor», itə wəbə wəka yənək yəleç, ṇja əsənəje afum kəciya, wəter ka Kanu wəcəkə-cəkə ṇja əyənə.

¹² Kə Yesu oluku Sentani: «Ancicəs dəYecicəs Yosoku: ‹Ta məcənəs Mariki Kanu kam kəyə ka tes təwey-wəy tən.›»

¹³ Ntə Nəñk əjelic əjelic kəwakəs Yesu kəciya mə, kə əombələ kə hanj təm tələma.

Ajnabi Yesu kəcop ka yəbəc yən Kalile

Mat 4.12-17; Mark 1.14-15

¹⁴ Kə Yesu olukus Kalile kə fənəntər fa Amera əja Kanu disre, kə tewe tən təsam dətəf fəp.

¹⁵ Pəctəksə afum nde dəkətola Kanu dağan, kə afum fəp ənənələs kə.

Kəbeləs ka Ajnabi Yesu nde Nasarət

Mat 13.53-58; Mark 6.1-6

¹⁶ Kə Yesu ender Nasarət nde anadusum kə mə. K'embərə dəkətola Kanu da aSuyif simiti, dəsək da kənəsəm nde ampusə Mariki mə, pəmə təkə ənciyə ti mə. K'eyəfə kəkəkaraŋ dim dərəŋ,

¹⁷ k'asəŋ kə buk ba wədəŋk wəka Kanu Esayı. K'emperi buk, k'embəp da ancic:

¹⁸ «Amera əja Mariki əney'im kəronj,

bawo Kanu kəyək-yək im

ntə təsənə iloku afum atəyə daka toluku tətət mə.

Kanu kəsom im kədedəŋk kəyac ka acar aŋə asumpər dəkəwan mə.[†]

Ideloku atənəŋk a ənandenəŋk,

kədekekərə aŋə ənayi kətam disre mə, bəkəc yoforu disre

¹⁹ kədedəŋk kəren ka kəmar nke Kanu kəndənəŋnəne afum səbe nse ənənəmpər mə.»

²⁰ Ntə Yesu elip kəkarən mə, k'ənəp buk, k'əsəŋ bi wəmarəs nwə ənatəmpər teta səbuk mə, k'əŋkə pənde. Akə ənanayi dəkətola Kanu da aSuyif disre mə fəp kə ənənəbətne kə.

²¹ Kə Yesu əyəfə kəlok-lokər əja: «Məkə toluku tecic tatəkə nəne mə, telare.»

²² Kə fəp fəmentər kə ntə pəmbət kə nnə eyi mə, kə təkə pənciyane əja moloku mətət məmə moncwur kə dəkusu mə, kə ənənəyiftəne: «Bafə wan ka Isifu əfə ba?»

²³ Kə Yesu oluku əja: «İncərə a nəndelok'im capafə nse: ‹Wətən cəl, mətaməsnə mənasərka!› Nəndəsəlok'im: ‹Səne mes məkə məncepərənə Kaparnam mə fəp, məyə sə mes min mayi nnə aŋkom əm mə.›»

²⁴ Kə Yesu oluku əja sə: «Kance k'indeloku nu: Ali sayibə afəselənə belbel nde aŋkom kə mə.»

[†] **4:18** Kədedəŋk kəyac ka acar aŋə asumpər dəkəwan mə kə pəyənə fe ti-ε, «Kədeloku acar kəsək kəjan ənayi təfanj taŋan.» **4:19** Esayı 61.1-2

²⁵ Kance kə kaŋke indesəloku nu mə: Aran aŋe awos aŋa ŋanafi Yisrayel mə ŋanala tem ta Eli, tem ntə kəm kənagbətne meren maas yof camət-tin mə, a kə dor dəpəŋ dosumpər atəf mə.

²⁶ Mba kənasom fe Eli nda nwə o nwə, mənə nda wəran wətələ wələma, nde Sarepta nde atəf ŋa Sidəŋ.

²⁷ Acunə sen alarəm ŋanayi sə Yisrayel tem ta sayibə Elise. Mba ali wəkin ŋa dacə anasəkəs fe, mənə Naman wəka Siri.»

²⁸ Ntə afum akə ŋanayi dəkətola Kanu da aSuyif, ŋanane moloku maməkə mə, kə metele meyi fəp faŋan.

²⁹ Kə ŋayefə kəbeləs kə kəwurene dare, kə ŋaŋkekəre kə nde tərə teŋeci ta dare da Nasaret kəronj nde ŋanacəmbər dare daŋan mə, kəkəwən kə pətəmpene.

³⁰ Kə Yesu ɛmbərə-bərə ŋa dacə, k'əŋkə.

Fum nwə ŋəŋk ŋeleg ŋenakafəli-kafəli mə

Mark 1.21-28

³¹ Kə Yesu ontər dare da Kaparnam atəf ŋa Kalile. K'əŋkə pəctəkse simiti, dəsək da kəŋesəm.

³² Cusu cənawos ŋa kətəkse kən, bawo moloku mən mənayə fənəntər.

³³ Fum wələma ɛnayi dəndo dəkətola Kanu da aSuyif, nwə ŋəŋk ŋeleg ŋenayi mə, pəckule-kule pəpəŋ:

³⁴ «Ta ake tə məmbərəne mes mosu-ε, Yesu wəka Nasaret? Dəkələsər su mənder ba? Səncərə belbel nwə məyənə mə: Wəcəmpi wəka Kanu!»

³⁵ Kə Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋi, pəcloku: «Məməp kusu! Məwur fum wəkawə dəris!» Kə ŋəŋk ŋeleg ŋenjbal fum wəkakə dəntəf afum dacə, kə ŋowur kə dəris, ali pəleç ŋenayə fe kə.

³⁶ Kə cusu cəwos afum fəp, kə ŋayefə kəyifətənə: «Ake toluku tə tante-ε? Fənəntər kə kətam kən k'əŋlok-lokəre yəŋk yəlec, yəcbələ ŋa.»

³⁷ Kə tetən təsam məmpəmpə ma dətəf fəp.

Aŋnabi Yesu kətaməs kən acuy alarəm

Mat 8.14-17; Mark 1.29-34

³⁸ Ntə Yesu εyefə dəndo dəkətola Kanu da aSuyif mə, k'əŋkə ndena Siməŋ. K'əŋkə pəbəp iya wəka wəran ka Siməŋ pəcyikcənə fiba fəpəŋ, kə əkakə ŋayefə kəletseňe Yesu a pəmar kə.

³⁹ Kə Yesu entilsərnə wəran nwə k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər fiba fafəkə, kə fiba fəsak kə. Gbəncana babəkə kə wəran nwə εyefə k'eyerəs afum yeri.

⁴⁰ Ntə dec dəŋkale mə, aŋe ŋanayo acuy aŋe ŋancunə docu dəyamayama mə, kə ŋaŋkenə ŋa Yesu. K'endeŋəsər ŋa waca fəp, kə ŋantamnə.

⁴¹ Kə yəñk yelec yolokus afum alarəm darəŋ, yockule-kule: «Mən'çyəne Wan ka Kanu!» Kə Yesu əŋgbəŋ-gbəŋər yi, ta oňwose a yolok-loku-ε, bawo yenacəre a nkən ɔyəne Wəbe nwə Kanu kəyek-yek mə.

*Aşnabi Yesu kəkawandi kən dəkətola Kanu da aSuyif
Mat 4.23; Mark 1.35-39*

⁴² Dec dendesək, kə Yesu owur k'əñkə nde kəfo kəyer-yer kələma. Kə afum alarəm ɣawur kəten kə, kə ɣaŋkə ɣabəp kə dəndo kəfo kəjəkə. ɣanafan fe kəsak Yesu pəkə.

⁴³ Mba k'oloku ɣa: «Nəsak im ikədəŋk sə sədare sələma moloku mətət ma dəbə da Kanu, bawo itə anasom'em.»

⁴⁴ Kə Yesu əŋkawandi Kibaru Kətət dəndo dəkətola Kanu da aSuyif nde sədare sa Yude.

5

*Yesu kəwe acəpsə ən darəŋ acəkə-cəkə
Mat 4.18-22; Mark 1.16-20*

¹ Dəsək dələma, Yesu pəcəmə agbəp ɣa kəba ka Kenesaret, afum ɣaməpne kə ɣaccəŋkəl toluku ta Kanu.

² K'ənəŋk dəndo kəba kəsək cibil mərəŋ, nce awent ɣanawur disre, ɣacyak manta maŋan mə.

³ Kə Yesu əmbəkə abil ɣin disre, nje ɣenayəne ɣa Siməŋ mə, k'oloku kə a pəbələnə agbəp pipic. K'ənde debil pəctəksə kənay kəŋkə kənacəmə dəntəf mə.

⁴ Nte esak kəlok-loku mə, k'oloku Siməŋ: «Məcəŋne nde pəntukmə mə, nəgbal manta monu nəsumpər lop.»

⁵ Kə Siməŋ oluku kə: «Wəkirinj, pibi pampə fəp səcgbal manta, mba ali paka səsətə fe. Mba nte məloku ti mə, kəgbal k'inder manta.»

⁶ Nte əŋgbal manta mə, k'osumpər lop yəlarəm han kə manta moncop kəwale.

⁷ Kə ɣawe anapa ajan akə ɣanayi abil ɣa mərəŋ ɣəkə disre mə, kədemar ɣa. Kə akakə ɣander, kə ɣalas cibil cacəkə mərəŋ han cəcfəŋ kəkale.

⁸ Nte ənəŋk tatəkə mə, kə Siməŋ Piyer əntəmpene Yesu wəcək dəntəf, k'oloku: «Wəbe, məbəl'em! Fum wəciya iyəne.»

⁹ Kə kusu kəwos kə, nkən kə akə ɣanayi mə fəp, teta lop yəkə ɣanasumpər mə.

¹⁰ Itə pənayı sə asol a Siməŋ, Sak kə Isan, awut a Sebede. Kə Yesu oluku Siməŋ: «Ta mənesə! Kəyefə məkə, afum ɣə mənde məcfəkəs oŋ.»

¹¹ K'asumpər lop akakə ɣampene cibil dəgbəp, kə ɣasak ca fəp, kə ɣancəmə Yesu darəŋ.

*Yesu əsəkəs wətətamne
Mat 8.1-4; Mark 1.40-45*

¹² Dare dələma də Yesu εναγ. Kə wərkun wələma nwə sen sənasumpər dis fəp mə, ender. Ntə ενεργός Yesu mə, k'entəmpənə dəntəf, k'encəpə Yesu tobu, k'elətsənə kə: «Mariki, kə məfañ ti-ε, məntam kəsəkəs im.»

¹³ Kə Yesu εντενç kəca, k'onəgbuñenə kə, k'oloku: «Ifan ti, məsək!» Gbəncana babəkə kə sen səsak fum wəkakə.

¹⁴ Kə Yesu oluku kə: «Ta məloku ti fum o fum, mba məkə məmentərnə wəlonjnə. Məkenə kə polonjnə teta kəsəkəs kam pəmə təkə Musa encic ti mə, tendeyənə afum fəp kəcəre a məntamnə.»

¹⁵ Tewe tən təncsam kəsam dəm, afum alarəm ɳacləŋkanə kəcəŋkəl kə, kəten ka kətaməs ka docu danjan.

¹⁶ Mba kə Yesu owur afum dacə, k'əŋkə nde dətegbərə **dəkəlok-lokər Kanu.**

Yesu kətaməs kən fum nwə ενατάταμ kəkət mə

Mat 9.1-8; Mark 2.1-12

¹⁷ Dəsək dələma Yesu pəctəkse. AFarisi kə atəkse a sariyə ɳandə. ɳayefə-yefə sədare sa təf ya Kalile kə Yude, kə dare da Yerusaləm. Kə fənəntər fa Kanu Kəpəñ fəyi kə Yesu, ntə təŋsənə pəctaməs acuy mə.

¹⁸ Kə afum ɳander, ɳagbañne fum nwə efi wəcək mə dəpoko, ɳacsəp kəberə kəkəboc kə fər ya Yesu kiriñ.

¹⁹ Ntə dəlay da afum dəsənə ɳa kətəsətə dəkəberə mə, kə ɳampəsə kələ kəronj, kə ɳaŋkə ɳafeni kələ darenc kəfə kələma, kə ɳantore wətəkət nwə pəyi dəyala yən afum dacə, Yesu fər kiriñ.

²⁰ Ntə Yesu ενεργό kəlañ kəñjan mə, kə Yesu oluku fum nwə: «Wərkun, aŋaŋnen'am kiciya kam!»

²¹ Atəkse sariyə kə aFarisi ɳayefə kəcəm-cəmənə, ɳacyifnə: «Fum wəre əfə wəkawə əŋləməs Mariki mə? An'əntam kəŋaŋnenə kiciya, kə pəntəyənə Kanu sona-ε?»

²² Kə Yesu εncəre pəcəm-cəmənə pañan, k'eyif ɳa: «T'ake tə məcəm-cəmənə mame meyinə nu-ε?»

²³ Mosom mərəñ mə mame, tosom tere tətəcuca kəloku: «Aŋaŋnen'am kiciya kam,» kə kəloku: «Məyefə, məkət-ε?»

²⁴ Awa indeyə nu tante ntə təŋsənə nəcəre a ina, Wan ka Wərkun, intəmpər kətam nnə doru dandə kəŋaŋnenə ka kiciya: Kə Yesu oluku wəfi wəcək, «Ilok'əm: Məyefə! Məlek pokə pam, məlukus nde ndaram!»

²⁵ Gbəncana babəkə kə wərkun nwə eyefə fər yañan kiriñ, k'elək pokə pən, k'oşumpər dəpə kəkə nde ndərən pəckor-koru Kanu.

²⁶ Kə cusu cəwos afum fəp, kə ɳa sə ɳayefə kəkor-koru Kanu. Kə kənesə kəyi ɳa, ɳacləku: «Sənəŋk məkə ntə səntatənəŋk mə.»

Yesu kəwe kən Lewy

Mat 9.9-13; Mark 2.13-17

²⁷ Nte tatəkə tencepər mə, kə Yesu owur k'ənəŋk wəbaŋəs dut wələma, nwə ancwe Lewy mə, pəndə nde aŋgbancan ɳa abanəs dut. Kə Yesu oluku kə: «Məcəps'em darəŋ.»

²⁸ Kə Lewy ɛsak mes fəp, k'eyefə k'əncepse Yesu darəŋ.

²⁹ Kə Lewy əŋkə pəboce Yesu kəsata kəpəŋ nde ndərən. Abanəs dut alarəm ɳanayi di, ɳandəs-ndəs dəmesa kə afum aləma kə Yesu.

³⁰ AFarisi kə atəksə sariyə s'aSuyif ɳaccəpənə, ɳacyif acəpsə a Yesu darəŋ: «T'ake tə nəndine yeri, nəcmunəs kəfo kin kə abanəs dut kə aciya-ε?»

³¹ Mba Yesu oluku ɳa: «Bafə atamnə ɳafəŋ wəten cəl de, mba acuy ɳafəŋ kə.»

³² Bafə alompu ɳə inder kəwe, mba aciya, nte təŋsəŋə ɳasəkpər bəkəc, ɳacəmə pəlompu darəŋ.»

Yesu kə kəsuŋ

Mat 9.14-17; Mark 2.18-22

³³ Kə ɳaloku Yesu: «Acəpsə a Saŋ darəŋ kə aFarisi, ɳanşuŋ tem fəp ɳaccəpəs, mba kə aka məna ɳandi yeri ɳacmun..»

³⁴ Mba kə Yesu eyif ɳa: «Nəntam kəsəŋə afum aŋə awe kəgbaŋne mə kəsuŋ, ɳasərəyi wəfura kəsək ba?»

³⁵ Dəsək dəndebeŋ nde ɳandebeyenə kə wəfura mə, awa ɳandesuŋ dəsək dadəkə.»

³⁶ Kə Yesu oluku ɳa sə capafə nce: «Ali fum əfəwali kəpol dəkəloto kəfu kəkəfapəre yamos yəməce-məce. Bawo təŋsəŋə kəpol ka kəloto kəfu ƙaŋkə ɛwali mə, kətəmar yamos yəməce-məce yayəkə ɛfaŋ kəlompəs mə.»

³⁷ Fum o fum əfəber wən wofu dətələba pa akata pokur. Kə məyə ti-ε, wən wəŋwesəli tələba, wən wolonə. Məyi oŋ məsətə fe tələba, məsətə fe sə wən.

³⁸ Məber wən wofu dətələba pofu!

³⁹ Fum o fum omun wən wokur əfəsəfanə wofu, bawo oluku: «Wokur wəntəŋə.»»

6

Aŋnabi Yesu kə dəsək da kəŋesəm nde ampusə Mariki mə

Mat 12.1-8; Mark 2.23-28

¹ Nte Yesu enccali dale dəsək dələma da kəŋesəm nde ampusə Mariki mə,* kə acəpsə ɔn darəŋ ɳayefə kəcəsəru səbomp sa məŋgbən ɳacsəm.

² Kə aFarisi aləma ɳayif ɳa: «Ta ake tə nəŋyənə nte Sariyə səntəwose kəyə dəsək da kəŋesəm mə?»

* **6:1** Simiti, dəsək da kəŋesəm nde ampusə Mariki mə sariyə səmənə aHebəre fəp kabəc tataka ta camət-mərəŋ lokun o lokun. Difə aŋwe simiti «simiti, dəsək da kəŋesəm».«

³ Kə Yesu eyif ḥa: «Nəñkaraŋ fe Yecicəs Yosoku disre təkə Dawuda ənayo, nte dor dənayo kə, nkən kə akə əjanasol mə ba?

⁴ —Nte Dawuda ənabərə kələ kəpəŋ ka Kanu mə, k'elek cəcom nce anclonjne Kanu mə, k'əsəm ci, k'ompocə sə asol ən akə dor dənayo mə, mba alojnə gbəcərəm ḥə Sariye sənawose kəsəm ci.»

⁵ Kə Yesu oloku ḥa: «Wan ka Wərkun əyənə mariki ma dəsək da kəñesəm nde ampusə Mariki mə.»

Fum wəfi kəca

Mat 12.9-14; Mark 3.1-6

⁶ Kə dəsək dələma da kəñesəm nde ampusə Mariki mə den-debəp, kə Yesu əñkə nde dəkətola Kanu da aSuyif pəctəksə afum. Wərkun wələma ənayi di pədəmtər kəca kətət.

⁷ Atəksə sariye kə aFarisi əñjkəkce Yesu belbel, kə pəyənə a əñkətaməs fum dəsək da kəñesəm nde ampusə Mariki mə. Ənanayo ti nte təñsənje ənasətə teyemseñə kə mə.

⁸ Mba Yesu ənacərə məcəm-cəmne mañan, k'oloku wərkun nwə ənadəmtər kəca mə: «Məyəfe məcəmə nnə afum dacə.» Kə wəkakə əyefə, k'əncəmə.

⁹ Kə Yesu eyif ḥa: «Icyif nu ma: Cəke cə Sariye səwose dəsək da kəñesəm nde ampusə Mariki mə-e? Kəyə ka pətət ba, ka pəleç? Pataməs fum ba, ka pace kə pəfi?»

¹⁰ Awa, kə Yesu əməmən ḥa dəcəro fəp fanjan, k'oloku wərkun nwə: «Mətənci kəca!» Kə wərkun nwə entənci ki, kə kəca kən kəntamnə.

¹¹ Mba kə pəntələ acıcəs a sariye kə aFarisi pəpəŋ, kə əyefə kəgbəkələnə teta pəleç mpe ənantam kəyə Yesu mə.

Yesu kəyək-yək Asom ən wəco kə mərəŋ

Mat 10.1-4; Mark 3.13-19

¹² Təm tatəkə, kə Yesu əmpə nde dətərə kəkəsali, k'əñkə pəcepərənə pibi fəp kəlok-lokər Kanu.

¹³ Nte dec dəsək mə, k'ewe acəpsə ən darəŋ, k'eyək-yək ḥa dacə afum wəco kə mərəŋ, aŋə ənasənje tewə ta «asom» mə.

¹⁴ K'ewe Siməŋ, nwə Yesu ənasənje tewə ta Piyər mə, kə wənc Andəre, Sak, Isaŋ kə Filip, Bartelemy,

¹⁵ Matiye, Təma, Sak wan ka Alfe, Siməŋ wəsimse teta atəf,

¹⁶ Yude wan ka Sak, kə Yudas wəka dare da Keriyot nwə ənader pələpsər kəber Yesu aterənə ən dəwaca mə.

Yesu pəctəksə pəctaməs

Mat 4.23-25

¹⁷ Kə Yesu ənantor kəyefə dətərə kə ḥa, k'əñkə pəcəmə kəfo kətəñnənə nkə acəpsə ən darəŋ alarəm, kə kənay ka afum alarəm: Afum aka Yude fəp, dare da Yerusaləm, kə afum aka kəba kəsək nde sədare sa Tir kə Sidəŋ.

¹⁸ Afum akanę fəp ḥanader kədecəŋkəl kə, pətaməsəne sə docu dajan. Afum aŋe yəŋk yəleç yənctərəs mə, ḥanatamnə.

¹⁹ Afum fəp ḥacsəp kəgbuŋəne kə, bawo fənəntər fəncwur kə nfe fənctaməs acuy fəp mə.

Pətət kə pəleç

Mat 5.1-12

²⁰ Kə Yesu əməmən acəpsə ən darəŋ, k'oloku:
«Pəbət nu nəna atəyə daka,

bawo nən'eyi akip ɳa dəbə da Kanu dəntəf!

²¹ Pəbət nəna aŋe dor dəyə tante mə,
bawo nəndenembərə!

Pəbət nu, nəna aŋe nəyi kəbok mə,
bawo nəndesel!

²² Pəbət nu kə afum ḥandeter nu-ε, ḥacbeləs nu, ḥacləməs nu,
ḥacləsər nu mewe bawo nəlaŋ dim da «Wan ka Wərkun.»

²³ Nəde nəwoləs kə dəsək dadəkə dendeder-ε, nəyok-yokənə
pəbotu, bawo kəpoce kəpəŋ kəŋkar nu nde darenc. Tante tə
atəm aŋan ḥancyə adəŋk a Kanu.

²⁴ Pəleç peyi nu nəna aŋe nəyə daka mə!

Bawo nəlip kəsətə pənəmpəsə ponu mpə pənamar nu
kədekəsətə mə.

²⁵ Pəleç peyi nu nəna aŋe ca fəp yəlar mə,
bawo dor dendekəyə nu!

Pəleç peyi nu nəna aŋe nəyi kəsel mə,
bawo nəndekəyi kəbal kə kəbok disre!

²⁶ Pəleç peyi nu nəna aŋe afum fəp ḥandeloku pətət ponu mə,
tante tə atəm aŋan ḥancyə kə akə ḥancbaŋəne kəyənə Sayibə sa
Kanu mə.»

Kəbətar ka aŋe ḥanter nu mə

Mat 5.38-48; 7.12

²⁷ «Mba, iŋloku ti nəna aŋe nəncəŋkəl im mə: Nəbətar aterənə
anu, nəyə pətət aŋe ḥanter nu mə!

²⁸ Nətolanə pətət aŋe ḥantolanə nu pəleç mə, nətolanə aŋe
ŋaŋləməs nu mə!

²⁹ Kə fum efer əm kəca dəkanca-ε, məcencə kə sə akanca ɳa
mərəŋ ɳəkə. Kə fum əlekər əm burumus-ε, məce kə sə pəlek
duma dam.

³⁰ Məpoce nwə o nwə ontol'am mə, kə fum əlekər əm paka
mpə ɻəyənə pam mə, ta məwerəs kə pi.

³¹ Nəyənə afum təkə nəfaŋ a ɳayənə nu mə.

³² Kə təyənə nəbətar gbəcərəm akə ḥambətar nu mə, kəway
kəre kə nəŋgbəkər sə mera-ε? Ali aciya ḥambətar aŋe ḥambətar
ɳa mə!

³³ Kə ɻəyənə a akə ɳaŋyənə nu pətət mə gbəcərəm ɳə məŋyənə
pətət-ε, kəway kəre kə məntam kəgbəkər amerə-ε? Ali aciya,
bafə tatəkə tə ɳaŋyə pəmə nəna ba?

³⁴ Kə pəyənə a akə nəyə amera kədeluksə nu mə gbəcərəm nə nəntam kəbər-ε, kəway kəre kə nəna nəntam kəgbəkər amera-ε? Bawo ali aciya sə əjambər aciya ntə təŋsənə nə kədesətə pətəjnənə payi mə.

³⁵ Nəbətər ater anu, nəbər nə wəwure kəluksə debe dadəkə amera. Nəndesətə kəpoce kəpoj, nəyənə sə awut a Wəbə wəka darenc, bawo Kanu kəntesə nnə apələrnə pətət kə ayenki bəkəc əjai mə.

³⁶ Nəbət mera pəmə təkə Papa konu əmbət amera mə.»

Ta nəcin afum aləma

Mat 7.1-5

³⁷ «Ta nəcin fum, afəkəcin nu. Ta nəkiti akə ntə təŋsənə ta andesəkti nəna mə. Nəhəjnənə akə, andekəhəjnənə nu.

³⁸ Nəpoce, andekəpoce nu. Andekəbər nde yuba yonu yərəj ya duma donu potubce pətət, pasumpər, pasəŋk-səŋk, pəloŋjər. Bawo potubce mpe nəntubce mə, ip'andekəsətubce nu kəluksə nu kəway.»

³⁹ Kə Yesu olok-lokər nə capaf: «Wətənəŋk əntam kəkətənə wətənəŋk ba? Kə pəyənə fe ti-ε mərəj manjan fəp mə nəntəmpənə abi disre.

⁴⁰ Ali wəcepse darəj wəkin eyi fe nwə əmbək dəkəcəmə pətas wətəksə kən mə, mba wəcepse darəj nwə əntəksə belbel mə, eyi pəmə wətəksə kən.

⁴¹ Ake'sənə ntə mənəgbətnə ayika nijə əneyi wənc əm dərəfər mə, mba ta mənəŋəŋk təmboňk ta kətək mpe peyi mənasərka dərəfər mə-ε?

⁴² Pəlompu pə ba, kəloku wənc əm: «Wənc im məwose a ilin əm ayika nijə əney'əm dərəfər mə,» mba dəfər da məna dəyə təmboňk ta kətək? Məna wəbaŋənə kəlomp! Məlinjənə kəresna təmboňk ta kətək dəfər dam, it'əŋsən'am kənəŋk belbel ayika nəkə məfanj kəlinj wənc əm dərəfər mə.»

Kətək kə yokom ya ki

Mat 7.16-20; 12.33-35

⁴³ «Kətək kətət kəfəkom yokom yəleç, kətək kətətamnə kəfəkom yokom yətət.

⁴⁴ Kətək nkə o nkə kə, yokom ya ki y'aŋnəpələ ki. Afəpim cəyabə[†] kə wən [‡] dəbəŋk.

⁴⁵ Fum wətət nde abəkəc nən nətət eŋlek məyə mətət, kə fum wəleç nde abəkəc nən nəleç eŋlek məyə məleç. Bawo ntə o ntə kusu kəŋluku mə, ti teyi nde dəbəkəc.»

Wələ mərəj

Mat 7.24-27

[†] **6:44 Cəyabə** = CəTabo «figue» [‡] **6:44** Pokom mpe poŋkom nde Yisrayel, pi pəkə aŋfəc kəsətə member mmə aŋwe «wen» mə.

⁴⁶ «Ta ake tə nəjwen' em 〈Mariki! Mariki!〉 ta nəjyo mes məkə injloku mə-e?

⁴⁷ Nwə o nwə eder im, pəne moloku mem, pəkət mi, imentər nu nwə ojwurenə mə:

⁴⁸ Owurenə fum nwə eyi kəcəmbər kələ pəkay dəntəf haŋ pətukmə belbel, pəcəmbər kələ kən tasar teyenki kəronj. Ali wəcafən pətuf pəlarəm, məncaca məyekse, kələ kən kəftam kəwuŋe, bawo anacəmbər ki gbiŋ.

⁴⁹ Mba nwə o nwə ene moloku mem, ta əŋkətənə mi-e, fum wəkakə ŋawurenə kə nwə əncəmbər kələ kən katina dəntəf, ta əŋkay pətukmə pəcəmbər ki tasar kəronj mə. Kə wəcafən ontuf, məncaca məyekse-e, kələ kaŋkə kəŋwuŋe katina, kəlece few!»

7

Ajnabi Yesu kətaməs kən wəcar ka wəbe ka asədar 100

Mat 8.5-13

¹ Ntə Yesu elip kəlok-lokər afum aŋe ŋanccəŋkəl kə mə, k'emberə dare da Kaparnam.

² Dəndo kəfo kaŋkə, wəbe k'asədar wəRom wələma ənayo wəcar nwə tetən tənayenj kə mə. Wəcar wəkakə ənatamnə fe, pəcfanj kəfi.

³ Ntə wəbe k'asədar nwə ene pacloku teta Yesu mə, k'osom abeki aSuyif aləma, ŋakowenə kə Yesu pədetaməse kə wəcar kən.

⁴ Kə abeki akakə ŋander ŋabəp Yesu kə ŋaletsnə kə ŋacgbəkərə, ŋacloku: «Dyo dofum ndə pəmar məyənə kə ti mə,

⁵ bawo wəbe wəkawə əmbətər atəf ŋosu, nkən ənacəmbər dəkətola Kanu da aSuyif dosu.»

⁶ Kə Yesu əŋkə kə ŋa. Ənanələnə fe kələ ka wəbe wəsədar, kə wəsədar osom anapa ən kəkəloku kə: «Mariki, ta mətərəsnə, bawo isətə fe dofum dəfaynen'am nde kələ kem disre.

⁷ It'əsəŋe ntə inasərka intənakə nnə məyi mə. Mba məloku toloku tin, wəbəce kem əntamnə.

⁸ Bawo ina wəkawə yati abe em ŋ'iyi dəntəf, k'ina sə iyə asədar aləma aŋe ŋay'im dəntəf mə. K'iloku wəkin: 〈Məkə,〉 wəkayi əŋkə. K'iloku wəkə 〈Məder,〉 wəkayi ender. K'iloku wəcar kem: 〈Məyə ntə-e, əŋya ti.〉

⁹ Ntə Yesu ene moloku maməkə mə, kə teta wəsədar nwə ten-ciyanə kə. K'εŋkafələ, k'εntəfərnə kənay k'afum akə ŋanacəmə kə darəŋ mə, k'oloku: «Icloku nu, ali nde Yisrayel inanəŋk fe kəlaŋ pəmə kaŋke!»

¹⁰ Kə asom a wəsədar nwə, ŋalukus ndərən. Kə ŋabəp wəcar nwə ənatə-tamnə mə, pətamnə kenj.

Yesu əsəŋe wəfi kəfətə

11 Nte telip mə, k'əŋkə dare nde ancwe Nayin mə. Atəkəs ən kə afum alarəm əjanasol kə nkən kəkə.

12 Nte əjalətarne kəberə ka dare mə, kə əjambərepəne kə afum əjankekərə fum wəfi dəkəwup, mba fum nwə sona gboj sə kəre ənakom kə, wos pəfi sə. Afum alarəm a dare dadəkə əjankekərə wəfi wəkakə dəkəwup.

13 Kə Yesu ənəŋk wəran nwə, k'əyəne kə nənəfər, k'oloku kə: «Ta məbok!»

14 Kə Yesu əncələne k'əngbuñenə kaŋkəra ka wəfi. Aŋe əjanatəmpər kə mə əjancəmə. Kə Yesu oluku: «Wətemp, in'olok'əm: Məyəfe!»

15 Kə wəfi eyefə k'ənde, k'oncop kəlok-loku. Kə Yesu olukse wəfi nwə kəre.

16 Kə fəp fənesə, kə əjayefə **kəcam debeki** da Kanu, əjacloku: «Wədəŋk wəka Kanu wəpəŋ eyefə su dacə! Kə Kanu kənder kəmar afum ən!»

17 Kə təyə ta Yesu tatəkə təsam atəf əja Yude fəp, kəbəp ka sədare səkə səŋkel Yude mə.

Asom a Ajnabi Saŋ

Mat 11.2-19

18 Kə acəpsə a Ajnabi Saŋ darəŋ əjaŋkə əjaloku kə mes maməkə fəp. Kə Saŋ ewe acəpsə ən darəŋ dacə afum mərəŋ,

19 k'osom əja kəkəyif Mariki kə pəyəne nkən əyəne nwə eyi kəder kədeyac afum a Kanu mə, kə təyəne fe nkən-ə, pəmar pakar sə wələma ba?

20 Nte əjambəp Yesu mə, kə afum aŋe əjayif kə: «Saŋ Batis osom su kədeyif əm: «Mən'əyəne nwə eyi kəder mə, ka pəmar səkar sə wələma ba?»»

21 Afum akakə anasom mə əjaŋkə əjabəp Yesu pəctaməs docu da atətamnə alarəm, lanyiru, aŋe yəŋk yəleç yəncəmə darəŋ mə, k'əsəŋe atənəŋk alarəm kənəŋk.

22 Kə Yesu olukse əja: «Nəkə nəloku Saŋ təkə nənəŋk kə təkə nəne mə:
Atənəŋk əjanəŋk, atətam kəkət əjaŋkət,
k'asəkəs acunə sen, atəne əjane,
afi əjafətə, aŋkawandi Kibaru Kətət nnə atəyə daka əjai mə.

23 Pəbət nwə əntədesak kəgbəkər im kəlaŋ kən * mə!»

24 Nte asom a Saŋ aŋe əjalukus mə, kə Yesu eyefə kəloku kənay ka afum teta Saŋ pəcyif: «Ake nənakə kəməmən nde dətəgbərə-ə: Fum nwə əfanə pəmə awo nŋe afef əjeyikəc mə ba?

25 Mba anə nənakə oŋ kəməmən di-ə, wərkun wəsəkəp belbel ba? Mba nəcəre a asəkəp belbel nde wələ w'abə wə əjandə pətət disə.

26 Mba anə nənakə oŋ kəməmən-ə, Sayibə ba? Ey, icloku nu, Saŋ encepər Sayibə fəp dəkəcəmə.

* 7:23 kəsole

27 Tetən t'ancicəs nde Yecicəs Yosoku disre:
 «Indekekərə wəsom kem fər yam kiriŋ
 pəkəlomps'am dəpə.»»

28 Kə Yesu oluku: «Icloku nu, aŋe aran ŋaŋkom mə fəp, ali
 wəkin eyi fe nwə encepər Saŋ dəkəcəmə mə. Mba nwə efətə nde
 dəbe da Kanu dəntəf mə, ɔyəne nwə encepər Saŋ dəkəcəmə mə.

29 Afum aŋe ŋanane kə kəlok-loku mə fəp, kəbəp awerəs dut,
 kə ŋawose dolompu da Kanu. Ti disre kə ŋawose a Saŋ pəgbət ŋa
 dəromun teta Kanu.

30 Mba aFarisi kə atəksə a sariyə ŋanawose fe ntə Kanu
 kənafaŋe ŋa mə, kə ŋafati a Saŋ pəgbət ŋa dəromun teta Kanu.

31 An'indetubcənə afum a dətemp dandə-ε? Anə ŋawurene-ε?

32 Aŋe ŋə ŋawurene: Nawurene awut aŋe ŋandə kəfo nkə afum
 fəp ŋambəpsənə mə, a ŋacwenenə kəkəluku:
 «Səfulanə nu luk, kə nəntəpise!

Kə səleŋse nu meleŋ ma defi, kə nəntəbok.»

33 Bawo ntə Saŋ Batis, nwə encgbət afum dəromun ənader
 mə, oncsuŋ, ta oŋmun wen-ε, kə nəluku a ɔyə ŋəŋk ŋeləc!

34 Kə Wan ka Wərkun ender, pəcdi yeri pəcmun wen kə
 nəluku: «Wəcelək kə wəcis ɔfə, wanapa ka abaŋəs dut k'aciya!»

35 Mba awut a kəcərə kəkətənə mes ka Kanu ŋawose dolompu
 da ki.»

Yesu nde kələ ka Siməŋ wəFarisi

36 Kə wəFarisi wələma ewe Yesu kəkədi yeri kə nkən. Kə Yesu
 əmbərə nde kələ ka wəFarisi wəkakə, k'əŋkə pəndə amesa kiriŋ.

37 Wəran wəciya wələma ənayi dare dadəkə, k'ene a Yesu
 ŋayi kədi yeri nde kələ ka wəFarisi. Wəran wəkakə elek təkəbə
 pa alabatar pəlare labunde,

38 K'əŋkə pəcəmə Yesu kumunt darəŋ pəsumpər kə wəcək.
 K'eyefə kəbok pəccəŋkəsə məncər mən wəcək wa Yesu, k'efəŋjətə
 wəcək wa Yesu cəfon cən, pəccup wi, pəcləŋsər wi labunde.

39 Ntə wəFarisi nwə ənawe Yesu nde ndərən, ənəŋk tatəkə mə,
 k'olokunə dəbəkəc: «Fum wəkawə əŋyəne wədəŋk wəka Kanu-
 ε, k'encərə wəran nwə oŋgbuŋenə kə mə, fum nwə ɔyəne mə—
 Wəran wəciya.»

40 Kə Yesu elek moloku, k'oloku: «Siməŋ, iyə toloku tələma
 tolok'əm.» Kə Siməŋ oluku kə: «Məlok'im ti, Wətəksə.»

41 «Wəbəs-bəsər wələma afum mərəŋ ŋanatəmpərə debe:
 Wəkin nwə pətəmpərə kə gbeti məncəmbəl masar kəcamət
 (500), kə wəka mərəŋ pətəmpərə kə məncəmbəl 50.

42 Mba ntə wəbəs-bəsər nwə ənəŋk fə alekər ən səbe ŋayo
 fe gbeti bolukse kə mə, k'eyəŋnenə mərəŋ maŋan fəp. Akakə
 mərəŋ anə endenəŋkanə kəbətər kə pətas wəkə-ε?»

⁴³ Kə Simən oluku kə: «Pəwureñ'em, a wəkə ənatəmpərə kə gbeti bəlarəm mə.» Kə Yesu oluku kə: «Gbes, məloku kance!»

⁴⁴ Kə Yesu əñkafalə k'əntəfərnə wəran nwə, k'oloiku Simən: «Mənəñk wəran nwə? Imberəna nnə kələ kam mba məsəñna f'em domun ibikəne wəcək, mba nkən əncəñkəsə wəcək wem məncər mən, k'efəñjətə wi cəfon cən.

⁴⁵ Məncupna f'em, mba nkən kəyəfə ntə imberəna nnə mə, a k'oncop kəcupəs im wəcək mə, hanj ndekəl itə eyi kəyo.

⁴⁶ Məsopna f'em moro dəromp,[†] mba wəran wəkawə osop im labunde dəwəcək.

⁴⁷ Itə əsəñə ntə intam kəlok'əm a, kiciya kəlarəm nkə enciya mə, ajanñenə kə ki, bawo nkən əmbətər pənañkanə. Məna nwə ajanñenə pipic mə, pipic pə məmbətər.»

⁴⁸ Kə Yesu oluku wəran nwə: «Ajanñen'am kiciya kam.»

⁴⁹ Afum aŋe ŋanandə amesa kiriŋ kə nkən mə, ŋancop kəclockune dəbəkəc: «An'əfə wəkawə əjanñenə ali kiciya mə?»

⁵⁰ Mba kə Yesu oluku wəran: «Kəlanj kam kəyac əm, məkənə abəkəc ŋoforu.»

8

Aran aŋe ŋaŋsol kə Yesu mə

¹ Ntə teyəfə dənda mə, kə Yesu ende pəckət sədare səpəŋ kə səfət sa dətəf fəp, pəckawandi pəcdəñk Kibaru Kətət ka dəbə da Kanu. Əsol kə Asom ən wəco kə mərəŋ,

² kəberenə ka aran aləma aŋe ənataməs docu da dis kə da yəŋk yəlec mə: Mari wəkə ancwe «Wəka Makdala» mə, nwə anabeləs yəŋk yəlec camət-mərəŋ mə,

³ Yohanna (wəran ka Cusa, wəlompəs ka mes ma kələ disre ka Herodu), Susan kə aran alarəm aləma aŋe ŋancwure daka dañan kəmar ka Yesu kə Asom ən mə.

Capafə ca wəbəf

Mat 13:1-9; Mark 4:1-9

⁴ Kə kənay ka afum alarəm ayəfə sədare sələma ŋaməpənə kə. Kə Yesu oluku totubcənə ntə:

⁵ «Ntə wəbəf owur kəkəgbal defet dən mə, eyi kəgbal defet kə məñgbən mələma mentəmpənə dəpə. Afum ŋacnas-nas mi, kə bəmp yender yəsəm mi.

⁶ Kə məñgbən mələma mentəmpənə antəf ŋa masar kəronj. Ntə mompoŋ mə, kə mowos, bawo menasətə fe pədəm.

⁷ Kə məñgbən mələma mentəmpənə dəbeñk, kə bəñk yompoŋ kə məñgbən maməkə, kə yendi mi.

⁸ Kə məñgbən mələma mentəmpənə antəf ŋətət kəronj. Ntə maməkə mompoŋ mə, kə yoñkoməs, kə popoŋ mpe o mpe

[†] **7:46** Aka Yisrayel moro mə ŋancop acikəra ajan alel

poŋkom meŋgbən tasar tin (100).» Yesu oncloku toloku tatəkə, pəcgbəŋe: «Məna nwə məŋyə ləŋəs yenene mə, məne ti!»

Ta ake tə Yesu onclokə totubcəne-ə?

Mat 13.10-17; Mark 4.10-12

⁹ Kə acəpsə Yesu darəŋ ŋayif kə ntə totubcəne tatəkə toloku mə.

¹⁰ K'olukse ŋa: «Nəna ŋə Kanu kəsəŋə kəcərə kance kəgbərnə ka dəbe dən, mba kə akə dəmotubcəne aloku ŋa ki, ti təsəŋə ntə: «Nəŋgbətne belbel mba ŋafənəŋk, ŋacəŋkəl belbel mba ŋafəcəre.»»

Yesu kəloku tedisrə ta capaſə ca wəbəf

¹¹ «Tedisrə ta totubcəne tante təntə: Defet, Toloku ta Kanu tə.

¹² Məŋgbən mme mentəmpənə dəpə dacə mə, mi məyənə afum aŋe ŋaŋne mə, Nəŋk Nələc ŋeder ŋeliŋ ŋa dəbəkəc Toloku ta Kanu təkə ənane mə, ntə təŋsəŋə payaməsər ŋa kəlaŋ nkə kəntam kəyac ŋa mə.

¹³ Məŋgbən məkə meyi kəfo ka masar mə, məyənə afum aŋe ŋancənane Toloku ta Kanu, pəbət ŋa mə. Mba ŋayə fə ncənc,* ŋalaŋ təm toləma, kə təm teyəŋki tender ŋa-ə, ŋasak ti few.

¹⁴ Məŋgbən mme mentəmpənə dəbəŋk mə, mi məyənə afum aŋe ŋancəŋkəl Toloku ta Kanu, kə ŋalasərnə mes mərəŋ mme mendi toloku tatəkə mə: Məcəm-cəmne məlarəm, kəsətə ka daka kə məfaŋ mobotu ma doru, məfəsəŋe ti kəkom yokom yololu.

¹⁵ Məŋgbən mme meyi antəf ŋətət mə, afum ŋə aŋe ŋancəŋkəl Toloku abəkəc ŋətət ŋosoku, ŋameŋkərnə ti, ŋacəmə ti darəŋ mə, ŋa ŋaŋsəŋ yokom yətət.»

Totubcəne ta lamp

Mark 4.21-25

¹⁶ «Nwə o nwə əfəmot lamp a pəgbəpər di kəfala, əfəsəbərsənə di kəfənc dəntəf, mba əndət di kədət dəm, ntə təŋsəŋə aŋe ŋambərə dəkələ mə, ŋanəŋkə pəwaŋkəra.

¹⁷ Paka mpe o mpe pəŋgbərnə mə, andetam pi kənəŋk. Tes ntə o ntə aŋmeŋk mə, andetam ti kəcərə, towur təyə afum waŋkəra.

¹⁸ Nəkəmbərnə təkə nəncəŋkəl mə, bawo andekəbərənə wəkə ɔyə mə, pabelər wəkə əntəyə mə ali pəkə əŋgbəkər amera kəyənə pən mə.»

Iya kə awənc a Yesu

Mat 12.46-50; Mark 3.31-35

¹⁹ Kə iya ka Yesu kə awənc ən ŋander ŋabəp kə, mba ŋanctam fə kələtərnə kə ntə afum ŋala mə.

* **8:13** *Kəntəntəl, ntəntəl* = «kəcənc», «ncənc»

20 K'anjə paloku Yesu: «Iya kam kə awənc əm aŋa ŋancəmə nde dabəŋka, məna ŋafaŋ kənəŋk.»

21 Kə Yesu oluku: «Iya kem k'awənc im aŋa, ŋayəne aŋe ŋancəŋkəl toloku ta Kanu ŋacəmə sə ti darəŋ mə.»

Yesu kəcəmbərəs kən afef ŋəpəŋ

Mat 8.23-27; Mark 4.35-41

22 Dəsək dələma kə Yesu əmbəkə debil kə acəpsə ən darəŋ. K'oloku ŋa: «Pacali ntende kəba mokuru.» Kə ŋayekti abəla kəkə.

23 Nayi kəcali, kə Yesu endirərnə. Kə afef ŋəpəŋ ŋeyəfə kəwur dəkəba kə abil ŋefəŋ kəkale, kə ŋayi dəpəwəy-wəy.

24 Kə acəpsə ən darəŋ ŋander ŋatimi kə, ŋackule-kule: «Wətəksə! Wətəksə! Kəfi kə sənder!» Nte entime mə, k'eyəfə kəgbəŋ-gbəŋjər afef kə yam ɣəpəŋ yəkə yənayəfə mə, kə yesak few. Kə pəyə yenj, ali tes ancne fe sə.

25 Kə Yesu eyif ŋa: «Deke kəlaŋ konu kəyi-ε?» Nte ŋanəse a kə cusu cəwos ŋa mə, kə ŋayifəne aŋe kə akə: «An'ɔfə wəkawə? Wəkawə əŋgbəŋ-gbəŋjər ali afef kə yam, yəcəmə sə təfaŋ tən darəŋ mə!»

Yesu kətaməs ka fum nwə yəŋk yəleč yənacəmə darəŋ mə

Mat 8.28-34; Mark 5.1-20

26 Yesu kə acəpsə ən ŋaŋkə mokuru nde kulum ka Kerasa, nde pəntəfərənə kə atəf ŋa Kalile mə.

27 Nte Yesu owur debil mə, kə fum wələma wəka dare dadəkə ender pəcəmə kə fər kiriŋ, nkən yəŋk yəleč yəlarəm yənayi mə. Kəyəfə nte pənawon mə, ənclərəne fe duma, ənayi fe dəkələ, mənə pəyi nde cufu dacə.

28 Fum nwə ənəŋk Yesu mə, kə ŋəŋk ŋəleč ŋəsəŋə kə kəkule-kule pəpəŋ, k'entəmpənə Yesu wəcək dəntəf, k'oloku pəpəŋ: «T'ake tə məmberənə mes mem-ε, Yesu Wan ka Kanu nkə kəyi darenc mə? Ilətsən'am ta mətarəs im!»

29 Fum wəkakə ənaloku ti bawo Yesu oncloku ŋəŋk ŋəleč nnəŋ ŋenabərə fum wəkakə dəris pəwon mə kəwur. Cəkə-cəkə, anckotərənə fum wəkawə gbekce dəwəcək kə afəc ŋəpəŋ, mba onccopu yi, ŋəŋk ŋəleč ŋosole kə ŋekekərə nde dətəgbərə.

30 Kə Yesu eyif kə: «Cəke cə aŋw'am-ε?» Kə fum nwə oluku Yesu: «Ina aŋwe 〈Kənay〉.» K'oloku ti bawo yəŋk yəleč yəlarəm yənacəmə kə darəŋ.

31 Kə yəŋk yəleč nyə yəletsənə Yesu kəsak yi, ta pəsəŋə yi kəwur yəkə dəpəŋal-ŋal.

32 Awa, ŋanabələnə fe səp yəlarəm nyə yəncəmət dəndo tərə kəronj mə. Kə yəŋk yəleč yəletsənə Yesu kəce yi yəbərə dəsəp nyə, kə Yesu owosənə yi.

³³ Kə yəñk yelcə yowur dəfum, kə yəñkə yembərə dəsəp. Kə səp nyə fəp yontor kəyəfə dətərə, kə yəñkə yotor dəkəba, kə yəñgbətse, kə yefis-fis fəp.

³⁴ Ntə akək səp aŋə ŋanəñk ti mə, kə ŋayekse kə ŋaŋkə ŋasamsərəne toloku tatəkə dare kə aka sədare səkəsək.

³⁵ Kə afum ŋander kəməmən təkə tenacepər di mə. Kə ŋander nnə Yesu eyi mə, kə ŋambəp fum wəkə yəñk yelcə yənawur dəris mə, pəsəkəp pəndə Yesu dəntəf, kə amera ŋən fəp, afum aŋə ŋanader kəməmən mə ŋanese.

³⁶ Afum akə ŋananañk təkə tenacepər mə, ŋaləmər akə ŋanader kəməmən təkə anayac kə mə.

³⁷ Kə afum a atəf ŋa Kerasa fəp ŋaletsənə Yesu a pəyəfə ndaraŋjan pəkə, bawo ŋananañkanə kənese. Kə Yesu əmbərə debil, k'olukus.

³⁸ Fum wəkə Yesu ənalukse yəñk yelcə darəŋ mə, əletsənə Yesu a pətam kəce kə pəyi kə dəntəf. Mba kə Yesu ombupərə kə pəcloku:

³⁹ «Məlukus nnə ŋdaram. Məkə məcloku afum təkə Kanu kəyən'am mə fəp.» Kə fum nwə əŋkə pəloku dare disrə fəp mes məkə Yesu ənayənə kə mə.

Wan wəran wəka Sayirus, kə wəran wəkə ənagbuŋənə yamos ya Yesu mə

Mat 9.18-26; Mark 5.21-43

⁴⁰ Yesu kəlukus kən, kə afum ŋaŋkə ŋafayne kə, bawo fəp fənckar kə.

⁴¹ Təm tatəkə fum wələma ənader pacwe kə Yayirəs, nwə ənayənə wəbə ka dəkətola Kanu da aSuyif mə. Kə Yayirəs ontontənə k'osumpər Yesu wəcək, pəclətsənə kə kəwose kəder ka kələ kən.

⁴² Bawo ənayə wan wəran wəkin gboŋ, nwə ənasətə meren wəco kə merəŋ mə, pəcfi. Ntə Yesu əyəfə kəkə mə, kə kənay kəməpənə kə haŋ ŋacyaməsər kə kənəsəm.

⁴³ Wəran wələma ənayi di, pəyə docu da kəwur mecir tenasətə meren wəco kə merəŋ ta pəncəmbərəs-ə. Wəran nwə ənabərəsə daka dən fəp nnə atən cəl ŋayi mə, ntə təŋsənə pataməs kə mə. Mba ali fum ənatam fe kətaməs kə.

⁴⁴ Kə wəran nwə ələtərnə Yesu tadarəŋ, k'ongbuŋənə dobol da yamos yən. Gbəncana babəkə kə kəwur mecir kənəyi kə mə kəsakə.

⁴⁵ Kə Yesu eyif: «Anə ogbuŋən'em-ə?» Ntə afum fəp ŋambupərə ti mə, kə Piyer oluku: «Wətəksə afum ŋaŋkel əm waca nwə fəp!»

⁴⁶ Kə Yesu oluku: «Fum wələma oŋgbuŋən'em, bawo incərə a fənəntər fələma fəwur im dəris.»

⁴⁷ Ntə wəran nwə əncərə a Yesu əncərə a fum oŋgbuŋənə kə mə, k'ender pəcyikcə, k'entəmpənə Yesu wəcək dəntəf. K'oluku

afum fəp fər kiriŋ tes təkə tənasəŋe kə kəgbuŋenə ka duma da Yesu mə, kə təkə docu dən dənatamnə gbəncana babəkə mə.

⁴⁸ Kə Yesu oluku kə: «Wan kem, kəlaŋ kam kəntaməs əm, məkənə abəkəc ŋoforu.»

⁴⁹ Yesu eyi kəlok-loku kaŋkə, kə fum wələma ender kəyefə ka ndena wəbe ka dəkətola Kanu da aSuyif da dare, k'ender pəloku: «Wan kam efi, ali məntərəs fe sə wətəksə kəkə di.»

⁵⁰ Mba Yesu ənane fum nwə kəluku ka wəbe wəka dəkətola Kanu da aSuyif defi da wan kən, k'oloku wəbe nwə: «Ta mənes! Məlaŋ gbəcərəm, wan kam əntamnə.»

⁵¹ Nte ŋander dəker mə, Yesu owose fe fum kəberə kə nkən məne Piyer, Isan, Sak, wan wəran nwə kas kə kere gbəcərəm, ŋə ənawose kəberə nnə wan wəran wəfi nwə eyi mə.

⁵² Kə afum fəp ŋambok ŋacləm pəcuy paŋjan tetən. Kə Yesu oluku: «Ta nəbok! Efi fe, kədirə k'əndə.»

⁵³ Kə afum ŋayefə kəfani Yesu, bawo afum aŋe ŋanacərə a wan wəran nwə efi.

⁵⁴ Kə Yesu osumpər wan wəran nwə kəca, k'oloke dim dəpəŋ: «Wan kem, məyefə!»

⁵⁵ Kə amera ŋən ŋoluksərnə kə dəris, gbəncana babəkə k'eyefə, kə Yesu oluku a pasəŋ kə yeri.

⁵⁶ Kə cusu cəwos akombəra aka wan wəran nwə, kə Yesu oluku ŋa a ta ŋaləmər nwə o nwə nte tencepər mə.

9

Yesu osom acəpsə ən darəŋ wəco kə mərəŋ

Mat 10.5-15; Mark 6.7-13

¹ Kə Yesu ewe acəpsə ən darəŋ aŋe wəco kə mərəŋ, k'əsaŋ ŋa fənəntər fa kətam ka kəbeləs yəŋk yelec fəp, kə kətaməs ka docu.

² Kə Yesu osom ŋa kəkədəŋk dəbe da Kanu, kə kətaməs ka acuy.

³ K'oloku ŋa: «Ta nətəmpərenə daka o daka teta dəpə, ta nətəmpər togbo, ta nətəmpər tələba, ta nətəmpər tocom, ta nətəmpər pəsam, ta nwə o nwə pətəmpər səburumus mərəŋ.»

⁴ Kə nəndekəberə kələ nkə o nkə-ε, nəyi di, difə nəndekəyefə a nəsumpər dəpə donu kəkə.

⁵ Nnə o nnə afum ŋantəkəwose nu kəyi mə, kə nəndewur dare dadəkə-ε, nəkon-koŋ wəcək wonu, it'endeyənə sede a ŋanabaŋ fe nu.

⁶ Kə asom aŋe ŋawur ŋackət sədare, ŋacdəŋk toloku tətət ta Kanu, ŋactaməs acuy mofo fəp.

Pəciyanə pa Herodu

Mat 14.1-12; Mark 6.14-29

⁷ Nte Herodu nwə ənatəmpər dəbe Kalile ene mes mmə menccepər mə, kə pəciyanə kə, bawo aləma ŋancloku a San ɔfə, nkən əfətə afi dacə,

⁸ aləma ɳacloku, a Eli eder, aləma ɳacloku, a wədəŋk wəka Kanu wəcəkə-cəkə wələma oluksərnə sə kader.

⁹ Kə Herodu nkən oluku: «Inagbinti Saŋ domp! An'ɔyəne fum wakawə anjoku tetən mə-e?» Kə Herodu ɛfan kənəŋk kə.

*Yesu kəsəŋe ka afum wul kəcamət (5000) kənəmbərə
Mat 14.13-21; Mark 6.30-34; Isaŋ 6.1-14*

¹⁰ Kə asom ɳander ɳalukse Yesu təkə ɳanayə mə fəp. Kə Yesu elek ɳa kə ɳawurne kəsək, ntende dare da Betsayida.

¹¹ Kə afum ɳancəre kəwur kəŋjan kə ɳancepsə ɳa darəŋ. Kə Yesu owose ɳa kader, k'ɔŋkə pəcloku ɳa teta dəbe da Kanu, k'entaməs sə aŋe ɳanatətamnə mə.

¹² Ntə dec deyefə kəkale mə, kə acəpsə ən ɳalətərnə kə ɳacloku: «Məyə oŋ məsak afum akaŋe ɳako ɳaten dəkədirə kə yeri nde sədare səcsək kə dəmadare məfət məfət mmə məŋkel nnə mə, bawo dətegbərə ayi wəkawə.»

¹³ Kə Yesu oluku ɳa: «Nənasərka nəsəŋ ɳa yeri.» Kə acəpsə ən ɳayif kə: «Cəcom kəcamət kə lop mərəŋ gbəcərəm yə səyə, məfaŋ oŋ a səkə səwayə kənay kəŋkə yeri ba?»

¹⁴ Mba afum aŋe ɳancəp arkun wul kəcamət (5000). Kə Yesu oluku Asom ən: «Nəyə ɳa ɳalonjkanə arkun wəco kəcamət wəco kəcamət (50-50).»

¹⁵ Kə asom ən ɳayo təkə Yesu ɛnaloku ɳa kəyo mə, kə ɳandəs ɳa fəp.

¹⁶ Kə Yesu elek cəcom nce kəcamət kə lop nyə mərəŋ, k'eyekti fər darenc, k'eyif Kanu barka. Kə teyefə dənda k'entepi cəcom nce a k'endesəŋəs ci acəpsə a ɳayerəs kənay kəŋkə.

¹⁷ Kə fəp fəsəm ci kə ɳanəmbərə. Ntə anawətəs yeri yələpəs nyə mə, yənayə cəfala wəco kə mərəŋ.

*Piyer oluku a Yesu ɔyəne nwə Kanu kəyək-yək mə
Mat 16.13-19; Mark 8.27-29*

¹⁸ Dəsək dələma Yesu **pəclok-lokər Kanu** tacıŋa, acəpsə ən darəŋ ɳalonjkanə kə kəsək. Kə Yesu eyif ɳa: «Toloku ta afum, an iyəne-e?»

¹⁹ K'acəpsə ən darəŋ ɳaloku kə: «Ntə aləma ɳaloku mə, a Aŋnabi Saŋ məyəne, k'aləma ɳaloku a Eli məyəne, aləma a sayibə sələma sə məyəne nwə eyefə afi dacə mə.»

²⁰ Kə Yesu eyif ɳa sə: «Pəcəməcəmne ponu, an'iyəne-e?» Kə Piyer oluku Yesu: «Krist wəyək-yək wəka Kanu məyəne.»

*Yesu kəcam defi dən kə kədeyefə kən afi dacə
Mat 16.20-28; Mark 8.30-9.1*

²¹ Kə Yesu entiŋ-tiŋ ɳa kəcaŋkə ti, ta ɳaloku ti ali fum.

²² K'ənəcər a pənamar dis dələl Wan ka Wərkun belbel. Abeki, alonjne aρəŋ kə atəksə sariyə ɳandewənəs kə, padif kə, pəfətə afi dacə tataka ta maas.

23 K'oloku afum fəp nte: «Kə fum əfañ kəcəps'em darəñ-ε, wəkayi pəsak kəcəm-cəmnə teta nkənsərka, pəgbəñne kətək kən kəpəmpəl dəsək o dəsək, pəcəm'em darəñ.

24 Bawo, nwə o nwə eñsep kəyac kəyi doru kən mə, kəñsalpər kə, mba nwə o nwə kiyi kən doru kəñsalpər kə tetem mə, endeyac ki.

25 Dəkəcəmə dere də təyə fum kəsətə kən doru kərkər-ε, kə pəyənə a wəkayi eyi kəsəle kə pəyənə fe ti wəkayi pəcləsərnə-ε?

26 Nwə o nwə əlapərn'em kə moloku mem, Wan ka Wərkun endekəsədəmənə lapərnə məna wəkayi k'endedər nərə da debeki dən, da Papa, kə da məlekə mecempi-ε.

27 Icloku nu kance: Afum akin akin əayı nnə kəfo kañkə aŋə ənantədefi ta ənantəñk kəder ka dəbə da Kanu-ε.»

Piyer, Isañ kə Sak əjanəñk Yesu pəyi pəmotu pa debeki da Kanu disre

Mat 17.1-8; Mark 9.2-8

28 Nte Yesu oluku moloku maməkə mə, kə mata camət-maas məncepər, k'elək Piyer, Isañ kə Sak, kə əampə tərə kəronj **kəkətola Kanu**.

29 Yesu eyi kəsali, kə kəro kən kəsəkpər, kə yamos yən əyənəñkənə kəferə yocmotər-motər.

30 Pəwon fe kə afum mərəñ əyayefə kəlok-loku kə nkən: Ajnabi Musa kə Ajnabi Eli əjanayi,

31 aŋə ancnəñk **pəmot pa pəlel** pa debeki da Kanu disre mə. Nacloku Yesu kəkə kən nkə kəñkəyi Yerusalem mə.

32 Tətəñne Piyer k'asol ən əacdire pəpəñ. Nte əntime mə, kə əjanəñk Yesu pəmot pa debeki da Kanu disre, kə afum mərəñ akə əjanacəmə kə nkən mə.

33 Təm nte afum akakə mərəñ əancəbeyenə kə Yesu mə, kə Piyer oluku kə: «Wətəkse pəntesə su kiyi ka nnə. Səcəmbər əgbəncən əcepe-cepə maas, əjin əjam, əjin əja Musa, kə əjin əja Eli.» Piyer ənacəre fe nte oluku mə.

34 Nte oncloku tatəkə mə, kə kəp kənder kəgbəpərnə əja kə kənesə kəsumpər acepsə a Yesu darəñ nte əjananəñk kəp kañkə kəcder kəgbəpərnə əja mə.

35 Kə dim dowur kəp kañkə disre, docloku: «Wəkawə əyənə wan kem, nkən iyeñ-yek: Nəcəñkəl kə!»

36 Nte ane dim dadəkə mə, k'ənəñk Yesu pəcəmə sona. K'acepsə a Yesu darəñ əancañk ali fum ənaloku fe sə wəkos tələma nte ənəñk mə mata maməkə.

Yesu kətaməs ka wan nwə əyəñk əcepe əjenatoñkulu-toñkulu

Mat 17.14-18; Mark 9.14-27

37 Dəckəsək nte ənantor kəyefə dətərə mə, kə afum alarəm ənəñder kədefaynə Yesu.

³⁸ Kə fum wələma oŋkulərnə kənay kaŋkə dacə: «Wətəksə ilətsen'am məməmən wan kem, bawo wəkin wəkawə gboŋ iyo.

³⁹ Nəŋk ŋelec ŋələma ŋəmbərə kə, kə ŋəsəŋe kə kəkule-kule gbəncana babəkə, kə ŋeyikəc kə pəpəŋ, kə ŋəsəŋe kə kəfoc kəwur kə dəkusu, kə ŋələləs kə dis, pəŋyerŋ kə ŋendesak kə.

⁴⁰ Ilətsenə acəpse am darəŋ kəbeləs ka ŋi, mba ŋantam fe ti.»

⁴¹ Kə Yesu oŋkulərnə: «Nəna afum a dətemp da tem tante dekafəle-kafəle, dətəlaŋ Kanu, ake tem t'indesəyi kə nəna-ε? Tem cəke tə pəmar sə icəmə nu dəntəf-ε? Məkərə wan kam nnə.»

⁴² Nte wan wəkakə ənclətərnə Yesu mə, kə ŋəŋk ŋəŋgələ kə dəntəf kə ŋeyikəc kə pəpəŋ. Mba kə Yesu əŋgbəŋ-gbəŋər ŋəŋk ŋelec ŋəŋəkə, k'əntaməs wan wəkakə, k'əsəŋ kə kas.

⁴³ Kə cusu cəwos afum fəp kənəŋk ka fənəntər fəpəŋ fa Kanu.

Yesu kəgbəkərə kən kələku defi dən

Mat 17.22-23; Mark 9.30-32

Nte mes maməkə Yesu əncyo mə mecciyənə afum mə, k'oloku acəpse ən darəŋ:

⁴⁴ «Nəna nəsu ləŋəs, nəcəŋkəl belbel moloku mamə: Kəber k'ander Wan ka Wərkun afum dəwaca.

⁴⁵ Mba acəpse ən darəŋ ŋanacərə fe tedisrə ta toluku tatəkə oncləku mə. Tenagbəpne ŋa, nte təŋsəŋe ta ŋancərə ti mə. Kə ŋanəse kəyifət kə tedisrə ta toluku tatəkə.

Anə ecepər nu fəp-ε?

Mat 18.1-5; Mark 9.33-37

⁴⁶ K'acəpse ən darəŋ ŋayefə kəyifətənə nte təŋsəŋe ŋacərə nwə encepər ŋa dəkəcəmə mə.

⁴⁷ Yesu nwə ənacərə məcəm-cəmne mmə meyi ŋa dəcor mə, elek wan wəfət wəkin, k'əncəmbərərnə kə.

⁴⁸ Kə Yesu oluku ŋa: «Nwə o nwə əbaŋ wanfət wəkawə kəbaŋ kətət tetem mə, əmbəŋ sə inasərka pətət. Nwə o nwə əbaŋ im, əmbəŋ sə wəkə osom im mə. Bawo fum wəkə əncəmbərənə dəkəcəmə dəfət mə, əyənə wəkə encepər nu fəp mə.»

Nwə əntəc'am mə, əfaŋ əm

Mark 9.38-40

⁴⁹ Kə Isəŋ elek moloku k'oloku: «Wətəksə sənanəŋk fum wələma pəcbələsə yəŋk yəlcə tewə tam, kə səfaŋ kəmənə kə, bawo wəkayi əncəmə f'am darəŋ pəmə səna.»

⁵⁰ Kə Yesu oluku kə: «Ta nəmənə kə ti, bawo fum nwə əntəc'am mə, əfaŋ əm.»

Dare dələma da Samari kəfati kəbaŋ ka Yesu

⁵¹ Nte dəsək dəlek da Yesu doru dənclətəs mə, k'olokunə a mənə pəkə Yerusaləm gbəs.

52 K'osom afum aləma ɳayi kə kiriŋ. Kə akakə ɳayi kiriŋ kə ɳajkə ɳabəp dare da Samari dələma, ntə təŋsəŋe ɳalompəsnəne kə mə.

53 Mba kə aka dare dadəkə ɳafati kəbanj kə, bawo Yerusalem ɳanckə.

54 Ntə afum aŋe ɳanəŋk ti mə, acepsə a Yesu darəŋ, Isaŋ kə Sak ɳaloku: «Wətəksə, məfanj səloku nənc dotor kəyefə dəkəm dələsər ɳa?»

55 Kə Yesu εŋkafələ k'entəfərnə ɳa, k'εgbəŋ-gbəŋər ɳa.

56 Kə ɳayefə kə ɳajkə dare dələma.

Aŋe ɳafaj kəcəmə Yesu darəŋ mə

Mat 8.19-22

57 Ntə ɳayi dəpə kəkə mə, kə fum wələma oluku kə: «Indecəm'am darəŋ nnə o nnə məndekə mə.»

58 Kə Yesu oluku kə: «Məsəŋk məyə bi dəkədirə kə bəmp yəyə wələ dəkədirə, mba ina Wan ka Wərkun iyə fe kəfo nkə intam kəboc domp dem mə.»

59 Kə Yesu oluku fum wələma: «Məcəm'em darəŋ.» Kə fum wəkakə oluku kə: «Mariki, məwos'em kəresna ikə iwup papa kem.»

60 Kə Yesu oluku fum wəkakə: «Məce afi ɳawup afi, kə məna, məkə mədəŋk dəbe da Kanu.»

61 Kə fum wələma oluku: «Kəcəm'am k'inder darəŋ Wəbe, mba məkar ikə kəresna ilembərnə aka kələ kem disre.»

62 Kə Yesu oluku kə: «Nwə o nwə edebiftə cəna a wəkayi pəcməmən tadarəŋ mə, ɔyə fe dəkəcəmə akip ɳa dəbe da Kanu dəntəf.»

10

Kəsom ka acepsə darəŋ 72

Mat 10.7-16

1 Ntə tatəkə tencepər mə, kə Wəbe εyək-yək sə afum 72 aləma, k'osom ɳa mərəŋ mərəŋ ɳayi kə tekirinj kəkət ka sədare kə mofo fəp mmə pənamar kə kəkə mə.

2 K'oloku ɳa: «Dale dətel dəmbək, mba atel ɳampice. Nəletsenə Mariki ma kətel pəberenə sə atel aləma aŋe ɳandetəle kə mə.

3 Awa! Isom nu nəŋkəyi pəmə ntə menkesiya menyi calma dacə mə.

4 Ta nətəmpərenə pəsam pa delek, ta nətəmpərenə ləba, ta nətəmpərenə cəfta, ta nəyifənə sə kə fum o fum dəpə.

5 Kələ nkə o nkə nəndekəberə mə, nəkule kəresna: «Kanu kəberse pəforu kələ kaŋke!»

6 Kə pəyənə, fum wəka pəforu eyi kələ kaŋkə-ε, pəforu ponu penyi kə kəronj, kə pəyənə fe ti-ε, pəforu papəkə poluksərnə nu.

7 Nəyi kələ kaŋkə, nədi yeri, nəmun domun da kələ kaŋkə, bawo pəmar wəbəc pəsətə kəway kən. Ta nəccal-cali wələ de!

⁸ Dare nde o nde nəberə a pabaŋ nu mə, nədi yeri yəkə aŋsaŋ nu mə.

⁹ Nətaməs acuy akə ɳayi di mə, nəloku ɳa: «Dəbə da Kanu dələtərəne nu.»

¹⁰ Dare nde o nde nəkə ta ambaŋ nu mə, nəkə nde abanka ɳajan nəloku:

¹¹ «Səŋkonjər nu kəfəl ka dare donu ali nke kəsoptə su dəwecək mə, səlukse nu ki, nətam kəcəre a dəbə da Kanu dələtərəne.»

¹² Icloku nu a dəsək nde Kanu kəndekiti afum fəp, təyə ntə andeyə dare dandə mə, tendeyenç tətas ta aka dare da Sodom.»

Sədare nse səfati kəlaŋ mə

Mat 11.20-24

¹³ «Pəlec pəpəŋ peyi məna dare da Korasin! Pəlec pəpəŋ peyi məna, dare da Bətsayida! Bawo kə təcyənə a mes məwəy-wəy mmə Kanu kənayə nnə ndoronu mə, m'anayə aka sədare sa Tir kə Sidəŋ-ə, kə ɳanasəkpər bəkəc pəwon, ɳacəmə pəlompu darəŋ, ɳaberne yamos ya kəbal, ɳandə ɳaməncə!

¹⁴ It'endesəŋə dəsək nde Kanu kəndekiti afum fəp mə, pəndeyençkər nəna pətas aka sədare sa Tir kə Sidəŋ.

¹⁵ Kə nəna aka Kaparnam, nəncəm-cəmni a andepənə nu haŋ dəkəm ba? Ala! Andetore nu dəntəf haŋ nde afum afi ɳayi mə.

¹⁶ Nwə əncəŋkəl nu mə, əncəŋkəl im. Kə nwə əŋwənəs nu mə, əwənəs sə ina, k'ewənəs wəkə osom im mə.»

Kəlukus ka acəpse darəŋ 72

¹⁷ Kə afum 72 aŋə anasom mə ɳalukus pəbotu disre kə ɳaloku: «Wəbe! Ali yəŋk yəleç fəp yənayi su dəntəf tewe tam.»

¹⁸ K'oloku ɳa: «Indenanəŋk Sentani kətempənə kəyəfə darenc pəmə təkə pəŋmot mə.»

¹⁹ Nəcəŋkəl: Isəŋ nu kətam kəkət ka bok kə mekəlencər kəronj kələkənə fənəntər fa ater anu fəp, daka o daka dəfətam kəyamse nu ti.

²⁰ Mba ta pəbət nu ntə yəŋk yəleç yeyi nu dəntəf mə, mba pəbət nu ntə ancic mewə monu nde darenc, ndena Kanu mə.»

Pəbotu pa Yesu

Mat 11.25-27; 13.16-17

²¹ Tənatəŋnə, **Amera Necəmpı ɳa Kanu** ɳəsəŋə pənaŋkanə kəbət Yesu, k'oloku: «Injkor-kor'əm Papa, Mariki ma dəkəm kə dəntəf, bawo məməŋkər mes maməkə acəre kəkətənə mes kə asoku səbomp, kə məmentər mi afət dəkəcəmə. Ey, Papa, bawo tatəkə tə məfaŋ ti.

²² Icloku nu a Papa kem əmbər im ca fəp dəwaca. Nwə o nwə əncəre fe nwə əyənə Wan mə, kə pəntəyənə Papa-ə. Nwə o nwə əncəre fe sə nwə əyənə Papa mə, kə pəntəyənə Wan-ə, kə afum akə Wan əŋfaŋ kəmentər kə mə.»

²³ Kə Yesu εŋkafale k'entefärne acepsə ən darəŋ, k'eyel dim, pəcloku ɳa: «Pəmbət aŋe ɳaŋnəŋk məkə nəyi kənəŋk mə!»

²⁴ Bawo sayibe səlarəm kə abə a təf yəlarəm ɳanafaj kənəŋk mame nəyi kənəŋk mə, mba ɳananəŋk fe mi, ɳanafaj kəne mame nəyi kəne mə, mba ɳanane fe mi.»

Totubcəne ta wəSamari wətət

²⁵ Kə wətəksə sariye s'aSuyif wələma εyefə k'oloku Yesu, ntə ɛfanj kəcəpe kə towul dəmoloku mə. K'eyif Yesu: «Wətəksə, cəke cə pəmar im kəyə, isətə kiyi wəyen ka doru o doru-ε?»

²⁶ Kə Yesu eyif kə: «Cəke cə ancic nde buk ba sariyε-ε? Cəke cə məŋkaraŋ bi disre-ε?»

²⁷ Kə fum nwə oluku Yesu: «Pəmar məbətərə Mariki Kanu abəkəc ɳam fəp, afəkəl ɳam fəp, səkət sam fəp, kə məcəm-cəmne mam fəp. Kə telip-ε, məbətər wənc əm pəmə təkə məmbətərnə mə.»

²⁸ Kə Yesu oluku kə: «Məloku ti belbel, məyo tatəkə ntə təŋsəŋ'am kəyi wəyen mə.»

²⁹ Mba ntə wəbe wəka sariye nwə ɛfanj kəmentər dolompu dən mə, k'eyif Yesu: «An'çyəne wənc im-ε?»

³⁰ Kə Yesu əŋgbəkərə moloku k'oloku: «Fum wələma εnayefə Yerusaləm pəckə Yeriko. Kə wəfum wəkakə əŋkə pəbərə afum alec dacə, kə afum alec akakə ɳambaŋər kə daka dəkə εnatəmpər mə fəp, kə ɳasut kə haŋ pəcbut kəfi, kə ɳasumpər dəpə kə ɳaŋkə.»

³¹ Kə tosurenə wəloŋne wələma osolnə sə dəpə din dadəkə. Nte wəloŋne nwə εnəŋk fum wəkə anasut mə, k'encepər dəpə ntende pəbəle kə.

³² Kə wəLewy wələma ender sə kəfo kin kaŋkə, kə wəkakə sə εnəŋk fum nwə, kə nkən sə encepər ntende pəbəle kə.

³³ Kə wəSamari wələma nwə ənckə marənt mə, ender pəbəp fum wəkawə ntə εnəŋk kə mə, kə nənəfər deyi kə.

³⁴ Kə wəSamari nwə ələtərnə fum nwə, k'oloŋər runc yən member, k'əmbəy yi moro, k'esekərə yi. Kə wəSamari nwə elek fum wəkakə k'endeŋ kə pəkətənə pən kəronj, k'εŋkekərə kə karwaŋse kələma, k'əŋkə pəboc kə di, k'εncəmə tetən.

³⁵ Dəckəsək kə wəSamari nwə owurə gbəlenj mərəŋ ba pəsam, k'əsəŋ bi wəka karwaŋse. K'oloku kə: «Məgħbəkərə kə, mpe o mpe mendesəŋ kə mə, indeluks'am pi dəkəlukus dem.»

³⁶ Kə Yesu ənəcər: «Afum akanjə maas dacə anə məna məncəm-cəmne kəyəne ka wənc ka fum wəkə afum alec ɳanasut mə?»

³⁷ Kə wəbe wəka sariye nwə oluku: «Nwə εnamentər kə amera ɳobotu mə.» Kə Yesu oluku wəbe wəka sariye nwə: «Awa, məna sə məkə məyo tatəkə.»

³⁸ Yesu ḥayi dəpə kəkə kə acəpsə ən darəŋ, kə ḥambərə dare dələma, kə wəran wələma pacwe kə Marta, əmbəŋ kə nde ndərən.

³⁹ Marta ənaya wənc wəran wələma nwə ancwe Mari mə, kə wənc nwə əŋkə pəndə Wəbe dəntəf, pəccəŋkəl moloku mən.

⁴⁰ Marta nkən pəsumpər yəbəc yəlarəm. Kə Marta ender pəloku Yesu: «Wəbe təfətərəs əm tante wənc im wəran ende pənd'am dəntəf pəsakər'em yəbəc yayə sona mə? Məloku kə pəde pəmar im.»

⁴¹ Kə Yesu oluku kə: «Marta, Marta! Məyi kəcəm-cəmne kə kəsimse teta mes məlarəm.

⁴² Mba tes tin gboŋ təyo dəkəcəmə. Mari elek da pəntesə mə, afəsəbanjər kə dənda.»

11

Yesu kə sali

Mat 6.9-13; 7.7-11

¹ Dəsək dələma Yesu **pəclok-lokər Kanu** kəfo kələma. Nte elip mə, kə wəcepse kən darəŋ wələma eyif kə: «Wətəksə, mətəksə su kəlok-lokər Kanu, pəmə təkə Sanj ənatəksə acəpsə ən darəŋ kəlok-lokər Kanu mə.»

² Kə Yesu oluku ḥa: «Kə nənde nəctola Kanu-ə, nəloku: Kas kosu!

Məsəŋə paleləs decempi da tewe tam topus.

Məsəŋə a dəbə dam deder!

³ Məpocə su dəsək o dəsək kəcom kosu.

⁴ Mənəŋnənə su kiciya kosu

pəmə ntə sənəŋnənə nwə o nwə enciyane su mə.

Ta məsak su səyə mes mme mənəŋə su kəciya mə.»

⁵ Kə Yesu oluku ḥa sə: «An'entam kəyə wəkos wəkin nu dacə, nwə εŋyəfə cək-cək pəkə pəbəp wanapa kən nde ndərən pəcloku kə: «Wanapa məbər im cəcom maas,

⁶ bawo wəbət kem wələma eder nde nderem cək-cək cance, mba ali paka iyo fe mpe iŋsəŋ kə pədi mə.»

⁷ Kə wanapa kən wəkakə, eyi dukələ mə oluku kə: «Ta mətərs im! Anğbət kumba, səfəntərə kə awut em, ifətam kəyefə isəŋ əm cəcom,»

⁸ icloku nu ti: Ali pəyənə a əfəyefə pəsəŋ kə ci bawo wanapa kən əfə, endeyefə pəsəŋ kə daka o daka nde əfan mə, bawo wanapa kən εŋgbəc gbes a mənə pəsəŋ kə.

⁹ Kə ina, iloku nu: Nətola, nəndesətə. Nətən, nəndenəŋk. Nəsut-sut kumba, andegbitə nu.

¹⁰ Bawo nwə o nwə ontola Kanu mə, ompocə kə. Nwə o nwə entən mə, εŋnəŋk. Nwə o nwə ojsut-sut kumba mə, anğbite kə.

¹¹ Kas kəre kəyi nu dacə, nkə wan kən ontola kə alop, pəsəŋ kə abok mə?

12 Kə pəyənə fe ti-ε, wan kən pətola kə ames ηegbəŋ, nkən pəsəŋ kə tekəlencər-ε?

13 Kə pəyənə a nəna aŋe nəlece mə, nəncəre kəsəŋ awut anu ca yətət-ε, Kas kəndenəŋkane kəsəŋ Amera Nəcempı ɳən kəyefə dəKəm aŋe ɳantola kə ɳi mə!»

Yesu kəluksə moloku ma yem nyε anaboncə kə mə

Mat 12.22-30; Mark 3.22-27

14 Dəsək dələma Yesu pəcbələs ɳəŋk ɳeləc nŋe ɳənasəŋe fum wələma kətəlok-loku mə. Nte ɳəŋk ɳeləc ɳəŋəkə ɳowur kə mə, kə wətəlok-loku wəkakə ȳyefə kəlok-loku, kə cusu cəwos kənay k'afum fəp.

15 Mba kə afum aləma ɳaloku: «Bəlsəbul, wəkirin wəka yəŋk yeləc, əmbəlse yəŋk yeləc.»

16 Nte aləma ɳafəŋ kəsumpər kə dəmoloku mə, kə ɳawer kə a pəmentər **təyə tegbəkərə təwəy-wəy tin ntə tementər a Kanu kəsom kə mə.**

17 Mba ntə Yesu ənacəre pəcəmçəmne paŋan mə, k'oloku ɳa: «Atəf o atəf nyε ɳəŋyefərnə ɳisərka mə, ɳəŋləpsər kəlece. Wələ wa ɳi wətempəne win win.

18 Awa, kə pəyənə a Sentani səyi kəyefərnə sisərka-ε, cəke cə dəbe da si dəntam kəcəmə gbiŋ-ε? Bawo nəloku a Bəlsəbul imbəlse yəŋk yeləc.

19 Kə təyənə ina Yesu, Bəlsəbul imbəlse yəŋk yeləc-ε, afum anu oŋ, an' ɳambəlse yəŋk yeləc-ε? Ti təsəŋə ntə akakə yati ɳandeyənə akiti anu mə.

20 Mba kə təyənə a kətam ka Kanu k'imbəlse yəŋk yeləc-ε, awa dəbe da Kanu dender haŋ nnə nəyi mə.

21 Kə fum wəka səkət əntəmpər posutnənə-ε, ombum daka dən belbel ta tələm o tələm tənəŋk di-ε.

22 Mba kə fum wələma nwə əmbək kə fənəntər ender pəsut kə kəyefərenə pətam kə-ε, wəkakə əmbəŋjər kə yosutnənə yən nyε ənalaj mə, pəlek daka dən fəp pəyerəs.

23 Nwə əntəyi kə ina mə, enter im, mba nwə əntəlonjkan'em mə, əsamsər'em.»

Kəlukus ka ɳəŋk ɳeləc

Mat 12.43-45

24 «Nte ɳəŋk ɳeləc ɳəŋəkə ɳowur fum nwə dəris mə, ɳəcyara-yara mofo mowosu ɳectən dəkəŋəsəm, mba ɳənasətə fe, kə ɳolokunə: <Ilukus nde kələ kem nkə inawur disre mə.»

25 Nte ɳolukus mə, kə ɳəmbəp kələ kaŋkə pafəŋ ki, palompəs ki belbel.

26 Awa! Kə ɳəŋk ɳeləc ɳəŋəkə ɳəŋəkə, ɳetən yəŋk yeləc camət-mərəŋ nyε ȳenəŋkane kəlece yetas ɳi mə, kə ȳembərə kələ disre kə ȳendə. Nte təncepər mə, kə pəlek pənaŋkane fum nwə pətas təkə pənayı kə təcəkə-cəkə mə.»

Pətət posoku

²⁷ Yesu eyi kəloku moloku maməkə, kə wəran wələma oŋkulərnə kənay ka afum akakə dacə: «Pəbət kor nkə kənabəkəs əm mə, kə məse mmə anaməsər'am mə!»

²⁸ Mba kə Yesu oŋkule: «Pəbət aŋe ŋancəŋkəl toloku ta Kanu, ŋaməŋkərnə ti mə!»

Kəwe ka təyə tegbəkərə tələma ntə teyefə nde Kanu kəyi mə

Mat 12.38-42

²⁹ Ntə kənay ka afum kəncməpne Yesu mə, k'eyefə kəloku: «Dətemp dəlec dentesə fe. **Tegbəkərə ntə tementər a Kanu kəsom im mə** tə ŋayi kəwer im, mba ali tin afəsəmentər ŋa kə pəyənə fe ta Yunusa-ə.

³⁰ Bawo təkə teta Yunusa tənayənə aka Niniwe təyə tegbəkərə təwəy-wəy mə, itə teta Wan ka Wərkun tendesəyənə dətemp dante təyə tegbəkərə təwəy-wəy.

³¹ Wəbera ka atəf nnej ŋeyi Yisrayel kəca kətət mə, endetimə dəsək da kiti kə afum a dətemp dandə, pəboncə ŋa kətəwose kəcəŋkəl kəcərə kəkətənə mes kətət, bawo pəbələ p'ənayefə kədecəŋkəl kəcərə kəkətənə mes kətət ka Sulemani. Mba fum eyi de nwə əntas Sulemani dəkəcəmə mə.

³² Afum a Niniwe ŋandeyefə dəsək nde Kanu kəndeboc kiti ka afum fəp mə, ŋaboncə afum a dətemp dandə kətəsəkpər bəkəc, bawo kawandi ka Yunusa kənasənə aka Niniwe kəsəkpər bəkəc yaŋan yəlec kə ŋalomp. Fum eyi nu dacə nwə əntas Yunusa dəkəcəmə mə.»

Capafə ca lamp da dis

Mat 5.15; 6.22-23

³³ «Fum nwə o nwə əfəmot lamp pəkəŋk di kə pəyənə fe ti-ə pəməŋk di, mba pəfos pə ancəmbər di ntə təŋsənə aŋe ŋambərə mə ŋanəŋk pəwaŋkəra.

³⁴ Dəfər dam dəyənə lamp da dis. Kə dəfər dam dentesə-ə, dis dam fəp doŋmotnə, mba kə dəfər dam dəntətesə-ə, dis dam sə kubump kə deňyi.

³⁵ Məkəmbərnə ta pəwaŋkəra mpə pey'əm dəris mə pəyən'am kubump.

³⁶ Kə dis dam domot ta tofo o tofo teyi ntə teyi kubump mə, təm tatəkə dis dam fəp demar, pəmə təkə lamp doŋmot əm kə dendemar-ə.»

Yesu kəboncə aFarisi kə atəksə a sariyə kiciya

Mat 23.1-36; Mark 12.38-40

³⁷ Ntə Yesu ənayı kəlok-loku mə, kə wəFarisi wələma eletsənə kə kəkədi yeri dəsək dadəkə nde ndərən. Kə Yesu əmbərə k'əŋkə pəndə aməsa kiriŋ.

38 Kə pənciyane wəFarisi nwə ntə Yesu ənatəsumpər saliye * kəresna a pədedi yeri mə.

39 Mba kə Wəbe oluku kə: «Nəna aFarisi, apəlet kə apət takəronj yo nəjsəkəs, mba bəkəc yonu disre nələsərnə deke dəris kə kəyə mes mələc.

40 Nəna atəcəre mes, Kanu nkə kəlompəs tadarən mə, bafə ki kəlompəs sə tedisre ba?†

41 Nəcpocə atəyə daka mpə peñyi səpət kə dəpəlet yonu mə, fəp fa yi fəndesək nnə nəyi mə.

42 Mba pələc peyi nu nəna aFarisi! Bawo nən'əñsañ Kanu farile fa mərkət kə malanjan, mba nəcsak dolompu kə kəbətər ka Kanu. Maməkə mə pəmar pacyə, mba ta nəcpələrnə kəcyə məlpəs məkə de.

43 Pələcər nu nəna aFarisi, bawo nəmbətər pacsoñ nu dəkəndə mofo mmə aŋleləs nu mə, nde dəkətola Kanu da aSuyif kə kəyif kələl nde ambəpsənə mə.

44 Pələc peyi nu, bawo nəyi pəmə cufu ncə antəgbəkəre mə, packət ci kəronj ta ancəre-ε.»

45 Kə fum wələma atəksə a sariyə dacə elek moloku, k'onjkularne: «Wətəkse, kə məloku tatəkə-ε, məñsunu sə səna!»

46 Kə Yesu oluku: «Pələcər sə nəna, atəksə a sariyə! Bawo nən'əñsarəsər afum yesare nyə yoncuca kəsare mə, ta nəjwose kəgbüñenənə yi ali tələr tonu-ε.»

47 «Pələc peyi nu! Bawo nən'əncəmbəre cufu ca sayibə masar məcəm-cəməs, sayibə aŋə atem anu ḥənadifət mə.

48 Kəmentər kə məndə tantə a məna sə məwose məyə ma atem anu maməkə, bawo ḥə ḥənadifət sayibə sa Kanu, kə nəna nəcəmbər cufu cəjan!

49 It'əsəñə kəcəre kəkətenə mes ka Kanu disre, kəloku: «Indekene ḥə sayibə kə asom.» Kə ḥəndifət aŋə, kə ḥəntərəs akə.

50 It'endesəñə afum a tem tantə kədekəsare kiciya ka kədif ka sayibə saŋse fəp, kəlek ntə doru doncop mə,

51 kəyəfə mecir ma Abel, haŋ kəbəp ka ma Sakary, nwə anadif aŋgbip kə **tetek tolouñ**ne dacə mə. Ey, iloku nu ti: Andekəyif ti afum a dətemp dandə.»

52 «Pələc peyi nu, nəna atəksə sariyə! Bawo nəlinj tasapa pa kəcəre. Nənasərka nəmbəre fe, nəyamsər sə akə ḥəfaŋ kəberə mə ḥəberə.»

53 Ntə Yesu owur nde kələ kaŋkə mə, kə pəntəle atəksə sariyə kə aFarisi nnə eyi mə. Kə ḥayefə kəgbəñ-gbəñər kə, ḥacyifət kə mes fəp,

* 11:38 CəFarisi, kə fum əŋkə kədi yeri-ε, mənə pəgbət kəresna waca dəromun.

† 11:40 Kanu nkə kəlompəs tadarən mə, bafə ki kəlompəs sə tedisre ba? kə pəyənə fe ti-ε, «nwə olompəs tadarən mə, bafə nkən olompəs sə tedisre ba?»

⁵⁴ ḥaccāpē kā mowul, nte tāŋsaŋe ḥanene kā yem dəmoloku mō.

12

Nəkəmbərnə ta nəbaŋenə dofum

Mat 10.26-27

¹ Təm tatəkō afum wul wul ḥanaloŋkane, pəwurene pəmō ḥadeŋsərenē, kā Yesu oluku acēpse ən darəj kəresna: «Nəkəmbərnə lebin da aFarisi nde døyəne kəbaŋenē dofum mō.

² Tes o tes təgbərpne teyi fe nte antədecenj paloku mō, nte o nte təŋgbərpne fe nte antədecəre mō.

³ It'əsənje nte o nte aŋloku nu kubump mō, nəgbəkəre ti kəloku dan pen, kā nte nəŋmenjka fum dələŋəs dukulə mō, andedəŋk ti pəpəŋ mofo məbəpsenē.»

Nwə pəmar nənesə mō

Mat 10.28-31

⁴ «Icloku nu ti, nəna anapa em: Ta nənesə aŋe ḥandif dis gbəcərəm, kā teyefə dənda ta ḥantam tələm o tələm sə mō.

⁵ Indementər nu nwə pəmar nənesə mō: Nənesə nwə endif pəkafəle sə pətam kələm əm yahanama mō. Ey! Icloku nu, nkən pəmar nənes!

⁶ Bafə gbaŋa kəcamət y'ancaməs fəreŋk mərəŋ? Awa! Icloku nu a Kanu kəfəpəl ali ḥjin yi dacə.

⁷ Ali dəlay da cəfon ca domp donu Kanu kəncəre di fəp. Ta nənesə, nnə Kanu kəyi mō nəyo dəkəcəmə nde dəmbək dətas da gbaŋa yayəkə mō!»

Amera N̄ecempi ḥa Kanu ḥendekətəksə pəmar acēpse a Yesu kəloku mō

Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20

⁸ «Icloku nu ti: Nwə o nwə owose afum fər kiriŋ a ina Yesu əyə kā mō, Wan ka Wərkun endesərəmnəwose nnə fər ya məleke a Kanu kiriŋ, a wəkən fum wəkakə əyəne.

⁹ Mba məna nwə məndekəbupəre kəcəre kem afum fər kiriŋ mō, Wan ka Wərkun endekəsərəmnə sime məna wəkayi məleke a Kanu fər kiriŋ.

¹⁰ Nwə o nwə oŋloku pəlec pa Wan ka Wərkun mō, andekəŋaŋnəne wəkayi, mba nwə o nwə ələməs **Amera N̄ecempi ḥa Kanu** mō, afədekəŋaŋnəne kā.»

¹¹ «K'ande packekəre nu nde dəkətola Kanu da aSuyif, kā pəyəne fe ti nda aboc kit, kā pəyəne fe ti abe-ε, ta nəcəm-cəmne pələrəm teyacne tonu, kā təkə nəŋkəloku mō,

¹² bawo **Amera N̄ecempi ḥa Kanu** ḥendekətəksə nu gbəncana babəkə təkə pəmar nəndekəloku mō.»

Capafə ca wəka daka wətəcəre tes

¹³ Kə fum wələma oluku Yesu kənay kaŋkə disre: «Wətəksə, məloku wənc im a səyerəne ke kosu!»

¹⁴ Kə Yesu oluku fum wəkakə: «An'ecəmbər im kəyəne ka wəboc kiti nu dacə, kə pəyəne fe ti, wəyer nu daka donu-ε?»

¹⁵ Kə teyefə dənda, kə Yesu oluku ḥa: «Nəkəmbərnə kəbətər ka kəyə daka dəlarəm, bawo bafə daka dadəkə dətəmpər tecepərenə ta fum doru, ali wəkayi pəyə daka dəlarəm.»

¹⁶ Kə Yesu oluku ḥa capafə cələma: «Fum wəka daka wələma ənaya ntəf nyə yenctese yəbəf mə.»

¹⁷ Pəccəm-cəmne, pəcyifnə: «Cəke cə indeyə-ε? Bawo iyə fe kəfo nkə injkəlonjka yətel yem fəp mə.»

¹⁸ Kə fum nwə olukunə, «Nte tə indeyə: Kəwəkəc k'injə cəle cem, isəl nce cəmbək mə, ilonjka ci disre malə kə ca yem yələma.»

¹⁹ Kə teyefə dənda-ε, ilokunə dəbəkəc: «Iyə daka dəlarəm deməŋkərnə meren məlarəm. İñesəm oj, idi, imun, iwoləs.»

²⁰ Mba kə Kanu kəloku kə: «Məna Wətonjulu, Wətəcərə tes! Pibi pa məkə yati pə andewer əm kiyi kam doru. Təkə məlompəs mə, anə məndesakərə ti-ε?»

²¹ Kə Yesu ənəcər: «Itə pəyi fum nwə endelonjka daka dən, a ta Kanu kəñənəj kəyə kən daka mə-ε.»

Kəlaŋ Kanu

Mat 6.25-34

²² Kə Yesu oluku acəpsə ən darəŋ: «It' əsaŋe nte iloku nu: Ta nəcəm-cəmne pəlarəm tecepərenə tonu doru, paka mpə nəndədi mə. Ta nəcəm-cəmne sətəta dis donu pəkə nəndeberne mə.»

²³ Bawo kəyi wəyeŋ kəncepər yeri, kə dis dencepər yamos.

²⁴ Nəkəkçə bəmp yaser: Yəfəgbal defet, yəfətəl, yəfəməŋkərnə, yəyə fe cəle, mba Kanu kəñəŋ yi yeri. Nəna nəncepər bəmp yayəkə dəkəcəmə!

²⁵ Fum wəre eyi nu dacə nwə məcəm-cəmne mən məntam kəbələs kiyi kən doru ali kururu katin gboŋ mə-ε?

²⁶ Kə pəyəne a nəfətam ali tes təfət-ε, ake nəŋkəcəm-cəmnenə təkə təncəmə mə?

²⁷ Nəkəkçə nte yeləŋk ya dale yompoŋ mə: Yəfəbəc, yəfədu yamos, mba icloku nu, ali wəbə Sulemani kə daka da debeki dən fəp ənasətə fe yamos nyə yənatese pəmə peleŋk papəkə piŋ mə.

²⁸ Yika yeyi məkə dale, alna pacləm yi dənənc, mba Kanu kəñəŋse pəmar yi. Nəna, apicə kəlaŋ, nəntam kəlaŋ tes tin: Pipicə oj cəke o cəke, Kanu kəndeber nəna apicə kəlaŋ yamos pəcepər tatəkə.

²⁹ Kə nəna, ta nətərəsnə kəcəm-cəmne təta yeri yəkə nənde nəcdi mə, ta nəcəm-cəmne təta yomunəs yəkə nənde nəcmunəs mə.

30 Bawo mes maməkə mə atəcəre Kanu a doru dande ŋantən tem fəp. Mba nəna, Kas konu kəncəre a pəmar nəyə ca yayəkə.

31 Nəten dəbe da Kanu, nkən Kanu endedənərə nu ca yayəkə.»

Daka kiyi ka darenc

Mat 6.19-21

32 «Ta mənesə, nəna aceps'em darəŋ! Bawo pəmbət Papa konu kəsəŋ nu dəbe.

33 Nəcaməs daka donu, nəpoçə kəway kaŋkə atəyə daka. Ntə təŋsəŋə nəməŋkərnə daka da alna ndena Kanu mə. Daka da ndena Kanu dəfəlip! Dəndo wəke eyi fe nwə əŋlətərnə di mə. Ate ŋeyi fe nijə ŋərəsəm di mə.

34 Bawo kəfo nkə daka donu denyi mə, difə abəkəc ŋonu ŋenyi.»

Abəc aŋe ŋambum mə

35 «Nəgbəncəne səbelət dəfi, nəmot səlamp sonu, nəcəmə belbel!

36 Nəyi pəmə abum aŋe ŋandekar wəbe kəjan kəder kəyəfə dəŋgənəne mə, ntə təŋsəŋə wəkakə ənckənader pəsut-sut kumba, ŋa ŋagbite kə ki katəna mə.

37 Pəbət acar akakə wəbe kəjan, ənckənader pəbəp kə pəckar kəgbite kə mə. Amina! Icloku nu ti: Endəgbəncə bəlet, pədəs acar akakə dəmesə kəkədi yeri, nkən pəyerəs ŋa yi.

38 Ali pəyənə a cək-cək c'ender, kə pəyənə fe ti-ε dəsəka, mba k'əmbəp ŋa ta ŋandire-ε, pəbət ŋa!»

39 «Nəcəre ntə belbel a kə wəka kələ əncəre tem ntə wəke endedər mə-ε, əfəsək kə pəberə kələ kən disrə.

40 Nəna sə, nəcəmə nəckar! Bawo Wan ka Wərkun endedər tem ntə nəntəyə kə amera mə.»

Wəbəc wəlompu kə wəbəc wətəlomp

Mat 24.45-51

41 Kə Piyer eyif Yesu: «Wəbe, səna gbəcərəm ŋə məŋləku capafə cance, ka fəp fə məŋləku ci ba?»

42 Kə Mariki oluku: «Wəcəmbər-cəmbər daka wəre esektərnə mariki mən, pəckətənə amera kəyə pətət-ε? Nkən əyənə nwə mariki onjloku: 〈Isəŋ əm yəbəc nyə: Məcsəŋ yeri afum aŋe ŋayi kəbəc'əm mə, tem ntə pəmar mə.〉

43 Pəbət wəmarəs wəkakə mariki mən mender məbəp kə pəsumpər yəbəc nyə ənasom kə mə!

44 Iloku nu ti, kance kə: Mariki mən mendəsəŋə kə kəyənə ka wəcəmbər-cəmbər ka daka dən fəp!

45 Mba kə wəmarəs olokune dəbəkəc: 〈Mariki mem əntayefə fe kəder,〉 pəyəfə kəsut ka amarəs arkun kə aran, pəcdi yeri, pəcmun haŋ pəcis-ε,

⁴⁶ mariki ma wəmarəs wəkakə endededer dəsək nde əntəyə kə amera mə, dec nde əntəcəre mə, pəbeləs wəmarəs wəkakə, pətərəs kə pəpən pəmə təkə antərəs acar atənenə mariki maŋan mə.

⁴⁷ Wəcar nwə əncəre təfanj ta mariki mən mə, ta olompəsnənə kə mə, ta ənyə təkə mariki mən əfanj mə, aŋsut wəcar wəkakə kəsut kəpən.

⁴⁸ Mba wəcar nwə əntəcəre təfanj ta mariki mən mə, pəciyaciya kəlompəs mə, wəcar wəkakə pəpic pə aŋsut kə. K'anasən fum pəlarəm-ε, pəlarəm p'anjwer kə. K'anasən kə kəməŋk pəlarəm-ε, aŋnaŋkane kəwer kə pəlarəm.»

Teta Yesu təsənə afum kəgbəyənə

Mat 10.34-36

⁴⁹ «Nənc d'inder kəber doru, k'ifanj di kəmar!

⁵⁰ Pəmar isətə kəgbət dəromun teta Kanu, kə kəŋwon im kəyi.

⁵¹ Nəncəm-cəmənə a pəforu p'injkerə kəsən doru ba? Ala de, mba icloku nu a kəgbəy k'injkerə.

⁵² Kəyəfə oj tante aŋe o aŋe ŋayi kəcamət kələ disrə mə, ŋandegbəyənə akə ŋayi maas akə ŋayi mərəŋ.

⁵³ Kas kəgbəy wan kən wərkun, wan wərkun pəgbəy kas, kərə kəgbəy wan kən wəran, wan wəran pəgbəy kərə, kəncəra kəgbəy wəran ka wan kən, wansə pəgbəy kəncəra.»

Kəcərenə ka kəm

Mat 16.2-3

⁵⁴ Kə Yesu oloku sə kənay ka afum: «Kə nənəŋk kəp kəgbəpərnə ntende dec dəŋkale mə, nəŋkulə katina: <Kəder kə wəcafən endededer!> Pəfəwon wəcafən pəder.

⁵⁵ Mba kə nənəŋk afef ɳa kəca kətət ɳocwur-ε, nəloku: <Kəwone kə pənder, təkə nəŋloku ti mə, itə tenyi.

⁵⁶ Nəna Abaŋənə dofum! Nəntam kəcəre məgbəkərə ma təkə antəf kə kəm yəŋyi mə. Ta ake tə nəntətam kəcərenə tegbəkərə ta tem tante nəyi mə-ε?»

Məten kətəŋne kə wəterənə kam

Mat 5.25-26

⁵⁷ «Ta ake tə nəntəcərenə nənasərka təkə pəmar nəyə mə-ε?

⁵⁸ Kə məndekə kə wəyəfərenə kam dəŋkiti-ε, məwose nətəŋne dəpə kəresna. Kə pəyənə fe ti-ε, eŋkekər'am dabe. Wəboc kitə pəsənə əm wəsədar nwə əŋkəber əm dəbili mə.

⁵⁹ Iclok'əm məfəwur dəndo ta məlip kəluksə tapəsam pəkə məntəmpərə kə mə-ε.»

13

Nəsəkpər mera, nəcəmə pəlompu darəŋ, kə pəyənə fe ti-ε, nəŋfi!

¹ Тәм татәкә кә afum аләма һанадер һаләмәр Yesu тәкә Pilat әнадифәт аKalile аләма нтә һанлоңне Kanu мә. Itә tatәkә Pilat әнаноңкәл мечир ма afum кәлоңне кәңjan.

² Кә Yesu олоку һа: «Nәncem-cemne a k'anadifәt aKalile akakә tатәkә-ε, a tementәr оң a һананаңkanе kәciya һatas aKalile alpәs akә anatәdif mә ba?

³ Ala! Icloku nu: Mba kә nәntәsәkpәr mera nәcәmә pәlompu darәj-ε,* tatәkә тә nәndelәsәrnе fәp pәmә akakә.

⁴ Kә pәyөnе fe ti-ε, afum aңe wәco kә camәt-maas aңe kәlә ka Siloye kәnawәkәrnе kәdif mә, nәncem-cemne a һа һананаңkanе kәciya һatas aka Yerusalәm alpәs aңe ba?

⁵ Ala, icloku nu, mba kә nәntәsәkpәr mera nәcәmә pәlompu darәj-ε, nәna sә fәp nәñfi pәmә һа!»

Capafә ca kәtәk kәkom nkә kәnatәyә yokom mә

⁶ Kә Yesu олоку sә capafә nce: «Fum wәlәma әnabof kәtәk ka fik dale dәn dacә. K'ender kәten yokom ya ki, mba k'embәp kәtәk ka fik nkә ta kәñkom-ε.

⁷ Awa, k'oloku wәbәc kәn wәkә oncbumә kә dale mә: «Merен maas mә mame nтә inder kәpim yokom ya kәtәk kәñke mә, mba ifәsәtә. Awa mәcәp ki! Ta ake тә kәndecәmәnә, kәbañ antәf gбәcәrәm-ε?»

⁸ Kә wәbum ka dale олоку kә: «Mariki, mәsak kәtәk kәkom kәñke kәren nkә gбәcәrәm pamәmәn sә. Indekay hañ inoñkәr, ibәr ma sә ncek-cék-a.

⁹ Kә tatәkә teyi-ε, тәlәma kәñkom dok, kә pәyi fe ti-ε, mәcәp ki.»

Yesu kәtamәs ka wәran wәlәma dәsәk da kәñjesәm ndә ampusә Mariki mә

¹⁰ Kәtәksә kә Yesu әncndә dәkәtola Kanu da aSuyif dәlәma dәsәk da kәñjesәm ndә ampusә Mariki mә.

¹¹ Wәran wәlәma әnayi dәnda nwә һәյк һәleç һенасәңe kәtәkәt kәyefе meren wәco kә camәt-maas mә. әnanutne, ta әntam kәtәnce-ε.

¹² Nтә Yesu әnayk wәran nwә mә, k'ewe kә, k'oloku kә: «Wәran, docu dam dәsak әm.»

¹³ Kә Yesu enden kә kәca. Gbәncana babәkә kә wәran nwә әntence, k'eyefе **kәcam** debeki da Kanu.

¹⁴ Mba kә pәntele wәbe wәka dәkәtola Kanu da aSuyif dadәkә, nтә Yesu әnatamәs wәran wәkakә simiti, dәsәk da kәñjesәm mә, kә wәbe nwә олоку afum: «Mata camәt-tin meyi mmә pәmar pacbәc mә, nәder nәten kәtamәsnә mata mamәkә disre, mba ta nәder dәsәk da kәñjesәm da Kanu.»

* **13:3** Nәntubi itә «Nәsәkpәrә moyo matәt moyo meleç.»

15 Kə Yesu oluku kə ntə: «Nəna abağenə dofum: Dəsək da kənjesəm ndə ampusə Mariki mə, an'əntəgbeki wana wən, kə pəyənə fe ti-ε, səfale sən pəkekərə kəkəmun-ε?»

16 A wəran nwə owur dokom da Abraham, a kə Sentani səsumpər səkot kəyəfə meren wəco kə camət-maas mə, pəmar fe pasikəli kə bənda yayəkə dəsək da kənjesəm ba?»

17 Yesu kələku moloku maməkə, kə təsənə ater ən fəp kəlapərnə, mba pənabət kənay fəp, məyə mərənə maməkə Yesu əncəyə mə.

Capafə ca təŋgbən təfət

Mat 13:31-32; Mark 4:30-32

18 Kə Yesu eyif sə: «Ake dəbə da Kanu dowureñə-ε? Ak'indetubcənə di-ε?»

19 Təŋgbən təfət[†] ntə fum əlek, pəbəf dale dən disre mə. Təŋgbən tatəkə topoŋ, pəyənə kətək kəpənə, bəmp yeder yələ wara wawəkə kərənə mə.»

Totubcənə ta lebin

Mat 13:33

20 Kə Yesu oluku sə: «Ak'indetubcənə dəbə da Kanu-ε?»

21 **Dəbə da Kanu** dowureñə pəmə lebin ndə wəran əŋlek pənəktərənə di kəmbefe kilo wəco mərənə (20) mə. Kə kəmbefe fəp kəmpe!..»

Capafə ca dəkəberə dəwəkənə

Mat 7:13-14; 21:23

22 Ntə Yesu əncali sədare səfət kə səpənə kəkə ka Yerusaləm mə, pəctəksənə sə afum.

23 Kə fum wələma eyif kə: «Wətəksə, afum apic ɳə Kanu kəndekəyac ba?» Kə Yesu oluku ɳə:

24 «Nəna sə nəsep kədekəberə dəkəberə dəwəkənə dadəkə, bawo icloku nu: Afum alarəm ɳandəsep kəberə ka di, mba ɳafədekətam.»

25 «Kə wəka kələ endekəyəfə pəcaŋ kumba, nəna aŋe nənyi doru mə, nədeyəfə kəsut-sut kumba, nəcloku: «Mariki məgbite su!» Tem tatəkə endeluksə nu: «Incərə fe kəcə nkə nəyəfə mə!»

26 Tem tatəkə tə nəndekəcop kələku: «Sənadi yeri, səmun kə məna, məctəksə nde səpə səpənə sa dare dosu.»

27 Nkən pəcloku nu, «Incərə fe aka nde nəyənə mə! Nəbəl'em day, fəp fonu nənyə mes məlec!»

28 Difə kəbok kə kənjanərənə sek kəndekəyi, kə nəŋkənəŋk Abraham, Siyaka, Yakuba kə sayibə sa Kanu fəp dəbə da Kanu disre, paləm nəna dabənə.

[†] **13:19** *Təŋgbən təfət* = təŋgbən təfət ta tək ya dale, ntə tomponj mə-ε, kətək ka ki kəmbək pətas tək yələma ya dale.

29 Afum ḥandeder kāyefē kāca nkē dec dēmpē kō nkē dec dēŋkale mō, kāca kātōt, kō kāmerya, ḥader ḥande dēmesa nde dēbe da Kanu dāntōf.

30 Ti disrē, adarən̄ ḥayi aŋe ḥandekāyōnē akirin̄ mō, kō akirin̄ ḥayi aŋe ḥandekāyōnē adarən̄ mō.»

Yesu kō Yerusalēm

Mat 23.37-39

31 Tēm tatōkō, kō aFarisi aləma ḥander ḥaloku kō: «Māyefē nnō mōkō! bawo Herodu ɛfan̄ kādif əm.»

32 Kō Yesu oluku ḥa: «Nēkō nəloku ayəfən̄ ḥanjōkō: Kābelas yōŋk yelec kō kātaməs k'iyine mōkō kō alna, a indeləpəs yebəc yem tataka ta maas.

33 Mba mēnē ikōt mōkō, alna kō dəsəkō, bawo pəmar fē wādəŋk wāka Kanu pəfi kāfō kācuru ta pəyōnē Yerusalēm-ε.»

34 «Yerusalēm, Yerusalēm, mēna nwē məndif sayibē mō, mēcca-cas aŋe Kanu kāŋsom nnō māyi mō, isəp pəlarəm kālōŋka ka awut am pəmə nté acəkō ḥokombəra ḥoŋjōŋka awut banca ya ḥi dāntōf mō! Mba mənawose fē ti.

35 Awa nəcəŋkəl! Andesakərē nu kālō konu kāyō fos. Mba icloku nu: Nəfəsənəŋk im, haŋ tem tēbəp nté nāndeloku: «Kanu kāpōce pətət nwē enderənē tewe ta Mariki mō.»

14

Yesu kātaməs ka wācuy wālōma

1 Simiti, dəsək da kāŋsesəm dəlōma, k'awe Yesu nde kālō ka wābē ka aFarisi wālōma kākōdi yeri, kō akakō ḥanjōkōkē kō.

2 Kō fum wālōma nwē docu dēnakəfəs mō, pəcəmē kō fōr kirin̄.

3 Kō Yesu eyif atākse a sariyē kō aFarisi: «Aŋwose kātaməs ka wātətamnē simiti, dəsək da kāŋsesəm ba, ka afəwose?»

4 Kō afum aŋe ḥancaŋk. Awa kō Yesu ongbuŋnē wātətamnē nwē, kō wākakō entamnē, k'ɛsak kō a pəkō.

5 Ntē tencepər mō, kō Yesu eyif ḥa: «An'eyi nu dacō nwē wan kōn, kō pəyōnē fē ti wana wān wəntəmpēnē dəkələmp dəsək da kāŋsesəm, ta ɛmpēnē wi dəsək dadəkō yati mō-ε?»

6 Kō abē akakō ḥantətam kāluksē kō mōcōp.

Ntē aŋyek-yek dəkəndē, kō ntē aŋywēnē fum tes mō

7 Kō Yesu olök-lokər afum aŋe anawē dəkəsata mō, bawo ɛnakəkōkē ntē akakō ançgbutəlēnē dəkəndē dəcəkə-cəkə mō. K'oloku ḥa:

8 «Kō fum ew'am kākətəŋnē kāsata ka kāgbāŋnē kōn-ε, ta mākō māndē dəkəndē dəcəkə-cəkə, bawo təlōma wāka kāsata ewē sō fum wālōma kāsata kaŋkō, nwē encepər mēna mō.»

9 Ta təsəŋē wākō ewē nu kāsata mō, kādelok'əm: «Māyefē māsakərē nwē dəkəndē dadəkō.» Kālāpərnē kō māŋkō kāyefē dəkəndē dəcəkə-cəkə dadəkō kākəndē dadarən̄ dōkō.

¹⁰ Mba, k'aw'am kəsata-ε, məkə məndə dəkəndə dadarəŋ, ntə təŋsəŋe nwə ew'am kəsata mə k'ender pənəŋk əm-ε, pəlok'əm: «Wanapa, məcəŋne kiriŋ.» Awa tem tatəkə məna məlele nno afum aŋe nəŋkəraŋne amesa kədi yeri mə.

¹¹ Nwə o nwə oyokne mə, andetore kə. Nwə o nwə ontore banca mə, andepenə kə.»

¹² Kə Yesu oluku fum nwə εnawē kə kəsata mə: «Kə məwe afum kədi yeri yeraŋ, kə pəyəne fe ti yərəfəy-ε, ta məwene yi akos'əm aŋa, ta məwene yi awənc əm aŋa, ta məwene yi akoməne am, ta məwene yi andə am aka daka. Ntə təŋsəŋe ta njadetam kəlukse ayek ŋa kəwene yeri mə.

¹³ Mba kə məndewenə afum yeri-ε, məwe atəyə daka, lanyiru, atorər kə atənəŋk.

¹⁴ Tem tatəkə pəbət əm, bawo ŋayə fe daka ndə ŋaŋkəluks'am kəway ka pətət papəkə mə. Kanu gbəcərəm kəndekətam kəluks'am kəway kəŋkə, nde ayo pətət ŋandekəyef defi mə.»

Capafə cayeriya kəsata

Mat 22.1-10

¹⁵ Ntə afum ŋane moloku mame mə, kə fum wələma nwə εnande deməsa mə, oluku Yesu: «Pəbət məna nwə məndekədi yeri nde akip ŋa debe da Kanu dəntəf mə!»

¹⁶ Kə Yesu oluku fum wəkakə: «Fum wələma εnaboc kəsata kəpəŋ, k'ewenə ki afum alarəm.

¹⁷ Ntə tem ta kədi yeri yayəkə tendebəp mə, k'osom wəcar kən kəkəloku afum aŋe ewe kəsata mə: «Nəder! Alip kəcon.»

¹⁸ Mba kə kan-kan εyefə kəletsenə kə. Kə wəcəkə-cəkə oluku kə: «Məŋjanŋen'əm, dale d'iway idə pəmar ikə iməmən. Ilətsən'am ta məsumpər'em ti!»

¹⁹ Kə wəka mərəŋ oluku kə: «Iway cəna cəbifti wəco, ic'ifaj kəkəwak. Ilətsən'am ta məsumpər'em ti!»

²⁰ Kə wəka maas oluku sə: «Intəp kəcgbəŋne, itə intətam kəkəne!»

²¹ Kə wəcar nwə ender pəluksə mosom maməkə mariki mən, kə pəntelə kə, k'oloku wəcar: «Məkə katəna nde mofo məpəŋ kə nde səpə səpəŋ sa dare! Məwen'əm atəyə daka, lanyiru, atorər kə atənəŋk.»

²² Kə wəcar ender pəloku kə: «Mariki ntə məsom im mə telip, mba yeri yəsərəcəmə!»

²³ Kə mariki mən oluku kə sə: «Məkə səpə sa dəkuləm kə dəŋgbəncən, mələku afum ŋabəre ntə təŋsəŋe kələ kem kəlarə mə.»

²⁴ Bawo, icloku nu: Arkun akakə inanuŋkəne kəwe kəsata kəŋkə mə, ali wəkin əfəsədi yeri ya ki.»

Cəke cə aŋyi a patam kəyəne wəcepse ka Yesu darəŋ-ε

Mat 10.37-38

²⁵ Kənay kənacəmə Yesu darəŋ, kə Yesu εŋkafələ, k'oloku ŋa:

²⁶ «Məna nwə mənceps'em darəŋ mə, pəmar mətam kəce wisi kəwiri, kəwəran kam, kəawut am, awenc əm aŋa arkun, akire am kəkiyi kam doru yati, kəpəyi fe ti-ε, fum wəkakə əfətam kəyəne wəcepse kem darəŋ.

²⁷ Məna nwə o nwə məntəwose kətərəs kə kəfi mə, məfətam kəyəne wəcepse kem darəŋ.

²⁸ Bawo nəna akanje dacə, məna nwə məŋfan kəcəmbər kələ mə, məfəndə kəresna mələm daka dəkə məŋkəberse teta kələ kam mə, kəpəyəne a daka dadəkə dəntam kəlip kəcəmbər ka kələ kaŋkə-ε.

²⁹ Mba kənancop kəcəmbər kələ ta nəlip kəcəmbər ki, nwə o nwə εnəŋk ki mə, endeselər nu

³⁰ pəcloku: «Afum akanje ḥancop kəcəmbər kələ mba ḥantam fe ki kələpəs.»

³¹ Itə pəyi wəbe nwə εŋfan kəkəsutene kə wəbe wələma mə, məne pəndə pəməmən kəpəyəne, afum wul wəco (10.000) ḥantam kəsutene kə afum wul wəco mərəŋ (20.000) aka wəbe wəkə ḥaŋkəsutene mə.

³² Kəpəyəne fe ti-ε, ḥaŋsərebəlenε, wəbe wəka afum wul wəco (10.000) pəsom nda wəbe wəka afum wul wəco mərəŋ (20.000) wəkə ḥaŋkəsutene mə, ntə pəmar pəkət ta ḥasutene mə.

³³ Awa, məna nwə o nwə məntəce ca yəkə məyə mə, məfətam kəyəne wəcepse kem darəŋ.»

*Mər mmə məndənce mə
Mat 5.13; Mark 9.50*

³⁴ «Paka pətət pə mər məyəne, mba kə mər məndənce-ε, ak'antam mi kəbətsə-ε?»

³⁵ Mər mədənc məfətese təm tatəkə antəf, məfətese nəek-cək ya yəbəf, məne pagbal mi dəyika. Məna nwə məŋyə ləŋəs məcne mə, məne til!»

15

*Capafə ca aŋkesiya nŋe ḥenəsəle, k'anəŋk sə ɳi mə
Mat 18.12-14*

¹ Abanəs dut kə afum aciya ḥalətərnə Yesu kəkəcəŋkəl kə.

² AFarisi kə acicəs a sariye ḥaccəpəne: «Fum wəkawə eŋseləne aciya, pəwose kədi yeri kə ɳa.»

³ Mba kə Yesu oluku ɳa capafə nce:

⁴ «Nəna afum akanje dacə, an'əŋyə ḥkesiya tasar tin (100), a ɳin ɳəsələr kə, ta εsak yəkə wəco camət-maŋkələ kə camət-maŋkələ (99) dətegbəre kəkəten ɳin ɳəkə ɳəsələr kə mə, haŋ pənəŋk ɳi-ε?»

⁵ Kə wəkayi ɔŋkə pənəŋk ɳi-ε, pəgbanjne ɳi amera ḥobotu disre,

6 Ənckənabərə nde ndərən, ewe anapa ən kə andə ən nde ndərən, pəloku ɳa: «Nəwoləs kə ina, bawo inəŋk aŋkesiya ɳem ɳəkə ɳənasələr im mə.»

7 Icloku nu: Pəbotu pəŋkəyi darənc teta fum wəkin nwə əŋkəsəkpər amera pəcəmə dəpə dolompu darən mə, pətas teta afum wəco camət-maŋkələ kə camət-maŋkələ (99) aŋə pəntəmar kəsəkpər mera, bawo ɳalomp mə.»

Capafə ca pəsam gbəleŋ mpe pənasələ, k'anəŋk sə pi mə

8 «Kə pəyəne fe ti-ɛ, wəran wəre əŋyə pəsam gbəleŋ wəco, a gbəleŋ bin bəsələr kə ta omot lamp, ta ɛfəŋ kələ, ta əntən pi belbel, hanj pənəŋk pi mə?»

9 Kə wəran nwə ənəŋk pəsam gbəleŋ mpe-ɛ, eŋwe anapa ən, kə andə ən, pəloku ɳa: «Nəwoləs kə ina bawo inəŋk pəsam gbəleŋ mpe pənasələr im mə.»

10 Icloku nu, pəbotu peyi məlekə a Kanu dacə teta fum wəciya wəkin gboŋ nwə əŋsəkpər amera pəcəmə pəlompu darən mə.

Capafə ca wətemp wəsələ, k'anəŋk kə sə mə

11 Kə Yesu oloku sə: «Fum wələma ənayə awut arkun mərəŋ.»

12 Kə wəkə ɛfətə mə, oloku kas: «Papa məsəŋ im da pəmar idəsətə kə kam mə.» Kə kas eyer daka dən awut ən akaŋə mərəŋ dacə.

13 Nte mataka mepic mencepər mə, kə wan wəfət əncaməs daka dəkə ənasətə mə fəp. K'osumpər dəpə k'əŋkə pəbələ, atəf ɳocuru. Nde ənakə pəyi yamayama pəcləsər-ləsər daka dəkə ənayə mə.

14 Nte wan nwə elip kədi daka dən mə, kə dor dəpəŋ dəmbərə atəf ɳajəkə ənayi mə, kə ca yoncop kəbut kə.

15 K'əŋkə pəyi nda fum wələma wəka atəf ɳajəkə, wəkə ənasəŋ kə kəkək ka səp yən mə.

16 Wan nwə pəfanj kədi yeri ya səp, mba ali fum ənasəŋ fe kə yi.

17 Awa, k'eyefə kəcəm-cəmne teyi tən, k'olokune: «Afum cəke ɳayi kəbəc ndena papa kem aŋə ɳayo cəcom cəlarəm mə, a ina icfinə nnə dor.»

18 Kəyefə k'inder ikə ndena papa kem ikə iloku kə: Papa inciya Kanu, k'inciya sə məna.

19 Imbut pəleli mpe pəmar məsumpər'em pəmə wan kam mə. Mba məsumpər im oŋ pəmə wəbəc kam.»

20 Kə wan nwə ɛlek dəpə k'olukus ndena kas.»

«ɔsərəbələ, kə kas ənəŋk kə, kə nənəfər dəpəŋ dosumpər kə. Kə kas eyekse kəkəfayənə kə, k'ənəpsərnə kə dəkilim, k'oncup kə.»

21 Kə wan oloku kə: «Papa, inciya Kanu, k'inci'yam, pəmar fe sə məsumpər im pəmə wan kam.»

22 Mba kə kas kəloku acar ən: «Nəkərə duma dətət nəber kə! Nəber kə kurundə dətelər, nəsən kə cəftə!

23 Nəkərə tana tetifi təkə, nədif pi. Padi yeri, pawoləs!

24 Bawo wan kem wəkawə nəññəñk mə, ənafı, mba olukus sə kəder doru! Ənasələ, mba inəñk kə sə!» Kə əhayəfə kəwoləs.

25 Tenatəñne Coco pəyi dale. Ntə wəkakə ender pələtərnə kələ kəñjan mə, k'ene təkə anfer pacpise mə.

26 Kə Coco ewe wəcar wəkin k'eyif kə tes ntə teyi kələ kəñjan mə.

27 Kə wəcar oloku Coco: «Wənc əm eder, mba ntə olukus kətamnə disrə mə, itə papa kam endifə tana petifi pəkə.»

28 Kə pəntəle Coco nwə, ta əfañ sə kəberə dəker-ə. Kə kas owur kəkəletşənə kə.

29 Mba kə wan wəcəkə-cəkə nwə oloku kas: «Meren məlarəm mə mamə, iy'əm darəñ icbəc'am pəmə wəcar, ali dəsək din iŋgbəkəl fe mosom mam, mba ali dəsək din sə məna məsən f'em tir idif səwoləs kə anapa em.

30 Mba ntə wan kam wəkawə ender mə, nwə əñkə pələsər-ləsər daka dam kə aran ayamayama mə, nkən tanj məndifə kə tana petifi pəkə!»

31 Kə kas kəloku Coco, «Məna wan kem, sən'eyi de kə məna, daka ndə o ndə iyə nnə mə, dam də!

32 Mba pəmar yati paboc kəsata, pawoləs: Bawo wənc əm wəkawə məññəñk mə, ənafı, k'olukus sə kəyi doru. Ənasələ, k'anəñk kə sə.»»

16

Capafə ca wəcəmbər-cəmbər daka

1 Kə Yesu oloku acəpsə ən darəñ: «Fum wəka daka wələma ənaya wəcəmbər-cəmbər daka, k'ander payemşənə kə, a ənləsər-ləsər daka da mariki mən.

2 Kə mariki mən mewe kə, pəcloku kə: «Cəke c'ine tetam-ə? Məsən'əm kəcərə təkə məncəmbər-cəmbər daka dem mə, bawo məfəsəyənə wəcəmbər-cəmbər daka dem.»

3 Kə wəcəmbər-cəmbər daka nwə olokunə dəbəkəc: «Cəke c'indəyə-ə, bawo wəka daka nwə oloku kəwur'əm kəcəmbər-cəmbər daka dən? Iyə fe fənəntər kədeyənə wəbifti antəf, ilapərnə sə kəctola.

4 İncərə on ntə indəyə, a afum əjabə im wələ wañjan disrə kə wəkawə owur'əm kəcəmbər-cəmbər daka dən-ə.»

5 Kə wəcəmbər-cəmbər daka nwə ewe fum wəcəkə-cəkə wəkə ənatəmpərə mariki mən debe mə. K'eyif kə: «Cəke cə məntəmpərə mariki mem debe-ə?»

6 Kə wəkakə oloku kə: «Moro ma olif kokos tasar tin (100).» —Awa, məlek areka, məndə məcic: 50.»

⁷ K'eyif sə wələma: «A məna-a, cəke cə məntəmpər-ε?» Kə wəkakə oloku: «Malə busul taras tin (100).» —«Awa, məndə məlek areka, məcic 80.»

⁸ Kə wəka daka nwə oñkor-koru wəcəmbərə-cəmbərə kən daka wətəlomp nwə ntə oñkət belbel mə. Awa, afum a doru əncərə kəyə mes taşan pətas akə əhayəne aka pəwañkəra mə.»

⁹ Kə Yesu ənəcər: «İcloku nu: Nətənə daka dətəsək anapa, itə oñsañə kə dendelip-ε, pabañ nu nde nəñkəyi doru o doru mə.»

¹⁰ Məna nwə aŋlaŋ teta tes təfət mə, antam sə kəlaŋ əm teta tes təpəŋ. Məna nwə məntəlomp teta tes təfət mə, məfəlomp teta tes təpəŋ.

¹¹ Kə məntəlomp kəcəmbər-cəmbər ka daka dətəsək nde deyi doru dandə mə, an'endesəŋ əm kəcəmbər-cəmbər ka daka dosoku-ε?

¹² Kə məntəlomp teta daka da fum-ε, an'endesəŋ əm nde dəyəne dam mə-ε?

¹³ Ali wəcar wəkin əfətam kəbəcə abə mərəŋ. Kə teyi-ε, enter wəkin pəbətər wəkə, kə pəyəne fe ti-ε, pəsektərnə wəkin, pəber wəkə kumunt. Nəfətam kəbəcə Kanu kə pəsam təm tin.»

Moloku mənəñksəl ma Yesu

Mat 11.12-13; 5.31-32; Mark 10.11-12

¹⁴ AFarisi, aŋe əjanabətər pəsam mə, kəne ka moloku mamə, kə əhayəfe kəfani Yesu.

¹⁵ Kə Yesu oloku əja: «Nəna, nəncəmbərnə afum alompu nnə awənc nu aŋa əayi mə, mba Kanu kəncərə nu bəkəc, bawo ntə afum əampəne darenc mə, itə Kanu nkən ence.

¹⁶ Təm ta Sariyə sa Musa kə ta sayibə tenawon haŋ təm ta Sanj. Kəyəfe oñ təm tatəkə, k'ancop kədəŋk Kibaru Kətət ka dəbe da Kanu, nwə o nwə kəsiməsə k'ənde kəberə ka di dəntəf.

¹⁷ Mba pəfəfərəne kəm kə antəf kəsəle, pətas tofo təfət ta pecic pin* pa sariyə kətəmpəne.

¹⁸ Nwə ence wəran kən pəkə pənənce wələma mə, dəkəcəmə da wəsumpər dalakə d'eyi. Nwə o nwə ənənce wəran nwə wos ence mə, dəkəcəmə da wəsumpər dalakə d'eyi.»

Capafə ca wəka daka kə Lasar

¹⁹ «Wəka daka wələma ənayi, pəcberne yamos yətət, yeyenki kəway. Dəsək o dəsək pəyi pətət disre, pəcdi yeri yətət.

²⁰ Kələ kən kiriŋ, fum wətəyə daka o daka wələma, nwə ancwe Lasar mə, pəyə runc, pəfəntərə kusunkə kən.

²¹ Lasar nwə pəfaŋ kəcburuk yeri nyə yəntəmpəne-tempəne aməsa dəntəf əja wəka daka nwə mə, pədi. Mba kə cen yender yəcnəntəs runc yən.

* **16:17** Itə əyəne cəsoma «sigirə»

22 Kə Lasar efi, kə məlekə mender məlek kə, kə meñkekərə kə kəkəñesəm nde Abraham kəsək. Kə wəka daka nwə ender pəfi, k'awup kə.

23 Nde kəfə nke afi ɳaŋkə mə, kə wəka daka eyekti fər, k'ənəŋk pəbələ Abraham kə Lasar pəçñesəm kə kəsək.

24 Kə wəka daka nwə oŋkulərnə: «Papa Abraham, məyən'em nənəfər! Məsom Lasar pəgbət tələr tən dəromun pəder pəcañkəs im temer, bawo kətərə k'ində nnə nənc dandə.»

25 Kə Abraham oluku kə: «Wan kem, məcəm-cəmne a mənasətə daka dam ntə mənayi doru mə, kə Lasar nnə əsətə pəcuy kiyi kən doru. Ndəkəl oŋ, kəñesəm k'eyi, məna məyi sə dəmnə pəcuy.

26 Kə teyefə dənda-ε, dobo dəpəŋ deyi su dacə kə nəna ntə təŋsəŋe nwə əŋfaŋ kəcepər pəder nnə səyi mə, ta əntam-ε.»

27 Kə wəka daka nwə oluku: «Ilətsen'am, Papa, məsom Lasar nde kələ ka papa kem.

28 Bawo, iyo di awənc aŋa kəcamət, Lasar pəkə pəloku ɳa ntə teyi nnə mə, ntə təŋsəŋe ta ɳa sə ɳadeder nnə pəcuy pampə peyi mə.»

29 Kə Abraham oluku: «Ala, awənc əm aŋa ɳayə Musa kə adəŋk a Kanu. ɳacəŋkəl ɳa.»

30 Kə wəka daka nwə oluku Abraham: «Ala, Papa, kə fum əyefə nnə afi ɳayi mə pəkə pəlok-lokər ɳa-ε, ɳaŋsəkpər mera ɳacəmə pəlompu darəŋ.»

31 Kə Abraham oluku kə: «Kə ɳantəcəŋkəl Musa kə adəŋk a Kanu-ε, ali fum əyefə nnə afi dacə, ɳafəkəcəŋkəl wəkayi.»»

17

*Kiciya kə kəñajñe ******

Mat 18.6-7; Mark 9.42

1 Kə Yesu oluku acəpsə ən darəŋ: «Pəfətam kəyi ta mes meyi mmə məsəŋe fum kəloŋe mə. Mba pəlec peyi nwə əŋsəŋe mi kəyi mə.

2 Pəfəfərənə kəkot wəkayi tasar təpəŋ dəkilim pagbal kə dəkəba, kə pəyənə wəkayi pəsəŋe wəfəfər wəkin kəloŋe-ε*.

3 Nəkembərnə belbel!

Kə wənc'əm enciya-ε, məgbəŋ-gbəŋər kə. **K'əsəkpər amera pəcəmə pəlompu darəŋ-ε**, məñaŋnənə kə.

4 Kə wənc'əm enciy'am camət-mərəŋ dəsək din disre-ε, a pəluksərnə kəder'əm camət-mərəŋ pəclək'əm: «Kəsəkpər k'inder amera few, incəmə pəlompu darəŋ-ε,» məñaŋnənə kə.»

5 Kə asom a Yesu darəŋ ɳaloku Wəbe: «Məberənə su kəlan!»

* 17:2 Pəsəŋe fum wəfəfər wəkin kəloŋe = pəsəŋe fum wəfəfər kəciya

6 Kə Mariki oluku ḥa: «Kə nəntəmpər kəlañ nkə kəyi pəmə teñgbən tefet mə, nəntam kəloku kətək nkə: Məgbuktə nnə məkə məcəmə nde dəkəba, kətək kañkə kəyə təfañ tonu.»

7 «Nəna akañe dacə, anə əyə wəcar nwə embifti, kə pəyənə fe ti wəkayi pəckək, a pəckənayefə dale, pəloku kə: «Məder katəna məder məndə dəməsa!»

8 Ntə oñloku kə mə: «Məlompəs'əm yeri yem, məbernə duma məsəñ im yeri, hañ ilip kədi yeri imun. K'ilip-ə, məna mədi yeri məmun.»

9 Wəka wəcar kakə eñyek-yekeñ kə bawo əyənə kə mes məkə εfan mə ba? Ala!

10 Tin tayı tə kə nəna, kə nəlip k'əyə mes məkə afanər nu mə fəp-ə, nəloku: «Acar gbəcərəm ḥə səyənə. Ntə pəmar su kəyə mə, tə səyə.»

Yesu kataməs kən acune sen wəco

11 Yesu eyi kəkə Yerusaləm, kə Yesu eyefə kəcali atəf ḥa Samari kə ḥa Kalile dacə.

12 Eyi kəbəre tadare tələma, kə afum wəco acune sen aləma ḥəjəndər ḥəfayne kə, kə ḥəncəmə pəbəle.

13 Kə ḥəmpənə sim ḥəcləku: «Yesu, Mariki, məyənə su nəñəfər!»

14 Ntə Yesu ənəñk ḥa mə, k'oloiku ḥa: «Nəkə nəmentərnə alonjənə nde kələ kəpəñ ka Kanu.» Afum añe ḥayi kəkə, kə pəyənə a ḥəsək a kə ḥəndebərə di.

15 Ntə wəkin ənəñkne pətamnə mə, k'oluksərnə pəccam debeki da Kanu dim dəpəñ.

16 K'efəntərə dəntəf, k'osumpər Yesu wəcək, k'eyek-yekeñ kə.† Fum wəkakə, wəSamari ənayi.

17 Kə Yesu eyif kə: «Bafə asəkəs afum añe wəco? Deke alpəs añe camət-maňkələ ḥayi-ə?»

18 Ali wəkin əncəm-cəmnə fe kaluksərnə **pədecam debeki da Kanu**, mənə wəcikəra wəkin wəkawə?»

19 Kə Yesu oluku kə: «Məyəfə məkə, kəlañ kam kəyac əm.»

Kəder ka debə da Kanu

Mat 24.23-28,37-41

20 Ntə aFarisi ḥayif Yesu tem ntə debə da Kanu dendededer mə, k'oloiku ḥa: «**Debə da Kanu** dəfəder pagbatnə di fəp.»

21 Afəkulə di, «Id'ende nnə!, Idəkə nde!» Bawo debə da Kanu nəna ḥə deyi dacə.»

22 Ntə Yesu elip kəloku ḥa ti mə, k'oloiku acəpsə ən darəñ: «Dəsək dendedebəp nde nəndefəñ kənəñk dəsək din da Wan ka Wərkun mə, mba nəfəsənəñk di.»

23 Andeloku nu: «Eyi nnə!» kə pəyənə fe ti-ə «Eyi nde!» Ta nədeko di, ta nədeyəksərnə kəkə di.

† **17:16 K'eyek-yekeñ kə** = «k'eyif Yesu barka teta kataməs kən.»

²⁴ Ti disre, dəsək nde Wan ka Wərkun endeder mə pəndeyi pəmə ntə pəmot pəŋsəŋ pəwaŋkəra pa darenc kəyefə kəsək kin hanj ka mərəŋ mə.

²⁵ Mba mənə pətərə pəpəŋ kəresna, afum a tem tante ŋawenəs kə.

²⁶ Təkə tənacepar tem ta Nuha mə, tendecepər sə dəsək da Wan ka Wərkun.

²⁷ Afum ŋancdi yeri, ŋacmun, arkun kə aran ŋacnəncəne hanj dəsək nde Nuha ənabərə debil mə: Kə kutup kənder nke kənamələk afum fəp mə.

²⁸ Pəndeyi pəmə tem ta Lət. Afum ŋancdi yeri, ŋacmun, ŋacway, ŋaccaməs, ŋacbəf, ŋaccəmbər wəlo.

²⁹ Mba dəsək nde Lət owur Sodom mə, nənc kə pərbələ yənatuf Sodom kə yəmələk ca ya di fəp.

³⁰ Itə pəndeyi dəsək nde andementər Wan ka Wərkun mə.»

³¹ «Dəsək dadəkə nwə enyi dabəŋka mə, ta pəberə dəkələ pəlek ca yən. Fum nwə tembəp dale mə, ta pəlukus nde ndərən.

³² Nəcəm-cəmne wəran ka Lət.[‡]

³³ Məna nwə məndesəp kəməŋk kəyi doru kam mə kəndesalpər əm, kə məna nwə kəŋsalpər mə, məndesəməŋk ki.

³⁴ Icloku nu: Pibi papəkə, afum mərəŋ ŋandefəntərə kəfənc kin, pəlek wəkin, pasak wəka mərəŋ.

³⁵⁻³⁶ Aran mərəŋ ŋandeyi kəcə kirir kin, pəlek wəkin pasak wəka mərəŋ.[§]

³⁷ Kə acepsə ən darəŋ ŋayif kə: «Deke tatəkə tendekoyi-ə, Mariki?» Kə Yesu oloksə ŋa: «Nde pefi peyi mə, difə yəfən yendebəpsənə.»

18

Capafə ca wəran nwə wos efi mə, kə wəboc kiti

¹ Kə Yesu oluku ŋa capafə, kəmentər ŋa a mənə **ŋaclok-lokər Kanu** tem o tem ta dis dələl ŋa.

² K'oloku: «Dare dələma dənayi dəyə wəboc kiti nwə enatə kəcnesə Kanu mə, ali fum ta eleləs-ə.

³ Dare dadəkə dəyə sə wəran wətələ wələma nwə encder pəclocu kə: «Məboc'em kiti kə wəyefərənə kem dac!»

⁴ Kə wəboc kiti nwə efətər kə hanj, k'ende pəlokune dəbəkəc: «Ali ntə intəcərə Kanu, ta ileləs nwə o nwə mə,

⁵ ntə wəran nwə wos efi, ələləs im dis mə, ibocə kə kiti kə wəyefərənə kən dac, ntə tendesəŋə kə kətəgbəkərə-gbəkərə sə kəder mə, pədenaŋkane kələləs im dis.»»

^{17:27} Dəkəcop 6.9-7.24 ^{17:29} Dəkəcop 19.24 [‡] ^{17:32} Məməmən Dəkəcop 19.26

[§] ^{17:35-36} Andenjər yeycicas yələma «Arkun mərəŋ ŋandeyi dale din dayi, pasumpər wəkin pasak wəkə.»

6 Kə Mariki ənəcər: «Nəcəŋkəl ntə wəboc kiti wətəlomp onjoku mə.

7 Kanu nkən əfədekkəboce afum ən aŋe kiti ba, aŋe ŋambokər kə pibi kə daŋ mə? Endesəŋe ɳa kəwon kəkar ba?

8 Icloku nu: ɔfədesəŋe ɳa kəwon kəkar, endebocə ɳa kiti katəna katəna. Mba kə Wan ka Wərkun endededer-ε, endebəp kəlaŋ doru ba?»

Capafə ca wəFarisi kə wəwerəs dut

9 Kə Yesu oluku sə capafə nce afum aləma aŋe ɳanacem-cəmne kəlomp, a ɳacfanı akə mə:

10 «Kə afum mərəŋ ɳampə kəkətola Kanu nde **kələ kəpəŋ ka Kanu**, wəkin nwə pəyənə wəFarisi, wəkə pəyənə wəwerəs dut.

11 WəFarisi nwə pəcəmə pəclok-lokər Kanu dəbəkəc ntə: «Kanu, iyif əm barka* ntə intəyi pəmə afum alpəs akə ɳayənə abəŋəs ca ya afum mə, ta ɳalomp, ɳacsumpər dalakə, ntə intəyi pəmə wəwerəs dut nwə mə.

12 Kəmerəŋ k'insuŋ dəsək doluksər disre, icsəŋ sə farile fəp fa yəsətə yem.»

13 Wəwerəs dut nwə nkən pəcəmə pəbələ, pəcnəsə kəyekti fər darenc yati, mba pəcsut-sutnə abəkəc kəcloku: «Kanu məŋjaŋnen'em, ina wəciya!»

14 Icloku nu: Fum wəkakə ənalomp nnə Kanu kəyi mə, a k'endelukus nde ndərən. Mba wəFarisi ənalomp fe nnə Kanu kəyi mə. Nwə o nwə oŋyoknə mə, andetore kə. Nwə o nwə otore banca mə, andepenə kə.»

Yesu kətolanə kən awut afət

Mat 19.13-15; Mark 10.13-16

15 Afum ɳanckərə Yesu ali cənaka ntə təŋsəŋe pəcdeŋər ɳa waca teta kətolanə ɳa pətət. Ntə acəpsə ən darəŋ ɳanəŋk ti mə, kə ɳaŋgbəŋ-gbəŋər ɳa.

16 Mba kə Yesu ələtərnənə awut pəcloku: «Nəsak awut ɳader nnə iyi mə! Ta ɳəyamsər ɳa kəder, bawo afum aŋe ɳayi pəmə awut afət akaŋə mə, ɳa ɳaya dəbe da Kanu.

17 Awa! Kance icloku nu: Nwə o nwə əntəfayne dəbe da Kanu pəmə wanfət mə, əfədekkəberə di disre.»

Wərkun wəka daka dəlarəm

Mat 19.16-30; Mark 10.17-31

18 Kə wəbə wələma eyif kə: «Wətəkse wətət, cəke cə pəmar im kəyə, isətə kiyi wəyeŋ ka doru o doru-ε?»

19 Kə Yesu eyif kə: «Ta ake tə məwen'em <Wətət>-ε? Ali fum ɔyənə fe wətət, mənə Kanu sona gboŋ.

* **18:11** *Iyif'əm barka* = Iyek-yekəs'əm

²⁰ Məncərə mosom ma Kanu: Ta məsumpər dalakə, ta mədif fum, ta məkiyə, ta məbañə fum sede sa yem, məleləs wisi kəwiri.»

²¹ «İleləs maməkə fəp kəyefə isərəfətə,» fum wəkakə pəcloku.

²² Ntə Yesu ene kədim mə, k'oloku kə: «Awa tes tin gboŋ̊ tobutəm: Məcaməs daka nde məyo mə fəp, məyer pəsam papəkə atəyə daka, məndekəsətə daka dəlarəm nde dəKəm. Kə məlip-ə, məder məcəps'em darən.»

²³ Ntə fum nwə ene moloku ma Yesu mə, kə abəc əmbərə kə, bawo ənayə daka pəcepərər.

²⁴ Ntə Yesu ənəŋk abəc əmbərə kə mə, k'oloku: «Pəncuca aka daka kəberə ka akip əja dəbə da Kanu dəntəf.»

²⁵ Pəfəfərəne yəkəmə kəberə ka abi əja təsembe pətas wəka daka kəberə ka akip əja dəbə da Kanu dəntəf.»

²⁶ Aŋə ənacəŋkəl Yesu mə ənayif kə: «Awa, an'əntam oŋ kəfis-ə?»

²⁷ Kə Yesu oluku əja: «Ntə tentambər afum mə, Kanu kəntam ti.»

²⁸ Kə Piyər oluku: «Səna səsak yosətə yosu ntə təŋsəŋə səncəm'am darən mə.»

²⁹ K'oloku əja: «Awa! Kance icloku nu: Fum eyi fə, nwə əŋsak kələ, wəran, awənc, akomənə, kə awut teta dəbə da Kanu,

³⁰ ta wəkayi əŋkəsətə pəla pəcepərər doru dandə, pəsətə səkiyi wəyən ka doru o doru təm tekirinj.»

Yesu əndəŋk tamaas defi dən kə kədeyəfə kən afi dacə

Mat 20.17-19; Mark 10.32-34

³¹ Kə Yesu əlek Asom ən wəco kə mərəŋ, k'oloku əja: «Nəcəŋkəl im, Yerusalem ayi kəpə. Mes mme sayibə a Kanu ənanacicas təta Wan ka Wərkun mə fəp, mendekəlare.»

³² Bawo andekələk kə pabər atəyənə aSuyif dəwaca. Andekəfani kə, andekətərəs kə, andekəyuksər kə lin,

³³ andekəsute kə tərəŋkən, a padədif kə. Tataka ta maas ta defi dən pəfətə afi dacə.»

³⁴ Mba Asom ən ənanane fə ti tələm o tələm. Ənanacərə fə ntətatəkə toloku mə.

Yesu kətaməs kən wətənəŋk

Mat 20.29-34; Mark 10.46-52

³⁵ Ntə ənayi kələtərnə Yeriko mə, tətəŋnə wətənəŋk wələma pəndə dəpə kəsək pəctola.

³⁶ K'ene pəkət pa kənay, k'eyif daka nde dender mə.

³⁷ K'oloku kə: «Yesu wəka Nasarət eyi kəcepər!»

³⁸ K'əŋkələrnə: «Yesu wan ka † Dawuda, məyən'em nənəfər!»

† **18:38** Wan ka Dawuda = Ti təyənə tokule ta aYisrayel = «wəyac kəŋjan.»

³⁹ Aŋe ŋanasol kə Yesu ŋayi kə tekirinj mə, ŋayefə kəgbəŋgbəŋjər kə a pəcaŋk, mba pəcnaŋkanə kəkulə-kule: «Wan ka Dawuda, məyən'em nənəfər!»

⁴⁰ Kə Yesu ɛncəmə, k'osom a pakərə kə fum nwə. Ntə alətərnəne kə mə, k'eyif kə:

⁴¹ «Cəke cə məfaŋ a iyən'am-ε?» K'oloku: «Mariki, iluksərnə sə kənəŋk!»

⁴² Kə Yesu oluku kə: «Məluksərnə sə kənəŋk! Kəlaŋ kam kəntaməs əm.»

⁴³ Gbəncana babəkə kə fum nwə oluksərnə sə kənəŋk, k'eyefə k'encəmə Yesu darəŋ **pəccam debeki** da Kanu. Ntə afum fəp ŋanəŋk tatəkə mə, kə ŋayefə kəkor-koru Kanu.

19

Yesu kə Sasey

¹ Ntə Yesu ɛmbərə Yerikə mə, k'encali dare.

² Awa, kə fum wələma, nwə ancwe Sasey, nwə ɛnayənə wəbə ka awerəs dut, pəyə daka dəlarəm,

³ pəctən kəcərə fum nwə aŋwe Yesu mə, mba ɛnctam fe ti, bawo afum ŋanalala, nkən pəbumpseṇe.

⁴ Kə fum nwə encepər kiriŋ k'əŋkə pəfərəŋk dəkətək ntə təŋsəŋe kə kənəŋk Yesu mə, bawo dif'ənakə kəcepər.

⁵ Ntə Yesu ɛmbəp kətət kaŋkə dəntəf mə, k'eyekti fər k'ənəŋk fum nwə, k'oloku kə: «Sasey məkufe mətor, bawo nde kələ kam injkə məkə iyi.»

⁶ Kə Sasey ɛmbəlkər kətor, k'embəŋ Yesu pəbotu disre.

⁷ Ntə afum ŋanəŋk ti mə, kə ŋayefə kəcəpənə, ŋacloku: «Ndəna fum wəciya aŋkə pəyi.»

⁸ Mba Sasey nwə enacəmə mariki fər kiriŋ mə, oluku: «Mariki, indesəŋ atəyə daka dacə da kəsətə kem. Nwə o nwə inanaŋkanə kəbaŋjər pəlarəm mə, indesəŋ wəkayi kəmaŋkəle ka təkə inabaŋjər kə mə.»

⁹ Kə Yesu oluku kə: «Məkə, Kanu kəyac aka kələ kaŋkə, bawo məna sə wəka Abraham məyənə!»

¹⁰ Bawo Wan ka Wərkun ender kədeten kə kəyac ka aŋe ŋanasələ mə.»

Capafə ca məncəmbəl ma kəma

Mat 25.14-30

¹¹ Afum ŋayi kəcəŋkəl Yesu. Kə Yesu ənəcər capafə cələma, bawo ŋanalətərnə Yerusalem, afum ŋaccəm-cəmne a dəbe da Kanu dəŋkəwur gbəncana babəkə.

¹² Kə Yesu oluku: «Fum wətət tokom wələma, ɛnayefə k'əŋkə atəf ŋobol-bolu kəkəten dəbe a pədeder.

¹³ Kə fum nwε ewe acar ɔn wəco, k'əsəŋ ɳa nwε o nwε tencəmbəl pa kəma kəpəŋ kin, k'oloku ɳa: «Nəckafəle-kafəle pi waca hanj icder.»

¹⁴ Mba afum aka dare dadəkə ɳanater kə, kə ɳasom kəkəloku nde fum nwε ɔnckə kətən dəbe mə: «Səfanj fe a fum wəkawə pəyəne su wəbe!»

¹⁵ Kə fum nwε ɔŋkə pəsətə dəbe, ntə olukus mə, k'ewe acar ɔn aŋe wəco kədecəre ntə nwε o nwε ɛŋkafəli-kafəli waca mə.

¹⁶ Kə wəcar wəcəkə-cəkə ender, k'oloku: «Mariki, isətə wəco wa kəma kəŋkə mənasəŋ im mə.»

¹⁷ Kə fum nwε oluku: «Tentesə, wəcar wətət məyəne, bawo məlomp teta tes təfət. Ti tendesəŋe a isəŋ am kəyəne wəbe ka sədare wəco.»

¹⁸ Kə wəcar wəka mərəŋ ender, kə wəkakə oluku kə: «Mariki, kəcamət ka kəŋkə mənasəŋ im mə, k'isətə kədeŋər ka ki.»

¹⁹ Kə fum nwε oluku sə wəkakə: «Isəŋ əm sədare kəcamət, məyəne wəbe kəŋjan.»

²⁰ Kə wələma ender pəloku: «Mariki kəma kam kəŋke, inafəktər ki dəkəloto kətət iməŋk.»

²¹ Inanes'am, bawo fum wəcuca məyəne: Məŋlek mpe məntəboc mə, məpim nde mənatəbəf mə.»

²² Kə fum nwε oluku wəmarəs kən: «Moloku mam m'indekit'əm, məna wəcar wəlec! Mənacəre a incuca, k'iŋlek mpe intəboc mə, icpim mpe intəbəf mə.»

²³ Ak'ənasəŋe ntə mənatəsəŋ pəsam pem aməŋk pəsam mə? Kə ntə ilukus mə, k'imbaŋ pəsam pem isətə sə pi kəronj kəntaŋbə.»

²⁴ K'oloku afum akə ɳanayi di mə: «Nəbaŋər kə kəma kaŋkə, nəsəŋ ki wəkə əsətən'em kilo wəco mə.»

²⁵ Kə afum ɳaloku: «Wəbe, wəkakə əsətə wəco!»

²⁶ Kə fum nwε oluku ɳa: «Icloku nu: Məna nwε məyə mə, amberenə sə məna wəkayi. Mba məna nwε məntəyə mə, ambaŋər əm ali pəkə məyə mə.»

²⁷ Tamerəŋ tayı, nəker'em ater'em aŋe ɳanatəfanj a iyəne ɳa wəbe mə, nəfay ɳa mera fər yem kiriŋ.»»

Yesu kəkə kən Yerusaləm

Mat 21.1-11; Mark 11.1-11; Isaj 12.12-19

²⁸ Ntə Yesu elip kəloku afum moloku maməkə mə, k'oşumpər dəpə afum kiriŋ kəkə Yerusaləm.

²⁹ Ntə Yesu ələtərnə sədare sa Bətfase kə Betani mə, kəca ka tərə təkə aŋwe tərə ta Tək ya Olif mə, kə Yesu osom acəpsə ɔn darəŋ mərəŋ,

³⁰ pəcloku ɳa: «Nəkə nde dare nde antəferne mə, kə nəŋkəbərə-ɛ, nəŋkəbəp di səfale səfət pakot si, nse fum o fum əntətənde mə. Nəsikəli si, nəker'em.»

³¹ Kə təyənə fum pəyif nu: «Ta ake tə nəñzikələ si-ε?» Nəloku kə: «Bawo Mariki əfañ si.»»

³² Kə afum aŋe anasom mə ɳaŋkə, kə ɳaŋkə ɳabəp səfale səfət pakot si pəmə təkə Yesu ənaloku ɳa mə.

³³ Nayi kəsikəli səfale səfət, kə asərka ɳayif ɳa: «Ta ake tə nəñzikələ səfale səsəkə-ε?»

³⁴ Kə acepsə ən darəŋ mərəŋ aŋe ɳaloku aka səfale: «Mariki əfañ si.»

³⁵ Kə afum aŋe ɳaŋkenə Yesu səfale səfət nse, kə ɳandəñsər si suma səñjan sakəroŋ, kə Yesu endə si kəron.

³⁶ Təkə ənckə kirinj mə, itə afum ɳancper-pere kə suma səñjan sakəroŋ dəpə.

³⁷ Nte ɳalətərnə Yerusaləm nde pətəmbələr pa tərə ta Tək ya Olif mə, kə pəmbət kənay kəŋkə kənacəpsə kə darəŋ mə fəp. Kə ɳayefə kəkor-koru Kanu pəpəŋ, bawo ɳananəŋk **mes məwəy-wəy mmə Kanu kəmmentər mə.**

³⁸ Kə ɳaloku:

«Kanu kəpəcə pətət wəbe nwə enderənə tewe ta Mariki mə!

Pəforu peyi dəKəm,

kə pəlel peyi Kanu mofo meñeci ma dəKəm!»

³⁹ AFarisi akin akin akə ɳanayi kənay kaŋkə dacə mə, ɳaloku Yesu: «Mariki, məloku acepsə am darəŋ ɳacaŋ!»

⁴⁰ Kə Yesu oloku ɳa: «Kə ɳancaŋk-ε, masar moŋkulə-kule!»

Yesu kəbok kən teta Yerusaləm

⁴¹ Nte ɳalətərnə Yerusaləm, a kə Yesu ənəŋk dare mə, k'eyefə kəbok teta di,

⁴² k'oloku: «Yerusaləm, mən'əncəre məkə təkə aŋyə pasətə pəforu mə! Mba ndəkəl tatəkə təŋgbəpən'am, məfətam ti kənəŋk.

⁴³ Bawo dəsək dədeder ndə ater am ɳandenəŋkər əm kande, ɳakel əm, a ɳadegbəcəren'am waca fəp mə.

⁴⁴ Nandeləsər əm haŋ awut am, ali tasar tin ɳafədesakər'am mpə pendedəñsə pələm kəroŋ mə, bawo mənacəre fe tem nte Kanu kənader kəmar əm mə!»

Yesu kəberə kən nde kələ kəpən̄ ka Kanu

Mat 21.12-17; Mark 11.15-19; Isaj 2.13-22

⁴⁵ Nte Yesu əmbərə nde **kələ kəpən̄ ka Kanu** mə, k'eyefə kəbeləs acaməs.

⁴⁶ K'oloku ɳa: «Dəyecicəs, Kanu kələkə: «Kələ kem, dəkatola Kanu də kəndeyənə,» mba nəna nəŋkafəli ki təgbəkənə ta cal-bante.»

⁴⁷ Dəsək o dəsək Yesu əntəksə afum dəndo **kələ kəpən̄ ka Kanu** disre. Alonjənə apəŋ, atəkse sariyə s'aSuyif, kə abeki a dətəf ɳactən kədif kə.

⁴⁸ MBA TA ηancərə ntə ηanjo, bawo afum fəp ηancərəkəl moloku ma Yesu, ta ηafəŋ kəbut ali toloku tən tin kəne-ε.

20

Deke kətam mes ka Yesu kəyefə-ə?

Mat 21.23-27; Mark 11.27-33

¹ Dəsək dələmə, nte Yesu eyi kətəksə afum nde **kələ kəpənə** **ka Kanu** mə, pəcləku moloku mətət. Alojne apəy, kə atəksə a sariyə s'aSuyif kəlekənə abeki a dətəf namberər kə,

² kə ᱥaloku Yesu: «Məlokū su ma: Kətam kərə kə məyənə mes
mame, kə pəyənə fe ti-ε, məboncər su nwe əsaŋ əm kətam kaňko
ma.»

^{111.3.} 3 Kɔ Yesu oluku ɳa: «Ina sɔ, k'iyif nu k'inder toluku tin. Nəluks'em ti:

⁴ Kəgbət dəromun ka San dəkəm kəncyəfə ba, ka nda afum?»

⁵ Көңисе кәгбекалене таңан, ңаңлуку: «Кө сәлүксеңдекел аңдаңынан көңисе кәгбәт көң көңисе, еңжүйеси: 〈Та аке тә нәнатәланған Сан-е?〉»

⁶ Ko səloku a nda afum kəncyeſe-ε, aka dətəf fəp ŋancacas su, bawo fəp fənacərə a San sayibə ſ'ənavənə.»

⁷ Kę na luku Yesu: «Sancare fę...»

⁸ Ko Yesu oloku nja: «Ina so, ifoloku nu kətam nkə inyone mamé mə.»

Totubcεnε ta abəc a ηqbɔηkələ alec

Matthew 21:33-46; Mark 12:1-12

⁹ Ko Yesu εyεfε kəlok-lokər afum dətotubcəne nte: «Fum εnabəf ηgbəŋkələ ya wən, k'əsəŋ yi abəc aləma, ɳatəŋne ko akakə kəcsəŋ kə kəway, kə nkən owur k'əŋkə marənt mowonu.

¹⁰ Nte tem tepeim tembap mə, kə wəka ŋgbəŋkələ osom wəcar nnə abəc ŋayi mə, kəkəbaŋ yokom ya wen nyə pəmar ŋasəŋ kə kəway kən mə. Mba kə abəc a ŋgbəŋkələ ŋasut kə, kə ŋasak, k'olukus waca wasakar.

¹¹ Kə wəka ŋgbəŋkələ nwe əŋgbəkərə so kəsom wəcar wələma, kə abəc akakə ŋasut so fum nwe, kə ŋalapəs kə, kə ŋasak, nkən so k'olukus waca wəsəkar.

12 Kə wəka n̄gbən̄kələ osom sə wəka maas, kə abəc a n̄gbən̄kələ n̄ambopər sə wəkakə, kə n̄ambeləs kə.

¹³ Ko wəka ḥgbəkələ nwə eyifne: «Çəke c'indeyə-ə? Wan kem nwə imbətər mə indesom. Tələma ḥənkələləs wəkakə.»

¹⁴ MBA nte abef a ḥgbəŋkələ ḥjanəŋk wan ka wəka ḥgbəŋkələ mo, kə ḥjalokene: «Wəlek kən ke əfə, wəkawə. Padif kə nte təŋsəŋe ḥgbəŋkələ yede ɣoyəne yosu mo.»

«Ko abec aye nasumpər wan ka wəka ngebəŋkələ, ko nəwurene ko sanka tadarən, kə nandif.»

Kö Yesu eyif acəŋkəl ən, «Cəke cə wəka əngbəŋkələ nwə endeyə
na-ə?»

¹⁶ Kə Yesu ənəcər: «Wəka əgbəŋkələ pəder pədifət abəc akakə fəp, pəbaŋ sə əgbəŋkələ yən pəsəŋ yəbəc ya yi abəc aləma.» Ntə afum ənəne moloku mme mə, kə ənaloku: «Ta tatəkə tətam kəyi!»

¹⁷ Kə Yesu əŋkafəli kəro k'əməmən əja, k'eyif: «Cəke cə Yecicəs Yosoku yayə yoloku oŋ-ə?:

«Togbu mpə acəmbər kələ ənanace mə, pənader pəyənə oŋ togbu pətət, pa dacə.»

¹⁸ Nwə o nwə əntəmpənə pi kəronj mə, əntəpə.

Məna nwə əntəmpənə sə kəronj mə, pomputuk əm.»

Atəksə a sariyə s'aSuyif ənəfən kəcəpə Yesu towul

Mat 22.15-22; Mark 12.13-17

¹⁹ Atəksə a sariyə kə aloŋne apəŋ ənactən kətəp Yesu waca təm tatəkə, bawo ənanacəre a tətaŋan t'ənalokə totubcənə tatəkə. Mba ənacnesə afum akə ənayi di mə.

²⁰ Ntə ənanafən kəsumpər Yesu dəmoloku mə, kə ənasom atenəs mes aŋe ənanabaŋenə kəyənə alompu, ntə təŋsənə ənatam kəber kə wəbe dəwaca, nwə ənatəmpər kətam kə fənəntər fa dəbe da Rom mə.

²¹ Kə afum aŋe ənasom mə, ənəcaŋ Yesu moloku: «Wətəksə, səncəre a moloku məmə məŋloku məctəksə mi afum mə məsək. Məfəkiti fum kənəŋk kən, mba dəpə da Kanu yati də məntəksə afum dəkance.

²² Awa, məloku su ma, pəmar səsəŋ dut dosu Sesar wəbe wəka təf ya Rom ba, ka ta səsəŋ kə di?»

²³ Mba kə Yesu ənepəl towul taŋan, k'oluksə əja:

²⁴ «Nəmentər im pəsam gbəlen bin. Alulu əja ana əneyi pəsam papəkə-ə, kə tewe ta wəkayi?» Kə ənaloku, «Sesar wəbe wəka Rom.»

²⁵ Kə Yesu oluku əja: «Awa, nəsəŋ Sesar pəkə pəyənə pən mə, kə Kanu sə pəkə pəyənə pən mə.»

²⁶ Afum aŋe ənənatam fe kəsumpər kə dəmoloku kənay nkə dacə. Mba ntə moloku ma Yesu mənaciyanə əja mə, kə ənəcaŋk.

Kəyif ka kədəyefə ka defi afi dacə

Mat 22.23-33; Mark 12.18-27

²⁷ Kə aSadisi aŋe ənaloku a fum əfəyefə defi mə, ənənder ənayif Yesu moloku mme:

²⁸ «Wətəksə, ntə tə Musa ənacice su: <Kə fum efi pənənəce mba ta əsak wan-ə, wənc ka wəfi, pəlek wəcəbokəra pəsəŋ wənc wəfi yuruya.»

²⁹ Awənc camət-mərəŋ ənayi. Kə wəcəkə-cəkə ənənəce, k'efi, əsak fe wan.

³⁰ Kə wəka mərəŋ ənasər wəran wəka wənc,

³¹ kə təyefə dənda kə wəka maas ənasər kə. Tatəkə tə tənakə hanj kə awənc aŋa aŋe camət-mərəŋ fəp ənənəce wəran nwə, mba nwə o nwə əsak fe wan.

³² Təlpəs oŋ, kə wəran sə efi.

³³ Ti disre, kə dəsək deyefə da afi dendebebəp-ε, an'endelek wəran wəkawə-ε? Bawo afum akanə camət-mərəj ἡαnanənce kə!»

³⁴ Kə Yesu oloku ɳja: «Arkun kə aran a doru dande ἡαjnənəcəne.

³⁵ Mba aŋe andekiti panəŋk dolompu danjan mə, pəmar ɳafətə afi dacə ɳayi sə wəyen doru ndə dender mə, ɳafəde ɳacnənəcəne.

³⁶ ɳafətam sə kəfi, bawo pəyi ɳa pəmo məleke, ɳa ɳandeyənə awut a Kanu, bawo Kanu kəyekti ɳa dədefi.

³⁷ Musa oloku pəsoku pes a afi ɳandefətə ntə Kanu kənaloku kə ndə tərəntəm mpe pencmar mə. Dəndo Musa ewe Mariki: «Kanu ka Abraham, Kanu ka Siyaka, Kanu ka Yakuba.»

³⁸ Kə Yesu ənəcər, «Bafə Kanu ka afi k'əyənə, mba ka ayi wəyen, bawo nnə Kanu kəyi mə, fəp fənyi wəyen.»

³⁹ Kə acicəs a sariyə aləma ɳalek moloku, kə ɳaloku: «Wətəksə, məloku belbel!»

⁴⁰ Kə ɳanesə sə kəyif kə moloku mələma.

Wəyek-yek wəka Kanu kə Dawuda

Mat 22.41-46; Mark 12.35-37

⁴¹ Kə Yesu oloku ɳja: «Cəke cə antam kəloku a Krist wan ka Dawuda gbəcərəm əfə-ε?»

⁴² Bawo Dawuda nkən yati oloku buk ba Yabura Dawuda disre:

«Mariki Kanu ənaloku Mariki mem:
Məder mənd'em nnə kəca kem kətət,

⁴³ haŋ iclip kəboc aterənə am wəcək wam dəntəf.»

⁴⁴ Kə Dawuda ewe wəsom wəka Kanu «Mariki mən», cəke cə wəkakə əntam kəyənə wan kən-ε?»

Yesu oloku a pakəmbərnə moyə ma atəksə sariyə

Mat 23.1-36; Mark 12.38-40

⁴⁵ Ntə afum ɳayi kəcəŋkal Yesu mə, k'oloku acəpsə ən darəj:

⁴⁶ «Nəkəmbərnə atəksə sariyə s'aSuyif: Nəmbətər kəcacənə suma səpəŋ, ɳambətər pacyif ɳa kəyif kələ mofo mme ambəpsənə mə, ɳambətər pacsoŋ ɳa səcəm səkiriŋ sa dəkətola Kanu da aSuyif, pacsoŋ ɳa dəkəndə d'abə mofo medi yeri dəcəsata.

⁴⁷ Nəcbanjsər acəbokəra daka danjan, ɳacbəlsə sali ntə təŋsənə pagbəkərə ɳa mə. Andekəkiti ɳa kitı kəyəŋki!»

21

Kəpocə ka wəran wətəyo daka nwə wos ənafı mə

Mark 12.41-44

¹ Kə Yesu eyekti fər, k'ənəŋk ntə aka daka ɳanchər kəpocə kəŋjan kaŋkəra ka pəsam ka **kələ kəpoŋ ka Kanu** mə.

² K'εnəŋk sə wəcəbokəra wətəyə daka pəcbər fəreŋk mərəŋj.

³ K'oloku: «Kance icloku nu: Wəcəbokəra wətəyə daka wəkawə ompoce pətas akə fəp.

⁴ Bawo afum fəp, pecerne pajan pə ɻambər kəpocə kənjan, mba nkən, kətəyə kən daka disre omboc pəkə ɔyə gbəcərəm pedi mə.»

Yesu oluku a andeləsər kələ kəpəŋ ka Kanu

Mat 24.1-2; Mark 13.1-2

⁵ Afum aləma ɻancloku teta **kələ kəpəŋ ka Kanu**: «Kəntesə k'əlompəsə ki masar məpat mətət kə ca yətət ya ki nyə aŋsəŋ Kanu kəpocə mə.» Kə Yesu oluku:

⁶ «Dəsək dendeder, mame nəŋgbətnə mə fəp andewuŋ mi. Tasar pəfədedenjə tasar pələma kəronj.»

Pəlec kə kətərəs

Mat 24.3-14; Mark 13.3-13

⁷ Kə ɻayif kə: «Wətəkse, ake tem tə tatəkə tendeyi-ε? Təgbəkərə tere tendementer a mes maməkə məmbəp-ε?»

⁸ Kə Yesu oluku ɻa: «Nəkəmbərnə, ta nəsaknə patalər nu! Bawo afum alərem ɻandeder ɻachənənə kəbəcə tewe tem, ɻacloku nu: <In'əfə, wəsom wəka Kanu,> <Tem təmbəp!> Mba ta nədecəmə ɻa darəŋ!

⁹ Kə nəndene pacloku teta kəwan, k'afum a təfəf ɻayerikər abə aŋan bəkəc-ε, ta nənesə. Pəmar maməkə monuŋkənə meder kəresna, mba bafə ndəkəl doru dandə dendelip.»

¹⁰ K'oloku ɻa so: «Afum a təf ɻandeyefərenə kə afum aləma, dəbe deyefərenə kə dəbe.

¹¹ Antəf ɻendeyikcə pəpəŋ mofo mələma, dor kə docu dendeyi. Mes məwəy-wəy mendeyi, kə **məgbəkərə məpəŋ mmə mendeyefə nde Kanu kəyi mə.**

¹² Mba maməkə mendebəp, pasumpər nu, patərəs nu, pasəŋ nu kəkəkiti dəkətola Kanu da aSuyif a padeber nu dəbili. Andekəkərə nu nda abə a təf kə akirin a sədare səpəŋ aləma kəkəkiti nu teta tewe tem.

¹³ Tatəkə tendemar nu kəloku ka təkə nəncərə tetem mə.

¹⁴ Ta nəcəm-cəmnə pəlarəm təyacnə tonu.

¹⁵ Ina wəkawə yati in'endekəsəŋ nu moloku kə kəcərə kəkətənə mes nkə ater anu nwə o nwə əntədetam kəgbəkəl mə.

¹⁶ Akomenə, awənc aŋa, anapa, kə abət anu yati ɻandekəber nu aterənə anu dəwaca, andesəŋe alərem kəfi nu dacə.

¹⁷ Fəp fəndeter nu teta tewe tem.

¹⁸ Mba ali kəfon konu ka dəromp kin kəfədesələ.

¹⁹ Kə nəmbərənə kəsumpər belbel-ε, nəndeyacnə nəyi doru.»

Yesu əndəŋk kədeləsər ka Yerusaləm

Mat 24.15-21; Mark 13.14-19

20 «Kə nəndenəŋk asədar ɳakəl Yerusaləm-ε, nəcəre təm tatəkə a kələsər ka di kələtərnə.

21 Təm tatəkə akə ɳayi Yude mə, ɳayekse kəpernə ka dəmərə. Akə ɳayi Yerusaləm dacə mə, ɳawur. Akə ɳayi dəkulum mə, ta ɳabərə sə dare de.

22 Bawo dəsək dadəkə d'andeboc kit, ntə tənsənə mes mme anacic mə fəp meyi.

23 Pucuy pere pə tendeyənə abəkəs, kə aŋe ɳande ɳacmesər dəsək dadəkə mə! Bawo pəyeŋki pəpəŋ pendeyi dəsək dadəkə dətəf, kə metelə məpəŋ ma Kanu nnə afum akakə ɳayi mə.

24 Sakma sə andedifətə ɳa, təf fəp yosumpər-sumpər ɳa yekekərə ɳa pəbələ. Təm tatəkə afum acuru ɳabaŋ Yerusaləm, hanj təm ntə asəŋ ɳa mə teclip.»

Kəder ka Wan ka Wərkun

Mat 24.29-31; Mark 13.24-27

25 «Məyə məgbəkərə mme meyəfə nde Kanu kəyi mə mendeyi dədec, dərəf kə dacəs. Dəntəf, bəkəc yendeləcə-leçə afum tətə pukulə-kulə pa dəkəba kə yam ya ki.

26 Afum ɳandefinə kənesə ka kəcəm-cəmnə ka təkə tendededer dəntəf mə, bawo fənəntər fa kəm fəndeyikcə.

27 Təm tatəkə tə andenəŋk Wan ka Wərkun kəder kəp kəronj, dəfənəntər fəlarəm, kə dənərə da debeki dən.

28 Kə məyə maməkə mendecop kəder-ε, nəlomp, nəyekti səbomp, bawo kəsəŋ konu kəway kələtərnə.»

Cəke cə kətək kəkom kənatəksə-ε?

Mat 24.32-35; Mark 13.28-31

29 Kə Yesu oluku ɳa totubcənə tin: «Nənəŋk kətək kəkom* kə tək yələpəs nyə.

30 Nənckənanəŋk yi yəleŋk, nəcərə katin a kətən kələtərnə.

31 Nəna sə, kə nəndenəŋk mes maməkə mecder-ε, nəcərə a dəbə da Kanu dələtərnə.

32 Kance icloku nu: Dətemp dande dəfəcepər ta mes mame fəp meyi-ε.

33 Kəm kə antəf yendesələ mba moloku mem məfədesələ.»

Ta nədirərnə!

34 «Nəkəmbərnə belbel! Ta nəsak bəkəc yonu yətasərnə cəsata kə kəcis, kə kəcəm-cəmnə ka doru dandə, kə pəyi ti tatəkə-ε, dəsək dəpəŋ dadəkə dendəbəpən'am,

35 pəmə ntə manta məŋğəpərnə lop mə. Bawo dəsək dadəkə dendəbəpənə afum a doru fəp.

36 Ta nədirərnə, **nəclok-lokər Kanu** təm fəp, ntə tənsənə nəde nəsətə fənəntər fəmulpənə mes məkə mendededer mə fəp, nədekə nəcəmə, nəmentərnə Wan ka Wərkun, ta nəlapərnə.»

* **21:29** CəTabo «figuier»

37 Dəsək dadəkə, Yesu pəctəkse afum dəndo **kələ kəpəŋ ka Kanu**, k'owur kəkəcepərənə pibi nde aŋwe «Tərə ta Tək ya Olif» mə.

38 Afum fəp, kə dec dəsək-ε, ŋanckə nde **kələ kəpəŋ ka Kanu** kəkəcəŋkəl kə.

22

Abə kətəŋne kəyə ka Yesu pələc

Mat 26.1-5; Mark 14.1-2; Isaq 11.45-53

1 Kəsata ka Cəcom cətənəŋkəl lebin nkə aŋwe kəsata ka Kəcepər ka Məleke medif mə kənalətərnə.

2 Aloŋne aρəŋ kə atəkse sariyə s'aSuyif ŋayəfə kəten ntə ŋaŋyo a ŋadif Yesu mə, mba ŋacnesə afum.

Yudas kəwose kən kəmar abə a aSuyif a ŋasumpər Yesu

Mat 26.17-25; Mark 14.10-11

3 Kə Sentani səmbərə Yudas, nwə ancwe «Wəka dare da Keriyot» mə, nwə ancləm acəpsə a Yesu wəco kə mərəŋ dacə mə.

4 Kə Yudas əŋkə ŋanenənə kə abə a aloŋne kə asədar aŋə ŋancbum **kələ kəpəŋ ka Kanu** mə, təkə pəmar pəber Yesu ŋa dəwaca mə.

5 Kə pəmbət ŋa, kə ŋantəŋne kəsəŋ kə pəsam.

6 Kə Yudas owose, k'eyefə oŋ kəten təyə ntə əŋyə a pəber Yesu ŋa dəwaca ta afum ŋancəre ti mə.

Yesu kəsəŋ ka kəlompəs yeri ya kəsata ka Kəcepər

Mat 26.17-25; Mark 14.12-21; Isaq 13.21-30

7 Kə dəsək da kəsata ka Cəcom cətənəŋkəl lebin dəmbəp ndə pəmar padif aŋkesiya ŋolorŋne ŋa Kəcepər ka Məleke medif mə.

8 Kə Yesu osom Piyər kə Isaq, pəcloku ŋa: «Nəkə nəlompəs su yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif*, ntə təŋsoŋə səde sədi yi mə.»

9 Kə ŋayif Yesu: «Deke məfanj a səlompəs yi-ε?»

10 Kə Yesu oluku ŋa: «Kə nəndena nəcbərə dare disrə-ε, nəŋkəbəpənə kə wərkun wələma pəsarə apampə ŋa domun. Nəcəmə kə darəŋ haŋ nde kələ kəŋkə əŋkəbərə mə.»

11 Nəloku wəka kələ kəŋkə: «Wətəkse osom su a səder səyif'əm: Deke dəkələ deyi ndə indədi yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif kə acəpsə em darəŋ-ε?»

12 Endekəmentər nu kələ darenc, dəkələ dəpəŋ palompəs di belbel. Dəndo kəfo kəŋkə kə nəŋkəlompəs yeri ya kəsata.

13 Kə acəpsə ən darəŋ ŋaŋkə ŋabəp ca fəp pəmo təkə Yesu ənaloku ŋa ti mə, kə ŋalompəs yeri ya kəsata kəŋkə.

* **22:8** Kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif CəKresi = Pak

Kayer ka kəcom ka kəsata ka Kəcepər

Mat 26.26-30; Mark 14.22-26

¹⁴ Nte tem tembəp mə, kə Yesu ende demesa kədi yeri kə Asom on.

¹⁵ Kə Yesu oloku: «Pəmbas im kədi yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif yayə kə nəna, a idetərə.

¹⁶ Bawo iclok'un, ifəsədi yi, hanj tem ntə teta yi tendekjolarə nde akip ɳa dəbe da Kanu dəntəf mə.»

¹⁷ Kə Yesu əlek təmbəl, k'eyif Kanu barka, k'oloku: «Nəlek təmbəl tante, nəyerəne pedisrə pa pi,

¹⁸ bawo icloknu, ifəsəmun wən hanj dəbe da Kanu deder.»

¹⁹ Kə teyəfe day, kə Yesu əlek kəcom, ntə elip kəyif Kanu barka[†] mə, k'entepi ki, k'əsənəs ɳa pəcloku: «Dis dem də dandə, nde asənə tetonu mə. Nəde nəcyə ti ntə tənsənə nəccəm-cəmn'em mə.»

²⁰ Ntə ɳalip kədi yeri mə, k'əlek sə təmbəl ta wən, pəcloku: «Mecir mem mme meyi dətəmbəl tante mə, m'andelonə tetonu, mi mendecənəs danapa dofu da Kanu kə nəna.

²¹ Ti disrə, fum nwə endebər im aterəne em dəwaca mə, ende nnə aməsa ɳanə kə ina.

²² Wan ka Wərkun endefi, pəmə təkə ancic ti mə, mba pəlec peyi fum wəkakə endebər kə aterəne ən dəwaca mə.»

²³ Kə acepsə a Yesu darən ɳayəfe kəyiftənə dənda, an'eyi su dacə nwə endebər kə aterəne ən dəwaca mə?

An'ceper nu fəp dəkəcəmə-ə?

²⁴ Kə kəgbəkələnə kəpənə kəyəfe acepsə a Yesu darən dacə, tətə kəcərə ka nwə embək dəkəcəmə pəcepər ɳa dacə fəp mə.

²⁵ Kə Yesu oloku ɳa: «Abə a təf ɳantasərnə afum ajan, aŋə ɳanjətənə kətam nnə ɳayı mə. Abə akakə ɳacwənə «Ayə mes mətət».»

²⁶ Bafə tin tayi tə kə nəna! Mba menə nwə encepər nu fəp mə, pəyi pəmə nwə efətə nu dacə fəp mə. Nwə əyənə wəbə mə, pəyi pəmə wəmarəs.

²⁷ Bawo, nwə encepər nu mə əyənə, nwə ende demesa mə ba, ka nwə əŋkərə kə yeri dənda mə? Bafə nwə ende demesa mə əfə? Kə ina, iyi nu dacə, pəmə nwə əŋkərə nu yeri demesa mə.»

²⁸ «Nən'ənasiməs kə ina tem ntə inayi pəcuca disrə mə.

²⁹ It'əsənə ntə isənə nu dəbe pəmə ntə papa kem ənasən im di mə:

³⁰ Ntə tənsənə nədi yeri, nəmun aməsa ɳem kəronj nde akip ɳa dəbe dem dəntəf mə. Nəndə səcəm sa dəbe kəronj, nəckiti cəsuŋka wəco kə mərən ca Yisrayel.

Yesu endəŋk a Piyer endebajənə kətəcərə kə

Mat 26.31-35; Mark 14.27-31; Isaŋ 13.36-38

[†] **22:19** *Kəyif Kanu barka* = «kəkor-koru Kanu» kə pəyənə fe ti-ə, «kəyif Kanu nəwali təta kəcom»

³¹ Kə Yesu oluku Siməŋ Piyer: «Siməŋ, Siməŋ! Məkəmbərnə! Sentani səntola kədəs-dəs'un dəsifitə pəmə kəcom.

³² Mba intolan'am, ntə təŋsəŋə ta abəkəc ɳəkafəl'am‡ mə. Kə məndeder'im-ε, məyəŋkəs bəkəc ya awənc'əm aŋa.»

³³ Kə Piyer oluku kə: «Mariki, iwose kəkə dəbili, kə pəyənə fe ti-ε, ifi kə məna.»

³⁴ Mba kə Yesu oluku kə: «Piyer, iclok'əm, məndegbəkəl məkə kəcər'em kəmaas a kicipi kəccam.»

Pəsam pa delek, aləba, kə dakma

³⁵ Kə Yesu eyif ɳa: «Ntə incsom nu ta iŋsəŋ nu pəsam, ta iŋsəŋ nu aləba ɳəbəre yamos, ta iŋsəŋ nu cəfta cəberne mə, paka penayi yi dacə mpe nənatə-sətə mə ba?» Kə acəpsə ən darəŋ ɳaloku: «Ala! Ali piň penayi fe.»

³⁶ Kə Yesu oluku ɳa: «Ndəkəl mes məsəkpə! Məna nwə məŋyo pəsam mə, mələkənə pi. Məna nwə məŋyo aləba ɳəbəre yamos mə, mələkənə ɳi, kə məna nwə məntəŋyo dakma mə, məcaməs yamos yam, məway din!»

³⁷ Bawo, iclok'un: Mənə təkə ancic mə telare nnə iyi mə: «Analəm kə calbante dacə.» Ntə təyənə temi mə, təmbəle fe sə kəlip.»

³⁸ Kə acəpsə ən darəŋ ɳaloku kə: «Wəbə məbanj sakma nsə mərəŋ.» Kə Yesu oluku ɳa: «Pəntəŋnə tantə.»

Yesu kəlok-lokər Kanu nde tərə ta Olif

Mat 26.36-46; Mark 14.32-42

³⁹ Pəmə təkə əncyo ti mə, Yesu endewur k'əŋkə nde tərə ta Tək ya Olif. K'acəpsə ən ɳancəmə kə darəŋ.

⁴⁰ Ntə ɳambəp kəfo kaŋkə mə, k'oloku ɳa: «Nətola Kanu ta nəsaknə nəbəre kəwakəs disre.»

⁴¹ K'əmbələnə ɳa pəmə kələm ka tasar katin, k'əncəp suwu, k'ontola Kanu,

⁴² pəcloku: «Papa kə məwose-ε, məbəlen'em təmbəl pa kətərəs pampe. Ti disre, ta təfanj tem teyi, mba tam teyi.»

⁴³ Kə mələke mələma mowurər kə kəyəfə darenc, kədeyəŋkəs kə abəkəc.

⁴⁴ K'abəkəc ɳəlece-leece kə, k'əyəfə kəlok-lokər Kanu, k'abəkəc ɳəmpə kə, kə kawone kən kəyi pəmə ntə məcul ma mecir mendetəmpənə dəntəf mə.

⁴⁵ Kə Yesu əsak sə kətola Kanu kəŋkə ənayi mə, k'əŋkə pəbəp acəpsə ən darəŋ ɳadirene bəkəc yərənc.

⁴⁶ Kə Yesu eyif ɳa: «Ta ake tə nəndirene-ε? Nəyəfə, **nətola Kanu** ta nəsaknə nəbəre kəwakəs disre!»

Kəsumpər ka Yesu

Mat 26.47-56; Mark 14.43-50; Isaq 18.3-11

‡ **22:32** Ta abəkəc ɳəkafəl'am, kə pəyənə fe ti-ε, «ta kəlanj kam kəsole»

⁴⁷ Yesu pəsərəlok-loku, kə kənay k'afum kənder, fum wəkə ancwe Yudas, nwə ənayi acəpsə a Yesu dərəj aŋe wəco kə mərəj dacə mə, pəyi ɳa kirinj. K'ələtərnə Yesu kəkəcup kə.

⁴⁸ Kə Yesu oluku kə: «Yudas, kəcup kə məndeleke Wan ka Wərkun məber kə ater ən dəwaca!»

⁴⁹ Ntə asol a Yesu ɳanəŋk tatəkə tənakəcepər mə, kə ɳayif Yesu: «Wəbe, səntam kəsutnəne sakma sosu ba?»

⁵⁰ Kə fum wəkin acəpsə a Yesu dərəj dacə, əncəp wəcar ka wəlojne wəpoŋ aləŋəs ɳa kəca kətət, k'engbinti ɳi.

⁵¹ Kə Yesu əyac ɳa pəcələku: «Nəce tatəkə!» K'ənəgbunəne aləŋəs ɳa fum wəkakə, k'əntamnə.

⁵² Kə Yesu əŋkafələ k'əntəfərnə alojne aŋəj, abə a abum a kələ kəpəŋ ka Kanu kə abeki a dətəf aŋe ɳanader kəsumpər kə mə: «Nənder nətəmpər sakma kə tək yosutnəne, pəmə ntə nənder kəsumpər kalbante mə.

⁵³ Dəsək o dəsək sən'encyi nde **kələ kəpəŋ ka Kanu** kə nəna, ali fum ənasumpər f'em. Ndəkəl oŋ, təm tonu təbəp, kə kətam ka kubump.»

Piyer əmbajnə kətə-cərə Yesu

Mat 26.57-58,69-75; Mark 14.53-54,66-72; Isan 18.12-18,25-27

⁵⁴ Ntə ɳalip kəsumpər Yesu mə, kə ɳaŋkekərə kə nde kələ ka wəlojne wəpoŋ. Mba Piyer pəcməmən ti pəbələ.

⁵⁵ K'amot nənc abančka dacə k'andə di kəsək. Kə Piyer ənde ɳa dacə.

⁵⁶ Ntə wəcar wəyecəra wələma ənəŋk kə pəndə ɳa dacə nənc kirinj mə, k'oloku: «Ija ɳayina kə fum wəkawə.»

⁵⁷ Kə Piyer əŋgbəkəl wəran nwə, pəcələku: «Wəran, incərə fe fum wəkawə!»

⁵⁸ Pəwon fe kə wələma ənəŋk kə, k'oloku: «Məna sə akin ayi ɳə nəyənə.» Kə Piyer oluku wərkun nwə: «Ala! Bafə akin ayi ɳə səyənə.»

⁵⁹ Kə dec din dencepər, kə fum wələma əŋgbəc kələku: «Fum wəkawə oŋwurene kənayı kə Yesu, bawo wəKalile əfə.»

⁶⁰ Kə Piyer oluku: «Məna, ina incərə fe tante məŋkərə kələku mə.» Nayi kəlok-loku kə kicipli kəncam.

⁶¹ Kə Mariki əŋkafələ k'əŋgbətnə Piyer. Kə Piyer əncəm-cəmne toloku təkə Mariki Yesu ənaloku kə mə: «Məndegbəkəl kətəcər'əm kəmaas a kicipli kəccam.»

⁶² Kə Piyer owur nde dabančka, k'əŋkə pəbok belbel.

Kələməs kə kəsut ka Yesu

Mat 26.67-68; Mark 14.65

⁶³ Arkun aŋe ɳancbum Yesu mə ɳafani kə, ɳacsut kə.

⁶⁴ Nəckump kə kəro, a ɳacyifət kə ntə: «Awa Sayibə, məlokə su an'osut əm-ə?»

⁶⁵ Kə ɳales-les kə moloku mələməs məlarəm.

Yesu nde aboc kiti apəŋ fər kiriŋ

Mat 26.59-66; Mark 14.55-64; Isaj 18.19-24

⁶⁶ Ntə dec dəsək mə, kə abeki a dətəf, alojne apəŋ, k'atəksə sariye s'aSuyif ɣambəpəsene. Kə ɣaŋkekəre Yesu nde aboc kiti aSuyif ɣayi mə.

⁶⁷ Kə ɣayif kə: «Kə pəyəne a mən'eyəne Krist-ε, məloku su ti.» Kə Yesu oluku ɣa: «K'iloku nu ti-ε, nəfəlaŋ ti,

⁶⁸ k'iyif nu sə moloku-ε, nəfəluks'em mi.

⁶⁹ Kəyefə ndekəl, Wan ka Wərkun pəndə Kanu nkə kəntam mes fəp mə kəsək.»

⁷⁰ Kə afum fəp ɣambaŋen: «Mən'eyəne oŋ Wan ka Kanu ba?» K'oloku ɣa: «Nən'oloku ti: Nkən iyəne.»

⁷¹ Kə ɣayiftəne: «Sede səre sə pəmar payif-ε? Səna yati, sən'enene kə ti dəkusu.»

23

Yesu fər ya Pilat kiriŋ

Mat 27.1-2,11-14; Mark 15.1-5; Isaj 18.28-38

¹ Kə ɣayefə fəp faŋan, kə ɣasole Yesu kəkekəre kə nde fər ya Pilat kiriŋ.

² Kə ɣayefə kəyemsenə kə, ɣacloku: «Wəkawə səŋkə səbəp pəcgbinjər afum kəyəŋkər su səbomp, ɣafati kəsəŋ wəbe ka doru fəp dut, pəcwene sə «Wəyək-yək wəka Kanu, wəbe wəka atəf».»

³ Kə Pilat eyif kə: «Mən'eyəne wəbe ka aSuyif ba?» Kə Yesu olukse kə: «Mən'oloku ti.»

⁴ Kə Pilat oluku wəlojne wəpəŋ wəka kələ kəpəŋ ka Kanu kə kənay ka afum: «Inəŋk fe tələm o tələm nte pəmar pasumpəre wərkun wəkawə mə.»

⁵ Mba kə ɣaŋgbəc gbəs, kəloku: «Afum ɣə engbinjər, pəctəksə afum atəf ɣa Yude disre fəp kəyefə atəf ɣa Kalile nde ənacop mə, haŋ nnə.»

Yesu fər ya Herodu kiriŋ

⁶ Ntə Pilat ene teta Kalile mə, k'eyif kə: «Wəka Kalile məyəne ba?»

⁷ Ntə Pilat ene a wəka Kalile əfə mə, k'oloku a fum wəkawə, Herodu pəmar pəkiti kə. K'oloku a pakene kə Herodu nwə ənayi mata maməkə Yerusaləm mə.

⁸ Ntə Herodu ənəŋk Yesu mə, kə pəmbət kə, bawo ənctən kənəŋk kə kəyefə ntə pənawon mə, teta mes məkə encne pacloku tən mə, pəyo amera kənəŋk kə, pəyo **təyo tegbəkəre ntə təyefə nde Kanu kəyi mə** fər yən kiriŋ.

⁹ Kə Herodu eyifət Yesu mes məlarəm, mba Yesu ənalukse fe kə ntə o ntə.

¹⁰ Alojne apəŋ kə atəksə sariye s'aSuyif ɣanayi di, ɣacnaŋkanə kəyemsenə kə.

¹¹ Herodu kə abum ən ɳafani kə, kə ɳayə kə pəleç pəleç, kə ɳamber kə duma d'abe, kə ɳasəŋ kə a pakenə Pilat.

¹² Dəsək dadəkə yati də Pilat kə Herodu ɳanabət oŋ, ɳanaterenə cəkə-cəkə.

Antəŋne kədif Yesu

Mat 27.15-26; Mark 15.6-15; Isaq 18.39-19.16

¹³ Kə Pilat ewe alonjənə apəŋ, abə a dətəf, kə afum.

¹⁴ K'oloku ɳa: «Nəŋker'ém fum nwə a nkən enjbinjər afum kəyenjək səbomp. Mba fər yonu kirin iyifət kə, ali tes tin inəŋk fe nte ɔyo mes mame nəmbonce kə mə, nte pəmar padife kə mə.

¹⁵ Herodu sə enəŋk fe ali tin, bawo olukse su kə. Awa! Fum wəkawə ɔyo fe nte o nte pəmar padife kə mə.

¹⁶ Kəsak kə k'inder k'andelip kəsut kə-ε.»

¹⁷ Kəsata ka Kəcepər ka Məlekə Medif nke o nkə, Pilat əncsakə afum yəŋən wəyi dəbili wəkin.

¹⁸ Kə kənay kəmbənjenə fəp kəkulə-kulə: «Mədif wəkawə! Məsakə su Barabas yəŋən!»

¹⁹ Anaber Barabas dəbili teta kədif fum, nte ɳanayefə kəyenjək abə a dətəf səbomp mə.

²⁰ Kə Pilat nwə ənafəŋ kəsak Yesu mə, əŋgbəkərə sə kəyif ti kənay ka afum.

²¹ Mba ɳanckule-kulə: «**Məcaŋ kə dətək yəpəmpəl!** Məcaŋ kə!»

²² Kə Pilat eyif ɳa sə tamaas: «Pəleç pere p'ɔyo-ε? Inəŋk fe nte o nte pəmar padife kə mə. Kəsak kə k'inder k'alip kəsut kə-ε.»

²³ Kə ɳampenə sim kəbupərə a pacəŋ kə dətək yəpəmpəl. Kə sim səŋjan səŋkalərnə.

²⁴ Kə Pilat owose kəyə təkə ɳanafəŋ mə.

²⁵ Kə Pilat əsak yəŋən Barabas wəkə ɳanawer kə mə. Barabas nwə anaber dəbili teta kədifətənə, kə kədif ka fum mə. Kə Pilat elek Yesu, k'ember ɳa dəwaca ɳayə kə təkə ɳanafəŋ mə.

Kəcaŋ ka Yesu

Mat 27.32-44; Mark 15.21-32; Isaq 19.17-27

²⁶ Nte ɳayi kəkekərə Yesu mə, kə ɳambəpənə kə wərkun wələma pacwe kə Siməŋ, wəka dare da Siren ənayi pəyəfə dale, kə ɳaŋgbənsər kə tək yəpəmpəl nyə anako kəcaŋ Yesu mə a pəcəmə kə darəŋ pəkekərə yi.

²⁷ Kə kənay ka afum alarəm kə aran ɳancəmə kə darəŋ ɳacsutsutnə bəkəc ɳacyənə kə nənəfər.

²⁸ Kə Yesu əŋkafələ nnə ɳayi mə, k'oloku: «Aran a Yerusaləm, ta nəboke tetem! Mba nəboke te tonu kə ta awut anu!»

²⁹ Bawo dəsək dendededer ndə andeloku: «Pəmbət aran aŋə ɳantəbəkəs mə, pəmbət cor nce cəntəkom mə, kə məsə mmə məntəməsər mə!»

30 Afum ḥandeloku mōrō dəsək dadəko: «Mətempene su kəronj!» kō mofo meñeci, «Məgbəpərnə su!»

31 Bawo k'ayə ti kətək kəcañk-ε, cəke cə andeyə kəwosu-ε?

32 Kō ḥasolene sə kəkekərə calbante mərəj aŋe anakədifənə kō Yesu mō.

33 Nte ḥambərə kəfə kələma nkə aŋwe «Kəmbəmbələ» mō, kō ḥancanj kō dətək yəpəmpəl dəndo, kələkənə calbante akakə mərəj, wəkin pəyi kō kəca kətət, wəkə pəyi kō kəca kəmeriya.

34 Kō Yesu oluku: «Papa məŋaŋnəne ḥa, bawo ḥancərə fə nte ḥayi kəyə mō.» Kō asədar akaŋe ḥayerenə yamos yən ḥakotə ti yāmpuŋpuŋ.

35 Afum ḥacəmə, ḥacməmən. Abe ḥacfani Yesu, ḥacloku: «Bawo εyac akə, pəyacnə oŋ ma nkənsərka, kō pəyənə a Krist əyənə, Wəsom nwə Kanu kəyək-yək mə-ε!»

36 Kō asədar sə ḥancəŋnə kəkəfani Yesu, kō ḥasəŋ kō məncənco.

37 ḥacloku: «Kō pəyənə a mən'əyənə wəbə ka aSuyif-ε, məyacnə oŋ ma, mənasərka!»

38 Anacic kō domp takəronj: «Wəkawə əyənə wəbə ka aSuyif.»

39 Kalbante kin akakə anacaŋ mō, pəcləməs Yesu, pəcloku: «Bafə mən'əyənə Krist Wəyək-yək wəka Kanu ba? Məyacnə oŋ ma, kō səna!»

40 Mba kō kalbante kamərəj kəŋkə anacaŋ mō, kəŋgbəŋgbəŋjər kō, ḥacloku: «Cəpə məfənəsə Kanu ba, məna nwə andeyə pəmə səna mō?»

41 «Ta səna, kance kō, tante tə pəmar pasəŋ su kəway ka mələsər mosu. Mba wəkawə əyəfə tələm o tələm tələc.»

42 K'oloku: «Yesu məde məcəm-cəmn'em kō məndekəberə akip ḥa dəbə dam dəntəf-ε.»

43 Kō Yesu oluku kō: «Kance kō, iclok'əm: Məkə, sən'əŋkəyi Ariyana kō məna.»

Defi da Yesu

Mat 27.45-56; Mark 15.33-41; Isaŋ 19.28-30

44 Daŋ dənabəp, dec dosurenə afum dəsəbomp, kō kubump kəntor dəntəf fəp, tənabələ kətənc haj salifana.

45 Dec dənakale, pənabiye. Kō kəloto kələl nkə kəŋkəŋk təksə ta kələ kəpəŋ ka Kanu mō, kəŋgbərə dacə.

46 Kō Yesu oŋkulərnə dim dəpəŋ: «Papa, ilək amera ḥem, k'imber əm dəwaca!» Nte elip ḥacloku moloku maməkə mō, k'efi.

47 Nte wəbə k'asədar wəRom ənəŋk mes maməkə mənacepər mō, k'oŋkor-koru Kanu pəcloku: «Kance kō, fum wəkawə wəlompu yati ənayi!»

48 Nte kənay ka afum aŋe ḥanader kədetəŋnə mes maməkə mō, ḥanəŋk nte tənacepər mō, kō ḥalukus ḥacsut-sutnə bəkəc nənəfər.

49 Aŋe ɻanacare Yesu mə fəp, kə aran akə ɻanacəmbər kə kəyefə Kalile mə, ɻanacəmə pəbələ, ɻacməmən təkə mes mencepər mə.

Kəber ka Yesu dəkufu

Mat 27.57-61; Mark 15.42-47; Isaj 19.38-42

50 Wərkun wələma pacwe kə Isifu. ɻayənə aboc kiti aSuyif dacə, fum wətət, pəlomp.

51 Nkən ɻawosə fe kətəŋne kəsek ka moloku maməkə, kə məyo ma akə. Wəka dare da Arimate ɻayənə, atəf ɻa Yude, pəckar dəbe da Kanu.

52 K'əŋkə nde Pilat eyi mə, k'ontola kə kəbel ka Yesu.

53 K'ontore kə dətək yəpəmpəl* nde anacaŋ kə mə, k'ənepsər kə kasaŋke ka kəloto kətelər, k'əŋkə pəboc kə nde dəkufu nkə anayək dətasar mə. Kufu kənayi nkə anatəwup fum o fum ki disre kəresna mə.

54 Yuma yənayi, dəsək da kəlompəsnənə simiti, dəsək da kənəsəm nde ampusə Mariki mə deefəŋ kəcop.

55 Aran aŋe ɻanasol kə Yesu kəyefə Kalile mə, ɻander kə Isifu, kə ɻaməmən kufu disre, kə ɻanəŋk təkə anaboc Yesu mə.

56 Nte ɻalip kəməmən kə mə, kə ɻalukus dare, kəkəlompəs moro kə labundə da dəris. Dəsək da kənəsəm nde ampusə Mariki mə kə ɻanəsəm pəmə təkə Kanu kəsom ti mə.

24

Yesu kəyefə kən afi dacə

Mat 28.1-10; Mark 16.1-8; Isaj 20.1-10

1 Tataka ta sandeŋ bətbət suy, kə aran aŋe ɻanjəkə sə dəndo dəkufu, ɻakekəre moro mobotu ambənc mme ɻanalompəs mə.

2 Kə ɻanjəkə ɻabəp pabiŋkəli tasar təkə anasunce kufu mə,

3 kə ɻambəre, mba ɻanabəp fe kəbel ka Mariki Yesu.

4 Nte tes tatəkə tenciyane ɻa mə, kə arkun mərəŋ ɻawurər ɻa, ɻaberne yamos yomotər-motər.

5 Kənesə kəjan disre, kə aran ɻancəp cəro fəp fanjan dəntəf. Mba kə afum aŋe mərəŋ ɻayif ɻa: «Ta ake tə nəntənə wətəfi afi dacə-e?»

6 Eyi fe nnə! Ʌfətə afi dacə! Nəcəm-cəmne təkə ɻanaloku nu nte ɻayənə atəf ɻa Kalile mə.

7 Nte oncloku: «Mənə palek Wan ka Wərkun paber kə aciya dəwaca, ɻacaŋ kə dətək yəpəmpəl, pəyefə defi tataka tən ta maas.»

8 Kə ɻancəm-cəmne toluku ta Yesu tatəkə.

9 Kə ɻayefə dəndo dəkufu kəkəloku ti asom a Yesu aŋe wəco kə pin, kəbəp ka afum alpəs akə.

* **23:53** *Dətək yəpəmpəl* it'øyənə «kətək ka kəpandən.»

10 Mari wəka Makdala, Yohanna, Mari wəka Sak kə aran aləma, aŋe ḥanananəŋk sə mes maməkə mə, ḥaloku sə tin tayi asom a Yesu.

11 Mba moloku maməkə mənayi ḥa pəmə nte atonjku lu ḥanelok-lokər ḥa mə, ḥanalaj fe moloku ma aran akakə.

12 Kə Piyer eyefə, k'eyekse kəkə nde dəkufu. Nte ontulne kəməmən mə, εnəŋk fe daka o daka mənə mopol ma kəloto məkə mənafəntəre dəntəf mə. K'eyefə k'əŋkə ndərən, pəciyanə kə təkə εnəŋk mə.

Nde dəpə da Emayus

Mark 16.12-13

13 Dəsək din dadəkə, acəpsə a Yesu darən mərən ḥackə dare dələma nde ancwe Emayus mə, dare dənayi, nde dənabələnə Yerusaləm kəkət ka dec mərən mə.

14 Afum akanə mərən ḥaclokenə mes məkə mencepər mə fəp.

15 Nəyi kəlokənə mes maməkə, ḥacgbəkələnə, kə Yesu ələtərnə ḥa, kə ḥasol.

16 Mba paka pələma pənciyaməs ḥa kənəpəl kə.

17 Kə Yesu eyif ḥa: «Ake moloku mə nəyi tante nəŋkə mə?» Kə ḥancəmə, kə dis dəndənce ḥa.

18 Kə wəkin wəkə ancwe Kəleyopas mə, oluku kə: «Məna sona gboŋ, məna eyi məkə Yerusaləm nwə əntəcərə nte tencəpər mata mame mə?»

19 K'eyif ḥa sə: «Ake?» Kə akakə ḥaloku kə: «Nte tencepər teta Yesu wəka Nasarət, nwə εnayənə wədəŋk wəka Kanu wərəŋ mə. εnamentər ti dəməyə kə dəmoloku, fər ya Kanu kirin, kə nnə afum ḥayi mə.

20 Aloŋne apəŋ asu, kə abə asu aka dətəf ḥalek kə, kə ḥamber kə afum dəwaca, **k'ancaŋ kə dətək yəpəmpəl.***

21 Səncəm-cəmne fə nkən enader kəwurəs pəbaŋ Yisrayel, mba mame oŋ fəp, tataka ta maas tə tante, nte mes mame mencepər mə.

22 Kance kə: A aran aləma ḥayi su dacə, aŋe ḥasəŋe kə pəciyanə su mə. ḥanuŋkənəna kəkə nde dəkufu,

23 nte ḥantənanəŋk kəbel ka Yesu mə, kə ḥander ḥaloku su a məleke mowurərna ḥa, kə moloku a eyi doru.

24 Kə afum aləma ḥayina su dacə, kə ḥaŋkə dəndo dəkufu, kə akakə ḥaŋkə ḥabəp mes pəmə təkə aran ḥalokuna su mə, mba nkən, ḥa ḥanəŋkna fe kə.»

25 Kə Yesu oluku ḥa: «Nəna afum atəsək səbomp, bəkəc yonu yonjwon kəlaŋ moloku mmə adəŋk a Kanu ḥanaloku mə!»

26 Pənamar dis dələl Krist Wəyek-yek wəka Kanu tante a pədebərə debeki dən dən disre?»

* **24:20 K'ancaŋ kə** = «ampandən kə dəkətək» kə «aŋgbək kə dəkətək»

²⁷ Kəyefə ka buk ba Musa kəbəp ka yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu alpəs aŋe fəp, kə Yesu ələmər ɳa təkə Yecicəs Yosoku fəp yoloku tetən mə.

²⁸ Ntə ɳalətərnə tadare təkə ɳanckə mə, kə Yesu ɔyə pəmə ntə əŋfəŋ kəcepər pəkə pəbələ mə.

²⁹ Mba kə ɳamənə kə kəcepər, ɳacloku: «Məyi nnə kə səna, dec dəfəŋ kəkale, kəbiyə kə pəndə. Kə Yesu embərə kəkəyi dì kə ɳa.»

³⁰ Nandə dəməsa kəkədi yeri, kə Yesu əlek kəcom, k'eyif Kanu barka, k'entepi ki k'əsəŋ ɳa.

³¹ Kə fər yaŋan yemepc, kə ɳanepəl kə, mba k'əsələ sə fər yaŋan kiriŋ.

³² Kə afum aŋe ɳayefə kəlokənə: «Pəyina fə pəmə ntə nənc denyi su dəcor, ntə endenəsəkəsə su moloku meciç nde dəpə mə?»

³³ Kə ɳayefə gbəncana babəkə kə ɳalukus Yerusaləm, kə ɳajkə ɳabəp acəpsə darəŋ a Yesu aŋe wəco kə pin ɳacləŋkanə kə asol aŋan,

³⁴ ɳacloku: «Kance kə: Wəbə əftətə afi dacə, k'əŋkə pəwurər Siməŋ!»

³⁵ Kə afum aŋe mərəŋ ɳaləm sə təkə tenacepər dəpə mə, kə təkə ɳananepəl kə kətepi kən kəcom pəsəŋ ɳa mə.

Yesu kəmentərnə kən acəpsə ən darəŋ

Mat 28.16-20; Mark 16.14-18; Isan 20.19-23; Asom 1.6-8

³⁶ ɳayı kələku moloku maməkə, kə Yesu nkənsərka owurər ɳa, k'oloku: «Pəforu peyi nu!»

³⁷ Kə ayek-yek ɳontorər ɳa, kə ɳanesə, kə pəyi ɳa pəmə ntə ɳajnəŋk tubəri mə.

³⁸ Mba kə Yesu eyif ɳa: «Ta ake tə pəyinə nu yamayama tantə-ε, ta ake tə nəŋgəkəlnənə dəbəkəc-ε?»

³⁹ Nəməmən ma wəcək wem kə waca wem-a, ina əfə yati! Nəgbuŋən'em, nəməmən! Tubəri təyə fə səm, təyə fə bənt. Mba ina, iyo yayəkə fəp.»

⁴⁰ Yesu eyi kələku moloku maməkə, k'ementər ɳa waca wən kə wəcək.

⁴¹ Mba ntə pənananəŋkanə kəbət ɳa haŋ ta ɳantam kəlaŋ mə, kə ɳayı pəciyanə disre. Kə Yesu eyif ɳa: «Nəyə paka pələma pedi ba?»

⁴² Kə acəpsə ən darəŋ ɳawurə alop ɳenəkət ɳin kə ɳasəŋ kə.

⁴³ Kə Yesu əlek alop ɳajəkə k'əsəm ɳi fər yaŋan kiriŋ.

⁴⁴ Ntə elip kəsəm alop nnəsə mə, k'oloku ɳa: «Mes mamə m'inclok'un ntə inayı kə nəna mə. Mənə mes məkə ancic tetem Tawureta Musa, yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu kə Yabura Dawuda mə fəp meyi.»

⁴⁵ Kə Yesu əsəŋə ɳa kəsək səbomp ntə təŋsəŋə ɳacərə Yecic ya Kanu fəp mə.

⁴⁶ Kə Yesu oluku ɳa: «Ntə tə ancic dəYecicəs Yosoku, a dis dendeləl Krist, kə teyəfə dənda-ε, pəfətə afi dacə tataka tən ta maas.

⁴⁷ Mənə pacam kəsəkpər mera pacəmə pəlompu darən tewe tən, kəyəfə ka Yerusaləm, ntə tənsənə pañanənə afum a təf ya doru fəp kiciya kənjan mə.

⁴⁸ Nən'çyənə sede sa mes mamə.

⁴⁹ Kə ina, kəkərə nu k'inder daka ndə Papa kem ənasən temer kəsən nu mə. Nəyi nnə dare dandə haŋ Kanu kəlas nu fənəntər fa darenc.»

Yesu kəpə kən darenc

Mark 16.19-20; Asom 1.9-11

⁵⁰ Kə Yesu osole ɳa k'əŋkekərə dare kəsək ntende Betani, ntə ɳambəp di mə, k'əmpənə waca darenc, k'ontolane ɳa.

⁵¹ Eyi katolane ɳa, k'əsak ɳa, k'ampənə kə dəkəm.

⁵² Kə ɳancəpə kə mobu kəsənə kə pəleli, kə ɳalukus Yerusaləm, pəbotu disre.

⁵³ Təm o təm ɳanckə oj nde **kələ kəpəŋ ka Kanu**, ɳackor-koru Kanu.

Yεbæc ya Asom a Yesu

Asəŋ asom a Yesu temer ta kəder ka Amera Necempi ḥa Kanu

¹ Wanapa Teyofil,

Inacicas kitabu kem kəcəkə-cəkə disre mes mmə Yesu εnacop kəyə kə kətəksə mə,

² haŋ dəsək nde anapenə kə darenc, ntə elip kəsom asom ən Amera Necempi ḥa Kanu disre, aŋe εnayek-yek mə.

³ Asom akakə ḥa Yesu εnamentər kance ka mes məlarəm ntə εnayefə pucuy pa defi mə. K'owurər ḥa mata 40 pəyi wəyəŋ, pəcloku ḥa mes ma dəbe da Kanu.

⁴ Dəsək dələma ntə ḥayi kədi yeri kə Yesu mə, k'oloku ḥa: «Ta nəbəle dare da Yerusalem, mba nəkar tes ntə Papa εnasəŋ temer kədesəŋ mə, təkə nənane icloku mə:

⁵ Dəromun Sanj εncgbət afum teta Kanu, mba nəna kəgbət dəromun dəAmera Necempi ḥa Kanu disre kə nəndesətə mata mame.»

Kəpə ka Yesu dəkəm

⁶ Akə ḥanalоŋkanə mə kə ḥayif Yesu: «Wəbe, təm tante tə məndelompəsə Yisrayel dəbe ba?»

⁷ K'oloku ḥa: «Təncəmə fe nu dəpə kəcəre ka təm kə dəsək nde Apa Kanu εncemcemnə kəyə təfaŋ tən kətam kən disre mə.

⁸ Mba nəndesətə fənəntər kə Amera Necempi ḥa Kanu ḥendededer nu-ε, təm tatəkə nəndeyənə atəŋne aŋe mes mencepər fər yanjan kirin mə nde dare da Yerusalem, atəf ḥa Yude fəp kə atəf ḥa Samari kəkəbəp cəpəc ca doru fəp.»

⁹ Ntə elip kəloku tatəkə mə, afum aŋe ḥanayi di mə fəp ḥanagbətnə Yesu ntə ancpenə kə mə, kə kəp kəŋkump kə, ḥancəmə fe sə kənəŋk kə.

¹⁰ Ntə Asom ən ḥanagbətnə kəm Yesu pəcpə darenc mə haŋ k'əsəle. Gbəncana babəkə kə məlekə mərəŋ məmberne yamos yomotər-motər mementərnə ḥa,

¹¹ kə moloku: «Afum a Kalile, ta ake tə nəncəmənə kəməmən kəm-ε? Yesu, wəkakə εmpə dəkəm fər yonu kirin mə, tante nəŋgbətnə kə pəcpə mə, t'endesə-der.»

Wəcənc ka Yudas

¹² K'asom a Yesu ḥalukus Yerusalem kəyefə nde tərə təkə aŋwe «Tərə ta tək ya *Olif*», mpe pəntəbəlenə dare mə. Pəbol-bolu mpe dinə da aSuyif doncwose fum kəkət pabəp simiti, dəsək da kəŋjesəm mə.

¹³ Ntə ḥambərə dare mə, kə ḥampə dəkələ da kəroŋ nde ḥancndə mə. Afum aŋe ḥanayi di mə: Piyer, Isaŋ, Sak kə Andəre,

Filip kə Təma, Bartelemy kə Matiye, Sak wan ka Alfe, Simən wəsimse teta atəf, kə Yudas wan ka Sak.

¹⁴ Fəp fəjan kəfo kin kə ənanckə kətola Kanu təm o təm kə aran, kəbəp ka awənc a Yesu, kə iya kən Mari.

¹⁵ Dəsək dələma mata maməkə disre, afum aŋe ənanayi di mə, ənanckə hanj afum tasar tin kə wəco mərəŋ (120). Kə Piyer eyəfe awənc ən dacə, k'oloku:

¹⁶ «Awənc im aŋa: Pənamar yecicəs ya dəkitabu yəlarə. Ti disre Amera Nəcəməpi əna Kanu nŋe Dawuda ənanuŋkəne kəloku teta Yudas, nwə ənasole aŋe ənanasumpər Yesu mə.

¹⁷ Analəm Yudas su dacə, səpaŋne yebəc yin yayı.

¹⁸ Nte elip kəsətənə abəf pəsam pa kiciya kən mə, k'əŋgbəknə, k'əntəmpənə tekirj k'əwaline kor kə təsənə sumpa sən fəp kəsamsər dəntəf.

¹⁹ Tes tə nte aka Yerusaləm fəp ənanacərə mə, ti tənasənə pawe dale dədəkə *«Hakeldama»*, itə tatəkə kusu kəŋjan *«Dale da mecir»*.*

²⁰ Bawo anacic nde Yabura Dawuda disre:

«Kələ kən kəyə fos,

ali fum ta pəyi ki!»

K'ənacicəs so:

«Wələma pəlek dəkəcəmə dən!»

²¹⁻²² Mənə paməmənə afum aŋe ənanccəmbər su təm nte Yesu əncəpə pəctor kə səna mə, mənə wəkin pəyi su dacə nwə endeyənə wətənənə mes məməcəpər fər yən kiriŋ kəyəfe ka Yesu afi dacə, mənə wəkayi sə pəyənə wənatənənə mes fəp kəlek kəgbət ka Sən teta Kanu, hanj dəsək nde Yesu ənayəfe su dacə mə.»

²³ Awa kə ənamentər afum mərəŋ: Matiyas, kə Isifu nwə ancwe Barsabas, pacdeňər kə sə tewe ta Yusutu.

²⁴ Kə ənəntola Kanu nte: «Wəbe, məna nwə məncərə bəkəc ya fəp mə, məmentər su gbasňa wəkin nwə məlek kədecənə Yudas akaŋə mərəŋ dacə mə.»

²⁵ Təsənə wəkayi kəcop su dacə yebəc yən, pəlek dəkəcəmə nde Yudas ənasak a k'əŋkə kəfo nkə kəmar kə mə.»

²⁶ Kə ənəkot yampurjuŋ † kə tosurenə Matiyas nwə anaberənə Asom aŋe wəco kə pin mə.

2

Kəder ka Amera Nəcəməpi əna Kanu

* ^{1:19} «Kiciya ka Yudas», məməmənə Matiye 26.47-53, 27:3-8. ^{1:20} Yabura 69.26; 109.8 † ^{1:26} Nte ənəfaŋ kəcərə təfanj ta Kanu mə, kə ənəber ca yowurenə mərəŋ dələba. Pin tewe ta Matiyas, pəkə tewe ta Barsabas. Dəkəwure da yi, kə wəkin (Matiyas) əsətə.

¹ Ntə Dəsək da kəsata ka Tataka ta wəco kəcamət dənabəp mə, alanj a Yesu fəp əjanalojkane kəfo kin.*

² Gbəncana babəkə kə pukule pəyəfə dəkəm mpə penawurenə pukule pa afef əpərəj mə, kə pelas kələ kaŋkə əjanande disre mə.

³ Kə memer mowurər əja mmə mənawurenə ma nənc mə. Kə meyerəsənə fəp fanjan, kə temer təntəpnə nwə o nwə dətobu.

⁴ Kə Amera Nəcəmpı əja Kanu ənəder əja fəp, kə əjayefə kəcəp nwə o nwə kusu kəcuru. Amera Nəcəmpı ənəcsəjə əja kəcəp tatəkə.†

⁵ Awa təm tatəkə aSuyif asumpər dinə gbiŋ aŋe əjanayefə təf ya doru fəp mə, əjanande dare da Yerusaləm.

⁶ Ntə əjane pukule mpə mə, kə əjayekse kəkə di. Kə pənciyane acikəra fəp ntə əjane afum a Kalile əaccəp nwə o nwə kusu k'acikəra mə.

⁷ Pəciyanə, kə kusu kəwos kaŋkə disre, kə əjayifənə: «Afum akaŋə ənalok-loku mə, bafə aka Kalile əba?

⁸ Ake'səŋə ntə səna dacə, fum o fum ene əaccəp kusu kən mə?

⁹ AParto, aMede, aka Elam, aka Mesopotami, aka Yude, aka Kapados, aka Ponto, kə aka Asi,

¹⁰ aka Firiki, aka Panjili, aka Misira, aka Libi andə a atəf əja Sirən, aRom,

¹¹ aSuyif kə acikəra aŋe əjanctubucnə pətət pa dinə da aSuyif mə: Aka Krit, aka Arabi, səŋne əja əacloku cusu cosu mes mərəŋ ma Kanu!»

¹² Kə cusu cəwos əja kə pəyi əja yamayama, kə əjayifənə tanjan: «Cəke cə tante toloku-ə?»

¹³ Mba kə aləma əjanfani əja, əacloku: «Member mobotu mə əjanembərə!»

Kəcam ka Piyer

¹⁴ Kə Piyer eyefə k'encəmə kə asom a Yesu aŋe wəco kə pin, k'empənə dim pəcloku kənay nkə: «Afum a Yude kə nəna aŋe nəndə dare da Yerusaləm mə, nəsu ləŋəs, nəcəŋkəl belbel moloku mem! Nəcəre ti:

¹⁵ Afum akaŋə ənjis fe pəmə təkə nəcəmcəmənə ti mə, bawo bətbət b'ayi bambe.‡

¹⁶ Mba təkə aŋnabi Yowel ənaloku mə teyi kəcepər:

¹⁷ Kə Kanu kəloku mata məlpəs:

«Indesamsər Amera əhem nnə afum fəp əjai mə.

Awut anu arkun kə aran ənande əacdəŋk cəsayibə-e.

Indesəŋ awut atəmp anu kənəŋk ka məyə mem,

indewərəpəs sə afum anu atem.»

* **2:1** *Kəsata ka Tataka ta wəco kəcamət*: Məməmən ALewy 23.15-21, Sariyə 16.9-11. Itə kəren o kəren aSuyif əamboc kəsata ka kətel tatəkə tataka ta wəco kəcamət (50) kə kəsata ka Kəcepər kəncepar-ə. † **2:4** Məməmən 1.5,8 (toloku ta kəsəŋ temer Amera Nəcəmpı əja Kanu.) ‡ **2:15** *Bawo bətbət b'ayi bambe* = itə kusu ka aka Kresi koloku: «Dec maas da dəsək də dandə» = 9:00, bərbət.

18 ‹Ey,› Kanu kəloku, ‹Indeyerəs Amera Nəcəməi əjem acar em arkun kə aran,
mata maməkə, ənədedəñk cəsayibə-e.

19 Indementər mes məwəyeyəy mələrəm dəkəm
kə məgbəkərə ma Kanu nnə dəntəf: Mecir, nənc, kə acul əna
kinimə.

20 Dec dendesəkpə kubump,
kə əjof əjesəkpə mecir.

Maməkə mendecepər a dəsək da Wəbə dedebəp,
dəsək dadəkə dəmbək kə dentesə.

21 Nwə o nwə endekornə Mariki mə endefis.›

22 Afum aka Yisrayel, nəcəñkəl moloku mamə! : Yesu wəka Nasaret, fum nwə Kanu kəmentərə nu debeki dən mə, dəməs məwəyey-wəy, dəməpəy, dəməgbəkərə pəmə tatəkə nəncərə ti mə,

23 fum wəkawə anasəj nu kədif kən pəmə təkə Kanu kənawose ti kə kəsəj təkətəne ta ti mə. Nənim kə nəncəj kə dətək yəpəmpəl kəmar ka waca wa acikəra. §

24 Kanu kəyekti kə kəngbintər kə pəcuy pa defi, bawo defi dənatam fe kəməñkərne kə.

25 Dawuda ənanuñkənə kəloku dəyecicəs yecəməi təta Yesu:
‐Inçnəñk Mariki təm fəp fər yem kırıj,
ifəyikcə, bawo ey'im kəca kətət.

26 It'əsənə ntə abəkəc əjem əneyi dəkəsata mə, kə temer tem
tesikələ dəpəbotu.

Dis dem yati dendekənəsəmə kəgbəkər amerə.

27 Bawo məfədekəsak im dabiya
məfədekəsak wəsoku kam pəte.

28 Məsəñ'em kəcərə səpə sa kəcepərənə doru,
kiyi kam ina kəsək kəndekəlas im pəbotu.›

29 Awənc im aja! Nəwəsə iloku nu ntə kəlañ disrə təta wətem Dawuda: Ənafi, k'awup kə, kə kufu kən kəyi su sə məkə dacə.

30 Mba ntə Dawuda ənayənə sayibə mə, əncərə so a Kanu kənədərəmə kə a kəndedəs wənsə kən wələma dəcəm da dəbə dən kərən.

31 Dawuda ənanuñkənə pənəñk kəyəfə ka Krist dəkufu *,
ənanuñk ntə tendedər mə k'oloku ti: a anasak fe Krist dabiya,
dis dən dənətə fe dəkufu.

32 Yesu wəkakə, Kanu kəyekti kə, səna fəp səyənə sede aka ti.

33 Kə Kanu kəmpənə Yesu kəfo kəleli, k'əndəs kə kəca kən kətət. Kə Yesu əsətər nkən apa Kanu Amera Nəcəməi nijə analoku kədesəj mə, k'eyərəs tatəkə nənəñk kə nəne mə.

34 Bafə Dawuda ənapə darenc, nkən yati oluku:

«Mariki Kanu oluku Mariki mem: «Mənd'em nno kəca kem kətət,
35 haŋ iclip kəboc aterənə am wəcək wam dəntəf mənas-nas
ña.»

36 Pəmar aka Yisrayel fəp ɳacərə ti belbel: Kanu kənasənə
Yesu kəyənə wəbe wəyək-yək kən, Yesu wəkakə nəncaŋ dətək
yərəmpəl mə.»

37 Ntə afum ɳane moloku maməkə mə, kə mosumpər ɳa, kə
ɳayif Piyer kə asom a Yesu akə: «Awənc su aŋa, cəke cə pəmar
səyə oŋ-ə?»

38 Kə Piyer oluku ɳa: «Nəsəkpər mera yonu, nəlomp! Nwə
o nwə pəsətə kəgbət dəromun tewe ta Yesu Krist disrə, ntə
təŋsənə paŋaŋənənə kiciya ka wəkayi mə, nəndesətə sə Amera
Necəməpi ɳa Kanu.

39 Bawo, kəpocə nkə Kanu kənasənə temer mə, konu kə, kə
awut anu kəbəp ka akə ɳayi pəbələ mə, hanj kənay ka afum nkə
Wəbe Kanu kosu endewe mə.»

40 Kə Piyer oluku ɳa sə moloku məlarəm ntə təŋsənə ɳanenə kə
mes mme mənacepər fər yən kiriŋ mə. K'engbinjər ɳa, pəcloku:
«Nəyacnə dətəmp dandə deŋkafələ-kafələ mə!»

41 Afum alarəm ɳawose kəgbət dəromun teta Kanu. Dəsək
dadəkə afum wul maas (3.000) ɳamberənə akə ɳananuŋkənə
kəlaŋ mə.

42 Kə ɳancəŋkal təm fəp kə belbel mətəkse ma asom a Yesu,
kiyi kəŋjan tes tin, kəpaŋne kəŋjan dap da yeri,[†] kə kətola Kanu.

43 Kə kənesə kəsumpər nwə o nwə bawo Kanu kəncmentərə
mes məpəŋ kə mes məwəy-wəy məlarəm waca wa asom a Yesu.

44 Akə ɳanaləŋ mə fəp ɳanayi tes tin ɳacyerənə mpə o mpə
ɳaŋsətə mə.

45 Kə ɳancaməs daka dəkə ɳanayo mə, kə ɳayer pəsam papəkə
ɳacməmən təkə pəcucanə pencepərenə mə.

46 Dəsək o dəsək ɳancloŋkanə nde kələ kəpəŋ ka Kanu,
ɳacdinənə yeri kəfo kin nde wələ wanjan, ɳacdinə yi mera yobotu
kə bəkəc yoforu.

47 Nackor-koru Kanu, kə mes maŋjan məmbət afum fəp. Kə
Mariki nkən əmberənə dəsək o dəsək kəgba ka aŋe ənciyac mə.

3

Wəbəc wətəkət entamnə

1 Dəsək dələma Piyer kə Isan ɳampə nde kələ kəpəŋ ka Kanu
dec dərəfəy, dec nde antola Kanu mə.

2 Tosurenə pasare wəbəc nwə aŋkomə kətəkət mə. Dəsək o
dəsək anckekərə kə padəs nde kusuŋka ka kələ kəpəŋ ka Kanu.

^{2:35} Yabura 110.1 [†] 2:42 Kəpaŋne kəŋjan dap da yeri = cəKresi «kətepənə kəcom
kəyerənə ki mə»

Dəndo wəbəc nwə onctolane daka nənəfər disre afum aŋe ɻancberə kələ kəpəŋ mə. Kusunjka nkə ancwe «Kusunjka Kətət».

³ Nte ənəŋk Piyer kə Isan aŋe ɻancə kəberə kələ kəpəŋ mə, k'eyefə kətola akakə nənəfər disre.

⁴ Piyer kə Isan ɻaŋgbətnə kə, kə Piyer oluku: «Məgbətnə su!»

⁵ K'əŋgbətnə ɻa pəckar kədesətər ɻa paka pələm.

⁶ Mba kə Piyer oluku oŋ: «Ali pəsam iyo fe, mba mpe iyo mə, ip'indesəŋ'əm: Tewe ta Yesu Krist wəka Nasarət, məyəfə, məkət!»

⁷ Gbəncana babəkə kə ɻasumpər kə kəca kətət kə ɻayekti, wəcək kə məgbəlkəc mən yəncəp.

⁸ Kəsərne katin k'eyefə k'əncəmə, k'elək wəcək kəkət. K'osol kə ɻa, kə ɻambərə kələ kəpəŋ ka Kanu disre, pəckət, pəcyoke, pəckor-koru Kanu.

⁹ Kə afum fəp ɻanəŋk fum nwə pəckət, pəckor-koru Kanu.

¹⁰ Ancnəpəl kə, nkən əncndə nde kələ kəpəŋ nde «Kusunjka Kətət», pəctolane daka nənəfər disre. Kənesə kə pəciyanə kəmbəp afum fəp tətə tənabəp kə mə.

Moloku ma Piyer nde kələ kəpəŋ ka Kanu

¹¹ Nte fum nwə ənader pəyi oŋ ta əŋyəfə Piyer kə Isan dəntəf mə, kənesə disre kə afum fəp ɻayekse kəkə nde aker nŋe aŋwe «Aker ɻa Sulemani», nde Piyer kə Isan ɻanayı mə.

¹² Nte Piyer ənəŋk ti mə, k'oloku afum: «Aka Yisrayel! Ake'səŋə nte tante t'enciyane nu mə? T'ake tə ɻəŋgbətnəne su pəmə fənəntər fosu, kə pəyənə fe ti-ε, dosoku dosu disre dəsəŋə fum wəkawə kəkət?

¹³ Bafə tatəkə tə de! Mba ti disre, Kanu ka atem asu Kanu ka Abraham, Kanu ka Siyaka, kə Kanu ka Yakuba kənayek-yekəs wəmarəs kən Yesu. Mba nkən nəna nənalek, kə nəsəŋ abə, nəce kə fər ya Pilat kiriŋ, ali nte Pilat ənacəm-cəmne kəsək kən mə.

¹⁴ Nəna nənace nwə ɔyənə wəcəmpı kə wəlompu kə nəloku a pawose kəsəkə nu wədifət afum dare disre.

¹⁵ Nənadif wəkiriŋ wəka doru, mba Kanu kənasəŋə kə kəfətə afi dacə. Sən'ɔyənə atəŋnə aka ti.

¹⁶ Anasəŋ fənəntər fum wəkawə nəŋgbətnə kə nəncərə mə. Kəlaŋ kən Yesu gbəcərəm kəsəŋ fum wəkawə fənəntər. Kəlaŋ kən Yesu kəsəŋ kə kətamnə keŋ fər ya fəp fonu kiriŋ.

¹⁷ Ndəkəl oŋ, awənc im aŋa, incərə a kətəcərə konu kənasəŋə nu kəyə tatəkə, nəna kə abə anu.

¹⁸ Kanu kənalas təkə kənanuŋkənə kəloke cusu ca sayibə oŋ fəp mə: A pənamar dis dələl Krist, wəyək-yek kən.

¹⁹ Nəsəkpər bəkəc yonu, nəluksərnə nte təŋsəŋə paŋaŋnəne kiciya konu mə,

²⁰ nte təŋsəŋə Wəbə Kanu pəgbəkərə sə kəkərə nu tem ta kəŋesəm, Yesu nwə ananuŋkənə kəyəkyəkə nu mə.

21 Nkən kəm kəntəmpər haŋ təm ntə mes mmə Kanu kənaloke təm tobol-bolu cusu ca sayibe ən səcəmpi mə məlare.

22 Ajnabi Musa ənaloku: «Wəbe, Kanu konu, endekərə nu sayibe pəmə ina. Fum wəkin wəka awənc anu dacə endeyi, nəde nəcəjkəl moloku maməkə ende pəcloku nu mə fəp.

23 Nwə o nwə əntədecənjəl wədənj wəkakə mə, andeləsər kə. Endeməlkə afum a Kanu dacə.»

24 Sayibe fəp kəyefə ajnabi Samiyəl haŋ aŋe ənanacənc kə mə, ənanaloku teta mataka maməkə, kə ənəndənj mi.

25 Nəna, awut a sayibe ənə nəyənə, kə nəyənə sə awut a temer təkə Kanu kənacaŋəs kə atem anu mə, kəcloku Abraham: «Afum a doru fəp ənandesətə kəpocə kətət kem teta kəbənda ka dokom dam.»

26 Te tonu tə, Kanu kənanunjkənə kəyekti wəcar kən, k'osom kə kədetolane nu, pəsəkpər nu nwə o nwə abəkəc ənən ənəlec, ənəyənə kə əntətət.»

4

Piyər kə Isan fər ya aboc kiti aSuyif kiriŋ

1 Piyər kə Isan ənanayi kəlok-lokər afum təm ntə aloŋne a kələ kəpəŋ ka Kanu ənanabərə kə wəbe ka asədar aŋe ənəcbum ki mə, kə aSadisi.

2 Pənatele ənə ntə ənanane Piyər kə Isan ənactəksə afum a fəp fəndefətə afi dacə pəmə ntə Yesu əfətə afi dacə mə.

3 Kə ənasumpər Piyər kə Isan, kə ənandəs ənə pacbum ənə dəbili haŋ dəckəsək, bawo pənabiyə.

4 Afum alarəm aləma aŋe ənanane moloku maŋan mə, ənanalan, dəlay danjan dənabəp arkun wul kəcamət (5.000).

5 Dəckəsək abə aŋan, abeki apəŋ a dətəf, kə atəksə a yecicəs ya Ajnabi Musa ənəmbəpsənə Yerusaləm

6 kə wəloŋne wəpəŋ Anas, kə Kayifa, Isan, Alekəndər, kə akə ənanayənə aka kəbənda ka dokom da aloŋne apəŋ mə.

7 Kə ənəcəmbər Piyər kə Isan fər yaŋan kiriŋ kəyifət: «Fənəntər fəre, kə tewe ta ana tə nəyənə tantə-ə?»

8 Awa kə Amera Necəməpi ənə Kanu ənəlare Piyər, kə ənəsənə kə kələku ənə: «Abə a afum kə abeki a dətəf:

9 Ayifət su məkə teta pətət mpə ayənə wəlanyuru mə, kə ntə antaməs kə mə.

10 Nəcərə ti belbel, fəp fonu kəbəp ka aYisrayel: Tewe ta Yesu Krist wəka Nasaret, wəkə nənacaŋ dətək yəpəmpəl, akə Kanu kənasaŋə kə kəfətə afi dacə mə, tewe tən təsənə ntə fum wəkawə əncəmə nu dacə pətamnə mə.

11 Nkən Yesu «ayənə togbu mpə nəna acəmbər kələ nənafani mə, mba ənayənə togbu pətət pa dacə.»

12 Nkən gbəcərəm əntam kəsəŋ su kəfis. Kanu kənasəŋ fe tewe tələma ta fum nnə doru dande ntə pəmar payacnəne mə.»

13 Ntə abeki aŋe ɻanəŋk Piyer kə Isəŋ ɻabəknə mə, kə pənciyane ɻa, bawo ɻanacəre a afum gbəcərəm ɻanayi aŋe ɻanatətəkəs mə. Kə ɻanepəl ɻa dacə ako ɻanayi kə Yesu mə.

14 Mba ntə abeki aρəŋ ɻancəŋk fum nwə anataməs pəcəmə ɻa fər kirin mə, ɻanayə fe toluku.

15 Kə aboc kiti aSuyif ɻaloku Piyer kə Isəŋ kəwur ka dəkələ ndə ancyifət ɻa mə, kə ɻameŋksəne taŋan,

16 kə ɻayifəne: «Cəke c'andeyə afum akaŋε-ε? Bawo təsəkər aka Yerusaləm fəp a ɻa ɻasəŋə kə tegbəkəre ta Kanu tante teyi. Afətam kəgbəkəl ti.

17 Mba, ntə aŋyə a ta əsam nnə afum ɻayi mə, pəbeŋne ɻa, pamənə ɻa kəclək-lokər nwə o nwə tewe tatəkə.

18 Kə ɻawe ɻa, kə ɻamberŋne ɻa kətələku kə kətətəksə afum tewe ta Yesu.

19 Piyer kə Isəŋ ɻayif ɻa: «Pəmar fər ya Kanu kiriŋ paleləs nəna patas Kanu Nkən ba? Nəna nəməmən ti belbel,

20 bawo səna səfətam kəyi ta ɻeləku təkə sənəŋk kə təkə səne mə-ε.»

21 Kə aboc kiti ɻaŋgbəkəre so kəbeŋjəsnə ɻa, kə ɻasək ɻa. ɻanasətə fe tes ntə andeŋə ɻa a patərərse ɻa ti mə bawo afum fəp ɻanckor-koru Kanu teta təkə tenacepər fər yaŋan kiriŋ mə.

22 Fum nwə ənasətə tegbəkəre ta kətəmas tatəkə mə, ənatam kəsətə meren wəco maŋkələ pəcepər.

Kətola ka alay

23 Ntə asək Piyer kə Isəŋ mə, kə ɻaŋkə ɻaləmər afum aŋan təkə alonjəne aρəŋ kə abeki a dətəf ɻanaloku ɻa mə.

24 Ntə ɻane molokə məmə mə, kətəŋne disrə kə ɻampəne sim nnə Kanu kəyi mə, ɻaclokə: «Wəbe, məna nwə ɻalompəs kəm, antəf, kəba kə ca yəkə yeyi ki mə fəp,

25 dəAmera Necəmpı ɻə mənalokə kusu ka kas kosu Dawuda wəmarəs kam:

«Akesəŋə ntə metəle məρəŋ məncepərər afum a təf mə?
Akesəŋə ntə afum ɻantəŋne mes məmə məntədeləpsər mə?

26 Abə a doru kərkər ɻalompəsnə teta kəyəfərenə,
kə akirin ɻaləŋkanə kə ɻantəŋne pələc
nnə Wəbe Kanu kə wəyək-yək kən ɻayi mə.»

27 Bawo kance, Herodu kə Pəŋse Pilat ɻantəŋne pələc dare dande disrə atəyənə aSuyif kə aYisrayel nnə wəmarəs kam wəcəmpı Yesu eyi mə, nwə mənayək-yək mə.

28 ɻanayə mes fəp məmə mənanuŋkəne kəwose kəyə mə.

29 Ndəkəl oŋ, Wəbe, məgbəkəre kəbeŋjəsnə kəjan, məsəŋə acar am kəbəknə kələku toluku tam kance disrə.

³⁰ Mətenci kəca ntə təsənəjə kətaməs, məgbəkərə, kə mes məwəy-wey meyi tewe ta wəcar kam wəsoku Yesu.

³¹ Ntə əjalip kətola Kanu mə, kə kəfo kəŋkə əjanaloŋkanə mə kəyikcə, kə Amera Necempi əjsənə fəp fajan kələku toluku ta Kanu kəbəknə disre.

Alaŋ Yesu əjawose kəyerenə daka daŋan

³² Kənay nkə kənalaj mə, əjsətə bəkəc yin yayi, kə əjayənə sə akin ayi. Nwə o nwə oncloku fe a nkən sona əyə daka dən, mba a fəp fajan fə əjanapaŋne di.

³³ Asom a Yesu əjancloku təkə əjananəŋk kəfətə ka Mariki Yesu afi dacə mə. Kə kəmar ka Kanu kəyi alaŋ fəp kəron.

³⁴ Afum akaŋe dacə, nwə o nwə abəkəc əjenalecə fe sə teta kətəyə kən daka, bawo aŋe əjanayo dale, kə pəyənə fe ti wələ mə, əjanacaməs yi. Kə əjaŋkərə kəway ka ca yayəkə,

³⁵ kə əjambocər ki asom a Yesu dəntəf. Kəway kəŋkə k'ancyer nwə o nwə kə təkə pəcuça peyi kə mə.

³⁶ Isifu wəka kor ka Lewy ənayi, nwə asom a Yesu əjancwe Barnabas mə, itə tatəkə kusu kəjan «Wəcəpəs bəkəc.» Nde dare da Sipər anakom kə.

³⁷ Nkən ənacaməs antəf nijə ənayə mə, k'əŋkərə kəway kəŋkə fəp k'ender pəbocər ki asom a Yesu dəntəf.

5

Ananiyas kə Safira

¹ Wərkun wələma ənayi pacwe kə Ananiyas, kə wəran kən Safira, kə əjancaməs antəf əjanjan.

² Kətənə disre kə wəran kən, k'Ananiyas embelər kəway ka antəf əjaŋkə k'əŋkərə kəway kələpəs nkə k'əŋkə pəbocər ki asom a Yesu dəntəf.

³ Kə Piyer eyif kə: «Ananiyas, ake'sənəjə ntə məwəose Sentani səsən am kəyembər Amera Necempi mə? Məmbelər kəway ka dale.

⁴ Ntə dale dande denayənə dam mə, ak'ənasənəjə ta məməŋkərəne di-ə? Ali ntə mənacaməs di mə, pəsam papəkə, bafə pam ənayi ba? Akesəŋ'am kəyə tantə-ə? Bafə afum əŋ məyembər de, mba Kanu!»

⁵ Ntə Ananiyas ene moloku maməkə mə, k'əntəmpənə, k'əŋgbıŋ kifir, k'efi. Kə kənesə kəpəŋ kəsumpər akə əjanane ti mə fəp.

⁶ K'atəmp ənayefə kə əjanepsər kə arəfən, kə əjaŋkə əjawup.

⁷ Ntə dec maas dencepər mə, kə wəran ka Ananiyas əmbərə, ta əncərə təkə tenacepər mə.

⁸ Kə Piyer eyif kə: «Məlok'im ma kance: Kəway kəŋkə kə əjancaməs dale ba?»

Kə wəran nwə oluku «Ey, kəway kəŋkə yati kə.»

9 Kə Piyer oluku kə: «Akesənəntəqne kə nəwak Amera
ña Wəbe mə-e? Məcərə a aŋe ɻawup wos əm mə, ɻayı nde
dəkusuŋka, kəkekərə kə ɻander sə məna.»

10 Gbəncana babəkə k'entəmpənə kə wəcək dəntəf, k'eqgbij
kifir. Kə atəmp ɻambərə kə ɻambəp kə pəfi. Kə ɻaŋkekərə kə, kə
ɻaŋkə ɻawup wos kəsək.

11 Kə kənesə kəpəŋ kəsumpər kəloŋkanə ka alaŋ fəp kə akə
ɻanane moloku maməkə mə.

Asom a Yesu ɻanatəmpər mes mewey-wey məlarəm ma Kanu

12 Asom a Yesu ɻancyə məgbəkərə kə mes mewey-wey
məlarəm mme menayi afum dacə mə. Aləŋ fəp ɻanacəmə kəfo
kin nde aker nñe ancwe «Aker ɻa Sulemani» mə.

13 Afum alpəs ɻancnesə kənəŋkəl ɻa, mba ɻancyekyekəs ɻa.

14 Kənay ka arkun kə aran aŋe ɻanaləŋ Wəbe mə, ɻancla oŋ
kəla dəm.

15 Packərə atətamnə səpə fəp packərə ɻa dəyala kə dəsəpoko
ntə təsənə kə Piyer ender-ε, andulu ɻən gbəcərəm ɻətam kəbəp
wələma mə.

16 Kənay ka afum aŋe ɻanayi sədare nsə sənakəl Yerusaləm
mə, ɻancyekse kəkərə Yerusaləm atətamnə nde asom a Yesu
ɻanayi afum aŋe yəŋk yəleç yənasəŋ dotoŋkulu mə, fəp faŋjan
anataməs ɻa.

Antərəs asom a Yesu teta kəlaŋ kəŋjan

17 Wəlonjəne wəpəŋ kə aSadisi aŋe ɻasol mə ɻayefənə kəraca.

18 Kə ɻantəp asom a Yesu waca kə ɻamber ɻa dəbili.

19 Pibi papəkə disre kə məleke ma Wəbe Kanu meŋgbiti
cumba ca bili babəkə, kə mowurenenə ɻa. Kə məleke moloku ɻa:

20 «Nəkə kələ kəpəŋ, nəloku afum moloku kə mes fəp ma
təkətənə ta doru dandə.»

21 Nte ɻane moloku maməkə mə, kə asom a Yesu ɻaŋkə bətbət
suy nde kələ kəpəŋ, kə ɻancop kətəkse di afum.

Kə wəlonjəne wəpəŋ ender kə akə enasole mə. Kə ɻawe aboc kitə
alpəs aSuyif kə abeki apəŋ aka Yisrayel fəp, kə ɻasom a pakə
pawurenenə asom a Yesu dəbili, pakərə.

22 Kə asədar ɻafə ɻakə afum aŋe ɻawur ɻambəp fe ɻa dəbili, kə
ɻalukus. Kə ɻaŋkə ɻaloku ti abə aŋe ɻanasom ɻa mə, ɻacloku:

23 «Səŋkə səbəp cumba ca bili pacəŋ ci belbel, abum a ci
ɻacəmə dəkəcəmə daŋjan, mba səŋgbiti ali fum səmbəp fe bili
disre.»

24 Nte ɻane moloku maməkə mə, kə pəyi wəbe ka asədar a kələ
kəpəŋ kə aloŋjəne apəŋ yamayama teta afum akaŋe, kə ɻayifnə
cəke cə tes tante tendeləpəsər-ε?

25 Kə fum wələma ende pəloku ɻa: «Afum aŋe nənaber dəbili
mə ɻayı nde kələ kəpəŋ, ɻactəkse afum.»

²⁶ Asədar a kələ kərəŋ kə wəbe kəñjan ɳaŋkə kəlek asom a Yesu, kə ɳaŋkərə ɳa pəforu disrə, bawo ɳananesə afum kəca-cas ɳa.

²⁷ Ntə asədar ɳaŋkərə asom a Yesu mə, kə ɳancəmbər ɳa fər ya aboc kitı aSuyif kiriŋ. Kə wəlonjne wəpəŋ eyifət ɳa,

²⁸ k'oloku: «Bafə sənamənə nu kətəkse sə afum teta tewe tante ba? Nəlas Yerusaləm mətəkse monu! Kə nəloku gəsə a mənə nəloŋər su pəleç pa defi da fum wəkawə.»

²⁹ Piyər kə asom a Yesu ɳaloku: «Kəcəŋkələ Kanu kəncepər ka afum!

³⁰ Kanu ka atem asu kənasənə Yesu kəfətə dədefi, nwə nənacən dəkətək yəpəmpəl mə.

³¹ Kanu kəndəsərnə kə kəsək bawo nkən ɔyənə wəkiriŋ kə wəyac, ntə təŋsənə pəsəŋ aka Yisrayel kəsəkpər bəkəc ɳacəmə dəpə da Kanu darəŋ, paŋaŋnənə ɳa kiciya kəñjan mə.

³² Səna səyənə atəŋne a moloku kə mes maməkə fəp, səna kə Amera Nəcəmpi nıŋ Kanu kəsəŋ aŋə ɳaleləs kə ɳawose toluku tən mə.»

³³ Pənatələ aboc kitı aŋə ɳancəŋkəl ɳa mə haŋ pəcepərər, kə ɳafəŋ kədif ɳa.

³⁴ Mba wəFarisi wələma ɛnayi ɳa dacə, pacwe kə Kamaliyel. Wətəkse sariyə ɛnayi, nwə afum fəp ɳanabətər mə. K'eyəfə aboc kitı aSuyif dacə, k'oloku a pawurənə afum akaŋə kərəsna,

³⁵ k'oloku: «Arkun a Yisrayel! Nəkembərnə belbel ntə nəndeyə afum akaŋə mə.

³⁶ Towon fə, Tudas ɛnadot banca, afum masar maŋkələ (400) ɳanacek kə darəŋ. Mba anamələk kə, afum akə ɛnasole mə fəp k'ambələs ɳa. Ali wəkin anasak fə.

³⁷ Ntə tatəkə tencepər mə, kə Yudas wəKalile eyəfə təm ntə ancləm afum a dətəf mə. K'osole sə afum alarəm. Nkən sə anamələk kə, aŋə ɛnasəp kəkafəli kəcəmə kə darəŋ mə fəp, kə ɳasaməsər.

³⁸ Ndəkəl icloku nu, ta nəcəpsər afum akaŋə, nəsak ɳa ɳakə. Kə pəyənə a məfaŋ, kə pəyənə fə ti məyə maŋan nda fum məŋyəfə-ɛ, mendəsələ.

³⁹ Mba kə pəyənə a nda Kanu məŋyəfə-ɛ, nəfədetəm kəsələnə mi de! Nəkəmərnə kədəyəfərənə kə Kanu de!» Kə ɳane moloku maməkə Kamaliyel ɛnasəp kələku ɳa mə.

⁴⁰ Kə ɳawe asom a Yesu, kə ɳasut ɳa, kə ɳamənə ɳa kətəsəlok-lokə tewe ta Yesu, kə ɳasak ɳa.

⁴¹ Kə asom a Yesu ɳawur ɳa aboc kitı aSuyif dacə. Kə pəmbət ɳa kətərəs kəñjan teta kəleləs ka tewe ta Yesu.

⁴² Dəsək o dəsək pəyənə nde kələ kərəŋ ka Kanu kə pəyənə fə ti nde wələ waŋan, ɳanasak fə kəctəkse kə kəcam moloku mətət: A Yesu ɔyənə Krist, wəbe nwə Kanu kəyək-yək mə.

6

Ayək-yək arkun camət-mərəj kəmar ka asom a Yesu

¹ Mata maməkə nte acepsə a Yesu ənclə kəla dəm mə, aSuyif acəp kusu ka Kresi əyəfə kəcəpəsnə teta aksə ənccəp Ebəre mə. Aran acəp cəKresi aŋə awos aŋən əafi mə əncəstə fə yeri pəmə acəp Ebəre dəsək o dəsək kə andeyər-ə.

² Kə Asom wəco kə mərəj ənwe kənay ka acepsə a Yesu kənəŋkənə, kə ənaloku: «Pəmar fə su kəsak kəcam kə kətəksə toluku ta Kanu teta kəyer yeri.

³ Awa awənc su aŋə, nəyək-yəkənə arkun camət-mərəj, aŋə afum əncərə kəyə mera yətət mə, ənalare sə Amera Nəcəməpi ən Kanu kə kəcərə kəkət. Səsənə ayək-yək anu akakə yəbəc yayəkə.

⁴ Səna səsumpər belbel kətola ka Kanu kə yəbəc ya kəcam kə kətəksə toluku ta Kanu təm fəp.»

⁵ Kə moloku maməkə məmbət afum fəp, kə əyək-yək Etiyən, fum wələn Kanu wərən, pəlarə Amera Nəcəməpi ən Kanu, kə Filip, kə Pirəkər, kə Nikanər, kə Timon, kə Parmenas, kə Nikola, wəka dare da Antiyək, nwə ənayənə wəcikəra kəberə ka dinə da aSuyif mə.

⁶ Kə ənəkə əmentər ayək-yək akakə asom a Yesu nte ənalip kətola Kanu mə, kə əndənə ən waca kədəs kənən.

⁷ Moloku ma Kanu mmə anctəksə mə məncəsam kəsam dəm, kə acepsə a Yesu ənala katəna katəna Yerusaləm, kə aloğnə Kanu alarəm ənawose kələn Yesu.

Kəsumpər ka Etiyən

⁸ Kanu kənamar Etiyən kə kəsənə kə kətam kəyə ka mes məwəy-wəy kə məgbəkərə mərənə ma Kanu afum dacə.

⁹ Afum aləma aka dəkatola Kanu da aSuyif aŋə ancwe ki «kələ ka Awur dacar» mə, ənanayinə fə Etiyən. Ənənayənə afum aka atəf ən Siren, aka dare da Aleksandər kə afum a atəf ən Silisi, kə aka atəf ən Asi. Nte tə kə ənəmberə kəgbəkələnə kə Etiyən.

¹⁰ Mba ənanatam fə kəsumpər kə dəmoloku, bawo Amera Nəcəməpi ən Kanu ənasənə kə kəlok-lokə deçərən.

¹¹ Ti disrə, kə afum akakə ənasənə calbante pəsam aŋə ənaloku nte: «Səna sənənə kə kələməs Musa kə Kanu!»

¹² Kə ənəmberəs afum mər kəyəfə abeki a dətəf hanj atəksə sariyə. Kə ənasənə Etiyən, kə ənəkəkərə kə fər ya aboc kiti aSuyif kirinj.

¹³ Kə ənəkənənə sə calbante akakə ənawose kəyemə mə, ənəcləku: «Fum wəkawə eyi fə nte o nte mənə kələku pələc pa kəfə kəsəku kaŋkə kə sariyə sa Musa.

¹⁴ Sənənə kə pəcləku a Yesu wəNasaret wəkawə endeləsər kəfə kaŋkə, pəsəkpər sə məyo mmə Musa ənasəkə su mə.»

¹⁵ Aboc kiti aSuyif fəp ɳanagbətnə Etiyən, bawo kəro kən kəncmot pəmə ka məleke.

7

Etiyən nde fər ya aboc kiti kiriŋ

¹ Kə wəlonjne wəpəŋ wəka kələ kəpəŋ ka Kanu eyif Etiyən: «Itə teyi ba?»

² Kə Etiyən oluku: «Awənc im aŋa, Papa kem aŋa, Nəcəŋkəl im! Kanu nkə debeki dən doŋmot mə kənawurər Abraham, wətem kosu, ntə ənayi Mesopotami, ta əntadeder kəndə Haraŋ mə.

³ Kə Kanu kəloku Abraham: «Məwur atəf ɳam, dəŋkom dam, məkə nde atəf nŋe indekəmentər əm mə.»

⁴ Kə Abraham owur atəf ɳa Kaldi, k'əŋkə pəndə dare da Haraŋ. Dəndo, ntə defi da kas dencepər mə, kə Kanu kəncepərenə kə atəf ɳaŋe nəndə oŋ ndəkəl mə.

⁵ Kanu kənasəŋ fe Abraham kə atəf ɳaŋe, ali dəkəcəmbər kəcək, mba kənalekə kə temer kədesəŋ kə ɳi kəbəp kəbənda ka dokom dən kə nkən encepər-ɛ, mba təm tatəkə ta əntaya wan-ɛ.

⁶ Kə Kanu kəloku Abraham ntə: «Kəbənda ka dokom dam kəndeyi decikəra atəf ɳələma. Andekəcəmbər ɳa di dacar, patərəs ɳa meren masar maŋkələ (400).

⁷ Mba afum aka atəf ɳaŋkə ɳandekəcəmbər ɳa dacar mə, in'endekəbocər ɳa kiti. Kə tencepər-ɛ, ɳandewur ɳadekor-kor im nnə kəfo kaŋkə.»

⁸ Ntə tatəkə tencepər mə, kə Kanu kəncanəs kiyi kən tetin kə Abraham, ti təyənə kəməŋkərnə ka kəkənc arkun. Ti disre kə Abraham oŋkom Siyaka, k'əŋkənc kə tataka tən ta camət-maas. Itə Siyaka ənayə sə Yakuba, kə Yakuba əyə sə ti awut ən arkun wəco kə mərəŋ, aŋe ɳayənə cas ca cusuŋka wəco kə mərəŋ ca Yisrayel mə.

⁹ Ntə atem asu, awut a Siyaka, ɳanayənə wənc kəjan Isifu kəraca mə, kə ɳancaməs kə ntə təŋsəŋe pakekərə kə Misira mə. Mba Kanu kənayi kə Isifu,

¹⁰ kənayac kə pəcuca fəp. Kanu kəncmar Isifu, kəcsəŋ kə kəcərə kəkət nde Firawona wəbe ka Misira fər kiriŋ. Firawona ənasəŋ Isifu dekiriŋ da Misira kə da kələ kən disre fəp mə.

¹¹ Kə dor dəpəŋ dende deyi Misira fəp kə atəf ɳa Kanaŋ. Pəcuca penabək, atem asu ɳancsətə fe yeri.

¹² Kə Yakuba ende pəne a cəgbay cəyi Misira, k'osom təcəkə-cəkə awut ən aŋe ɳantəŋnə atem asu mə.

¹³ Tamərəŋ, kə Isifu owurərnə awənc ən, ntə tə kə Firawona əsətə kəcərə oŋ akomənə a Isifu.

¹⁴ Kō Isifu osom awenc ḥn a pakere kō kas Yakuba, kəlekeṇe ka afum ḥn fəp, aŋe ḥancbəp afum wəco camət-mərəj kō kəcamət (75) mō.

¹⁵ Kō Yakuba ontor atf ḥna Misira. Difō enafi, kō atem asu aljma.

¹⁶ K'anjekere cəbel cəjan Səkəm, k'anjkō pawup nde kufu nkə Abraham enawaye pəsam nnə kusujka ka Hamər kəyi mō.

¹⁷ Tem nté pənamar a Kanu kəlas temer nté kənalekə Abraham mō tenalsternə. Kō dokombəra dəmbək, kō afum ḥna la oj kəla dəm Misira,

¹⁸ haŋ kō wəbe wələma ender pəndə dəbe da atf ḥna jkō nwə enatəcəre Isifu mō.

¹⁹ Wəbe wəkakō ender pəcnəmpəs, pəctərəs atem asu. K'ende pəsəŋe ḥna kəsak cənaka cəjan, nté tənsəŋe ta akakō ḥnəntam kəyi doru mō.

²⁰ Tem tatəkō t'anakom Musa, nwə enabət Kanu kənəjk mō. K'antəmpər kō yof maas nde kələ ka kas disre,

²¹ mba nté təyo tənatəyi mənə kəgbal kən mō, kō wan ka wəbe ka Misira wəran efir kō, k'anjkō pədusum pəyə kō wan.

²² Kəcere kəkət fəp k'aMisira k'anadusumə Musa, k'əsətə fənəntər dəmoloku kō dəməyə.

²³ Nté Musa əsətə meren wəco maŋkələ (40) mō, k'ende pəcəm-cəmne kəkənəjk awenc aŋa, afum a Yisrayel.

²⁴ Kō Musa əŋkō pətəŋne wənc wəkin wəka Misira paccakəra, k'əncəmənə wənc wəkakō anctərəs mō. K'olukse ayək ḥna wənc, k'endif wəMisira.

²⁵ Kō Musa əncəm-cəmne a awenc aŋa ḥnəntam kəcgbəkəre a Kanu kəntam kəbaŋ ḥna kō ḥancəmə kō darəŋ-ε, mba ḥnanacəre fe ti.

²⁶ Dəckəsək, kō Musa əŋkō pəbəp aYisrayel mərəj ḥnacsutənə, k'eyac ḥna, k'olompəs ḥna dacə. K'eyif ḥna: ‹Ta ake tə nəŋsutənə tante-ε? Dəwənca də nəyə!›

²⁷ Mba wəkə əncəkəra wənc mō, əwən Musa pəcyif: ‹An'əsəŋ əm kəyənə wəbe kō wəboc kitı səna dacə-ε?›

²⁸ Kədif im kō məfaŋ ba, pəmə təkə məndifsa wəMisira mō?›

²⁹ Kō moloku maməkə məsəŋe Musa kəyekse, k'anjkō pəndə decikəra atf ḥna Madiyan. Difō enakom awut arkun mərəj.

³⁰ Nté meren wəco maŋkələ məncepər (40) mō, kō məlekə mowurər Musa nde təgbəre ta tərə ta Turisnina dəmemer ma nənc nde dəncmar dərəntəm mō.

³¹ Nté Musa ənəjk tī mō, kō pənciyane kō kənəjk ka tes təwəy-wəy tatəkō, nté əncəŋne kəkəgbəkəre mō, kō dim da Wəbe Kanu dender kō:

³² ‹In'əfə, Kanu ka atem am: Kanu ka Abraham, ka Siyaka kō ka Yakuba!› Musa pəcyikce, ta ojwose sə kəgbətnə di-ε.

³³ Kə Wəbə oluku kə: «Məwure cəfta cam dəwəcək, bawo kəfo kənjəkə məncəmə mə, kəfo kəcəmpı kə.

³⁴ Inəjk pəcuy pa afum em aŋe ɳayi Misira mə, ine kigbis kənjan: Kətor k'inder ideyac ɳa. Ndəkəl on, məder isom əm Misira.»

³⁵ Musa wəkakə ɳanace a ɳacloku: «An'əsənə əm kəyənə wəbə kə wəboc kiti səna dacə-e?» Nkən Kanu kənasom pəyənə wəbə kə wəyac, kəberənə ka məleke mme mənawurər kə nde dərəntəm məj.

³⁶ Nkən Musa ənawurenə aYisrayel Misira pəcyə mes məwəy-wey kə megbəkərə ma Kanu, nde kəba Kəyim kə nde dətəgbərə, meren mme wəco maŋkələ (40) disre.

³⁷ Nkən Musa wəkakə yati ənaloku aYisrayel: «Kanu kəndekərə nu sayibə pəmə ina, nwə kəndeyək-yək awənc anu dacə mə, pəsom kə nnə nəyi mə.»

³⁸ Nkən Musa, ntə afum ɳanalоjkanə nde dətəgbərə mə, nkən ənayənə sə wəcepərenə moloku atem asu dacə kə məleke mme monclock-lokər kə nde dətərə ta Turisnina mə. K'əsətə moloku meyi wəyej, ntə təŋsənə səcərə mi mə.

³⁹ Atem asu ɳanafaj fe kəcəŋkəl kə, kə ɳawenəs kə. ɳanacəm-cəmnə dəbəkəc kəluksərnə Misira.

⁴⁰ Kə atem asu ɳaloku Aruna, «Məlompəsə su mərəŋka, mme mendesole su mə, bawo Musa nwə owurenə su Misira mə, səncərə fe ntə təsətə kə mə.»

⁴¹ Mata maməkə, kə ɳalompəs tərəŋka ta tura, kə ɳaloŋne nnə tərəŋka kiriŋ, kə ɳamboce kəsata yəbəc ya waca waŋan.

⁴² Mba kə Kanu kəmbər ɳa kumunt, kə kəsakə ɳa kəkor-koru ca ya darenc. It'ancic ti buk ba sayibə disre:

«Nəna aka Yisrayel,

meren wəco maŋkələ (40) mme nəncepərenə dətəgbərə mə, in'ə nəncdifə səm kəloŋne disre ba?

⁴³ Nənakekərə abal ɳa tərəŋka ta Mələk

kə tərəŋka ta kəs ka kanu konu Refaŋ.

Nənapat mərəŋka teta kəctontnənə ka mi fər kiriŋ!

Ti disre kəkekərə nu k'inder decikəra Babiləŋ tadarəŋ.»

⁴⁴ Atem asu ɳanayə dəndo dətəgbərə aŋgbancan ɳa sede nŋe anameŋk walake wa masar nwə Kanu kənacice Musa mə. Tatəkə tə wəlok-lokər ka Musa ənaloku kə a pəyə, a ɳowurenə kə ɳəkə ənanəŋk mə.

⁴⁵ Ntə atem asu ɳasətə ɳi mə, kə ɳaŋkekərə nde atəf nŋe Kanu kənabələs afum fər yaŋan kiriŋ mə. Yosuwe pəyənə ɳa wəkiriŋ. Angbancan ɳaŋkə ɳənayi di haŋ təm ta Dawuda.

⁴⁶ Kə Dawuda əsətə kəmar ka Kanu, k'ontola sə kəsənə kə kəfo nkə əŋkəcəmbərə Kanu ka Yakuba dəkəyi mə.

⁴⁷ Mba Sulemani ənader pələ kələ kənjəkə.

⁴⁸ Mənə ntə Wəbə wəka darenc əntəwose kəyi paka disrə mpə kəca ka fum kəlompəs mə, pəmə təkə sayibə səloku ti mə:

⁴⁹ «Wəbə oluku:

«Kəm kəyəne dəcəm dem da dəbə,
kə antəf əyəne dəkəcəmbər dem wəcək.

Ake kələ kə nəyi kəcəmbər em-ə?

Kəfo kəre k'inde icħesəm-ə?

⁵⁰ Bafə kəca kem kəlompəs mamə fəp ba?»

⁵¹ Nəna afum atanji ləjəs, ayə bəkəc pəmə bilakoro! Haç məkə nəna nəyi kəwənəs Amera Necempi ɳa Kanu pəmə atem anu!

⁵² Sayibə səre atem anu ənanatərəs-ə? Ənanadif aŋe ənananuŋkənə kədəŋk kəder ka Wəlompu nwə nəna nənasər oŋ a kə andif mə.

⁵³ Nəna aŋe nənasətə sariyə sa Musa nse məlekə ma Kanu mənaloku kə mə, mba nənakətənə fə si, nəməŋkərnə fə sə si.»

Kədifka Etiyen

⁵⁴ Ntə Etiyen onclok-loku mə, afum akə əncne moloku maməkə mə, pənananuŋkane kətəle ɳa haç əncənəjərənə sek nnə eyi mə.

⁵⁵ Mba Amera Necempi ɳa Kanu əncəbəc Etiyen dəris. K'əŋgbətnə kəm, k'ənəŋk nərə da debeki da Kanu, Yesu pəcəmə Kanu kəsək.

⁵⁶ K'oloku: «Inəŋk kəm kəgbite, Wan ka Wərkun pəcəmə Kanu kəsək!»

⁵⁷ Kə afum aŋe ənəŋkule-kule pəpəŋ, kə ənasuncə ləjəs, kə ənawətnə fəp fajan kəkəbəp Etiyen.

⁵⁸ Kə ənambeləs kə haç kə ənawurenenə kə dare, kə ənənca-cas kə masar. Atəŋne aka ti ənanaboc suma sajan sa kəronj wətəmp dəntəf, nwə ancwe Sol mə.

⁵⁹ Ntə ənənccə-cas kə mə, kə Etiyen ontola pəcloku: «Mariki Yesu, məbaŋ amerə ənem.»

⁶⁰ Ntə tə kə Etiyen əncəp suwu, k'ənəŋkule-kule: «Wəbə, ta məsarsər ɳa kiciya kaŋke!» Ntə elip kəloku tatəkə mə, k'əŋgbən kifir.

8

¹ Sol ənawose kədif ka Etiyen.

Sol ənctərəs kəloŋkanə ka alan Yesu

Dəsək dadəkə d'anacop kətərəs kəloŋkanə ka alan Yesu dəndo Yerusaləm. Kə alan fəp fajan ənasəsər nde təf ya Yude kə Samari, mənə asom a Yesu.

² Kə afum alompu aləma ənawup Etiyen, kə ənənbo kə belbel.

³ Kō Sol nkōn eyefē kētərəs ka kēloŋkanē ka alaŋ Yesu, pēcbērē dāwələ waŋan, pēcwurene ḥa, pēcsumpər arkun kō aran, pēcber ḥa dəbili.

Filip kēcam kōn moloku mətət atəf ḥa Samari

⁴ Alaŋ aŋe ḥanasaməsər mō, ḥancam moloku mətət mofo fəp mmē ḥanccepər mō.

⁵ Filip nwə ənator dare da Samari mō, ənccam teta Krist, nwə Kanu kēyek-yek kēyone Wābe mō.

⁶ Kēnay k'afum kētəŋne disre ḥancəŋkəl belbel təko Filip oncloku mō, nté ḥancne kō ḥacnəŋk sō megbekərē ma Kanu mmē ḥencyo mō.

⁷ Yəŋk yelec yonckule-kule kēwur afum alarəm dəris aka dare dadjəkə. Anataməs atorər kō afum alarəm akō ḥanafi wəcək mō.

⁸ Kō pəbotu pəpəŋ pəmbərē dare da Samari.

⁹ Wərkun wələma ənayi di pacwe kō Siməŋ. Ənawon dare dadjəkə, pəyone dure, pəcsəŋe aka Samari cusu kəwos, pəcwene sō fum wəpəŋ.

¹⁰ Afum fəp kēyefē wanfət haŋ wəbeki ḥanaleləs kō, ḥacloku: «Fum wəkawə əyone fənəntər fa Kanu, fənəntər fəkə aŋwe 〈Fəpəŋ〉 mō.»

¹¹ ḥanacəmə kō darəŋ, bawo ənawon kəwosəs ḥa cusu teta dureya dən.

¹² Mba nté ḥanalaŋ moloku ma Filip, nwə ənccam moloku mətət ma dəbe da Kanu kō tewe ta Yesu Krist mō, k'āŋgbət arkun kō aran dəromun teta Kanu.

¹³ Kō Siməŋ nkōn yati əlan moloku ma Filip, k'owose kəgbət dəromun. K'əncəmə Filip dəntəf təm fəp. Nté Siməŋ ənəŋk megbekərē kō mes mewey-wey ma Kanu mmē mencyi mō, kō kusu kəwos kō.

¹⁴ Nté asom a Yesu ḥanayi Yerusaləm kō ḥane a aka Samari ḥawose toloku ta Kanu mō, kō ḥasom Piyer kō Isaŋ kəkə di.

¹⁵ Nté Piyer kō Isaŋ ḥantor dare da Samari mō, kō ḥantolane ḥa nté təŋsəŋe ḥasətə Amera Necempi ḥa Kanu mō,

¹⁶ bawo haŋ təm tatəko Amera Necempi ḥenatorər fe nwə o nwə kəresna dəndo. Menə kəgbət dəromun gbəcərəm kō ḥanasətə tewe ta Yesu Krist.

¹⁷ Awa Piyer kō Isaŋ ḥandenjər ḥa waca, kō ḥasətə Amera Necempi ḥa Kanu.

¹⁸ Nté Siməŋ ənanəŋk a kədeŋjər kəca ka asom a Yesu gbəcərəm kənasəŋ afum Amera Necempi mō, k'ēŋkərē ḥa pəsam pəcloku:

¹⁹ «Nəsəŋ im ina sō kətam! Nwə o nwə indedeŋjər waca mō, wəkayi pəsətə Amera Necempi ḥa Kanu.»

²⁰ Mba kō Piyer oluku kō: «Kanu kəsəŋe məlece kō pəsam pam, bawo məncem-cəmne kəsətene pi kəpoce ka Kanu!»

21 Məna məyə fe daka, məyə fe tofokəl nnə tes tante disre, bawo abəkəc əjam əjolomp fe fər ya Kanu kiriñ.

22 Məluksərnə Wəbe Kanu, məletsənə kə, matola kə nte təŋsənə pəŋjaŋnən'am məcəm-cəmnə məlec ma abəkəc əjam mə, kə Kanu kəwose ti-ε.

23 Bawo inəŋk a məcəm-cəmnə məlec ma kəraca məntam əm, kə kətəlomp kəsekət əm.»

24 Kə Simən oluku kə: «Nətolan'em Kanu Wəbe, nte təŋsənə mame nəloku mə ta tələm o tələm təsət'em.»

25 Piyer kə Isaq əjancam nte əjananəŋk kə təkə əjanane teta Yesu mə, kə əjalukus Yerusaləm, əjaccam toloku tətət ta Kanu sədare səlarəm sa Samari.

Filip kə wərkun wərəŋ wəka atəf əja Ecopi

26 Məleke ma Wəbe mələma mender nde Filip eyi mə mo-cloku: «Məkə ntende kəca kətət, məsolnə dəpə deyer-yer nde dəŋyəfə Yerusaləm doctor Kasa mə.»

27 Kə Filip əyəfə katin, k'entas. Wərkun wərəŋ wəka Ecopi ənayi pabane kə. Nkən ənatəmpər kəcəmbər-cəmbər ka daka da Kandas, wəbera wəka atəf əja Ecopi fəp. Ənader Yerusaləm kədekor-koru Kanu.

28 Kəlukus k'əncndə ndərən pəndə pəyəksənə pən kəronj, pəckaraŋ pərəŋ buk ba ajnabi Esayı.

29 Kə Amera əja Kanu əjoloku Filip: «Məcəŋne mələtərnə pəyəksənə mpə.»

30 Kə Filip əyəksə kəkə dəndo, k'ene wəka Ecopi nwə pəckaraŋ buk ba ajnabi Esayı. K'eyif kə: «Məncəre nte məyi kəkaraŋ mə ba?»

31 Kə wəEcopi nwə oluku Filip: «Cəke c'intam ti kəcəre-ε, k'intəŋə nwə əntəks'em mə?» K'oloku Filip a pəpəsə pəndə kə kəsək pəyəksənə pən kəronj.

32 Moloku ma Buk mbə ənckaraŋ mə mənayənə mmə: «K'əŋkekəre kə dəkədif pəmə aŋkesiya.

Pəmə aŋkesiya əjowut nijə əjəntəkule-kule wəfon wəka əji dəntəf mə, ənawani fe kusu.

33 Owosə kətore kən banca, k'ambarər kə kance kən.

An'endetam kələm teta kəbənda ka dokom dən-ε?

Bawo anim kiyi kən doru antəf əjəŋe kəronj.»

34 Kə wərkun wəbanə nwə eyifnə Filip: «Ilətsən'am, məlok'im: Tes ta ana tə sayibə səloku tante-ε? Ta nkən wəsərka ba, ka fum wəcuru?»

35 Kə Filip əlek moloku k'oncop dəmoloku ma Buk babəkə, k'oloku kə toloku tətət ta Yesu.

36-37 Nte ḥanasolne dəpə ḥacko mō, kō ḥajkō ḥabəp domun. Kō wərkun wəbanə oluku: «Domun də dande: Ak'endeyaməs oj kəgbət kem dəromun teta Kanu-ε?»*

38 Kō Filip oluku a pəcəmbər peyəksenə, kō ḥantor dəromun. kō Filip εŋgbət kō dəromun teta Kanu.

39 Nte ḥampə dəromun mō, kō Amera Necempi ḥa Wəbe Kanu ḥempene Filip. Ti disre, wəbanə wəka Ecopi nwə εnəjk fə kō sō, k'osolne dəpə dən abəkəc ḥobotu disre.

40 Kō Filip ḥijkō pənəjkne dare da Asot. K'oloku moloku mətət ma Kanu sədare fəp nse enccepər mō, haŋ k'ɔŋkō pəbəp dare da Sesari mō.

9

Kanu kəncəmbər Sol dəpə dətət

22.3-16; 26.9-20

¹ Təm tatəkō Sol pəcbəjəsnə kədifət acəpsə a Mariki darəj, k'ɔŋkō ndena wəlojne wərəj wəka kələ kərəj ka Kanu.

² Kō Sol ewer wəlojne wərəj reka teta wələ wa dəkətola Kanu da aSuyif nde Damas, nte tənsənə k'embəp di akin akin-ε, peyənə arkun pəyənə aran aŋe ḥancəmə dəpə da Yesu darəj mō, pətam kəsumpər ḥa pəkekərə Yerusaləm.

³ Dəpə Sol εnayi pəclətərnə dare da Damas, gbəncana babəkə kō pəmot peyəfə dəkəm, kō pəsən pəwənkəra mpe pənakəl kō mō.

⁴ K'entəmpene dəntəf. K'ene dim nde dənayif kō: «Sol! Sol! T'ake tə məntərəs em-ε?»

⁵ Kō Sol eyif kō, «Wəbe, məna an'əfə-ε?»

«Ina, Yesu iyənə, nwə məyi kətərəs mō.

⁶ Mba məyefə, məberə dare, ankolok'əm təkə pəmar məyo mō.»

⁷ Kō arkun aŋe ḥanasol kō nkən Sol mō ḥancəmə, ta ḥantam kəlok-loku-ε kənesə disre, ḥacne dim mba ta ḥajnəjk fum-ε.

⁸ Kō Sol εyefə dəntəf pəməpi fər, mba ta εjnəjk paka o paka-ε. K'asumpər kō kəca, k'ambersenə kō dare da Damas.

⁹ K'eyi di mata maas ta εjnəjk-ε, əfədi peri, əfəmun.

¹⁰ Dəndo dare da Damas wəcəpsə wəka Mariki darəj wələma εnayi di pacwe kō Ananiyas. Kō Wəbe oluku kō kənəjk disre: «Ananiyas!»

K'owose: «Iyi nnə, Mariki!»

¹¹ Kō Mariki oluku kō: «Məkə dəpə dəkə aŋwe *Dolompu* mō, məkə mətən nde kələ ka Yudas fum wəkə aŋwe Sol mō, wəka dare da Tarəs ɔyənə. Bawo ontola Kanu,

* 8:36-37 Yecicəs yələma aŋdeŋər moloku mələma: «Kō Filip oluku: «Kō məlaŋ abəkəc ḥam fəp-ε, səntam ti.» Kō wəEcopi wəbanə oluku: «Ilaŋ a Yesu Krist ɔyənə Wan ka Kanu.»»

12 Kə Kanu kənamentər kə kənəŋk disre fum nwə aŋwe Ananiyas mə pəbərər kə. K'endenjər Sol waca, nte təŋsəŋe kə sə kənəŋk mə.»

13 Mba Ananiyas oluksə: «Wəbe, inenə afum alarəm ɳacləm pələc mpe fum wəkakə ɔyə afum am acempi nde Yerusalem mə.»

14 Nnə kəfo kaŋkə yati kə aloŋne aρəŋ aSuyif ɳanawure Sol a pədesumpər nwə o nwə ombonc tewe tam mə.»

15 Mba kə Wəbe oluku Ananiyas: «Məkə! Bawo fum wəkakə paka pə mpe inayek-yek kəkətəne tewe tem nnə abə a təf ya doru kə aka Yisrayel fər kirinj mə.»

16 Ina yati in'endementər Sol pəcuy fəp pəkə pəmar pədecepərəne teta tewe tem mə.»

17 Kə Ananiyas əŋkə. Nte əmbəp kələ kaŋkə mə, k'embərə, k'endenjər Sol waca. K'oloku: «Sol Wənc im, Mariki Yesu, nwə ənawurər əm nde dəpə nde mənasolnə məcder Damas mə, osom im nte təŋsəŋ'am sə kənəŋk, a məlare sə Amera Necempi ɳa Kanu mə.»

18 Gbəncana babəkə, kə ca yoŋkoŋe kə dəfər pəmə wokwok, kə fər yən yəntam sə kəcnəŋk. Kə Sol əyəfe, k'əsətə kəgbət dəromun teta Kanu.

19 Nte elip kədi yeri mə, k'əsətə sə fənəntər.

Sol kəcam kən toluku ta Kanu dare da Damas

Kə Sol encepərəne mataka mələma kə acəpsə a Mariki Yesu akə ɳanayi dare da Damas mə.

20 K'eyəfe kəcam katina dəwələ wa dəkətola Kanu da aSuyif, pəcloku a Yesu Wan ka Kanu ɔyəne.

21 Kə pənciyane afum fəp aŋe ɳancne polok-loku pa Sol mə, kə ɳayif: «Bafə nkən nde Yerusalem əncfaŋ kəmələk aŋe ɳancbonc tewe tante mə ba? Bafə kəsumpər kəjan k'ənaderəne nnə, pəkekərə ɳa nde aloŋne aρəŋ ɳayi mə ba?»

22 Mba Sol pəcsətə kəsətə dəm kətam pəcsəŋe aSuyif aŋe ɳanayi dare da Damas mə kəciyanə, kəmentər a Yesu ɔyəne Krist, wəbe wəyek-yek wəka Kanu.

23 Nte mataka mələma məncepər mə, aSuyif aŋe ɳanayi Damas mə ɳantəŋne kənim ka Sol.

24 Kə Sol ende pəcərə tətəŋne təjan. ASuyif ɳancbum danj kə pibi kədewur kən dare nte təŋsəŋe ɳatam kənim kə mə.

25 Mba pibi papəkə kə acəpsə a Mariki Yesu darəŋ ɳambər kə dəkəsaksaka, kə ɳayokənə kə damba da saŋka sa dare darəŋ.

Kəyi ka Sol Yerusalem

26 Nte Sol əmbərə Yerusalem mə, k'əŋsəp kənəŋkələne acəpsə a Mariki Yesu darəŋ. Mba fəp fəncnəsə kə, ta ɳalaŋ a nkən sə ɔyəne wəcəpse wəka Yesu darəŋ-ε.

²⁷ Mba kə Barnabas elek kə, kə ɳajkə nde asom a Yesu ɳayi mə. Kə Barnabas ələmər ɳa ntə Sol ənanəŋk Mariki dəpə, a kə Yesu olok-lokər kə mə, kə ntə tewe ta Yesu kənasəŋe kə kəbəknə kəlokk-loku mə.

²⁸ Sol ənckə pəcder kə ɳa dəndo Yerusaləm pəclock-lokə kəlaŋ disre tewe ta Mariki.

²⁹ Sol pəclock-loku, pəcgbəkələne kə afum aKresi, mba, ɳa so, ɳactən kənim kə.

³⁰ Ntə awənc alaŋ ɳancəre ti mə, kə ɳasəŋe Sol kətor Sesari, k'elek dəpə k'əŋkə dare da Tarəs.

³¹ Kəlonjkane ka alaŋ Yesu a atəf ɳa Yude, atəf ɳa Kalile kə atəf ɳa Samari, ɳa fəp ɳanayi pəforu disre. Alaŋ Yesu ɳancəpəsənə bəkəc, ɳayinə kənesə ka Wəbə Kanu disre. Amera Nəcəməpi ɳa Kanu ɳençmarəs kəlonjkane ka alaŋ Yesu, ti disre ɳancla kəla dəm.

Kətaməs ka Eney

³² Piyer nwə ənccepər sədare sasəkə fəp mə, ənader pətor so ndena afum acempi aŋe ɳanandə dare da Lida mə.

³³ K'əŋkə pəbəp di fum nwə ancwe Eney mə, ta əŋkət-ə, pəfəntəre debik meren camət-maas disre.

³⁴ Kə Piyer oluku kə: «Eney, Yesu Krist əntaməs əm! Məyəfə məna wəsərka mənəp abik ɳam!» Gbəncana babəkə k'eyəfə, k'əncəmə.

³⁵ Ntə aka Lida kə aka Sarəŋ fəp ɳanəŋk kə mə, kə ɳanjafəli mera yaŋan nnə Mariki eyi mə.

Kəyekti ka Tabita defi

³⁶ Wəran wəcəpsə ka Mariki Yesu darəŋ wələma ənayi dare da Yope, pacwe kə Tabita. Kusu kəjan disre ancwe kə so Dorkas, ti təyənə «were». Wəran wəkakə əncyo mes mətət məlarəm, kə kəmar.

³⁷ Mata maməkə disre, k'əfəntəre docu, k'efi. K'ambikə kəbel kən, k'ampənə ki nde dukulə da kələ darenc.

³⁸ Ntə acəpsə a Mariki Yesu darəŋ ɳane a Piyer eyi Lida nde dələtərnə dare da Yope mə, kə ɳasom arkun mərəŋ kəkəletsənə kə: «Ta məwon kəcepər nde ndorosu.»

³⁹ Kə Piyer əyəfə kə ɳajkə kə asom aŋe mərəŋ. Ntə ɳambərə mə, k'ampənə kə nde dukulə da kələ darenc. K'acəbokəra fəp ɳander ɳabəp kə ɳacbok, ɳacmentər kə səbrumus kə yamos nyə Dorkas ənalompəs ntə ənayi kə ɳa mə.

⁴⁰ Kə Piyer owureŋe afum fəp nde doru, k'əncəp suwu, k'ontola Kanu tetən. Ntə elip mə, k'əŋkafələ nde kəbel kəyi mə, k'oloku: «Tabita, məyəfə!» Awa kə Tabita emepi fər, ntə ənəŋk Piyer mə, k'eyəfə, k'ənde.

⁴¹ Kə Piyer əsəŋ kə kəca, k'eyekti kə. K'ewe afum acempi kə acəbokəra, k'ementər ɳa Tabita pəyi wəyen.

⁴² Kō aka dare da Yope fēp ḥancārē ti, kō alarəm ḥancop kēləŋ Mariki.

⁴³ Kō Piyer eyi dare da Yope mataka mēlarəm, ndena Simən wələma nwē ᵥncbəc kata mō.

10

Kəwe ka Piyer ndena Kōrneli

¹ Wərkun wələma ᵥnayi Sesari pacwe kō Kōrneli, pəyənə wəbəe ka kəgba ka asədar tasar tin (100). Kəgba kaŋkō k'ancwe «Kəgba Itali.»

² Nkōn kō aka kələ kōn disre fēp ḥancnese Kanu, ḥacəmə təfaŋ ta ki darəŋ. Kōrneli ᵥnocyənə afum nənəfər, pəctola Kanu təm fēp.

³ Dōsōk dələma dec dərəfəy, k'ēnəŋk pəsoku pēs kənəŋk disre, mēleke ma Kanu mələma mēberə nde kələ kōn disre, kō mewe kō: «Kōrneli!»

⁴ K'ēnəŋbətne mi, kō kənesə kəyi kō, k'eyif mi: «Acəke Wəbə?»

Kō mēleke maməkō moloku kō: «Motola mam kō kəyənə kam afum nənəfər, mes maməkō fēp mēmpe nde Kanu fər kiriŋ, kō kəncəm-cəmne mi.

⁵ Məsom oŋ afum dare da Yope ḥakəwen'am fum wələma nwē aŋwe Simən mō, pacdeŋər kō tewe ta «Piyer».

⁶ Ndena Simən wələma eyi, wəkakō wəbəc kata əfə, kələ kōn kəyi kəba kəsək.»

⁷ Ntē mēleke maməkō menalok-lokər kō mō menadelukus, kō Kōrneli ewe amarəs ən mērəŋ kō wəsədar wəcəmə mēfaŋ ma Kanu darəŋ wələma aŋe ḥanayi kō dəntəf mō.

⁸ Ntē Kōrneli elip kələmər asədar ən mes məkə menacepər nkōn kō mēleke dacə mō, k'osom ḥa Yope.

⁹ Dəckəsək, ntē ḥanayi dəpə, a ḥaclətərne dare da Yope mō, kō Piyer əmpesə akər ḥa kələ kōn kakəroŋ kəkətola Kanu, tenatəŋne daŋ dəcbəp.

¹⁰ Kō dor dəyə kō, k'efəŋ kədi yeri. Təm təkə anayi kəlompəsə kō yeri mō, k'ēnəŋk tes tələma ntē teyefə dəKanu mō.

¹¹ K'ēnəŋk kəm kəgbite, paka pələma mpe ṣenawurene kō manta mərəŋ mmə anasumpər moŋkubut maŋkəle mō, monitor haŋ kō mēfəntərə dəntəf.

¹² Səm dokom fēp yēnayi manta maməkō disre, kəyefə səm ya wəcək maŋkəle, yeliŋe-liŋe haŋ kəbəp bəmp ya darenc.

¹³ Kō dim dələma doloku kō: «Piyer, Məyefə, mədif, məsəm!»

¹⁴ Kō Piyer oluku: «Ala Wəbə! Tələm o tələm tentasəŋe f'əm kəsəm paka mpe sariye səmənə mō.»

¹⁵ Tamerəŋ kō dim nde dolok-lokər kō so: «Paka mpe Kanu kəcempəs mō, ta məna məyik-yikəs pi.»

¹⁶ Kō teyi kəmaas, pəwon fē k'ampenə dəkəm manta maməkō mēnayə səm mō.

17 Kə tedisrə ta kənəŋk kaŋkə teyi Piyer yamayama. Təm tatəkə tə asom a Kərneli, ntə amentər ɳa kələ ka Siməŋ mə, kə ɳaŋkə ki nde dəkusunka.

18 Kə ɳawə, kə ɳayif kə pəyəne fə kələ kaŋkə kə Siməŋ nwə andenjər tewe ta «Piyer» mə eyi-ε.

19 Ntə Piyer eyi kəcəm-cəmne tedisrə ta kənəŋk kən mə, kə Amera ɳa Kanu ɳoloku kə: «Arkun maas ɳayi nde dabankə ɳactən əm.

20 Mətor, nəsol nəkə kə ɳa, ali kənesə ta kəy'im, bawo In'osom ɳa-ε.»

21 Kə Piyer ontor k'eyif arkun aŋe: «Ina nəntən, ta ake tə nənderəne nnə-ε?»

22 Kə ɳoloku kə: «Kərneli, wəbə wəkə asədar tasar tin (100), fum wəlompu pəcnəsə Kanu, nwə aSuyif fəp ɳancəre dətət dən akə ɳaŋluku mes mən mətət mə, ndərən Kanu kəsom məleke mosoku, a pəsak su sədew'am pəkəcəŋkəl əm ntə pəmar məloku kə mə.»

23 Awa kə Piyer əmberse ɳa dəker, k'əsəŋ ɳa dəkiyi.

Dəckəsək kə Piyer eyefə, k'əŋkə kə ɳa. K'awənc alaŋ a dare da Yope aləma ɳancəmbər kə.

24 Kə ɳamberə Sesari dəckəsək, Kərneli pəckar ɳa, k'ewe akomənə ən aləma nde ndərən kə anapa ən atət.

25 Kəbərə ka Piyer, kə Kərneli əŋkə pəfayne kə, k'entəmpənə kə wəcək dəntəf. K'əncəpə kə suwu.

26 Mba kə Piyer eyekti kə, k'oloku: «Məyefə, ina sə fum iyənə.»

27 ɳayi kəlok-loku kə Kərneli, k'əmberə k'əmbəp afum alarəm ɳaləŋkənə.

28 Kə Piyer oluku ɳa: «Nəncəre a amənə aSuyif kəbət kə acikəra, kə pəyəne fe ti-ε, pəberə ndərən. Mba Kanu kəmentər im a pəmar fe a pakule fum o fum a eyik-yik, kə pəyəne fe ti-ε, pəmar fe sə a pakule fum o fum a əsək fe fər ya Kanu kiriŋ.

29 It'əsəŋə ntə məsom a pakəw'em mə, k'inər ali ta incəməcəmne-ε. Ndəkəl iyif əm, T'ake tə məwen'em-ε?»

30 Kə Kərneli oluku: «Təsətə mata maŋkələ ictola nnə nderem, dəfəy dəndebəp. K'inəŋk fər yem kiriŋ wərkun wələma pəberne yamos yomotər-motər.

31 Kə fum wəkakə oluku: «Kərneli, Kanu kəmbəŋ kətola kam, k'əncəməcəmne sə kəyənə kam afum nənəfər.

32 Məsom fum dare da Yope pakəwen'am Siməŋ nwə andenjər tewe ta «Piyer» mə, nde kələ ka Siməŋ, wəbəc kata, nwə kələ kən kəyi kəba kəsək mə.»

33 K'isom katina fum, kə məna məsətə abəkəc ɳətət kəder. Ndəkəl on səyi fəp fosu Kanu fər kiriŋ, sədecəŋkəl moloku məkə Wəbə osom əm kəloku mə.»

Moloku ma Piyer ndena Kərneli

³⁴ Awa kə Piyer əlek moloku, k'oloku: «Kance: İncərə oj a Kanu kəyi fə kəsək kin.

³⁵ Mba afum fəp dacə məna nwə məñnesə Kanu, məcəmə pəlompu dərən mə, Kanu kəmbəq əm.

³⁶ Kanu kənakənə aka Yisrayel toloku, pəcloku ɳa moloku mətət ma pəforu mpe Yesu Krist əñkərə afum fəp mə: Nkən əyənə Wəbə ka afum fəp.

³⁷ Nəna nəncərə təkə teyi Yude fəp mə, Kalile tənacop, ntə Saŋ ənadəñk kəgbət dəromun mə.

³⁸ Kanu kənabəy Yesu wəka Nasarət Amera Necəməpi ɳən kə fənəntər. Nnə o nnə enccepər mə, əncyə pətət, pəctaməs afum fəp aŋə amerə ɳələc ɳənctərəs mə, bawo Kanu kənayi kə nkən Yesu.

³⁹ Səyənə atəŋnə a mes fəp mmə Yesu ənaya nde atəf ɳa aSuyif kə Yerusaləm mə. Nkən nwə ɳananim, ɳacaŋ kə dəkətək mə,

⁴⁰ mba Kanu kənasənə kə kəfətə dədefi tataka tən ta maas. Kə kəsənə kə kəmentərnə,

⁴¹ bafə nnə afum fəp ɳayı mə, mba nnə atəŋnə mes aŋə Kanu kənanuŋkənə kəyək-yək, kə səna aŋə sənadi yeri, səmun kə nkən ntə ənafətə afi dacə mə.

⁴² K'osom su kəloku afum, səmentər a nkən Yesu, nkən ɔ Kanu kəncəmbər kəyənə nwə endebocə afum afi kə ayi wəyeŋ kitə mə.

⁴³ Sayibe fəp sənaloku tetən: Nwə o nwə egbəkər kəlaŋ kən Yesu mə, endesətə nde Kanu kəyi mə kəŋənənə ka mes mən mələc teta tewe ta Yesu.»

Atəyənə aSuyif ɳasətə Amera Necəməpi ɳa Kanu

⁴⁴ Moloku maməkə mə Piyer ənayi kəloku, ntə Amera Necəməpi ɳa Kanu ɳenatorər afum akə ɳancəñkəl moloku mən mə.

⁴⁵ Cusu cənawos alaŋ a Kanu, akənc akə ɳanader kə Piyer mə, kənəñk a kəpoçə ka Amera Necəməpi kənasaməsər kəbəp haŋ acikəra aŋə ɳantəyənə aSuyif mə,

⁴⁶ bawo ɳancne ɳa kəkor-koru Kanu cusu c'acikəra.

Awa kə Piyer əñgbəkərə:

⁴⁷ «Antam kəfatənə kəgbət afum dəromun nnə akaŋə ɳasətə Amera Necəməpi pəmə səna mə ba?»

⁴⁸ K'oloku a pagbət akakə dəromun tewe ta Yesu Krist. Kə ɳalətsənə Piyer kəyi dəndo mataka mələma.

11

Piyer kəsəksər alaŋ a Yerusaləm mes məkə menacepər dare da Yope mə

¹ Asom a Yesu kə awənc aŋə alaŋ aŋə ɳanayi atəf ɳa Yude mə ɳane a acikəra, aŋə ɳantəyənə aSuyif mə, ɳawose toloku ta Kanu.

² Ntə Piyer εnapε Yerusaləm mə, kə afum aŋε anakənc mə ɳayefə kənal kə,

³ ɳacloku: «Məmbərə ndena afum aŋε antəkənc mə, kə məndi yeri kə ɳa, bawo aSuyif ɳanamənə ti!»

⁴ Awa kə Piyer εyεfə kələmər ɳa tin tin tin mes məkə mənacepər mə:

⁵ «Ina, nde dare da Yope inayi, dəsək dadəkə ictola Kanu kə kənəŋk kənder im. Ti disre, k'inəŋk paka pələma poctor powurene kə manta pasumpər pi moŋkubut maŋkələ, kə pontor kəyefə dəkəm haj nnə inayi mə.

⁶ Ntə inagbətnə pi disre mə, k'inəŋk səm ya wəcək maŋkələ, səm ya dop, yeliŋe-liŋe, kə bəmp ya dəkəm.

⁷ K'ine sə dim doclok'im: «Məyefə Piyer! Mədif, məsəm.»

⁸ K'iloku: «Ala Wəbe! Tələm o tələm tentasənə f'em kəber paka pətəcemp dəkusu, mpe Kanu kəmənə kədi mə.»

⁹ Kə dim nde dəŋgbəkərə sə kəyefə dəkəm: «Paka mpe Kanu kəncempəs mə, ta məna məloke pi kətəcemp!»

¹⁰ Kə teyi kəmaas, pəwon fe kə ca nyə fəp yolokus sə dəkəm.

¹¹ Gbəncana babəkə, kə arkun maas aŋε anasom nde nderem kəyefə dare da Sesari mə, ɳander ɳacəmə dəkusunja ka kələ kəŋkə sənayi mə.

¹² Kə Amera Necempi ɳolok'im a səsol səkə kə ɳa, ali inesə fe. Kə awənc asu aŋa alaŋ camət-tin aŋε ɳacəm'em darəŋ, kə səŋkə səbərə ndena Kərneli.

¹³ Kə Kərneli oluku su ntə ənanəŋk məleke nde ndərən, kə moloku kə: «Məsom fum dare da Yope pakə wen'am Siməŋ, wəkə andenər tewe ta «Piyer» mə.»

¹⁴ Nwə endelok'əm moloku mmə mendeyac əm, kəbəp aka kələ kam disre fəp mə.»

¹⁵ Iyi kəlok-loku, kə Amera Necempi ɳa Kanu ɳontorər ɳa pəmə ntə ɳənatorər səna sə dəkəcop mə.

¹⁶ Awa k'incəm-cəmne toluku ta Mariki ntə ənaloku: «Dəromun Sanj ənagbat afum, mba nəna Amera Necempi ɳa Kanu ɳə nəndəsətənə kəgbət dəromun teta Kanu.»

¹⁷ Kə pəyənə a kəpoce kin kayi kə ɳanasətər Kanu pəmə səna aŋε səlaŋ Yesu Krist mə-ε, an'inatam kəyənə-ε ntə iŋkəyamsər Kanu mə?»

¹⁸ Ntə ɳane moloku maməkə mə, kə bəkəc yontor ɳa, kə ɳaŋkor-koru Kanu, ɳacloku: «Kanu kəsəŋ sə acikəra aŋε ɳantəyənə aSuyif mə kətam kəsəkpər bəkəc, ntə təŋsənə ɳasətə tecepərenə doru ntə Kanu kəfaŋ mə!»

Kəlonjkənə ka alaŋ Yesu nde dare da Antiyək

¹⁹ Ntə andif Etiyən mə, k'ancop kətərəs afum alaŋ kə təsənə ɳa kəsamsər. Aləma ɳanakə atəf ɳa Fenisi, aləma ɳakə Sipər,

aləma ɳakə haŋ Antiyək, ɳanclukse fə nwə o nwə sə toluku ta Kanu mənə aSuyif gbəcərəm.

20 Afum akakə dacə, aləma ɳanayi, aŋe ɳanader dare da Antiyək kəyəfə ka sədare sa Sipər kə Sirən mə, ɳancəpər aKrek, ɳacloku ɳa toluku tətət ta Mariki Yesu.

21 Kəca ka Mariki kənayi alan akakə kəronj. Kə afum alarəm ɳayənə alan, kə ɳanjafəli bəkəc yanjan nno Mariki eyi mə.

22 Kə moloku maməkə məmbərə kəlonjkane ka alan Yesu ka Yerusaləm dələnəs, k'asom Barnabas Antiyək.

23 Kəbərə kən di, ntə ənadenəŋ pətət kə pəbotu mpe Kanu kənayənə alan a Antiyək mə, kə pəmbət kə. K'engbiŋər ɳa kəgbəkər ka Mariki mera yanjan fəp kəlaŋ disre.

24 Barnabas fum wətət ənayi. Kəlaŋ kənayi kə dəbəkəc kə Amera Necempi ɳa Kanu ɳeyi kə sə darən. Kə afum alarəm ɳancəmə dəpə da Mariki darən.

25 Kə Barnabas əŋkə dare da Tarəs kəlek Sol.

26 Ntə Barnabas ənəŋk Sol mə, k'engkekərə kə Antiyək. Teren tin camcam, ɳactənəne kəlonjkane ka alan, kə ɳanjəkse kənay ka afum. Dəndo Antiyək, difə anacop təcəkə-cəkə kəwe acəpsə a Mariki Yesu darən «aka Krist.»*

27 Mata maməkə, kə sayibə sa Kanu sələma ɳantor dare da Antiyək kəyəfə Yerusaləm.

28 Wəkin ənayi ɳa dacə pacwe kə Akabus, k'eyefə, kə Amera Necempi ɳəsənəje kə kədəŋk a dor dendeyi doru fəp. Dor dadəkə denader deyi təm ntə Kəlod ənayənə wəbə ka təf ya Rom fəp mə.

29 Kə acəpsə a Yesu ɳancəm-cəmne kəfək teta kəmar ka awənc aŋa alan aŋe ɳanayi atəf ɳa Yude mə, nwə o nwə kə ntə ənatam kəfək mə.

30 Itə ɳanayə: Kə ɳasom Barnabas kə Sol kəkenə ki abeki aŋe ɳanayi kəlonjkane ka alan a Yude mə.

12

Kədifka Sak, kə kəber ka Piyer dəbili

1 Təm tatəkə tə wəbə wəka atəf Herodu ənatəpsər afum alan aləma waca teta kətərəs kənjan.

2 K'endifə Sak wənc ka Isan dakma.

3 Ntə Herodu ənanəŋk a məyə mən maməkə mənbət aSuyif mə, k'encəm-cəmne sə kətəp Piyer waca, ntə təŋsənə pəcaŋər kə mə. Mataka ma kəsata kəpənə ka aSuyif mənayi: Kəsata ka cəcom cətənəŋkəl lebin.

4 Ntə Herodu osumpər Piyer, k'ember kə dəbili mə, k'əsənə cəgba manjkələ ca asədar kəbum kən, kəgba o kəgba kənayə

* 11:26 Aka Krist = cəTabo « chrétiens », itə təkə kusu ka Kresi « kristianos », itə'mentər cəBaka « aŋe ɳawurənə Krist mə ».

asədar manjkələ. Encəm-cəmne kəbocər Piyer kiti fər ya afum fəp kiriş kə kəsata ka Kəcepər ka Məlekə Medif kəncepər-ə.

⁵ Anbum Piyer dəbili, mba afum alaŋ ənctolane kə belbel nnə Kanu kəyi mə təm fəp.

Kəwure ka Piyer dəbili

⁶ Nte dəsək nde Herodu ənacəm-cəmne kəbocər Piyer kiti dəmbəp mə, pibi papəkə, pakotə Piyer gbekce mərəŋ, pəfəntəre pəcdirə asədar mərəŋ dacə. Nde dəkumba, asədar ənanacəmə so dəndo ənctum bili.

⁷ Gəncana babakə, kə wəsom wəka darenc, məlekə ma Wəbe, mender, kə pəmot pəsəŋ pəwaŋkəra bili disre. Kə məlekə mmə mentimi Piyer m'ocsut-sut kə kəsək, kə moloku kə: «Məyəfə katəna!» Kə gbekce yonkojə kə dəwaca.

⁸ Kə məlekə moloku kə: «Məlek yamos yam, məberne cəftə cam!» Kə Piyer əyə maməkə fəp. Kə məlekə moloku kə so: «Məberne yi, məcəm'em darəŋ!»

⁹ Kə Piyer əncəmə məlekə mmə darəŋ. Ənacərə fe a kəmar ka məlekə kaŋkə a kance kə: kənəŋk ka darenc kə nkən ənacəm-cəmne.

¹⁰ Nte ənceptər abum acəkə-cəkə kə aka mərəŋ mə, kə ənambəp kumba ka fəc nke kənatəfərnə dare mə. Kə kumba kənəŋbitə kisərka fər yaŋan kiriş, kə ənawur, kə ənasumpər dəpə dələma. Gəncana babəkə, kə məlekə məsak Piyer.

¹¹ Nte pəndecərə Piyer mə, k'oloku: «İncərə oŋ a Wəbe osomna məlekə mən, mede məbanj im waca wa Herodu disre, kə pələc pəkə aSuyif ənafəŋ'em mə fəp.»

¹² Nte əncərə ti oŋ mə, k'əŋkə nde kələ ka Mari, iya wəka Isəŋ, nwe ancdeňər tewe ta «Mark» mə, nde afum alarəm ənanaləŋkəne ənctola Kanu mə.

¹³ Nte Piyer osut-sut kumba ka dəkəberə mə, kə wəyecəra wələma pacwe kə Rodu, əncəŋne kəkəcəŋkəl.

¹⁴ Kə Rodu ənəpəl dim da Piyer, mba pəbotu disre ənəgbəti fe kumba. K'eyekse kəkəloku afum aŋə ənanayi dəkələ mə a Piyer ender, k'əncəmə dəkumba.

¹⁵ Kə afum ənaloku Rodu: «Məna məntamnə fe!» Mba k'ənəgbəc a təkə oluku mə itə teyi. Kə ənaloku: «Məlekə mən mə!»

¹⁶ Piyer nkən pəcsut-sut kəsut-sut dəm kumba. Nte ənəgbəti kumba kə ənanəŋk Piyer mə, kə cusu cəwos əja.

¹⁷ K'olok-lokərə əja kəca a ənacəŋk, k'ələmər əja ntə Wəbe əowur kə dəbili mə. K'oloku: «Nələku ti Sak kə awənc asu.» K'owur k'əŋkə kəfə kələma.

¹⁸ Nte dec dəsək mə, kə pəyamayama pəpəŋ peyi asədar dacə: Akesətə Piyer-ə, Deke eyi-ə?

¹⁹ Kə Herodu osom a patən Piyer, mba ənanəŋk fe kə. K'ombocər asədar akakə ənctum Piyer mə kiti, kə Herodu

oloku a padif ɳa. Ntə telip mə, kə Piyer εyεfε atəf ɳa Yude, k'ontor dare da Sesari kəkçepərənə di tem tələma.

Kəfi ka wəbə Herodu

²⁰ Herodu ənayi kəyefərənə kə aka sədare sa Tir kə Sidən. Mba kətəjnə disrə aka sədare sasəkə ɳander ɳabəp Herodu. Ntə ɳasəp kəsətər Bəlastus nwə ənayənə wətəmpər ka mes ma kələ disrə ma wəbə Herodu mə, pəmar ɳa kəsətər Herodu pəforu, bawo ndərən təf yaŋan yəncətə yeri.

²¹ Ntə tataka taŋan tətəjnə təmbəp mə, kə Herodu əmberne yamos yən ya dəbə, pəndə nde aŋgbancan ɳən pəclok-lokər ɳa.

²² Təm ntə afum fəp ɳanckule-kule, a ɳacloku: «Bafə dim da fum də dandə, mba da kanu də!»

²³ Gbəncana babəkə kə mələkə ma Wəbə mosut kə, bawo ənayek-yekeş fə Kanu, kə yet yoncop kəsəm kə, k'effi.

²⁴ Toloku ta Wəbə təncsam oŋ kəsam dəm təckə kiriŋ.

²⁵ Barnabas kə Sol ntə ɳalip kəkətənə kəsom kəjan nde dare da Yerusaləm mə, kə ɳalukus, ɳacləkənə Isaŋ, nwə ancdənər tewe ta «Mark» mə.

13

Ayək-yeck Barnabas kə Sol kəkətənə ka moloku ma Kanu

¹ Kəloŋkane ka alan aŋe ɳanayi dare da Antiyək mə, sayibə e kə atəksə ɳanayi ɳa dacə: Barnabas, Simeyən nwə ancdənər tewe ta «Wəbi» mə, Lusiyus wəka Sirən, Manahən nwə anadusum kəfo kin kə Herodu wəbə wəka topoc tin k'ayer atəf kəmanjkələ-ɛ, kə Sol.

² Dəsək dələma, alan akakə ɳanckor-koru Kanu, ɳasunənə sə, kə Amera Necəməpi ɳa Kanu ɳoloku: «Nəcəmbər em kəsək Barnabas kə Sol, teta yəbəc yəkə inawenə ɳa mə.»

³ Ntə alan ɳalip kəsuŋ kə kətola Kanu mə, kə ɳandənər Barnabas kə Sol waca, kə ɳasom ɳa.

Kəyi ka Barnabas kə Sol nde Sipər

⁴ Ntə Amera Necəməpi ɳa Kanu ɳosom Barnabas kə Sol mə, kə ɳantor atəf ɳa Selusi, dəndo ɳanalək abil kə ɳancali kəkə ka mokuru ma Sipər.

⁵ Ntə ɳambərə Salamin mə, kə ɳancop kəlukse toluku ta Kanu nde dəkətola Kanu da aSuyif. Isaŋ ənayi di pəcmar ɳa.

⁶ Ntə ɳancali mokuru hanj dare da Pafəs mə, kə ɳambəp di fum wəwəŋkə wələma pəcwənə sayibə, mba ta ɔyənə si-ɛ. WəSuyif ənayi, pacwe kə Bar-Yesu.

⁷ Wəwəŋkə wəkakə ndena Serkus Polu ənayi, nwə ənayənə wəkirinj wəka sədare sa atəf ɳaŋəkə mə. Nkən Serkus Polu wərkun wəcəməpi domp ənayi. K'ender k'ewe Barnabas kə Sol pəctən kənenə ɳa toluku ta Kanu.

⁸ Elimas, itə tatəkə «wəwələkə» kusu kəjan, encgbekəl moloku ma Barnabas kə Sol, pəctən kəkafəli kəlanj ka wəkiriñ Serkus Polu.

⁹ Mba Sol, nwə ancwe sə Pol mə, Amera Nəcəməpi ɳeyi kə darən, k'ənəgbətnə Elimas.

¹⁰ Kə Sol oluku kə: «Məna wəkakə məla mowul kə yem mə, wəka amerə ɳelec, wəter pəlompı fəp, məfəsak kəkafəli-kafəli səpə sa Wəbə Kanu nse səlomp mə ba?»

¹¹ Ndəkəl kəca ka Wəbə kəy'əm kəronj: Wətənəñk məndeyənə! Təm tendebəp, məndeyi ta mənəñk pəwañjkəra pa dec-ə.»

Gbəncana babəkə kə fər yəyə kə pafulu kə kubump kəwəkərnə kə. K'eyefə kənana-nana pəctən kəca nkə kəñkəsumpər kə kəsole mə.

¹² Ntə wəkiriñ ka dətəf ənəñk ntə tənacepər mə, k'əyənə wələn. Mətəkse mmə ənanenə Barnabas kə Sol teta Wəbə mə mənabət kə dəbəkəc.

Pol kə Barnabas dare da Antiyək nde Pisidi

¹³ Ntə Pol kə asol ən ɳayefə dare da Pafəs mə, kə ɳayekti abəla kəkə ka Perke, nde atəf ɳa Panjili. Kə Isañ Mark ənəgbəy ɳa, k'olukus Yerusaləm.

¹⁴ Kə ɳayefə Perke ɳacəmə dəpə dañan darən hañ Antiyək, atəf ɳa Pisidi. Kə ɳaňkə dəkətola Kanu da aSuyif simiti, dəsək da kəñjesəm, kə ɳandə.

¹⁵ Ntə alip kəkaraj Tawureta Musa kə Sayibə mə, kə abə a kələ ka dəkətola da Kanu nde ɳaloku Barnabas kə Pol: «Awənc asu aña, kə nəyə toloku tecəpəsə abəkəc ntə nəñfan kəloku afum mə, ɳaloku ti.»

¹⁶ Kə Pol eyefə, k'ondot kəca, k'oloku: «Arkun a Yisrayel, kə nəna alpəs aŋə nəñnesə Kanu mə, nəcəñkəl!»

¹⁷ Kanu ka afum akañə, Kanu ka Yisrayel, kənayek-yek atem asu, kə kəsəñə ɳa kəla təm ntə ɳanayı decikəra Misira mə, kə Kanu kin kañkə kəwureñə ɳa atəf ɳaňkə fənəntər fa kəca kən.

¹⁸ Kə kəleke ɳa mes məlec mañjan nde dətegbərə meren wəco mañkələ (40).

¹⁹ Ntə Kanu kənim afum a cusuñka camət-mərən nde atəf ɳa Kanaj mə, kə kəsəñ atəf ɳaňkə afum ən ntə təñsəñə ɳayənə ɳa ke mə.

²⁰ Mes maməkə fəp mənawon meren masar mañkələ kə wəco kəcamət (450).

Ntə tatəkə tencepər mə, kə Kanu kəsəñ ɳa aboc kit, aŋə ɳanatəmpər dəbe da aka Yisrayel mə hañ kəbəp ka təm ta aŋnabi Samiyel.

²¹ Kə təyefə dənda kə aka Yisrayel ɳawer Kanu wəbə. Kə kəsəñ ɳa Sawul wan ka Kis pəyənə ɳa wəbə meren wəco mañkələ (40). Fum wəka kusuñka ka Benyamin ənayı.

22 Ntə Kanu kəfən Sawul mə, kə kəsəŋ ηə wəbe Dawuda, nwə Kanu kənaloke ntə mə: «Inəŋk Dawuda wan ka Yisay, fum əfə nwə səwurenə bəkəc mə, incəm-cəmne a endeyə məfaŋ mem fəp.»

23 Kəbənda ka dokombəra da nkən Dawuda, difə Kanu kənasəŋ kəkom ka Yesu Krist kədeyənə ka nwə endeyac afum a Yisrayel, pəmə ntə kənasəŋ ti atem asu temer mə.

24 Ta Yesu əntader-ə, Saŋ ənacam kəgbət dəromun, ntə təŋsəŋe afum a Yisrayel fəp ηasəkpər bəkəc yanjan yətəfərnə Kanu mə.

25 Ntə Saŋ əncləpəs yebəc nyə Kanu kənasom kə mə, encyif: «Pecəm-cəmne ponu, an'iyoŋe-ə? Nwə nəncəm-cəmne a nkən iyəne mə, bafə nkən iyəne de! Mba endededer tadarəŋ tem nwə pəntəmar im yati kəsikəli cəfta dəwəcək mə.»

26 Awənc im aŋa, nəna awut aka dokom da Abraham, kə nəna akə nəŋnesə Kanu mə, səna ηə anakərə toluku ntə tendeyac su mə.

27 Mba aka Yerusalem kə abə aŋan ηanacərə fe fum nwə Yesu ənayəne mə. Nanagbekərə fe sə moloku ma sayibə mmə anckaranj simiti o simiti dəsək da kəŋesəm mə, mba ηanader ηalas moloku maməkə ntə ηanabocər Yesu kiti mə.

28 ɻanasətə fe ntə o ntə təkə pənamar a ɻadife Yesu mə, mba kə ɻantola Pilat kədif kən.

29 Ntə ɻalip kəyə mes fəp məkə anacic tetən mə, kə ɻantore kə dətək yəpəmpəl, kə ɻaŋkə ɻaboc kə dəkufu.

30 Mba Kanu kənasəŋe kə kəfətə afi dacə.

31 Kə Yesu owurər mataka məlarəm akə ɻanapə kə nkən kəyəfe Kalile kəkə ka Yerusalem mə. Na ɻayəne oŋ aŋə ɻanatəŋne kəyəfe ka Yesu afi dacə mə, ɻa ɻantam sə kəlukse ti afum aləma.

32 Kə səna toluku tətət tatəkə tə səloku nu: Temer mpə anasəŋ atem asu mə,

33 Kanu kəlasə su ti belbel, səna dokomenə daŋan, kəyekti ka Yesu, pəmə təkə ancic ti Yabura Dawuda ya mərəŋ disre mə:
«Wan kem məyəne,
bawo in'okom əm kəyəfe məkə.»

34 Kanu kənaloku a kəndeyekti kə afi dacə, ntə təŋsəŋe ta oluksərnə pəte mə. Ti tənasəŋe pəloku:
«Indəsəŋ nu memer mosoku mmə inasəŋ Dawuda mə,
memer mmə məyəne kance mə.»

35 Itə Kanu kəlokənə kəfo kələma Yabura Dawuda disre:
«Məfədesak Wəsoku wəkam pəte dəkufu.»

36 Dawuda nkən ənabəc təfaŋ ta Kanu dətemp dən disre, k'efəntərə k'efi, k'awup kə nde atem ən kəsək, k'ente dəkufu.

37 Mba fum nwə Kanu kənasəŋə kəfətə afi dacə mə, nkən ənate fe.

38 Awənc im aŋa, nəcərə ti: Teta nkən Yesu t'ancamə nu kəŋəŋnəne ka kiciya, kiciya nkə sariyə sa Musa sənatətam kəsəkəsə nu mə.

39 Ti disre, nwə o nwə əŋgbəkər kəlaŋ kən Yesu mə, Kanu kəndesəkəs kə.

40 Nəkembərnə ntə təŋsəŋə mes məkə sayibə ŋancic mə ta məbəp nu:

41 «Nəməmən nəna afum aŋe nəmbətər kəfani mə!

Nəyi pəciyanə disre, nəsəle!

Bawo ina kəyə k'inder tes tələma kiyi konu doru kəŋkə disre, tes ntə nəntədəlaŋ kə fum oluku nu ti-ε.»»

42 Ntə Pol kə Barnabas ŋawur dəkətola Kanu da aSuyif mə, kə afum ŋaletsəne ŋa kəder sə simiti dəsək da kəŋesəm dəkə dender mə kədegbəkərə moloku min mayi.

43 Ntə kənay kəsaktənə mə, aSuyif alarəm kə akə ŋambərə dinə d'aSuyif mə ŋancepse Pol kə Barnabas kəlok-loku kəŋjan disre. Kə akakə ŋasəp kəcəpəs ŋa bəkəc teta kəsumpər kəmar ka Kanu.

44 Simiti dəsək da kəŋesəm nde dənacənc mə, kə aka dare fəp ŋaləŋkane kəkəcəŋkəl toluku ta Wəbə.

45 Ntə aSuyif ŋananəŋk kənay ka afum mə, kə ŋayo kəraca kəpəŋ. Kə ŋayefə kəgbəkəl Pol, ŋacləməs kə.

46 Pol kə Barnabas ŋambəknə kəloku ŋa: «Nəna yati pənamar a pacop kəlukse toluku ta Kanu. Mba ntə nənabupərə ti, kə nəncəm-cəmne a pəmar fe a nəsətə kiyi wəyəŋ ka doru o doru mə, ndəkəl on səna səndekafələ səkə ndena akə ŋantəyənə aSuyif mə.

47 Bawo Wəbə osom su ntə:

«Isəŋ'am kəyənə pəwaŋkəra pa təf,
ntə təsəŋə məkekərə kəyac ka afum
haŋ nde cəpəc ca doru fəp cəyi mə.»»

48 Ntə afum ŋane ti mə, kə pəmbət atəyənə aSuyif dəbəkəc. Kə ŋaŋkor-koru toluku ta Wəbə, aŋe Kanu kənacəmbərə kiyi wəyəŋ ka doru o doru mə, kə ŋayənə alaŋ.

49 Kə toluku ta Wəbə təsaməsər dətəf fəp.

50 Mba kə aSuyif aləma ŋaŋbinjər aran abeki akor-koru Kanu, kə abeki a dare, kə ŋancop kətərəs Pol kə Barnabas teta kəlaŋ kəŋjan kə ŋambələs ŋa dare daŋan.

⁵¹ Pol kə Barnabas ɳaŋkoŋər ɳa kəfəl ka wəcək waŋan, kə təyənə sede sa kəfati kəŋjan kəcəŋkəl toluku ta Kanu, kə ɳaŋkoŋ Ikoniyon. *

⁵² Pəmbət acəpsə a Yesu darəŋ, kə Amera Necempi ɳa Kanu ɳenayi kə ɳa.

14

Pol kə Barnabas nde dare da Ikoniyon

¹ Dəndo dare da Ikoniyon, Pol kə Barnabas ɳambərə dəkatola Kanu da aSuyif. Kə ɳaloku moloku mme menasəŋə aSuyif kə aKresi alarəm kəgbəkər Yesu kəlaŋ mə.

² Mba kə aSuyif ayeŋki səbomp aŋe ɳambərəs afum atəyənə aSuyif mər kəter ka awənc aŋa alan.

³ Ti disre, Pol kə Barnabas ɳambələsə kiyi kəŋjan dəndo dare dadəkə. Kə ɳalok-loke kəgbəkər mera yaŋan teta MARIKI. Kə MARIKI əsəŋ ɳa fənəntər fəyənə mes məwəy-wəy kə megbəkərə, pəcmentər sə kance ka mes məkə Pol kə Barnabas ɳancam kəmar kən disre.

⁴ Kə kənay ka afum a dare dadəkə ɳayersənə. Aləma ɳanayinə aSuyif, aləma ɳayinə asom a Yesu.

⁵ Mba, aSuyif kə acikəra kəbəp ka abə aŋan ɳanalompəsnə kəkətərəs Pol kə Barnabas kəca-cas kəŋjan masar haŋ ɳadif ɳa.

⁶ Nte Pol kə Barnabas ɳane ti mə, kə ɳayekse kəkəyacnə nde Listər kə Dərbə, sədare sa atəf ɳa Likayoni, kə səkəsək sayi.

⁷ Dəndo sə ɳancam toluku tətət ta Yesu.

Pol kə Barnabas nde dare da Listər

⁸ Fum wələma ənayi Listər pəyənə wətonjulu, wəcək wən wənafi. Kəyefə nte aŋkom kə mə, ali ənckət fe. Ənande,

⁹ pəccəŋkəl moloku ma Pol. Kə Pol əŋgbətne kə. Nte ənəŋ a wətonjulu ɔyə kəlaŋ nke kəntam kəyac kə mə,

¹⁰ kə Pol olokə kə dim dəpəŋ: «Məyəfə! Məcəmə wəcək wam kəronj, məlomp!» Kə wərkun nwə oyoknə, k'eyefə k'encəmə kəkət.

¹¹ Kə kənay ka afum akakə ɳanəŋk nte Pol ɔyə mə, kə afum kənay ɳampənə cəbebe ɳacloku cəLikayoni: «Canu cəntəŋkələ afum kə cəntor nnə ndorosu!»

¹² Ti tənasəŋə ɳawe Barnabas «Sus», ɳawe Pol nkən «Hermes», bawo Pol nkən enccepərənə moloku. *

¹³ Wəlonjnənə ka Sus ənakərə mura kə yənekəs nde dəkəbərə da kələ ka dəkəlonjnə nde deyi nde dare dəkusu mə. Pənabas kə

* ^{13:51} ɳaŋkoŋər ɳa kəbofka wəcək waŋan = pəmə təkə Mariki Yesu ənaloku ti acəpsə on darəŋ mə: a dare o dare dəkə ɳaŋkoŋ a tawosə kəcəŋkəl toluku ta Kanu mə, a ɳakoŋər dare dadəkə kəbof ka wəcək waŋan. Ti t'ejmentər a ɳanacepər dare dadəkə akə antəwosə kəcəŋkəl toluku ta Kanu. * ^{14:12} Dine da aKresi «Sus» ənayənə wəbə ka canu, kə «Hermes» ənayənə wəcepərənə kən moloku.

kəlojnə mi, nkən kə kənay ka afum nnə Pol kə Barnabas ɳayı mə.

¹⁴ Mba ntə asom a Yesu Barnabas kə Pol ɳane ti mə, kə ɳawalwali yamos yaŋan, kə ɳamberə afum dacə ɳackule-kule:

¹⁵ «Anapa! Ta ake tə nəyənə tantə-e? Səna sə, afum ɳə səyənə, palompəs su tin tayi pəmə nəna. Səloku nu toloku tətət ntə tənsənə nəsak mes məyamayama mame mə! Nəkafələr Kanu fər nkə kəyi wəyən mə, Kanu nkə kəlompəs kəm, antəf kə kəba, kə ca yəkə yeyi ki mə fəp.

¹⁶ Dətemp dəkə dənacepər mə, Kanu kənawosənə afum a təf ya doru fəp ɳactam kəcəmə dəpə darəj dəkə ɳanfaj mə.

¹⁷ Ali ntə nkən Kanu kənatəsak kəcmentər nu dətət dəməyə mən mə, bawo kəncsənə nu wəcafən, kəncsənə sə yəbəf yonu kəkom pəlarəm, kə kəncsənə nu sə yeri yəlarəm, kə kənclas nu sə pəbotu dəbəkəc.»

¹⁸ Ali ntə Pol kə Barnabas ɳanaloku moloku maməkə mə, pəcuca pənayi ɳa kəyamsər ka kənay kaŋkə kəlojnə cəna nce ɳanafaj kəlojnənə ɳa mə.

¹⁹ Kə aSuyif aləma ɳander kəyəfə Antiyək ɳa Pisidi kə İkoniyon, kə ɳasəp haŋ kə ɳantalər kənay ka afum akakə. Ntə tə kə kənay ka afum aŋe ɳayefə kəca-cas Pol. Təlpəs kə ɳalıjəs kə haŋ dare kəsək, ɳacəm-cəmne a efi.

²⁰ Mba ntə acepsə a Yesu darəj ɳanadekəl Pol mə, k'eyəfə, k'oluksərnə dare. Dəckəsək kə ɳanjkə dare da Dərbə, nkən kə Barnabas.

Kəlukus ka Pol kə Barnabas Antiyək atəf ɳa Siri

²¹ Ntə Pol kə Barnabas ɳambəp dare da Dərbə kə ɳancam dəndo toloku tətət ta Yesu. Kə ɳasətə di afum alarəm aŋe ɳanalanə teta Yesu mə. Ntə tə kə ɳalek dəpə kəlukus ka Listər, İkoniyon kə Antiyək ɳa Pisidi.

²² Kə ɳacəpəs acepsə darəj bəkəc, ɳacgbinjər ɳa kəyinə kəlaŋ, ɳacloku: «Kə səna, mənə səcepərenə pəcuy pəlarəm a səcbərə nde akip ɳa dəbə da Kanu dəntəf.»

²³ Kə ɳayək-yəkə ɳa abeki dəkəloŋkanə fəp da alan. Ntə ɳalip kətola Kanu kə kəsuŋ mə, Pol kə Barnabas ɳasənə ɳa Mariki nwə ɳanagbəkər kəlaŋ mə kəbum kəjan.

²⁴ Kə ɳancepər dəpə da atəf ɳa Pisidi kə ɳamberə atəf ɳa Panjili.

²⁵ Ntə ɳalip kəloku toloku ta MARIKI dare da Perke mə, kə ɳantor dare da Atali.

²⁶ Dəndo Atali, difə Pol kə Barnabas ɳanalək abil kə ɳancali kəkə Antiyək ɳa Siri, dare ndə anatolanə ɳa kəmar ka Kanu teta yəbəc nyə ɳanalip mə.

²⁷ Ntə ɳamberə mə, kə ɳaloŋka alan a Antiyək fəp, kə ɳaləm təkə Kanu kənayənə ɳa mə, kə təkə nkən Kanu kənasənə atəyənə aSuyif kəlaŋ mə.

²⁸ Pol kə Barnabas ḥawon dəndo dare dadəkə kə acəpsə a Mariki Yesu darən.

15

Kəbəpsənə ka alan nde Yerusaləm

¹ Afum aləma ḥanayefə atəf ḥa Yude, ḥactəksə awənc aja alan nte: Kə nəntəyə pakənc nu pəmə təkə təyə tokur ta Musa toluku ti mə, Kanu kəfədewosə kəyac nu.

² Ntə Pol kə Barnabas ḥaŋbəkələne kə arkun akakə kəlinjəne kəjan moloku mə, kə ḥantəjne a nkən Pol kə Barnabas kəbəp ka akin akin arkun akakə dacə, ḥakə Yerusaləm kəkənəne moloku maməkə nnə asom a Yesu kə abeki a kəloŋkanə ka alan fər kiriŋ.

³ Kə kəloŋkanə ka alan a Antiyək ḥasən ḥa daka nde pənamar a ḥayə teta marənt mə. Ntə ḥancepər atəf ḥa Fenisi kə atəf ḥa Samari mə, kə ḥaləmər ḥa ntə atəyənə aSuyif ḥaŋkaſəli bəkəc yanjan nnə Mariki eyi mə, ḥacsənə awənc aja alan fəp pəbotu.

⁴ Ntə ḥambərə Yerusaləm mə, kə kəloŋkanə ka alan, asom a Yesu, kə abeki a kəloŋkanə ḥambəj ḥa. Ntə tə Pol kə Barnabas ḥaləm təkə Kanu kənayə fəp kə ḥa mə.

⁵ Awa kə aFarisi aləma aŋe ḥanayənə alan mə ḥayefə kə ḥaloku: «Pəmar pakənc atəyənə aSuyif, pagbiŋər ḥa sə kəleləs sariyə sa Musa.»

⁶ Asom a Yesu kə abeki a alan aka Yerusaləm ḥanabəpsənə kəkəməmən kə tes tatəkə.

⁷ Ntə kəgbəkələne kəwon ḥa dacə mə, kə Piyer eyefə k'oloku: «Arkun, awənc im aja, nəncərə ti: A pəwon ntə Kanu kənayek-yək im nəna dacə kəcam ka Kibaru Kətət ka Yesu, ntə təŋsənə atəyənə aSuyif ḥatam kəne ti kə kəlaŋ ti mə.

⁸ Kanu kəncərə bəkəc ya afum, Ki yati kəmentər a kəmbəj atəyənə aSuyif, bawo kəsənə ḥa sə Amera Necəmpı pəmə səna.

⁹ Ali kəgbəy kəfət eŋgbəy fə su kə atəyənə aSuyif, bawo kəlaŋ k'əsəkəs ḥa bəkəc.

¹⁰ Ndəkəl oŋ, ta ake tə nəfaŋ kədəkətərə Kanu-ə? Ntə nəfaŋ kəsarsər acəpsə a Yesu tes tocu ntə, kəyefə atem asu haŋ səna yati səntətam kəsarə mə.

¹¹ Mba səlaŋ a andeyac su kəmar ka Mariki Yesu disre pəmə ḥa atəyənə aSuyif.»

¹² Kənay ka afum fəp ḥanacaŋk, k'ancəŋkəl oŋ moloku ma Barnabas kə Pol. Kə ḥaləm mes mewey-wey kə megbəkərə mmə Kanu kənasənə ḥa kəyə atəyənə aSuyif dacə mə.

¹³ Ntə ḥalip kələku mə, kə Sak endenər: «Awənc im aja! Necəŋkəl im!

¹⁴ Simeyəŋ ələm təcəkə-cəkə ntə Kanu kənader kəyek-yək təf ya doru fəp dacə, afum aŋe ḥayənə akən mə.

15 Itə moloku ma sayibə mosolnə kə moloku ma Simeyəŋ pəmə ntə ancic ti mə:

16 «Kə Mariki oluku: «Kə tante tencepər-ε, indeder sə.

Indeyekti sə abal ἡα Dawuda nŋe ḥenatəmpene mə,
indeyekti samba sa abal ἡaŋəkə,

Indecəmbər ἡi sə ἡolomp,

17 ntə təŋsaŋe afum alpəs ἡatən ina Mariki mə.

Σy, dətəf fəp nyə anakorne tewe tem mə.»

Mariki oluku ntə, nwə əŋyə mes maməkə mə

18 Ənasəŋe mi kəcəre kəyəfə ntə pənawon mə.»

19 It'əsəŋe ntə, ina Sak, iŋwose sə a ta patərəs atəyəne aSuyif
aŋe ἡantəfərnə nnə Kanu kəyi mə.

20 Mba pacice ἡa a ἡakəmbərnə pətəcemp mpe pəyəfə nnə
kətola mərəŋka kəyi mə, kə dalakə, kə kəsəm ka səm nyə antəfay
mə, ἡakəmbərnə sə kəmun mecir.

21 Kəyəfə dətemp dəcəkə-cəkə, Musa ɔyə sədare fəp afum aŋe
ἡaloku tetən mə, bawo aŋkaraŋ Tawureta tən simiti o simiti
dəsək da kəŋesəm nde dəkətola Kanu da aSuyif.»

Areka ἡokə anakenə alaŋ atəyəne aSuyif mə

22 Asom a Yesu kə abeki kəbəp ka kəloŋkanə ka alaŋ Yesu
kərkər ἡande ἡaməmən a pəmar payək-yək ἡa dacə afum aləma
akə pəmar a pasom Antiyək mə, kəberənə ka Pol kə Barnabas.
Ti disre kə ἡayək-yək afum mərəŋ aŋe ἡanatəmpər delel awənc
aŋa dacə mə: Yudas wəkə ancwe sə Barsabas mə, kə Silas.

23 Kə ἡasom ἡa kə areka nyə:

«Awənc anu, asom a Yesu kə abeki kə alaŋ ἡancice nu
areka, nəna awənc su aŋa aka Antiyək, aka Siri, aka Silisi aŋe
ἡantəyəne aSuyif mə:

Səyif nu!

24 Səne a afum asu aləma aŋe ἡawur nnə ndorosu mə,
ἡantərəs nu kə ἡampempə nu moloku maŋan, mme səntəsom ἡa
mə.

25 Ntə sənenənə akə səntəŋne ti mə, itə sənəŋk a pəntesə səyək-
yək afum, səsom ἡa nde nəyi mə, kəberənə ka Barnabas kə Pol,
aŋe səmbətər mə,

26 afum aŋe ἡancaməs kiyi kəŋan doru tewe ta Mariki Yesu
Krist mə.

27 Itə səsom Yudas kə Silas ἡakə ἡaloku nu ntə teyi areka ἡanę
disre mə.

28 Pənabas Amera Necempi kə səna sə, a pəntesə fe a sənuŋkər
nu mes məkə nəntətam kəsarə mə, mənə mes məkə memar nu
kəsumpər mə:

29 Ta nəsəm səm nyə aloğnenə mərəñka mə, nəbələnə mecir kə səm nyə antəfay mə, nəbələnə sə dalakə. Pəmar nəkəmbərnə mes maməkə fəp.

Kanu kəsənə e a nətamnə.»

30 Ntə anasak asom aŋə mə, kə ɳawurnə kəkə Antiyək. Kə ɳaŋkə ɳaloŋka di alaŋ, kə ɳasəŋ ɳa areka ɳaŋəkə.

31 K'əŋkaraŋ ɳi kə pəmbət ɳa, bawo areka ɳaŋəkə ɳenacəpəs ɳa bəkəc.

32 Yudas kə Silas aŋə ɳanayənə sə sayibə mə ɳancəbiŋər awənc aŋə alaŋ kə ɳacəpəs ɳa sə bəkəc dəmoloku məlarəm.

33-34 ɳanayi dəndo Antiyək haŋ, kə awənc aŋə alaŋ ɳantolənə ɳa marənt moforu, kə afum a Antiyək ɳasak ɳa kəlukus nde asom aŋən ɳayi mə.

35 Mba təm tatəkə Pol kə Barnabas ɳanayi Antiyək, kəberənə kəŋjan kə afum alarəm aləma, ɳactəksə, ɳaccam sə toloku tətət ta Mariki.

Pol kə Barnabas ɳaŋgbəyənə

36 Ntə mataka mələma mencepər mə, kə Pol oluku Barnabas: «Səluksərnə səkənəňk awənc su aŋə sədare nse sənadəňk toloku ta Mariki mə, ntə təŋsənə səcəre ntə ɳayi mə, kə təkə ɳasumpər toloku tatəkə mə.

37 Barnabas nkən əncəfən kəkenənə Isaŋ, wəkə aŋwe sə «Mark» mə.

38 Mba Pol nkən ənawosə fə ti, ənacəm-cəmne a pəmar fə kələkənə Mark, bawo dəndo Panjili Mark ənasak ɳa pəfati kəcəmbər ɳa kəkətənə ka yəbəc yəkə anasom ɳa mə.

39 Kəgbəkələnə kəŋjan kənayenjək haŋ kə təsənə ɳa kəgbəyənə. Ntə tə kə Barnabas əlek Mark kə ɳambəkə debil kə ɳancali kəkə Sipər.

40 Ntə Pol ənayek-yək Silas mə, awənc aŋə alaŋ ɳantolənə kə, ɳactola Mariki a pəbum ɳa kəmar kən disre, kə ɳaŋkə.

41 Kəkə kəŋjan, kə ɳancali təf ya Siri kə Silisi, ɳaccəpəs alaŋ aka di bəkəc.

16

Timote əncəmbər Pol kə Silas

1 Pol ənabərə dare da Dərbə, k'əŋkə sə Listər. Dəndo wəcepse Yesu darəŋ wələma ənayi pacwe kə Timote, kərə pəyənə wəSuyif nwə ənader pəlanj Yesu mə, mba kas pəyənə wəKresi.

2 Awənc aŋə alaŋ aka Listər kə İkoniyon ɳanatənə kəyə kən mes mətət.

3 Kə Pol əfən kəkekərə Timote, k'əlek kə k'əŋkənə təta aSuyif aka ɳanayi atəf ɳaŋəkə mə, bawo fəp fənacərə a Timote kas wəKresi ənayi.

⁴ Sədare nse ɳanccepər mə, ɳancrukse moloku mme asom a Yesu kə abeki alaŋ a Yerusaləm ɳanasom ɳa kəkətene mə, nte təŋsənje alaŋ atəyənə aSuyif ɳacəmə mi darəŋ mə.

⁵ Aloŋkanə alaŋ ɳaccəpəs bəkəc kəlaŋ disre, ɳacberəne kəla dəsək o dəsək.

Pol ənasətə kənəŋk kəyəfə darenc

⁶ Nte Amera Necempi ɳa Kanu ɳeyamse Pol kə Silas kəluku toluku tətət ta Kanu atəf ɳa Asi mə, kə ɳancali atəf ɳa Firiki kə atəf ɳa Kalat.

⁷ Nte ɳalətərnə atəf ɳa Misi mə, kə ɳasəp kəkə atəf ɳa Bitini, mba Amera ɳa Yesu ɳenawosənə fe ɳa ti.

⁸ Kə ɳasolnə atəf ɳa Misi kə ɳantor dare da Torowas.

⁹ Pibi disre kə Pol əsətə kənəŋk kəyəfə ka darenc. Ti disre, wəka Masedon pəcəmə kə kəsək pəcletsənə kə: «Məder Masedon, məmar su!»

¹⁰ Pol ənadesətə kənəŋk kaŋkə, kə səntən katina kəkə ka atəf ɳa Masedon, səcboc ti a Kanu kəwə su kəkəcam di toluku tətət ta Yesu.

Ludy kəlaŋ kən Mariki Yesu

¹¹ Kə səyefə Torowas kə səyekti abela kə səntəfərnə kəkə ka Samotiras, dəckəsək kə səmbərə Neyapoli.

¹² Kə səyefə dəndo, kə səŋkə Filipi, dare dərəŋ da atəf ɳa Masedon dələma nde aka Rom alarəm ɳanandə mə. Kə səncepərənə mataka mələma dare dadəkə.

¹³ Simiti dəsək da kənəsəm kə səwur dare dəkusu kəŋgbəkə kəsək, nde sənacəm-cəmənə kəfo nkə səntam kətola Kanu mə. Kə sənde kəlok-lokər aran aŋe ɳanalоŋkanə di mə.

¹⁴ Wəran wələma ənayi ɳa dacə pacwe kə Ludy, pəccaməs cəloto ca karə. Pakom kə dare da Tiyatir. Wəkor-koru Kanu ənayi. Pəccəŋkəl su, kə Mariki eŋgbiti kə abəkəc, nte təŋsənje kə kəcne belbel moloku mme Pol oncloku mə.

¹⁵ Nte anagbət kə dəromun teta Kanu mə, Ludy kə aka kələ kən disre, k'ewe su kəyi nde ndərən mataka mələma, pəctola: «Kə nəncəm-cəmənə a iləŋ Mariki belbel-ə, nəder nnə nderem, nəyi nnə kə səna.» K'elətsənə su kəyi di.

Kəcaŋər ka Pol kə Silas nde bili ba Filipi

¹⁶ Dəsək dələma səckə dəkətola Kanu da aSuyif, kə wəyecəra wəcar wələma ender pəbəp su, pəyə ɳəŋk nŋe ɳəŋsənje kə kəluku nte tender mə. Wəyecəra nwə əncəstənə ti nnə abə ən ɳayi mə pəsam pəlarəm teta kəluku kən mes mme mender mə.

¹⁷ Kə wəyecəra nwə əncepsə su darəŋ Pol kə səna, pəckulekule: «Afum akanə acar a Kanu nkə kəyi darenc mə ɳə! Dəpə da kəyac də ɳayi kəmentər nu!»

¹⁸ Nte wəyecəra əyə mes maməkə mata məlarəm mə, kə tələləs Pol dis. K'əŋkafələ, k'oloku ɳəŋk: «Tewe ta Yesu Krist

ilok'əm, məwur wəyecəra wəkawə dəris!» Gbəncana babəkə kə ənənək ənənəkə ənowur kə dəris.

¹⁹ Ntə abə ən ənənək a təsətənə taşan pəsam təsələr əna mə, kə ənəsumpər Pol kə Silas, kə ənənəkə əna nde abanəka əna dare dacə abə a dare fər kiriş.

²⁰ Kə ənənəkə ənənəkəntər əna aboc kiti, ənələku: «Afum akaŋə pəyamayama pə ənəyi kəbərsənə dare dosu. ASuyif ənə ənəyənə,

²¹ aŋə ənəyi kəcam məyə maŋan mme pəntəmar su kəwose kəyə ka mi, səna aŋə səyənə aka Rom mə.»

²² Kə kənay ka afum ənəyəfə kə ənənəmə əna dəbəkəc. Kə aboc kiti a dare dadəkə ənəwure əna yamos, k'asutə əna cəŋgbən-gban.

²³ Ntə alip kəsut əna pələrəm mə, kə ənəmber əna dəbili, kə abə ənələku wəbum bili a pəkəmbərnə əna belbel.

²⁴ Ntə wəbum bili ene moloku maməkə mə, k'əmber əna nde bili mbe ənəntətam kəwur mə, k'ənəkətərənə əna wəcək məmboŋk ma tək.

²⁵ Cək-cək cəndebəp, Pol kə Silas ənəctəla Kanu, ənələnəs meleŋ mokor-kore Kanu, kə ayi dəbili ənənə sim sənən.

²⁶ Gbəncana babəkə kə antəf əneyikcə pəpəŋ, kə təsənə kələ ka bili tantəf kəcəkələ. Kə cumba fəp cəŋgbite, kə gbekcə fəp yonjkoŋ.

²⁷ Kə wəbum bili entimə, k'ənənək ntə cumba ca bili cəŋgbite mə, k'owure dakma dən pəckə kədifnə, bawo ənacəm-cəmənə a afum aŋə amber dəbili mə ənəyəkse.

²⁸ Kə Pol oŋkule-kule pəpəŋ: «Ta məyənə pələc, səyi nnə fəp fosu!»

²⁹ Kə wəbum bili ewe nənc, k'əmberə katəna katəna, k'ənəkə pətəmpənə fər ya Pol kə Silas kiriş, pəcyikcə kənəsə disre.

³⁰ K'owurenə əna nde doru k'eyif əna: «Abə, cəke cə pəmar iyə ntə tendeyac im mə-e?»

³¹ Pol kə Silas ənələku kə: «Məlaŋ Mariki Yesu, andekəyac əm, məna kə aka kələ kam disre fəp.»

³² Kə ənələku kə toluku ta Mariki, kə afum akə ənənayi nde kələ kən mə fəp.

³³ Pibi papəkə kə wəbum bili ələk əna, k'ənənəkə əna kəkəyak gbali yanjan. Wəbum bili kə afum ən fəp ənəsətə gənəcana babəkə kəgbət dəromun teta Kanu.

³⁴ K'əmpənə əna nde ndərən, k'ənəcəmbər amesa, kə ənəwoləs kə aka kələ kən disre pəbotu pa kəlaŋ kən Kanu.

³⁵ Ntə dec dəsək mə, kə aboc kiti a dare ənəsom afum aŋənə aləma kəkələku wəbum bili: «Məsək afum akaŋə.»

³⁶ Kə wəbum bili olukcə moloku maməkə Pol: «Aboc kiti a dare ənəsom afum nnə iyi mə, a isak nu. Awa nəwur nəkənə bəkəc yoforu.»

³⁷ MBA KƏ POL OLOKU İŞ: «NTƏ İNALIP OŞ KƏSUT SU FƏR YA AFUM KIRİN MƏ, TA ANKİTİ SU-Ə, SƏNA AŞE SƏYƏNƏ AKA ROM MƏ, İNABER SU DƏBİLİ. NDƏKƏL OŞ YƏKYƏK YƏ İNANDƏFƏN KƏSAK SU BA? TATƏKƏ TƏFƏYİ, İNADER İNASERKƏ İNASAK SU!»

³⁸ Kə asədar ηαյկ ηalukse moloku mmə aboc kiti, kə ηanesə ntə ηanane a Pol kə Silas aRom դə ηաշու մə.

³⁹ Ko aboc kiti a dare ḥander ḥaletsene Pol ko Silas kənjaŋne, ko ḥasak ḥa. Nacloku a ḥawur dare dande.

⁴⁰ Nte ከawur ደብili ሙዕ, Pol እና Silas ከንጂ ካልተረዳደሩ ማለት በመሆኑ ይገልጻል.

17

Pol kə Silas nde dare da Təsaloni

¹ Nte ḥancepar Anfipoli kɔ Apoloni mo, kɔ ḥambere dare da Tesaloni, nde aSuyif ḥanayo kɛlɔ ka dəkətola Kanu mo.

² Kō Pol ḥŋkə pəmə təkə ḥncya mə, simiti dəsək da kən̄esəm maas ᱥacgbekələne dəyecicəs yecempi kō ᱥa.

³ Pol encmentər ḥa pəsək pəs dəYecicəs Yosoku a pənamar dis dələl Krist, a pədeyəfə afi dacə. Pol oncloku ḥa: «Yesu nwə indəŋkar nu tetən mə, nkən əyəne Krist, wəbə nwə Kanu kəyek-yək mə.»

⁴ Anasəp hanj k'εŋkafəli aləma nə dacə kə ɳalaŋ ti, kə ɳancəmə moloku ma Pol kə Silas darəŋ, kəbəp ka akor-koru Kanu aKresi alarəm, kələkəne sə aran abeki aləma.

⁵ Mba kə aSuyif aka dare da Tesaloni aləma ɳayo kəraca. Kə ɳalonjka afum alec aləma dəpə dacə, kə ɳayekti pəyamayama dare disre. Kə ɳaŋkə ɳamepnə kələ ka Yason, ɳacten Pol kə Silas kəkekəre ɳa kənay ka afum fər kirin.

⁶ Nte ሙንጂታናኝ Pol ክል Silas ሚስ, ክል የልማት Yason ክል awenc
አንድ አላይ አልማ ፖር ያ አበ እ ደረ ክሪን. ንጂክለ: «Afum አካንድ
የንጂቃፍ-ካፍ ጥሩ ደንደ ፖሮ ሚስ, የኝ ባን ነው,

7 kɔ Yason nkɔn embaŋ ḥa!» Afum akanɛ fɛp ḥance moloku mmɛ wəbɛ wəka tɔf ya Rom fɛp oluku mɔ, ḥacloku a wəbɛ wələma eyi, pacwe kɔ Yesu!»

8-9 Ti tenasənje ḥayekti pəyamayama kənay ka afum dacə. Ntə abe a dare ḥane ti mə, kə ḥambaljər Yason kə awənc aŋa alan pəsam, kə ḥasak ḥa.

Pol kɔ Silas nde dare da Bere

¹⁰ Pibi papəkə disre kə awənc aŋa alan ŋasak Pol kə Silas kəkə dare da Bere. Nte ŋambere di mo, kə ŋaŋko nde dəkətola Kanu da aSuyif.

¹¹ Akakə ḥanabət mes ḥatas aka Təsaloni, kə ḥancəŋkəl toluku ta Kanu belbel pəbotu disrə. Nackəkçə so Yecicəs Yosoku belbel

dəsək o dəsək kəcərə kə pəyənə a moloku min mayi mə kə təkə Pol kə Silas ηaŋluku ɳa dəkətola Kanu mə.

¹² Kə afum alarəm ɳa dacə ɳayənə alan, kəlekənə aran aKresi aŋe ɳanabək dəkəcəmə mə, kə arkun alarəm.

¹³ Mba nte aSuyif aka Tesaloni ɳanadecərə a Bere sə Pol eyi kəcam toluku ta Kanu mə, kə ɳander sə dəndo kədəyekti pəyamayama ɳaberəs kənay ka afum dacə.

¹⁴ Kə awənc aŋa alan ɳambəlkər kəkekərə Pol kəca ka dəkəba, mba Silas kə Timote ɳayi dəndo Bere.

¹⁵ Afum aŋe ɳanasole Pol mə, ɳanakekərə kə hanj dare da Aten. Dəkəlukus daňan kə Pol osom ɳa nde Silas kə Timote ɳayi mə, a ɳabelər kə katəna katəna.

Pol nde dare da Aten

¹⁶ Nte Pol ənckar Silas kə Timote nde dare da Aten mə, kənəŋk ka dare dadəkə dəlare mərəŋka kənacu kə Pol dəbəkəc.

¹⁷ Pol əncgbəkələnə kə aSuyif kə aləma akə ɳanader kəkor-koru Kanu nde dəkətola d'aSuyif mə, pəcgbəkələnə sə dəsək o dəsək kə afum akə ɳancyi nde abanjkə ɳa dare mə.

¹⁸ Acəpse mətəkse ma Epikuru kə ma Seno darən aləma ɳander ɳacaŋ kə moloku. Aləma ɳacloku: «Wəlok-loku əfə wəkawə! Cəke c'əfaŋ kələku tante?» Akə ɳacloku: «Wəkawə pəwurənə pəmə nte endecam teta canu cəcikəra mə!» ɳanaloku ti bawo toluku tətət ta Yesu kə kəyəfə kən afi dacə kə Pol oncloku.

¹⁹ Awa kə ɳalek Pol, kə ɳajkekərə kə təpəsa mpe ancwe Areyopako mə kəronj, kə ɳayif Pol: «Mələku su kətəkse kəfu kənəŋkə məyi kələku ta ki mə,

²⁰ bawo moloku mame məyi kələku mə, məyənə ləŋəs yosu mofu. Səfaŋ kəcərə tedisrə ta mi.»

²¹ Awa dəməyo ma aka dare da Aten kə acikəra aŋe ɳanayi di mə fəp, ɳanccepərenə di tem taňan fəp kəcloku, kə pəyənə fe ti-ε, ɳaccəŋkəl moloku mofu.

²² Pol pəcəmə təpəsa ta Areyopako kəronj, k'oloku: «Arkun a dare da Aten, inəŋk a afum asumpər dinə belbel ɳə nəyənə.

²³ Nte indenaköt dare donu mə, k'inəŋk mərəŋka monu, k'inqəkçə tetek tolouŋne tonu tələma pacic ti nte: «Ta kanu nkə antəcərə mə.» Awa tes təkə nəŋkor-koru ta nəncərə ti mə, tatəkə yati t'inder kələku nu.

²⁴ Kanu nkə kəlompəs doru kə daka nde dəyə mə fəp, nkən nwə əyənə Wəbe wəka kəm kə antəfətəm kəyi kələ kəpəŋ nkə alompəsə waca wa fum teta kəkor-koru kən mə.

²⁵ Waca wa fum wəftəm kəmar Kanu kəyi, pəmə nte kəŋfəŋjər fum tələm mə. Nkən ompocə afum yeyinə yaňan doru, kəpənə kifir kə kətore, kəbəp ka ca yələpəs nyə fəp.

²⁶ Dəfum wəkin Kanu kəwure təf ya afum alpəs a doru anje fəp, nte təŋsəŋe ḥandə antəf fəp kəronj mə. Kə Kanu kənanuŋkəne kəcic cələncər ca təf yayəkə fəp. Kə kəlompəs dərən kə katən teren o teren disrə.

²⁷Kanu kənayo ti nte təñsəñe hañen kə hañ hañəñk kə kəbuma-
buma disre mə, bawo Kanu kəmbələ fe nwə o nwə.

²⁸ Nte tə nəne moloku mame: «Nkən əsaŋe su kəyi doru, nkən əŋsaŋe su kəcepe, nkən əsaŋe su kəyi tante ayi mo.» Itə aleŋse anu alɔma ŋaloku:

«Kəbənda ka dokom da Kanu kə səna sə səyi.»

²⁹ Kə pəyənə a kəbənda ka dokom dən kə səna sə səyi-ε, pəmar fe a pacəm-cəmne a Kanu kəwureñə kə kəma, kə għbeti, kə pəyənə fe ti-ε, tasar mpe fum encəm-cəmne k'empate deċerəñ dən mo.

³⁰ Kanu kənacəpsər fe afum akə ɳanayi tem nte anatəcəre mes mə, mba kəfən ɔŋ afum a doru fəp a ɳasəkpər bəkəc.

³¹ Kə Kanu kəmbonc dəsək nde kəndekəbocə afum a doru fəp kiti kəlompu mə. Kanu kənayək-yək fum nwə endekəboc kiti kaŋkə mə, kənasəŋə afum fəp kəcərə wəkayi ntə kənayekti kə afi dacə mə.»

³² Nte ḥane Pol pəcloku teta kəyefə ka defi mə, kə aləma ḥayefə kəfani kə, mba aləma ḥaloku: «Səndesəcəŋkəl əm kəloku ka tatəkə dəsək dələma.»

³³ Ko Pol owur ḥa dacə, k'ɔŋko.

³⁴ Ko afum aloma njasumpər moloku mən kə təsənjə nja kəyəne ka alan a Yesu, pəmə Denis wəka kəgba ka Areyopako, wəran wələma pacwe kə Damaris, kə afum aloma.

18

Polnde dare da Kørent

¹ Nte tatəkə tencepar mə, kə Pol eyefə dare da Aten k'əŋkə Kərent.

² K'əŋkə pəbəp di wəSuyif wələma pacwe kə Akila, nwə anakom dare da Pənt mə, pətəp kəcder atəf ɳa Itali kə wəran kən Pirsila, bawo wəbə Kəlod ənaloku a aSuyif fəp ɳawur Rom. Kə Pol əŋkə pəbəp ɳa.

³ Nte tenasurenē ḥapañne yebəc yin yayi mo, ko eyi ndarañan, ḥacbəc, ḥaclompəs cəbal.

⁴ Simiti o simiti dəsək da kəñesəm Pol əncgbəkələnə kələ ka dəkətola da aSuyif pəcsep dəmoloku a aSuyif kə aKresi əjawose kəcəmə moloku mən darən.

⁵ Ntë Silas kë Timotejanator Masedon më, kë Polencëmë ojnë għbaċ-ċarəm kċemtolu t-tat, pacsxu aSuyif kelañ a Yesu ɔġġnejew nwex Kanu kavex-k-vek më.

⁶ Mba nte aSuyif ḥancgbekəl kə ḥacləmsenə kə mə, k'onjkonj-konər kəfəl kə yamos yən teta kəvenk kənan səbomp nnə evi

mə, k'oloku: «Doru donu deyi nu dəwaca! Kə ina, isək ti disre. Ndəkəl onj, nda atəyənə aSuyif indekə.»

7 Kə Pol əyefə di, k'əñkə nda Titi Yusutu wəkor-koru Kanu wələma, nwə kələ kən kənasəñkərenə kə dəkətola Kanu da aSuyif mə.

8 Krispəs, wəbe ka kələ ka dəkətola wələma ənalaj teta Mariki kə aka kələ kən disre fəp. Kə aKərent alarəm aŋə ənacəñkəl mə ənanayənə alan, k'əngbət əna dəromun teta Kanu.

9 Pibi disre kə Mariki oluku Pol kənəñk disre: «Ta mənesə! Məlok-loku, ta məcañk de,

10 bawo ina iyi kə məna! Fum o fum əfəsumpər əm kəca kəyə əm tes təlec, bawo iyə afum alarəm dare dandə disre.»

11 Kə Pol eyi əna dacə teren tin kə yof camət-tin pəctəkse əna toluku ta Kanu.

12 Təm tatəkə tə Rom dənadəs Kaliyən kəyənə ka wəbe nde atəf əna Akaya. Kə aSuyif aləma ənəntəñne kəyəfərenə kə Pol, kə ənəñkekərə kə dəñkəti.

13 Kə əhaloku: «Fum wəkawə, afum ə'fanj a ənakor-koru Kanu ənacəmə dəpə dən darən, dəpə ndə dənciyənə kə ndə sariyə seloku mə.»

14 Pol əyefə kəkəloku, mba Kaliyən oluku aSuyif: «Pəcəyənə a fum endif, kə pəyənə fə ti, tes təlec təpən tələma təyə-ə, k'incəñkəl nu, nəna aSuyif!

15 Mba ntə pəyənə a dəmoloku, dəmewe, kə pəyənə fə ti, teta sariyə sonu nəna asərka sə nəyi kəgbəkəlenə mə, nəna əna tatəkə təməmən. Ina intola fə kəyənə wəboc kiti kañkə.»

16 Kə Kaliyən əmbələs əna dəndo dəñkəti.

17 Kə aSuyif ənəñkə ənasumpər Səstən wəbe wəka dəkətola Kanu waca, kə ənayəfə kəsüt kə dəndo dəñkəti, mba Kaliyən ənawə fə ti ali daka.

Pol olukus Antiyək

18 Kə Pol owon dare da Kərent mataka mələma, k'ender pəlembərnə awənc aja alan, k'əlek abil kəkə atəf əna Siri, nkən, Pirsila kə Akila. K'ofonne domp nde dare da Señkəre kəmentər ka kəlip ka tes ntə ənadermə teta Kanu mə.

19 Ntə əambahəre dare da Efesi mə, kə Pol esak Pirsila kə Akila. Kə Pol əñkə kələ ka dəkətola Kanu da aSuyif kə ənəñgbəkəlenə kə əna.

20 Kə akakə ənəntola kə kəyi ka dəndo dare danjan kəresna, mba ənawəsə fə.

21 K'elembərnə əna pəçloku: «Indelukus nnə ndorunu kə Kanu kəwəsə-ə.» K'əlek abil dare da Efesi,

22 k'ontor dare da Sesari nde ənacop mərənt mən mə. K'əmpə kəresna Yerusaləm kəkəyif alan. Ntə elip mə, k'ontor dare da Antiyək əna Siri.

23 Ntə təm tələma tencepər mə, kə Pol əŋkə k'encepər atəf ɳa Kalat kə Firiki pəccəpəs acepsə a Yesu bəkəc fəp.

Apolos nde sədare sa Efesi kə Kərent

24 WəSuyif wələma ancwe Apolos, ənader Efesi. Dare da Aleksandər* də anakom kə, fum wəcəre kəlok-loku ənayi, pəcərə sə Yecicəs Yosoku belbel.

25 Dəpə da Mariki də anatəkse kə, kə kəsumpər ka mes belbel, kance k'oncloke, pəctəkse teta Yesu, mba mənə kəgbət dəromun ka Sanj gəbəcərəm kə ənacərə.

26 K'eyəfe kəlok-loke kəlaŋ disrə nde dəkətola Kanu da aSuyif. Ntə Pirsila kə Akila ɳane kə kəlok-loku mə, kə ɳalek kə ndaraŋjan, kə ɳamberənə kə kətəkse kəcərə kəŋkə kənabut kə tətə dəpə da Kanu mə.

27 Ntə Apələs ənacəm-cəmne kəcepər ka Akaya mə, kə awənc aŋa alaŋ ɳəŋbiŋjər kə. Kə ɳancice acepsə a Yesu darəŋ aŋə ɳayi Akaya mə areka, ɳacloku ɳa kəbaŋ kə belbel. Ntə əmbərə mə, k'entesə afum aka di, akə kəmar ka Kanu kənasəŋe kəyənə alaŋ mə.

28 Bawo fənəntər fə Apələs əncgəbəkəle aSuyif fər ya afum alarəm kirij pəsəŋe ɳa kəcərə dəYecicəs Yosoku a Yesu ɔyənə wəbə nwe Kanu kənayək-yək mə.

19

Pol nde dare da Efesi

1 Təm ntə Apolos ənayi Kərent mə, Pol nwe ənacepər sədare sa mərə mə, ontor dare da Efesi. K'embəp di acepsə a Mariki Yesu darəŋ aləma.

2 K'eyif ɳa: «Nənasətə Amera Necəməpi ɳa Kanu kəyəfe ntə nənayənə alaŋ Yesu mə ba?»

Kə ɳalukse Pol: «Səntane fə yati teta Amera Necəməpi.»

3 Kə Pol eyif ɳa sə: «Kə kəgbət dəromun kəre kə nəsətə-e?»

Kə ɳalukse Pol: «Kəgbət ka Sanj.»

4 Kə Pol oluku: «Kəgbət dəromun ka Sanj, kəsəkpər mera yati kənayi teta Kanu. Mba Sanj oncloku afum a ɳalaŋ wəkə endededer nkən tadarəŋ mə, itə tatəkə Yesu.»

5 Ntə ɳane moloku maməkə mə kə ɳasətə kəgbət dəromun tewe ta Mariki Yesu.

6 Kə Pol endeŋjər ɳa waca, kə Amera Necəməpi ɳender ɳa, kə ɳayəfe kəcəp cusu nce ɳantəcərə mə, ɳacdəŋk sə moloku mətət mmə Kanu kənasom ɳa kədəŋk mə.

7 Arkun akakə ɳancəpər wəco kə mərəŋ.

* 18:24 Aleksandər = dare dəpəŋ nde Misira nde afum alarəm a doru fəp ɳaŋkə kətəkəs mes.

8 Kə Pol əmbərə dəkətola Kanu da aSuyif, pəclək-lokə di kəbəknə disrə haŋ yof maas, pəcgbəkələnə, pəcsep kəsənə afum kəcərə mes ma dəbə da Kanu.

9 Mba nte ayenki səbomp aləma ɻancfati kəlaŋ mə, ɻacfani dəpə da Mariki nnə kənay kəyi mə. Kə Pol əmbələ ɻa, k'eləkənə acepsə a Yesu darəŋ aləma, kə ɻawenŋe kəsək, kə ɻaŋlok-lokənə dəsək o dəsək nde dəkətəkse da Tirano.

10 Tatəkə tənawon meren məraŋ, kə təsənə aSuyif kə aKresi aŋə ɻanayi atəf ɻa Asi mə kəne toluku ta Mariki.

Awut a Sefa

11 Kanu kəncənə waca wa Pol kəyə mes məwəy-wəy mmə mənacuca kənəŋk mə.

12 Tenəsənə pachəcəsə acuy cəloto, kə pəyənə fe ti-ε kəpol nkə kənəŋbuŋənə Pol mə, kə ayə ti-ε, docu doncwur wəkayi, kə yəŋk yəleç yocwur sə wəkayi dəris.

13 Kə aSuyif aləma ɻaŋkəs-kəs mofo məlarəm, kə ɻatubucnə Pol kəbeləs ka yəŋk yəleç nnə acuy ɻayi mə, ɻacloku: «Ilok'əm: Məwur wəcuy wəkawə tewe ta Yesu wəkə Pol əncam mə.»

14 Wəlonjəne wəpəŋ wəka aSuyif wələma ɻenayi pacwe kə Sefa. Awut ən atəmp camət-mərəŋ ɻa ɻancyə məyə maməkə.

15 Mba kə ɻawak kəbeləs ɻəŋk ɻəleç-ε, ɻi ɻoloku ɻa: «Yesu, incərə kə. K'injəpəl sə belbel fum nwə Pol əyənə mə, mba nəna, an'ə ɻəyənə-ε?»

16 Kə fum wəkə ɻəŋk ɻəleç ɻenayi mə əŋgbəpərnə ɻa kəyəfərənə, k'entəm ɻa fəp k'ombopər-bopər atəmp aŋə, kə ɻayekse fəp faŋan dis fos kə ɻasək kələ.

17 ASuyif kə aKresi aka dare da Efesi ɻancərə toluku tatəkə, kə kənesə kəyi ɻa fəp, kə ɻaleləs əŋ teve ta Mariki Yesu.

18 Afum əlarəm aŋə ɻanawose kəlaŋ Yesu mə, ɻancder ɻaccəŋ fər ya afum fəp kiriŋ pələc məpə ɻancyə mə.

19 Kə afum akə ɻanayənə dure mə, ɻancərə səbuk səŋan sa dure kə ɻancf si fər ya afum fəp kiriŋ. Kəway ka səbuk səsəkə kənabəp məncəmbəl ma gəti wul wəco kəcamət (50.000).

20 Ti disrə kətam ka Mariki disrə kə toluku ta Kanu təsamsər kə təsətə fənəntər.

Pəyamayama dare da Efesi

21 Ntə təncəpər mə kə Pol olompəsnə kəkə dare da Yerusaləm pəccəpərənə təf ya Masedon kə Akaya. K'oloku: «K'injəbərə Yerusaləm-ε, mənə idekəsəməmən Rom.»

22 Kə Pol osom Masedon amar ən mərəŋ Timote kə Erasto, mba kə nkən Pol eyi mataka mələma atəf ɻa Asi.

23 Təm tatəkə tə pəyamayama pəpəŋ ɻenayi Efesi təta dəpə da kəlaŋ ka Mariki Yesu.

²⁴ Wægbæc wæløma εnayi di, pacwe kɔ Demeteri, pæctubucne kælompæs ka wælø wa tærøŋka mpe ancwe Artemi mɔ. Agbæc a wælø wa gbeti wawøkɔ ḥancsøtøne wi daka dælarøm.

²⁵ Kɔ Demeteri oloŋka agbæc kɔ akɔ ḥancdinε yebæc yayøkɔ mɔ, k'oloku ḥa: «Arkun! Næncære ti belbel a yebæc yayε y'andinε.

²⁶ Mba nænæŋk kɔ næne a nnø Efesi kæbæp ka atøf ḥa Asi Pol pampε esep kæsøŋe afum alarøm kælaŋ hanj pækafæli ḥa mera kæluku a mæræŋka mmε waca wa fum wolompæs mɔ, bafɔ canu co.

²⁷ Moloku mamøkɔ mentam kæsøŋe yebæc yosu kælece. Tæsøŋe sɔ teta kælø ka tærøŋka Artemi tøyo sɔ aboc. Aføde sɔ pacloku a Artemi tærøŋka a kanu kɔ, kanu kæran nkε afum fæp ḥaŋkor-koru nnø atøf ḥa Asi, kɔ doru kørkør mɔ.»

²⁸ Nte afum ḥane moloku mamøkɔ mɔ, kɔ metele mencepærer ḥa, kɔ ḥayεfe kækule-kule: «Artemi kanu ka Efesi kæyøne kæpøŋ!»

²⁹ Kɔ pæyamayama papøkɔ posumpæ dare fæp, kætæŋne disre kɔ afum ḥambæpsenε abanjkæ ḥanjan ḥørøŋ. Kɔ ḥalinjæs asol a Pol Kayus kɔ Aristarko, aŋε ḥanayεfe Masedon mɔ, kɔ ḥaŋkekære.

³⁰ Pol εnafæŋ kækømentærne afum fɔr kiriŋ, mba acεpse a Yesu daræŋ ḥanawoseñe fe kɔ ti.

³¹ Abe aløma a atøf ḥa Asi, aŋε ḥanayøne anapa a Pol mɔ, ḥanasom afum nnø eyi mɔ ḥacletsenε kɔ a ta pækø dændo abanjkæ ḥanjan ḥørøŋ de!

³² Kɔ pæyamayama poncop afum dacɔ, aŋε ḥackul-kulenε nte, akɔ ḥackul-kulenε tøkø. Afum alarøm ḥa dacɔ ḥanacære fe nte o nte anabæpsenεnε mɔ.

³³ Kænay kæŋkɔ dacɔ kɔ afum aløma ḥalømær Aleksandær, nwε aSuyif aløma ḥanacøŋæs kakølok-loku fɔr ya afum kiriŋ mɔ. Kɔ Aleksandær εfæk kæca, pæfanj kælok-loku pæyacne.

³⁴ Mba nte ḥanadenepæl a Aleksandær wæSuyif øyøne mɔ, kɔ fæp fæyεfe kækule-kule hanj dec mæræŋ: «Artemi kanu ka Efesi kæyøne kæpøŋ!»

³⁵ Kɔ wæbe wæløma wæka di entam kætore-tore afum bækæc pacloku: «Arkun a Efesi, an'øtæcære a dare da Efesi dætømpæ kæbum ka kælø kæpøŋ ka kanu kosu Artemi kɔ tærøŋka tøn mpe pontor kæyεfe darenc mɔ-e?»

³⁶ Fum øftam kægbækæl tatøkø, pæmar nændε næcaŋk ta næbelkær kæyɔ nte o nte.

³⁷ Nte tæsæk mɔ, afum aŋε næŋkere mɔ ḥalæsær fe kælø kosu kæpøŋ, ḥalømæs fe sɔ kanu kosu Artemi.

³⁸ Kɔ Demeteri kɔ awεnc aŋa apaŋne øn yebæc ḥayø kæbokεnε teta fum-ε, dækæboc kití deyi kɔ aboc kití ḥayi, dændo pæmar njakæ ḥabokεnε!

³⁹ Kɔ nøyø sɔ tobokεnε tøløma-ε, andekælompæs ti pæmø tøkø sariye sæloku ti mɔ nde aboc kití ḥaŋlonjkæne mɔ.

40 Nəkembərnə, bawo antam kəbonce su kəsənə pəyamayama pampe kəyi, teta mes mamə mencepər də məkə mə, bawo ali toluku səfətam kəsətə kəloku nte təsənə afum kəbəpsənə tantə mə.» Nte wəbe elip kəloku tatəkə mə, k'oloku nwə o nwə kəlukus nde ndərən.

20

Pol nde təfya Macedon kə Kresi

¹ Nte pəyamayama pəsak mə, kə Pol ewe acəpsə a Yesu darən, k'əncəpəs ἡja bəkəc. Nte elip kəlembərnə ἡja mə, k'ənjkə Masedon.

² Nte əncepər atəf ἡja mə, k'əncəpəs alan bəkəc dəmoloku məlarəm, k'ender atəf ἡja Kresi.

³ K'eyi di yof maas. Tem nte ənadefən kəyekti abəla kəkə ka atəf ἡja Siri mə, k'asənə kə kəcəre a aSuyif ἡntənən kəyo kən pələc, k'əncəm-cəmne kəluksərnə sə dəpə da atəf ἡja Masedon.

⁴ Afum aŋe ἡjanacəmbər kə mə, ἡjanayən: Sopateri wan ka Purus wəka Bere, Aristarko kə Sekondu aka Təsaloni, Kayus wəka Dərbə, Timote, Tikiko, kə Tirofimo aka atəf ἡja Asi.

⁵ Afum akakə ἡjanayi su kirin kəkə, kə ἡjanəkə ἡnakar su Torowas.

⁶ Kə səna nte mataka ma kəsata ka cəcom cətəyə lebin mencepər mə, kə səlek abil dare da Filipi. Mata kəcamət disre kə səmbəp ἡja dare da Torowas, nde sənacepərenə mata camət-mərən mə.

Kəcepər kələpəs ka Paul dare da Torowas

⁷ Tataka təcəkə-cəkə ta tataka toluksər, kə səlonjkanə kətepi ka kəcom. Pol nwə pənamar kəkə dəckəsək mə eyi kəlok-lokər ἡja, k'əmbəlsə moloku haŋ cək-cək.

⁸ Sələmp səlarəm sənayi dəndo dukulə da darenc dadəkə sənalonjkanə mə.

⁹ Wətemp wələma pacwe kə Eyutik ənandə biŋkəli ba wunder kəroŋ tem tatəkə Pol onclok-loku mə. Kə mere məŋgbəpərnə kə, k'əntəmpənə kəyəfə dukulə dakəron da maas. Aŋkəlek kə, tətənə efı.

¹⁰ Kə Pol ontor, k'ənjkə pəsipnə kə, k'elək kə dəwaca, k'oloku: «Ta pəyi nu yamayama. Eyi wəyen!»

¹¹ Nte Pol əmpə sə mə, k'entəpi kəcom kəsəm, k'oncop sə moloku mən haŋ dəsəka. Nte elip mə, k'ənjkə.

¹² K'aŋkəre wətemp wəkakə pəyi wəyen, kə təyənə təcəpsə bəkəc təpən.

Marənt kəyəfə Torowas haŋ Miletə

¹³ Səna, sənanujkənə kəlek abil kəkə dare da Asəs nde Pol ənaloku a səndekjəlek kə mə, bawo kəroru k'ənafən kəkə.

¹⁴ Nte ənabəp su Asəs mə, kə səlek kə kəkə ka Mitilən.

15 Nte səyefə kəcali dəkəba dəndo mə, kə səmbərə dəckəsək Kiyo. Dəckəsək damərən kə sənqbuñenə Saməs, tataka ta maas kə səmbəp Mileto.

16 Pol enafən kəcepər dare da Efesi takəroj ta əncəmberəs di-ə, nte tənşənənə ta owon sə Asi mə. Yerusaləm əncələkər kəbəp, kə tentam kəyi-ə, a dəsək da kəsata ka tataka ta wəco kəcamət dəcbəp.

17 Təm nte ənayi Mileto mə, k'osom dare da Efesi kəkəwenə kə abeki a kəlonkanə ka alanj aka di.

18 Nte ənander kəwe kən mə, kə Pol oluku əna: «Nəncərə fəp fonu təkə isumpər nu mə, kəlek dəsək dəcəkə-cəkə ndə əncəmber kəcək atəf əna Asi mə.

19 Imbəcə Mariki kətərə banca disre, icbok, ictərə, bawo a Suyif ənancən kəy'em pələc.

20 Tes o tes tentam kətesə nu iloku nu ti fər ya afum kırıj kəkə hanj dəwələ wonu disre, ali tin imənjkər fe nu.

21 K'injəbinişə sə a Suyif kə a Kresi kəsəkpər bəkəc ənakafələ nnə Kanu kəyi mə, ənagbəkər kəlaŋ Mariki mosu Yesu.

22 Ndəkəl oj Amera əna Kanu ənsekət im, Yerusaləm injə. İncərə fe nte tənjkəbəp im di mə,

23 mənə Amera Necəməpi əna Kanu ənəjlok'im dare o dare nte: A kətərə k'inder, pabər im dəbili.

24 Teta ina, mes ma ina darən meyi, təfanj ta ina təyənə kəkətənə kəsom nke asom im mə, mes məmə Mariki Yesu olökim kəyə mə fəp m'ifan kəyə, nte təyənə kəmentər sede sa Kibarū Kətət kə kəmar ka Kanu mə.

25 Ndəkəl oj intas, incərə a nəfəsənəjk im, nəna fəp aŋə inacepər kəcam dəbə da Kanu mə.

26 Ilip kələku nu moloku fəp məmə Kanu kənasom im kələku nu teta kəyac konu mə. Kə nəntəyə oj təkə inatəkəsə nu mə, te mi teyi fe sə ti,

27 bawo iloku nu məfanj ma Kanu fəp, ali tin imənjkər fe nu.

28 Nəkəmberənə nənasərka kəbəp ka alanj aŋə ənayi pəmə yəcəl nyə Amera Necəməpi əna Kanu ənəsən nu kəkək mə. Nəkəmberənə kəloŋkanə ka alanj a Kanu, mecir mən yati məsətənə əna.

29 Incərə a k'indekət-ə, afum alec ənandərəs kəloŋkanə konu pəmə calma cəwəy-wəy nce cəntəsək yəcəl mə.

30 K'incərə a aləma nəna dacə yati ənandeyefə kələku yem, nte tənşənənə acəpse alanj ənacəmə əna darən mə.

31 Nəde nəkəmberənə, ta nəpəler a meren məmə maas pibi kə danj isak fe kələku nu dəməncər a nəkəmberən!

32 Ndəkəl oj isən nu Kanu kə toləku ta kənəqənə kən. Toləku tətəkə tentam kəcəpəs nu bəkəc kə kəsən nu ke, nəna aŋə ənayənə afum ən mə.

33 Inafən fe pəsam, inafən fe kəma, inafən fe yamos ya fum.

³⁴ Nəna yati nəncərə a waca wem wawə w'imbəcə kətən ka yeri yem kə ya afum aŋe iŋsole mə.

³⁵ Imentər nu a kə məŋbəc tatəkə-ə, mənə nəmar atəyə fənəntər. Məccəm-cəmne moloku ma Mariki Yesu, nkən nwə ənaloku: «Kəpocə kəncepər kəsətə.»

³⁶ Ntə Pol elip kələku moloku maməkə mə, k'encəp suwu kətola Kanu kə ɳa fəp fəjan.

³⁷ Afum fəp kəbok disre ɳanəpsərnə Pol dəkilim ɳaccup kə,

³⁸ nənəfər dənanəŋkane kəyi ɳa ntə Pol ənaloku a ɳafəsənəŋk kə mə. Ntə telip mə, kə ɳancəmbər kə nde dəkətənta.

21

Pol əŋkə Yerusaləm

¹ Ntə səmbənərne ɳa mə, kə səyekti abəla kəkə ka Kəs. Dəckəsək kə səncepər sə haŋ Rodu, kə səyəfə dəndo kə səŋkə dare da Patara.

² Ntə səmbəp di abil nnə ɳenccali kəba kəkə ka ntende atəf ɳa Fenisi mə, kə səmbəkə ɳi, kə səncali.

³ Sənadetəfərnə Sipər, kə səsak si kəca kəmeriya, kə səŋkə kəca ka atəf ɳa Siri, kə səŋkə səpə dare da Tir nde pənamar abil ɳotore ca yəkə ɳenayə disre mə.

⁴ Ntə sənabəp di acəpse a Yesu mə, kə səyi di mata camət-mərəŋ. Kəcənəs ka Amera ɳa Kanu disre kə ɳaŋbiŋər Pol a ta pəpə Yerusaləm.

⁵ Ntə kiyi kosu dəndo kənalip mə, kə səŋkə. Kə alan fəp ɳancəmbər su, kəyəfə aran kəbəp awut haŋ kə səwur dare disre, kə səŋkə səcəp suwu dəndo dəgbəp kətola Kanu.

⁶ Ntə sənalembərnə ɳa mə, kə səmbəkə debil, kə ɳa ɳalukus ndaraŋan.

⁷ Kə səna, kələpəs kosu kəkət kə səmbəkə dare da Tir kəkə ka dare da Pətolemay. Nde sənakə səyif awənc asu aŋa alan mə, kə səncepərənə di dəsək din.

⁸ Dəckəsək də sənayefə di kəkə dare da Sesari. Dəndo sənabərə kələ ka Filip, wəcam ka toloku tətət, nwə ənayənə wəkin ka afum camət-mərəŋ aŋe anayək-yək Yerusaləm mə. Kə səncepərənə dəndo mata camət-mərəŋ.

⁹ Filip ənayə awut aran manjkəle aŋe ɳanatəcərə arkun mə, aŋe ɳancəŋk moloku mme Kanu kəncmar ɳa kəcam mə.

¹⁰ Ntə sənayi di mataka məlarəm mə, kə sayibə sələma səntor dare da Sesari kəyəfə ka atəf ɳa Yude, pacwe kə Akabus.

¹¹ Ntə encder nnə səyi mə, k'elək belet ba Pol, k'oŋkotnə wəcək kə waca. K'oloku: «Nəcəŋkəl ntə Amera Necəmpı ɳa Kanu ɳoloku mə: Fum nwə ɔyə belet bambe mə, tante tə abə aSuyif aləma ɳandekot kə Yerusaləm, ɳaber kə atəyənə aSuyif dəwaca.»

¹² Ntə səne toloku tatəkə kə afum aŋə ɻanayi su kəsək mə, kə səletsənə Pol ta pəpə Yerusaləm.

¹³ Mba kə Pol olukse su: «Ta ake tə nəmbokə, nəsəŋ'əm abəkəc kəleçə-ə? Iwose kəkot kem, iwose sə kəfi kem Yerusaləm teta tewe ta Mariki Yesu.»

¹⁴ Ntə anasəp kə antətam Pol dəmoloku mə, kə sənce kə. Kə səntola: «Kanu kəsəŋə təfan ta Mariki teyi!»

¹⁵ Ntə səncepərənə mataka maməkə dare da Sesari mə kə səlompəsnə, kə səlek dəpə kəpə ka Yerusaləm.

¹⁶ Kə səsol kə acəpsə a Yesu aləma aŋə sənader kəyəfə ka dare da Sesari mə. Kə ɻaŋkekərə su nda fum wələma nwə pənamar səyi ndərən mə, pacwe kə Manasəŋ. WəSipər ənayi, ənayənə wəcepse wəka Yesu darəŋ kəyəfə ntə pənawon mə.

Pol ndena Sak

¹⁷ Kəbərə kosu Yerusaləm, kə awənc asu aŋə alan ɻaselənə su pəbotu disre.

¹⁸ Dəckəsək kə səsol kə Pol, kə səŋkə ndena Sak. Kə abeki a kəlonjkane ka alan a Yerusaləm fəp ɻambəpsənə dəndo.

¹⁹ Kə Pol əfaynə ɻa, k'eyəfə kələmər ɻa tin tin mes fəp mmə Kanu kənamar kə kəyə aSuyif dacə mə.

²⁰ Ntə ɻalip kəcəŋkəl Pol mə, kə ɻayek-yeķəs Kanu. Kə ɻaloku Pol: «Məməmən wənc kosu, afum asu wul wəlarəm ɻayənə alan a Yesu kə ɻasumpərənə sə Sariyə waca mərəŋ.

²¹ Awa aSuyif aləma ɻacəm-cəmmə kəne a kətəksə kam disre a məloku aSuyif aŋə ɻayı afum acuru dacə mə a ɻasak sariyə sa Musa: Ta ɻakənč awut, ta ɻacəmə məyə mokur ma aSuyif darəŋ.

²² Cəke c'andeyə-ə? Bawo ɻaŋkənə a mənder nnə.

²³ Awa məyə təkə səndelok'əm mə. Səyə nnə arkun maŋkələ aŋə ɻanasəŋ Kanu temer mə.

²⁴ Məlek ɻa, nəkə kələ kəpəŋ ka Kanu, məsəkəsnə kə ɻa. Kə məwose-ə, məlek kəwure pəsam pa kəway kəñən ka kəlonjnə, ntə təŋsənə ɻafonne səbomp mə. Ti disre fəp fəndetam kəcərə a mes məkə asənə ɻa kəcərə tetam mə fəp məyənə fe kance, a məna sə yati məleləs teta sariyə sa Musa.

²⁵ Ntə təyənə ta atəyənə aSuyif aŋə ɻayənə alan mə, sənəŋk a pəntesə kəcice ɻa reka kəboce ɻa tənc: A ta ɻasəm səm nyə aloŋnənə mərəŋka mə, ta ɻamun mecir, ta ɻasəm səm nyə antəfay mera mə, ta ɻasumpər dalakə.»

²⁶ Dəckəsək kə Pol əlek afum aŋə, kə ɻancop kəsəkəsnə, k'embərə kələ kəpəŋ ka Kanu disre, k'əŋkə pəbonc dəsək ndə kəsəkəsnə kəñən kəndelip mə, kə dəsək ndə andeloiňnənə nwə o nwə mə.

Kəsumpər ka Pol nde kələ kəpəŋ ka Kanu disre

²⁷ Dəkələpəsər da mataka maməkə camət-mərəj, nətə aSuyif aləma aŋe ɻayefə atəf ɳa Asi ɻanəŋk Pol kələ kəpəj ka Kanu disre mə, kə ɻampenə bəkəc ya afum fəp, kə ɻasumpər kə.

²⁸ Nackule-kule: «Arkun a Yisrayel, nəder nəmar su! Wəkawə entəkse afum fəp kəfo o kəfo təkə təntətesə afum asu, sariyə sosu, kə nnə kəfo kaŋkə mə! Ali aKresi əmbersənə ɳa nnə kələ kəpəj ka Kanu, k'eyik-yikəs kəfo kəsoku kaŋkə!»

²⁹ ɻanabokənə nətə bawo təcəko-cəkə ɻananəŋk Pol kə Tirofimo wəka Efesi ɻasol dare disre, kə ɻancəm-cəmənə a Pol ənabərsənə kə kələ kəpəj ka Kanu disre.

³⁰ Kə dare məlməl deyi yamayama, kə afum ɻayefə waca fəp kə ɻasumpər Pol, kə ɻalıŋəs kə kəwureñə abanəka ɳa kələ kəpəj ka Kanu disre, k'ancaŋəs cumba katina.

³¹ Nətə ɻanayı kəsep kədif kə mə, k'anjkə paloku wəbə wəsədar wəRom a pəyamayama peyi Yerusaləm fəp.

³² Gbəncana babəkə kə wəbə wəsədar wəpəj nwə elək asədar kə abə aŋan aləma kə ɻayekse kəkə di. Nətə aSuyif ɻanəŋk asədar aŋe kə abə aŋan mə, kə ɻasak kəsut Pol.

³³ Kə wəbə wəpəj wəsədar nwə əncəñne, k'osumpər Pol, k'osom a pakotə kə gbekce mərəj. K'eyif fum nwə ɔyənə mə, kə təkə ɔyə mə.

³⁴ Kənay kaŋkə dacə, aləma ɻackule nətə, akə ɻackule təkə. Nətə ənader pəyi on ta eŋne tələm o tələm təta pəyamayama papəkə mə, kə wəbə oluku a pakekərə Pol dəkədirə da asədar.

³⁵ Nətə Pol əmbəp dəkusunəkə mə, kə asədar ɻasipnə kə, bawo ɻananəsənə kə pəlec pəkə afum ɻanafaj kəyə kə mə.

³⁶ Kənay ka afum kənacəmə Pol darəj, ɻackule: «Pamələk kə!»

Pol kəyacnə kən dəmoloku

³⁷ Təm nətə anadekfaŋj kə kəbərsənə dəkədirə da asədar mə, kə Pol eyif wəbə wəsədar cəKresi: «Aŋwos'em kəlok'əm tes tələma ba?» Kə wəbə eyif kə: «Məncərə kəcəp cəKresi ba?

³⁸ Bafə wəMisira məyənə, wəkə entəp kəcsəŋə pəyamayama kəyi mə, məkərə adifət afum wul maŋkələ (4000) nde dətəgbərə ba?»

³⁹ Kə Pol oluku: «Awoŋ! Ina, wəSuyif iyənə, dare da Tarəs atəf ɳa Silisi aŋkom im, fum wəka dare dəpəj de! Intol'am, məwose ilok-lokər afum.»

⁴⁰ Kə wəbə wəsədar owose kə ti. Kə Pol əmpə k'əncəmə dəkusunəkə, k'efək afum kəca. Kə afum fəp ɻancəŋk, k'əncəpər ɳa cəEbre, kusu ka aSuyif aka di.

22

¹ «Awənc im aŋa, Abek'əm aŋa!» Pol oncloku, «Nəcəŋkəl on moloku mmə iyo meyacnənə mə.»

² Ntə ɳane pəccəpər ɳa kusu kəjan cəEbre mə, kə pənaŋkanə kəyə yen.

K'oloku:

³ «WəSuyif iyənə, pakom im dare da Tarəs, atşf ɳa Silisi. Mba nnə dare dandə d'andusum im nnəna Kamaliyel nwə afum fəp ɳancəre mə. Nwə əntəks'em belbel sariyə sa atem asu mə, k'inasumpər sə teta Kanu belbel kə abəkəc fəp, pəmə tante pəyi nəna sə məkə mə.

⁴ K'inatərəs afum aləma aŋe ɳanacəmə dəpə da Yesu dandə darən mə haŋ kə ɳafi. K'injot aran kə arkun, k'imber ɳa dəbili.

⁵ Wəlojnə wəpəŋ kə abeki a dətəf fəp ɳayənə atəŋnə aka ti. Inasətər ɳa reka kəkenə afum em aka Damas, nde inckə kəkəsumpər alan akə ɳanayi di mə, ikərə ɳa fər ya abə kiriŋ nde Yerusaləm pakəsut.

Pol ələm təcəmə tən dəpə dətət

⁶ Dəpə inayi iclətərnə Damas, dan peŋ, gbəncana babəkə, kə pəmot pəpəŋ peyəfə darenc kə peŋkel im pəwaŋkəra.

⁷ K'intəmpənə dəntəf, k'ine dəm ndə donclok'im: «Sol, Sol, ta ake tə məntərs'em-ə?»

⁸ K'iyyif: «Mariki, məna an'əfə-ə?»

K'olok'im: «Ina, Yesu wəka Nasarət iyənə, nwə məna məyi kətərəs mə.»

⁹ Afum aŋe sənasol mə ɳananəŋk pəwaŋkəra papəkə belbel, mba ɳanane fe dəm da nwə onclok-lokər im mə.

¹⁰ K'iyyif kə: «Cəke cə pəmar iyə-ə, Mariki?»

Kə Mariki olok'im: «Məyəfə, məkə dare da Damas, dəndo anjkəlok'əm təkə pəmar əm kəyə mə fəp.

¹¹ Mba ntə pəwaŋkəra pa pəmot papəkə pənasəŋ'em kətənəŋk mə, afum akə sənasol mə ɳasumpər im kəca kə ɳaŋkekər'em haŋ kə imbərə Damas.

¹² Mba fum wələma ənayi di pacwe kə Ananiyas, pəcəmə təfaŋ ta Kanu darən pəmə təkə sariyə səloku ti mə. Nwə aSuyif aŋe ɳanandə di ɳanacəre dətət amera mə.

¹³ Kə Ananiyas ender nnə iyi mə, k'əncəm'em kəsək, k'olok'im: «Sol, wənc im, məluksərnə sə kənəŋk.» Gbəncana babəkə k'inəŋk nkən Ananiyas.

¹⁴ Kə Ananiyas olok'im: «Kanu ka atem asu kəsəŋ əm kəcəre ka təfaŋ tən, mənəŋk Wəlompu, məne sə dəm dən,

¹⁵ bawo məndekəyənə kə sede fər ya afum fəp kiriŋ ta ntə mənəŋk kə ntə məne sə mə.

¹⁶ Ndəkəl oŋ ta ake tə məyi kəwone-ə? Məyəfə məyo pagbat əm dəromum teta Kanu, payak kiciya kam kəwe ka Mariki disre.»

Kəsom ka Pol decikəra

¹⁷ Ntə ilukus Yerusaləm mə, ictola nde kələ kəpəŋ kə Kanu, kə kənəŋk kənder im kəyəfə darenc.

¹⁸ Ti disre, k'inəŋk Mariki Yesu, nwε ənalok'im: «Məkufə məwur Yerusaləm, bawo ɳafədewose kene sede səkə məsumpər tetem mə.»

¹⁹ K'iloku kə: «Mariki, ɳancəre a inckə dəkətola Kanu da aSuyif, icsut, icber afum dəbili aŋe ɳanalan tetam mə.»

²⁰ Ntə analoŋ mecir ma sede sam Etiyen mə, ina wəkawə yati inayi di, kə mes maŋan məmbət im. In'ənaməŋkə akakə ɳanadif kə mə yati yamos.»

²¹ Mba kə Mariki olok'im: «Məkə! Pəbəle pə ina indesom əm, nde atəyəne aSuyif ɳayi mə.»»

Pol kə wəbe wəsədar wəRom

²² Afum ɳanacəŋkəl kə haŋ təm ntə ənaloku toluku tatəkə mə, mba ndəkəl oŋ kə ɳampəne sim ɳacloku: «Pamələk kə! Ta pasak fum pəmə wəkawə pəyi doru.»

²³ Kə ɳaŋkule-kule, kə ɳaŋgal suma səŋjan kə ɳaləm kəbof darenc.

²⁴ Kə wəbe wəsədar wəRom osom asədar ən a pabərsenə kə dəkədire daŋan. K'oloku a pasut Pol ntə təŋsəŋe pəloku-loku, pacəre te təkə əyə ntə təsəŋe afum kəkule-kule tetən mə.

²⁵ Ntə anakot Pol kəkəsut kə mə, kə Pol eyif wəbe wəsədar wəkə ɳayi di mə: «Awos'am kəsut wəkom wəRom nwε antəkiti mə ba?»

²⁶ Ntə wəbe wəsədar nwε ene toluku tatəkə mə, k'əŋkə pəyif wəbe wəsədar wəpəŋ, pəcloku: «Cəke məndeyə-ə? Wəkom wəRom əfə.»

²⁷ Kə wəbe wəpəŋ wəsədar wəRom ender k'eyif kə: «Məlok'im kance, wəkom wəRom məyəne ba?»

Kə Pol owose: «Ey.»

²⁸ Kə wəbe wəpəŋ wəsədar wəRom nwε oloku sə: «Ina, pəsam pəlarəm p'isətəne kəyəne ka wəRom!»

Kə Pol oloku: «Ina, aŋkom em ti kəkome dəm.»

²⁹ Gbəncana babəkə, akə pənamar ɳasəŋe Pol kəlok-loku mə ɳambələ, kə wəbe wəsədar enesə, k'encəre a wəkom wəRom yati nkən wəbe wəsədar əsəŋe k'əŋkot.

Pol nde fər ya aboc kitit kiriŋ

³⁰ Dəckəsək wəbe wəka asədar nwε pəfaŋ kəcəre tes təkə aSuyif akakə ɳamboncə Pol mə, k'oloku a pasikəli kə, k'oloku sə alonjə apəŋ kə aboc kitit aSuyif fəp kəlonjkanə. Kə wəbe əŋkəre Pol k'encəmbər kə fər yaŋan kiriŋ.

23

Pol kəyacnə kən nde fər ya aboc kitit kiriŋ

¹ Pol pəgbətne aboc kitit aSuyif aŋe, k'oloku: «Kə ina, awənc im aŋa, amera ɳosoku pes ɳ'iŋkətəne fər ya Kanu kiriŋ haŋ məkə.»

² Ananiyas wəlojne wərəŋ oluku akə ɳanayi Pol kəsək mə a ɳafer kə kəca dəkanca.

³ Kə Pol oluku kə: «Kanu kəndesut əm, məyənə pəmə damba dete nde ancəm alom ɳefer mə! Məndə nnə məckit im pəmə təkə sariye səloku mə, mba məclolu a pasut im, təkə sariye səmənəne mə!»

⁴ Afum akə ɳanayi di mə, ɳaloku: «Wəlojne wərəŋ ka Kanu məyi sə kələməs ba?»

⁵ Kə Pol olukse ɳa: «Awənc im aŋa, incərə fe a nkən ɔyənə wəlojne wərəŋ. Itə ancic dəYecicəs Yosoku disre disre: 〈Pəmar fe mələməs wəkirin wəka afum am.〉»

⁶ Ntə tenayənə a aloŋkanə ɳanayi kəsək kin aSadisi kə kəŋkə aFarisi mə. Kə Pol ɳeyefə k'empənə dim dəndo aboc kiti aSuyif ɳancyifat kə mə: «Awənc im aŋa! Ina sə, wəFarisi iyənə, wan ka aFarisi! K'ancəmbər im kəkiti-ɛ, kəlaŋ kem a afi ɳandeyefə defi kəsəŋəti!»

⁷ Ntə Pol oluku moloku maməkə mə, kə kəgbəkələnə kəyi aFarisi kə aSadisi dacə, kə kəgbəyənə kəyi.

⁸ Kə aSadisi ɳaloku a kəyefə defi kəyi fe, məleke meyi fe, yəŋk kə arkifin yeyi fe. AFarisi kəca kəŋjan, ɳanalaŋ a maməkə fəp meyi doru.

⁹ Kə sim səmpə haŋ, kə atəksə sariye kəca ka aFarisi ɳayefə kə ɳambupərə pərəŋ, ɳacloku: «Sənəŋk fe ntə o ntə telec nnə fum wəkawə eyi mə! Ancərə fe: Tələma ɳəŋk, kə pəyənə fe ti-ɛ, məleke molok-lokər kə.»

¹⁰ Ntə kəgbəkələnə kəncəŋəne oŋ kəcəŋəne dəm kiriŋ mə, kə wəbə wəsədar wərəŋ enesə a ta ɳawatəri-watəri Pol, k'oloku asədar a ɳator ɳako ɳalek Pol ɳalukse kə nde asədar ɳandire mə.

¹¹ Dəckəsək pibi kə Mariki ender Pol kənəŋk disre, k'oloku: «Məbəknə! Təkə mənayən'em sede fər ya aboc kiti nde Yerusaləm mə, mənə məkə sə məyən'em si Rom.»

Kəsek kədifka Pol

¹² Ntə dec dəsək mə, k'aSuyif aləma ɳasek kədif Pol, kə ɳantəŋəne kəsəŋəne temer kətədi yeri, kətəmun han ɳaclip ti.

¹³ Afum aŋe ɳanasek kədif Pol kəŋkə mə, ɳanckə han ɳacepər afum wəco maŋkələ.

¹⁴ Kə ɳəŋkə ɳabəp aloŋne apəŋ kə abeki a dətəf kəkəlolu ɳa: «Səsəŋəne temer kətədi peri ta səntalip kədif Pol-ɛ.»

¹⁵ Nəna oŋ ndəkəl kəbəp ka aboc kiti aSuyif, nəkə nətola wəbə wəsədar pəkərə nu Pol pəmə ntə nəŋfan kəməmən tetən belbel mə. Səna səncəmə səckar kədif kən ta əntabəp nu-ɛ.»

¹⁶ Ntə wan ka wəkirə ka Pol ene pacloku toluku ta kəcəpə kə towul pədife pən mə, k'əŋkə nde asədar ɳandire mə, k'embərə k'oloku ti Pol.

17 Kə Pol ewe wəsədar wərəŋ wələma k'oloku kə: «Məsolə wətemp nwə məkenə kə wəbe wəsədar wəRom, bawo əfaŋ kəsəŋe kə kəcəre toluku tələma.»

18 Kə wəsədar wəkakə əlek kə, kə ɳaŋkə ndena wəbe wəsədar wəRom.

K'oloku kə: «Kelmani Pol ew'em k'olok'im a iker'am wətemp wəkawə, a əfaŋ kəsəŋ'am kəcəre toluku tələm.»

19 Kə wəbe wəsədar wəRom osumpər kə kəca kə ɳawurne kəsək. K'eyif kə: «Ake toluku tə məyə ntə məfaŋ kəlok'im mo-e?»

20 Kə wətemp nwə oluku: «ASuyif aləma ɳantəŋne a ɳawer əm alna Pol mətorene ɳa kə ndena aboc kiti aSuyif, pəmə ntə ɳaŋfan kəyifət kə ɳaməmən tetən belbel mo.»

21 Mba məsep ta ɳatam əm dəmoloku de! Bawo afum wəco maŋkəle kə tələm ɳa dacə ɳayi kəcəre Pol towul pədife pən. ɳasəŋene temer kətədi yeri, kətəmun ta ɳantanim kə-e. Tem tante ɳalip kəlompəsne. Kəwose kam gbəcərəm kə ɳayi kəkar.»

22 Kə wəbe wəsədar wəRom əməŋkəs wətemp nwə a ta pələmər sə nwə o nwə toluku tatəkə oluku kə mo, k'əsak kə, k'əŋkə.

Pol nde fər ya wəbe Felikəs kiriŋ

23 Kə wəbe wəsədar wəRom ewe asədar ən apəŋ mərəŋ, k'oloku ɳa: «Nəlek asədar masar mərəŋ (200), ayəksəne fəles wəco camət-mərəŋ, kə atəmpər mbəncəran masar mərəŋ (200), ɳalompəsne kəkə ka Sesari pibi-ana.»

24 Nəlompəs sə fəles, ntə təŋsəŋe pakene wəbe Felikəs Pol pəyi wəyeŋ mo.»

25 Kə wəbe wəsədar wəRom encice Filikəs areka nŋe ɳenaloiku ntə mo:

26 «Ina, Kolodu Lisiyas, incic'am areka ɳaŋe məna wəbe kem Felikəs, icyif əm.»

27 Wərkun wəkawə, aSuyif aləma ɳalek kə ɳackə kənim. Mba alok'im a wəkom wəRom əfə, it'əsəŋ em kəder kə asədar em kəbaŋər ɳa kə.»

28 Ntə ifaŋ kəcəre tes ntə ambonce kə mo, k'intorene kə nde aboc kiti aSuyif ɳayi mo.»

29 K'inəŋk, k'ambonce kə tes-e, kəgbəkəlenə kə nkə kəŋkotərenə sariye səŋjan mo, mba ali tes ələsər fe ntə pəmar padife kə, kə pəyəne fe ti-e, paber kə dəbili mo.»

30 Ntə alok'im kəsek kədif ka wərkun wəkawə oj mo, itə injen'am kə katəna. K'ilokəne abonce ən tes, ɳakə ɳabokəne tetən nnə məna məyi mo. Dənda əfə ləŋtaŋ.»

31 K'asədar ɳayə pəmə tatəkə wəbe kəŋjan ənasom ɳa mo. Kə ɳalek Pol kə ɳaŋkekəre kə pibi disre haŋ Antipatiri.

³² Dəckəsək kə asədar aləma əhalisərənə nde əndirə mə, kə əjasak ayəksənə fələs əjakekərə kə.

³³ Ntə əhamberə Sesari mə, kə əsənə areka ənənəkə Felikəs wəbə ka dətəf, kə əhaməntər kə Pol.

³⁴ Ntə wəbə ka dətəf elip kəkaraq areka nñə mə, k'eyif Pol wəka atəf əgere məyənə-ə. Ntə ene a wəka Silisi əyənə mə,

³⁵ kə wəbə Felikəs oluku: «Indecənkəl əm kə abonce am tes ənadeder-ə.» K'osom a pacançər Pol nde bili bəkə ənayi nde abanjkə əha wəbə Herodu mə.

24

Amboncə Pol mes

¹ Ntə mata kəcamət mencepər mə, kə wəlojnə wərən Ananiyas ontor kə abeki a dətəf aləma kə wəgbəkələnə wəkin pacwe kə Tərtulu. Kə ənənə əhabokənə nno wəbə wəka dətəf eyi mə teta Pol.

² Kə wəbə ka dətəf osom k'awe Pol, kə Tərtulu oncop moloku mən ntə: «Wəbə, mən'əsənə ntə səyinə bəkəc yoforu mə. Kəkətənə dəbə kam kətət, kə kəsəkpər ka mes mələmə təta atəf ənosu ənənə, bawo mənayay əni ntə tender mə.

³ Wəbə Felikəs wəleləs kosu, sənjsətə pətət papəkə təm fəp kə mofo fəp. Sənjsək-yekəs'am ti.

⁴ Mba ntə intəfarıj kəlekər əm təm təlarəm mə, it'intolan'am kəcənkəl su abəkəc əjtət disre təm tepic.

⁵ Sənjsəkçə a fum wəkawə wəberəs afum dacə əyənə, nkən ənənə a Suyif fəp kəgbəkələnə doru mofo fəp. Wəkiriñ wəka kəgəba ka afum a Nasarət əyənə.

⁶⁻⁷ Ənafən yati kəyik-yikəs kələ kəpənə ka Kanu, itə sənasumpərə kə.

⁸ Məna Wəbə məntam kəyifət kə, məten kəcərə kə pəyənə a təkə səmboncə kə mə kance kə-ə.»

⁹ Kə a Suyif aŋə ənayi di mə, əhamənə Tərtulu, kəcloku: «Itə teyi yati!»

Pol fərya Felikəs kiriñ

¹⁰ Ntə wəbə ka dətəf əfək Pol kəca a pəlok-loku mə, kə Pol oluku ntə: «Wəbə, incərə a meren məlarəm mə məyi atəf ənənə məckiti. Kəlaq kənəkə disre k'indelokən'am kəyac kem.

¹¹ Tentacepər fe mata wəco kə mərən ntə impe dare da Yerusaləm kəkəkor-koru Kanu, məntam ti kəyifət.

¹² Ambəp f'em kələ kəpənə ka Kanu, ambəp f'em dəkətola Kanu da a Suyif, ambəp f'em dare disre səcgbəkələnə kə afum, kə pəyənə fe ti-ə, icgbinjər afum kəyəfərənə.

¹³ Nafətam sə kəcməntər əm kance ka tes təkə əhaməntər em mə.

¹⁴ Kance intam kēwose nno fōr yam kiriñ a Kanu ka atem em k'iñkor-koru, k'incāme dēpō da Kanu darəñ nde ḥa ḥancem-cemne a yem yō mō. Mba ina ilan̄ ntē o ntē ancic dēYecicəs Yosoku Tawureta Musa kō Sayibē mō.

¹⁵ Ingbekēr teta Kanu tōlōma amera, ntē ḥa abonc'em mes ḥa sō ḥaŋgbekēr mera mō: It'oyōne a Kanu kēndeyekti afi, alompu kō atjolomp.

¹⁶ It'osəñe ntē ina sō iñsep tem fēp kēkōtēnē amera ḥotat fōr ya Kanu kō afum kiriñ mō.

¹⁷ Ntē meren mēlarəm mēncepər mō, k'inder nno Yerusalēm kēdemar afum em, k'ilōñe sō Kanu.

¹⁸ Kō ḥaŋkō ḥabəp im icsəkəsnē kēlō kēpōn̄ ka Kanu disre, bafō afum ḥalōñkane di, bafō pacgbekēlēnē de.

¹⁹ Mēne aSuyif a atōf ḥa Asi alōma akō ḥanayi di mō, ḥa ḥo pēmar kēder nno māyi mō ḥacbonc'em mes, kō pēyōne a ḥantəmpər em mi-ε.

²⁰ Kō pēyōne fe ti-ε, afum akan̄e ḥaloku tes tēlec ntē aboc kiti aSuyif ḥananəñk im ntē ḥanakit'im mō.

²¹ Mēne pēyōne toloku tēkō inalokē dim dēpōñ, icāme ḥa dacō mō de: «Teta kēdeyefē defi nkē ilan̄ mō, it'ancəmbər'em mēkō kiti nno fōr yam kiriñ!»

²² Tēnabəp paloku Felikēs belbel mes ma dēpō da Mariki Yesu, k'olukəse kiti dōsək dōlōma, pēcloku: «Kō wābe wəsədar wəRom Lisiyas endeder-ε, indeməmən tes tonu.»

²³ Kō wābe ka dōtōf oluku wəsədar a pēcañər kō, mba ta pēkot kō, ta pēmōne sō afum ḥon kēmar kō mes mēlōma.

Polfōr ya Felikēs kō Durusil kiriñ

²⁴ Ntē mataka mēlōma mēncepər mō, Felikēs ḥasol kō wəran kōn, Durusil, wəSuyif εnayi, kō ḥander, kō ḥasom pakōwene ḥa Pol. Kō ḥancəñkēl kō kēlōku ka kēlañ kōn Yesu Krist.

²⁵ Mba ntē Pol εnatefērnēnē moloku mōn teta pēlōmpu, teta kēsumpērnē, kō kiti nkē kēndeder mō, kō kēnesē kēyi Felikēs. K'oloku Pol: «Pēntəñne mēkō tante. Mēkō kēresna. K'indesətō tem-ε, indesōw'am.»

²⁶ Felikēs εnafətōma a Pol ḥonkəsəñ kō pēsam. It'oncsoməsē tem fēp, pakōwene kō Pol ḥaloku-loku.

²⁷ Kō ḥayi ti disre hañ kō meren mērəñ mēncepər, k'asəkpər Felikēs dēbē, k'andəs Pərsiyus Fəstus. Mba ntē Felikēs εnafəñ kēbətəs abē aSuyif mera mō, k'εsak Pol dēbili.

25

Awe Polfōr ya wābe wəka təfyā Rom fēp kiriñ

¹ Kēdəs ka Fəstus dōcōm da dēbē tataka ta maas, k'eyefē dare da Sesari kēkō ka Yerusalēm.

² Alojne apəŋ kə afum alel a dətəf aSuyif ḥajkə ḥabokənə nnə eyi mə, teta Pol.

³ Kə ḥajgbəc ḥactola Festus kəmar kəjan pakərə Pol Yerusaləm, mba kə ḥalompəs towul mpe ḥantam kədifə Pol dəpə mə.

⁴ Kə Festus oluku ḥa a ancajər Pol dare da Sesari, a nkən yati pəmar pəkə di mata maməkə.

⁵ K'endenjər, «Afum acərə kəlok-loku aŋe ḥayi nu dacə mə, ḥasol kə ina, səkə. Kə fum wəkawə ənaləsər tes-ε, ḥakə ḥaləm kəbokənə kəjan dəndo.»

⁶ Festus ənacepərənə fe mata camət-maas, kə pəyənə fe ti-ε mata wəco Yerusaləm, k'olukus dare da Sesari. Dəckəsək k'endə dəŋkiti, k'osom a pakərə Pol.

⁷ Nte Pol ender mə, kə aSuyif aŋe ḥanator Yerusaləm mə ḥajkel kə, kə ḥamboncə kə mes məpəŋ məlarəm, mmə ḥanatətam kəsəkəs mə.

⁸ Pol oncloku kəyacnə kən: «Ali tes iləsər fe! Inciya fe sariyə sa aSuyif, inciya fe kələ kəpəŋ ka Kanu, inciya fe Sesar.»

⁹ Festus, nwə ənafəŋ kəbətəs aSuyif mera mə, eyif Pol: «Məfanj kəpə Yerusaləm pakəkit'əm di fər yem kirin ba?»

¹⁰ Kə Pol oluku: «Fər ya dəŋkiti da Sesar y'incəmə kirin tante, difə pəmar pakit'im. Ali tes iləsər fe aSuyif, pəmə tatəkə məna yati məncərə ti mə.»

¹¹ Kə pəyənə a inciya, kə pəyənə a iyə nte o nte pəmar padif'əm mə-ε, ifətola a paŋaŋnən'əm. Mba kə pəyənə a mes mame ambonc'əm məyənə fe kance-ε, pəmar fe nwə o nwə pəsəŋ im ḥa. Intola ti wəbə wəka təf ya Rom fəp pəkit'im.»

¹² Awa Festus, nte ḥalip kəməmən mes mmə kə amar ən mə, k'oloku: «Nte məloku a Sesar məfanj a pəkit'əm mə, kəkə kə mənder Rom pəkəkit'əm.»

Pol fər ya Akripa kə Bernis kirin

¹³ Nte mataka moləm məncepər mə, wəbə Akripa kə wəkire kən Bernis ḥander dare da Sesari, kədeyif Festus.

¹⁴ Nte ḥawak di kəwon mə, kə Festus ələmər wəbə nwə teta Pol, pəcloku: «Felikəs ənasak fum wələma dəbili.»

¹⁵ Nte inakə Yerusaləm mə, alojne apəŋ kə abeki a dətəf aSuyif ḥanabokənə tetən, ḥactola kədif kən.

¹⁶ K'iloku ḥa a aRom ḥafəsəŋ fum kədif ta wəkayi ḥantəfərənə kə aboncə ən mes-ε, pəyacnə moloku məkə amboncə kə mə.

¹⁷ It'əsəŋe nte ḥatəwon kəderənə nnə mə. Dəckəsək, k'ində dəŋkiti, k'isom a pakərə fum wəkakə.

¹⁸ Nte aboncə ən mes ḥander mə, ali tes ḥamboncə fe kə nte inafətənə kə mə.

¹⁹ Nāngbékəlēnē kāgbékəlēnē dām teta dīnē dājan, kō teta Yesu wəlōma, nwe efi mō, mba kō Pol nkōn olōku a eyi wəyenj.

²⁰ Kō ina, ntē intəcərē ntē indeloku teta mes ma dīnē dājan mō, k'iyif Pol, kō pəyōnē oñjwose kékə Yerusalēm pakəkiti kō dəndo-ε.

²¹ Mba Pol ontola ntē efaj mō: A wəbē kosu wəlel pəkiti kō, it'osənjē ntē iloku a pacanjer kō hanj ictam kākenē kō Sesar wəbē wəka tōf ya Rom fəp.»

²² Kō Akripa olōku Festus: «Ina sō, ifaj kācəŋkəl fum wəkawē.» Kō Festus olōku: «Alna məncəŋkəl kō.»

²³ Dəckəsək Akripa kō wəkire kōn Bernis ḥanderenē asos ḥayesnē, kō ḥambərē nde dukulə dōkə aŋkiti mō, kō abe apəj asədar aRom, kō afum alel a dare. Kō Festus osom k'āŋkerē Pol.

²⁴ Awa kō Festus olōku: «Wəbē Akripa, kō nəna fəp fonu aŋje nəyi su dacə mō, nənəŋk fum wəkawē, tetən tō aSuyif alərəm akanje ḥambokēnē nnə iyi mō. Kəyəfə Yerusalēm hanj nnə, ḥackule-kule a pəmar fe pəyi doru.

²⁵ Kō ina, inəŋk fe ntē o ntē pəmar a padifē kō mō. Mba ntē nkōn wəsərka ontola a wəbē kosu wəlel pəkiti kō mō, it'incəm-cəmne kādekenē kō Pol wəkawē.

²⁶ Ntē intəyō ntē o ntē tosoku tecice wəbē kosu wəlel teta fum wəkawē mō, it'īŋkerenē kō fər yonu kirinj, pənaŋkane məna wəbē Akripa, nəyifət kō ntē təŋsaŋe isətə təkə indecic mō.

²⁷ Bawo, pəwureñ'em kəyi samnē, kəsəñ kelmani packekərē Rom ta məsəkəs kācic mes mōkə ambonce kō mō-ε.»

26

Pol kəyacnē kōn nnə Akripa eyi mō

¹ Kō Akripa olōku Pol: «Awos'am kəlōku-loku tetam.»

Kō Pol ondot kəca kəlek moloku kəyacnē.

² «Pəmbət im, Wəbē Akripa, kənəŋkne mōkə ideyacnē nnə məyi mō mes mmə aSuyif aləma ḥambonc em mō.

³ Məncərē belbel mes mokur aŋja ma aSuyif kō kāgbékəlēnē ka mi. Ilətsən'am məcəŋkəl im belbel.

⁴ ASuyif fəp ḥancərē ntē tənayənē teyi tem kəyəfə dowut dem mō, dəkəcop ntē inayi afum em dacə Yerusalēm mō.

⁵ Nāncər'em kəyəfə ntē pənawon mō, ḥantam sō kəbonc ti, bawo fər yaŋjan yati ḥanatəŋnē mes kō mōyō ma doru dem fəp, a cəFarisi c'inayi, kəgba ka afum aksə ḥananaŋkane kəyeŋk mes dīnē dosu mō.

⁶ Mōkə ayi kəkit'im, bawo īŋbékər amerā temer ntē Kanu kənasəñ atem asu mō.

⁷ Cusuŋka cosu nce wəco kō mərəŋ cəŋsali tem fəp, dan kō pibi, ḥayə amerā kəsətə ka kəleke temer kaŋkə. Wəbē, teta kāgbékər amerā kaŋkə kō aSuyif ḥambonc em mes.

8 Teta ake tə nəntəfanę kəlaŋ a Kanu kəŋsənę fum kəfətę dədefi-ε?

9 Ina wəkawę yati, inacem-cemnę kəsiməs kə tewe ta Yesu wəNasareť səpə fəp.

10 It'inayo Yerusaləm, ina wəkawę yati inaber afum acempi alarəm dəbili kətam disre nkə abe a aloŋne ḥanasən im mə. Nte ḥancloku kədif kəjan mə, ina so incwose ti.

11 Inckə dəwələ wa dəkətola Kanu da aSuyif fəp, ictərəs alaŋ, incgbəc ḥa kələməs tewe ta Yesu. Pəctel'em nnə ḥayi mə, incbeləs ḥa haŋ sədare səcuru.»

Pol oləm kəkafəle kən amera

12 «Ti tənasənę dəsək ndə indekə dare da Damas mə, kətam kə kəsom ka abe a aloŋne aρəj.

13 Daŋ dəcfanę kəbəp, Wəbə Akripa, k'ineŋ dəndo dəpə pəwaŋkəra mpe penakel im kə afum aka sənasol mə. Pəmot mpe pənayefə dəkəm mə, pocmot pətas dec.

14 Kə səntəmpenę fəp fosu dəntəf, k'ine dim doclok'im cəEbre: <Sol, Sol, ta ake tə məntərəs em-ε? Ta ake tə məmbərə pəmə wana cənqbangban ca mariki mam dəntəf-ε.›

15 K'iyif: <Mariki, an'əfə-ε?›

K'oluks'em: <In'əfə Yesu, nwə məna məyi kətərəs mə.

16 Mba məyefə məcəməs wəcək wam kəronj. Məcərə tes nte təsənę em kəwurər əm mə: Iyek-yek əm kəyənə ka wəbəcə kem, məyənə so wətənje mes məkə mənəŋk nnə iyi mə kə məkə indesəwurər əm mə.

17 Indebanę əm afum am akaňe dəwaca kə atayəne aSuyif nda aňe indesom əm mə,

18 kəkəmepi ḥa fər. Nte təŋsənę ḥawur dəkəbump ḥatefərnę pəwaŋkəra, ḥawur kətam ka Sentani ḥayi kətam ka Kanu disre mə. Kə ḥalaŋ im-ε, ḥandesətə kəŋaŋne ka kiciya kəjan, ḥasətə dəkəcəmə afum dacə aňe ḥayəne aka Kanu mə.»

Pol oləku yεbæc yən

19 «Ti disre, Wəbə Akripa, iyenkər fe kənəŋk nkə kəŋyefə darenc mə domp.

20 Mba inacem kəresna nnə afum aka Damas kə aka Yerusaləm, kəbəp ka afum aka atəf ḥa Yude fəp haŋ atayəne aSuyif. Iloku ḥa kəsəkpər bəkəc ḥakafəle nnə Kanu kəyi mə, ḥayə məyə mətət məmə meñmentər kəsəkpər kəjan bəkəc mə.

21 Tante tənasənę kə aSuyif ḥasumpər im nde kələ kəponj ka Kanu disre, ḥacfaŋ kədif im.

22 Mba kəbum ka Kanu kəsənę em kəyi doru haŋ məkə, iyəne sede sən nnə awut kə abeki ḥayi mə. Ifəloku nte o nte sayibe kə Musa ḥanatəloku mə,

23 Kəcərə a Krist endekəkərə pəcuca, k'əyənə wəyəfə wəcəkəcəkə defi-ə, nkən endecam teta pəwañkəra nnə aSuyif kə atəyənə aSuyif ɳayi mə.»

Pol kəfərə kən kəsənə Akripa kələj

24 Ntə Pol oncələku moloku mən meyacnənə mə, kə Festus oñkularne: «Pol cəpə matamnə fə? Kətəkəs kam kəlarəm kəsənə'am kətətamnə.»

25 Kə Pol oloku: «Daka o daka dəyo f'em. Intamnə kej, Wəbə kem wəlel, Festus! Moloku ma kance kə molompu m'iyi kələku.

26 Wəbə encərə maməkə fəp, it'injloke mi kələj disre fər yən kirinj. Incərə a məncərə mes maməkə fəp, bawo mənacepər fər ya afum kirinj.

27 Wəbə Akripa, mələnə sayibə ba? Incərə belbel a mələnə ɳa!»

28 Kə Akripa oloku Pol: «Kə məsep kəberənə pəpic-ə, mənəsən'em kəyənə wəlanj Krist.»

29 Kə Pol oloku: «Təyənə a ndəkəl kə pəyənə fə ti-ə, tekirinj, intola kə Kanu kəwose-ə, kəyəfə məna hañ akə ɳayi kəcənəkəl im məkə mə, nəyi pəmə ina, mba ta gbekce yayə yeyi ti de.»

30 Awa wəbə ka atəf, wəbə ka sədare sələrəm, Bernis, kəbəp ka afum akə ɳanandə kə ɳa mə fəp ɳayefə.

31 Ntə ɳancwur mə ɳaclokənə: «Fum wəkawə əyə fə ntə o ntə pəmar padife kə, kə pəyənə fə ti-ə pabər kə dəbili mə.»

32 Kə Akripa nkən oloku Festus: «K'antam kəsak fum wəkawə pətə-yənə fə ewe wəbə wəka Rom-ə.»

27

Ajkekərə Pol Rom

1 Ntə antənənə oñ a səbəkə debil kəkə ka atəf ɳa Itali mə, k'asənə Pol kə afum aləma akə ɳanayı dəbili mə wəsədar wəpən wələma nwə ancwe Yuliyus mə. Wəbum ka wəbə wəka Rom ənayənə, k'asom kə kəkəkəs ɳa.

2 Kə səmbəkə dəbil kəyəfə ka dare da Adaramit kəkə ka cəgbəp ca Asi kə səñkə səpə. Aristarko wəMasedon wəka dare da Təsaloni ənayi su dacə.

3 Dəckəsək kə səmbərə Sidən. Yuliyus nwə ənciyə Pol mes mətət mə, owosə kə kəkə ndena anapa ən kəkətənər ɳa kəmar kələma.

4 Ntə səyəfə dəndo mə, kə səsumpər kəca ka Sipər bawo səncgbofnə afef.

5 Ntə səncali kəba nkə mənc monjsut təf ya Silisi kə Pañfili mə, kə səñkə sətor dare da Mira, atəf ɳa Lisi.

6 Dəndo kə wəbə wəsədar əsətə dəndo abil niye ɳanakəyəfə dare da Aleksandər kəkə ka Itali mə, k'embək su ɳi disre.

7 Mataka məlarəm disre səckət məten dəkəba. Pəcuca disre pə sənadebəp Sinidi, mba ntə afef əjenatəwose su kəkə pəbələ mə, kə səsumpər agbəp ɳa atəf ɳa Kret, kə səncepər Salmon.

8 Kə sənqbofnə dobo dadəkə pəcuca disre, kə sənqə səbəp kəfo kaŋkə aŋwe «Cətəntə Cətət,» ta pəmbəlenə di kə dare da Laseyə-ε.

9 Ntə təm təlarəm tənccepər, akə kəkətenə abil kənciyə kəyə dəm wəywəy mə, kə mata ma kəsuŋ mencepər-ε. Kə Pol eŋgiŋər ɳa:

10 «Anapa, inəŋk a kəkət kosu kaŋkə kəyə wəywəy. Abil kə yəcaməs yəkə yeyi ɳi disre mə yendelece, səna aŋe səyi ɳi disre mə yati sətərə.»

11 Mba wəbə wəsədar pəlaŋ wəgbək abil kə wəka ɳi, ta ewe moloku ma Pol daka-ε.

12 Ntə tendenjərne tı mə, kətəntə kənatesə fe kəcəpərenə derəŋ. Kə ayi a abil ɳaŋəkə disre alarəm ɳaloku kəyəfə ka di ɳabelər Fenik, kətəntə ka Kret nkə kəŋkəŋkənə afef ɳedərən mə.

Afef ɳəpəŋ ɳosut dəkəba

13 Kə afef ɳepic ɳeyefə kəwur kəca kətət, kə ɳancəm-cəmnə a ɳantam kəyə təfan təjan. Kə ɳayekti abəla ɳajan kə ɳasolnə dobo da Kret, ɳagbəpənə di.

14 Pəwon fe kə afef ɳəpəŋ ɳəkə ancwe «Erakiləŋ» mə ɳowur kəyəfə ka mərə ma dare.

15 Kə afef ɳaŋəkə ɳeyefə kəcərnənə abil ta antam sə kəcəmə afef ɳaŋəkə kiriŋ-ε, kə səsaknə kə ɳejkekərə su nde ɳenafan mə.

16 Səyi kəcepər mokuru məfət mələma tantəf, mmə ancwe Koda mə, kə səntam pəcuca disre kəcəmbərəs abil.

17 Ntə səlinjərne ɳi mə, kə aŋe ɳayı kəbəc abil disre mə ɳaŋkotə ɳi bənda yəkə yənayənə yəməŋkərnə mə, ɳacnesə kəkəloŋə agbəp ɳa atəf ɳa Siriti, bawo kərərə ka așənc kənayi di. Kə ɳaŋbal aŋka, mba afef ɳosole ɳa.

18 Ntə afef ɳənananəŋkənə kəyikəc su mə, dəckəsək kə ɳaŋbaləs yəcaməs yələma dəkəba.

19 Tataka ta maas, kə abəc a debil ɳasumpər gbalanji ba abil dəwaca kə ɳaŋbal bi dəkəba.

20 Mataka məlarəm disre dec kə cəs yoncwur fe, afef ɳəcbək oŋ kəbək dəm, təlpəs kə səwure mera kəyi sə doru.

21 ɳanadi fe yeri kəyəfə ntə pənawon mə. Itə kə Pol eyefə k'əncəmə ɳa dacə, k'oloku: «Anapa, pəcyənə a nənacəŋkəl im ta nəyefə Kret nəyekti abəla-ε, kə nəmbumnenə pəcuy pampə pəsətə su, kə ca nyə yəsələr su mə.

22 Mba ndəkəl oŋ, intola a ancəpəs nu bəkəc, bawo ali fum offi nu dacə, mənə abil ɳendelece.

23 Itə nnə pibi məleke mələma ma Kanu nkə iyənə wəkən kə nkə iŋkor-koru mə, mowurərn'em.

²⁴ Kə molok'ım: «Ta mənəsə, Pol! Mənə məcəmə fər ya wəbə ka təf ya Rom fəp kiriŋ, tetam tə Kanu kəsakə akaŋə nəyi abil ɳaŋə disre mə fəp kəyi doru.»

²⁵ Nəcəpəsnə bəkəc arkun, bawo iları təkə Kanu kəlokun'em mə tendeyi.

²⁶ Mba mənə pakəloŋe mokuru mələma.»

²⁷ Pibi pa wəco kə manjkəle p'anako pafecərenə su kəba ka Adırıya. Pibi dacə kə akətənə abil ɳancərə a alətərnə antəf ɳowosu.

²⁸ Kə ɳantore paka pelel pakotər pi kəbənda, kə ɳanəŋk a putukum pəmbəp metər wəco maas kə camət-tin. Kə ɳancəŋne kiriŋ kə ɳawak sə, kə ɳanəŋk a pətukum pəmbəp metər wəco mərəŋ kə camət-mərəŋ.

²⁹ Nte ɳanesənə abil kəcaŋərenə masar mə, itə ɳanagbale aŋka manjkəle tadarəŋ, kə ɳandə ɳackar pəwaŋkəra, mba pəcwon ɳa.

³⁰ Mba nte abəc a debil ɳanafəŋ kəyəksər abil mə, kə ɳantore agbanke, ɳacloku a ɳakə ɳagbal aŋka tekirin ta abil.

³¹ Kə Pol oloku wəbə wəsədar kə asədar, «Kə afum akaŋə ɳantəyi debil-ə, nəfəstam kəyi doru.»

³² Kə asədar ɳancopu bənda ya agbanke, kə ɳasak ɳi kə ɳentəmpenə.

³³ Nayi kəkar dec kəsək, kə Pol ewenə fəp fosu kəkədi yeri, k'oloku: «Məkə tataka ta wəco kə manjkəle nte nəyi kəkar, ta nəndi yeri mə.

³⁴ Intola nu oŋ kədi yeri, bawo pəmar nədi yi nte təŋsəŋe nəyacnə mə. Ali wəkin nu dacə, kəfon kən ka dəromp kəfəsələr kə!»

³⁵ Nte Pol elip kəloku tatəkə mə, k'elək kəcom k'eyif Kanu barka fər ya afum fəp kiriŋ, k'entepi ki, k'eyefə ki kəsəm.

³⁶ Kə fəp fəncəp bəkəc kə ɳayefə kəsəm cəcom.

³⁷ Sənayi afum masar mərəŋ wəco camət-mərəŋ kə camət-tin (276) akə ɳanayi abil ɳaŋə disre mə.

³⁸ Nte fəp fənəmbərə mə, kə ɳaŋbal malə məlpəs dəkəba nte təŋsəŋe abil ɳəbərənə kəfoy mə.

Kəloŋe ka abil

³⁹ Nte dec dəsək mə, abəc a debil ɳananəpəl fe antəf, mba ɳananəŋk kərərə, kə ɳancəm-cəmne kəcəŋəs abil hanj ɳabəp ki.

⁴⁰ Kə ɳasikəli aŋka kə yontor dəkəba, kə ɳasikələnə sə bənda ya yas nyə ancgbəkə abil mə. Kə ɳayekti abəla abil dəkəro, kə afəf ɳələk ɳa, kə ɳəncəŋəs abil kəca ka dəkərərə.

⁴¹ Mba kə ɳaŋko ɳapət kərərə acir mərəŋ dacə, kə kəro ka abil kəmətnə dəsən, ɳəntam fe sə kəcəŋne kiriŋ. Kə yam yəpəŋ yender yosut abil ɳaŋjan kə ɳələsər ɳi tadarəŋ.

⁴² Kə asədar ɳancəm-cəmne kədif ka kelmani-e, ta wələma pənərəŋ pəyəksər ɳa.

⁴³ Mba wəbe wəsədar nwə εnacem-cemne kəmar Pol ta efi dəkəba mə, εyamsər asədar kəyə ka təfanj tanjan, k'oloku akə ηanacəre kəjərəŋ mə ηanuŋkəne kətor dəkəba ηaŋerəŋ ntə təŋsoŋe ηapə pəwosu mə.

⁴⁴ Afum alpəs akə ηandelək cəbam kə cəpom ca abil ηaŋerəŋ ηabəp ηa dəndo dəpəwosu. Kə afum fəp ηampə dəpəwosu, ali wəkin tes tənasətə fe.

28

Pol eyi Malit

¹ Ntə səmpə ta tələm o tələm təsətə fum mə, k'aloku su a mokuru maməkə m'aŋwe Malit.

² Kə afum aka di ηasumpər su belbel. Kə ηarjekəre su kəkəsayə nənc nde ηanacəl teta wəcafən wəkə εnacop kətuf kə kəfe mə.

³ Pol εnawetəs yancan yələma nyə εnayi kəcəl dənənc mə, mba teta pəwon, kə dəf dowur yancan disre kə dəndətərnə kə dəkəca.

⁴ Ntə aka atəf ηaŋəkə ηanəŋk dəf dədətərnə Pol dəkəca mə, kə ηalokənə: «Fum wəkawə tələma wədif afum əyəne, bawo εntəp kəccafe dəkəba, mba Pəlompu powose fe nkən kəyi doru.»

⁵ Mba kə Pol εwəs abok nŋə dənənc, ali ta pəncu kə-ε.

⁶ Afum akakə ηackar a pəŋkəkəf kə dənda abok ηenadətərnə mə, kə pəyəne fe ti-ε pətəmpəne pəfi. Ntə ηaŋkar kə pəwon ta ηaŋnəŋk tələm o tələm təsətə kə mə, kə ηasəkpər tecem-cemne tanjan, kə ηaloku a kanu kə əyəne.

⁷ Kəfo kaŋkə kəsək antəf ηəpəŋ ηenayi di ηa fum wəbeki wəpəŋ wəka mokuru maməkə wələma, pacwe kə Pubiliyu. Nkən εnasəŋ su dəkiyi dətət mata maas.

⁸ Papa ka Pubiliyu εnafəntəre ta εntamnə-ε, fiba kə kupur yeyi kə. Kə Pol εmberər kə, k'əntola Kanu, pəcdeňər kə waca, k'εntaməs kə.

⁹ Ti disre kə acu aka mokuru alpəs akə ηander sə, kə ηa sə ηantamnə.

¹⁰ Kə aka dare ηaleləs su belbel, ntə səndeyefə kəkə mə, k'asəŋ su ca yəkə pənamar su kəyə mə fəp.

Pol kəbəp kən Rom

¹¹ Ntə səncepərənə yof maas mə, kə səsətə abil nŋə ηeyefə dare da Aleksandr, kə ηencepərənə dərəŋ mokuru ma Malit mə. Abil ηaŋəkə η'ancwe «Diyəskur.»

¹² Ntə səmbərə dare da Sirakus mə, kə səyi di mata maas.

¹³ Kə səyefə dəndo, səsolnə agbəp kə səŋkə səsumpər dare da Resiyo. Kə afef ηa kəca kətət ηeyefə dəckəsək, mata mərəŋ disre kə səmbəp dare da Pusəl.

¹⁴ Difə sənabəp awənc su aja alan akə ɻanatola su kəyi di mata camət-mərəj mə. Təkət tante tə sənakət kəbəre dare da Rom.

¹⁵ Awənc su aja alan a dare da Rom aŋe ɻanane tetosu mə, ɻander kəfaynə su haŋ nde makit ma Apiyus, kə nde ancwe Dəkiyi Maas mə. Nte Pol ɛnəŋk ɻa mə, k'eyif Kanu barka, k'embəreñə sə kəcəp abəkəc.

¹⁶ Nte səmbəre Rom mə, k'awose Pol kəyi tacıŋa kə wəsədar wəkə oncbum kə mə.

Pol kəcam kən toloku tətət ta Kanu Rom

¹⁷ Nte mata maas məncepər mə, kə Pol ewe afum alel aSuyif aŋe ɻanayi Rom mə. Nte ɻambəpsəne mə, k'oloku ɻa: «Awənc im aja, ali tes iləsərə fe afum asu, ali tes iləsər fe ta mes mosu mokur ma atem asu, mba ɻanasumpər im nde Yerusaləm kə ɻamber im aRom dəwaca.

¹⁸ Nte ayifət im mə, abə akakə ɻanafəŋ kəsak im, bawo ɻananəŋk fe nte o nte pəmar padif'əm mə.

¹⁹ Mba aSuyif ɻawose fe. Ti tenasəŋ'əm kəwe kitit ka wəbe ka təf ya Rom fəp ta ifaŋ kəbonce afum em tes-ə.

²⁰ Tes tatəkə təsəŋə nte ifaŋ kənəŋkə nu, isəŋə nu ti kəcəre mə, bawo teta kəgbəkər amera ka afum a Yisrayel kəsəŋə nte amber im gbekce yayə mə.»

²¹ Kə afum alel a Rom ɻaloku kə: «Ali areka ɻəfət ɻin səsətə fe kəyefə atəf ɻa Yude tetam. Ali awənc su aja wəkin ender fe pəloku su pəlec pam.

²² Mba səfaŋ a sən'am kəlok-loku məna yati təkə məncəm-cəmne mə, bawo səncəre a kəgbəkələnə kəyi mofo fəp teta kəgba nkə məyi mə.»

²³ Kə ɻamboc tataka, kə ntə dəsək dadəkə dəmbəp mə alarəm ɻander nda Pol kəcəŋkəl kə. Kə Pol əncmentər ɻa pəsoku pəs dəYecicəs Yosoku disrə mes ma dəbə da Kanu fəp, kəyefə sariyə sa Musa kəbəp yecicəs ya Sayibə. Kəyefə bətbət haŋ dəfəy kə Pol əncsəp kəsəŋə ɻa kəlaŋ teta Yesu.

²⁴ K'əŋkafəli afum aləma kəlaŋ təkə oncloku mə, mba aləma ɻanalaŋ fe ti.

²⁵ Nte afum ɻancakətənə kəgbəkələnə disrə dəndo onclok-loku mə, kə Pol endenər nte gbəcərəm: «Amera Necəməpi ɻa Kanu ɻenələk-lokər atem anu belbel, dəYecicəs Yosoku ya aŋnabi Esayı,

²⁶ Nte t'ənaloku:

«Məkə nnə afum akanə ɻayi mə, məloku:

Nəndewon kəcəŋkəl, mba nəfədecərə!

Nəndewon kəgbətnə, mba nəfədenəŋk few,

²⁷ bawo səbomp sa afum akanə səfətam kəcəre,

ɻasunc ləŋəs, kə ɻamep fər

nte təŋsəŋe ta ḥanəŋke yi,
 nte təŋsəŋe ta ḥanene ləŋəs yaŋjan.
 Ta bəkəc yaŋjan yəsəŋe ḥa kəcəre,
 ḥadekfələ, ḥaluksərnə nno iyi mə, təsəŋe itaməs ḥa.»
 28-29 Nəcəre a kəŋaŋne ka Kanu kanjə atəyənə aSuyif
 ḥ'anakəre ki, ḥa ḥandecəŋkəl ki.»
 30 Kə Pol eyi kələ kəŋkə ḥəncəŋ kəway mə meren mərəŋ, difə
 akə ḥancfəŋ kənəŋk kə mə fəp ḥancbəp kə.
 31 Pol pəccam dəbə da Kanu, pəctəkse afum teta Mariki Yesu
 Krist kəlan fəp disre, ali tes ta ayamsər kə-ε.

Sak **An'č Sak ḥyōnə-ε, t'ake tə pəmar pakaraŋənə areka ḥon-ε?**

Areka ḥefet ḥajəs ḥayənə yecicəs ya moloku ma Kanu, nijé alaŋ a Krist ḥambətər kəkaraŋ doru dande fəp mə. Wənc ka Yesu, Sak, enacicəs nji ntə təŋsənə alaŋ aka Krist ḥacəpəs bəkəc yanjan, ali təyənə a ḥanayı dəpəcuca. AKresi ḥaŋkule «Sak», aHebəre ḥa ḥakule «Yakuba». Tewe tin tayı tə.

Sak ḥnayənə wəbeki wəlel acəkə-cəkə a kəloŋkanə ka alaŋ nde Yerusaləm dacə. Dəndo Yerusaləm Sak ḥnayi, ntə kəbəpsənə kəpəŋ ka abeki kənacəpər mə. K'əmar Paul kə Barnabas kəsətə ka moloku kə məkət mətət ntə ḥanagbəkələnə kə aSuyif aləma teta kəkənc ka atəyənə aSuyif mə. Antam kənəŋk mes maməkə nde buk ba Yəbəc ya Asom a Yesu disrə, sapitər 15.

Nnə areka ḥajəs disrə, Sak enacənəs alaŋ a Yesu ntə təŋsənə ḥamentər kəlaŋ kənəŋ kətət dəməyə mətət mə. Ḫnatəkse alaŋ təkə pəmar ḥatam kəsumpər kəlaŋ kətət kə dinə dosoku nde Kanu kəmbətər mə.

Sak ḥnaloku alaŋ a ḥakembərnə kəbətər ka mes ma doru, k'ələm tin tin təkə təyənə kəbətər ka Kanu kə kəbətər ka afum aləma mə.

Itə areka ḥa Sak nijé ḥeyenjkəs alaŋ bəkəc haŋ mata mosu mamə ayi mə.

Sak

Kəyif

¹ Ina Sak, wəcar ka Kanu kə Mariki Yesu Krist, incice nu areka ḥajəs nəna afum a Kanu cusuŋka wəco kə mərəŋ (12) aŋe ḥasamsər doru mə, iŋyif nu!

Kəlaŋ kə kəcərə

² Awənc'ım aŋa alaŋ, kə nəncepərənə pucuca pələm-ε, nəcəm-cəmənə pi pəbotu disrə,

³ bawo nəncərə kə kəlaŋ kəncəp kəwakəs fər kirinj-ε, kəŋsəŋ kəkar kəbol-bolu.

⁴ Mba pəmar kəkar konu kəbol-bolu kaŋkə kətesə, kələpsər sə, ntə təsənə nu kəbək kəbək dəm ta ntə o ntə toŋbut kəlaŋ konu mə.

⁵ Mba kə afum aləma ḥayi nu dacə aŋe kəcərə kəkət kəmbut mə-ε, pəmar ḥa ḥatola ki Kanu, endesəŋ ḥa ki. Bawo Kanu kəmpocə afum fəp abəkəc ḥətət ta kənal'əm-ε.

6 Mba məne mətola Kanu kəlaŋ disre ta kəlaŋ kam kəmbut-ε! Bawo məna nwe məntolanę kənesərnę disre mə, məyi pəmə yam ya dəkəba, nyε afef ɻeŋyekti ɻewen kəsək mə.

7 Ta fum wəkakə pəcəm-cəmne kəsətər paka mpe o mpe yopocə yən dacə,

8 bawo fum wəkakə əntəmpər fe təyə tin, əfcəre dəpə ndə o ndə oñsumpər dəyəkət yən mə.

Wəka daka kə wətəyə daka

9 Pəmar wənc kosu wəlaŋ wətəyə daka pəpus, bawo Kanu kəndepenə kə.

10 Pəmar wəka daka pəpus, bawo Kanu kəndetore dəkəcəmə dən, endekəcepər pəmə pələŋk pa dəkulum.

11 Kə dec dowur-ε, nne yowon yowosəs yi ka, yələŋk ya yi yətəmpənə, detes da yi dəsəle. Itə pəyi sə wəka daka, əñsəle dəmosumpər-sumpər mən.

Pucuca kə məwakəs

12 Pəbət fum nwe εmbər məwakəs mə! K'ancəre kə dəkəcəmə dətət-ε, əñkəsətə kəway kətət ka kiyi kən doru nkə Mariki εnasən temer kəsən afum aŋe ɻambətər kə mə.

13 Ta nwe o nwe pəwakəs pəlec mpe məfənə mən məndeliŋärne kə məcpənə kə abəkəc a pəloku: «Kanu kəwak kəsən'em kəciya,» bawo afətam kəsənə Kanu kəciya, kə nkən Kanu kəfəsənə fum o fum kəberə kiciya disre.

14 Mba nwe o nwe məfənə mən məlec mənliŋärne kə kəwakəs kəyə tes təlec, məcpənə kə abəkəc.

15 Kə məfənə məlec məmbəkəs-ε, mokom kiciya, kiciya kəbəkəs kəkom defi.

16 Awənc'im aŋa aŋe imbətər mə, ta nəwose a pətiŋkər un,

17 bawo kəpoce kətət kə kətəŋne nkə o nkə darenc kəŋyefə. Kanu Kas nkə kəlompəs yomotər-motər ya darenc mə, otore ki, nkən Kanu nkə kəntəsəkpər ali kəməpər ka fər mə.

18 Bawo tatəkə t'ənafən ti k'əŋkome su sə tamərən tolu kə kance, nte təŋsənə payənə yəbaŋəs yəcəkə-cəkə ya yolompəs yən dacə mə.

Məne fum wətət pəyə məyə mətət!

19 Nəcəre tante belbel awənc'im aŋa: Pəmar nwe o nwe pəcələk kəcəŋkəl, ta pəbelkər kəlok-loku, pəcwon kətəle kə,

20 bawo metəle məfəsən kəlomp fər ya Kanu kirinj.

21 Nəliŋne pəyikyik fəp kə mes məlec fəp mmə nəcyə mə, nəbaŋə waca mərən tolu kə kance, nte anatəp nu. Toloku nte tentam kəyac kəyi konu doru mə.

22 Nəcəmə tolu kə kance, ta nəyənə acəŋkəl gəcərəm aŋe ɻantiŋkərnə mə!

23 Nwε o nwε edecəŋkəl toloku ta əŋkət ti mō, owurene fum nwε endeməmənnē kəro dəməm mō.

24 K'elip kəməmənnē belbel-ε, pəkə, pəpələrnē katəna alulu* njən təkə ŋeyina mō.

25 Məna nwε məŋkəkce sariyε sətəŋne sətət nse səsikəli afum mō, məsumpər si belbel, bafə məyəne wəcəŋkəl ka si gbəcərəm nwε əmpələr mō de, mba wəcəŋkəl nwε əncəmə mes məyə mətət ma si darəŋ belbel mō. Pəbət fum nwε əncəmə si darəŋ mō.

26 Kə fum əncəm-əcmənē kəyəne wəka dīne ta əŋkəmbərnē kəloku-loku-ε, abəkəc njən ŋeyi kənəmpəs, dīne dən dəsək fe.

27 Dīne dosoku nde dəntəyə ali təbelək ta pəbir-bir nde fər ya Kanu Papa kosu kiriŋ mō dəyəne ntə: Nəgbəkərə awut aŋe akərə kə akas aŋa ŋafi mō, kə aran aŋe awos aŋa ŋafi mō dəpu cu paŋan. Nəkəmbərnē mes məlec ma doru fəp.

2

Ta nəcəmənē fum

1 Awənc'im aŋa, kə nəlan Mariki kosu Yesu Krist nwε debeki dən dəmbək mō-ε, ta nəcəmənē afum!

2 Kə fum əmbərə nde kələ ka dəkətola donu Kanu pəberne kurundə ka kəma dətelər pəberne yamos yətət, wələma wətəyə daka sə pəberə pəberne yamos yəlec-ε,

3 nəŋkafəli fər nnə wəberne yamos yətət eyi mō. Nəloku kə: «Məna, məndə nnə dəcəm dətət nde!» Mba nəloku wətəyə daka: «Məna, məcəmə nde», kə pəyəne fe ti-ε, nəloku kə: «Məndə nde dətəgbeke kəle pəkə.»

4 Kə nəyə tatəkə-ε, bafə nəmbocne tatəkə kitı ba? Pəmar fe nu kəyə ti!

5 Nəcəŋkəl awənc'im aŋa aŋe imbətər mō: Kanu kəyek-yek atəyə daka doru dandə ntə ŋantam kəbek kəlaŋ mō, ŋasətə kə ka dəbə da Kanu nkə ənasəŋ temer kəsəŋ aŋe ŋambətər kə mō.

6 Mba nəna, nəfər-fərəs atəyə daka! Bafə aka daka akakə ŋantərəs un, bafə ŋa ŋaŋkekərə nu dabe kəkəcaŋər nu ba?

7 Bafə ŋa ŋaŋləməs tewe tətət ta Mariki ba?

8 Kə pəyəne a nəcəmə sariyε sa abə darəŋ pəmə təkə Yecicəs Yosoku yoloku ti mō: «Məbətər wənc əm pəmə təkə məmbətərnē mō!» Kə nəyə ti-ε, nəyə belbel.

9 Mba kə nəncəmənē afum-ε, nənciya təm tatəkə, sariyε səmar kəsumpər un aciya, bawo nəleləs fe si.

10 Kə fum əncəmə sariyε fəp darəŋ mba pəciya toloku tin gboŋ ta si-ε, sariyε səmar kəsumpər'əm bawo məleləs fe si fəp.

* 1:24 Alulu = «andulu» 2:8 ALewy 19.18

¹¹ Bawo nwę ənaloku: «Ta məsumpər dalakə!» mə, ənaloku so: «Ta mədif fum!» Ti disre, kə məsak kəsumpər dalakə mba mədif fum-ε, pəmar sariyə səsumpər'əm, bawo məleləs fe si.

¹² Pəmar nəlok-loku kə nəyə pəmə afum aŋə aŋkəkitinə sariyə nse səsən afum akakə kəsikələ mə.

¹³ Afədekəyəne nənəfər fum nwę əntəyəne aka nənəfər mə, bawo nənəfər dətam kiti.

Kəlaŋ kə məyo

¹⁴ Ake dəkəcəmə də tatəkə dəyə-ε, awənc'im aŋə, fum kəcloku: «İlaŋ» mba k'əntəkəmentər ti dəməyo mətət-ε? Kəlaŋ kəŋkə kəntam kəyac kə ba?

¹⁵ Kə wənc'əm wərkun kə pəyəne fe ti, wənc'əm wəran pəyi ta əyo yamos, ta əyo yeri yən ya dəsək-ε,

¹⁶ mba kə nəlembərnə ŋa: «Kanu kəsolə nu! Kanu kəsən nu yamos yətət! Kanu kəsən nu yeri yəlarəm!» ta nəsən ŋa ca yəkə yombut ŋa mə-ε, ake dəkəcəmə də təyə-ε?

¹⁷ Itə kəlaŋ nkə kəntəmentərnə dəmes məyo mətət mə kəlaŋ kəfi kə kəyəne.

¹⁸ Mba fum wələma pəloku: «Məna məyo kəlaŋ, kə ina iyə mes məyo mətət.» Ina icyif ŋa: «Məmentər'im cəke cə kəlaŋ kəntam kəyi ta mes məyo mətət meyi-ε. Kə pəyəne ina-ε, dəmes məyo mətət mem iŋmentər kəlaŋ.»

¹⁹ Məna məlaŋ a Kanu kin kə. Məyo ti belbel. Itə yəŋk yəlaŋ so, mba yeyi kəyikcənə kənesə.

²⁰ Məntamnə fe ba? Məfaŋ kəcərə, a kəlaŋ nkə kəntəsol kə mes məyo mətət mə kəyə fe dəkəcəmə ba?

²¹ Ak'ənasənə Kanu kələm bembə bosu Abraham wəlompu-ε? Teta mes mən məyo, bawo ənasən wan kən Siyaka nde dətetek teta kəlojnənə kə Kanu.

²² Mənəŋk kəlaŋ kən kə mes mən məyo mətət mənasumpərenə: Dəmes mən məyo mətət, kəlaŋ kəmentərnə a kəmbut fe kə.

²³ Tante tə yecicəs yənalare, kəcloku: «Abraham ənalən Kanu, kə Kanu kələm kə wəlompu teta kəlaŋ kən.» K'awe kə wanapa ka Kanu.

²⁴ Nənəŋk ti oŋ, Kanu kəfənəŋk dolompu da fum teta kəlaŋ kən gəbəcərəm, mba kəməmən so mes mən məyo mətət.

²⁵ Ti tenayı so teta Rahabu wəran wəyamayama, bafə dəmes mən məyo mətət Kanu kənaləm kə wəlompu, nte wəran nwę ənabaŋ asom aka Yisrayel mə, k'əŋkəfələ k'ementər ŋa dəpə dələma mə ba?

²⁶ Itə pəyi so dis nde dəntəsol kə ni mə defi, kəlaŋ nkə kəntəsol kə mes məyo mətət mə kəfi.

3

Kəcəmbər temer

¹ Awenc'ım aŋja, ta nəwose kəla kəyəne ka atəksə, bawo səna aŋje səntəksə mə, andekəboce su kitı nkə kəndekəyənək kətas ka afum alpəs akə mə.

² Ançiya fəp fosu məyə məlarəm. Kə fum əntə kəcciyə dətəkə onjloku mə, fum wəlompu ɔfə, nwe əntam kəcəmbər dis dən fəp təkə əŋfən mə.

³ Anğbəməs fəles fec dəcusu ntə təŋsənə yecəmə təfənə tosu darən mə, antam kəsole dis dayi fəp.

⁴ Nəcəm-cəmne sə cibil cəpənə: Kə afef ŋəpənə ŋewen ci-ə, ŋas ŋəfət ŋəŋkafəli ŋi, wəgbək pəkekərə ŋi nnə o nnə əŋfən mə.

⁵ Temer sə, paka pəfət pə pəyəne dəris, mba pentam kəpus kəyəne ka paka pəkə pəyənə mes məpənə kəyəfə mə. Nəcəm-cəmne nənc dəfət ndə dəntam kəcəf kulum kəpən mə!

⁶ Temer ta fum sə nənc də! Paka pəlec pə mpə peyi su dəris mə, pi peñyik-yikəs dis dosu fəp. Pi pendikəc nənc da yahanama kəyi kosu doru fəp.

⁷ Fum əntam kəcəmbər səm ya doru təfənə tənə: Səm ya dop fəp, bəmp, yeliŋe-liŋe kə səm ya dəkəba. Ayi kəcəmbər səm ya doru fəp təfənə ta fum, k'əncəmbər yi təfənə tənə.

⁸ Mba fum ɔfətam kəcəmbər temer təfənə tənə: Paka pəlec pə kə peyi kəkafələ-kafələ təm fəp, pəlare məkən* təp mmə menjif mə.

⁹ Pi pə səŋkor-kore nwe ɔyəne Mariki kə Papa mə, mba sə pi pə səntolanə pəlec afum aŋje Kanu kəlompəs ŋawurene kə nkən mə.

¹⁰ Moloku ma kətolanə pətət kə ma kətolanə pəlec kusu kin kaŋke kə moŋwur. Awenc im aŋja, pəmar fe teyi tatəkə de!

¹¹ Kələmp kin kəfəsənə domun dobotu kə dodokət.

¹² Awenc im aŋja, akomp ŋeyi nŋe ŋoŋkom məntambənc mə ba? Kə pəyəne fe ti, alembəra ŋoŋkom comp ba? Kələmp ka domun dodokət kəfəstam kəsənə domun dobotu.

Kəcəre nkə kəyəfə darenc mə

¹³ Fum eyi nu dacə nwe ənçəm-cəmne kəsək domp, pəyə sə kəcəre kəkət mə ba? Pəmar wəkakə pəmentər ti dəmes mən mətət mosumpər, pəbətə mi amera kə kəcəre kəkət.

¹⁴ Mba kə nəntəmpər bəkəc yəlare kəraca kədokət kə amera ŋa kəleknə-ə, nəsak kəpusə kəcəre konu mes, nəcyemseñə kance.

¹⁵ Kəcəre kəkət kaŋkə bafə darenc kəyəfə, mba nnə dəntəf kaŋkə kəyəfə dəkəcəm-cəmne ka fum kə ka yəŋk.

¹⁶ Bawo nnə o nnə kəraca kə amera ŋa kəleknə ŋeyi mə, pəyamayama kə məyə məlec fəp menyi di.

* **3:8 Məkən** = məkən

¹⁷ Mba kēcērē kēkēt nke kēyēfē darenc mō, kānuñkēnē kō kāncemp, kō teyēfē dēnda kō kēyō pēforu, dērenc, kēcēñkēl moloku ma afum, kēla nōnōfōr kō mōyō mōtōt, kēfōyer fum, kēfōtēnsēr fum kēbōt.

¹⁸ Pēmō fum nwē ḡmbōf mēñgben mōtōt dēntōf k'ōsātō yētel yōtōt mō, atēn pēforu aŋe ḡambōf pēforu disre mō, ḡandēsōtō yētel ya dolompu.

4

Kēbōtēr ka ca ya doru

¹ Deke kēwan kēlarām kō deke kēgbēkēlēnē kēlarām kēnyēfē nu dacō-ε, kō pēntōyōnē dēmēfaŋ mēlec mme moñsutēnē dis donu fēp disre mō?

² Nēfaŋ ta nēsōtō-ε. Nēdif fum, kō nēyōnē afum kēraca, mba nēfōtam kēsōtō nte o nte. Nēberēnē kēcōp kēlarām kō kēwan kēlarām, mba nēyō fē, bawo nēntola fē Kanu.

³ Nēntola Kanu ta nēsōtō-ε, bawo bēkēc yēlēc yō nēntolanē, nte tēñsōnē nētam kēsōtō kēlēsēr-lēsēr tēta mēfaŋ monu mō.

⁴ Asumpēr dalakō! Nēncārē fē a kēyōnē wanapa ka doru dande kēyōnē wāterēnē ka Kanu ba? Mēna nwē mēñfāj kēyōnē wanapa ka pēlēc pa doru mō, mēsōñenē kēyōnē ka wāterēnē ka Kanu.

⁵ Yēcicas Yosoku yolok-loku fē samnē, kēcloku: «Kanu kēfaŋ han kō amera një εnaber su mō ḡembas kō.»

⁶ Mba kēmar ka kēbōt amera nke əsōj su mō kēmbēk, itō Yēcicas yoloku: «Kanu kēntēfērnē aleknē, mba atēlekñē ḡō Kanu kēñsōj kēmar ka kēbōt kō amera.»

⁷ Itō pēmar nēyi Kanu darēj, kō nēyēñkēr ḡōñk ḡelēc sēbompē, ḡēñyēksēr nu pēbōle.

⁸ Nēlētērnē Kanu, ki so kēñlētērnē nu. Nēsōkēsnē waca nēna aciya! Mēsōkēsnē abēkēc mēna nwē o nwē mēntētēmpēr pēcēm-cēmñē pin mō!

⁹ Nēñjañnē telēr kēyi konu pucuca, nēndē kēbal ka pi, nēbok! Kēsel konu kēsēkpēr kēyōnē nu kēbok ka kēbal, pēbotu ponu pēyōnē nu kēmōñcē.

¹⁰ Nētore banca nnō Mariki eyi mō, k'ēndēpēnē nu.

Ta mēyēmēnē wēnc ḡm wēlāj

¹¹ Awēnc' im aŋa, ta nēyēmēnē! Nwē enyēmēnē wēnc, kō pēyōnē fē ti-ε, pēkiti kō mō, sariyē s'eyi kēyēmēnē, sariyē s'eyi kēkiti. Kō mēñkiti sariyē, ta mēyōnē fum nwē encāmē si darēj mō-ε, wēbōc kiti ka si mēyōnē.

¹² Bawo Kanu sona kēsōj su sariyē, ki kēntam kēbōc kiti. Kanu sona kēntam kēyac, kō pēyōnē fē ti-ε, kēmēlēk. An'ō mēna mēyōnē oñ-ε, mēna nwē mēñkiti wēndē kam mō?

Ta məlkne

¹³ Nəcənkəl'im, ndəkəl oj nəna aŋε nəŋloku: «Məkə kə pəyənε fe ti alna dare ndə də səŋkə, səkəcepərənε di teren tin, səŋkəcaməs, səsətə pəsam pəlarəm.»

¹⁴ Ta nəncəre təkə doru donu denyi nu alna mɔ! Doru donu dowurenε kibi nkε kəntuf təm tepic kəsake sə mɔ.

¹⁵ Mba ntε tə pəmar nəloku: «Kə Mariki εfan tı-ε, səŋyi doru, səyo ntε kə pəyənε fe ti-ε təkə.»

¹⁶ Mba nəyek-yekəsnε kə nəlom. Kəlom fəp mes məlec mə kəyənε.

¹⁷ Kə fum εncəre təkə aŋyə pətət ta əŋyə pi-ε, wəkakə əyo tes təleç.

5

Kəbejnε ka aka daka

¹ Ndəkəl oj nəcənkəl'im, nəna aka daka! Nəbok nəsəŋε-səŋε teta pəcuy mpe pendebəp nu mɔ!

² Daka donu dente, yet yəsəm yamos yonu.

³ Kəma konu kə gbeti bonu yosumpər mərka. Mərka mme məŋkəyənε sede nse səndekəsumpər nu kitı mɔ, mərka məcsəm dis donu pəmə nənc mɔ. Mataka məlpəs mame nəwətəs daka.

⁴ Nənəŋk! Kəway nkε nənagbək abəcə anu dale mɔ, kəŋkulə. Kəbokənε ka atəl anu kəŋkə kəberə Mariki ma asədar a darenc dələŋəs.

⁵ Nənacepərənε doru donu kəsətə daka dəlarəm disre kə nəncepərər təfan yonu. Bəkəc yonu yənanəmbərə pəmə ntε asəŋəs pəcəl yeri pətəf teta dəsək ndə aŋkəfay pi mɔ.

⁶ Nənaboc kitı nəsəŋε padif fum wəlompu, nwə əntəgbəkəl nu mɔ.

Kəkar kə kətola

⁷ Nəŋajnε nəkar awənc'im aŋa alaŋ, haŋ Mariki pəcder. Nənəŋk təkə wəbifti dale εŋkar yetəl yətət ya antəf mɔ: Encəre a mənə wəcafən ka mələfe kə wəka dərəŋ dəlpəs pətuf kəresna.

⁸ Nəna sə, nəŋajnε nəkar, nəyəŋk bəkəc, bawo kəder ka Mariki kələtərnε.

⁹ Ta nəbokənε, awənc'im aŋa alaŋ, ntε təŋsəŋε ta Mariki εŋkiti nu mɔ. Wəkiti ələtərnε, pəmbələ fe sə pəbərə!

¹⁰ Awənc'im aŋa alaŋ, nəcəm-cəmne sayibe-e aŋε ɳanalo-lokə tewe ta Mariki mɔ. Nətubucnε kəkar kəbol-bolu ka aŋε ɳanabər pucuca mɔ.

¹¹ Nənəŋk təkə səntam kəloku a pəmbət aŋε ɳanabər pucuca mɔ. Nənane pacloku kəkar kəbol-bolu ka Yobu, nəncəre təkə Mariki εnayənε kə təlpəs mɔ. Mariki εla nənəfər k'əmbət amerə.

¹² Pənaŋkane, awənc'im aŋa, ta nədərmə darenc, ta nədərmə antəf, ta nədərəm kədərəm nkə o nkə. Mba dəmədərəm monu pəmar məloku: «Ey» kə pəyənə kance kə-ε, məloku: «Ala» kə pəyənə a bafə kance kə-ε, ntə təŋsəŋə ta nəntəmpənə kiti dəntəf məj.

¹³ Fum eyi nu dacə nwə eyi pəcuca mə ba? Pəmar pətola Kanu. Fum eyi pəbotu nu dacə ba? Pəleŋəs meleŋ ma kəkorkoru Kanu.

¹⁴ Fum wətətamnə eyi nu dacə ba? Pəmar fum wəkakə pəwe abeki a kalonjkanə ka alan, ɳatola Kanu tetən, ɳabəy kə moro mepic dəromp tewe ta Mariki.

¹⁵ Kə fum ontola Kanu kə kəlaŋ-ε, kətola kən kəndesəŋə wətətamnə kətamnə. Mariki eŋyekti kə pəcəmbər, k'εnayə mes mələc-ε, Kanu kəndəŋənənə kə mi.

¹⁶ Nəceŋsənə kiciya konu, nətolanənə, ntə təŋsəŋə nətamnə mə. Kətola ka fum wəlompu kəyə fənəntər nfe fəntam kəsəkpər mes mə.

¹⁷ Eli fum εnayi pəmə səna. Pəctola pəyenki fəp wəcafən kətəder, kə wəcafən əntətuf haŋ meren maas kə yof camət-tin.

¹⁸ Kə Eli ontola sə Kanu, kə wəcafən ontuf sə, kə antəf ɳəsəŋ sə yokom.

¹⁹ Awənc'im aŋa, kə wəkin εŋgbaymə kance-ε, wələma εntam kəlinjərnə kə pəsolnənə kə dəpə da kance.

²⁰ Wəkakə pəcəre ntə: Nwə oŋsolnənə wəciya dəpə da Kanu mə, endeyac kə defi, pəkufun mes mələc məlarəm.

1 Isan

An'č Isan ɔyənε-ε, t'ake tə pəmar pakaraŋεnε areka ɳɔn-ε?

Areka ɳɔcəkɔ-cɔkɔ ᱤa Isan ᱤo ᱤajε nŋε anacic meren wəco camət-maas kɔ kəcamət (85) kəbəp ka meren wəco camət-maŋkəlɛ kɔ kəcamət (95) ntɛ kəkom ka Krist kənacepər mɔ. Isan εnamentərnɛ fe kəyənε ka wəcicəs ka areka ɳajε, mba sapitər səcəkɔ-cɔkɔ səmentər a fər yən kiriŋ yɔ kəyi ka Yesu doru kɔ kəfətə kɔn afi dacɔ kɔ mes maməkɔ menacepər (1.1-3). Tecicəs ta areka ɳa Isan tələtərənɛ kəwurenen kə tecicəs ntɛ ambəp dəKawandi ka Isan mɔ. Ancəm-cəmne a Isan εnacicəs Kawandi kɔn kɔ reka nyε maas dare da Efesi, nde εnandə mɔ: Areka ɳa Isan ɳɔcəkɔ-cɔkɔ, ɳa merəŋ, kɔ ɳa maas.

Isan εnacice alaŋ fəp tem ntɛ kəlonjkane ka alaŋ kənayi dəpəcuca pa afum aləma aŋε ancwe «acərε» mɔ. Afum akakɔ ɳancəm-cəmne a Yesu Kanu yati εnayənε, bafɔ fum εnayi nwε ɔyənε dis kɔ mecir pəyi antəf kəronj mɔ. It'əsaŋε Isan kəcicəs kəsəŋε kəcəre a fər yən kiriŋ mes ma kəyi doru ka Yesu kənacepər haŋ nkənsərka pəcgbuŋεnε Yesu waca wən yati (1.1-3). Isan εnacic areka ɳajε ntɛ təŋsəŋε pəlas pəbotu pən mɔ (1 Isan 1.4), pəsəŋε alaŋ kətɔciya (1 Isan 2.1), pəbum alaŋ mətəksə ma yem (1 Isan 2.26), pəyenjkəs alaŋ bəkəc kəsəŋε ɳa kəcəre a ayac ɳa (5.13).

Tokotərənɛ ta moloku ma areka

1. Isan ementər areka ɳɔn, k'oloku tes ntɛ təsəŋε k'ancic ɳi mɔ (1.1-4).
2. Isan εnasəksər afum ntɛ Kanu kəyənε pəwaŋkəra mɔ, pəmar pacepərənɛ doru kəyi dəpəwaŋkəra pəmə təkɔ Yesu εnacepərənɛ di mɔ (1.5-3.10).
3. Ntɛ təncəmə ti darəŋ mɔ, Isan εnacəm-cəməs tosom ntɛ təyənε ta kəbətərənɛ mɔ (3.11-5.12).
4. Moloku məlpəs (5.13-21).

Toloku ta kiyi wəyεn

¹ Təkɔ tənayi kəyεfε dəkəcop, ntɛ sənane, ntɛ sənanəŋkε fər yosu, ntɛ sənagbəkəre kɔ waca wosu wəngbuŋsərənɛ ti mɔ, ti təyənε toloku ta kiyi wəyεn.

² Awa kiyi wəyεn kəmentərnɛ, kɔ sənəŋk ki, səndəŋk sede sa ki, səloku nu kiyi wəyεn ka doru o doru, nkε kənayi Kas kəsək akɔ kəmentərnɛ su mɔ.

³ Səndəŋkər nəna ntɛ sənanəŋk kɔ səne mɔ, ntɛ təŋsəŋε nəna sə nətəŋnε kɔ səna, patəŋnε fəp fosu kɔ Kas kɔ wan kɔn Yesu Krist mɔ.

⁴ Tatəkə, səna, səncic ti, ntə təŋsəŋe pəbotu posu pəlare mə.

Kanu pəwaŋkəra pə

⁵ Tosom ntə sənanenə Krist mə, tə səndəŋkər nu, ti təyənə Kanu pəwaŋkəra pə, kubump nkə o nkə kəyi fə kə.

⁶ Kə səloku a səntəŋne kə nkən mba səckət dəkubump-ə, kəyemə kə səndə, səyi fə kəcya ntə kance kələku mə.

⁷ Mba kə səndekət pəwaŋkəra disre, pəmə təkə nkənsərka eyi pəwaŋkəra mə-ə, səyi kətəŋne disre kə aka ŋayi dəpəwaŋkəra mə, mecir ma Yesu wan kən mendesəkəs su pəciya fəp.

⁸ Kə səloku a səyə fə kiciya-ə, kətiŋkərnə kə səndə, kance kəyi fə su.

⁹ Kə səwose kəcəŋ kiciya kosu-ə, Kanu kəŋyo təkə kənaloku mə, kəlomp, kəndeŋajnənə su kiciya kosu, kəsəkəs su pətəlomp fəp.

¹⁰ Kə səloku a sənciya fe-ə, səsəŋe pəyi pəmə Kanu wəyemə əfə, toluku tən teyi fə su.

2

Krist ender kəmar su

¹ Awut em, incic'on tante ntə təŋsəŋe ta nənciya mə. Mba kə fum enciya-ə, səyə wəmar nwə eyi nde Papa kəsək mə, Yesu Krist, wəlompu.

² Nkən yati ɔyənə poloŋne mpe poŋkump kiciya kosu mə, bafə kiciya ka səna gbəcərəm, mba ka aka doru dandə fəp.

³ Kə səməŋkərnə mosom ma Kanu-ə, səntam kəcloku a səncərə kə.

⁴ Nwə oŋloku: «Incərə kə» ta wəkayi εməŋkərnə mosom mən-ə, wəyemə əfə, kance kəyi fə kə.

⁵ Mba nwə εŋməŋkərnə toluku tən mə, kance kəyi wəkayi, kəbətər ka Kanu kəmbut fə kə. Ntə təŋsəŋe a səncərə a səyi kə nkən:

⁶ Nwə oŋloku kəyi kə Kanu mə, pəmar pəkət pəmə Yesu.

⁷ Nəna aŋe imbətər mə, bafə tosom tofu t'incic'on, mba tosom tokur ntə nənasətə kəyefə dəkəcop mə. Tosom tokur tatəkə təyənə toluku təkə nənane mə.

⁸ Kəca kələma, tosom tofu t'incic'on ntə təyənə kance nnə Krist eyi mə kə nnə nəna nəyi mə, bawo kubump kəncepər kə pəwaŋkəra pa kance peyi oŋ kəmar.

⁹ Nwə oŋloku kəyi dəpəwaŋkəra mba wəkayi pəter wənc wəlaŋ mə, əsərəyi dəkubump.

¹⁰ Nwə əmbətər wənc wəlaŋ mə eyi dəpəwaŋkəra, nnə eyi mə, ntə o ntə teyi fə ntə təmpət kə mə.

¹¹ Mba nwə enter wənc wəlaŋ mə, dəkubump eyi kəkət, əncərə fe nde eyi kəkə mə, bawo kubump kəsəŋe kə fər kətənəŋk.

Katefärne ka doru kə ka ater a Krist

12 Kəcic'on k'inde awut em,
bawo aŋaŋnen'on kiciya konu teta tewe ta Krist.

13 Kəcic'on k'inde, papa aŋa,
bawo nəncəre wəkə ənayi kəyefə dəkəcop mə.

Kəcic'on k'inde, nəna atəmp,
bawo nəntam Wələc, Sentani.

14 Incic'on awut em,
bawo nəncəre Papa Kanu.

Incic'on papa aŋa,
bawo nəncəre wəkə ənayi kəyefə dəkəcop mə.

Incic'on nəna atəmp,
bawo nəyə səkət,
kə toluku ta Kanu teyi nu,
kə nəntam Wələc, Sentani.

15 Ta nəbətər mes ma doru, ta nəbətər sə daka da doru. Kə
fum əmbətər mes ma doru-ε, kəbətər ka Papa Kanu kəfəyi kə.

16 Bawo daka o daka nde deyi doru mə, bafə ndena Papa
Kanu deŋyefə, mba da doru dandə də. Kəyefə təfaŋ təlec ta dis
kəkə təfaŋ təlec ta fər kəbəp ka kəlanj ka kədot banca ka kəsətə
ka daka dadəkə, maməkə fəp doru dandə dəyə mi.

17 Doru dandə dendelip kə məfaŋ məlec ma di, mba məna
nwə məncəmə təfaŋ ta Kanu darəŋ mə, mənyi wəyəŋ doru o
doru.

18 Awut em, dec dəlpəs d'ayi dandə! Nənanə pacloku a wəter
ka Krist endededer. Kance kə: Ater a Krist ŋala oŋ ndəkəl. It'əsəŋə
ntə səncərenə a dec dəlpəs dəmbəp mə.

19 Nanawur kətəŋne kosu disre, mba bafə akosu ŋanayi. Bawo
ŋanayəne akosu-ε, kə ŋanader ŋayi kə səna. Tementərnə ali
wəkin ŋa dacə ənayəne fe wəkosu.

20 Kə nəna, nəsətər Krist Amera Necempi, it'əsəŋə ntə fəp fonu
nəncəre kance mə.

21 Incic'on, təyəne fe a nəncəre fe kance, mba bawo ali yem
yin yeyi fe dəkance nkə nəncəre mə.

22 An'oyəne wəyemə, kə pəyəne fe nwə ence kəloku a Yesu
oyəne Krist mə-ε? Awa wəkakə oyəne wəter ka Krist, wəkakə
ece Papa Kanu kə Wan.

23 Nwə o nwə ence Wan mə, oyə fe sə Papa Kanu. Nwə owosə
pacloku sə teta Wan mə, nkən oyə sə Papa Kanu.

24 Kə nəna, nəməŋkərnə təkə nənanə kəyefə dəkəcop mə. Kə
nəməŋkərnə təkə nənanə kəyefə dəkəcop mə-ε, nəna sə nəŋyi
dəWan kə dəKas.

25 Temer ntə Krist ənasəŋ su mə, təyəne kiyi wəyəŋ ka doru
o doru.

26 Incic'on tante teta akə ŋantiŋkər'un mə.

²⁷ Kə nəna, kəbəy ka Amera Nəcəməpi ɻəkə nənasətər Krist mə, kəyi nu. Kəder ka fum kədetəks'on kəyə fe dəkəcəmə nnə nəyi mə, bawo kəbəy kən kəntəks'on mes fəp. Kəbəy ka Amera Nəcəməpi kaŋkə kəyənə kance, kəyə fe yem. Awa! Nəsumpər kəyi dəKrist pəmə təkə kəbəy ka Amera Nəcəməpi kənatəks'on mə.

Awut a Kanu

²⁸ Ndəkəl oŋ awut em, nəsumpər kəyi dəKrist, ntə təŋsənə pəyənə təm ntə o ntə Krist endementərnə mə, patəmpər kəbəknə ta malap mmə o mmə məsənə su kəbələ kə təm ta kəder kən.

²⁹ Kə nəncərə a Krist olomp-ə, nəcərə sə a nwə o nwə əŋkət pəlompu disre mə, dokom da Kanu d'eyəfə.

3

¹ Nəməmən ma kəbətər kəpəy nkə Papa Kanu əsaŋ su mə, kəbətər kaŋkə kəsənə pacwe su «awut a Kanu.» Nə ɻə səyənə yati! K'afum a doru ɻantəcərə su-ə, təyənə a ɻancərə fe Kanu.

² Nəna aŋe imbətər mə, ndəkəl oŋ awut a Kanu ɻə səyənə. Teyi ntə səndeyi mə tentamentərnə fe kəresna. Mba səncərə a təm o təm ntə Krist endementərnə mə, səndewurene kə nkən, bawo səndenəŋk kə pəmə təkə eyi mə.

³ Nwə o nwə ətəmpər kəgbəkər amerə kaŋkə, əŋsəkəsnə pəmə təkə Krist əsək mə.

⁴ Nwə o nwə enciya mə, bafə sariyə sa Kanu s'əncəmə darəŋ. Bawo kiciya, kəyenkər ka sariyə sasəkə domp kə.

⁵ Awa! Nəncərə ti, Krist ənamentərnə kədelinj kiciya. Kə nkən, kiciya kəyi fe kə.

⁶ Nwə o nwə eyi kə Krist mə, əfəciya. Nwə o nwə enciya mə əncərə fe kə, ali katin ənəŋk fe kə.

⁷ Awut em, ta fum o fum pətiŋkər nu! Nwə əŋyə tes tolompu mə, wəlompu əfə, pəmə təkə Krist olomp mə.

⁸ Nwə enciya mə dəŋəŋk ɻəlec eyəfə, bawo ɻəŋk ɻəlec ənenaciya kəyəfə dəkəcop. Kə Wan ka Kanu ənamentərnə-ə, təta kələsər ka yəbəc ya ɻəŋk ɻəlec kənayi.

⁹ Nwə o nwə əŋyəfə dokom da Kanu mə əfəciya, bawo defet da Kanu, ndə dəyənə toluku tən mə, deyi kə. Wəkayi əftəm kəciya bawo dəKanu eyəfə.

¹⁰ Ti təyənə tənepələ ta ayəfə dokom da Kanu kə ayəfə dokom da ɻəŋk ɻəlec: Nwə o nwə əntəyo pəlompu mə, bafə dokom da Kanu d'eyəfə, tin tayı tə kə nwə əntəbətər wənc wəlaŋ mə.

Pabətərənə!

¹¹ Tosom tantə tə nənanə kəyəfə dəkəcop: Pabətərənə!

¹² Ta payə pəmə Kayən, nwə ənayəfə dəWəleç, Sentani, k'endif wənc mə. T'ake t'ənadife kə-ə? Bawo yəbəc yən yənalomp fe, ya wənc yolomp.

¹³ Awenc im aŋa, ta teciyaneŋ'on k'afum a doru ḥanter nu-ε.

¹⁴ Səna, səncəre a nde defi deyi mə səyefə, kə səŋkə nde kiyi wəyeŋ kəyi mə, bawo səmbətər awenc asu alaŋ. Nwə əntəbətər wənc mə, eyi nde defi deyi mə.

¹⁵ Nwə o nwə enter wənc mə wədif fum əfə. Nəncəre ali wədif fum wəkin, kiyi wəyeŋ ka doru o doru kəyi fe kə.

¹⁶ Tante təŋsəŋe su kəcəre kəbətər: Krist əsəŋ kiyi wəyeŋ kən teta səna. Səna sə pəmar səsəŋ kiyi wəyeŋ kosu teta awenc asu alaŋ.

¹⁷ Mba kə fum wələma əyə daka da doru, pənəŋk wənc wəlaŋ pəyi dəpəcuca, mba pəgbətər wənc wəkakə abəkəc-ε, cəke cə kəbətər ka Kanu kəyi wəkayi-ε?

¹⁸ Awut em, ta payə kəbətər ka dəmoloku kə dətemer gəbərəm, mba payə kəbətər nkə kəŋmentərnə dəməyo kə dəkance mə.

Kəlaŋ ka afum Kanu fər kiriŋ

¹⁹ Tatəkə təŋsəŋe su kəcəre a aka kance ŋə səyəne, bəkəc yosu yəfər Kanu fər kiriŋ.

²⁰ Bawo kə bəkəc yosu yoloku a sənciya-ε, Kanu kəmbək kətas yi, kə kəncəre mes fəp.

²¹ Nəna aŋe imbətər mə, kə bəkəc yosu yəntəloku su a sənciya-ε, səyə kəbəknə nde Kanu kəyi mə.

²² Nte o ntə səntola mə səŋsətər kə ti, bawo səməŋkərnə mosom mən, kə səŋyə sə mes məmə məmbət kə mə.

²³ Tosom tən tente: Pagbəkər tewe ta wan kən Yesu Krist kəlaŋ, pabətərenə pəmə tosom təkə εnasom su mə.

²⁴ Məna nwə məməŋkərnə mosom maməkə mə, məyi dəKanu, pəmə nte Kanu kəyi dəməna wəkayi mə. Amera Nəcəmpı ŋəkə εnasəŋ su mə, ŋəŋsəŋe kəcəre a Kanu kəyi su.

4

Amera ŋa Kanu kə ŋa wəterənə kən

¹ Nəna aŋe imbətər mə, ta nəlaŋ akə ŋəbabəŋe kəyə Amera mə fəp. Mba nəkəkce yi nte təŋsəŋe nətam kəcəre kə pəyəne ya dəKanu yə-ε, bawo sayibə sa yem səlarəm səsamsər doru.

² Tante disre nəntam kəcəre a Amera ŋa Kanu ŋə: Amera nŋə o nŋə ŋəŋwose kəcəre a Yesu Krist εnader pəyəne fum mə, ŋa Kanu ŋə.

³ Mba amerə nŋə o nŋə ŋəntəwose kəloku a Yesu εnader cəfum mə, bafə ŋa Kanu ŋə, ŋa wəter Krist ŋə. Nənane pacloku a kəder kə wəter ka Krist εnde, ndəkəl oŋ eyi doru.

⁴ Nəna awut em, aka Kanu ŋə nəyəne, kə nəntam sayibə sa yem, bawo nwə eyi nu mə, εntas nwə eyi doru mə.

⁵ ɿ, aka doru ŋə. Ti təsəŋe nte moloku maŋan məyəne ma doru mə, kə doru dəncəŋkəl ɿ.

6 Səna, aka Kanu nə səyənə. Nwə encərə Kanu mə, encəñkəl su. Nwə əntəyənə wəka Kanu mə əfəcəñkəl su. Ti təsənə su kəcərə amera nə kance kə amera nə katinqər.

Kanu, kəbətər kə

7 Nəna aŋe imbətər mə, pabətərenə,
bawo kəbətər dokom da Kanu də kəyəfə.
Nwə o nwə əbətər, dokom da Kanu d'eyəfə,
k'əncərə sə Kanu.

8 Nwə əntəbətər mə, encərə fə Kanu ali katin,
bawo Kanu, kəbətər kə.

9 Tante tə kəbətər ka Kanu kənamentərnə su dacə:
Kə Kanu kəsom wan kən sona doru nte tənsənə pəmar su
səsətər kə kiyi wəyen mə.

10 Kəbətər kaŋkə,
baſə sən'əbətər Kanu,
mba nkən əbətər su.

Kə Kanu kəmbətər su han kə kəsom wan kən,
nwə əyənə polojnə mpə pojkump kiciya kosu mə.

11 Nəna aŋe imbətər mə, kə Kanu kəmbətər su tante-ə, pəmar
səna alaŋ sə fəp pabətərenə.

12 Ali katin fum o fum ənjbətnə fə Kanu. Kə səmbətərenə-ə,
Kanu kənyi su dacə, kəbətər kən kəfəbut su.

13 Tante tə səntam kəcərə a səyi dəKanu, kə Kanu kəyi dəsəna:
Bawo əsənə su Amera nən.

14 Kə səna sənjbətnə, kə səyənə sede a Papa osom Wan kədeyənə
wəyac ka doru.

15 Nwə o nwə ojwose kəloku a Yesu əyənə Wan ka Kanu mə,
Kanu kənyi kə, nkən sə pəyi dəKanu.

16 Kə səna, səncərə kəbətər nkə Kanu kəmbətər su mə, kə
sənjbəkər kəbətər kaŋkə kəlaŋ.

Kanu, kəbətər kə. Nwə eŋyi kəbətər disre mə, eyi dəKanu,
Kanu kəyi dəwəkayi.

17 Kə kəbətər kosu kəntəbut-ə, tənsənə su kəbəknə dəsək ndə
Kanu kəŋkiti su mə. Ta ake-ə? Bawo kiyi kosu doru kəwurənə
kə ka Yesu Krist.

18 Kənesə kəyi fə kəbətər disre. Kə kəbətər kəntəbut-
ə, kəmbələs kənesə. Bawo kənesə kəncəm-cəməs a kətərəs
kəndeder. Wənesə, kəbətər kəmbut kə.

19 Kə səna, səmbətər, bawo Kanu kənanuňkənə kəbətər su.

20 Kə fum oluku: «Imbətər Kanu» mba pəter wənc wəlaŋ-ə,
wəyemə əfə, bawo nwə əntəbətər wənc nwə əjnəňk mə, əfətam
kəbətər Kanu nkə əntənəňk mə.

21 Tosom tante tə Kanu kənasom su: Nwə əmbətər Kanu mə,
pəmar pəbətər sə wənc.

5*Kətam kosu ka doru*

¹ Nwε o nwε əlaŋ a Yesu ɔyənε Krist mə, fum wəkakə dokom da Kanu d'eyefə. Nwε o nwε əmbətər wəkombəra mə, əmbətər sə nwε eyefə dokom da wəkayi mə.

² Kə səmbətər Kanu, səcəmə sə mosom mən darəŋ-ε, səntam kəcəre a səmbətər awut a Kanu.

³ Bawo kəbətər ka Kanu kəyənε a səməŋkərnε mosom mən. Mosom maməkə məfətərəs,

⁴ bawo nwε o nwε eyefə dokom da Kanu mə, əntam doru. Tes nte təsənə su kətam doru mə, it'ɔyənε kəlaŋ kosu.

⁵ An'ɔyənε wətam ka doru-ε, kə pəyənε fe nwε əlaŋ a Yesu ɔyənε Wan ka Kanu mə?

⁶ Nkən Yesu Krist nwε ənader su kə domun da kəgbət kən dəromun kə mecir ma defi dən mə, bafə domun gbəcərəm d'enakere, mba domun kə mecir. Amera ŋəsəŋ sede sasəkə, bawo Amera ŋɔyənε kance.

⁷ Awa ca maas yəsəŋ sede sa ti:

⁸ Amera, domun kə mecir, ca yayε maas fəp yəntəŋnε ti.

⁹ Kə səwose sede sa afum-ε, sede sa Kanu səmbək sətas si. Bawo sede sa Kanu səntəŋnε kəsəŋ sede teta Wan kən.

¹⁰ Nwε əŋgbəkər kəlaŋ kən nde Wan ka Kanu eyi mə, ɔyə sede sasəkə d'nkənsərka. Nwε əntəlaŋ Kanu mə, əŋgbəkəl kance nkə Kanu kənaloku mə, bawo əŋgbəkər fe kəlaŋ kən dəsede nse Kanu kəsəŋ teta Wan kən mə.

¹¹ Sede sasəkə səmentər a Kanu kəsəŋ su kiyi wəyen ka doru o doru. Kiyi wəyen kaŋkə, dəWan kən kəyi.

¹² Nwε ɔyə Wan mə, ɔyə sə kiyi wəyen. Nwε əntəyə Wan ka Kanu mə, əfəyə kiyi wəyen.

Kiyi wəyen ka doru o doru

¹³ Tatəkə, incic'on ti, nte təŋsənə nu kəcəre a nəyə kiyi wəyen ka doru o doru mə, nəna aŋε nəŋgbəkər kəlaŋ konu nde tewe ta Wan ka Kanu teyi mə.

¹⁴ Kəbaŋsə nkə səyə nnə tewe ta Wan ka Kanu teyi mə kəyənε, kə səntola kə paka mpe o mpe təfaŋ tən disre-ε, əmbəŋ su.

¹⁵ Kə pəyənε a səncəre a əmbəŋ su-ε, mpe o mpe pə səntola kə, səŋsətər kə pi.

¹⁶ Kə fum ənəŋk wənc wəlaŋ pəcciya kiciya nkə kəntəsole kə dədefi mə, pətolanə kə Kanu, wənc wəkakə əŋsətə kiyi wəyen. Afum akə ŋəniciya kiciya nkə kəntəsole dədefi mə, ŋ'iŋloku taŋjan. Kiciya kəyi nkə kəsole dədefi mə, bafə kiciya kaŋkə k'iŋloku a patolanə ki de.

¹⁷ Kətəlomp nkə o nkə, kiciya kə. Mba kiciya kəyi nkə kətəsole dədefi mə.

18 Səncərə a nwe o nwe εyεfε dokom da Kanu mə, əfəciya. Bawo nwe εyεfε dokom da Kanu mə ombum wəkayi, Wəlec, Sentani, əfəgbuñenə kə.

19 Səncərə a aka Kanu ŋə səyənə, mba aka doru fəp ŋayi kətam ka Wəlec, Sentani dəntəf.

20 Mba səncərə sə a Wan ka Kanu εnader kədesəŋ su kəsək domp, nte təŋsəŋə səcərə nwe ɔyənə Kance mə. DəKance ayi, dəkəmar ka Wan kən Yesu Krist. Nkən ɔyənə Kanu ka kance yati kə kiyi wəyenə ka doru o doru.

21 Awut em, nəkəmbərnə mərəŋka.

2 Isan

An'č Isan ɔyənε-ε, t'ake tə pəmar pakaraŋεnε areka ɳon ɳa mərəŋ-ε?

Isan wəsom wəka Yesu ɛnacicas areka ɳon ɳa mərəŋ nŋe meren wəco camət-maas kə kəcamət (85) kəbəp ka meren wəco camət-maŋkələ kə kəcamət (95) ntə kəkom ka Yesu Krist kənacepər mə. Isan ɛnamentərnə fe kəyənə ka wəcicas ka areka ɳaŋe, mba encwene nkənsərka «Wəbeki». Moloku ma Areka ɳa mərəŋ ɳa Isan mələtərnə kəsurenə mmə ambəp Kawandi kən mə. Tatəkə tə tentam kəyi pəmə təkə oluku teta tosom ta Yesu mə, a pabətərenə aŋe kə akə. Kə ntə oluku kəbətər ka Yesu dəmosom mə (1.5-6, Isan 15.9-10). Ancem-cəmne a Isan wəsom wəka Yesu ɛnacicas Kawandi kən kə reka yən maas təm ntə ɛnayi dare da Efesi mə. Isan ɛnacicsə kəloŋkanə ka alaŋ a Yesu nkə ɛnawə «Wəran wəyək-yək kə awut ɔn»* mə. Təfaŋ ta Isan ntə tenasənə kə kəcicas areka ɳaŋe mə tenayənə kəyenjkəs kəloŋkanə ka alaŋ bəkəc pəsənə ɳa kəbumnə metəksə ma yem.

Tokotərnə ta moloku m'areka

1. Isan oncop areka pəcbonc akə ancice ɳi mə pəcyifənə ɳa sə (1.1-3).
2. Kə təyəfə dənda-ε pəcyenjkəs kəloŋkanə ka alaŋ a Yesu bəkəc, pəccəm-cəməs ɳa sə tosom təkə tembək mosom fəp mə (1.4-6).
3. Kə tencepər-ε, Isan oluku afum kəkəmbərnə atiŋkər afum aŋe ɳander mə (1.7-11).
4. Kəloŋkanə ka alaŋ a Yesu nkə eyi mə, k'eləpsər kəyif (1.12-13).

Kəyif

¹ Ina, wəbeki, incic areka nŋe kəkə nda wəran nwə Kanu kəyək-yək mə† kə awut ɔn aŋe imbətər yati mə. Bafə ina sona ɔbətər nu, mba akə ɳancərə kance mə fəp.

² Imbətər nu teta kance nkə kəyi su kə kəndeyi su doru o doru mə.

³ Papa Kanu kə Yesu Krist wan ka Papa ɳasən su kəmar kifəli, nənəfər kə pəforu dəkance kə dəkəbətər mə.

Tosom ntə asətər Papa mə

⁴ Bel-bel bə pəmbət im kəbəp awut am aləma ɳackətənə kance, pəmə təkə Papa osom su ti mə.

* : Isan pətubcənə kəloŋkanə ka alaŋ a Yesu kə «wəran wəyək-yək kə awut ɔn.»

† 1:1 Wəran nwə Kanu kəyək-yək mə kə awut ɔn = kəloŋkanə ka alaŋ Yesu

5 Ndækəl oŋ, məna wəran nwə Kanu kəyek-yek mə‡, intol'am ntə iyi kəcic'am mə: Pabətərəne! Bafə tosom tofu tə, mba ntə sənasətə kəyefə dəkəcop da kəlaŋ kosu mə.

6 Kəbətər kəyənə: Pəmar pakət mosom ma Kanu pəmə təkə kəloku mi mə. Tatəkə təyənə tosom ntə pəmar nəkət mə, pəmə təkə nənane ti kəyefə dəkəcop da kəlaŋ konu mə.

7 Atiňkər afum alarəm ŋasamsər doru, ŋafati kəwose kəloku a Yesu Krist kance disre ɔyənə fum. Wətiňkər afum wəkakə wəter ka Krist ɔyənə.

8 Nəkembərnə nənasərka ntə təŋsənə ta yokom ya yəbəc yonu yəsələr nu mə, mba nəsətənə ti kəway kətəŋnenə ka ti.

9 Məna nwə o nwə əŋkə pəbələ, mba ta məyi kətəksə ka Krist mə, məyə fe Kanu. Məna nwə məŋyi kətəksə kaŋkə disre mə, məyə Kas kə Wan.

10 Kə fum ender pəy'un dacə mba ta əŋkərə kətəksə kaŋkə-ε, ta məbaŋ kə nde ndaram, ta məyif kə yati.

11 Bawo məna nwə məŋyif kə mə, wəmar kən məyənə dəyebəc yon yəlec.

Moloku məlpəs

12 Ali ntə moloku məlar im kəloku nu mə, ifaŋ fe kəloku nu mi d'areka ŋecicəs. Mba iŋgbəkər amera kəkənəŋk un, ilok-lokər nu patəfərənə ntə təŋsənə pəbotu posu pəlare mə.

13 Awut a wəkire kam nwə Kanu kəyek-yek mə§ ŋayif nu.

‡ 1:5 Wəran nwə Kanu kəyek-yek mə = Kəloŋkanə ka alaŋ a Yesu.
wəkire kam nwə Kanu kəyek-yek mə = Kəloŋkanə ka alaŋ Yesu

§ 1:13 Awut a

3 Isan

An'č Isan ɔyənε-ε, t'ake tə pəmar pakaraŋεne areka ɳɔn ɳa maas-ε?

Isan wəsom wəka Yesu ɛnacicas areka ɳa maas ɳaŋε. ɛnacicas ɳi meren wəco camət-maas kə kəcamət (85) kəbəp ka meren wəco camət-maŋkələ kə kəcamət (95) ntə kəkom ka Yesu Krist kənacepər mə (85-95). Isan ɛnamentərnə fe kəyənε ka wəcicas ka areka ɳaŋε, mba encwene nkənsərka «Wəbeki» (1.1). Towurene tayi tɔyɔ d'areka ɳa merəŋ ɳa Isan (1.1). Ancəm-cəmne a kəloŋkane ka alaŋ a Yesu ɳo Isan ɛnacicsə Kawandi kən kə reka yən maas ntə ɛnandə dare da Efesi mə. Wəlaŋ wələma nwə ancwe Kayu mə, nkən Isan ɛnacicsə areka ɳaŋε. Pəcləkər-lokər Kayu d'areka pəmə wanapa kən, Isan pəcsom kə kəfayne alaŋ a Yesu acikəra aŋe ɳaŋkət atof disre mə.

Tokotərnə ta moloku ma areka

1. Isan ementər areka ɳɔn (1.1).
2. Isan eyenjkəs Kayu abəkəc kəmentər dofum nnə awənc aŋa ɳayi mə (1.2-8).
3. Kə teyefə dənda, k'oloku teta afum merəŋ: Diyotəref kə Demeteri (1.9-12).
4. Dəkələpsər k'ɛnçan areka ɳɔn (1.13-14).

Kəyif

¹ Ina, wəbeki, incic areka nnə kəkə nda məna Kayu, nwə imbətər yati mə.

² Məna nwə imbətər mə, intola mes mam fəp məɔkət belbel, mətamne pəmə ntə amera ɳam ɳəŋkət belbel mə.

³ Pənabət im belbel ntə awənc asu alaŋ aləma ɳanader ɳalok'im ntə məyi dəkance kə təkə məŋkətənə sə ki mə.

⁴ Tes o tes tənaŋkanə fe kəbət im, mənə kəne a awut em ɳayi kəkət kance disre.

Kəyenjkə ka kəlaŋ ka Kayu

⁵ Məna nwə imbətər mə, məmentər kəyenjkə ka kəlaŋ kam dəmes mam məyə fəp mmə məŋyənə awənc asu alaŋ haŋ acikəra mə.

⁶ ɳanatəŋne kəbətər ka Kanu kam nnə kəloŋkanə k'alaŋ kəyi mə. Məmar ɳa ɳasətə ca nce pəmar ɳa kəyɔ marent maŋjan disre mə, pəmə təkə Kanu kəfaŋ ti mə.

⁷ Bawo teta tewe ta Krist tə ɳawurene, ali paka ɳawer fe atʃlaŋ.

⁸ Pəmar səna sə səbanj afum akakə ntə təŋsoŋe papaŋne yebəc teta kance.

Diyotəref kə Demeteri

⁹ Incice kəloŋkane k'alanj areka ɳələma, mba Diyotəref nwə dekiriŋ dəmbət mə, owose fe kəbaŋ su.

¹⁰ It'əsəŋe, k'indededer-ε, indesəksər nu mes məkə əŋyə mə fəp, təkə eŋyemsəne su mə. Tatəkə təfətəŋne kə, pəcfati kəməŋk awənc alanj acikəra, pəcyamsər sə akə ɳaŋfanj kəməŋk ɳa mə, pəcbeləs ɳa kəloŋkane ka alanj dac.

¹¹ Məna nwə imbəter mə, ta matubucne pəlec pa fum, mba pətət. Nwə o nwə əŋyə pətət mə, wəka Kanu məyəne. Nwə əŋyə pəlec mə, encəre fe Kanu.

¹² Teta Demeteri, alanj fəp ɳantəŋne a fum wətət əfə. Təkətenə tən pətət tementər sə belbel a fum wəlompu əfə. Səna səndenər sə sede sosu tetən, kə məncəre a kəsumpər kosu sede kance kə yati.

Kəyifkəlpəs

¹³ Iyə mes məlarəm mecic'am mba ifaŋ fe kəloku nu mi d'areka ɳecicəs.

¹⁴ Intola ta pəwon sə sənəŋkəne, mba iŋgbekər amera kəkənəŋk un, ilok-lokər nu patefərenə.

¹⁵ Kanu kəsəŋ əm pəforu! Anapa asu ɳayif əm. Iyif anapa, nwə o nwə kə tewe tən.